

ספר

אנציקלופדיית המצוות

כרך ב' – שבת

השבת בישראל כהלכתה

ובו:

ספר ד: תפילות וסעודות השבת דיניו
ומנהגיו.

ספר ה: ערכת נר למשיחי – סדר הדלקת
נרות דיניו ומנהגיו וסגולותיו.

ספר ו: זוהר השבת מחולק לפרשיות
השבוע.

יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"

בעיר בת ים

ב' סיון תשע"ו לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
CIO CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gros
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים,
ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א
וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים
ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

מכתבי הסכמה

מגדולי ישראל כבר באו בדפוס בשאר הספרים
שהוצאנו לאור - וזכרון אחד עולה לכאן ולכאן.

"מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8

רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

בעזרת השם יתברך

ספר

השבת בישראל בהלכתה

חלק ד'

כולל:

- (א) קידוש היום על הכוס
- (ב) סעודת שבת
- (ג) כל עניני מאכלים ועינוגי שבת
- (ד) תפילת שחרית בשבת
- (ה) מענין קריאת התורה ותפלת מוסף
- (ו) קידוש וסעודתא דצפרא דשבתא
- (ז) סדר אחר צהרים דשבת

ליקוט גדול ונפלא מאוד מש"ס בבלי וירושלמי, תו"כ, ספרי ספרא, מדרשים, ילקוט וזה"ק, ראשונים ואחרונים, רמב"ם, שו"ע ופוסקים, וספרי שו"ת, מפרשי התורה, ספרי יראים ומוסר חסידות ועוד.

הספר הזה יוצא לאור לראשונה, וכבושם הזה עדיין לא נראה, מאיר עינים, ומעט מן האור ידחה הרבה מן החושך אשר יכסה ארץ, ובעזה"י יעורר את לבות בני ישראל מתרדמתם, ויביא תועלת רבה לעם ישראל, יען כי רבתה בה ההזנחה, ובוודאי שהמעין בספר לבו יתעורר להתחזק ולהתאמץ ביתר שאת וביתר עז, לעורר את עצמו ואת הזולת ללמוד הלכות שבת בכל שבת ושבת, ויפעל בכל כוחו ואונו לזכות את הרבים.

יצא לאור על ידי וועד למען קדושת השבת העולמי
שעל ידי מפעל עולמי ללימוד שו"ע אורה חיים
שנת תשס"ה לפ"ק

בעזרת השם יתברך

על הטוב יזכר

זאת נדבת

מוהר"ר יעקב סרויה נ"י

לטובת נשמת אביו

מוהר"ר מיימון בן מאיר ז"ל,

נפטר כ"ב אדר שנת תשכ"ב לפ"ק

*

אמו שמחה בת ר' יעקב ז"ל,

נפטרה כ"ט מנחם אב תשנ"ט לפ"ק

*

ספר
השבת בישראל כהלכתה
 חלק ד'

מפתח הפרקים

- א) קידוש היום על הכוס
 ב) סעודת שבת
 ג) כל עניני מאכלים
 ועינוגי שבת
 ד) תפילת שחרית בשבת
 ה) מענין קריאת התורה
 ותפלת מוסף
 ו) קידוש וסעודתא
 דצפרא דשבתא
 ז) סדר אחר הצהרים
 דשבת

שעה אחת של תורה בשבת – כמו אלף שעות בימות החול

שעה אחת של תורה בשבת קודש כמו אלף שעות בימות החול (בן איש חי פרשת שמות, שנה ב' בהקדמה).

והוסיפו המפרשים, כל מלה בתורה הקדושה מצוה בפני עצמה (שנות אליהו פרק א' דפאה משנה א') ושקולה כנגד תרי"ג מצוות (ירושלמי פאה פרק א' הלכה א'). ובדקה שניתן לומר מאתיים מילים (חפץ חיים תורת הבית פרק ב'), ובשעה, שתיים עשרה אלף, ובצער הרי זה כפול מאה (עיין ברכות ז. ואבות דרבי נתן פרק א' משנה ו'), ובשבת קודש כפול אלף, וכשיש בשיעור תורה מאה איש, הרי זה כפול מאה וכל שכן יותר. ויתכן להגיע בשיעור תורה בשבת קודש למצוות רבות מאד. [רק בחשבון מצוות אלו שהוזכרו עד כה מגיע האדם לשבעים ושלוש בליון וחמש מאות ושישים מליארד מצוות (73,560,000,00,000) וזה בשעה ובחבורה של מאה איש בלבד]. (הנהגות לשבת קודש נו).

ספר
השבת בישראל
כהלכתה
 חלק ד'

הלכות שבת
דינים הנחוצים ושכיחים
 (בלשון צח קל ונקי)

פרק א

קידוש על הכוס

א) לכתחילה מצוה לקדש תיכף כשיבא לביתו מבית הכנסת, ומכל מקום אם אינו תאב לאכול יכול להמתין כיון שכבר זכר אותו בכניסתו בבית הכנסת. (מגן אברהם סימן רע"א סק"א בשם מ"מ).

ב) אף על גב דלענין שאר מצות יש מבוכה בפוסקים במצות ששומעין אי שומע כעונה ממש או עונה עדיף. (עיין א"ר סו"ס רע"ג בשם עו"ש. פרי מגדים מש"ז ר"צ, תוס' ברכות כ"א, ובסוכה דף ל"ח ובר"ן שם ובתו"ש

(שם) מכל מקום בקידוש ודאי עדיף לקדש בעצמו מלשמוע. (ליקו"מ דף כ').

(ג) לכתחילה יש להקפיד שלא לקדש על יין אם היתה מגולה אפילו רק שעה מועטת. (תו"ש על פי תורת חיים ב"ב).

(ד) המנהג שמקדשין גם על יין מבושל, או שיש בו דבש (סימן ער"ב) ומיהו לכתחילה טוב להדר שלא יהא בו אחד מריעותות הללו (שם ובאחרונים) והוא הדין שלא יהא מעורב בו צוקע"ר. (פרי מגדים שם).

(ה) משהגיע בין השמשות או אם התפלל ערבית מבעוד יום אסור לטעום עד שיקדש (שולחן ערוך הגר"ז רע"א ס"ט) וכן אם קיבל עליו שבת בינו לבין עצמו. (משנה ברורה שם).

(ו) אשה שהדליקה נרות וצמאה מאד למים, יש להקל לה במקום צערא. (הגאון מבערזאן זצ"ל סימן רע"א סק"ג).

(ז) אפילו אין לו יין כשר אסור לקדש ולברך על סתם יינם. (שאלות ותשובות הלק"ט חלק א' סימן י', שאילת יעב"ץ חלק א' מ"ה, שאלות ותשובות בית יהודה סימן כ"ח).

(ח) מי שאינו שותה יין ומקדש על היין על סמך שישתו אחד מהשומעין נכנס על ידי זה למבוכה (עייין מגן

השבת בישראל כהלכתה

ז

אברהם רע"ב, ט'. הגר"ז שם ס"ו. שאילת יעב"ץ ח"ב ס"ד. מהרש"ך רע"ב. קיצור שולחן ערוך ע"ז, ט'. עיקרי הד"ט י"ג, כ"ה, כף החיים, רע"ב. ובמשנה ברורה רע"א י"ד בבית הלוי ד"ה שאף, שלא לזוז מדברי המחבר שכתב דראוי לחוש להמחמירים).

י) המקדש ואוכל כיסנין (מזונות) ומיד לאחר זה נוטל ידיו לסעודה, יש אומרים שצריך לברך מקודם על המח' ואחר כך נטילת ידים להסעודה אך לא שיאכל מהמזונות גם בתוך הסעודה (חכמת אדם כלל מ"א. שולחן ערוך הגר"ז קע"ו), ויש אומרים כיון שנוטל ידיו מיד לסעודה אין צריך לברך (משנה ברורה בביאור הלכה, וערוה"ש קע"ו).

יא) מכל מקום לא נכון לאכול לכתחילה כיסנין ומיני מתיקה אחר קידוש, כדי לאכול סעודה לתיאבון (מגן אברהם רמ"ט סק"ו בשם הא"ז. שולחן ערוך הגר"ז שם. והערוה"ש שם).

יב) עבר הלילה ולא קידש בין שוגג ובין מזיד יש לו תשלומין למחר כל היום (סימן רע"א ס"ח) ובכהאי גוונא אומר כל הקידוש של לילה מלבד ויכולו (רמ"א שם).

יג) אם טעם (אפילו במזיד) קודם קידוש עדיין יוכל לקדש (שם ס"ז וט"ז ומ"א, דלא כב"ח).

יד) הכוס יהי' שלם, ויש אומרים שלא יהא פגום כלל אפילו כדי חגירת צפורן (א"ר אורח חיים קפ"ג ס"ג. ופרי

מגדים שם כתב דחומרא יתירא הוא), אבל בחסרון הניכר להדיא אפילו לא נפגם מעבר לעבר כגון שנשבר קצת למעלה מעובי שפתו בין מצד החיצון בין מצד הפנימי אין זה שלם לכולי עלמא, וכן אם בסיסו שלמטה נשבר אפילו יכול לעמוד בלי הבסיס גם כן לא מקרי שלם (תולדות שמואל סימן א' בשם האחרונים), אבל בדיעבד או באין לו כוס אחר שרי. (פרי מגדים שם).

(טו) יש מדקדקין לכוס של כסף משום זה קלי ואנוהו. (סידור האריז"ל לר"ש).

(טז) צריכה הכוס שטיפה והדחה או מקנחו יפה במפה (מגן אברהם ריש סימן קפ"ג), ואם היא נקיה אין צריך כלום. (אליהו רבה).

(טז) מצותו שיהא הכוס מחזיק לכל הפחות רביעית וממלאהו, ובדיעבד שאין לו יין כדי למלאות יכול לקדש גם בחסר, ובלבד שיהא בו על כל פנים רביעית. (עיין משנה ברורה רע"א מ"ב. ותולד"ש סימן א' אות ז').

(יז) היין יהי' אינו פגום פירוש שלא שתו ממנו (בפה) בעודו בקנקן ומכל שכן מן הכוס, ובשעת הדחק שאין לו יין אחר אין זה מעכב. (אורח חיים סימן קפ"ג, ותולדות שמואל שם).

(יח) לכתחילה נכון למזוג גם קצת מים ביין שבכוס. (סידור האריז"ל שם).

יט) על פי האריז"ל יזהר לקבל הכוס מב' ידי זולתו לב' ידיו. (סידור האריז"ל פרי עץ חיים שער ח"י ריש פרק ט"ו נגיד ומצוה).

כ) מחזיקו ביד ימין בלי סיוע שמאל, ומגביהו מן השלחן טפח (אורח חיים קפ"ב, תולדות שמואל שם), ועל פי האריז"ל מחזיקו נגד החזה. (שם).

כא) על פי הלכה אומרים ויכולו (ויש אומרים רק התחלת ויכולו) מעומד והשאר מיושב (רע"א סעיף י'). אבל על פי האריז"ל צריך לעמוד דוקא מתחילה ועד סוף. (פרי עץ חיים שער ח"י פרק י"ד. סידור האריז"ל לר"ש). ומכל מקום המדקדקים לעמוד יזהרו שיקבעו השומעים יחד בעת קידוש ולא יהיו מפוזרים ומפורדים והולכים אחד הנה ואחד הנה דזה לא מיקרי קביעות להוציא אחרים. (משנה ברורה רע"א מ"ו).

כב) כשמתחיל יתן עיניו בנרות (רמ"א רע"א ס"י), והוא סגולה לרפואת עינים שכהו על ידי פסיעה גסה, אבל אין מדקדקין בה כל כך (אליהו רבה. משנה ברורה סעיף קטן מ"ח), ובשעת קידוש יתן עיניו בכוס של ברכה. (רמ"א שם).

כג) צריך לשתות מכוס של קידוש מלא לוגמיו דהיינו כל שיסלקנו לצד אחד בפיו ויראה מלא לוגמיו והוא רובו של רביעית באדם בינוני (רע"א סעיף י"ג ומגן אברהם ומשנה ברורה), ומי שאינו יכול לשער שיעורו מכל מקום

לא בעי יותר מרביעית (מגן אברהם ומשנה ברורה שם). ויש אומרים שמצוה מן המובחר לכל אדם לשתות רביעית דוקא. (אליהו רבה בשם המנהיג, וכן הוא דעת ר"ע הובא בטור).

כד) מצוה מן המובחר שיטעמו כל המסובין (רע"א סי"ד) ודי בכל שהוא (ט"ז ומשנה ברורה ע"א), ובלא ישאר לקידוש למחר והבדלה לא יטעמו המסובין רק המקדש כשיעור. (משנה ברורה שם).

כה) אם קידש וקודם שטעם הפסיק בדיבור חוזר ומברך בורא פרי הגפן ואין צריך לחזור ולקדש (רע"א ט"ו), ואם הפסיק בדברים השייכים לסעודה וכל שכן בדברים השייכים לקידוש לא הוי הפסק בדיעבד ואין צריך לחזור ולברך. (משנה ברורה ע"ה).

כו) ואם נשפך הכוס קודם שיטעום ממנו, יביאו כוס אחר ומברך עליו בורא פרי הגפן ואין צריך לחזור ולקדש (רע"א ט"ו), ואם הי' בדעתו בשעת הברכה לשתות יין יותר אין צריך לברך בורא פרי הגפן אלא ישתה תיכף כוס אחר בלי ברכה, ובלבד שלא יפסיק בדיבור שלא מענין הקידוש. (משנה ברורה סעיף קטן ע"ז).

כז) ודוקא שלא הסיח על כל פנים דעתו בינתיים, אבל אם כבר יצא ממקומו קודם שטעם מכוס אחר צריך לברך ולקדש גם כן. (מגן אברהם ומשנה ברורה שם).

השבת בישראל כהלכתה

יא

כח) אף על גב שאין בדעת המסובין לשתות מכוס של קידוש או שבדעתם לברך בעצמם בורא פרי הגפן על טעימתם, מכל מקום נכון להחמיר לבל יפסיקו בדיבור קודם טעימת המקדש לכתחילה. (מנחת שבת סימן צ"ו סעיף קטן כ"א בשם שדי חמד).

כט) מותר לשתות מים שבת קודש בבוקר קודם התפלה שעדיין לא חל עליו חובת קידוש (רפ"ט ס"א), וכן בשותה חלב קודם התפלה משום רפואה גם כן אין צריך לקדש. (תולדות שמואל סימן א' אות י"ב).

ל) אבל מי שצריך לאכול קודם התפלה כגון הרעב ביותר או חולה וכיוצא בזה שצריך לאכול קודם התפלה הרי זה אסור לאכול ולשתות בלי קידוש, ובכהאי גוונא אפילו טעימת מים בעלמא קודם התפלה אסור בלי קידוש. (מנחת שבת סימן ע"ז סעיף קטן ל"ה בשם עיקרי הד"ט בשם פרי הארץ ובשם תהלה לדוד. משנה ברורה בביאור הלכה סימן רפ"ט).

לא) כל שהתפלל על כל פנים כבר תפלת שחרית אפילו לא התפלל עדיין תפלת מוסף כבר חל עליו חובת קידוש ואסור אפילו בטעימה בעלמא בלא קידוש אלא אם כן חליש ליבי' ואין לו יין או פת לקדש. (סימן רפ"ו ס"ג ואחרונים שם).

לב) על פי האריז"ל צריכין לשתות יין בתוך סעודה שלישית אבל אין צריך קידוש לפני הסעודה. (נגיד

ומצוה, ופרי עץ חיים, וסידור האריז"ל. מגן אברהם סימן רצ"א, ומשנה ברורה סעיף קטן י').

לג) ופשוט דאם לא הי' לו כוס בבוקר צריך להדר ולקדש קודם הסעודה בסעודה שלישית דומיא דקידוש של לילה. (שעה"צ אות ט').

לד) בענין הממתינין שלא לקדש בליל שבת בין שעה שש לשבע 6-7 מכל מקום כל ערום יעשה בדעת ומי שיש לו אצל שלחנו אורחים עניים שהם רעבים וצמאים אם כן גדול כח מתנות עניים שמהפכין מדת הדין לרחמים. (לקו"מ סדר קידוש ליל שבת, וכעין זה במשנה ברורה רע"א א').

לה) לכתחילה צריך שיכוון בשעת קידוש שיסעוד לאלתר במקום קידוש, וגם צריך שיאכל באמת לאלתר במקום קידוש, ובדיעבד אפילו הי' דעתו בפירוש בשעת קידוש שלא יאכל אלא לאחר זמן מרובה, וגם שלא יאכל בבית שקידש בו אלא בבית אחר, אם נמלך אחר כך לאכול לאלתר אחר שקידוש ובמקום קידוש אין צריך לחזור ולקדש (סימן רע"ג ס"ג ברמ"א), וכן אפילו לא אכל לאלתר כגון שאירעו אונס וכיוצא בזה, אם הי' דעתו על כל פנים בשעת קידוש שיאכל לאלתר וגם לא יצא בינתיים למקום אחר גם כן יצא. (משנה ברורה סעיף קטן י"ג בכוונת הרמ"א).

לו) ואם הי' דעתו גם בשעת קידוש לצאת בינתיים וגם יצא אפילו חזר אחר כך למקומו חוזר ומקדש אליבא דכולי עלמא (רמ"א שם), ואם הי' ההפסק בדברים שהם מדרכי הסעודה לא חשיב הפסק. (משנה ברורה י"ד).

פרק ב

סעודת שבת

א) גם נשים מחוייבות בלחם משנה שהיו גם כן בנס המן (ר"ת שבת פרק כל כתבי בשם ר"ת, באה"ט רע"ד א' בשם מרדכי ואבודרהם. משנה ברורה סעיף קטן א'), ולא נכון מה שנהגו הנשים שלא בזמן הסעודה כשרעבים לאכול בוצעין על פרוסה סתם, דבכל סעודה שסועד צריכין לחם משנה ואפילו האוכל מאה פעמים ביום. (רמ"א רצ"א ס"ד. שאלות ותשובות אור הישר אורח חיים סימן כ"ב).

ב) מי שהוא אונס ואינו יכול לסעוד סעודת הלילה, יאכל ג' סעודות ביום, ובלבד שיקדש בלילה ויאכל מיד אחר הקידוש כזית מה' מינים או שישתה רביעית יין. (משנה ברורה סעיף קטן ט').

ג) ומכל מקום לכתחילה ישתדל שלא לצאת חובת קידוש במקום סעודה בלילה ביין כיון דלכמה ראשונים אינו יוצא ביין כלל. (חידושי הגאון רבי עקיבא איגר, ותו"ש, וסיים המשנה ברורה סימן רע"ג סעיף קטן כ"ה דעל כרחק אין לסמוך על זה אלא בשעת הדחק).

ד) ודוקא בלילה אבל ביום אפשר לסמוך על זה אפילו לכתחילה. (תולדות שמואל ח"ג דף כ"ב), והיינו שתיית רביעית לבד המלא לוגמא. (שם).

ה) אם בשחרית חלש לבו "קצת" ואין לו רק פירות כתב החכמת אדם הלכות שבת כלל ו' בשם האליהו רבה שיש לסמוך עליו, אבל בקידוש של לילה לא. (שם).

ו) יש אומרים דאסור לומר בשבת כשאוכל סעודה מיוחדת (או פת הבאה בכיסנין דיוצא סעודת ר' חדקא דמחייב לאכול ארבע סעודות שיש בזה חשש מינות. דע"ת יורה דעה סימן ל"ה סק"י).

ז) עוגה שנשרפה קצת ממנו מקרי שלימה ולא אמרינן כל העומד לחתוך כחתוך דמי (שער אפרים ס"ב וחכם צבי), ויש אומרים דאם נשרף עד כדי כך שאין יכולין לאכול אפילו על ידי הדחק לא מיקרי שלם. (שאלות ותשובות מקום שמואל סימן מ"ה. שערי תשובה רע"ד א'. בנין עולם סימן ט').

ח) לחם שחסר ממנו קצת אבל לא יותר מחלק מ"ח מכולו עיין שערי תשובה ומחצית השקל סימן רע"ד.

ט) בענין י"ב חלות שנוהגין הרבה, מצינו מנהגים שונים:

א) על פי האריז"ל בכל ג' סעודות יהיו י"ב ככרות ששה על גבי ששה כב' סגולי"ן ולוקחין ב'

האמצעים ובוצעים מאחד (שערי תשובה רע"ד בשם מחב"ר).

(ב) בשל"ה בשם כנפי יונה דבסעודת ליל שבת יסדר על השלחן י"ב ככרות, בסעודת שחרית ח' ככרות, ובסעודה שלישית ד' ככרות, ומוצאי שבת קודש ד' ככרות לכל סעודה, ולג' סעודות י"ב (מאורי אור בשמו ושכך כתב בספר יוסף אומץ), ונוהגין העולם לעשות לחם ארוך דשתי החלות כמין שתי ווי"ן והם י"ב (לקו"מ), ואחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוון. (שם).

(י) על פי האריז"ל יש לנהוג בעת ברכת המוציא לחבר ב' שולי הלחמים זה לזה ואז נראה כלחם אחד ובו ב' פנים, והוא סוד לחם הפנים. (שער הכוונות, כף החיים רע"ד).

(יא) יש ליטול הידים ולברך ולנגבם מעומד, והיא על פי סוד. (סידור האריז"ל לר"ש מראשקוב).

(יב) נוהגין המדקדקין לרשום בסכין הלחם קודם ברכת המוציא (מגן אברהם רע"ד בשם רש"ל), והטעם על פי המבואר באורח חיים סימן קס"ז שמצוה לבצוע במקום שנאפה יפה יפה, וממקום שהתחיל להאפות תחלה, ועל כן בחול אף על גב דמצוה לבצוע על השלימה מכל מקום כדי שלא להצטרך להפסיק אחר ברכת המוציא ולחפש אחר המקום המוכשר לבצוע, על כן בודק וחותר

קצת קודם הברכה, אבל בשבת אין סומכין על זה דחוששין שתשמט ידו ויחתוך כולה ולא יהי' לו לחם משנה (עיין בית יוסף קס"ז בשם תוס' ומרדכי פרק כיצד מברכין), ועל כן בשבת רושמיין מקור הבציעה שמיד אחר הברכה ידע האיך לחתוך, ולא כמנהג המונים שמסבבין בסכין סביב הלחם ואין רושמיין דאם כן מה הועילו בזה. (מחצית השקל רע"ד).

יג) ויש שמפקפקין על ענין הרשימה (עיין צל"ח ברכות שם בשם ירושלמי, ועיין תהלה לדוד שם. ומנח"ש סימן ע"ז), אבל מנהג ישראל תורה ואין לשנות (או"ח החדש בשם שאלות ותשובות מגדל השן שהשיב על דברי הצל"ח), וגם על פי הסוד יש לרשום הלחם בסכין שבת ויום-טוב, וכן נוהגין העולם (תורת חיים סנהדרין ק"ב, מובא ביד יוסף סימן רע"ד), ועל פי זה גם (האינו יודע) ואינו מדקדק על מקום בציעה מיוחד מכל מקום ירשום בסכין כיון שיש טעם על פי סוד לרשום במקום שבוצע, אבל מכל מקום סיבוב בסכין בלי רשימה גם על פי סוד לא הועיל. (ספר שלחן שבת כלל ז').

יד) בעת אמירת השם של המוציא (ודבר זה גם בחול כן) יגביה שתי הככרות (מגן אברהם סק"ז בשם מהרי"ל), ולדעת המקובלים בעת אמירת "המוציא" יגביה (שער הכוונות מובא בכף החיים סק"ז), וירא

שמים יוצא ידי שניהם ומגביה בשני המקומות. (שאלות ותשובות אור יושר סימן כ').

(טו) לא יסירו המפה מעל הפת עד אחר ברכת המוציא (סידור נוה"ש), וכן ראיתי אצל צדיקים גדולי תורה. (ליקוטי מהרי"ח, סדר ליל שבת).

(טז) אין להסיר המפה מעל הפת אלא יוציא הפת מתחת המפה כמו שהוציאו המן מתחת הטל ואחר כך יסורו המפה. (פרישה רע"ד).

(יז) סדר בציעת הפת בשבת ככה: מגביה המפה ורושם על הלחם רשימה הניכרת במקום שרוצה לחתוך, אחר כך חוזר ומכסה המפה ומכניס ידיו תחת המפה ולוקח שתי הלחמים ומדבק שולי חלה זו לשולי חלה זו (באופן שפני החלה העליון פונה עכשיו לצדדין) וככה תופסן עד גמר הברכה. מברך ברכת המוציא בקול רם (שהקול מעורר הכונה, וגם להוציא בני ביתו) ובעת אמירת "השם" וכן בעת אמירת "המוציא" יגביה קצת למעלה שתי החלות יחד ואחר כך יחזור ויניחם. לאחר גמרו הברכה יוציא הפת מתחת המפה ובוצע (ויש מדקדקין שבעת הבציעה יגעו ב' החלות להדדי, שיהי' לחם משנה גם בעת הבציעה) (עיין שולחן ערוך הגר"ז רע"ד. דרכי חיים מנהג צאנז. נימוקי אורח חיים רע"ד) ובוצע פרוסה גדולה שתפסיק לו לכל הסעודה (והנוהגין על פי האריז"ל בוצע כזית לעצמו שהוא נגד יו"ד דשם הוי-ה

השבת בישראל כהלכתה

יט

וכביצה לאשתו נגד י' האחרונה דשם א-ד-נ' ומניחם זו על זו ויכוין שיתחברו יחד ונעשה י-א-ה-ד-ו-נ-ה-י') ומטבל במלח (ועל פי האריז"ל יטבל ג' פעמים) ואוכל מבציעתו ומחלק בציעות לשאר המסובין (האחרונים סימן רע"ד והנוהגין על פי האריז"ל ורוצין לצאת גם מה שכתוב בשולחן ערוך ס"ב לבצוע פרוסה גדולה, מדקדקין שאחר גמר חילוק הבציעות פורסין עוד פרוסה גדולה [נוסף לכזית הנ"ל הראשונה] שתספיק לו לכל הסעודה. (שאלות ותשובות אורות מישרים דיני סעודת שבת דף ח').

יח) לדעת כמה ראשונים ואחרונים מצוה לחתוך ב' החלות בעת הבציעה (הרשב"א בברכות. רבינו האי גאון. וכן כתוב באליהו רבה בשם רש"ל ומט"מ. ושב"ל. והגר"א בביאור הגר"י, ובשערי רחמים), וכן נהגו הרבה גאונים (רש"ל ושל"ה וגר"א מובא במשנה ברורה שם, ומגן אברהם בשם הב"ח) והעולם אין נוהגין רק כפי שכתוב בשולחן ערוך להדיא בס"ב (משנה ברורה שם), ויש אומרים דעל כל פנים יהא נוהג כך באחד מן הסעודות אם אפשר (האחרונים) והיותר ניקל בסעודה שלישית דאז הלא על כל יש לו ב' חלות לבצוע ואין צריך עוד להשני שהרי גומר עכשיו כל סעודות. (שם).

יט) יש לאכול דגים בכל סעודות שבת (מגן אברהם סימן רמ"ב בשם תיקוני שבת. עוד דברו ממעלת אכילת

דגים בשבת במט"מ, ובבני יששכר, ובכתבי האריז"ל, ובספר דברי אמת להגה"ק מלובלין פרשת מטות, ובספר בית אהרן להרה"ק מוהר"ר אהרן מקארלין זי"ע בשם הרה"ק מהר"ש מקארלין גודל החיוב לאכול דגים בשבת אשר תסמר שערות ראש, עיין שם).

(כ) בתוס' מועד קטן סוף פרק א' דלא ישתה מים אחר דגים משום סכנה.

(כא) ביורה דעה סימן קט"ז דירחוץ ידיו בין דגים לבשר ויאכל פת שרוי בינתיים כדי לרחוץ הפה, ועיין בליקו"מ סדר ליל שבת דבזמנינו רובם נוהגין ליזהר כדעת השולחן ערוך.

(כב) בקצת מקומות המנהג לאכול מולייתא שקורין פשטיד"א בליל שבת זכר למן. (רמ"א אורח חיים רמ"ב. ואף על גב שכתב הרמ"א על זה דלא ראה נוהג כן העיד האליהו רבה בשם שכנה"ג שבמקומותיו המנהג פשוט לאכלו, וכן כתב בסידור יעב"ץ שכן היה מנהג אביו הגאון חכם צבי זצ"ל, והיכי דנהוג נהוג).

(כג) מנהג ישראל קודש לומר בשבת קודש בעת האכילה "הריני אוכל לכבוד שבת" וכן כתבו בספרים הקדושים. ולפי עניות דעתי יש סמך לזה מדברי המדרש שהמן הרשע הלשין על ישראל שיניהון רברבין – אוכלין ושותין ואומרים "עונג שבת, עונג יום-טוב"

עיין שם. הרי דצריך להיות שאוכל ושותה לעונג שבת ולעונג יום טוב. (ליקו"מ דף לט:).

כד) מנהג ישראל לומר שירות ותשבחות בשבת ומקורו נפתח עוד בתלמוד (במגילה יב:) כשישראל אוכלין ושותין פותחין בדברי תורה ובדברי תשבחות וכו' וכן בספר חסידים (תתשמ"ז) "מכאן שיש לרנן בשבת בשירות ותשבחות". וכן כתב ברקח סימן נ"ד דאחר שאכלו כל צרכן יש מזמרינ זמירות ושבח להקדוש ברוך הוא (מובא במשנה ברורה סימן רפ"ט), ועיין עוד במדרש רבה שיר השירים על הכתוב "ברח דודי" שכן דרכן של ישראל כשהן אוכלין ושותין ומשמחין עוסקין בשירות ותשבחות, עיין שם. וכן כתב ברעיא מהימנא (עקב) "צריכין לאתערא שירה וחדוה לפתורא", עיין שם. ועיין בישמח משה פרשת ברכה שקבלה היא שהזמירות שנתפשטו בישראל נאמרו ברוח הקודש, עד כאן.

ועיין עוד במחזור ויטרי שהעתיק הזמר "כל מקדש שביעי" ובסידורו של שבת שורש "שבת בו תשיר".

כה) ומדי דברי בעניני זמירות לא אמנע מלהציג מה שעלה לי ליישב נוסחת הפייטן שפתח "המאחרים לצאת מן השבת" ואחר כך כתב "וממהרים לבא" ומצד השכל הי' צריך לכתוב קודם שממהרין לבא כי זה מוקדם. אבל יש לומר א) כי בנוהג שבעולם האדם

שנקבע לו זמן קבוע לגמור מלאכתו בשעה פלוני מזדרז עצמו לקראת מלאכתו ועל ידי כן גמרו עוד טרם הגיע זמן הנגבל כי קשה לו לצמצם שיגמור ברגע הנקבע וכיון שרוצה להיות בטוח לבל יאחר נמצא שגומר עוד לפני זמנו (מעט או הרבה) מה שאין כן האדם שנקבע לו זמן לישוב בצד ולנוח עד אז, אפשר לו להתחיל במלאכה רגע אחר שכלה זמן מנוחתו בלי מפריע. ועל כן המאחר ביציאת השבת הוא רבותא יותר מאשר הממהרים לקראת ביאתו.

(ב) עכשיו בזמן שמזמרין הזמירות הוא כבר שבת ושפיר שייך לנקוט קודם יציאת השבת שבא לו ראשון מאשר לנקוט "ממהרין לבא" שלא יהי' עדיין עד סוף שבוע הבאה.

(ג) על פי מה שאמרו חז"ל בגיטין (דף ע"ז ע"א) דג' ימים הראשונים של שבוע נקראין בתר שבתא, וג' ימים האחרונים הן לפני שבתא, ובבדרך זה "המאחרין לצאת מן השבת" פירושו שממשיך השבת עד סוף יום ג', "וממהרים לבא" הכוונה שמיום ד' ממתנין כבר לשבת החדש, ועל כן המתחיל במאחרין שמרמז לתחלת השבוע.

(ד) עוד יש לומר כי הנה קיום המצות מתקבלין על האדם לפי טבען, פירוש האדם שטבעו עצלות קשין לו המצות שצריכין להם זריזות, וכן כילי קשה לו מצות

צדקה, מצונן קשה לו לישיב בסוכה במקומות הקרין, וכן כיוצא. ואם כן לפי זה הזריז שעושה הכל במוקדם בניקל לו לקיים תוספת שבת בתחלתו מאשר להמשיך השבת בסופו, והעצל אצלו הוא להיפוך. והנה אצל אברהם אבינו עליו השלום מצינו שהזדרז לקראת בוראו וכמו שדרשו חז"ל על הכתוב "וישכם אברהם בבוקר" דמכאן שזריזין מקדימין למצות (פסחים ד') נמצא כשמתחיל בעל הפייטן להביע מעלת עם ישראל דורשי ד' ותיארן בתואר "זרע אברהם אוהבו" יותר רבותא קא משמע לן במה שמקיימין מאחרין לצאת שאין זה מה שציינו למדתו של אברהם ואף על פי כן מקיימין אותו, ואחר כך משבחן במעלות ממהרין לבא.

(ה) עוד יש לומר דאמרו חכמינו זכרונם לברכה () אברהם אבינו עליו השלום יושב על פתחו של גיהנם וכל מי שנימול אינו מניח ליכנס לגיהנם. וגם הזהירין בתוספת שבת תופסין במעלה זו כדאיתא בספרי קודש שכל זמן שיש חבריא אחד שעדיין שובתין שבתן אין מחזירין רשעים לגיהנם, והוא הדין בקבלת שבת בתחלתו, ועכשיו נראה אנן איזה מהשתים דומה יותר לאברהם אבינו עליו השלום, כמדומה מדת "מאחרין לצאת" דכמו שאברהם אבינו עליו השלום אינו מניח ליכנס לגיהנם הוא הדין המאחרין לצאת אין מניחין, לאפוקי הממהרין לבא שמוציאין מגיהנם אותן שישנם

השבת בישראל כהלכתה

כה

לצאת והממהרין לבא הן משובחין, פירוש לדבר דערב שבת קודש הלא על פי הלכה יש למנוע מקביעת סעודה משעה ט' ולמעלה כדי שיאכל בלילה לתיאבון, ולאידך בשבת קודש מצוה לאכול ולהתענג, ועל כן הרוצה לקיים סעודה שלישית בפת כמצותה לכתחילה (עיין סימן רצ"א) על כן צריך לאחר שיהא כבר רעב מסעודת הבוקר, וזהו הכוונה המאחרים לצאת פירוש שיתאפשר להם לאכול, וכן ממהרין לבא פירוש שאוכלין מהרה בלילה על ידי שהם רעבים ממניעת אכילה בבוקר.

ט) מי שבזמן הזמירות כבר נכבה נר העלעקטר"י ורוצה לעיין בסידור ולשיר לאור הנרות עיין סימן רע"ה ובאחרונים פרטי הדינים.

י) זמר המתחיל "יום שבת קודש" יש שאין מתחילין מתחלת הזמר רק מתנו שבח ושירה והטעם שמעתי מפני שנזכר בו ומלאך רע יענה אמן ואינם רוצים להזכיר בסעודת שבת מלאך רע. (ליקו"מ סדר ליל שבת).

יא) יש אומרים דבהתחיל סעודתו מבעוד יום יוכל לגמרו גם כן מבעוד יום (ט"ז סוף סימן רצ"א. מגן אברהם רס"ז בשם תוס' ורא"ש. ובמשנה ברורה סימן רס"ז סק"ה מביא שיטה זו בסתמא וכן תופס לעיקר הדין), ויש חולקין וסוברין שיזהר למשוך סעודתו עד הלילה

ויאכל כזית בלילה (ספר חסידים מובא בט"ז שם. ב"ח
רע"ב בשם מהר"ל מפראג. אליהו רבה רס"ז, ומשנה
ברורה בשם יש סוברין) ולמעשה נכון לחוש לכתחילה
להמחמירין. (מגן אברהם שם. משנה ברורה שם.
וליקו"מ ח"ב דף מא).

יב) דעת רוב הפוסקים שלא לכסות הסכין בשבת ויום-
טוב. (אורח חיים סימן קפ, ולא כלבוש. עיין עוד בדרכי
חיים ושלום).

פרק ג

כל עניני מאכלים ועינוגי שבת

(א) יש אומרים דאכילת הלילה מן התורה ושביום רק מדרבנן. (פאר עץ חיים חלק ב' סימן י"ד).

(ב) ראוי לאדם להתענג נפשו בכל מיני עונג, וכמו שעתיד הקדוש ברוך הוא לעשות סעודה לצדיקים בבשר ודגים שנבראו מששת ימי בראשית לתכלית זה ולהשקותם מיין המשומר, כמו כן יש לישראל להתענג נפשו בבשר ודגים ויין כדי שיהי' עונג שבת זו מעין עולם הבא שהיא יום שכולו שבת. (מט"מ דיני שבת חלק ד' אות ת"ד, ותורת חיים מובא בתו"ש סימן רמ"ב ובביאור הלכה שם).

(ג) יש נוהגין לאכול תבשיל של תרדין. (תורת חיים רמ"ב א').

(ד) איזהו עונג שאמרו חכמים: שצריך לתקן תבשיל שמן ביותר ומשקה מבושם לשבת, הכל לפי ממונו של אדם, וכל המרבה בהוצאת שבת ובתיקון מאכלים רבים וטובים הרי זה משובח. (רמב"ם הלכות שבת פרק ל' הלכה ז').

ה) כל מאכל הערב על האדם נקרא עונג. (יראים סימן צ"ט).

ו) כל מקום ומקום לפי מנהגו יענגוהו במאכלים ומשקים החשובים להם עונג. (לבוש, ושולחן ערוך הגר"ז סימן רמ"ב סעיף ג').

ז) ובמאכלים עצמם כל מה דאפשר למיעבד להרבות בעונג שבת יעשה, כגון לתבל המאכלים בכל מיני תבלין. (מט"מ שם).

ח) יש להרבות בבשר ויין ומגדנות כפי יכולתו. (אורח חיים סימן ר"נ סעיף ג').

ט) ירבה בפירות ומגדים ומיני ריח להשלים מאה ברכות. (סימן ר"צ).

י) יש להדר לעשות בשבת מאכל המיוחד לשבת כגון קוגע"ל, וכן בליל שבת יש לאכול מאכל שאין דרכו לאכלו בימות החול. (שלחן הטהור סימן רמ"ב סעיף ט', ומלשונו נראה דקוגעל יניח ליום השבת).

יא) עיקר העונג: לב טוב ולב שמח והרחבת הדעת מקדושת שבת, נרגש לכל בר ישראל. (שם ס"א).

יב) במה מענגו כל מקום לפי מנהגו, וכל אדם לפי עינוגו ושמחתו. (שם ס"ג).

יג) יש להרבות בליל שבת בתבשילים מוטעמים בריח טוב כל אחד לפי יכלתו, אם הוא ביכלתו יעשה עשר

השבת בישראל כהלכתה

כט

מיני תבשילין בליל שבת, ולפחות לא יפחות מב' תבשילין (כדאיתא בזוהר הקדוש בראשית דף מח: מובא במגן אברהם רמ"ב סעיף קטן א'), תבשיל אחד יותר מימי החול (כדאיתא בתיקוני זוהר תקון כ"א, דצריך להוסיף תבשיל אחד בשבת מבחול) דהיינו יאָהך (מרק) עם בשר ותבשיל צימעס (שם בשולחן הטהור).

יד) אצל הרבה צדיקים היה המנהג לאכול שני מיני דגים בשני כלים, באחד סתם דגים מבושלים ובהשני דגים חמוצים, וכן שני מיני רוטב בב' כלים, באחד מעורב בו לאקשי"ן ובאחד מין פשטיד"א (ובאלו היו נוהגין מרן הגה"ק מצאנז זכי"ע, ובעל דרכי תשובה זצ"ל, ובנו בעל מנח"א זצ"ל) [עיין דרכי חיים ושלום אות שצ"ד].

טו) במה שהאשה מוסיפה מאכל לכבוד שבת קודש מסוגלת שתבריא אפילו מחולי שיש בו סכנה. (דרכי חיים ושלום תנ"ה).

טז) הגה"ק מרוזין זכי"ע ושאר קדושים אמרו דסוד מאכלי שבת רומז לי' ספירות, כיצד: דגים – לחב"ד, בצלים הוא דבר חריף ורומז לגבורה (ונראה להוסיף דגם ביצים רומז לזה, כמו בקערה סדר ליל פסח) ושומן ושאר דברים הממתקים – רומז לחסד, בשר – רומז לתפארת (כמבואר בעץ חיים), רגלים – רומז לנצח הוד, פשטידא שקורין קוגעל – רומז ליסוד, ומעשה

קדירה שאוכלין – רומז למלכות (משמרת שלום קיידינאב סימן נ"ח אות ז'), והמקור לאכול בשבת קודש המאכלים המרמזים לעשר ספירות בתיקוני זוהר הקדוש תקכ"ד).

יז) בספר מנהגי קאמארנא אות קפ"ח מונה עשר תבשילין שנהגו אצל רבותיהם לאכול, עיין שם. בספר דחו"ש אות שצ"ד מונה מיני מאכלים שונים שנהגו לאכול בבית מונקאטש, עיין שם.

יח) אמרו המקובלים ש'ינה ב'שבת ת'ענוג, ראשי תיבות שב"ת, וכתבו לישן בשבת גם ביום, ונראה לי הטעם על פי מה שכתב מורנו הרב ר' פנחס מקארי"ץ זצ"ל וזכ"ע שבכל כפי חיותו שינתו, ושבת יש לו חיות משתי נשמות על כן צריך לישן בלילה וביום. (בני יששכר מאמר י' אות ו').

יט) יזהר שיהי' לו דגים בכל סעודת שבת, ובשר ויין או משקין מתוקין שאין דרכו לשתות כזה בימות החול ועליו מפורש שכרו וכו', ומוחלין לו על כל עונותיו, וניצול מדינה של גיהנם, ומשעבוד מלכיות, ומלחמת גוג ומגוג שהוא אפיקורסת ומינות רחמנא ליצלן ולא יפול מן הבטחון והאמונה כל ימיו. (שולחן הטהור סימן רמ"ב סעיף ג').

כ) מאכל שקונה לכבוד שבת חל עליו קדושת שבת ואף על פי שאוכל אותו בחול נבלע באברים (שולחן ערוך

האריז"ל), והקונה באופן זה או שהם מותר שבת מותר לאוכלם בימות החול ואינו נענש בחיבוט הקבר, אבל בלאו הכי אם אכלם בימים שיש בהם נפילת אפים נענש בחיבוט הקבר. (חסד לאברהם מעין ה' עין משפט נהר ו').

כא) וכן מי שאינו רוצה לאכול בשר בימות החול מחמת פרישות וכאשר יכבד הדבר עליו מצאתי בשם גדול אחד עצה שיקנה בשר ביום ד' או ה' לכבוד שבת ומותר לאכול מאותו הבשר גם בימי החול, וגם מי שישתייר לו אחר השבת יוכל לאכלו בימי החול. (בני יששכר חדשי תמוז-אב מאמר א' סק"י).

והוא עצה טובה להנוהגים כפי המבואר (בבאה"ט סימן קל"ד סעיף קטן ג') בשם האריז"ל שלא לאכול בשר ביום ב' וה' ולילה שלאחריה, וכבד עליהם לפעמים אז אם מבשלים ביום ה' תבשילי שבת יכולים לאכול ממנו אז, וכן אם משיירין מתבשילי שבת עד יום ב' יכולין לאכול אז. (שאלות ותשובה תשובה כהלכתה אורח חיים סימן ט"ו והוסיף שם רמז – טועמיה חיים זכו, פירוש הטועמין ואוכלין מתבשילי שבת קודם זמנה גם כן חיים זכו, וגם האוהבים דבריה, פירוש כדרך העובד מאהבה שמוסיף יותר מן הצורך כמו כן הכא הוסיף תבשילין שיהיה לשבת די והותר, ונשאר גם לחול

לאכול, גם כן גדולה בחרו, אף על גב שאוכלין בחול, כל ששם שיורי שבת עליה, עד כאן).

(כב) אם אוכל בימות החול תבשיל אחד סגי בשבת בשנים, מה שאין כן אם כבר אוכל בימות החול ב' צריך לאכול בשבת ג', וכן על זה הדרך אם אוכל בחול ג' יוסיף בשבת ד'. (כף החיים רמ"ב סעיף קטן ט'. אמנם דבר זה מבואר בתיקוני זוהר תיקון כ"א. מובא בהערות וציונים לשולחן הטהור רמ"ב כ"ב).

(כג) בשבת ויום-טוב אין לעשות בסעודה שום זכר לחורבן המבואר בסימן תק"ס. (מו"ק סימן תק"ס. ונזר ישראל סימן ל"ד סעיף ט"ז).

(כד) ב' תבשילין יהיו בין בסעודת לילה בין בסעודת יום, אבל בסעודה השלישית אין צריך (נמוקי אורח חיים רמ"ב).

(כה) בענין השני תבשילין שנדבר בהם בזוהר הקדוש בראשית ומובא במגן אברהם סעיף קטן א', ושולחן ערוך הגר"ז סימן ז' וש"א, כמה טעמים נאמרו בו:

טעם ראשון להוסיף על תבשיל אחד שאוכלין בימות החול (בגדי ישע, תורת חיים רמ"ב א. שולחן הטהור כף החיים).

טעם שני – כיון דבערב תשעה באב מבואר (סימן תקנ"ב) שאסור לאכול שני תבשילין מוכח דבשבת

שצריך לענג השבת על כל פנים לא יפחות מב' תבשילין (פתח"ז סימן י"א. נפש חיה סימן זה).

טעם ג' – דכל הדברים של שבת צריכין להיות כפול על פי מה שכתוב בבעלי התוס' פרשת פנחס על הכתוב וביום השבת, דגם עונג של שבת כפול, ואף על גב דלפי זה הי' צורך לדקדק שלא להותיר על ב' תבשילין שלא לקלקל החשבון, על כן אין התוספת מזיק כסברת הרמ"א סימן רס"ג ס"א דאף על גב דב' נרות כנגד זכור ושמור, מכל מקום יכולין להוסיף ולהדליק ואינו מקלקל החשבון, ועל כן צריך לומר כן, דאם לא כן על מה סמכו אותן שעושין י"ב חלות ומקלקל החשבון של ב' חלות לרמז המן, אלא על כרחך כנ"ל. מיהו דע לך דמכל מקום המדקקין זהירין להבליט החשבון שלב' לדוגמא עיין בדרכי חו"ש שהי' מנהג צדיקים לאכול ב' מינים של כל מין ומין, דהיינו ב' מינים דגים, בשר, רוטב, וכיוצא. וכן מצינו בהפוסקים (ב"ח, מגן אברהם, דה"ח, משנה ברורה) דהמדקקין עושין גוף הנר קלוע ב', וכן בהחלות שנים מהם גדולים ביותר וניכרים מתוך שאר הי' חלות (ע"כ בשאלות ותשובות אמרים זקוקים סימן מ"ד, וסיים שם דלטעמו יצא שצריך כל אחד לדקדק לאכול בשבת כפול מדוייק מאכילתו בחול, ולא כמו שכתבו הפוסקים להוסיף רק אחד, אלא להוסיף כפלים, והאוכל בחול ג' מינים יאכל בשבת שש מינים, והסברא יש לתומכו עוד מצד אחר דלא יתכן שהרגיל בקבצנות

לאכול תבשיל צנימה חדא בחול, יוסיף לעשות בשבת עוד תבשיל, והאוכל כמה תבשילין ומתנהג מעדנות בחול גם כן לא יצטרך להוסיף רק תבשיל אחד לכבד השבת, אלא על כרחך שזה אינו, ושמחתי כאשר ראיתי אחר כך מובא מחידושי מהרי"ו בשם מדרש איכה דהעשירים שאוכלים מעדנים כל ימות החול צריכים לכפול מנין המאכלים לשבת מימות החול, כדברינו. ואפשר לומר שמטעם זה נהגו אצל אנשי מעשה לכפול המאכלים בשני מיני דגים, ושני מיני רוטב, דבלאו הכי לא יהי' היכר להכפלות, דמי שאוכל ד' או ה' מיני תבשיל מאין יבליט שכופל סעודתו מדחול, ומי יודע כמה שיעור אכילתו בחול, וכמו כן למאן דאמר שאין צריך לכפול רק להוסיף תבשיל אחד גם כן אינו מינכר, אבל כאשר אוכל ב' קדירות ממין אחד כנזכר לעיל ניכר היטב שאין זה רגיל ונהוג לאכול שני מיני תבשילין ממין אחד, אלא על כרחך שבא לכבוד השבת שכל מעשיה כפולין, עד כאן לשונו).

(כו) יש גלגולים בדגים לכן להשיב אותו הנפש למנוחה מצוה לאכול דג בשבת בפרט בסעודה ג'. (חרדים מצות לא תעשה מה"ת התלויות בראש הג'. עיין שם).

(כז) בשבת מצוה לאכול דגים גדולים. (דבר אמת להגאון הקדוש מלובלין זכותו יגן עלינו, פרשת מטות).

השבת בישראל כהלכתה

לה

כח) על ידי אכילת דגים תהי' הברכה משולשת להאדם המענג את השבת ואוכל דגים לכבוד שבת. (בני יששכר מאמר שם שבת אות י"א. ועיין עוד בענין אכילת דגים בישמח משה פרשת וירא דיבור המתחיל ויקח חמאה).

כט) על פי הקבלה העיקר לדקדק לאכול דגים בסעודה שלישית דוקא (פרי עץ חיים שער השבת פרק כ"ב. אור צדיקים עמוד התפלה סימן כ"ח ס"ו. בסידור הגר"ז סדר ס"ג וז"ל וטוב לאכול דג בסעודה זו יותר משאר סעודות. וכן כתוב בכף החיים רמ"ב סק"ג, ובאורח חיים רצ"א ו' בשם יפה ללב), ומהאי טעמא המנהג אצל גדולים וצדיקים שאף שאין אוכלין סעודה גדולה בסעודה שלישית מכל מקום אוכלין דגים. (שבתות קדש דף כ').

ל) ואעתיק לכאן מעלת הגדולות שנאמרו ונשנו בהדגים, אשר בשבילם האריכו הספרים למעניתם לענג בהם את השבת:

א) דג אינו מתחבר לאינו מינו (מדרש תלפיות – ענף דגים. פרדס יוסף פרשת שמיני י"א ט').

ב) רוב דגים לא יקרה להם שינה (אמרי אמת ליקוטים ומנהגים אות ז', ודבר פלא תמצא בבני יששכר מאמר י' אות ו' שכתב דבכל הנבראים יש שינה ואפילו מים ישינים, רק שהמים יש להם חיות מעט וישינים מעט, ודגים הלא דרים במים).

ג) חיי דגים ארוכים משאר בעלי חיים (אמרי אמת שם).

ד) המיוחד בין כל בעלי חיים (לבד חגבים) שאינם צריכים שחיטה (משמרת אלעזר סוכת שלם אות י"ד).

ה) הדגים יש להם חן שעולין על שלחן מלכים מפני שלא השחיתו דרכם בדור המבול (שש"ק ח"א תי"ג).

ו) רוב צדיקים מגולגלים בדגים (ישמח משה פרשת וירא ד"ה ויקח חמאה בשם כתבי האריז"ל. שער בת רבים פרשת ויקרא).

ז) אין עין רע שולטת בהם (ברכות כ).

ח) דגים קטנים מפרין ומרבין ומברין כל גופו של אדם (ברכות מ).

ט) דגים רפואה לעינים (נדרים נז:).

י) בין הג' שכל זמן שמזקינין מוסיפין גבורה (שבת עז:).

יא) מרפאין החולה מחליו (ברכות נז:).

יב) יש דגים בים שבכל ערב שבת קודש יוצאין ליבשה ונוחים שם, ואין חוזרין עד מוצאי שבת.

(שבט מוסר פרק י"ב בשם האפודי ורד"ק
בבראשית א' כ"ב).

(לא) אם אין לו דגים בשבת צריך לדאוג יותר מענין
שאמרו חז"ל (יומ"א פרק ח' בסופו) דידאג כל השנה.
(בית אהרן. ליקוטים דף קמ"ד).

(לב) יש מדקדקין לאכול עין הדג. (עיין דחו"ש אות
שצ"ה, ותורת אבות שבת דף רי"ח).

(לג) יש כוונות גדולות בענין מליחת ותיקון הדגים
שמסרן הגאון הקדוש מלובלין לתלמידו בעל עט"צ
מזידיטשוב זצ"ל. (נתיב מצותיך שביל אמונה ו' סק"ה
להגה"ק מקאמארנא זצ"ל).

(לד) מכבוד השבת דאף אם אינו רוצה לאכול ממאכל רק
מעט מכל מקום יניח חתיכה חשובה הראויה להתכבד
על השלחן ויקח ממנו מעט, דאין כבוד להניח דבר
מועט על השלחן כי אם בעין יפה. (כף החיים סעיף קטן
י"א).

(לה) על פי דינא דגמרא סעודת וכבוד היום עדיף
מדלילה (רע"א ג), ובים של שלמה (גיטין פ"ד סימן נ"א)
קורא תגר על שאין נזהרין בזה ומוסיפים בליל שבת
יותר מבבוקר (עיין מחזיק ברכה סימן רע"א ושערי
תשובה א'), אבל על פי זוהר הקדוש תרומה כבוד לילה
עדיף (מובא במ"א שם). ויש אומרים דגם על פי רזין
דאורייתא דליליא עיקר. (רע"מ פרשת יתרו דף צ"ב).

(לו) מכל מקום מי שבטבעו קשה לו אכילת הדגים אין צריך לאכול. (מגן אברהם סימן רמ"ב, ובשולחן ערוך הגר"ז ס"ז, אליהו רבה ז', תו"ש בהק'. יד יוסף סק"א. קיצור שולחן ערוך ע"ב ס"ז).

(לח) נוהגין לאכול בשחרית שבת ביצים מבושלים בקליפיהן שמטמינין בתנור, והטעם מפני אבלו של משה רבינו עליו השלום שמת בשבת, ומטעם זה אוכלין גם כן קטניות (תו"ש סימן ר"צ סק"א ופרי מגדים שם בשם כנה"ג), ומה שכתוב שמטמינין הביצים בתנור נראה דאין בו צד קפיידא אלא שכן הי' דרכם דאי אפשר הי' להם להחזיקן בטעמן ויפין מבלעדי זאת, לא כן בימינו שנתחדשו כלים העלעקטרים ואפשר להחזיקן במקרר (פריזשידע"ר בלע"ז), אין בו שום גריעותא משלהם (כן נראה פשוט).

(לט) מנהג הרבה צדיקים לתקן בעצמם בסעודת הבוקר של שבת קודש הביצים והבצלים. (עיין ספר אור השבת במילואים דף ר"ל, ומנהגי קאמארנא).

(מ) בלב האדם יכול להתהוות מיחוש צמיחת עצם ומתרפא על ידי מאכל בצלים בסעודת שבת קודש. (ברכת אהרן עמוד ז').

(מא) אכילת חמין בשבת. מי שאינו אוכל חמין בשבת צריך בדיקה אחריו אם הוא מין, ואם מת יתעסקו בו עממין, ולהזמין לבשל ולהטמין ולענג את השבת

ולהשמין הוא המאמין וזוכה לקץ הימים וכו'. (עכ"ל בעל המאור פרק כירה, ומובא גם באבודרהם סוף סדר שחרית דשבת, ורמ"א סימן רנ"ז, ובליקו"מ דף עא: דאם לא הי' סוד וכוונה באכילת חמין בשבת לא הי' מרעיש כל כך על זה, ומביא שם רמז על זה מתרגום פרשת שופטים על הכתוב חלק כחלק).

(מב) העולם אומרים שלכן זכו הקטניות להיות מאכל שבת מפני שרק בריות טהורות אוכלות קטניות, ולכן הוי מאכל שבת.

(מג) מי שכואב לו אכילת חמין שקורין שאלענ"ט והעונג שלו לאכול צונן, קרוב בעיני דאסור לאכול חמין דהא מצער באכילתן. (מט"מ ח"ד דיני שבת אות ת"ע, ועיין עוד מה שכתב בברכי יוסף אורח חיים סימן ל"ח שיו"ב ו').

(מד) ברש"י נראה כי אכילת חמין יש לו קשר לאמונה בד' והיפוכו להאינו אוכל [כסברת בעה"מ] מד' רש"י דברים ל"ג-י"ט שכל ישראל אוכלין מאכל אחד ועובדין לאלקי אחד, והאי מאכל אחד על פי פשוטו מכוונת להחמין שאוכלין בשבת טשאלענט (קוראי עונג פ"ד אות ו').

(מה) בשם הרה"ק מהר"ש אבדק"ק מונקאטש בעל שם שלמה כי החמין שטומנין ואוכלין ביום שבת קודש מסוגל לאמונה שלימה ואמונה בדברי חכמים. (חמשה

מאמרות – מאמר תורת שבת – פרשת בחוקותי. ועיין עוד בספר העתים ה' ערבי שבתות דף כ"ד).

(מו) שמעתי על האמת מהרה"צ מליסקא זצ"ל שאמר שמי שאוכל תמיד קטניות בליל שבת קודש מובטח לו שלא ימות בלא תשובה. (אבן ישראל סעודת שבת אות כ"א).

(מז) יש לאכול לאקשע"ן בליל שבת קודש שמרמז על השלום. (בשם הרה"ק מורנו הרב ר' פנחס מקארעץ זכ"ע, ונראה הטעם שהם נגררין יחדיו זה לזה).

(מח) פערפע"ל נקרא בעל שם'ס צימעס, ומסוגל למחילת עונות מלשון פארפאלע"ן (ספרים).

(מט) מנהג פולין ורוס"א לאכול רוטב עם קאשע בשבת ומועיל להמתקת הדינים (עיין בני יששכר מאמרי שבתות מאמר א' אות ו' דשבת בגימ' קשי"א ורפי"א, ומסוגל לטהר ממדת כעס. (תורת אבות בשם הס"ק מהר"מ מלעכעוויטש זצ"ל).

(נ) מנהג צדיקים ואנשי מעשה לאכול מאכל רגלים הנקרע פצע"י בשבת והרבה טעמים נשנו בו:

(א) שקר אין לו רגלים וקושטא קאי, ושבת הוא אמת לכן אוכלים מאכל רגל בשבת להראות כי שבת הוא אמת ויש לו רגלים (טעה"מ בשם קדוש אחד

וספר ילקוט אברהם רפ"ט, וכן כתב בד"ת ח"א
אות ק"א).

(ב) לתקן חטא הרגלים, ושבת קודש בבוקר הוא זמנו
(כן כתב ברמזי שבת שכ"ח בשם הגה"ק מהר"פ
מראפשיץ זכ"ע, ובמקוה ישראל בשם הגה"ק
מצאנז זכ"ע, ובדחו"ש אות תנ"ד בשם הגה"ק
מהר"א מליזענסק זכ"ע).

(ג) מסוגלת לפרנסה כי פיצ"ע ר"ת ע"מך ישראל
צ'ריכין פ'רנסה, שכל השפעת פרנסה מקורו
משבת, כמבואר בזוהר הקדוש דכל ברכאן
דלעילא ותתא ביומא שביעאה תלין (יד אהרן
בליקוטים דף ל"ד).

(ד) דאמרו חז"ל (ברכות ו:): אגרא דפרקא רהטא,
ופירש"י דשכר הבריות שהולכין לשמוע הדרשה
מפי החכם הוא שכר המרוצה, עיין שם, וזה באין
לרמז באכילה זו (ענוגא דשבתא דף כ"ה).

(ה) איתא במדרש רבה ותנחומא פרשת ויקהל דתיקן
משה ששבת יהי' זמן קהלה לכל, ועל כן מאכל
הרגל בא לרמז כי שבת זמן הילוך לבתי מדרשות
הוא (שם).

(ו) מבואר בישעי' "אם תשיב משבת רגליך". וסמך
לה "וקראת לשבת עונג" (שם).

ז) על פי מה דאמרו חז"ל דהשומר שבת כנעשה שותף להקדוש ברוך הוא במעשה בראשית, ועל כן הרגלים לרמז שיש לו חלק ברגלי העולם (שם).

נא) הרה"ק מהר"מ מקאברין זכי"ע אמר דיתכן שכל ירידתו לעולם הזה לאכול מאכל רגלים לכבוד שבת. (תורת אבות, צ"ט).

נב) בירך השם יתברך את יום השבת שיהי' במאכלים הנזמנים בשבילו טעם מטעמים ומעדנים ורווחא לבסומא שכיח וכו' הגם שמאכלים כאלה הטמונים מיום אתמול מזיקין לגוף בימות החול, כיון שהם נטמנין לשבת שורה בהם הברכה שיהי' מבושמים וטעמם כמעדני מלכים ערבים לנפש וגוף, ומי שהוא מאמין בדברי חכמים יבחין זה גם כן בחוש הנראה לעין בכל איש הישראלי אפילו החלושי כח, מה שאין כן המסלספים (פילאזאפיים) אשר ערב לנפשם לחם שקר ואינם מאמינים לדברי חז"ל, ויפה אמרו קדמונינו אשר שרתה עליהם רוח הקודש בודקין אחריו שמא מין הוא" וכו', עד כאן לשונו. (בני יששכר מאמרי שבתות, מאמר ג' אות י').

נג) מעונג שבת נמשך השפעת פרנסה בהרחבה כדברי חז"ל שבת קי"ט. (חמשה מאמרות, מאמר תורת שבת).

השבת בישראל כהלכתה

מג

(נד) קוגע"ל. מקור אכילתו ברמ"א סימן רמ"ב, דהוא זכר למן שהי' מכוסה למעלה ולמטה. ואף על גב דכתב הרמ"א שלא ראה חוששין להמנהג לאכול, מכל מקום כן נקטו האחרונים דהמנהג לאכול. (שכנה"ג. קיצור שולחן ערוך ע"ב ס"ז. סידור יעב"ץ. לקט יושר ריש ה' שבת).

(נה) יש לדקדק לעשות הקוגע"ל דוקא באופן שיהי' ממולא בפנים ומכוסה מלמעלה ומלמטה, ויש הרבה טועים ואין עושין אלא סתם פשטיד"א, שאין בו שום סרך כיסוי לא למעלה ולא למטה ואינו נכון. (דברי זאב חי"ד סימן כ"ט).

(נו) יש נוהגין באופן קבע שני מיני קוגעל זכר למן שירד כפול (קוראי עונג פ"ה), ויש נוהגין בג' מינים (מנהגי צדיקי קאמארנא ומונקאטש, עיין מנהגי קמארנא אות רל"ד, ודחו"ש אות תנ"ד), וכשהוציאו עוד ספר תורה לקריאה כמו בשבת ראש חודש וד' פרשיות הוסיפו עוד קוגעל, וכשהוציאו ג' ספרים כמו ראש חודש טבת או ניסן שחל בשבת, הוסיפו עוד קוגעל (שם).

(נז) ויש נוהגין (בפרטות פרשת בשלח וזכור – מטעם קריאת פרשת עמלק) לעשות קוגלע"ן נגד תיבת עמל"ק פירוש ע'פע"ל מ'עה"ל ל'אקשע"ן ק'ארטאפע"ל (קוראי עונג פ"ה ונתן שם סמך לזה מדברי המדרש פליאה מובא בכת"ס על התורה וזה לשונו: כתיב זכור את יום

השבת לקדשו, וכתוב זכור את אשר עשה לך עמלק, כיצד יתקיימו שני כתובים הללו, את יום השבת תזכור לקדשו ואת עמלק תזכור להרגו ולאבדו, עיין שם).

(נח) בשולחן הטהור (קאמארנא) סימן רמ"ב בזר זהב אות ז' וזה לשונו: טוב לאכול מאכל בכל סעודה של שבת מה שאין רגילין לאכול בחול בליל שבת פשטידא כני"ש וכיוצא ובבוקר קוגע"ל, עד כאן. (וחדשים מקרוב באו שפרצו לעשותן בחול).

(נט) דבר פלא נמצא בשולחן הטהור סימן קע"ו בסופו, דמי שאינו אוכל קוגע"ל בשבת במדינה זאת בודקין אחריו, ולכן היא עיקר יופי הסעודה בשבת. (שם. ופשוט דמה שכתוב בודקין אחריו אין הכוונה באם מונע מלאכול מחמת שקץ במאכל זו וכיוצא, אלא הכוונה למי שאינו מדקדק שיהא בסעודתו לכבוד שבת קוגע"ל אחד על כל פנים).

(ס) הקוגע"ל הוא זכר למן כשם שהמן הי' כלול בתוכו כל האוכלין ולא היו ניכרין, כן הקוגע"ל כלול בתוכו כמה מיני אוכלין ואין ניכרין (אבן ישראל – סעודת שבת אות כ"ט), והמן כ'זרע ג'ד ל'בן ראשי תיבות כג"ל, הוא רמז לקוגעל, עד כאן.

(סא) ברש"י פרשת ברכה על הכתוב "עמים הר יקראו", שתגרי אומות העולם באים לירושלים והם רואים כל ישראל עובדים לאלקי אחד ואוכלים מאכל אחד עד כאן

לשונו, והאי "מאכל אחד" דבר מתמי' מאי אחד שייך במאכל, אלא הוא מאכל המיוחד לשבת וכל ישראל אוכלין אותו לכבוד שבת מאכל אחד המיוחד, וכך נוהגין שכל ישראל אוכלין קיגע"ל לכבוד שבת, עד כאן לשונו. (ספר שלחן הטהור סימן רמ"ב בזר זהב אות ו').

סב) בספר משמני ברכה (כלל ו') כתב דקוגע"ל הוא רמז לקדושת השבת, דמצינו ששבת אית בי' סוד התורה כמאמר בעל הגדה ליל פסח "אילו נתן לנו את השבת ולא קרבנו לפני הר סיני דיינו", שמע מינה דשבת סוד התורה מכיל, ועכשיו פוק עיין מה שכתב הפייטן בשחרית ליום הכפורים (בברכת קריאת שמע) המתחיל קדוש אדיר, בזה הלשון: ק'דוש ג'לה ל'עצמו סוד דתו, שראשי-תיבות שלהם קג"ל, ובא לרמז על השבת שזהו סוד התורה כמ"ש, עד כאן.

סג) אדם שמזיק לו האכילה עונג היא לו שלא לאכול. (רפ"ח ס"ג).

סד) בבליעה בלי לעיסה יוצא ידי עונג שבת אף דהוי שלא כדרך אכילה כיון דאיכא בי' הנאת גרונו והנאת מעיו. (שדי חמד פאת השדה מערכת אכילה אסיפת דינים אות ב' בשם בנין שלמה).

סה) בענין לומר על סעודה יתירה שנזדמן לו לעשות, או אכילת פהבב"כ "סעודת ר' חידקא", עיין דע"ת להגאון מהרש"ך ז"ל יורה דעה סימן ל"ה סק"י שפקפק עלי'

דאולי יש בו חשש מינות כיון שנפסק בש"ס דלא כר' חידקא, וצריך ליזהר מאד, עיין שם שהאריך, אבל הרבה אחרונים חולקין ומקילין. (עיין שאלות ותשובות מור ואהלות אהל ברכות והודאות סימן י"א, ומיכלא דאסוותא אות פ"ו, עיין שם).

סו) המבטל עונג שבת מתענה נ"ז תעניות (חמדת הימים הלכות שבת פט"ו), והמבטל אחד מג' סעודות במזיד יתענה ס"א תעניות. (לב חיים ח"ב קפ"ו).

סז) מאכל שהותר מפני כבוד שבת ונשאר מהמאכל גם לאחר שבת עיין פרי מגדים יורה דעה צ"ד מ"ז סוף סעיף קטן ק"ט נטע שעשועים סו"ס י"ג. מקדש מעט כללי הפס"מ. חיים של שלום ח"א סימן מ'. יד שאול סימן רי"ח. שאלות ותשובות הרדב"ז יורה דעה סימן קכ"ד.

סח) כשם שיש עונג באכילה גם יש עונג בהנאת הגוף, ומצוה על האדם לענג עצמו בהנאת הגוף שגם היא נקראת עונג (יראים סימן צ"ט). וגם דעת הד"מ סימן תקכ"ט דעונג לא תלוי דוקא באכילה, עיין שם. וכן להלן מאות נג עד אות סד תמצא מקורות לאין מספר להוכיח זה, עיין שם. וכן נראה דעת החתם סופר אורח חיים קס"ח, ובחי' שבת קי"א, וגיטין לז.

השבת בישראל כהלכתה

מז

סט) בשבת קודש בבוקר ישנים בשחרית יותר מבחול, ומשמע במהרי"ל דעיקר הטעם משום עונג שבת. (ב"ח רפ"א מובא במגן אברהם שם).

ע) בחורים המתענגים בקפיצה ומרוצה מותר. (ש"א ס"ג).

עא) בשיחות בטילות אסור להרבות בשבת ואף על פי כן בני אדם שסיפור שמועות וחידושים עונג להם מותר. (סימן ש"ז ס"א).

עב) גם להשתעשע עם הילדים אצל הסעודה בשבת הוי עונג שבת. (ר"ן נדרים לז: ד"ה דיפנו).

עג) עונג שבת איננו דוקא אכילה ושתי' אלא לב שמח ושבת טוב ומאיר. (שולחן הטהור סימן רמ"ט).

עד) בירושלמי שבת, במה מענגו חד אמר בשינה וחד אמר בתלמוד תורה, ולא פליגי כאן בתלמיד וכאן בבעל הבית, ופירשו רבותי תלמיד מענגו בתלמוד תורה ובעל הבית בשינה. (שבה"ש אות ד' בשם מאירי שבת קי"ח).

עה) לפי הנראה כל אדם ממה שיתענג זה מצותו (תופעות ראם על היראים אות ג'), וכעין זה בשאגת ארי' מובא בשערי תשובה הלכות יום-טוב תקכ"ט דשמחת יום-טוב כל דבר ששמח בו, מצוה. ועיין מה שכתב בתו"ח סימן ר"ס סק"א.

עו) יש ליזהר שלא לילך יחף שבת משום עונג. (ב"ח סוף סימן רמ"ב).

עז) אסור לאדם להיות נעור כל ליל שבת וללמוד כדי לעשות תיקון כרת, משום שמבטל עונג שבת. (לב חיים ח"ב סימן ק"פ).

עח) מי שהתענית עונג לו מותר להתענות. (רמ"א סימן רפ"ח).

עט) אסור לישיב בחמה ולהצטער. (שם סימן ק"צ).

פ) כל מין עינוי אסור בשבת ויום-טוב. (הלק"ט ח"א סימן צ"א).

פא) יש שאוסרין לימוד בעיון בשבת (סידור יעב"ץ. וספר צפיחית בדבש סימן כ"ג) אבל החיד"א בברכי יוסף סימן ר"צ האריך להוכיח דאין שום חשש וכן נוהגין לקבוע ישיבה בהרבה מקומות, עיין שם.

פב) ועוד נמצא בהרבה ספרים דענין העונג אינו תלוי באכילה ושת' (עיין צפנת פענח על הרמב"ם הל' יום-טוב פרק ו' הלכה י"ח. מנחת אברהם מז, ג').

פג) משום עונג שבת שרי לעשות כמה דברים האסורין בחול דמיחזי כרעבתן, לשתות כוסו בבת אחת, ולאכול בצל מראשו (סימן ק"ע ורע"ד בפרישה ואחרונים) ולבצוע פרוסה גדולה אף מצוה. (סימן רע"ד).

פד) כמה חילוקים ישנם בין כבוד לעונג שבת:

השבת בישראל כהלכתה

מט

(א) כבוד מתחיל בערב שבת כמו לרחוץ וללבוש כסות נקיה אבל עונג מתחיל בשבת דוקא כאכילה ושת' (הגר"א אורח חיים תקכ"ט).

(ב) כבוד היינו כל דבר שהוא מחוץ לגוף אף על גב שנהנה ממנו כגון שנהנה לישיב בבית שהרצפה רחוץ ושלחן ערוך עם מפה לבנה עליה, וגם תספורת וגילוח בכלל כבוד דאין ההנאה בשעת מעשה לשיקרא שהנאה הוא בגוף, רק עיקר הנאה לאחרי זה ששערו מגולח וידיו מתוקנים, ואפילו רחיצת הגוף שנהנה בעת הרחיצה מכל מקום הנאתו אין לו שייכות להמצוה וזהו כמי שנהנה בעת שתוקע בשופרו ראש-השנה, ועיקר המצוה שיכנס לשבת נקי ומכובס, ואם כן גם כן אינה הנאת הגוף, וכן כשאוכל בשבת מכלים נאים ביותר לא מיקרי הנאת הגוף דלגוף אין נפקא מינה מאיזה כלי אוכל, ואינו יותר מהנאה צדדית ונכנס בסוג כבוד ולא עונג. אבל אכילה ושתיה, וכן שאר הנאות הגוף כמו שלא לילך יחף או ללבוש בגד עב וחם להגין מהקור או לישיב בצל ביום חם וכיוצא, מיקרי הנאת הגוף, וכמו שמבואר להדיא ביראים סימן צ"ט דענין העונג לאו באכילה ושת' לבד תליא. (שאלות ותשובות דברי יושר אורח-חיים סימן ל"ה).

פה) עונג היינו הנאת הגוף בלבד, וכיבוד היינו עצם החשיבות דבדבר זה מחשיב לשבת, כגון באוכל מאכל חלב החשוב מאד יצא ידי עונג, אבל ידי כיבוד לא יצא, דאין כיבוד אלא בבשר ויין וכיוצא כדאיתא בפרק כל כתבי, ואם בטבעו אינו נהנה מבשר ויין ואכל בשר ושתה יין, אז הוא להיפוך דידי כיבוד יצא שהיא אכילה חשובה ומכובדת לעין כל, אבל ידי עונג לא יצא שהוא לא נהנה ממנה כלל (פאר עץ חיים ח"ב סימן י"ד דף י"ב). מלשוננו בפנים נראה דעונג אי אפשר לקיים רק על ידי אכילה ושתיה, דלא כהפוסקים הנ"ל מאות נ"ב ולהלן, עיין שם).

פו) עונג של שבת היינו מנוחת הנפש ושלותה מכל עצב ודאגה, אבל ביום-טוב צריך להיות שמח ממש. (זבחי תודה).

פז) אפילו אם לא יאכל אלא יניח על השלחן ריבוי מאכלים לאכול ואינו יכול לאכול יצא ידי כיבוד וכמדומה ששמעתי שנהגו כן בבית הגר"א. (פאר עץ חיים ח"ב סימן י"ז).

פח) נשים חייבות בעונג שבת כמו אנשים (עיין ר"ן שבת קיח, ובברכי יוסף רצ"א סק"ח, וספר המנהיג הלכות שבת סימן נ"ד, וספר הישר לרבינו תם דף פב:, ובכלי חמדה ויקהל אות א'. שאלות ותשובות רבי

עקיבא איגר בהשמטות לסימן א'. נפש חיה אורח-חיים (תקי"ח).

פט) יש אומרים דבשבת ליכא חיוב שמחה רק עונג בלבד (בכור שור סוף מסכת תענית. חתם סופר אורח חיים קס"ח. וחידושי חתם סופר שבת קי"א. צפנת פענח על הרמב"ם הלכות יום-טוב פרק ו' הלכה י"ח. חתם סופר גיטין ל"ז. מנחת אברהם סימן מ"ז אות ג'. פאר עץ חיים חלק ב' סימן י"ד. שאילתות דר' אחאי פרשת חיי שאילתא ט"ו. הרמב"ן במלחמות מועד קטן יט, ונימוקי יוסף שם, מובא בתוספות יום טוב שם. ושדי חמד מערכת א' פאת השדה כללים אות פ"ב. הגאון בעל שואל ומשיב ביד שאול יורה-דעה סימן רכ"ט. תוספות מועד קטן כ"ג ד"ה מ"ד. וביד שאול שם רוצה לומר דהוא פלוגתא בין בבלי לירושלמי, ולדברי ירושלמי יש חיוב שמחה, וכן בשואל ומשיב מהדורא קמא חלק ג' קנ"א. וביסו"ד יורה-דעה שמ"א ס"א. אבל בסימן שצ"ח ס"ח מיישב גם דעת ירושלמי כבבלי, עיין שם). וכן נראה דעת הגר"א בהג' על ספרי במדבר י' י', וכן בעמק הנצי"ב על ספרי שם, ובספר זרע אברהם שם. לב חיים ח"ג סימן ז"ך. וכ"נ ביראים סימן צ"ט [אות תי"ג], וכסברת השו"מ דתלוי בפלוגתת בבלי וירושלמי ס"ל באמרי שפר סימן מ"ה. בשו"ת בית יצחק אורח חיים ל"ט דתלוי בפלוגתת ת"ק ור"נ בספרי. וכן כתב בשערי דיעה מהדורא קמא סימן ע"ה. לשון רש"י ביצה

ל"ז. ד"ה אטו. מגילה כ"ג. תוס' הרא"ש ור"י החסיד ברכות מ"ט. מהרי"ל סוף הלכות יום-טוב. מהר"י ברונא קכ"א. ספר המנהגים. הפרדס ט', ע"ג. תשובות הגאונים. ועיין עוד בשדי חמד מערכת א' כללים אות פ"ח, ושם בפאת השדה כללים אות פ"ב, ומכתב לחזקיהו פסחים צ. ברית אבות סימן י"ג אות ה'. מגן אברהם תקכ"ט ד. ד"מ אות קכ"ח כ"א. מט"א תקפ"ב).

צ) ויש אומרים דיש חיוב שמחה גם בשבת (פרי חדש תרפ"ח סק"ו). לדעת השואל ומשיב בכמה מקומות כן הוא שיטת ירושלמי. עיין אות ס"ז במוקף), וכן נראה פשטות לשון הספרי (במדבר י' י'). אבל על פי הגהת הגר"א שם, ועמק הנצי"ב שם, וזרע אברהם שם, אין ראי' (וראיתי מי שכתב לדייק מס' אבודרהם בפירושו על ישמחו במלכותך דגם דעתו כן, אבל אלמלא ראה מ"ש עמק הנציב שם הי' יודע שאין ראי' מאבודרהם, שכל מ"ש באבודרהם פי' הוא בדרך אחרת, עיין שם. וכן כתב בקוצר בהעמק שאלה אות י'. וכן בדע"ת יור"ד סימן א' אות י' שדחה ראיית הספרי, ובחמשה מאמרות לבעל מנח"א בתורת שבת פרשת בהעלותך ס"ל דבעל הספרי הוא ר"ש בן יוחאי והוא לשיטתו דס"ל בזוה"ק בהרבה מקומות (שמונה שם) דיש מצות שמחה בשבת, עיין שם. בתורה תמימה (בראשית ב-ג) דיש חיוב שמחה בשבת. וכן נראה קצת בנימוקי יוסף בבא-בתרא פרק המוכר את הספינה, ובחידושי הר"ן שבת

ס: גבי סנדל המסומר, ובשאלות ותשובות הרא"ש כלל ה' סימן ח'. שאלות ותשובות הרמ"ע מפאנו סימן ע"ח. ספר המנהיג הלכות שבת סימן א'. רש"י ביצה ט"ז. ד"ה נשמה יתירה. תוס' כתובות ז: ד"ה והוא שבאו. רא"ש כתובות פרק א' סימן י"ב. כלי חמדה ויקהל אות א'. וכן כתב בחמדת ישראל (חלק ב' סימן ח"י אות א') שדעת הרמב"ם להלכה כן דשבת חייב בשמחה, וכן נראה ברמב"ם הלכות אישות פרק י' הלכה י"ד מובא בשיטה מקובצת כתובות ז., אבל ברמב"ם הלכות שבועות פרק ו' הלכה י"א לא נראה כן).

צא) ויש אומרים דאף אי איכא חיוב אינו אלא מדרבנן והמקראות שנדרשו על זה אינו אלא אסמכתא בעלמא. (כנף רננה אורח-חיים סימן כ"ה. ובחק לישראל להגר"י וועלץ זצ"ל אות צ"ה בתשובת הגאון ר' שאול ראזענבערג ז"ל).

צב) יש לעשות דברים המרבים שמחה כמו להרבות בנרות (שאלות ותשובות הרא"ש כלל ה' סימן ח') ולהרחיק דברים המעציבין. (עיין חידושי הר"ן שבת ס: גבי סנדל המסומר).

צג) מכלל עונג שבת להשתדל אחר קמח יפה, כי עיקר הסעודה הוא הלחם. (סדר היום ענין שבת. וכעין זה בסידור יעב"ץ).

צד) הלחם צריך לאפות ערב שבת דוקא להיות חם ביום הלקחו דוגמת לחם הפנים (סידור יעב"ץ. וכן כתב בתוס"ח על ח"א כלל א' א' ט, והוסיף טעם: כדי שתתקיים מצות הפרשת חלה בערב שבת, וסיים) בימות החורף שהימים קצרים די שתאפה בלילה השייך לערב שבת.

צה) יש לעשות לכבוד שבת ג' חלות, גדולה – לסעודת היום, בינוני – לסעודת הלילה, וקטנה לסעודה ג'. (ספר הכוונות מובא בעו"ש, וא"ר רמ"ב סק"י).

צו) מי שנפשו חביבה עליו מגופו לא יאכל אחר חצות אלא מעט דמעט כדי שיאכל סעודת שבת בהנאה ובלב שמח ובתיאבון. (שלחה"ט סימן רמ"ט).

צז) אסור להתענות בערב שבת כי יהי' לו שינוי וסת בלילה ולא יוכל לאכול ומתבטל מעונג שבת, ומצוה למעט בערב שבת ולאכול מעט כדי שיתענג בענג שבת, והכל לפי מה שהוא אדם שידע מזגו, ואחד המרבה ואחד הממעיט יכוין לבו לשמים לענג שבת בשמחה ובטוב מרב כל. (שם).

צח) משום מצות עונג שבת ביטל הרב"י ללמוד תורה בבוקר ועסק ביחודים ובהרהור התורה בעת קניית המצות של ענג שבת. (שלחה"ט סימן ר"נ).

צט) טוב לומר על כל דבר שיקנה ומכין על שבת זהו לכבוד שבת, וכן בכל מה שעושה יאמר בפה מלא

נה

השבת בישראל כהלכתה

"לכבוד שבת". (האריז"ל בשעה"ר דף סא. ע"ד.
ובפע"ח שער ח"י רי' פ"ב. מובא במגן אברהם סק"א).

פרק ד

תפלת שחרית בשבת

(א) אמירת העקידה בשבת ויום-טוב מצינו חילוקי דיעות. יש אומרים לאומרה גם אז (הר"מ בס' שתי ידות. כנה"ג. עו"ת. א"ר. תניא. זכרון יהודה בשם הנהגות מהר"ם א"ש), ויש אומרים שלא לאמרה (כנה"ג בשם הר"מ ניגרון. אור צדיקים. סידור ר' שבתאי), ויש אומרים לאמרה ולדלג התפלה שלפניה ולאחריה (סידור יעב"ץ), ויש אומרים לומר התפלה גם בשבת ויום-טוב. (סדר היום. מדרש פנחס).

(ב) בענין היהי רצון שקודם פרשת התמיד "יהי רצון מלפניך ד' אלוקינו ואלוקי אבותינו שתרחם עלינו ותכפר לנו על כל חטאתינו וכו'", יש נוהגין לאומרו ויש אין אומרין אותו בשבת ויום-טוב, ונהרא נהרא ופשטי'. (עיין פרי מגדים. שערי תשובה וסידור יעב"ץ).

(ג) ובענין המתאחרין לבא להתפלל (בפרטות בשבת ויום-טוב) עיין מה שכתב בבאה"ט סימן מ"ח בשם ספר דרך חכמה דנכון לומר התמיד בצבור כי התמיד נקרבת בצבור.

(ד) פסוק ושחט אותו על ירך המזבח וגו' מעלת אמירתה שגבה מאד כמבואר בבית יוסף וט"ז סימן א', ובמקום האמירה מצינו דיעות מחולקות, נוסח הנדפס בסידורים וכן עמא דבר לאמרו אחר קרבן תמיד לפני הקטורת (וכן מצינו בפשטות בשולחן-ערוך סימן א' וביותר בתנא דבי אליהו פ"ו כמבואר בליקו"מ ח"א דף מ"ד), ויש האומרים אותה בנוסח רבון העולמים שאומרים קודם מנחת איזהו מקומן (כן הוא בסידורי ספרד, וכן נראה בסידור האריז"ל והרמ"ק וסדה"י) ואותן המדלגין אמירת רבון העולמים בשבת ודאי יזהרו לומר פסוק "ושחט אותו" כמו כל העולם אצל פרשת התמיד לאחרי', דהלא מנהגינו לדלג פרשת העקידה, ואם לא יאמרו גם פסוק זה המזכיר זכות העקידה (כמבואר בב"י וט"ז סימן א') אם כן בל יזכר למו העקידה כלל ביום שבת ויום-טוב, ובספרים נראה כי מאד נצרכת זכותה בכל רגע ובפרט בגלותינו המר והנמהר. (שאלות ותשובות אורות ישע אורח-חיים סימן ל"ב).

(ה) פסוקי "וביום השבת" הנדפס בסידורים לומר בשבת לפני איזהו מקומן אין לאמרם על פי האריז"ל.

(ו) "אנא בכח" סגולתו להבריא הקליפות (כמבואר בראשית חכמה בשער הקדושה פרק ז') לכן יאמרוהו בנחת. (שאר ישראל כלל ה').

ז) לענין אמירת "רבון העולמים" בשבת בסידור יעב"ץ שאומרים אותו, עיין שם, ובספר זכרון יהודה, שהגה"ק מהר"ם א"ש הי' אומרו והי' משמיט תיבות "ועתה בעונינו חרב ביהמ"ק וכו' ולא ישראל במעמדו".

ח) אמירת "והוא רחום יכפר עון" וכו' בשבת יש מבוכה בפוסקים. יש אומרים שלא לאמרו (מגן אברהם רפ"א. סידור של"ה בהג"ה שם. וסידור יעב"ץ), ועל פי האריז"ל יש לאמרו (שערי תשובה מחז"ב בשם קהלא קדישא בירושלים המתנהגים על פי האריז"ל), והמדקדקים אומרים אותו בלחישה, ואצל והוא רחום של "יהי כבוד" אין גומרין בקול רם בפסוק זה רק מסיימין "ד' הושיעה וכו'". (שאלות ותשובות שיר ושבח ח"א סימן י"ט).

ט) ידקדק להתאמץ בכוונה יתירא אצל אמירת ד' מלך אחר מזמור שיר חנוכת. (שם וטעמו על פי מה שכתב בב"י הלכות פסוקי דזמרה בשם א"ח לומר ד' מלך רק בשבת ויום-טוב להודיע מלכותו בשבת ליום שכולו שבת, ועל כן אף שמסקנת הבית יוסף דמנהגינו לאמרו בכל יום, מכל מקום יכפיל הכוונה בשבת ויום-טוב מטעם דאז הזכרתו יותר חיובית).

י) מי שנתאחר לבא לבית המדרש מכל מקום יעמוד ולא ישב בשעה שהציבור אומרים ד' מלך (פרי חדש בשם

האריז"ל), ונכון לאמרו עם הצבור ואף על גב שאינו עומד שם עדיין. (פרי חדש שם).

יא) הנוהגין להקפיד לומר מזמור "למנצח בנגינות מזמור שיר" בצורת המנורה בכל יום יאמרנה גם בשבת אחר (או לפני) תפלתו (שאלות ותשובות הנ"ל שם, ונימוקו – כי טעם האומרים על פי מה שכתב באבודרהם אחר סדר התפלה שכל האומר מזמור זה בכל יום בצורת המנורה כאילו מדליק המנורה בבית המקדש, וכנ"ל בשבט מוסר, וכיון שמצות הדלקת הנרות נוהגת גם בשבת ויום-טוב בדין הוא לבלי יחסרו המזג לאומרו גם אז).

יב) המסיים ברוך שאמר יחד עם הש"ץ לא יענה אמן (מגן אברהם סימן נ"א), אבל אם סיים ברכה אחרת בשעה שהש"ץ סיים ברכה זו מותר לו לענות אמן. (שערי תשובה בשם ברכי יוסף והש"ץ שהחזיקו בדעת מגן אברהם שם דס"ל כן וכן כתב בא"ר ויעב"ץ).

יג) הנה מצויים אנשים יראים המדקדקין שישמעו אחרים בשעה שמברכין ברכות השחר (כמבואר בח"מ סימן שפ"ב בש"ך, ואורח חיים סימן ו' במחצית השקל בשם הרמ"ע ועוד), אולם יזהרו גם כן שלא יצא מזה קולא מצד אחר דפליגי הפוסקים אם רשאין לענות אמן על כל ברכה באמצע פסוקי דזמרה (דעת המגן אברהם ועוד אחרונים דשרי – ודעת הברכי יוסף, הגר"ז, יעב"ץ

דאינו רשאי) פשוט על כל פנים שימנעו משמוע ברכות באמצע פסוקי דזמרה כל כמה דאפשר, ולא מיבעי שלא ימציאו נפשם לענות אמן. אף גם זאת שלא יפתח המברך בברכותיו אצל מי שעומד כבר באמצע פסוקי דזמרה. (כן מבואר בסידור יעב"ץ, ובסידור של"ה כתב כן נכדו, וכן כתבו שאר אחרונים).

ועוד גורמים שמחמת שיגרת הלשון עונה השומע ברוך הוא וברוך שמו, וזה לכולי עלמא אסור (עיין באה"ט סימן ס"ו), והרוצה להתחסד עם קונו יזדרז לקום בבוקר בכדי שיוכל להכין עצמו להיות מוכן להתפלל כשמתחילין הציבור.

והנה פירשתי מה שכתב הרמ"א בסימן א' סעיף א' "דעל כל פנים לא יאחר מזמן שהצבור מתפללין" ולשון הזה קצת מגומגם ודקדק הגרע"א בחידושו דמהאי טעמא כתב "מזמן" ולא סתם שלא יאחר תפלת צבור, להורות דאף האונס להתפלל יחידי יזדרז לקום ולהתפלל בזמן שצבור מתפללין. ואני הצעיר הוספתי לדקדק על תירוצו דגם לדבריו קשה והלא דין זה מבואר בסימן צ' ואם כן מה מחדש לן הרמ"א כאן, אבל אחר קצת התבוננות במנהג הנתפשט בעונותינו הרבים שמאחרין ביאה לבית הכנסת בשעה שהצבור כבר מתפללין בתוקף ועומדין באמצע התפלה, ועל ידי זה צריכין על כרחך למהר בתפלה או לדלג ועל כך כתב

הרמ"א דעל כל פנים לא יאחר "זמן", דקדק לכתוב "זמן" להראות דלא די בזה לחוד שבעת תפלת שמונה-עשרה מתפלל עם הצבור, אלא שצריך גם ליזהר שיהי' בבית הכנסת בו בזמן שהצבור מתחילין תפלתן. (עד כאן נעתק מספר תפלת ישראל על עניני תפלה נתיב ה').

יד) השומע צבור אומרים קדושה והוא עומד בפסוקי דזמרה (אחר ברוך שאמר) לא יאמר יותר ממה שמותרין לומר באמצע ברכת קריאת שמע (והיינו קדוש עד כבודו, ברוך עד מקומו), וגם ימלוך ד' לעולם. (עיין שאלות ותשובות דברי יושר סימן ח' ובא"ר סימן ס"ו, ובקיצור של"ה בשם מהר"ש מפירדא שגם בפסוקי דזמרה לא יענה אמן יהא שמיה רבה עד יתברך, עיין שם).

טו) מקור מקומן של הוספת המזמורים בשבת מבחול נובע עוד מזוהר הקדוש תרומה. (ועיין בא"ז בשם המדרש טעם לזה, וכן באבודרהם. ועיין עוד בלבוש. סידור של"ה ויעב"ץ עוד טעמים לכל מזמור ומזמור שהוסיפו).

טז) אמירת הלל הגדול, והוא הודו לד' וגו' יש מקומות שאומרים אותו פסוק בפסוק ש"ץ וקהל. (ומקורו טהור בסידור האר"י ושל"ה שכל פסוק אומר מלאך אחר, עיין שם).

יז) באמירת "כי לעולם חסדו" צריך להדגיש ולהתיז "כי לעולם" דלא לשתמע "כל עולם" וכן סמ"ך של "חסדו" דלא לשתמע "חזדו" או "חשדו". (א"ר סימן נ"ר בשם ירושלמי, ורשב"ם פרק ערבי פסחים).

יח) יזהרו בכוונת אמירת "האדרת והאמונה" שבפיוט זה משבחין המלאכים להקדוש ברוך הוא בשעה שישראל אומרים ברוך שאמר. (סידור ר' שבת. ס' אור צדיקים).

יט) הטעם שאומרים גם ביום-טוב מזמור שיר ליום השבת דגם יום-טוב נקרא בקרא "שבת". (באה"ט סימן נ"א בשם ל"ח ופרי חדש).

ובס' שבתות קדושים פ"ה כתב טעם נכון לאמירת מזמור שיר ליום השבת ביום השבת (וטעמו שייך גם ליום-טוב), דהנה מזמור הלזה בא ללמדינו מעלת בוטח בד' ואשר לא העניות מן האומנות כי הסברא הי' נותן שישראל שאינם עובדים בשבת ישתכרו פחות מעכו"ם שעובדים בכל יום, כמו שאמר ר' ראובן בן איסטרובלית (במעילה יז). ולבסוף המציאות מכחיש את זאת, כי העשירות מצאה קן לה אצל ישראלים שומרי תורה ומצות לא פחות מאצל שאר האומות, זאת אומרת כי הכל בידי השם ולא יעלה ביד המהיר יותר ממה שיעלה ביד העצל, והעד על זה המן. ועל כן מזמרים שיר זה וצועקין "להגיד בבוקר חסדך" וכו', ומסיימין בפרח

רשעים כמו עשב, פירוש ואם רואים דרך רשאים צלחה תדעון שהכוונה לשמדם עדי עד, על דרך משלם לשונאיו אל פניו להאבידו לעולם הבא.

(כ) **נשמת כל חי**. פיוט זה כבר מוזכרה בזוהר הקדוש (תרומה, ויקהל) לאמרה בשבת (ועיין בתוס' פרק ערבי פסחים דף קיח. ד"ה ר' יוחנן דנוהגין לאומרה בשבת אחר פסוקי דזמרה, ומזכרת גם כן בברכות נט. ופרק קמא דתענית), ויש אומרים ששמעון בן שטח תיקנה. (בספר מגיד תעלומה בברכות שם ששמע כן).

ומי שאיחר לבא לבית הכנסת וצריך לדלג מוטב שידלג מפסוקי דזמרה ואל ידלג נשמת. (ח"א כלל י"ט דין ו' ועיין בביאור הלכה סימן ר"פ דכן העיקר ולא כמו שכתב בשערי תשובה היפוכו, וגם לנוסחת השערי תשובה עדיף נשמת מאשר מזמורים שמוסיפין בשבת, עיין שם).

(כא) מי ששכח לומר נשמת ואמר ישתבח כבחול יאמר נשמת אחר ישתבח ולא אחר התפלה (ברכי יוסף סימן רפ"א בשם מכתב לדוד, שע"ת א'), ואם שכח לאמרו וכבר התחיל ברכת יוצר שוב לא יאמרנו (רמ"א רפ"א, מ"ב סק"ג), מכל מקום מי שנפשו חשקה לאמרו אחר התפלה יאמרנו. (שאלות ותשובות דברים כהלכתן חלק א' סימן כ').

כב) חזן (ובעל תפלה) לאחר שגמר חרוז שבח נותנין לו וכו' לא ימתין עד שיגמרו הקהל כדי להתחיל עמהם בשווה "לקל אשר שבת" אלא יתחילו מיד (שאלות ותשובות הנ"ל שם, וכן נראה קצת במשנה ברורה רפ"א סק"ג דצריך להסמיכן דמישך שייכי אהדדי, כמובן).

כג) מי שלא אמר לקל אשר שבת ונזכר אחר שכבר סיים ברוך אתה ד' יוצר המאורות יאמרנו אחר שמונה-עשרה (רמ"א רפ"א), אבל אם נזכר קודם לזה אפשר דצריך לחזור ולהתחיל מלקל אשר שבת (פרי מגדים ומשנה ברורה ג') וכשחוזר אחר שמונה-עשרה יתחיל מחרוזת "שבח נותנים לו". (משנה ברורה שם).

כד) מי שאיחר לבא לבית הכנסת שדינו לדלג, מכל מקום מתחלת ברכת יוצר אור ולהלן לא ידלג כלום אפילו אותן הזמירות שניתוספו שבת כמו "הכל יודוך", "קל אדון" וכיוצא. (משנה ברורה בשם ח"א).

כה) ויש להאריך ולהנעים בזמירות ואין למחות במאריך בהם אף על פי שהמוחה מכוין בשביל ביטול תורה (רמ"א סימן רפ"א), והיינו לאמרם בניגון שיש בו נעימה כעין שעושין בפסוקי דזמרה. (משנה ברורה שם).

כו) ומכל מקום לא יאריכו יותר מדאי כדי שיאכלו קודם שעה ששית (רמ"א שם), ודבר פשוט דאין הכוונה שיתחיל להתפלל במאוחר ולחטוף התפלה למחצה ולשליש ולרביע, אלא שיקדימו להתפלל ויקבעו הזמן

השבת בישראל כהלכתה

סה

באופן שיוכלו להתפלל במתינות מהחל ועד כלה בנעימת שפתי נועם. (שאלות ותשובות דברים כהלכתם, שם).

כז) עוד יזהרו שלא לאחר בשביל זה אמירת קריאת-שמע ותפלה בזמנה. (משנה ברורה סק"ה).

כח) אף על גב שבשבת מאחרין לקום בבוקר מכל מקום יזהרו שלא לעבור זמן קריאת-שמע (משנה ברורה רפ"א א), והתולין קימתם המאוחרת ברמ"א סימן רפ"א טועין הן, כי שם אינו מוזכר רק טעם לאיחור ביאה לבית הכנסת. (וכמבואר ברמ"א וש"א, ורק טעמו של הב"ח מתאים למנהג איחור קימה, כל זה בשאלות ותשובות דברים כהלכתן סימן כ"א).

כט) הטעם שמתחילין יום-טוב מהקל בתעצומות וכו' מפני שהרגלים זכר ליציאת מצרים המורה תעצומות עוזו ויכולתו הגדולה. (לבוש סימן תפ"ח).

ל) בענין הפיוטים. עיין אורח חיים סימן ס"ח, וכבר נתפשט ברוב וכמעט כל התפוצות שמדלגין על הפיוטים שבאמצע ברכת קריאת-שמע, ואומרים אותן שבתוך חזרת הש"ץ, עיין היטב ברמ"א שם דאין לאדם לפרוש מן הצבור במקום שנהגו לאמרם, והאריז"ל כשהי' מתפלל לפני התיבה (במקום שאומרים) הי' אומר כל הפיוטים (שערי תשובה שם), ואם יש לחוש שיבא על

ידי כן אפילו לאיסור קל כדאי לוותר על אי אמירתן.
(שם).

וכתב הב"ח (בשם הג"ה אשר"י) שגדול אחד בזמנו התחיל לבטל מלומר קרוב"ץ בקהלתו ולא הוציא שנתו רחמנא ליצלן. (שם סימן ס"ח. ועיין נימוקי אורח-חיים (שם).

(לא) המנהג שנוהגין כמה קהלות לנגן "הכל יודוך" כבר מוזכר בקדמונים. (עיין מהרי"ל הלכות ימים נוראים).

(לב) **ישמח משה במתנת חלקו**. עיין טור סימן רפ"א שביאר המלות הללו דכשהי' אבותינו במצרים ביקש משה מפרעה שיתן להם יום אחד בשבוע שינוחו בו ונתרצה לו ובחר להם משה יום השביעי, וכאשר נצטוו על יום השבת שמח משה שבחר בו (ובספר קדושת השבת בהקדמה תמה על דברי הטור דהרי מבואר בחז"ל דהאבות ידעו והשיגו כל התורה והנחילום לבניהם, אבל לא היתה עליהם חוק חיוב לקיים מצותי', ובודאי גם משה ידע ממצות שבת, והאיך שייך לומר שנתגלה לו רק אחר שצוה עלי' השם. ותירץ שם באופן נפלא, דהלא מבואר בסנהדרין עכו"ם ששבת חייב מיתה, ועל פי ביאורו של הפרשת דרכים נחלקו השבטים אי יצאו ישראל מכלל בני נח קודם מתן תורה (אם מקיימין המצות) גם לקולא, ונפקא מינה לענין שמירת יום השבת דאם לא יצאו אז אסורין לשבות בו,

ומבואר עוד בהקדמונים דזמן יציאתן מכלל בני נח בהחלט היתה במעמד הנבחר אצל הר סיני, ועכשיו כאשר בחר משה רבינו עליו השלום להם יום שביתה חש דאולי הלכה כמאן דאמר שלא יצאו מכלל בני נח, ואם כן שביתה זו למה, אבל כאשר צוה הקדוש ברוך הוא לשבות בשבת במרה, קודם מתן תורה, נוכח לדעת דיצאו מכלל בני נח (במצות שמקיימין) גם לקולא שהלא עדיין לא יצא מכלל בני נח ואף על פי כן ניתן להם השבת, וזו היתה שמחתו של משה רבינו עליו השלום, ומובן גם הסיום "כי עבד נאמן" שהרי הגרעון בשמירת שבת לעכו"ם על שמשמש בשרביטו של מלך (כמבואר בספה"ק), ומאחר שתיארו הקדוש ברוך הוא "עבד נאמן" שמע מינה שלא פגם כלום, ואם שגיתי ד' הטוב יכפר. עד כאן דבריו שם).

לג) ומדי דברי בו אציג פרפרת נאה וקצרה שראיתי בספר תורת ישרון, לפרש פתגם "ישמח משה". דאמרו חז"ל נדרים לח. דפלפול התורה נתן הקדוש ברוך הוא למשה והוא נהג בה טובת עין ונתנה לישראל. והנה בסתם מתנה שאדם נותן לחבירו שניהם שמחין הנותן והמקבל, אבל מתנה כזו הלב נוקף עלי' דהלא קיימא לן כמו שכתב בשאלות ותשובות חו"י מובא בבאה"ט סימן רמ"ב דהנותן מתנה לחבירו לאכול בשבת אסור להניחו לימות החול, וכן להשתמש בו בשאר אופן, ואם כן מתנה זו שנתנו הקדוש ברוך הוא למשה מנא לי'

שהותר לו למסרה לישראל. אבל אחר שכתבה עליו התורה "בכל ביתי נאמן הוא" (בהעלותך) זאת אומרת שלא מעל כלום בגנזי המלך, וזהו פירוש הדברים, ישמח משה במתנת חלקו, פירוש בחלקו שנתן במתנה והוא הפלפול, וכי תימא לשמחה מה זו עושה ודלמא לא הותר לו, על זה מסיים "כי עבד נאמן קראת לו" פירוש על ידי שקראת אותו עבד נאמן היתה שמחתו במתנתו בשלימות.

(לד) בתפלת שחרית אין לומר (על פי האריז"ל) זכר למעשה בראשית. (שערי תשובה רפ"א. משנת חסידים. סידור האריז"ל).

(לה) בכל ג' תפלות היום משנין באמירת ויכולו, בלילה אומרים וינוחו "בה", בשחרית ומוסף וינוחו "בו" ובמנחה וינוחו "בם". (שערי תשובה בשם כנה"ג. וכן נדפס בכל הסידורים. וכבר נאמרו טעמים שונים, וטעם נאה ראיתי על פי מה שכתב במט"מ בשם ר' קלונימוס דאתה קדשת – נגד שבת בראשית (דכל הענין מיירי ממעשה בראשית) ישמח משה – נגד שבת מתן תורה (דמיירי מעניני קבלת התורה) ואתה אחד – נגד שבת לעתיד (דאז יהי ד' אחד ושמו אחד), ועל פי זה הרווחנו טעם מספיק לשינוי הלשון. השבת נקראת "כלה" ועל כן בתפלה ראשונה אמר' "בה" לרמז על גוף קדושת שבת, בתפלה שני' שעוסקין במתן-תורה ואז כבר

ניתוסף בת זוג להשבת כמו שדרשו חז"ל דכנסת ישראל בת זוג להשבת, אמרי' "בו" לרמז דאז בעת מתן-תורה כבר הגיע השבת להמעלה להקרות בה וגם בו, שכבר הי' השבת זוג, במנחה אמרי' "בם" לרמז על העתיד לבוא דאז יכירו וידעו כל הגוים ברוממות קל וקדושת השבת, ועל כן אומרים בם לרבות על הריבוי.

לו) מנהג דידן לומר שיר של יום אחר תפלת שחרית (ומקורו בשאלות ותשובות הרמ"ע כמבואר במגן אברהם סימן קל"ב וכן כתב בסידור יעב"ץ), אבל מנהג המתפללין בנוסח אשכנז לאמרו אחר תפלת מוסף. (עיין מגן אברהם שם).

לז) בשעה שהש"ץ אומר שמע ישראל, אחד הוא אלקינו, גדלו, עם הספר-תורה בידו מגביה הספר-תורה קצת. (ד"מ סימן רפ"ב בשם א"ז. ומגן אברהם סימן קל"ד. ומט"מ סדר קריאת התורה, וכן המנהג).

לח) השליח-ציבור נוטל הספר-תורה ופניו כלפי העם ואומר בקול "שמע ישראל" וכו', והעם עונין אחריו, אחר כך אומר "אחד הוא אלקינו גדול אדונינו" וכו', אחר כך מחזיר השליח-ציבור פניו כלפי ההיכל ושוחה קצת למולו ואומר גדלו לד' וכו'. (ערוה"ש סימן רפ"ב).

לט) בשערי תשובה סימן רפ"א מעתיק הרבה תיבות שצריכין לדקדק לאמרם כהוגן ונלאתי להעתיקן אבל כל

החש לנפשו שיעלה שיח שפתותיו לרצון לפני אדון כל, ימחול לעיין שם.

(מ) המקבל הספר-תורה והנותנו לו יהי' דוקא בימין, ואפילו איטר. (סימן רפ"ב מ"ב סק"א).

(מא) כל זמן שנושאים הספר-תורה אסור לישוב או לסמוך על איזה דבר, עד שיגיענו המוליכה למקומה. (קמ"ו מ"ב י"ז).

פרק ה

מענין קריאת-התורה ותפלת מוסף

(א) אפילו אותם המקפידים שלא להוסיף (או לפחות שלא להרבות בהוספות) מטעם טירחא דציבורא, או סרך ברכה שאין צריך, מכל מקום באם יש לחוש לתרעומות איזה אנשים כשלא יקראו אותן לתורה אין צריך לדקדק בזה. (רפ"ב מ"ב סק"ה).

ב) בזמן הזה אין קורין קטן לשום עלי' לבד ממפטיר.
(משנה ברורה רפ"ב י"ב בשם האחרונים).

ג) מי שנעשה בר מצוה אף על גב שאין ברור שהביא ב' שערות מותר להיות בעל קורא. (רפ"ב בפרי מגדים ומחצית השקל).

ד) באם ליכא היודע לקרות בתורה רק קטן ואם הוא לא יקרא יתבטל הקריאה יש מחמירין ויש מקילין (עיין מגן אברהם רפ"ב בשם הפוסקים להחמיר וכן בשולחן-ערוך הגר"ז, והפרי מגדים מסופק, ובדה"ח מקיל), ועל כן אפילו במקום שמקילין אין לעשות הוספות (שאלות ותשובות דברים כהלכתן סימן כ"ה). ולכתחילה ינהגו בכהאי גוונא כמבואר בשולחן ערוך (סימן קמ"ב) שיעמוד אחד לקרות בתורה הבקי על כל פנים בצורת אותיות של ספר תורה, ובצדו יעמוד אחד שבקי בקריאת הטעמים ויקרא לפניו בלחישה מתוך החומש התיבות כנקודתן וטעמן ואחריו יענה בעל קורא בקול רם, ועל כל פנים יהא העומד מבין ויודע הנקודות. ואם אי אפשר גם בזה אז די במה שיעמדו אחד לקרות בתורה ואם יטעה אז יגיהו אותו השומעים. (שם).

ה) החזן הקורא צריך (לכתחילה) לחזור מתחלת הסדרה שתהא שגורה בפיו כל הדקדוקים במתגין לעיל ולמרע, ימין ושמאל, ויקרא במתון ולא במהירות דאולי

יבליע שום אות או תיבה. (א"ר סימן קמ"ב, ומשנה ברורה שם סק"ו).

ו) בענין טלטול ספר-תורה מבית לבית יעשו שאלת חכם כי הרבה חילוקי דינים איתנה בי'. (עיין סוף סימן קל"ה ובאחרונים).

ז) מי שטעה בברכה ראשונה ופתח "אשר נתן לנו" וכו' אם נזכר קודם שאמר השם מהחתימה יתחיל עוד הפעם מאשר בחר בנו, ואם כבר אמר ברוך אתה ד' אף שעדיין לא גמר נותן התורה יסיים הברכה, ולאחר הקריאה יאמר אשר בחר בנו. (מגן אברהם. פרי מגדים. דה"ח. ח"א. ושלחן ע"ש. וכן הכריע המשנה ברורה קל"ט ט"ו נגד א"ר, שע"א, עיין בשער הציון מילתא בטעמא).

ח) מי שטעה בברכה אחרונה והתחיל אשר בחר בנו, כל זמן שלא סיים ברוך אתה ד', יתחיל מאשר נתן לנו. אבל התחיל ברוך אתה ד' יאמר מיד אחרי זה אלוקינו מלך העולם אשר נתן לנו, ואם כבר גמר נותן התורה, יתחיל הברכה עוד הפעם מתחלתו. (משנה ברורה שם. עיין שם).

ט) בברכת אשר נתן לנו יכון "תורת אמת" זו תורה שבכתב, "זוחיי עולם" הוא תורה שבעל פה. (סימן קל"ט סעיף י').

השבת בישראל כהלכתה

עג

(י) בין הבעל קורא בין העולה צריכין לעמוד בעת הקריאה לבלי לסמוך אפילו על השלחן שקורין עליו וכיוצא, אלא אם כן הוא בעל בשר, חולה, זקן, שקשה לו העמידה בלי סמיכה, וגם בזה יכוון לכתחילה שיהי' הסמיכה באופן שאם ינטל השלחן לא יפול. (סימן קמ"א ובמשנה ברורה).

(יא) חס וחלילה להתקוטט עבור עלי' חשובה, שכל אותיות התורה כולם קדושים וטהורים. (משנה ברורה רפ"ב ח"י).

כתוב בשערי אפרים: ראוי לציבור שלא יהרהרו אחר הסגן וידונו אותו בכל ענין לכף זכות, והדבר אשר יקשה בעיניהם עליו, יתלו כי משגה היה וטעה בשיקול הדעת, ואף אם אירע שקרא לאחד שלא לפי כבודו וחושד להסגן שעשה במתכוין להכעיסו אם נגע יראת ד' בלבבו יש לו להתאפק ולא יאמר לו דבר וישא קל וחומר בנפשו, אם קרוץ מחומר (כמותו) תפעם רוחו בנוגע בקצה כבודו כחוט השערה על אחת כמה וכמה יש לו לחוש לכבוד המקום ברוך הוא ולכבוד תורתו הקדושה שלא לעשות שערורי' על ידי זה, והמעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו. (מועתק במשנה ברורה קמ"א ט"ז).

(יב) עוד בשערי אפרים שם: ואם אחד בגובה אפו עשה מריבה עם הסגן אף על פי כן חובה על הסגן להיות מן

הנעלבים ולא יניח מקומו, ואם הסגן הניח הספר-תורה והלך לו לפי שזה הקניטו בדברים ראוי לענשו כי אם אדם חטא ספר-תורה למה בייש, עד כאן לשונו. (מובא במשנה ברורה שם).

יג) העולה לספר-תורה ילך בזריזות אבל לא ירוץ (משנה ברורה קמ"א כ"ה בשם האחרונים) וילך בדרך הקצרה וירד בדרך הארוכה. ואם שני הדרכים שוין ילך דרך ימין וירד דרך שמאל. (קמ"א ס"ז).

יד) מי שעלה לספר-תורה פעם אחת אסור לו לעלות בספר-תורה השני באותו הציבור כגון יום-טוב או שבת ראש-חודש שמוציאין ב' ספרים. (קמ"ד ס"ז).

טו) מיד שפתחו הספר-תורה על מנת לברך עלי' כבר אסור לצאת מבית המדרש (קמ"ו ס"א, ועיין ביאור הלכה), אבל בין גברא לגברא שפיר דמי (שם), ודוקא בהני תנאים: א) שנשארו עשרה בבית הכנסת. ב) כשכבר שמע קריאת התורה או שדעתו לחזור מיד לשמוע להלן. ג) לצורך גדול. ד) באקראי בעלמא ולא בתדירות. (עיין היטב משנה ברורה וביאור הלכה שם).

טז) משנפתח הספר-תורה לברך עלי' אסור לספר אפילו בדברי תורה (קמ"ו ס"ב) וכן לפרש דבר תורה או להורות הוראה לאדם השואל (מ"א ומ"ב שם) ולאפרושי מאיסורא מותר לומר בדרך קצרה אם אי אפשר להפריש על ידי רמיזה (שע"א. דה"ח. משנה ברורה

השבת בישראל כהלכתה

עה

(שם), וכן במקום שיש לחוש דשאלת השואל לענין הנוגע לפקוח נפש שרי גם כן. (שאלות ותשובות משיב כענין או"ח סימן ל' על פי מה שכתב הפרי מגדים דטעם איסור הוראה דיכול להורות אחר כך, אבל בפקוח נפש אסור להשהות, וכן על פי מה שכתבו הפוסקים דלאפרושי מאיסורא שרי, וחמירא סכנתא מאיסורא כידוע, ואין לך דבר העומד בפני פקוח נפש).

(ז) דברי תורה בן גברא לגברא שרי רק באחד האופנים (דלהלן: א) בינו לבין עצמו. ב הוראה לפי שעה. (משנה ברורה בשם הפוסקים שם).

(חי) בשעת אמירת ברכו וברוך ד' המבורך, צריכין העם לעמוד דהוא דבר שבקדושה. (קמ"ו מ"ב ס"ק ח"י).

(יט) אסור לנגוע לספר-תורה ביד כשהוא ערומה. (מגילה ל"ב. אורח חיים קמ"ז, והאחרונים).

(כ) מה שאמרו חז"ל דהגולל ספר תורה נוטל שכר נגד כל הקוראים, הכוונה לבעל הגבה. (משנה ברורה קמ"ז ה').

(כא) יזהר הסגן שלא לכבד במצות הגבה למי שידיו רותתין הרבה, או לזקן ותש כחו שידוע שמגביהו לשבת מיד כי אין לו כח להחזיקו זמן מה כלפי העם שיוכלו להסתכל היטב (שהוא עיקר מצוה זו), וגם האיש המתכבד (המכיר מקומו וגבורתו) צריך למנוע נפשו מזה. (שע"א מובא במשנה ברורה קמ"ז ז').

כב) הגולל ספר תורה יעמידנו כנגד התפר, שאם יקרא יקרא התפר (קמ"ז ג'). פירוש הדברים שבעל הגבה יכין הספר תורה קודם הגבהתו שיהי' תפירה באמצע, ואחר כך בעת הגלילה יזהרו שניהם המגביה והגולל שבעת גמר הגלילה יהי' התפירה באמצע. (האחרונים שם).

כג) אין המפטיר מתחיל עד שיגמרו לגלול הספר תורה כדי שלא יהא הגולל טרוד ויוכל לשמוע ההפטרה (קמ"ז ז'), והמנהג להמתין עד עצם גמר גלילת הספר לבד אף שלא כרכו עדיין המפה עליה (פרי מגדים ועיין לקמן אות ל"ד), ובחול שאומרים יהי רצון אין צריך האומר להמתין כלל. (מ"א. מ"ב).

כד) ביום שיש ב' ספרי תורה (או ג') לא יפתחו הב' ולא יסורו המפה עד שיגללו הראשון (קמ"ז, ח') פירוש במפה שלה. (משנה ברורה שם).

כה) אין מסלקין ספר תורה הראשונה עד שכבר הניחו השני על השלחן, שלא יסיחו דעתן מן המצות (רמ"א שם), והסדר הוא כך: **ביום שמוציאין ב' ספרים** – מניחין שני' על השלחן לפני קדיש כדי שיעלה קדיש משניהן, מגביהין הראשונה וגוללין אותה, ואחר גלילתה במפה פותחין השני'. **וביום שמוציאין ג' ספרי תורה** – אחר גמר הראשונה מניחין השני' אצלה אין אומרים קדיש, מגביהין הראשונה וכו' כנ"ל, ואחר גמר קריאת שני' מניחין השלישית אצלה ולא הראשון ואומר חצי

קדיש מגביהין השני' וכו' ופושטין השלישית. (שע"א. משנה ברורה שם כ"ז. וש"א).

כו) ביום שיש ב' ספרי תורה (או ג') מסדרין קודם הגבהת הראשונה קודם שקורין לעלות לספר תורה הב', וכן מסלקין הב' קודם שקורין לעלות להג' (כך נראה בשערי אפרים, ובמשנה ברורה קמ"ז כ"ז, וכן כתב בשאלות ותשובות השיב כהלכה סימן מ' מכמה טעמים, חדא דכמו דקיימא לן בסימן קל"ט ס"ה לגלול הספר תורה בין גברא לגברא דגנאי להניחה פתוח, ובדאיכא זמן ארוך של הפסקה כגון שמזמרין לחתן או שמאריכין במי שבירך מכסין בסודר וזהו כבודו של תורה, הוא הדין וכל שכן שכבודה של תורה היא באם גמרו לקרות בו לגללה ולכסותה במפה שלה, וכעין זה מצינו בהפוסקים האחרונים לענין תפלין אחר התפלה ואין כאן מקומו להזכיר. ועוד טעם דהלא המנהג שמאריכין במי שבירך ואף על גב שיש לגמגם בה מחמת טירחא דצבורא מכל מקום כבר נתפשט להקל שמוותרין הצבור כדי שירוויח הקופה על ידי זה, אבל פשיטא דכל מקום דאפשר למעט עדיף, והגע בעצמך הלא כל ענין הוצאת ב' וג' ספרי תורה לעת הצורך רק בשביל למעט בטירחא דצבורא שלא יצטרכו לישוב ולצפות עד שגוללין הספר תורה ממקום למקום, ועל כן אם יקראו ויעשו מי שבירך (שעושין יחד) לפני הגבהת הספר תורה יתארך הרבה יותר ממה שיקרא להגבה

השבת בישראל כהלכתה

קודם, דאז ישאר פנאי בעת הגלילה לקרות העולה ולעשות מי שבירך, אבל אם קורא קודם ההגבה אז יצטרכו כל הקהל להמתין עד שיגלול הגולל הספר תורה כדי שיוכל גם הוא לשמוע הקריאה, עיין שם (שהאריך).

(כז) הרבה נמצא בתי מדרשים שיש להם ספר תורה אחד מהודר ביופי הכתב ושני' שכשר בדוחק, צריך עיון גדול ושקול הדעת סופר מומחה ומבין והוראת חכם אם להדר להוציא ב' ספרים או מוטב שיגללו הראשונה גם לקריאה השני', דכמו שהצבור מוותרין על טירחתם על אמירת מי שבירך וכיוצא, הוא הדין בזה אולי מוותרים, ואי אפשר לומר מילתא פסיקא בזה, ואין לך בכזה אלא מקומו ושעתו וכפי ראות עיני המורה הבקי בעניני סופרות. (שאלות ותשובות הנ"ל שם).

(כח) יזהר האוחז הספר תורה על הבימה שלא לישב אחורי הקוראים בתורה. (משנה ברורה סוף סימן קמ"ז).

(כט) מצוה לכל מי שהספר עוברת לפניו ללותה עד לפני הארון (רמ"א קמ"ט), וכן בעת הוצאה מהארון מצוה לכל מי שעוברת לפניו ללותה עד הבימה (משנה ברורה סק"ז), וכן הגולל ילך אחר הספר תורה עד לפני הארון ועומד שם עד שיחזירו הספר תורה למקומה. (רמ"א שם).

(ל) מביאין התינוקות לנשק התורה כדי לחנכם ולזרזם במצות (רמ"א שם) ופשוט שהגדולים ודאי צריכין לזהר בזה (כן כתב בשאלות ותשובות הנ"ל סימן מ"ב, מטעם דכוונת הרמ"א שיחנכו הקטנים למה שמצוה להגדולים, ועוד דאם לא יעשו הגדולים כן לא יועיל פעולותו לחנך הקטנים לחיבוב אחר שאין רואים כזאת אצל הגדולים, ועוד דאיתא בסימן כ"ח ס"ג דמנהג החכמים לנשק התפלין בשעת הנחתן וחליצלן, וכעין זה בסימן כ"ד ס"ד ברמ"א דמנהג לנשק הציצית משום חבוב מצוה, וכן בבאה"ט הלכות סוכה בשם השל"ה לנשק דפנות הסוכה, וכן עמא דבר בעת התפלה כשממשמש בתפלין, וכן נהגו כל הגדולים וצדיקים ואין להרהר, עד כאן תוכן דבריו).

(לא) אין לבעל הפטרה לסלק ספר הנביאים או החומש שקרא בו הפטרה עד אחר ברכות הפטרה כדי שיראה ויברך על מה שהפטיר (סימן רפ"ד ס"ו במ"א, ומ"ב) ויניח הפטרה פתוח אז לפניו (שע"א שער ט').

(לב) המפטיר לא יתחיל הברכות של הפטרה אחר הפטרה עד שיפסוק קול ההמון שישמעו כל הקהל ברכותיו, וכן הקהל מיד ששומעים המפטיר מברך יפסקו אמירתן ויכולין לגמרו אחר גמר ברכותיו. (שערי אפרים שער ט' סל"ג, ביאור הלכה סוף סימן רפ"ד).

לג) וכן ברכות הפטרה שלפניה יזהר בעל ההפטרה להמתין באמירתה עד שיפסוק הבלבול הנעשה בעת הגבהת התורה, וירויח גם כן לצאת פשטות הלכה בסימן קמ"ז, וסימן רפ"ד ו', להמתין באמירת הברכות עד גמר גלילת הספר תורה עד מטפחתה, כמבואר במשנה ברורה שם. (שאלות ותשובות הנ"ל שם).

לד) המנהג שאין אומרים "אב הרחמים" כשמברכין החדש, אבל בימי הספירה אומרים ואפי' בדאיכא מילה, זולת כשחל ראש חודש אייר בשבת. (רמ"א סוף סימן רפ"ד, ומשנה ברורה שם).

לה) מנהג העולם שהשליח ציבור של מוסף מחזיר הספר תורה, אבל בפוסקים מבואר שזה שייך לבעל השחרית ובעל מוסף מתחיל קדיש ומתפלל מוסף. (כן כתב בא"ר רפ"ד בשם הכלבו).

פרק ו

קידוש וסעודתא דצפרא דשבתא

(א) על פי האריז"ל גם שבת קודש בבוקר כשבא לביתו מבית הכנסת יאמר שבת שלום. (ליקו"מ דף ס"ט).

(ב) כשמבקר או פוגע בחבירו מברכין זה לזה בברכת "גוט שבת" ולא "גוט מארגין". (א"ר ש"ז בשם של"ה הקדוש).

(ג) טוב ללמוד קצת תורה קודם הסעודה (א"ר רפ"ט, ומובא במשנה ברורה שם), וילמוד קצת אבל לא עד ו' שעות, דאסור להתענות. (זכל"א אות קידוש).

(ד) על פי האריז"ל יש לברך גם בבוקר בסעודה על הדס. (מגן אברהם רס"ג).

(ה) בענין החרוז של אתקינו סעודתא, באמצעו יגלה לן טעמי דבתריסר נהמי דאינון אות בשמי' כפילא וקלישא, דהנה השם הוי' ב"ה כאשר תצרפנו למספר היותר קטן, אז כל מה שאתה כופלו פוחת והולך. פירוש הדברים, השם הוי-ה ב"ה בגימט' כ"ו, וכאשר תצרף מספר קטן של הכל עם הוא"ו יהי' ח', וכאשר תכפלו אז יהי' ב' פעמים ח' וסך הכל י"ו ויעלה למספר ז' וכן להלן. והנה ידוע שיי"ב חלות מרמזין על הי"ב אופנים שאפשר לסדר

שם הוי-ה ב"ה ב"ה (י"ב צירופים), וזהו הכוונה יגלה לן טעמי דבתריסר נהמי שהם אות על שמו (הוי-ה) כפילא וקלישא, שכל מה שתכפלנו יקלש יותר.

(ו) קידוש של בוקר נקרא קידושא רבה, וטעמו: יש אומרים משום דכל הקידוש ברכת בורא פרי הגפן וזה מברכין בכל מין קידוש (רש"י ורשב"ם פרק ערבי פסחים – מקור האי דינא), ויש אומרים משום דאינו עיקר כקידוש הלילה והוא קצרה ברכת היין לבד לכך קורין "קידושא רבה" על דרך שקורין לסומא סגי נהור. (ר"ן שם).

(ז) טעות גדול שוררת בין שדרות העם שראוי ומצוה לפרסם: בקידוש היום, כשאחד רוצה להוציא בני ביתו או אחרים, וכפי הנהוג בכל דבר שיוצאין בשמיעה אז קרוב להגמר כבר מסיחין דעתן ממנה, ומתחילין כבר לעסוק בצרכי וחפצי עצמן, ובפרטות מתלבט חסרון זה בקידוש של שחרית לאחר ששומעין כל הנוסח (שאינו יותר ממנהג) מתחלת "אם תשיב משבת רגליך" עד הברכה סוברין שכבר עברו העיקר ובאמצע ברכת בורא פרי הגפן כבר מסיחין דעתן, כאילו לא בא ברכה זו רק להתיר השתי' ועיקר הקידוש כבר נגמר, והוא טעות גדול. (שאלות ותשובות דברי יושר סימן ל').

ח) וכמו כן מצוה לעורר בני ביתו בקידוש הלילה שבל יסיחו דעתן עד גמר אמירת מקדש השבת וכן בהבדלה עד תומם. (שם).

ט) וכן יזהיר לבני ביתו שיכוונו לצאת בשמיעתן, וגם שלא יסובבו אנה ואנה רק יעמדו על מקום אחד, וזהו לקידוש, לחם משנה והבדלה. (שם).

י) הנשים חייבות בקידוש היום כמו האנשים (פרי מגדים רפ"ט במ"ז. משנה ברורה סק"ו) ויש מבוכה בפוסקים אם רשאית לשתות אפילו מים בבוקר אחר שאמרה בקשה אפילו קצרה (עיין פרי מגדים שם), ובהיות שברוב בתים נשים מקדשות לעצמן שקשה עליהן להמתין לביאת בעליהן צריכין ללמדן כמה דינים הנחוצים לה לידע, כמו "קידוש במקום סעודה" ושיעור שתיה מן הכוס וכיוצא. (שאלות ותשובות הנ"ל שם).

יא) בענין קידוש על יין שרף האריכו הפוסקים הרבה, ולא אכניס ראשי להכריע, אבל דא פשוט לכולי עלמא שאם רוצה לצאת לכל הדיעות יקדש על יין דוקא, או על יין שרף שיעור רביעית וייתה מלא לוגמיו ובאי אפשר לו יצרף שתיית כל המסובים. (שם).

יב) בשערי תשובה סימן רפ"ט בשם ברכי יוסף דמספר הכונות (להאריז"ל) מוכח דקידוש היום הי' אומר מיושב ושכן נהגו רבני קשישאי בירושלים תובב"א, ובסידור ר' שבתאי כתב לאמרו מעומד.

יג) בסידור ר' שבת (להאריז"ל) לומר פסוקי ושמרו בני ישראל וכו' אחר שלקח הכוס בידו, וכן פסוק "אז תתענג על ד'", עיין שם.

יד) העושין עירובי חצירות בכל ערב שבת יבצעו שבת שחרית על פת העירוב. (רמ"א שצ"ד. סידור האריז"ל לר"ש).

טו) מהרש"ל לא אכל דגים בליל שבת רק ביום השבת להראות שכבוד עדיף מדלילה. (האחרונים).

טז) מנהג ישראל תורה לאכול ביצים עם בצלים, וכן אוכלין קטניות הנקרא "טשאל"ט באַנדלע"ך (מקורו מפרי מגדים סימן ר"צ בשם תוס' שבת בשם שכנה"ג זכר לאבלו של משה. עוד אמרו בטעם הקטניות שמרבה השינה כמבואר בירושלמי יומא פ"א, ורוצים לקיים עונג שינת השבת).

טז"ב) לענין צירוף ללחם משנה פת הבאה בכיסנין יש מבוכה בהפוסקים, יש מחמירין שלא לצרפו (תוס' שבת סימן רע"ד) ויש מקילין ומתירין (קצוה"ש סימן פ"ב אות ה').

יח) קבלתי שטוב לבצוע בפרט בשבתות וימים טובים על לחם העשוי באורך כדמות וי"ו, דבציעת המוציא כדמות יו"ד, ושתי ידיים מה' אצבעות שני ההי"ן, ולחם כדמות וי"ו ונשלם השם (א"ר סק"ז סק"ב בשם השל"ה דף פ"א), ויש אומרים שיהיו הלחמים ארוך דעל ידי זה

יהיו ב' ווי"ן והם כנגד י"ב חלות. (ליקוטי מהרי"ח בשם הק' משינעווע זצ"ל).

ט) בענין אמירת אתקינו סעודתא ביום השבת אם לאמרו לפני קידוש או בתוך הסעודה מצינו חילוקי דיעות. האריז"ל הי' אומרה בתוך הסעודה (שער הכוונות דף ע"ד) ויש אומרים לאמרה קודם. (סידור הרש"ש).

כ) האומרים לשם יחוד לפני קידוש יאמרו כן: "לשם יחוד קודשה בריך הוא וכו' הריני בא לקיים מצות קידוש של יום השבת קידושא רבה, וסעודת שחרית של שבת לתקן שורשה במקום עליון ויהי נועם וכו'". (כף החיים רפ"ט ד').

כא) מותר לשתות טע"י וקאו"י בשבת לפני התפלה בלי קידוש, וכן המנהג בירושלים עיה"ק. (שם ט"ז).

כב) מי שלא קידש ליל שבת אסור לו לשתות מים בבוקר עד שיקדש. (שנות חיים סימן ג').

כג) הרגיל בשינת צהרים אל יבטלנו בשבת כי הוא עונג לו (ר"צ ס"א) וגם האינו רגיל לישן בחול ישן בשבת אחר האכילה, וכן הי' נוהג האריז"ל (שער הכוונות דף ע"ד, וכף החיים ר"צ ו.). אבל לא ירבה בו יותר מדאי שלא יביאנו לביטול תורה. (א"ר שם ב' וש"א).

כד) מן הראוי לישן גם ערב שבת בצהרים, וכן מנהג כל הצדיקים (שלחה"ט סימן רנ"א, ובדברי תורה ח"ט אות י"ג בשם המגיד ממעזריטש זצ"ל דברים נפלאים על זה) ואמר הצדיק (הרה"ק) ר' משה ליב (מסאסוב זצוק"ל) דמי שיש לו נשמה כשירה ישן ערב שבת. (שלחה"ט שם).

פרק ז

סדר אחר צהרים דשבת

א) פועלים ובעלי בתים שאין עוסקים [באופן קבע] בתורה כל ימי השבוע, יעסקו יותר בתורה בשבת מתלמידי חכמים העוסקים בתורה כל ימי השבוע (ב"י רפ"ח בשם ירושלמי. רמ"א ר"צ), ויש המוסיפין לזה גם ליל ששי וליל ערב ראש חודש אשרי חלקם. (כף החיים ר"צ ט"ו).

ב) הגם שצריך הדורש לעם לדרוש קצת דברי חכמים (מהר"ם אלשיך על הכתוב אך איש אל ירב) מכל מקום העיקר יהי' להורות העם הדרך ילכו בה (מגן אברהם והגר"ז סימן ר"צ) והיינו להזהיר להמון ישראל את כל תוקף פרטי העבירות שאדם דש בעקביו וענשן וכמה דינים שנכשלין בהם (כף החיים שם) והאריז"ל הי' מזהיר (לאחר פטירתו) לתלמידיו מהרח"ו ז"ל בחלום הלילה שירבה לדרוש ולהוכיח העם להחזירם בתשובה ובזה תלוי' הגאולה. (ספר החזיונות כתב יד מהרח"ו זצ"ל).

ג) ומקרוב נתפשט לדרוש כל הדרשות באגדות ולא בדינין והלכות כל עיקר, נגד דת תורתינו הק' דעיקר הדרשה צריך שתהי' ללמד את חקי האלקים ואת תורותיו להורות הלכות שבת והאסור והמותר לפי מה שקורין שבת בספר תורה, וגם להמשיך לב השומעים באגדה המדריכים ליראת השם למנעם מחטוא לפניו, ולא יכוין להראות את עצמו שהוא חכם ויודע לדרוש פסוק או מאמר בכמה פנים. (ב"ח שם, ושכנה"ג).

ד) כשהאדם מחדש דברי תורה בעולם הזה בשבת מעטרין לאביו כמה עטרות בעולם הבא (זוהר הקדוש שלח סוף דף קע"ג) ומי שאינו יודע לחדש ילמוד חדשות שלא למד עד הנה. (מחב"ר ר"צ ה' ושערי תשובה שם).

ה) יזהר מאד לקיים סעודה ג' ואף אם הוא שבע יכול לקיים אותה בכביצה, ואם אי אפשר לו כלל לאכול אינו חייב לצער עצמו, והחכם עיניו בראשו שלא ימלא בטנו בסעודת הבוקר כד ליתן מקום לסעודה שלישית. (שולחן ערוך רצ"א א').

ודע לך דאף על גב שעל פי הלכה המצער עצמו פטור, מכל מקום ידחוק עצמו לקיים ג' סעודות כי מבואר בזוהר הקדוש (יתרו דף פח.) דהמבטל אחד מג' סעודות עונשו גדול והמקיימו שכרו מרובה, עיין שם.

ו) בסעודה ג' ניכר אם כוונתו גם בסעודה ראשונה ושני' לשם מצוה, והזהיר לקיימה הנה שכרו גם על סעודת

השבת בישראל כהלכתה

פט

הלילה וסעודה שני' כאילו עשאם לכבוד שבת דוקא, אבל המבטל סעודה ג' מורה דגם ב' סעודות ראשונות לא עשה לכבוד השבת. (מחב"ר רצ"א א').

ז) על פי זוהר הקדוש והאריז"ל סעודה ג' צריך להיות אחר תפלת מנחה דוקא (כף החיים רצ"א ב', ט"ו), וכן נוהגין לכתחילה בכל מדינות אלו (רמ"א רצ"א ב').

ח) וצריך לזהר שלא לשתות מים מן הנהרות בין מנחה למעריב, אלא מים שנשאבו קודם לכן מהנהר או שאר משקים. (רמ"א וגר"ז ב').

ט) ויש לזהר גם בערב שבת. (תו"ש אות ח', לבו"ש. ב"ח. והגר"ז).

י) מורי הזהירו מאד שלא אשתה מים קודם הבדלה, ואמר לי כי השותה מים בין השמשות של מוצאי שבת ימות באסכרה אבל ביושב בשלחן בסעודה ג' ונמשכה סעודתו שראוי לומר הבדלה יכול לשתות בתוך הסעודה קודם הבדלה אין בכך כלום. (פרי עץ חיים שער ח"י פכ"ד).

יא) גם נשים חייבות בסעודה ג'. (סוף סימן רצ"א).

יב) אין אנו מכסין הפנים בטלית במנחת שבת לרמוז כי אז מתגלה המצח, וגם כן אנו מגלין המצח שלנו מעם הטלית. (פרי עץ חיים שער ח"י פרק כ"ב, מובא בשערי תשובה א').

יג) נהגו לקום באמירת "ואני תפלתי" (עמק ברכה דף 52, ושם דמזוהר הקדוש מוכח דהוא ענין יחוד ומעורר הרחמים והרצון, ועל כן מן הראוי והחיוב לעמוד בו, עד כאן לשונו. (מחב"ר א', שערי תשובה א', שער הכוונות דף ע"ה).

יד) עיקר אמירת "ברוך שמיה" בהוצאת ספר תורה בשבת מנחה כמבואר במקובלים. (שערי תשובה אות א').

שעה אחת של תורה בשבת – כמו אלף שעות בימות החול

שעה אחת של תורה בשבת קודש כמו אלף שעות בימות החול (בן איש חי פרשת שמות, שנה ב' בהקדמה).

והוסיפו המפרשים, כל מלה בתורה הקדושה מצוה בפני עצמה (שנות אליהו פרק א' דפאה משנה א') ושקולה כנגד תרי"ג מצוות (ירושלמי פאה פרק א' הלכה א'). ובדקה שניתן לומר מאתיים מילים (חפץ חיים תורת הבית פרק ב'), ובשעה, שתיים עשרה אלף, ובצער הרי זה כפול מאה (עיין ברכות ז. ואבות דרבי נתן פרק א' משנה ו'), ובשבת קודש כפול אלף, וכשיש בשיעור תורה מאה איש, הרי זה כפול מאה וכל שכן יותר. ויתכן להגיע בשיעור תורה בשבת קודש למצוות רבות מאד. [רק בחשבון מצוות אלו שהוזכרו עד כה מגיע האדם לשבעים ושלוש בליון וחמש מאות ושישים מליארד מצוות (73,560,000,000) וזה בשעה ובחבורה של מאה איש בלבד]. (הנהגות לשבת קודש נו).

ספר ערכתי נר למשיחי

והוא סדר הדלקת הנרות דיניו ומנהגיו

ליקוטים יקרים ונעימים דיבורים קדושים ונפלאים התעוררות להדלקת הנרות, דיניו ומנהגיו, לשבת בשבתו ומידי חודש בחדשו ובשאר חגים וזמנים, והדלקת הנרות לנשמות, ביום היארצייט, ולנשמות הצדיקים - סודותיה, וסגולותיה.

בו יבואר כי ע"י שמירת מצות הדלקת הנרות זוכה לתורה אור ולבנים תלמידי חכמים, והוא סגולה לשלום בית, סותם פי המסטין, ואין שטן ואין פגע רע, ומגלגל עליו ועליהם כל מיני שפע ברכות טובות והצלחות, ומסוגל מאוד לאריכת ימים ושנים טובים. ומכבה נרות של הסט"א, השכינה אומרת זו היא דירתי, ונהנה מזיו השכינה, ילך לאורו של הקב"ה, מקשר נשמת ישראל לאביהם שבשמים, ונרות בית המקדש קיימים לעולם, ונוכה בקרוב לנרות של ציון, ד'נרות בגימטריא זהו משיח בן דוד ובן יוסף.

כל זה לקטתי בעזר צורי וגואלי מדברי חז"ל מש"ס בבלי וירושלמי, מדרשים, זוה"ק ותיקונים, וספרי הראשונים, ומספרי מוסר מגדולי הראשונים והאחרונים זללה"ה, ודבריהם הקדושים חוצבים בלהבת אש, מלהיבים נפש האדם להתעורר על גודל הענין של הדלקת הנרות שע"ז יתגלה לנו נרו של משיח צדקינו, כמבואר בס' דבק מאח וז"ל: עיני ראתה בס' ליקוטי הרמ"ע, שרמזו שע"י הדלקת נרות שבת ויו"ט [ו]חנוכה ויו"ה"כ, זוכה למעלה גדולה, כאשר יעיין הקורא בדברי קדשו באורך. ורמזו הרב שם פ"ז: ערכתי נר למשיח"י ר"ת לרבים מילה שבתות יו"ט חנוכה ויה"כ. ואפ"ל כי ע"י זכות זה יבוא בן ישי. וז"א אימתי אצמיח קרן לדוד בזמן שערכתי"י נ"ר למשיח"י כדבר האמור, ודו"ק.

תקותי כי דבריהם הקדושים יעשו רושם בלבבות בני ישראל, וזה יהיה חלקי מכל עמלי לעורך בני ישראל בכל מקום שהם להזהר בעניני שמירת הדלקת הנרות.

הוצאתי לאור עולם בחמלת ה' עלי
בזכות אבותי ורבותי הקדושים
הק' שלום יהודה גראס
אבדק"ק האלמין
ברוקלין נוא יארק שנת תשנ"ו לפ"ק

ועתה יצא לאור מחדש עם הוספות חדשות כסלו תשע"ג ע"י מפעל הזוהר העולמי בת ים

מפעל
הזוהר
העולמי

רבי שלום יהודה גראס שליט"א
האדמו"ר מהאלמין
חיבר למעלה מאלף ספרים
על כל מקצועות התורה

סניף בת ים
רחוב בר יהודה 50
בת ים יצ"ו ארץ ישראל
טל: 0527651911

בשורה טובה ומשמחת לכל עם ישראל

כל מי שעושה אירוע, סעודת אירוסין, תנאים, חתונה, בר מצוה, ברית יצחק, ברית, פדיון הבן, חנוכת הבית, בת מצווה, קידוש, סיום מסכת, סעודת הודעה, חתונת כסף וזהב, יום השנה, ובכל מיני שמחות, ולכל לומדי דף היומי, יכול לקבל חוברות זוהר בחינם, טל: **054-7112492**
0527651911

מחפשים תורמים להדפיס מאות אלפים עד 15 מיליון של תיקוני זוהר "תיקון מג" לחלקם ל-15 מיליון יהודים בחינם. התורמים משלמים ישר לדפוס! ובתוך כמה ימים מקבלים הסחורה בע"ה. האם יש מחשב שיוכל לחשבן את הזכות הגדולה שיכולים לזכות בכסף קטן?

לפרטים: 052-7651911

תוכן הענינים

- א הקדמה ♦
- ז **הדלקת נרות שבת - מקורה** ♦
- ז הדלקת נרות שבת על ידי שרה אמנו ♦
- ח קבלה היתה לישראל מימי משה רבינו; הדלקת נרות שבת ע"י בני במדבר ♦
- ט הדלקת נרות שבת מצוה מדברי סופרים; נמנית בז' מצוות דרבנן ♦
- יא משום כבוד שבת ♦
- יג משום שלום בית (שלא יכשל בעץ או באבן) ♦
- טו משום עונג שבת ♦
- טז **מי ומי המדליקין** ♦
- טז אחד האנשים ואחד הנשים ♦
- יח הנשים מוזהרות בו יותר, מפני שמצויות בבית ועוסקות בצרכי הבית ♦
- יח האשה כבתה נרו של עולם לכך נתנו לה מצות הדלקת נר שבת, לתקן מה שקלקלה ♦
- כג אף אם ירצה הבעל להדליק בעצמו ולברך, אין בידו לדחות את אשתו ממצוה זו ♦
- כה עצה שגם הבעל יקיים מצות ההדלקה בעצמו ♦
- כו האשה היא שלוחו של הבעל בהדלקת נר שבת ♦
- כז צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם חשיכה ... הדליקו את הנר ♦
- לב ויברך אלקים את יום השביעי (ויקדש אותו) - ברכו (וקדשו) בנר ♦
- לד נר דלוק, שולחן ערוך ומטה מוצעת ♦
- לח אפילו אין לו מה יאכל, שואל על הפתחים ומדליק את הנר ♦
- לט נר ביתו ונר חנוכה; נר ביתו וקידוש היום - נר ביתו עדיף ♦
- מא על שלש עבירות (נדה, חלה והדלקת הנר) נשים מתות בשעתן לידתן (וילדותן) ♦
- מד הרגיל בנר הויין ליה בנינים (וחתנים) תלמידי חכמים ♦
- נב על ידי הדלקת נרות שבת האשה מרבה שלום בעולם, ונותנת לבעלה אריכות ימים ♦
- נד ברוך אתה בעיר ♦
- נה אם שמרתם נרות של שבת, אני מראה לכם נרות של ציון ♦
- נז פתילות מדברים שאין האור נאחז בהם; שמנים שאינם נמשכים אחר הפתילה ♦
- נח מצוה מן המובחר להדר אחר שמן זית ♦
- סא **מספר הנרות שמדליקין לכבוד שבת** ♦
- סא נר אחד ♦
- סב שתי נרות (או פתילות) ♦
- סז שלש או ארבע נרות ♦
- סח שבעה נרות ♦
- ע עשרה נרות ♦
- ע ל"ו נרות ♦
- עא מ"ט נרות; ק"ס נרות או נרות כמספר שב"ת ♦

- ◆ ירבה בנרות ככל יכלתו **עא**
- ◆ נרות כפי מספר נפשות ביתו **עב**
- ◆ אין האשה רשאית לפחות ממספר הנרות שהיא רגילה בהם **עג**
- ◆ שכחה פעם אחת להדליק מדלקת כל ימיה נר אחד יותר על מה שהיתה רגילה להדליק עד עתה **עד**
- ◆ נאנסה ולא הדליקה - אין צריכה להוסיף **פ**

תיקון והבהוב הנרות והפתילות

- ◆ תיקון הנרות והפתילות ע"י הבעל **פב**
- ◆ הבהוב הנרות והפתילות קודם הדלקתן **פד**
- ◆ לבישת בגדי שבת ונתינת צדקה לפני הדלקת הנרות **פו**
- ◆ להתרחץ ולהתלבש בבגדי שבת לפני הדלקת הנרות **פז**
- ◆ לבישת צעיף להדלקת הנרות **פז**
- ◆ נתינת צדקה לפני הדלקת הנרות **פז**

תפילת האשה בעת הדלקת הנרות

- ◆ ליקוטי הלכות **צב**
- ◆ ליקוטי הלכות ומנהגים בקיצור ומבוארים באריכות בע"ה בחלק ב **צג**
- ◆ פירות הנושרים להלכה, שנכללו בפרקים של ספר זה, בקיצור **צז**

הקדמה

י ראיך יראוני וישמחו כי לדברך יחלתי.
 ה בינני ואצרה תורתך ואשמרנה בכל לב.
 ו אשמרה תורתך תמיד לעולם ועד.
 ה נה תאבתי לפקודיך בצדקתך חייני.

אשירה לה' בחיי אזמרה לאלוקי בעודי, שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה, ואודה ה' מאד בפי ובתוך רבים אהללנו, ואספר שבחו וחסדו אשר הפליא לעשות אתי, ויהי עמדי בדרך אשר זכני להוציא לאור עולם הספר הקדוש הזה, לאחר שהרהרתי רבות בדבר האפשרות להפיץ ולהשריש ענין אמירת תהלים אצל כל אחד מישראל כמבואר בספרי הנ"ל שענין אמירת תהלים בשופי מקרב ביאת משיח בן דוד.

מאז שגלה כבוד מישראל, עת חרב בית מקדשינו, לא נותרה לנו אלא התפילה, בבחינת "ונשלמה פרים שפתינו", ועדיין אין כוחינו אלא בפה - להשמיע ממעמקים את ה"קול קול יעקב", בציפי' ובתקווה לקיומה של ההבטחה: "והביאותים אל הר קדשי ושמחתים בבית תפילתי".

והיות שזיכני השי"ת לראות ספרי זה להיות נדפס פעם השלישית, וב"ה שנתקבל מאוד אצל ההמון העם, והרבה רבנים וגדולי ישראל אמרו לי אשר אחר שראו ספרי הנ"ל, התחילו לומר תהלים ממש בשופי וג"כ עוררו את הרבים על אמירת תהלים בשופי, ובכל עת שמבקשים מהם להתפלל על איזה צרה ח"ו, יש להם תיכף ומיד הסגולה הבדוקה ע"י התהלים הקדוש, ששמש מגן ומחסה אצל כל הצדיקים זי"ע, וכמבואר שע"י אמירת תהלים נזכה בקרוב ממש לביאת ינון, כמבואר בספרי הנ"ל, עיי"ש.

על כן אמרתי בלבי לסדר ספר על עניני הדלקת הנרות, שענינו גדול, שע"י הנרות זוכים להקביל נרו של מלך המשיח, כמבואר במדרש רבתי פרשת אמור, אמר רבי אלעזר בן שמוע, בזכות "יערוך את הנרות", תנצלו מן "ערוך מאתמול תפתה" (ישעיהו ל'). [בספר "וימהר אברהם" מביא, מי שהוא בצרה ר"ל, סגולה לזה, שידליק שמן לעילוי נשמת רמבעה"נ, וינצל ממנה. כי שמן ר"ת שומר מצרות נפשו]. וכמבואר בספר תורת העולה לרבינו משה איסרליש הרמ"א ז"ל, אמר רבי חנן בזכות להעלות נר תמיד, אתם זוכים להקביל נרו של מלך המשיח, כמש"נ [תהלים קל"ב], ערכתי נר למשיחי, וגו', הנה ודאי דרשות אלו רומזים על מה שנתבאר, כי כלל התורה מצלת מדינה של גיהנם ומקרבת מלך המשיח וכו', עכ"ל. הרמב"ן ר"פ בהעלותך (בשם המדרש): הקרבנות כל זמן שבית המקדש קיים הן נוהגין, אבל הנרת לעולם אל מול פני המנורה כו'.

וכ"כ מעין זה, בשו"ת חת"ס בהשמטות חו"מ סי' קצ"ו, וז"ל: מ"ע של אכילת מצה משומרות דליל פסח היא יחידה נשארת לנו מכל מצות אכילה שבכל התורה, אין לנו פסח ולא קדשים רק מצוה אחת משנה לשנה. מצאתי לנכון להביא כאן דברי אחד מגדולי הראשונים בענין ששבת הוא אות ועדות, כמבוא לנרות שבת ויום טוב.

כתב הסמ"ג בעשין מצוה ד' וז"ל: משש מאות ושלוש עשרה מצות שנצטוו לישראל אין לך שום מצוה שתהא אות ועדות כי אם ג' מצות והם מילה ושבת ותפילין שנכתב בשלשתן אות והם שלשתן אות ועדות לישראל שהם עבדים להקב"ה וע"פ שנים עדים יקום דבר כל אחד מישראל אינו יהודי שלם אלא א"כ יש לו שני עדים שהוא יהודי הלכך בשבת ויו"ט שנקראת שבת ושבת נקרא אות פטור אדם מלהניח תפילין כי די שיש לו שני עדים שהוא יהודי עדות שבת ועדות מילה אבל בחול חייב כל אדם להניח תפילין כדי שיהי' לו שני עדים אות תפילין עם אות המילה וכל מי שאינו מניח תפילין אין לו כ"א ע"א שהוא יהודי ולכך חשבו כמנודה לשמים. וא"ת מאחר שתפילין אות ועדות כמו מילה ושבת, מדוע היתה רפוי' ביד ישראל, כבר פירשו רבותינו (שבת ד: ק"ל). דבר זה, כל דבר מצוה שלא מסרו עצמן עלי' בעת צרה, עדיין היא רפוי' בידם כגון תפילין. ולפי ששלשתן אות ועדות נשקלו כל אחד כנגד התורה כולה, שהרי במילה נכרתו שלש עשרה בריתות ובתורה שלש בריתות ותורה ותפילין ושבת הושוו יחד בכמה מקומות ואחד מהם ותתן להם תורה ומצות ואת שבת קדשך הודעת להם ותפילין למען תהי' תורת ה' בפיק, עכ"ל. וראה בס' קב הישר (פרק צ"ו) שמאריך בגודל קדושת הנרות של מצוה וכו' וז"ל: ק: הרה"ג מהרש"ל ז"ל כתב בהקדמת ספר הנקרא **ים של שלמה** וז"ל, פעם אחת בא לידי ע"י נר של מצוה כאילו הראו לי מן השמים ונתנו לי הרמנא ואמיץ כח מרקייע ופתחו לי שערי אורה ע"כ. ושמעתי מפי מורי ע"פ קבלה שהענין הוא כך, כשהיה הרב ר' שלמה לוריא ז"ל מחבר ספרו ים של שלמה, אירע לו שהיה רק נר קטן דלוק לפניו והיה זמן קרוב להכבות, והיה דלוק כמה שעות יותר משלש וארבע נרות שלמים, וזה העיד עליו תלמידו ונכדו ז"ל, בעל הנר הכיר בנרו כי ה' עמו ע"כ, וזה אירע להגאון הנ"ל נס ממש כנר של שמן הקודש שבבית המקדש, זכותו יעמוד לנו אשרי לו ואשרי יולדתו, עכ"ל. ועיי"ש יותר באריכות.

ובספר זרע קודש (דף צ"ו) כתב: וע"י שאנו זוכרין **נס חנוכה ומדליקין נרות, אנו ממשיכין גאולה העתידה**, וכמ"ש מודים אנחנו לך וכו' הטוב כי לא כלו רחמיך, ולכן ע"י נר חנוכה אנו ממשיכין תקון כל העולם שהוא ע"י אור האמת כנ"ל... ומשיח ר"ת מ'דליקין ש'מונת י'מי ח'נוכה, רומז שמצוה זו תקרב ביאתו במהרה בימינו.

ומכיון שאנו עוסקים בהדלקת נרות שבת ויו"ט ונרות נשמה, נביא כאן דברי הקב הישר (פרק פ"ו, בשם המהר"ל) שכתב וז"ל: שמעתי טעם הגון למה

מזכירין נשמות במדינות פולין באחרון של יו"ט, דע כי אחת מעשרה נסים שהיו במקדש הוא שכל ישראל היו נכנסים לבית המקדש ג' פעמים בשנה בחג המצות ובחג השבועות ובחג הסוכות והיו עומדים צופים ומשתחוים רווחים, וזה הי' נגד הטבע, והענין כך, כי כל רגל ורגל היו באים נשמת אברהם יצחק ויעקב לבית המקדש של מעלה עם כל נשמות הצדיקים והמקדש של מטה הי' מסתלק, והי' בהיות המקדש של מעלה יורדת למטה ומקדש של מעלה הוא רוחני, לכן הי' יכול לקבל כל כלל ישראל, ולכן עכשיו שחרב בעונינו צריכין אנו להזכיר נשמות אבותינו הקדושים בכל רגל ורגל, כדי שיהי' זכותם עומדת לנו ולזרעינו עד עולם אמן, עכ"ל. ראה בפנים הספר בענין נר-נשמה באריכות.

ובספר שארית ישראל (דף ט') כתב: "וקבלתי ממורי הרב מטשערנאביל ז"ל, [הרה"ק בעמח"ס מאור עינים] כי חנוכה הוא בסוד אורו של משיח נמאמר ערכת נר למשיח, שע"י מצות הנרות בחנוכה נמשך עלינו אור משיח צדקינו אור צדיקים אור צדיק יסוד עולם הכולל בתוכו אור שבעה רועים בחי' אור זרוע לצדיק, שע"י אור של חנוכה נמשך אורו של משיח" וכו'.

הנה ודאי דרשות אלו רומזים על מה שנתבאר, כי כלל התורה מצלת מדינה של גיהנם ומקרבת מלך המשיח וכו'. עכל"ק

כתוב בספרים הק' שראוי לכל אדם לזכות את הרבים ואם יזכה שיועילו דבריו לאחד מני אלף די לו אם לא בא לעולם אלא לדבר הזה. ואני תפלה להשי"ת שזכות הרבים תעמוד לי שלא אכשל בדבר הלכה ח"ו וישמחו (כדי שישמחו, רש"י) בי חברי, שלא אומר על טמא טהור ולא על טהור טמא, לא על מותר אסור ולא על אסור מותר.

והנה למותר לתאר ולפאר שבח דא שורתא - שבח המגיע לכתבים עצמם, דיבורים קדושים השוים לכל נפש מתוקים מדבש ונופת צופים רשפי אש שלהבת קה אהבת השי"ת ויראתו מלאים, אשר כל דיבור ודיבור בכחו לעורר ישנים ולהלהיב הלבבות בקדושת הזמנים ובמצות שבהם תלויים, והן שבחא דאתיא ממילא ע"י קיבוץ דברי חז"ל מש"ס בבלי ויושלמי, מדרשים, זוה"ק ותיקונים, וספרי הראשונים, ומספרי מוסר מגדולי הראשונים, ומספרי מוסר מגדולי הראשונים והאחרונים, וממאות ספרים קדושים המצויים ויקרי המציאות, הן שנכתבו במקומם והן שנכתבו שלא במקומם בתוך שאר דברים, ולחלקם לפרטיים ולפרטי פרטים ולסדר כל ענין וענין לעצמו יחד כשלחן הערוך ומוכן לאכול אותו ענין שלבו חפץ כעת - כי כל בר דעת יבין גודל התועלת, שדבריהם הקדושים מלהיבים נפש האדם להתעורר על גודל הענין של הדלקת הנרות, שע"י יתגלה לנו נרו של משיח צדקינו.

הרבינו ירוחם (בהקדמת ספרו) כתב, דאף על פי שאין שום חידוש בספרו, מכל מקום הסדר הנכון הוא יהי' לתועלת, עיי"ש. וכידוע שאפילו דברים

שכבר נאמרו ונשנו בספרים, מכל מקום הנפש מתפעלת ומתעוררת בקריאת ספר חדש ובסידור הדברים ביחד.

והנה ידעתי שיש אנשים אשר הם חכמים בעיניהם בראותם אחד הדפיס ספר חדש, אז שיחה בפיהם, יותר טוב הי' לו השתיקה, והי' מקבל שכר על הפרישה, כי לא כל הרוצה ליטול את השם יבא ויטול, ומסתמא לא כיוון לשם שמים אלא לכבוד עצמו, כדי להתגאה ולהתפאר שהוא חובר חיבור, ונמצא חוטא הוא בזה, אמנם כבר כתב הפרמ"ג ז"ל בהקדמתו, על אותן המליזין ומדברים על מחברי ספרים, כי הבל יפצו פיהם ודבריהם בטילים, ויותר הועילו מחברי ספרים בזמנינו מהמלעיגים ומליזים, כי מי שמדפיס ספר כו', ימצא בו איזה דבר טוב ומזכה רבים, אין להלעיג עליו ושלא יהי' ח"ו בכלל אלו דכתיב ואם בחקותי תמאסו, ולמה להבדיל במעש"ה בו"ך קורין בכ"י כו', ותוה"ק בכל ספר יש בו חכמה ורפואת הנפש כו', לפעמים ימצא בקטן מה שלא נמצא בראשונים וכו', עכ"ל"ק בקיצור נמרץ, עי"ש.

ונסיים בתפלה להשי"ת שאל יאמר פינו דבר שלא כרצונו, ויהיו נא אמרינו לרצון לפני אדון כל, זכות כל הצדיקים, גאונים וקדושים, שהבאנו דבריהם הטהורים (וכתב הגאון הגדול מוהרש"ם מבערזאן ז"ל שקבלה מצדיקים שהמלקט דברי חכמים יחד הרי זה גורם יחוד לעילא, ובכן יה"ר שיתקיים בנו דברי הספר חסידים סי' רכ"ד שכ' כל האומר דבר שמועה מפי הקדושים אשר בארץ המה, מתפללין עליו, וממליצים עליו).

זכות צדקתם תצהיר כאור שבעת הימים, ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי צאצאינו עוסקים בתורה ובמצוות מתוך נחת והרחבת הדעת, ללכת בעקבותיהם, ויהיו עבורינו מליצים ישרים, והי' אלוקי ישראל אהבת תמים, יעזור שנושע תשועת עולמים. ויהא רעוא קמיה, דתשרי על עמיה, דיתענג לשמיה, במתיקין ודובשין.

בטוחני כי ספר זה יהיה לעזר לכל, ליושבי על מדין ולבעלי בתים, ולהמונ עם, דברים שיגעתי בהם רבות, הם ימצאום מוכנים ומסודרים, "שהכל צריכין למרי חיטיא" (ברכות, ס"ד ע"א) "למי שקיבץ תבואות למכור, כלומר למי שקיבץ שמועות" (רש"י שם).

ליקוט על דבר מעלת וסגולת הדלקת הנרות בערבי שבתות וימים טובים, ושמחות ועוד.

גם סדרתי תוכן הספר לפי הפרקים והמאמרים.

ואני תפילה להשם יתברך שיהיו מעשה ידינו בזה רצוים לפניו יותר מהשגתינו בזה וכמ"ש הזוה"ק פ' יתרו (צ"ג ע"ב) על הפסוק ויהי נועם וגו' ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו.

ועל ידי זהירות בהדלקת הנרות אשר באורם נראה אור, יאיר לנו ותרום קרן כנסת ישראל שבעתים, נזכה לראות בנחמת ציון וירושלים במהרה בימינו אמן.

יהי רצון שחיבורי זה יהיה לעילוי נשמתו של אדמו"ר זללה"ה ותהי מנוחתו כבוד במחיצתם של צדיקים, ויעלה בתפילה על בניו ונכדיו וניניו למען ישכילו כל אשר יעשו בתורה ובמצות ובמעשים טובים, בגשמיות וברוחניות, לאורך ימים ושנות חיים בבריאות איתנה ובנהורא מעליא אמן.

ומברכותיך אל עליון תאציל ותשפיע לברך את ביתי רעיתי היקרה הצוה"ח שתחי', אשר לרוב מסירתה והשגחתה בכל הבנים והנכדים אשר חנן ה' אותנו הגענו עד הלום יכולתי לשבת במנוחת הנפש באוהלה של תורה, יהי רצון שנזכה יחדיו לראות שכל בניו לימודי ה' עוסקים בתורה ומזכים את הרבים, ללמוד וללמד לשמור ולעשות, ולא תמוש התורה מפינו ומפי זרענו ומפי זרע זרענו עד עולם. ונזכה לבריאות איתנה ונהורא מעליא לאורך ימים ושנות חיים וכל טוב.

ויהי רצון שאזכה לסיים בקרוב את החלק השני של החיבור הנוכחי **ערכת נר למשיחי**, ולהוציאו לאור עולם לזכות את הרבים, וכן להוציא לאור את כל חיבורי אשר חנני ה' להגדיל תורה ולהאדירה אמן.

ובצאתי אפרוש כפי בתפלה לבורא כל עולמים שיהיו אמרינו ומעשינו לרצון לפני אדון כל, ויתן בלבי בינה להבין ולהשכיל לשמוע ללמוד וללמד וכו' ושלא אכשל בדבר הלכה, וספרינו זה, ספר "**ערכת נר למשיחי**" שע"י הדלקת נרות שבת, ונרות לנשמות צדיקים ועוד, יהיה לנו תרופה לעמוד איתן כחומות ברזל מול הנסיונות הקשים והמרים, ועל ידי זכות הנרות נינצל מכל גזירות קשות ורעות (כמבואר בפנים הספר שבכל עת צרה נדליק נר לעילוי נשמתו של רבי מאיר בעל הנס), ונצליח בכל מעשינו ונמצא חן בעיני אלקים ואדם, ונזכה להתדבק באור צדיקים כאור נוגה הולך ואור עד נכון היום ויראו עינינו וישמח לבנו בישועתו באמת בישועת עולמים בביאת אליהו הנביא זל"ט ומלך המשיח במהרה בימינו אכ"ר.

המעתיק והמסדר

הכו"ח חודש תמוז שנת ה'תשנ"ו

הרב שלום יהודה גראס

בעמח"ס: אור הזוהר, ליקוטי זוהר תהילות דוד, בענין סדר אמירת התלים - ששה חלקים, דיניו ומנהגיו

שִׁכָּר וְעוֹנֵשׁ ה' הַלְקִים

מפעל הזוהר העולמי יוצא במבצע חסר תקדים, רכישת הספרים במחיר מסובסד, לארגונים לקרב רחוקים, כגון הידברות, ערכים, יד לאחים, שובו בנים ועוד, וכן למזכיי הרבים המתנדבים לקרב ולרבות הלומדים.

המעוניין יתקשר לטלפון:
0527-651911

קחו עמכם דברים ושובו אל ה'!
לא ידה ממנו נדה

ערכת נר למשיחי

- פרק א' -

הדלקת נרות שבת - מקורה

הדלקת נרות שבת על ידי שרה אמנו

כל ימים שהיתה שרה קיימת היה נר דולק מלילי שבת ועד לילי שבת

(א) ז"ל המדרש רבה פרשת חיי שרה (פ"ט, טו): ויביאה יצחק האהלה שרה אמו (חיי שרה כד, טו). **כל ימים שהיתה שרה קיימת הי' נר דולק מלילי שבת ועד לילי שבת**^(א), וכיון שמתה פסק אותו הנר. וכיון שבאת רבקה חזר. וכיון שראה אותה שהיא עושה כמעשה אמו מיד ויביאה יצחק האהלה, עכ"ל.

(ב) וכן איתא ברש"י עה"פ, וז"ל: ויביאה האהלה והרי היא שרה אמו, כלומר ונעשית דוגמת שרה אמו, **שכל זמן ששרה קיימת הי' נר דולק מערב שבת לערב שבת** ומשמתה פסקו, וכשבאת רבקה חזרו, עכ"ל.

(ג) ובתרגום יונתן בן עוזיאל עה"פ כתב, וז"ל: ואעלה יצחק [לרבקה] למשכנא דשרה אמיה, ומן יד נהרת בוצינא דטפת בזמן דמיתת שרה, עכ"ל.

כל זמן ששרה היתה קיימת בעולם, לא נסתלקה שכינה ממנה ונר היה דולק מערב שבת לערב שבת

(ד) וז"ל הזוהר (פ' חיי שרה דף קל"ג ע"א): **דכל זמנא דשרה קיימא בעלמא, שכינתא לא אעדי מינה ושרגא הוי דליקת מערב שבת לערב שבת, והוה נהיר כל אינון יומי שבתא**. בתר דמיתת, כבתה ההיא שרגא. כיון דאתת רבקה אהדרת שכינתא ושרגא אדליקת וכו', עכ"ל.

היה הולך ודולק כל היום כולו, עד שהביאו ממנו אור להבדלה

ולהעיר מש"ס תענית (דף כ"ה ע"א), וז"ל: חד בי שמשי (ערב שבת, רש"י) חזייה [ר' חנינא בן דוסא] לברתיה דהוות עציבא, אמר לה, בתי, למאי עציבת, אמרה ליה, כלי של חומץ נתחלף לי בכלי של שמן והדלקתי ממנו אור לשבת^(ב). אמר לה, בתי מאי

ורמאי בשרגא. וכפה"ג שכן היתה הגירסא לפני רש"י - עיין רש"י ד"ה במנא דחלא, ומפרש: בכלי שיש בו החומץ, ושמתי החומץ בנר ויכבה הנר, עכ"ל.

א. ועיין ג"כ להלן פ"ה סעיף א' אות א' עד אות ז'.
ב. ובעיני יעקב כאן: דאיחלף לי מנא דמשחא במנא דחלא [כלי של שמן בכלי של חומץ],

איכפת לך, מי שאמר לשמן וידליק הוא יאמר לחומץ וידלוק. **תנא היה דולק והולך כל היום כולו, עד שהביאו ממנו אור להבדלה, עכ"ל.**

[ובחדא"ג מהרש"א כאן כתב, וז"ל: לא ה' צריך לה לדלוק אלא בליל שבת משום שלום בית, אבל ה' דולק כל היום לפרסם הנס לרבים ביום. גם שבאו להדליק ממנו נר למצות הבדלה, עכ"ל].

הדלקת הנר היא מצות שהנשים מוחזקות בה מהאמהות ז"ל הק' והלאה (ה) ועיין אשל אברהם (סימן רס"ג ס"ח), וז"ל: שייך בזה אשר קדשנו במצוותיו וציונו, כיון שהוא מצוה דנשים מוחזקת מהאמהות ז"ל הק' והלאה, עכ"ל.

בת כמה היתה רבקה כשנשאה ליצחק והדליקה נרות שבת?

(ו) בענין הדלקת הנרות ע"י רבקה אמנו יש להעיר: לדעת הספרי (הובא גם בתוד"ה וכן - יבמות דף ס"א ע"ב) היתה רבקה אז בת י"ד שנים^(ג). אבל לדעת רש"י (תולדות כה, כ"ד) היתה רבקה אז רק בת ג' שנים.

והנה ממשמעות סדר הענינים בכתובים כאן משמע, דנישואי יצחק לרבקה היו רק לאחר שראה יצחק ע"י הדלקת הנר של רבקה שהיא כמו "שרה אמו".

ומזה מוכח שרבקה אמנו הדליקה נרות: א) גם קודם נישואיה (גם להדיעה שהיתה אז בת י"ד שנים), **ב) גם קודם גיל חיובה במצוות** (להדיעה שהיתה אז רק בת ג' שנים). וכפי שהאריך ושקו"ט בזה כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע (בלקוטי שיחות חלק ט"ו ע' 168 ואילך, ובהערות שם).

ואכן מצינו בדורות הקודמים שה' מנהג פשוט אצל כמה וכמה שגם הבנות הדליקו נרות שבת^(ה), וכמ"ש בערוך השולחן (סימן רס"ג ס"ז), וז"ל: **ובנות ישראל נוהגות לברך כל אחת בעצמה אף כשהן אצל אמן ... מ"מ הבנות מפני שהן נצטוות יותר כמ"ש"נ, מברכת כאו"א, עכ"ל.**

קבלה היתה לישראל מימי משה רבינו; הדלקת נרות שבת ע"י בניו במדבר:

קבלה היתה לישראל מימי משה רבינו להדליק את הנרות לשבת

(א) ובמדרש לקח טוב (פס"ז) עה"פ (ויקהל לה, ג) "לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת" כתב, וז"ל: **קבלה היתה לישראל מימי משה רבינו להדליק הנר** (בערב שבת על מנת שיאיר בשבת), עכ"ל.

פס"ז ופ"ב.
ד. וכ"ה גם בסדר עולם פ"א [עיין תוד"ה וכן (יבמות דף ס"א ע"ב) שכתב: ואי אפשר להג"י בס"ע]. מסכת סופרים בסופה. פס"ז חיי שרה כד, מד. ועוד.
ה. עדות מכונ"כ "חצרות" חסידיות שבנותיהן היו נוהגות להדליק בעצמן נרות שבת - עיין "קונטרס נש"ק" (ברוקלין, תשל"ה) פרק ה'.

ובר"ח כאן: חד [בני] שימשא איחלף לברתיה ורמייא חלא [חומץ] לשרגא דשבתא, והוות עצבא, א"ל אבוה, אל תעצבי, מי שאמר לשמן וידלוק [יאמר לחומץ וידלוק]. תנא [הי' דולק] כל השבת עד דשקיל מיני' אור להבדלה, עכ"ל.

ג. וכ"כ ג"כ בחזקוני ובדעת זקנים מבעה"ת עה"פ תולדות כה, כ. ועיין רד"ל לפרקי דר"א

[מתוכן העניין במדרש שם מבוואר, שאינו בא ללמדנו מצות הדלקת הנר בערב שבת (היינו שבימי משה רבינו ע"ה הדליקו את הנר בע"ש לכבוד שבת), כ"א ללמדנו שמותר להדליק את הנר בערב שבת, על מנת שיאיר בשבת (ודלא כשיטת הקראים בזה⁽¹⁾).

הדלקת נרות שבת בהיות בני ישראל במדבר

(ב) וז"ל ילקוט שמעוני על הפסוק (בשלה יג, כב) "לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם (רמז ר"ל): לא ימיש עמוד הענן, מגיד הכתוב שעדיין עמוד הענן קיים, היה עמוד האש צומח. דבר אחר, בא הכתוב ללמדך דרך ארץ מן התורה על ערבי שבתות, עד שעמוד הענן קיים יהי עמוד האש צומח, עכ"ל. ופירש בעל זית רענן שם (אות כ"ד), וז"ל: יהי עמוד האש צומח, פירוש שידליקו נרות (לכבוד שבת), עכ"ל.

הדלקת נרות שבת מצוה מדברי סופרים; נמנית בז' מצוות דרבנן

הדלקת נר שבת מן התורה

(א) ז"ל מדרש תנחומא (ריש פ' נח): על שלשה דברים נשים מתות בשעת לידתן, על שאינן זהירות בנדה בחלה ובהדלקת הנר. ושלשתן מן התורה וכו', עכ"ל⁽²⁾.

עד דלא אתא ישע'י גמרא גמירי ליה, ואסמכוה אקרא

(ב) וז"ל ספר יראים (סימן תכ"ט): נר שבת ונר חנוכה, נר חנוכה אעפ"י שהיא מצוה מדרבנן, ומצוות דרבנן שאין לה אבות לא באנו למצוה (למנות), כללנוה עם נר שבת אגב שיטפא. ויען אמרו הנביאים (ישע'י נח, יג) וכבדתו מעשות דרכיך, אמרו חכמים וציוו להדליק נר בשבת לכבוד שבת, ואסמכוה אקרא (איוב ה, כד) וידעת כי שלום אהליך ופקדת נויך ולא תחטא. ובשבת (דף ל"ד ע"א⁽³⁾) מפרש ליה בנר שבת וכו'. ועד דלא אתא ישע'י גמרא גמירי ליה, ואסמכוה אקרא, כדאמרינן בזבחים (דף י"ח ע"ב) אמר רב חסדא דבר זה מתורת משה רבינו לא למדנו, מדברי יחזקאל בן בוזי למדנו וכו', עכ"ל.

מצינו לשון "מן התורה" אף על מצוות מדברי סופרים

(ג) והנה בס' מעין חיים (ח"ב סימן כ"ד) רצה לדייק מדברי המדרש תנחומא הנ"ל, שמצוות הדלקת נרות שבת היא מן התורה, אבל כבר העירו בזה, שמצינו בכ"מ לשון "של תורה", אעפ"י שהוא מדברי סופרים, כיון שיש לו אסמכתא מה"ת, וכן דברי קבלה דאסמכוה אקרא, פעמים קרי להו "מן התורה". וכמ"ש הרמב"ן בספר המצוות (שורש א'), דמצינו לשון "אמרה תורה" אף על דרבנן, עיי"ש. וכן כתב בשו"ת באר יצחק (סימן י"ג אות א'), עיי"ש. ועיין עוד בזה בס' ילקוט יוסף (סימן רס"ג ס"א הע' א' - ע' קל"ג).

ולהעיר, שבפירוש תועפות רא"ם לס' יראים שם (סוף אות ב') הביא את דברי המדרש תנחומא הנ"ל כראי' לספר היראים הנ"ל. ועד"ז כתב החתם סופר בחידושו על הש"ס (שבת דף כ"ה ע"ב) בשם ס' יראים, שהיא הלכה למשה מסיני.

ובאליהו רבא (הל' חנוכה סימן תרע"א ס"ק ב') משמע דהדלקת נר שבת היא דאורייתא, עיין שם.

ט"ו). ילקוט שמעוני ס"פ מצורע (רמז תקע"א).

ח. נעתק להלן פ"ב סעיף ב' אות ז'.

ו. ראה להלן פ"ה סעיף א' הערה ככו.

ז. וכן הוא גם במדרש תנחומא פ' מצורע (אות

סמיכות פרשת נרות המנורה למועדים, ללמדך שהדלקת נר בשבת מצוה

ד וז"ל מדרש לקח טוב (פס"ז) בביאור הפסוק (אמור כד, ד) על המנורה הטהורה יערוך את הנרות: אבל צריכים אנו לידע, למה נסמכה פרשת הנרות למועדים, ללמדך דברי רבותינו שאמרו הדלקת נר בשבת מצוה וכו', עכ"ל.

רמז להדלקת נרות שבת ע"י הנשים בפרשת תצוה

ה ז"ל בעל הטורים (תצוה כז, כ): תצוה בגימטריא נשים צוה, רמז להדלקת הנר לנשים חובה בשבת, עכ"ל^(ט). ושם (פסוק כ"א): נר תמיד בגימטריא בשבת. ולהלן פ' תשא (לא, ז): אות היא לעולם כי ר"ת אהלך, ע"ש וידעת כי שלום אהלך, ודרשינן מיניה^(י) הדלקת נר בליל שבת, עכ"ל.

הדלקת נר בשבת חובה

ו ז"ל הש"ס (שבת דף כ"ה ע"ב): הדלקת נר בשבת חובה.

ז וז"ל הרמב"ם (הל' שבת פ' ה' הל' א'): הדלקת נר בשבת אינה רשות, אם רצה מדליק ואם רצה אינו מדליק, ולא מצוה שאינו חייב לרדוף אחריה עד שיעשנה ... אלא זה חובה כו', עכ"ל.

הדלקת הנר היא מצוה דרבנן שעיקר ציוויה מפי הנביאים

ח הסמ"ק (מצות רע"ט) מונה מצוה זו בין "המצוות דרבנן התלויות בממוץ". ובסמ"ג (עשין ל') כתב: ועיקר ציוויה מפי הנביאים שציוו לכבד את השבת^(א), והדלקת נר נאה היא עיקר כבוד.

הדלקת נרות שבת היא מצוה מדברי סופרים

ט ז"ל הרמב"ם (הל' שבת פ"ה הל' א'): חייב לברך קודם הדלקה ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר של שבת, כדרך שמברך על כל הדברים שהוא חייב בהם מדברי סופרים, עכ"ל.

י ובשו"ע הרב (סימן רס"ג ס"ח) כתב, וז"ל: המדליק נר של שבת ויו"ט ... חייבים לברך ... להדליק נר של שבת או של יו"ט כדרך שמברכים על שאר כל מצות מד"ס כו', עכ"ל. ומציין מקורו לבי"ב כאן (ד"ה ומ"ש רבינו).

מצות הדלקת הנרות נמנית בין ז' מצוות דרבנן

יא הדלקת נרות שבת נמנית בין ז' מצוות דרבנן - עיין ס' מגלה עמוקות אופן ע"ה (הובא בילקוט חדש ערך מצות ס"ק ע"ה); ס' החינוך בסוף המפתחות^(ב).

חכמים וציוו להדליק נר בשבת לכבוד שבת, עכ"ל. ובמהרש"ל מצא רמז להדלקת נר שבת בפסוק (ישע"י כד, טו) "על כן באורים כבדו את ה'". ועיין ג"כ ראשית חכמה (שער היראה פט"ו אות ס"ד).
יב. ולהעיר, דאף שהרמב"ם מנאה בין הדברים

ט. הובא ג"כ בספר יפה ללב (סימן רס"ג ס"ה).
י. במסכת שבת (דף ל"ד ע"א), נעתק להלן פ"ב סעיף ב' אות ז'.
יא. עיין ספר יראים (סימן תכ"ט - נעתק לעיל פרק זה סעיף ג' אות ב'), וז"ל: ויען אמרו הנביאים (ישע"י נח, יג) וכבודו מעשות דרכיך, אמרו

מאד יש להזהר אפילו במצוות דרבנן

(ב) ולסיום כדאי לציין כאן מ"ש בשלטי הגבורים למרדכי מס' שבת פ' במה מדליקין סימן רס"ה (אות ה). וז"ל שם: ומאד יש להזהר אפי' במצוות דרבנן ... וכן בהדלקת נר בשבת וכו', עכ"ל.

- פרק ב' -

הדלקת נרות שבת - טעמיה

כמה טעמים נאמרו במצות הדלקת נרות שבת: (א) משום כבוד שבת, (ב) משום שלום בית, (ג) משום עונג שבת.

משום כבוד שבת:

כבוד השבת - נרותיה הן כבודה

(א) ז"ל הילקוט שמעוני (ריש פ' בהעלותך): נרות של בשר ודם של חרס או של נחושת, הכל לפי כבודו של אדם, וכבוד השבת - נרותיה הן כבודה. עכ"ל^(א).

(ב) ועיין מדרש רבה פ' ויצא (פע"ב, ד) ובפ"י מתנות כהונה שם בשם הירושלמי^(ד), וז"ל: ומדליק נר משום כבוד שבת כו', עכ"ל.

אין סעודה חשובה אלא במקום אור

(ג) וז"ל רש"י במסכת שבת (דף כ"ה ע"ב) בפירוש דברי הגמרא "הדלקת נר בשבת חובה": כבוד שבת הוא, שאין סעודה חשובה אלא במקום אור כעין ימא, בפרק בתרא דיומא (דף ע"ה ע"ב), עכ"ל.

(ד) ורמז לטעם הדלקת נרות שבת מפני כבוד שבת בש"ס פסחים (דף נ"ג בע"ב), וז"ל: ר"ש בן אלעזר אומר, יום הכפורים שחל להיות בשבת, אף במקום שאמרו שלא להדליק [את הנר בלילי יוהכ"פ שחל בחול], מדליקין מפני כבוד השבת, עכ"ל.

הדלקת נר נאה הוא עיקר כבוד השבת

(ה) ובסמ"ג (עשין ל') כתב, וז"ל: ועיקר ציוויה מפי הנביאים שציוו לכבד את השבת, והדלקת נר נאה היא עיקר כבוד, עכ"ל.

בלילי שבת, בקש הקב"ה לגנוז את האורה, וחלק הקב"ה כבוד לשבת באורה, הה"ד (בראשית ב, ג) ויברך אלקים את יום השביעי, עכ"ל. ועד"ז הוא בב"ר פי"א, ב. יד. עיין בזה בארוכה להלן פי"ג סעיף א' אות יא, ובהע' מז שם.

"שהוא חייב בהם מדברי סופרים", אבל בהקדמה ל"מנין המצות על סדר הלכות הרמב"ם לא מנה מצוה זו בין המצוות דרבנן. יג. וז"ל ילקוט שמעוני לתהלים (סוף רמז תשנ"ח): אע"פ שנתקלקלו מאורות מערב שבת, לא לקו עד מוצאי שבת ... כיון ששקעה חמה

הדלקת נר שבת משום כבוד שבת

ו) וז"ל הרמב"ם (הל' שבת פ' ל' הל' ה'): וצריך לתקן ביתו מבעוד יום מפני כבוד השבת. ויהי' נר דלוק ושולחן ערוך לאכול ומטה מוצעת(טו), שכל אלו לכבוד שבת הן(טז). עכ"ל.

ז) ובטור סימן רס"ג כתב, וז"ל: ולא ימהר להדליקו בעוד היום גדול, שאז אינו ניכר שמדליקו לכבוד שבת. וכן הוא בשו"ע שם (ס"ד). ועד"ז בשו"ע הרב שם (ס"ו): לא יקדים למהר להדליקו בעוד היום גדול, לפי שאז אינו ניכר שמדליקו לכבוד שבת ... שתהיה ההדלקה עצמה ניכרת שהיא לכבוד השבת, עכ"ל.

עיקר נרות שבת הן אותן שמדליקין על השולחן, כי הם באים לכבוד ח) ובדרכי משה (לטור סימן רס"ג אות ד') כתב בשם האור זרוע, וז"ל: ונראה שעיקר הנר של שבת הן אותן שמדליקין על השולחן, כי הם באים לכבוד כו', עכ"ל. ובאור זרוע הלכות ערב שבת (אות י"א(י"ז)) נוסח הברכה היא: להדליק נר לכבוד שבת(יח). ט) וכן משמע מלשון ספר יראים (סימן תכ"ט) שכתב, וז"ל: ויען אמרו הנביאים (ישעי' נח, יג) וכבדתו מעשות דרכיך, אמרו חכמים וציוו להדליק נר בשבת לכבוד שבת וכו'(ט), עכ"ל.

ועיין ג"כ מהרי"א בשם א"ח (הובא בב"י סוף סימן רס"ג קרוב לסופו). מהרי"ו סקצ"ג. לבוש סימן רס"ג ס"י. שו"ע הרב שם סי"ד.

על ידי הנרות אנו יודעים ומכירין כבוד שבת

י) ובספר קרבן שבת (פ"י) כתב (בשם תולעת יעקב(כ)), שהנרות המאירים בשבת הם סימן לנשמות יתירות שניתוספו בשבת כו'(כא), ועי"כ אנו יודעים ומכירין כבוד שבת שהוא מכובד ומקודש יותר משאר הימים.

וירא אלקים את האור כי טוב, עכ"ל. ואולי יש לומר, דרך הנרות "שמדליקין על השולחן" הם משום כבוד שבת, אבל שאר הנרות שמדליקין בשאר המקומות הם מטעם שלום בית. יט. אבל ממשיך שם, וז"ל: ואסמכה אקרא וידעת כי שלום אהליך ופקדת נויך ולא תחטא. ובשבת (דף ל"ד ע"א) מפרש ליה בנר שבת וכו', עכ"ל. כ. וז"ל השייך לעניינינו (נעתק בשלי"ה מסי' שבת פ' תורה אור - דף קל"ט ע"א): ועל דרך האמת סוד סוכות שלום הנשמות שהם נרות העולם ממנה באות ושורות על הראויים אליהם, וליל מלכות שבת מחלקם [אולי צריך לומר: מחלקת] להם נשמה יתירה, והם נרותיה כו', עכ"ל. כא. עיין להלן פ"ט סעיף ב' אות כב.

טו. עיין שבת (דף קי"ט ע"ב), נעתק להלן פ"ה סעיף ב' אות א'. טז. אבל בפ' ה' הל' א') כתב: "ומדליק את הנר שזה בכלל עונג שבת". ועיין ספר שמירת שבת כהלכתה ח"ב פמ"ג ס"א הע' ו'. יז. מירושלמי. וכ"ה בהגהות מיימוניות לרמב"ם הל' שבת פ"ה ה"א (אות א'), וז"ל: ובפרק הרואה ירושלמי גרסינן להדליק נר לכבוד יו"ט, ודכוותיה בשבת אומר לכבוד שבת, עכ"ל. ירושלמי זה לא נמצא אצלנו. ועיין בהשמטות מירושלמי (ירושלמי דפוס ג.י. תשי"ט ועוד) לברכות פ"ט. וש"נ. יח. ולהעיר, שהאוי"ז העתיק שם את דברי רבינו חננאל במס' שבת (דף ל"ד ע"א), וז"ל: מנא לן דצריך הדלקת נר בשבת, שנאמר וידעת כי שלום אהלך וגו', ואין שלום אלא באור שנא'

משום שלום בית (שלא יכשל בעץ או באבן)**במקום שאין נר אין שלום, שהולך ונכשל באפילה, ובני ביתו מצטערין
לישב בחושך**

א) ז"ל הגמ' במסכת שבת (דף כ"ה ע"ב): מאי ותזנח משלום נפשי (איכה ג, יז), אמר ר' אבהו, זו הדלקת נר בשבת (שלא הי' לו ממה להדליק, ובמקום שאין נר אין שלום, שהולך ונכשל והולך (כב) באפילה, רש"י).

ב) ובגמ' שם לפנ"ז (דף כ"ג ע"ב): נר ביתו וקידוש היום (נר בשבת, והוא עני ואין לו כדי לקנות שמן לשתי נרות, רש"י), נר ביתו עדיף משום שלום ביתו (והכי אמרינן לקמן (דף כ"ה ע"ב), ותזנח משלום נפשי זו הדלקת נר בשבת, שבני ביתו (כג) מצטערין לישב בחושך, רש"י(כד)).

**נר ביתו קודם משום שלום ביתו, שהרי השם נמחק לעשות שלום בין
איש לאשתו**

ג) הלכה זו הובאה גם ברמב"ם, אלא שהובאה שלא במקומה (כה), בהלכות שבת, כי אם בסוף הל' חנוכה. וז"ל שם: הי' לפניו נר ביתו ונר חנוכה, או נר ביתו וקידוש היום, נר ביתו קודם, משום שלום ביתו, שהרי השם נמחק לעשות שלום בין איש לאשתו. גדול השלום שכל התורה ניתנה לעשות שלום בעולם, שנאמר דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום, עכ"ל.

ויעיין לשון הטור והשו"ע (הל' שבת והל' חנוכה) ושו"ע הרב (הל' שבת) שנעתקו להלן פ"ה סעיף ג', עיי"ש].

ד) ובספר בן יהוידע על מסכת שבת שם (דף כ"ה ע"ב) מבאר כוונת הדלקת הנר על פי הסוד, ואח"כ כתב שם, וז"ל:

והנה אותיות הנ"ר במילואם, כזה ה"י נו"ן רי"ש, עולה המילוי (כו) מספר שלו"ם בדקדוק. ולכן דריש כאן ותזנח משלום זו הדלקת נר בשבת. גם נ"ל בס"ד, מספר נ"ר ומספר אפילה עולה מספר שלו"ם. רמז, אם יש נר באפילה יש שלום, ואם יחסר הנר ישאר אפילה, שאם יחסר מספר נ"ר מן שלו"ם ישאר מספר אפילה, עכ"ל.

ובהדלקת הנר, לכן אם לא תדליק אתיא לאנצויי עמו, עכ"ל.

כד. ובראשית חכמה (אור גדול, פ"כ ס"ג): פירוש, האור נקרא שלום, לפיכך מקדימין הנר שהוא אור ושלום לייך.

כה. ומדייק מזה כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע (בלקוטי שיחות חלק ט"ו ע' 528), דשיטת הרמב"ם היא, שעצם חיוב הדלקת הנרות אינו משום שלום בית, אלא משום כבוד ועונג, עיי"ש.

כו. היינו אותו המילוי בלבד (כזה: ה"י נו"ן רי"ש).

כב. ובהגהות הב"ח על גליון הש"ס שם (אות ג'): סעיף א' ואוכל. וכן הוא בחכמת שלמה למהרש"ל כאן. ועיין שמירת שבת כהלכתה פרק מ"ג סעיף א' הערה ו' קרוב לסופה.

כג. עיין רש"ש לשבת כאן, וז"ל: לכאורה מאי איריא בני ביתו; אף הוא בעצמו נמי יצטער. ואולי יכוון רבא במלת ביתו על אשתו, וכדלקמן (ק"ח, ב [מימי לא קריתי לאשתי אשתי ... אלא לאשתי ביתי]), ור"ל משום דאיתא לקמן [דף ל"א סע"א]. ועיין בארוכה בהנעתק להלן פ"ו סעיף א' על ג' עבירות נשים מתות כו'

ה) וז"ל זוה"ק פ' בראשית (דף מ"ח ע"ב(כז)): **נר של שבת לנשי עמא קדישא אתייהבת לאדלקא ... רזא(כח) דמלה, האי סוכת שלום מטרוניתא דעלמא היא, ונשמתינ דאינון בוצינא עילאה בה שריין. ועל דא מטרוניתא בעיא לאדלקא, דהא בדוכתהא אתאחדת ועבדת עובדא, עכ"ל.**

[נר של שבת ניתן לנשי עם קדוש להדליק ... סוד הדבר הוא, כי סוכת שלום זו (המאירה בשבת) היא אַם העולם "מטרוניתא" היא אַם], והנשמות, שהם נרות העליונים, שורים בה. וע"כ אמא [כלומר אשה] צריכה להדליק הנרות, כי עומדת במקומה [במקום אם הבנים העליונה, שהיא סוכת שלום] ועושה המעשה. [ובמעשה זו גורמת שאם הבנים למעלה תשפיע נשמות קדושות לבניה, שהוא סוד נרות הרוחניים העליונים, כמ"ש לפנינו]. פירוש ה"סולם" כאן].

ו) ובמדרש לקח טוב (פס"ז) עה"פ (ויקהל לה, ג) "לא תבערו אש" כתב, וז"ל: **וחכמים אומרים מצוה להדליק מפני שלום ביתו וכו', עכ"ל. ועיין ג"כ שם פ' בשלח טז, ח.**

הדלקת נרות בשבת על שם הכתוב "וידעת כי שלום אהלך" גו', ואין שלום אלא באור

ז) וז"ל המשנה מס' שבת (דף ל"ד ע"א(כט)): **ג' דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם חשכה: עשרתם, ערבתם, הדליקו את הנר. ובגמ' שם: מנא הני מילי(ל), א"ר יהושע בן לוי אמר קרא (איוב ה, כד) וידעת כי שלום אהלך ופקדת נוך ולא תחטא, עכ"ל.**

וברבינו חננאל שם(לא): מנא לן דצריך הדלקת נר בשבת, שנאמר וידעת כי שלום אהלך וגו', ואין שלום אלא באור שנא' וירא אלקים את האור כי טוב, עכ"ל.

הברכה שבירך הקב"ה את השבת היא האורה (נרות שבת), שהיא שלום הבית
ח) וז"ל ספר חסידים (סימן תתשמ"ז): **הברכה שבירך הקב"ה השבת היא אורה, שהיא שלום הבית, עכ"ל.**

משום שלום בית, שלא יכשל בעץ או באבן

ט) וז"ל המרדכי מסכת שבת פ' ב' (סימן רצ"ד): **הדלקת נר בשבת חובה משום שלום בית, שלא יכשל בעץ או באבן(לב) ... נר שבת אינו אלא משום שלא יכשל בעץ או באבן(לג), עכ"ל (הובא במג"א או"ח סימן רס"ג ס"ק י"ג).**

ל. עיין חדא"ג מהרש"א כאן, ד"מנא הני מילי כו"י קאי על "הדליקו את הנר", עיי"ש (נעתק בארוכה להלן שם אות ג').
לא. הובא באור זרוע הלכות ערב שבת (אות י"א).
לב. דיוק לשון בעץ או באבן - עיין בארוכה לקוטי שיחות מכ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע, חלק י"ז ע' 145.
לג. ועיין ג"כ רש"י שבת (דף כ"ה ע"ב - נעתק לעיל סעיף זה אות ב): **במקום שאין נר אין שלום,**

כו. הובא ג"כ בס' עונג שבת (עונג ליל שבת - דף ט' ריש ע"ב).
כח. אף שטעם זה נקרא בוזהר כאן בשם "רזא" - כיון ש"בדורות אלו האחרונים מותר ומצוה לגלות זאת החכמה" (ס' תניא קדישא, אגרת הקודש סימן כ"ו, בשם האריז"ל), הרי בדורות אלו נמשכים הרזין בגילוי. - הערת כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע, בלקוטי שיחות חלק י"א ע' 283 הערה 11.
כט. ועיין בארוכה בהנעתק להלן פ"ד סעיף ו'.

(י) וז"ל שו"ע הרב (סימן רס"ג ס"א): תיקנו חכמים שיהי' לכל אדם נר דולק בשבת ...
משום שלום בית, שלא יכשל בעץ או באבן.
[ולהעיר, דלטעם שלא יכשל בעץ או באבן צריך להדליק אף במקום שאינו אוכל -
מג"א או"ח סימן רס"ג ס"ק י"ד. שו"ע הרב שם. וכן משמעות המרדכי שם].
ועיין ג"כ סידור רב עמרם גאון. תשובות הגאונים, שערי תשובה (סימן צ"ב), מתנא דבי
אליהו זוטא (פ' ט"ו).

משום עונג שבת

חובה היא לסעוד במקום הנר משום עונג - אור הנר הוא ראש לכל עונג
(א) ז"ל הש"ס במסכת שבת (דף כ"ה ע"ב): הדלקת נר בשבת חובה. ובתוס' שם (ד"ה הדלקת
נר בשבת חובה) כתב, וז"ל: פירוש, במקום סעודה, דחובה היא שיסעוד במקום הנר משום
עונג, עכ"ל.
(ב) וברא"ש מסכת שבת דף כ"ה ע"ב (סימן י"ח) כתב, וז"ל: הדלקת נר בשבת שייך ביה
ברכה, דאית בה מצות עונג שבת.
(ג) ובמאירי לשבת שם, שהוא ראש לכל עונג.

וקראת לשבת עונג זו הדלקת הנר בשבת. - לישב בחושך אינו עונג, שהרי
יורדי גיהנום נידונין בחושך

(ד) וז"ל מדרש תנחומא (ריש פ' נח): הדלקת הנר דכתיב (ישעי' נח, יג) וקראת לשבת עונג
זו הדלקת הנר בשבת. וא"ת לישב בחושך, אין זה עונג, שאין יורדי גיהנום נידונין אלא
בחושך, שנאמר (איוב י, כב) ארץ עִפְתָּה (לד) כמו אופל, עכ"ל.
(ה) וכעין זה הוא במדרש תנחומא פ' מצורע (אות ט), וז"ל: הדלקת הנר דתנו רבנן,
מניין שחייב אדם להיות זהיר וזריז בהדלקת הנר בשבת, שנאמר וקראת לשבת עונג,
זו הדלקת הנר בשבת, עכ"ל.

הדלקת הנר הוא בכלל עונג שבת

(ו) וז"ל הרמב"ם הל' שבת (פרק ה' הלכה א' (לה)): הדלקת נר בשבת אינה רשות ... אלא
זה חובה ... אפילו אין לו מה יאכל, שואל על הפתחים ולוקח שמן ומדליק את הנר,
שזה בכלל עונג שבת, עכ"ל.
(ז) וז"ל השו"ע (סימן רס"ג ס"ב): אפילו אין לו מה יאכל, שואל על הפתחים ולוקח שמן
ומדליק את הנר, שזה בכלל עונג שבת הוא, עכ"ל (לו).
(ח) ובשו"ע הרב שם (ס"א): וחייב כל אדם כשאוכל סעודת הלילה לאכלה אצל אור הנר,
שזה בכלל עונג שבת הוא, עכ"ל.

חשכת אפלה כו'. ובמצודת ציון כאן: חשכה,
 וכן (לקמן יא, יז) תעופה כבוקר תהיה.
לה. העתיקו בארחות חיים (בדין הדלקת נר),
ומשם - בכלבו (סימן ל"א).
לו. ובסימן רע"ג ס"ז: שהנרות לעונג נצטוו
כו'. הובא גם בשו"ע הרב שם (סעיף י"ב).

שהולך ונכשל והולך [ובהגהות הבי"ח: ס"א
ואוכל] באפילה. עכ"ל.
לד. וברש"י כאן: שם דבר, חשיכה, כמו שחר
ועפה [עמוס ד, יג: עושה שחר עיפה גר].
ובראב"ע כאן: חושך, וכמוהו עושה שחר עיפה.
ובמצודת דוד כאן: החושך שלה היא כמו

- פרק ג' -

מי ומי המדליקין

אחד האנשים ואחד הנשים

אחד האנשים ואחד הנשים חייבים להיות בבתיהם נר דלוק בשבת

(א) ז"ל הרמב"ם (הל' שבת פ"ה ה"א): אחד אנשים ואחד נשים חייבין להיות בבתיהן נר דלוק בשבת, עכ"ל.

(ב) ז"ל הטור (סימן רס"ג): וכשידליק יברך ... אחד האיש ואחד האשה בכ"מ שידליקו בו, עכ"ל.

(ג) ז"ל השו"ע (סימן רס"ג ס"ב): אחד האנשים ואחד הנשים חייבים להיות בבתיהם נר דלוק בשבת^(ז), עכ"ל.

(ד) וכן הוא בשו"ע הרב (סימן רס"ג ס"ה), ז"ל: אחד האנשים ואחד הנשים חייבים להיות בבתיהם נר דלוק בשבת, עכ"ל.

(ה) והנה בכל הנ"ל הפירוש הוא, שאחד האנשים ואחד הנשים מוטלת עליהם החובה "להיות בבתיהן נר דלוק בשבת", ואין נפק"מ מיהו המדליק, ובודאי שאין חובה על שניהם, הבעל והאשה, להדליק נר שבת^(ח).

אבל מהנעתק להלן בסמוך יבואר, ששניהם, הן הבעל והן האשה, מדליקין נר שבת, ואדרבה עיקר המצוה מוטלת על הבעל.

הבעל והאשה ירגילו בנר שבת

(ו) דהנה על מ"ש בגמ' (שבת דף כ"ג ע"ב^(ט)): רב הונא הוה רגיל דהוה חליף ותני אפתחא דרבי אבין נגרא, חזא דהוה רגיל בשרגי טובא, אמר, תרי גברי רברבי נפקי מהכא, כתבו התוס' שם, וז"ל: ה"ג חזא דהוה רגילי בשרגא, פי', הבעל והאשה, עכ"ל.

(ז) וכן הוא בפסקי תוספות שם (אות ק"ב), וז"ל: הבעל והאשה ירגילו בנר שבת, עכ"ל.

ההדלקה, ואם הם מדליקים בעצמם (באותו חדר עכ"פ) - אינם מברכים על הדלקה זו (עיי' ג"כ להלן פ"ד סעיף ד' אות ב' משו"ת שם ארי', ובהערות פד-פה שם). וכן לאידך, אם הקדים האיש ובירך על הדלקתו, אין האשה חייבת להדליק (באותו חדר עכ"פ) ולברך.
לט. נעתק להלן פ"ז סעיף א' אות א'.

לז. ובבאר הגולה כאן (אות ג') כתב, וז"ל: לשון הרמב"ם בפ"ה מהלכות שבת מהא דרב ששת כ"ה, עכ"ל. וכנראה צ"ל: מהא דרב, שבת כ"ה. וכוונתו לדברי רב במס' שבת (דף כ"ה ע"ב): הדלקת נר בשבת חובה.
לח. ואדרבה, אם האשה כבר בירכה, היא מוציאה את בעלה וכל בני ביתם מחובת

רב הונא מדליק שרגי

ח וז"ל מסכת שבת (דף קי"ט ע"א): **רב הונא מדליק שרגי**. וכתב על זה בחדא"ג מהרש"א כאן, וז"ל: **דהוא [רב הונא]** מרא דשמעתין בפ' ב"מ (שבת דף כ"ג ע"ב^מ) דאמר הרגיל בנר כו', דמשמע **דהאיש נמי חייב בנר**, וכמ"ש התוס' (שם ד"ה ה"ג חזא דהו רגילי בשרגא) **דהו רגילי בנר הבעל והאשה**, ע"ש, עכ"ל.

ר' אלעזר הדליק את הנר

ט וז"ל המדרש רבה פ' בראשית (פי"א, ב^{מא}): **ר' אלעזר** אומר ... **בי היל המעשה, פעם אחת** (מב) **הדלקתי את הנר בלילי שבת**, ובאתי ומצאתי אותו במוצאי שבת דלוק ולא חסר כלום, עכ"ל.

עיקר הטלת שלום בבית מוטלת על הבעל

י וז"ל הרב ב"קונטרס אחרון" לשו"ע סימן רס"ג סי"א (אות ב'): **דעיקר הטלת שלום בבית** (מג) **עלי דידי רמיא**, שהוא הבעה^ב (מד), ועוד שהיא בכלל בני ביתו^{מה}, עכ"ל.

האיש מדליק את הנרות בערב שבת

יא וכן משמע ג"כ שהאיש מדליק את הנרות בערב שבת - ממדרש רבה פ' ויצא (פע"ב, ד). וז"ל שם: **ר' אמי בשם ריש לקיש אמר**, הטריחו על בעל הבית^{מז}, שאם היתה ערב שבת תהא הכנסה משלו (שצריך לוותר לפועל למהר ביאתו מפני כבוד השבת, מתנות כהונה כאו). עד היכן, עד שיהא כל אחד ואחד ממלא לו חבית של מים וצולה לו דג מבעוד יום משום כבוד שבת **ומדליק נר כו'**, עכ"ל. [ובמתנות כהונה כאן: ה"ג, מבעוד יום **ומדליק נר משום כבוד שבת** שנאמר, ה"ג בירושלמי^{מז}]. והרי מדובר כאן בפועלים, שע"פ רוב הם אנשים (ולא נשים).

מו. קאי על מ"ש שם לפניו: תמן (בי"מ ריש פ"ז) תנינן, השוכר את הפועלים ופסק עמהם להשכים ולהעריב, מקום שנהגו שלא להשכים ולהעריב אינו יכול לכופן. א"ר מונא, מקום שאין מנהג, תנאי בית דין הגדול הוא שתהא הוצאה משל בעל הבית והכנסה משל פועל (יציאתו למלאכתו על בעל הבית לוותר עם הפועל ולא יצא אלא אחר זריחת השמש, ובהכנסתו לבית, הפועל יוותר עם בעל בית ולא יכנס אלא אחר שחשכה, מת"כ כאן).

מז. ז"ל הירושלמי (בי"מ פ"ז סוף הלכה א', הובא בהגהות אשר"י לרא"ש בי"מ רפ"ז): **ערבית**, בין השכמה בין הערבה משל בעל הבית. עד איכן [היכן], עד כדי למלאות לו חבית מים ולצלות לו דגה **ולהדליק לו נר**, עכ"ל. אבל בפני משה שם על תיבת "ערבית" מתקן שצ"ל: **ערבי**

מ. נעתק להלן פ"ז סעיף א' אות א'.
מא. נעתק להלן פ"ה סעיף א' אות א'. ועיין בהנסמן בהערות שם.

מב. פשוט שאין לפרש שרק "פעם אחת" הדליק ר"א את הנר בליל שבת, כ"א שבאחת מן הפעמים שהדליק קרה לו הנס ש"באתי ומצאתי כו".

מג. שענין זה (שלום בית) הוא אחד מטעמי הדלקת נר שבת, כדלעיל פ"ב סעיף ב', עיי"ש בארוכה.

מד. ואף לאחר שנתנה מצוה זו להאשה, "ודאי האשה אינה אלא שלוחו של הבעל" - קונטרס אחרון שם. ועיין בזה להלן פרק זה סעיף ה' אות א'.

מה. ומצייין: "עמ"ש לקמן". וכוונתו למ"ש לקמן בקו"א לסעיף ט"ו שם (אות ה').

(ב) ועיין ג"כ סידור "צלותא דאברהם", ח"א ס"ע רכ"ח ואילך.

- פרק ד' -

הדלקת נרות שבת על ידי הנשים

אע"פ שאחד האנשים ואחד הנשים חייבים להיות בבתיהם נר דלוק בשבת^(מח), אעפ"כ הנשים מוזהרות על מצוה זו יותר מן האנשים^(מט). וכמה טעמים נאמרו בדבר: (א) מפני שמצויות בבית ועוסקות בצרכי הבית^(ג). (ב) מפני שהאשה כבתה נרו של עולם (פירוש, גרמה מיתה לאדם הראשון), לכך נתנו לה מצות הדלקת נר שבת שתתקן מה שקלקלה^(נא). וכדלהלן.

הנשים מוזהרות בו יותר, מפני שמצויות בבית ועוסקות בצרכי הבית:

נשים מצוות על דבר זה יותר מן האנשים, לפי שהן מצויות בבית ועוסקות בצרכי הבית

(א) ז"ל הרמב"ם (הל' שבת פ"ה ה"ג): **ונשים מצוות על דבר זה יותר מן האנשים, לפי שהן מצויות בביתם והן העוסקות במלאכת הבית, עכ"ל.**

(ב) וז"ל הטור (סימן רס"ג): **והנשים מוזהרות בו יותר ... והרמב"ם ז"ל נתן טעם לדבר מפני שמצויות בבית ועוסקות בצרכי הבית, עכ"ל.**

(ג) וז"ל השו"ע (סימן רס"ג ס"ג): **הנשים מוזהרות בו יותר, מפני שמצויות בבית ועוסקות בצרכי הבית, עכ"ל. וכן הוא בשו"ע הרב כאן (סעיף ה).**

האשה כבתה נרו של עולם, לכך נתנו לה מצות הדלקת נר שבת, לתקן מה שקלקלה:

אדם הראשון נרו של עולם היה, וגרמה לו חוה מיתה, לפיכך מסרו מצות הנר לאשה

(א) ז"ל הירושלמי מס' שבת (פ"ב ה"ו קרוב לסופה^(נב)): **אדם הראשון נרו של עולם הי', שנא'**

שבתות (וכן העתיק את דברי הירושלמי בהגהות אשר"י

שם. ועד"ז בחידושי הריטב"א לב"מ שם (הובא ב"עמודי ירושלים" לירושלמי כאן). ועד"ז כתב בטור (ח"מ סימן של"א) בשם הירושלמי, בד"א בחול, אבל בערב שבת כו'. ועל התיבות "משל בעל הבית" כתב בפני משה: **מפני שצריכים להקדים לכבוד שבת, כדמסיק. וכפה"נ שגם לפניו היתה גירסא כעין זו שהובאה במת"כ כאן.**

מח. רמב"ם הל' שבת פ"ה ה"א. טושו"ע סימן רס"ג ס"ב. שו"ע הרב שם ס"ה. ועיין בארוכה בהנעתק לעיל פ"ג סעיף א'.

מט. רמב"ם שם ה"ג. טושו"ע שם ס"ג. שו"ע

הרב שם.

נ. שם.

נא. טור שם. מג"א שם ס"ק ז'. שו"ע הרב שם. **נב.** בביאור המשנה (נעתקה להלן פ"ו סעיף א' אות א'): על שלש עבירות נשים מתות בשעת לידתן, על שאינן זהירות בנדה, בחלה ובהדלקת הנר.

ועיין באלי" רבה סימן רס"ג ס"ק ו' (ועד"ז בפרמ"ג (אשל אברהם) שם ס"ק ז') בשם הרד"א (אבודרהם) בסדר מעריב של שבת פ' במה מדליקין ופירושו משנה ו', וז"ל: חוה' נוטריקון חלה, וסת, הדלקה, עכ"ל.

(משלי כ, כז) נר אלקים^(ג) נשמת אדם, וגרמה לו חוה מיתה, לפיכך מסרו מצות הנר לאשה, עכ"ל.

(ב) וז"ל המדרש בראשית רבה (ס"פ י"ז): שאלו את רבי יהושע ... מפני מה ניתן לה מצות נר שבת, אמר להן, על ידי שכבתה נשמתו של אדם הראשון, לפיכך ניתן לה מצות נר שבת, עכ"ל.

(ג) ובפרש"י שבת (דף ל"ב ריש ע"א) ד"ה הריני נוטל נשמתכם: נשים נצטוו על כך [על עסקי נר], כדאמרינן בבראשית רבה [שבאות שלפנ"ז], היא איבדה חלתו של עולם, שעל ידה נטרד אדה"ר שנתרם כחלה, וכבתה נרו של עולם ושפכה דמו, עכ"ל.

היא כבתה נרו של אדם, לפיכך תשמור הדלקת הנר

(ד) וז"ל מדרש תנחומא (ריש פ' נח): הדלקת הנר מנין, היא כבתה נרו של אדם דכתיב (משלי כ, כז) נר אלקים^(ג) נשמת אדם, לפיכך תשמור הדלקת הנר, עכ"ל.

(ה) ובקיצור יותר הוא במדרש תנחומא פ' מצורע (אות ט'), וז"ל: הדלקת הנר, דתנו רבנן, מניין שחייב אדם להיות זהיר וזריז בהדלקת הנר בשבת, שנאמר וקראת לשבת עונג, זו הדלקת הנר בשבת. ולמה נמסרו לאשה, אמר הקב"ה היא כיבתה נרו של עולם כו'^(ה), עכ"ל.

(ו) ועד"ז הוא בילקוט שמעוני ס"פ מצורע (רמז תקע"א), וז"ל: הדלקת הנר, דתנו רבנן מנין שחייב אדם להיות זהיר וזריז בהדלקת הנר, שנאמר וקראת לשבת עונג, זה הדלקת הנר. ולמה נמסרו לאשה, אמר הקב"ה היא כבתה נרו של עולם, שנאמר נר אלקים^(ג) נשמת אדם, לפיכך תשמור מצות נר, עכ"ל.

היא כבתה נרו, לכן צריכה להדליק אותו בשבת בהתעוררות של שלהבות אש האהבה אל בעלה

(ז) וז"ל התיקוני זוהר (תיקון ט"ז - דף ל"א ע"א): איהי [חוה] אטפת^(ג) שרגא דיליה [של אדם], דאיתמר ביה נר ה' נשמת אדם, צריכה לאוקדא ליה בליל שבת באתערו דשלהובין דאשא דרחימו לפני בעלה.

[היא כבתה נרו, שנאמר בו נר ה' נשמת אדם, צריכה להדליק אותו בליל שבת בהתעוררות של שלהבות אש האהבה אל בעלה (פירוש ה"סולם" כאן)].

ד"היא כיבתה נרו של עולם" על כל ג' המצוות, כדיוק לשונו (ועד"ז ביל"ש דלהלן) "ולמה נמסרו", לשון רבים, היינו נדה, חלה והדלקת הנר דלעיל מיני". ומוסיף בתנחומא כאן בחצע"ג שהמשך הענין הוא "לעיל בריש סדר נח".
 נו. כ"ה גם בירושלמי שנעתק לעיל סעיף זה אות א א'. ועיין בהערה נג שם.
 נו. נ"א: דעכה.

נג. כ"ה גם במדרש תנחומא ר"פ נח, יל"ש פ' מצורע ומחצית השקל שנעתקו להלן, ובסי' המנהיג שנעתק להלן פ"ו סעיף א' אות יב. וכ"ה ג"כ במטה משה דלהלן פ"ט סעיף ב' אות יד. ובכתוב: נר הוי".
 נד. כ"ה גם בירושלמי שנעתק לעיל סעיף זה אות א'. ועיין בהערה נג שם.
 נה. אלא שבמדרש תנחומא כאן הובא הטעם

ח) ובזוהר פרשת בראשית (דף מ"ח ע"ב) כתב, וז"ל: נר של שבת לנשי עמא קדישא אתייהיבת לאדלקא. וחברייא הא אמרו, איהי כבתה בוצינא דעלמא ואחשיכת ליה כו' ושפיר, עכ"ל.

על ידי נר שבת האשה מכפרת על זה שכבתה נרו של עולם

ט) ובאור זרוע (הלכות ערב שבת אות י"א) הביא בשם התנחומא, וז"ל: ומצות הנר למה ... באת חוה וכבתה אותו, אמר הקב"ה, ינתן לה מצות הנר שיתכפר לה על אותו הנר שכבתה. לכך נצטוו הנשים על הדלקת נר בשבת, עכ"ל.

י) וז"ל הטור (סימן רס"ג): והנשים מוזהרות בו יותר, כדאיתא במדרש מפני שכבתה נרו של עולם, פירוש גרמה מיתה לאדם הראשון, עכ"ל.

יא) ובמג"א שם ס"ק ז' (על מ"ש בשו"ע שם: הנשים מוזהרות בו יותר מפני שמצויות בבית ועוסקות בצרכי הבית) כתב, וז"ל: ועוד מפני שהאשה כבתה נרו של עולם, עכ"ל.

האשה החטיאה את אדה"ר והחשיכה נשמתו הקרוי' נרו של עולם, כי כל הנשמות היו תלויות באדה"ר

יב) ובמחצית השקל שם (ס"ק ז') כתב, וז"ל: שהאשה כבתה נרו של עולם, שהחטיאה את אדה"ר והחשיכה נשמתו הקרוי' נר, כמ"ש נר אלקים^(נח) נשמת אדם, ונשמתו היתה נרו ש"ע, כי כל הנשמות היו תלויות באיפתו של אדה"ר (שמור"ר פ"מ, ג), עכ"ל.

האשה כבתה נרו של עולם, לכך נתנו לה מצות הדלקת נר שבת שתתקן מה שקלקלה

יג) וז"ל שו"ע הרב שם (ס"ה): הנשים מוזהרות בו יותר ... מפני שהיא כבתה נרו של עולם, לכך נתנו לה מצות הדלקת נר שבת שתתקן מה שקלקלה, עכ"ל.

על ידי הדלקת נרות שבת (שנלמד מגז"ש, שכנגד מדת רחום) מעוררים מדת רחום, ששייב לנו במהרה האור הגנוז

יד) וז"ל ספר בני יששכר (מאמרי השבתות, מאמר ו', נר שבת אות ב'): תיקנו למצוה נר שבת, ותיקנו לברך אשר קדשנו במצותיו וצונו, (שבת דף כ"ג ע"א) והיכן צונו (האזינו לב, ז) שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך (שנמסר הדבר בגזירה שוה מן התורה כנ"ל^(ט)).

טו) והנה נמסר הדבר בגזירה שוה, שהוא במדות התורה שבעל פה מדה שני', נגד מדה שני' שבי"ג מדות של רחמים, שהוא מדת רחום ... וכת"ב (תהלים עח, לח) והוא רחום יכפר עון, ממדת רחום בא כפרת עון. ואמרו רז"ל שהדלקת הנר שבת מצוה על ידי האשה כי היא כבתה נרו של עולם (שנגזר האור הראשון על ידי העון), לפיכך תדליק הנר. ועל כן נלמד בגזירה שוה. ועל ידי מדת גזירה שוה מעוררים מדת רחום, והוא רחום יכפר עון וישיב לנו במהרה האור הגנוז, עכ"ל.

נח. כ"ה גם בירושלמי שנצטק לעיל סעיף זה | נט. לעיל שם לפני"ז (נצטק להלן פ"ה סעיף א' אות אות א'. ועיין בהערה נג שם
ה).

על ידי עשיותינו המצוות דיום טוב נפתחים שערי האורות והחסדים למעלה

טז) וז"ל ספר קדושת לוי (קדושה שניה, דף שפ"א טור א' ואילך): נתבאר דע"י דבורינו ועשיותינו אנו ממשיכין החסדים והאורות למטה על כנסת ישראל. והנה כך הוא הסדר, שביו"ט מעצמו ע"י קדושת היו"ט נפתחו שערי האורות והחסדים למעלה, רק שכל אחד ע"י עשיותינו המצוות הנאמרים ביו"ט הוא ממשיך החסדים והאורות למטה כו'.

האורות הנפתחין בשבת ויו"ט הוא ע"י נרות שבת ויו"ט. - פתיחת האורות למעלה הוא מעצמו, ולכן די בנשים

ואפשר שהאורות [הנפתחין בשבת ויו"ט הוא ע"י נרות של שבת ויום טוב, כי הנר של שבת הוא המצוה ראשונה בכניסת שבת קודם התפילה של ערבית וקידוש אחרי כך, וע"י הנרות נפתחין האורות למעלה. ועבור כי פתיחת האורות למעלה הוא מעצמו, לכן די בנשים. וכבר ידוע (ס) שכל הפתיחת שערים הוא בזאת, כמ"ש (תהלים קי"ח) פתחו לי שערי צדק (סא), ובזאת יבוא אהרן אל הקודש (אחרי טז, ג), לכן מצותה בנשים, כי זאת יקרא אשה כו'.

נר שבת ויו"ט ה' מפי הקב"ה, תושב"כ, לכן די בנשים

נר שבת ויו"ט שה' מפי הקב"ה, תורה שבכתב, ומעצמו נפתחין שהוא תורה שבכתב, לכן די בנשים, ואין צריך כל אחד ואחד להדליק נרות של שבת, כי די באור א' שבבית שיפתחו האורות למעלה. עכ"ל ספר קדושת לוי.

זז) לסיום סעיף זה מצאנו לנכון להעתיק מ"ש בספר יפה ללב (או"ח סימן רס"ג ס"ו), בטעם הדלקת נרות שבת ע"י האשה מפני שהיא כבתה נרו של עולם. וז"ל שם:

טעם שהשמיט המחבר בשו"ע את הטעם (שבטור) ד"כבתה נרו של עולם" וכן הא ד"הרגיל בנר כו' הויין לי' בנים תלמידי חכמים"

כתב רבינו הטור: והנשים מוזהרות בו יותר, כדאיתא במדרש מפני שכבתה נרו של עולם, פ' גרמה מיתה לאדה"ר. והרמב"ם ז"ל (בהל' שבת פ"ה ה"ג) נתן טעם לדבר מפני שמצויות בבית וכו', ע"ע. ומרן (סימן רס"ג ס"ג) הביא דוקא טעם הרמב"ם, כדרכו דרך הקודש שבשו"ע נקט כהרמב"ם. ועוד השמיט מרן כאן בשו"ע מ"ש הטור בתחילת הסימן (סב) דהרגיל בנר שבת וכו' הויין ליה בנים ת"ח, כיעו"ש.

יבואו בו. ועיין זוהר פרשת לך (דף צ"ג סע"ב):
זה וזאת בחד דרגא אינון ולא מתפרשן. ובעוד מקומות שנשמנו ב"שערי זוהר" שם.
סב. נעתק להלן פ"ז סעיף א' אות ב'.

ס. עיין בארוכה בהגסמן ב"שערי זוהר" לבמדבר רבה פרק י"ג, ד (דף קנ"א סע"א ואילך).
סא. וממשיך שם (קית, כ) זה השער לה' צדיקים

הדלקת נרות הוא על שכבתה נרו של אדה"ר, ודי בהדלקה זו לכפר על שפיכות דמים של אדה"ר

נראה שנשמר מקושיית הרב ווי העמודים אשר בס' של"ה, שהקשה בתחילת הס' (דף ג' ע"ד) על הטור שמביא המדרש הטעם מה שהאשה מחוייבת בנרות משום שכבתה נרו ש"ע, ואיך כתב הוא הרגיל בנר הויין לו בנים ת"ח ולומד ממעשה דר"ה^(ט) שזכות אשה בהדלקת נרות יוצא ממנה בן ת"ח, ותימה הוא, כי מצינו במדרש ש"ט [שוחר טוב] מזמור ע"ו, שאלו תלמידיו לר"ט ביבנה, מפני מה זכה יאודה למלכות, אמר להו, מפני שהודה במעשה תמר. אמרו ליה, דיו להודאה שמכפר על הביאה. אמר להו, מפני שאמר מה בצע כי נהרוג וגו'. אמרו ליה, דיו להצלה שמכפר על המכירה. אמר להו, ע"י שאמר ישב נא עבדך תחת הנער וגו'. וא"כ הרי לך לפניך איזה **פעולה שפועל האדם לכפרת חטאו, אין מהראוי שפעולה זו יגרום לו טובה וזכות, כי די לו שמכפרת על חטאו.** וא"כ תימה גדולה על הטור, שמביא המדרש אשה שמדלקת נרות זכתה להוליד בן ת"ח, **הלא הדלקת נרות הוא על שכבתה נרו של אדה"ר, ודי בהדלקה זו לכפר על ש"ד של אדה"ר.** ויעויין שם מה שנדחק לתרץ.

והנה רואה אני בילקוט ס' בשלח רמז רל"ד (דף קכ"ג ע"ב) מחולפת השיטה מלשון המדרש ש"ט שהביא הרב הנז', איברא, דבש"ט עצמו שם במקומו הוא כלשון שהביא הרב ממש כדמותו כצלמו, ברם בילקוט הנז' איתא להיפך, וז"ל: אמרו לו (תלמידיו לר"ט), רבינו, באיזה זכות זכה יאודה למלכות, אמר להם, אמרו אתם. אמרו לו, בזכות שאמר מה בצע כי נהרוג את אחינו וגו'. אמר להו, דיה להצלה שתכפר על המכירה. אמרו ליה, א"כ בזכות שאמר צדקה ממני. אמר להו, דיה שתכפר על הביאה. א"ל [אמרו ליה], א"כ בזכות שאמר ישב נא עבדך תחת הנער. א"ל [אמר להו], מצינו וכו', אמרו לו, רבי, למדנו באיזה זכות. אמר להו, כשעמדו ישראל על הים וכו', ע"ש. הרי דלא כשיטת שהביא הש"ט. ועיין במכילתא הובא בילקוט שם פ' בשלח רמז רכ"ו (דף ק"ד ע"ב) ד"ה אין שילוח, שנראה כס' [כסברת] ר"ט לפי שיטת הש"ט וכס' תלמידיו לפי גירסת הילקוט. ועמ"ש עט"ר מרן אב"א גדו"ל בדרוש לש' הגדול בס' ראה חיים ח"א פרשת בא (דף צ"ג ע"ג ואילך).

תיקון הנר והכנתו ע"י האשה בא לכפר על זה שכבתה נרו כו', וההדלקה באה לזכות אותה בבנים תלמידי חכמים

ועיין בספר חמ"י [חמדת ימים] (דף ל"ו ע"ב ודף ל"ז ע"א). ומ"ש שם בשם מוהרח"ו ז"ל, כי האיש יזהר בתיקון הנר של שבת והאשה תדליק, וכמ"ש הבאה"ט שם בסק"ו בשם כתבים^(טד), הוא היפך ממ"ש הח"י עצמו שם (בדף ל"ז ע"ב) בשם התיקונים^(סה), דקאמר בזה"ל: וצריך איתתא לתקנא שרגא בליל שבת וכו', דש"מ **דגם ההכנה לתקן אותה צריך שתהי' ע"י האשה,** וכן המנהג. ובזה יתיישב קושיית הרב ווי העמודים הנז',

סג. ממעשה דרב הונא במס' שבת (דף כ"ג ע"ב),
 סד. וראה בארוכה בהנעתק להלן פ"י סעיף א'.
 סה. נעתק להלן פ"ה סעיף ב' אות ד'.

שהקשה על הטור, דכיון דעושה שתיהן, התיקון בא לכפר וההדלקה לזכות לבן ת"ח. והתיקון של האיש כו' (סו), עכ"ל.

ועיין בשו"ת שרגא המאיר (ח"ה סוף סימן ס"ב), בביאור הנפק"מ בין טעם הרמב"ם ודעימלי (מפני שמצויות ועוסקות בצרכי הבית), לבין טעם הירושלמי ודעימלי (מפני שהאשה כבתה נרו של עולם כו').

אף אם ירצה הבעל להדליק בעצמו ולברך, אין בידו לדחות את אשתו ממצוה זו

אפילו האיש רוצה להדליק בעצמו, אין בידו לדחות את אשתו ממצוה זו
א ז"ל הב"ח סימן רס"ג (על מ"ש בטור שם: והנשים מוזהרות בו יותר וכו'): נראה דה"ק, דאם האיש אינו רוצה להניח לאשתו להדליק ולברך, אלא רוצה להדליק בעצמו ולברך משום דמצוה בו יותר מבשלוחו כדאמר בריש פרק האיש מקדש, שאין ביד האיש לדחות את אשתו ממצוה זו, אלא כיון דהנשים מוזהרות בו יותר תדליק היא ותברך ולא הוא, עכ"ל (סז).

אף אם ירצה הבעל להדליק בעצמו, האשה קודמת

ב דברי הב"ח הנ"ל הובאו ג"כ במגן אברהם (סימן רס"ג ס"ק ו'), וז"ל: ולפיכך אף אם ירצה הבעל להדליק בעצמו, האשה קודמת, עכ"ל. וכן הובאו דברי הב"ח גם בבאר היטב כאן (ס"ק ה'), ובשולחן ערוך הרב כאן (ס"ה).

אם קדם האיש והדליק - האם חייב לשלם כחוטף מצוה, או שאין לאשתו עליו אלא תרעומת

ג ז"ל היעב"ץ בסידורו עמודי שמיים (מוסך השבת דף של"ה ע"ב (סח)): כתבתי בחבורי, שאם קדם הבעל והדליק, צריך לשלם לה שכר מצוה וברכה עשרה זהובים, עכ"ל.

ד אבל החיד"א במחזיק ברכה לשו"ע סימן רס"ג (ס"ק ג' - דף נ"ד ע"ד (טט)) כתב, וז"ל: אם קדם האיש והדליק, אין לאשתו עליו אלא תרעומת, אבל פשיטא שאינו חייב לשלם

(ס"ע ק"פ ואילך).

טו. בהמשך למ"ש שם לפני"ז (ס"ק ב'), על מה שכתב בשו"ע "הנשים מוזהרות בו יותר וכו'", וז"ל: לפי זה, אף אם ירצה הבעל להדליק, האשה קודמת, שזהו תיקון לה שכבתה נרו של עולם, וכמשו"ל, עכ"ל. - חלקו הובא ג"כ בכף החיים סימן רס"ג ס"ק כ"ב.

טו. המשך לשונו נעתק להלן פ"י סעיף א' אות יא.

טז. ועיין ס' דרכי הלכה לשו"ע או"ח סימן רס"ג ס"ג (ע"ק פ').

טח. ובסידור "בית יעקב" הוא במוסך השבת, דיני ערב שבת סכ"ט (דף קל"ז ע"ד). ועיין גם כן ספר דרכי הלכה לשולחן ערוך סימן רס"ג ס"ג

לה, כדין חוטף מצוה דמשלם עשרה זהובים^(ט). דכיון דהמצוה מוטלת עליו נמי^(עא), והבית והנר שלו, מהיכא תיתי לשלם.

והוצרכתי לזה, מפני שראיתי בספר משנה לחם לה' יעב"ץ^(עב) מסכת חלה^(עג), שכתב, שאם קדם הבעל והפריש חלה, מחוייב לתת לאשתו שכר מצוה וברכה עשרה זהובים כדין חוטף מצוה מחברו, עיין שם^(עד). ואין דבריו מחוורין, כי יען שהאשה מצויה בבית לכן היא על הרוב מפרשת, כי אין האיש בביתו, ולכן נתייחדה לה המצוה, וגם שהוא תיקון לה שפגמה בחלתו של עולם, וכן בנר שבת^(עה). אבל מהיכא תיתי שהבעל, שהכל שלו, אם קדם והפריש חלה או הדליק נר שחייב לשלם לאשתו שכר מצוה. ותו, דמדמה דין זה לדין חבל באשתו באבן העזר סימן פ"ג, דמשלם לה הכל. ומלבד דהתם במחלוקת היא שנויה, כמבואר שם, הכא אף למאן דאמר התם דחבל בה משלם לה הכל, יש לחלק ביניהם, ודו"ק, עכ"ל.

ה) ועיין גם כן בהנעתק בספר דרכי הלכה לשולחן ערוך אורח חיים סימן רס"ג ס"ג (ע' ק"פ-קפ"א). ועיין גם כן שם (מספר פתח הדביר) בענין אם איש אחר חטף והדליק נר שבת דחבירו, דלכולי עלמא חייב ליתן י' זהובים, אולם נסתפק למי יתן המעות, לבעל או לאשה כו', עיין שם.

לשלם לה עשרה זהובים, אלא אפילו בעלה גופי, דעיסה דידי' היא, נמי מיחייב אי קדים ועביד, דמצוה לאשה היא, דזכי לה רחמנא ועלה דידה רמיא. וכמו שסובלת העונש בגללה, כך בדין הוא שתהא נוטלת השכר לעצמה. הכי חזי לי בס"ד. עכ"ל.

עד. ובקיצור יותר בסידורו ח"ב, שערי שמים, שער המפקד, לערב פסח אחר חצות, דלת ו' אות 13 (דף י"ח ע"א), וז"ל: **המצוה [דהפרשת חלה] היא של האשה, ואם קדם הבעל ועשה, נ"ל שמשלם לה י"ז [י' זהובים].** (ומציין) עלח"ש [ע' לחם שמים] במהדורא, עכ"ל. ובסידור "בית יעקב" הוא בשער המפקד, דיני ערב פסח, מבואר ג' דלת ו' (לאפיית מצה - דף רכ"ז ע"ב).

עה. עיין בארוכה בהנעתק לעיל פרק זה סעיף א' (דהנשים מצוות ומוזהרות על הדלקת נר שבת יותר מן האנשים, מפני שמצויות בבית ועוסקות בצרכי הבית); שם סעיף ב' (דהן מצוות ומוזהרות בזה מפני שהאשה כבתה נרו של עולם).

ע. עיין חולין (דף פ"ז ע"א). אנציקלופדי תלמודית, כרך ד', ערך ברכות, ע' שיי"ד. וש"נ. **עא.** עיין לעיל פרק זה סעיף א', ובהנסמן שם הע' מח.

עב. הוא מהדור"ב לספרו "לחם שמים".

עג. בביאור המשנה (חלה פ"ב משנה ג') "האשה יושבת וקוצה חלתה כו". וז"ל שם: התחיל בדין האשה, לפי שעלי' הדבר מוטל, שהיא חייבת במלאכת אפיית הפת, כדתנן מ"ה פ"ה דכתובות, ולכן היא נענשת על עון חלה, כמ"ש ספ"ב דשבת [נעתק בארוכה להלן פ"ה סעיף א'].

ונ"ל, שהמצוה שלה היא, שהנשים נצטוו עלי ביחוד (מלבד טעם הנ"ל, שעוסקת בתיקון הלחם, לתת טרף לביתו, כבר אמרו רז"ל [עיין לעיל פרק זה סעיף ב'. להלן שם] שנצטוותה האשה במצות חלה לפי שאיבדה חלתו של עולם). למאי נפקא מינה, **לעשרה זהובים דשכר מצוה וברכה.**

ולא מיבעיא אחר שקדם ונטל חלה מעיסתה, ברשות בעלה, שאע"פ שחלתו חלה ודאי, חייב

עצה שגם הבעל יקיים מצות ההדלקה בעצמו

כדי שגם האיש יקיים מצות הדלקה בעצמו, נוהגין לעשות עוד נר, ומדליקו האיש בבית הכנסת

(א) ז"ל הב"ח סימן רס"ג(עו) (על מ"ש בטור שם(עז): והנשים מוזהרות בו יותר וכו'): ואפשר דכדי שגם האיש יקיים מצות הדלקה בעצמו, נוהגין לעשות עוד נר כרוך מב' פתילות ביחד, ומדליקו האיש בב"ה, יזכר לזכור ושמור בדבור אחד נאמרו(עח), עכ"ל.

הבעל יתעסק בתיקון הפתילות והנרות, וגם ידליק בשאר החדרים שאין אשתו מדלקת שם

(ב) וז"ל שו"ע הרב (סימן רס"ג ס"ה)(עט): ומכל מקום טוב שהוא יתעסק בתיקון הפתילות והנרות(פ), וגם ידליק בשאר חדרים שאין אשה מדלקת שם(פא), עכ"ל(פב).

הבעל רשאי לברך על הדלקת הנרות בשאר החדרים שאין אשתו מדלקת שם

[ולענין האם רשאי הבעל לברך על הדלקת הנרות בשאר החדרים שאין אשתו מדלקת שם - עיין בשו"ת שם אריה(פג) (אורח חיים סימן ט"ו), שנשאל אודות איש אחד שהיה נוהג להדליק נרות ולברך בחדר אחר, ואשתו היתה מברכת בביתו שאוכלים בו על נרות של שבת, אם יאות למעבד הכי, ואם אין בזה ברכה לבטלה על מה שמברך מקודם. ומסיק שם, וזה לשונו: אם האשה מברכת בחדר אחד והבעל בחר השני ... יכול לברך ... וכיון שהאיש הזה שבא לשאול נהג כן כמה שנים, לדעתי הוי מנהג של מצוה, ויכול להתנהג כן גם עתה, כי מנהגו תורה. בפרט שגם האשה יודעת מזה, אם כן היא גם כן אינה מכוונת בברכתה רק על חדר זה, וגם הוא אינו מכוון לצאת,

והגון שתניח האשה לאיש שני פיות (נרות) בפמוט שידליק הוא אבל לא יברך [אבל עיין להלן הע' פד משו"ת שם ארי']. ועיין גם קצוה"ש סימן ע"ד בבדי השולחן ס"ק י"א, דהמנהג שגם באותו החדר מדליק הבעל שאר הנרות, והאשה מדלקת רק הנרות שעל או אצל השולחן שמברכת עליהם, עיי"ש.

פב. ודברי הב"ח דלעיל סעיף זה (אות א') מובאים בשו"ע הרב לא בסעיף ה' שלפנינו (בתור "תיקון" לאם ירצה הבעל להדליק בעצמו), כ"א לפני זה - בסעיף א'. וז"ל שם: ונוהגין להדליק בבהכ"נ ב' נרות של שעה כרוכי, לזכור שזכור ושמור בדבור אחד נאמרו כו', עכ"ל.

פג. למוה"ר ארי' ליבוש באלחובר, בעמח"ס ערוגת הבושם על יו"ד, ווילנא תרל"ג.

עו. בהמשך למ"ש לפנ"ז (נעתק לעיל פרק זה סעיף ג' אות א') ד"אין ביד האיש לדחות את אשתו ממצוה זו".

עז. נעתק לעיל פרק זה סעיף א' אות ב'.

עח. עיין בארוכה בהנעתק להלן פ"ט סעיף ב'.
עט. בהמשך למ"ש שם לפנ"ז, ד"אף אם ירצה הבעל להדליק בעצמו, האשה קודמת", כדלעיל פרק זה סעיף ג' אות ב'.

פ. עיין בזה בארוכה בהנעתק להלן פ"י סעיף א'. ועיין ג"כ אשל אברהם שנעתק להלן פרק זה סעיף ה' סוף אות ג'.

פא. עיין שמירת שבת כהלכתה פמ"ג ס"ו, ובהנסמן שם הע' מ"ד.

ועיין ג"כ שם הע' מ"ג, ממקור חיים (לבעל החוות יאיר) בקיצור הלכות סימן רס"ג ס"א, דראוי

לכן יחזיק במנהגו^(פד), עכ"ל. ועיין גם כן אשל אברהם (בוטשאטש) סימן רס"ג ס"ק ו' (פה).

האשה היא שלוחו של הבעל בהדלקת נר שבת

האשה אינה אלא שלוחו של הבעל

א ז"ל הרב ב"קונטרס אחרון" לשו"ע סימן רס"ג סי"א (אות ב'): **האשה אינה אלא שלוחו של הבעל**, כמ"ש הע"ש בס"ג^(פו). וכן בדין דעיקר הטלת שלום בבית^(פז) עליו דידי' רמיא, שהוא הבעה"ב, ועוד שהיא בכלל בני ביתו, עמ"ש לקמן^(פח), עכ"ל.

אף על פי שבכל המצוות אמרינן מצוה בו יותר מבשלוחו, נרות שבת שאני

ב ז"ל ספר עולת שבת (סימן רס"ג ס"ק א', ד"ה ומ"ש הנשים מוזהרות בו יותר וכו'): הטעם מבואר בדברי הרמב"ם ז"ל^(פט), וכן איתא במדרש^(צ) מפני שהיא כבתה נרו של עולם, פירוש שגרמה מיתה לאדם הראשון. וכן משמע מדברי מתניתן^(צא) מדקתני הדליקו את הנרות וכו', משמע דאשה מדליקה נרות. **אף על גב דאמרינן בכל המצוות מצוה בו יותר מבשלוחו, נרות של שבת שאני**, עכ"ל. ועיין ב"ח שנעתק לעיל פרק זה סעיף ג' אות א'.

ומשמע שלא ישמע ברכתה ומדליק קודם לה. ואולי אין קפידא אם מברך, רק שאין צריך, וכמו במהדרין דחנוכה נר לכל אחד ואחד ומברך בפני עצמו כשרוצה. ואולי יש לחלק, כי שם כן הוא משום פרסומי ניסא, משא"כ בזה גם בחדר בפני עצמו י"ל שתיקנו חז"ל שרק היא תברך. ואולי אין זה רק כשמקדמת ברכתה והיא כשלוחו, לזה אין לו לברך ... משא"כ כשמקדים את עצמו להדליק י"ל שעכ"פ הברייה בידו לברך. ואולי לא פלוג חז"ל, עכ"ל, עיי"ש.

פו. עולת שבת [למוהר"ר שמואל במוהר"ר יוסף זצ"ל, מבי"ד דק"ק קראקא, אמסטרדם תמ"א] סימן רס"ג ס"ק ג'. ועיין מה שהעיר בזה בס' דברי חיים ושאלו בן הלוי סימן ח' ובהשמטות לסימן רס"ג, נעתק בס' "הערות בשו"ע אדמו"ר הזקן", ח"ב (ירושלים, ה'תשמ"ט) ע' 131.

פז. עיין לעיל פ"ג סעיף א' אות י' הע' מג.

פח. בקו"א לסעיף ט"ו שם (אות ה').

פט. נעתק לעיל פרק זה סעיף ב' אות א'.

צ. עיין בארוכה בהנעתק לעיל פ"ד סעיף ב'.

צא. עיין בארוכה בהנעתק להלן פרק זה סעיף ו'.

פד. וממשיך שם, וז"ל: **ואפי' אם ירצה האיש לברך בחדר א' עם האשה ואינו רוצה לצאת במה שאשתו מדלקת עליו, גי"כ רשאי**, דהא הוא מחוייב כמותה ... ועכ"פ בחדר אחר בודאי יכול להדליק ולברך משום שלום בית להאיר לעשות כל צרכיו ושלא יתנגפו רגליו, ואע"ג שאינו אוכל שם, עכ"ל. ועיין ג"כ שו"ת תורה לשמה סימן ע"ח. רב פעלים ח"ב סימן נ'. לב חיים ח"ב סימן מ"ט. ששכ"ה פמ"ג הע' מ"ד.

פה. על מ"ש בשו"ע שם, ד"מי שהוא אצל אשתו, א"צ להדליק בחדרו ולברך עליו, לפי שאשתו מברכת בשבילו". וז"ל שם: הייתי נהוג זמן מה לברך על נרות של שבת"ק שהדלקתי בחדר שלא הי' בו נר אחר, וזוגתי ברכה על נרות שהדליקה בחדר שישנה שם ומכניגים שם המאכל אל הכלים המובאים לשולחן שבחדר שהדלקתי ומתפללת שם לאור הנר, והי' אצלי פשוט לברך כיון שהדלקתי קודם לה ולא שמעתי ברכה שלה. והיום ראיתי בספר הק' שולחן עצי שטים ז"ל, מביא בשם הע"צ ז"ל, שאין להאיש לברך גם בחדר בפני עצמו, כל שאשתו בעירו ומברכת.

**כדי שתהיה ההדלקה בשליחותו, צריך הוא לומר בע"ש "הדליקו את הנר",
דכל שעושה שום הכנה בעצמו, לא שייך עוד מצוה בו יותר מבשלוחו**

ג) ועיין באשל אברהם (מבוטשאטש) לסימן ר"ס סעיף ב' שכתב, וז"ל: אולי טעם מצוה לומר הדליקו הנר(צב) לקבלת שבת ק' כדי שיהי' בשליחותו למצוה מכל צד ובכל הפרטים היטב. וכמ"ש במק"א(צג) שכל שעושה שום הכנה בעצמו לא שייך עוד מצוה בו יותר מבשלוחו. ומכל מקום הדלקת הנר שקודם לקידוש והוא עיקר הכנת הסעודה, נכון שבכל עש"ק יאמר כן, לגלות השליחות דעבדה אדעתא דידי'. ולזה גם כשבטוח שבלי אמירתו תדליק בזמן הראוי, מכל מקום מצוה קעביד באמירתו, עכ"ל.

מטעם "מצוה בו יותר מבשלוחו" נהגו שהבעל עושה הכנה קצת דההדלקה וממשיך באשל אברהם שם: ואולי לזה כ' בספה"ק(צד) לעשות הכנה קצת דהדלקה, כגון להעמיד המנורה בעצמו, וי"ל שהוא מצד שהדלקה חשובה יותר מהסעודה, ועל ידי זה לא יצטרך לומר הדליקו את הנר כפי סגנון לנהוג כמו זר נחשב בעיני הנשים להזכירם כן בכל עש"ק, ועל ידי ההכנה יוצא ידי חובתו היטב, עכ"ל.

חיוב האשה בהדלקת הנר הוא לא רק מצד שליחות, כי יש בזה גם כן ענין סור מרע, ובמצוות לא תעשה גם הנשים מצוות

ד) ועיין אשל אברהם (מהדו"ת לסימן רס"ג ס"ג), וז"ל: י"ל, שלכך נר שבת קודש מצוה בנשים, גם שכל ההכנות שנעשות לשבת קודש על ידיהם הוא רק מצד שליחות דהבעל, מ"מ ההדלקה שיש בה ג"כ סור מרע, שלא תאחר עי"ז בחינת שמור וזכור, שלום בית, ובמצוות לא תעשה מצוות נשים [ג"כ], עי"ז י"ל, שהמצוה בגופה יותר מן חלה. ותדליק בעצמה קצת, ואח"כ רשאי[ת] לעשות שליח היטב, עכ"ל.

צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם חשיכה ... הדליקו את הנר:

צריך האיש להזהיר את הנשים ולומר להן "הדליקו את הנר"

א) ז"ל הרמב"ם (הל' שבת פ"ה ה"א): [אעפ"י ש"נשים מצוות על דבר זה (הדלקת נר שבת) יותר מן האנשים"(צה)] אף על פי כן, צריך האיש להזהירן ולבדוק אותן על כך(צו), ולומר להן ולאנשי ביתו ערב שבת קודם שתחשך הדליקו את הנר, עכ"ל(צז).

צו. "היינו כשהולך לבית הכנסת מחדר אחר" - פרי מגדים (משבצות זהב) סימן רס"ג ס"ק ג'. ועיין בדבריו שם לפנ"ז, נעתקו להלן הע' קה.
צז. והעיר עליו בחיי אדם (כלל ה', הלכות שבת סוף ס"ט), וז"ל: צ"ע, דהרמב"ם ... לא כתב רק שיוהיר הדליקו את הנר, ולא כתב כמתני' [דלהלן בסמוך] ג' דברים צריך לומר, עשרתם כו', וצ"ע, עכ"ל.

צב. עיין בארוכה בהנעתק להלן פרק זה סעיף ר'.
צג. ועיין ג"כ "קונטרס אחרון" לשו"ע הרב סימן ר"ב ס"ד (אות ב').
צד. עיין בארוכה בהנעתק להלן פרק י סעיף א'.
צה. עיין בזה בארוכה בהנעתק לעיל פרק זה סעיף ב'.

ג' דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם חשכה

(ב) ומקורו ממשנה מסכת שבת (דף ל"ד ע"א), וז"ל: **ג' דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם חשכה** (שאם ימהר להזכירם מבעוד יום יפגעו ויאמרו עדיין יש שהות, רש"י (צ"ח) **עשרתם** (פירות האילן לסעודת שבת, רש"י), **ערבתם** (עירובי תחומין וחצירות, רש"י (צ"ט)), **הדליקו את הנר(ק), עכ"ל.**

(ג) ובגמ' שם: **מנא הני מילי, א"ר יהושע בן לוי אמר קרא (איוב ה, כד) וידעת כי שלום אהלך ופקדת נוך ולא תחטא, עכ"ל.**

"מנא הני מילי" קאי רק על "הדליקו את הנר"

[ובחדא"ג מהרש"א כאן כתב, וז"ל: מדברי הרא"ש ומפי' הר"ן דאָכְל ג' דברים דמתני' קאמר מה"מ כו', אבל רש"י לא פי' כלום בזה. ונראה, דמשמע ליה דלא קאי אעשרתם וערבתם כלל, כיון דידוע דבעי עישור ובעי עירוב בשבת ידע שפיר דמשום זה צריך לומר כן בביתו, אבל הדליקו את הנר דצ"ל כן מה"מ דצריך כלל נר בשבת. ומייתי כולה מהאי קרא: וידעת כי שלום אהלך הינו נר של שבת, וקאמר ופקדת נוך דהיינו בני ביתך עד"ז, דהיינו לומר הדליקו את הנר, ואז לא תחטא. ולענין נר לא הוצרך רש"י לפרש, דסמך עצמו אדרשא דלעיל(קא) ותזנח משלום נפשי זו נר של שבת. עכ"ל.

וכן משמע מרבינו חננאל כאן שכתב, וז"ל: מנא לן דצריך הדלקת נר בשבת, שנאמר וידעת כי שלום אהלך וגו', ואין שלום אלא באור שנא' וירא אלקים את האור כי טוב, עכ"ל. וכן משמע ג"כ ממ"ש הר"ח לעיל (דף כ"ג ע"ב), וז"ל: אמר רבה נר ביתו עדיף מנר חנוכה ומקידוש היום משום שלום ביתו, שנאמר וידעת כי שלום אהלך, עכ"ל].

ועיין תוס' שבת כאן ד"ה לא קשיא, ותוס' גיטין שם ד"ה ערבתם.
ק. ועיין תפארת שמואל לרא"ש מס' שבת כאן (פ"ב סוף אות כ"א הע' כ), וז"ל: ומזה נהגו לומר משנת במה מדליקין כו', עכ"ל, עיי"ש.
 ובספר המנהיג (הל' שבת סימן ט"ז) כתב, וז"ל: **במה מדליקין נהגו כל ישראל לאומרו להזהיר על דיני הדלקה, ולהודיע ברבים השמנים והפתילות שאסרו חכמים שלא יבוא להטות. וזה שלא נהגו לומר דיני הטמנה במה טומנין וכירה שהסיקה, משום טורח ציבור, או משום דנר שבת משום שלום בית הוא הוצרך להזהיר יותר (אבי"ן), עכ"ל.**
קא. דף כ"ה ע"ב, נעתק לעיל פ"ב סעיף ב' אות א'.

צח. הובא בבית יוסף סימן ר"ס (ד"ה וכשיהי' קרוב לחשיכה). ב"ח שם (סוף ד"ה הנ"ל). פרישה שם ס"ק ג'. ובהגהות אשר"י למסכת שבת כאן (פ"ב סוף אות כ"א, בשם מהר"ח): אבל בהשכמה לא מהני, דלבסוף ישכחו, עכ"ל. ובפירוש "עץ יוסף" לעין יעקב כאן: כשהוא סמוך לחשיכה, ויש עדיין שהות ביום לעשר ולערב. אבל קודם לחשיכה הרבה לא, דילמא פשעי ואמרי עדיין יש שהות ביום, עכ"ל. ובהגהות הלבושי שרד שעל גליון השו"ע (סימן ר"ס ט"ב): כשיהיה סמוך לחשיכה כו', רצונו לומר קודם בין השמשות, בעוד ודאי יום, עכ"ל. וכן כתב באליהו רבה כאן (אות י"א).

צט. ובפרש"י גיטין דלהלן: עירובי חצירות.

צריך למימרינהו בניחותא כי היכי דליקבלינהו מיניה

(ד) וממשיך בגמ' שם, וז"ל: אמר רבה בר רב הונא, אע"ג דאמור רבנן שלשה דברים צריך אדם לומר וכו', **צריך למימרינהו בניחותא**^(קב) כי היכי דליקבלינהו מיניה. אמר רב אשי, אנא לא שמיע לי הא דרבה בר רב הונא וקיימתי מסברא, עכ"ל.

(ה) וכעין זה הוא בש"ס גיטין (דף ו' סע"ב ואילך), וז"ל: אמר רבה בר בר חנה, הא דאמרי רבנן שלשה דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם חשיכה ... צריך למימרינהו בניחותא כי היכי דליקבלו מיניה. אמר ר' אשי אנא לא שמיעא לי הא דרבה בר בר חנה וקיימתיה מסברא, עכ"ל.

אף על פי שבודאי יקבלו ממנו ולא יסרבו נגדו, מכל מקום צ"ל דיבורו של אדם בנחת עם הבריות

[ובחידושי אגדות מהרש"א לגיטין כאן כתב, וז"ל: קצת קשה, דודאי רבה בר בר חנה נמי מסברא קא"ל. ויש ליישב, דרבה בר בר חנה קאמר כי היכי דליקבלו מיניה ולא יבוא לידי קלקול בשבת, לפי שאלו דברים צריך הבעל הבית לעשות שליח תחתיו, כמ"ש לענין מעשר גם אתם לרבות שלוחכם, וכן עירוב צריך ליטול רשות מבעה"ב, וכן הדלקת הנר שהיא קבלת שבת^(קג), ולכן מתוך אימתו לא ירצו להיות שלוחו ויבוא לידי קלקול. אבל רב אשי קאמר, דגם שודאי יקבלו ממנו מתוך חשיבותו ולא יסרבו נגדו, מכל מקום מסברא שיהא דיבורו של אדם בנחת עם הבריות קיימתיה, וק"ל, עכ"ל^(קד)].

"קיימתיה" ("אנא לא שמיע לי ... וקיימתי מסברא"), לשון קיום, אינו שייך אלא בדבר מצוה

ובהגהות בעל ה"לבוש" למסכת שבת כאן (וכן בהגהות בעמח"ס "ברוך טעם", נדפסו בחידושים והגהות מאת גאוני ישראל אדירי התורה כו' הנדפסים בסוף המס') מציין לתוס' מס' ע"ז דף י"ט ע"א ד"ה אנא עבדתה. וז"ל התוספות שם: אנא עבדתה, בדל"ת, פירוש עשיתיה. ומה שלא אמר קיימתיה, שאין לשון קיום שייך אלא בדבר מצוה, כי ההיא דסוף במה מדליקין ... אנא לא שמענא וקיימתיה מסברא כו', עיין שם, עכ"ל].

שס"ז דבעי רשות. ואולם עי' יו"ד סי' של"א סעיף ל"א דגם מהני גילוי דעת בסוף. ועי' מהרש"א בח"א בגיטין על דף ז', דגם בהדליקו את הנר הוי משום דבעי רשות, עכ"ל.
קד. עיין בס' מחזיק ברכה להחיד"א לשו"ע סימן ר"ס ס"ק ח' (דף נ"ב ע"ג), שכתב ליישב מה שהקשה בס' תוספת שבת (סוף סימן ר"ס) על דברי המהרש"א שלפנינו, עיי"ש.

קב. עיין ג"כ זוהר פ' ואתחנן (דף רס"ט ע"א), וז"ל: לאנהגא גרמיי בביתי באורח מישור ובאורח תקונא, דילפון מיני בני ביתי לאנהגא גרמיי עמהון בנחת ובחידו, עכ"ל.
קג. וז"ל מוה"ר אליהו גוטמאכער מגרידץ בהגהותיו למס' שבת שם (נדפסו בחידושים והגהות מאת גאוני ישראל אדירי התורה כו' הנדפסים בסוף המס'): משנה עשרתם ערבתם. עי' או"ח סי'

ישאל לאנשי ביתו בנחת בלשון רכה

(ו) וז"ל הטור (סימן ר"ס): וכשיהי' קרוב לחשיכה ישאל(קה) לאנשי ביתו בנחת(קו) בלשון רכה(קז): עשרתם ערבתם עירובי חצרות(קח). ויאמר להם הדליקו את הנר(קט), עכ"ל.

אדם אדמא יתירה בתוך ביתו, שהרי אדם גדול הטיל אימא יתירה בתוך ביתו והאכילוהו דבר גדול (אבר מן החי), עכ"ל. ועיין ג"כ פירוש "עץ יוסף" לעיין יעקב שבת שם.

קז. דאסור לאדם שיטיל אימא יתירה בתוך ביתו, שמתוך היראה הם מחללין שבת ומאכלין לו דבר האסור ובאין לידי כמה עבירות - מג"א כאן ס"ק ב'. ועיין ג"כ בהנעתק לעיל הערה קו. ובארוכה - מחצית השקל כאן.

קח. עיין ב"ח כאן, וז"ל: וא"ת אמאי לא כתב רבינו ג"כ ערובי תחומין, וכדאיתא להדיא בגמרא. וי"ל דבזמן הזה שאנו דרים בין א"י לא שכיח כלל שיערבו ערובי תחומין, לכך לא כתב אלא ע"ח דשכיח בכל ע"ש. מיהו עכשיו שאין נוהגים לערב ערובי חצרות כי אם בע"פ על כל השנה, א"צ לומר ערבתם. וכן עשרתם אין אנו נוהגים במעשר, אבל אומר הפרשתם חלה, כמו שעשה הר"מ [דלהלן בטור כאן: והר"מ מרוטנבורק לא היי אומר עשרתם, שאין מעשר האידיא, אלא היי אומר להם הפרשתם חלה. וגם ערבתם לא היי אומר להם, כי היי מערב הוא בעצמו], עכ"ל. ועיין ג"כ להלן הע' קיב-קיג משו"ע הרב.

ובכף החיים כאן (ס"ק כ"ג) מוסיף, וז"ל: מיהו הדר בא"י, שנוהגין במעשרות, צ"ל עשרתם. רק אם הוא רגיל לעשר בעצמו ואינו סומך על אחרים, אין צ"ל עשרתם, וכמ"ש [הטור] בשם הר"מ, עכ"ל.

וממשיך שם, וז"ל: והאר"י ז"ל היי נוהר לקיים מצות עירוב בכל ע"ש, והיי מערב שני עירובין, עירובי חצירות על לחם אחד ושיתופי מבוואת על לחם שני. ובסעודת ליל שבת היי אומר המוציא בפת של שיתופי מבוואת, ובסעודת שחרית על של עירובי חצירות, כמ"ש בשער הכוונות דף ס"ב ע"ד, יעו"ש, עכ"ל. **קט.** עיין בארוכה לעיל הע' קה.

קה. עיין רש"י שבת שם (הביאו הפרישה כאן ס"ק ד'), וז"ל: והני תרי [עשרתם, ערבתם] שייכי למימרינהו בלשון שאלה, דשמא כבר עשו, אבל בנר לא שייך הדלקתם, דדבר הנראה לעין הוא, עכ"ל.

ובט"ז (סימן ר"ס ס"ק ג') כתב, וז"ל: ויאמר להם הדליקו, פירוש, בפתח תחת הה"א, לשון ציווי. דאין שייך לון[מר] לשון שאלה אם הדליקו את הנר, כמו בעשרתם ערבתם, שכאן הוא רואה שלא הודלק, ומה שאלה יש בדבר. ונראה לי, דאם הוא בחדר מיוחד והולך משם לבית הכנסת, ואינו יודע אם הודלק בבית דירה, שפיר יאמר לי' הדליקו בחיריק, דהוא לשון שאלה, עכ"ל. ועיין להלן הערה קיד משולחן ערוך הרב.

[ובפרי מגדים (משבצות זהב) כאן ס"ק ג': ע' ט"ז: הדליקו בפתח, היי בפתח משמש גם לשאלה ולציווי ג"כ, מה שאין כן הדליקו בחיריק משמש רק לשאלה. ויראה, היינו "הדלקתם" בחיריק תחת הה"א, ע' פרש"י שבת ל"ד א' במשנה, עכ"ל].

קו. כדי דלקבלינהו מיניה, פיי שאם לא עשה יעשה עוד. אבל אם אומר בלי אימא יתירה, דילמא מכח מורא יאמרו עשינו ולא עשו. גמרא . - פרישה כאן ס"ק ה'.

וכוונתו לש"ס גיטין שם, וז"ל: אמר רב יהודה אמר רב, כל המטיל אימא יתירה בתוך ביתו סוף הוא בא לידי שלש עבירות, גילוי עריות (כשמגיע זמן טבילתה בעת צינה, והיא יראה לומר לא טבלתי ומשמשתו נדה, רש"י), ושפיכות דמים (כי הכא [פילגש בגבעה דלעיל מיני], או פעמים שבורחת מפניו ונופלת באחת הפחתים או בגשר, רש"י), וחילול שבת (פעמים שמדלקת נר או מבשלת משחשיכה מפני אימתו, והוא אינו יודע, רש"י), עכ"ל. [ובהמשך לזה בא בגמ' שם: אמר רבב"ח, הא דאמרי רבנן שלשה דברים . . צריך למימרינהו בניחותא כו.]. ולהלן שם: א"ר אבהו, לעולם אל יטיל

ז) וז"ל השו"ע (סימן ר"ס ס"ב): **כשיהי' סמוך לחשיכה (ק)** ישאל לאנשי ביתו בלשון רכה: **עשרתם, ערבנתם, הפרשתם חלה. ויאמר להם הדליקו את הנר (קיא), עכ"ל.**

ח) וז"ל שו"ע הרב (סימן ר"ס ס"ה): סמוך לחשיכה, קודם ביה"ש, צריך אדם לשאול לאנשי ביתו אם עשרו הפירות הצריכים לשבת (קיב) ... וצריך לשאלם ג"כ אם ערבו עירובי חצירות (קיג) ... **וצריך להזהיר' קודם ביה"ש שידליקו את הנר** ויפסקו מלעשות מלאכה. **וכשהוא שואלם ומזהירם על דברים אלו, צריך שיאמר בלשון רכה, כדי שיקבלו ממנו (קיד), עכ"ל.**

טעם שצריך אדם לומר "הדליקו את הנר", כי כל שעושה שום הכנה בעצמו, לא שייך בזה עוד מצוה בו יותר מבשלוחו

ט) לכללות הענין מצאנו לנכון להעתיק מ"ש באשל אברהם (מבוטשאטש) לסימן ר"ס סעיף ב', וז"ל: **אולי טעם מצוה לומר הדליקו הנר לקבלת שבת ק' כדי שיהי' בשליחותו למצוה מכל צד ובכל הפרטים היטב. וכמ"ש במק"א (קטו) שכל שעושה שום הכנה בעצמו לא שייך עוד מצוה בו יותר מבשלוחו, ומכל מקום הדלקת הנר שקודם לקידוש והוא עיקר הכנת הסעודה נכון שבכל עש"ק יאמר כן, לגלות השליחות דעבדה אדעתא דיד'. ולזה גם כשבטוח שבלי אמירתו תדליק בזמן הראוי, מכל מקום מצוה קעביד באמירתו, עכ"ל.**

כדי שלא יצטרך אדם לומר בכל עש"ק "הדליקו את הנר", לכן נהגו שהבעל עושה קצת הכנה להדלקה

וממשיך שם, וז"ל: ואולי לזה כ' בספה"ק לעשות הכנה קצת דהדלקה, כגון להעמיד המנורה בעצמו (קטז), וי"ל שהוא מצד שהדלקה חשובה יותר מהסעודה, ועל ידי זה לא יצטרך לומר הדליקו את הנר כפי סגנון לנהוג כמו זר נחשב בעיני הנשים להזכירם **כן בכל עש"ק, ועל ידי ההכנה יוצא ידי חובתו היטב, עכ"ל.**

שהות [עיי' ג"כ לעיל סעיף זה אות ב', ובהע' צח שם]. ואם אינו בביתו כשמגיע סמוך לחשכה אלא בבהכ"נ או במקום אחר, צריך לשלוח שליח לביתו להזכירם על דברים אלו]. עכ"ל. ועיי' פתה"ד כאן ס"ק י"א, דיצא כן מב"י סי' ע"ר, דמנהג הספרדים לקרוא במה מדליקין לפני ערבית כדי שיזכור ע"י הקריאה אלו ג' דברים הנזכרים כאן. דמזה מוכח דגם אחר שהלך לביהכ"נ מחוייב להזכירם. ועיי' לעיל הע' קה.

קטו. עיי' בהנסמן לעיל הע' צג.

קטז. עיי' בארוכה בהנעתק להלן פ"י סעיף א'.

קי. עיי' רש"י שנעתק לעיל סעיף זה אות ב', ובהנסמן שם הע' צח.

קיא. וה"ה שיוזהירם שיפסקו מלעשות מלאכה - מג"א כאן ס"ק ג'. שו"ע הרב כאן ס"ה.

קיב. ומוסיף, וז"ל: ואף במדינות אלו שאין המעשרות נוהגים, טוב שישאל אם הפרישו חלה, עכ"ל. ועיי' ג"כ לעיל הע' קח.

קיג. ומוסיף, וז"ל: ועכשיו שנוהגים לערב בערב פסח לכל השנה, א"צ לזה, עכ"ל. ועיי' ג"כ לעיל הע' קח.

קיד. ומוסיף, וז"ל: ולא ימהר להזכירם בעוד היום גדול, שלא יפשעו ויאמרו עדיין יש

עשרתם, ערבתם, הדליקו את הנר - בחינתם בספירות
 (י) ז"ל לקוטי מהרי"א על ילקוט שמעוני (ע"ה פ' שמואל-א א, יא), וז"ל: שמעתי בשם הרב הקדוש רבי יעקב יצחק זצ"ל מלובלין שאמר נייח והנחה בביתו אור ותיקון ג' דברים: **עשרתם, במלכות; ערבתם, בנצח ה'וד י'סוד כידוע; הדליקו הנר, בסוד יחוד נ"ר** (ק"י) כידוע.

- פרק ה' -

שבח יקר וגדולת מצות הדלקת נרות שבת

ויברך אלקים את יום השביעי (ויקדש אותו) - ברכו (וקדשו) בנר

ברכו בנר, כי הברכה היא תוספת אור

(א) ז"ל המדרש רבה פ' בראשית (פ"א, ב(ק"ח)): **ויברך אלקים את יום השביעי וגו'** (בראשית ב, ג) ... ר' אלעזר אומר **ברכו בנר** (ק"ט) (כי הברכה היא תוספת אורה, יפה תואר). ובי הי' המעשה, פעם אחת הדלקתי את הנר בלילי שבת, ובאתי ומצאתי אותו במוצאי שבת דלוק (קכ) **ולא חסר כלום** (קכא) (ולפי זה מה שלא יקרה כן עתה, ע"כ הוא בשביל חסרון הזכות, יפ"ת), עכ"ל.

(ב) ובביאור דברי המדרש הנ"ל כתב בספר בן איש חי (הלכות שנה שניה, פ' נח לפני סעיף א') וז"ל: גם נראה לי בסייעתא דשמיא לומר טעם אחר להדלקת הנר בשבת, לרמוז, כמו שהנר, כל מה שמדליק האדם ממנו אינו חסר מאורו כלום (קכב), כן השבת, אעפ"י שכל ימות החול נשפעים ומאירים ממנו (קכג), אינו חסר מקדושתו כלום. ולכן אמרו במדרש ... והכוונה שברכו בנר, רוצה לומר, שיהיה דוגמת הנר שהכל ניזונים מאור קדושתו והוא אינו חסר כלום. ולכן נעשה הנס הזה לרבי אליעזר גלוי בחוש הראות, שהדליק נר שבת ולא נחסר גם מן השמן כלום, כדי לרמוז על דבר זה הנזכר, עכ"ל.

המעל"ע, עכ"ל.
קכא. ובמחזור ויטרי (ע' קמג) פירש מדרש זה, שאין נר שבת כבה מהרה כשם שכבה בחול. ועיין במדרש כת"י שנעתק להלן אות ג', ובהערה קכה שם.
קכב. עיין ספרי (הובא בפרש"י) על הפסוק בהעלותך יא, יז. במדבר רבה על הפסוק (פרק ט"ו, יט). ועיין בארוכה לקוטי שיחות לכ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע, חלק ח' עמוד 75 ואילך.
קכג. עיין זוהר פרשת בשלח (דף ס"ג ע"ב): כל שיתא יומין מתברכאן מיומא שביעאה וכו'. שם דף פ"ח ע"א.

ק"ז. עיין גם כן להלן פרק יא סעיף ב' אות ב', ובהנסמן שם הערה שנד.
ק"ח. הובא בספר המנהיג הלכות שבת סימן י"ז.
ק"ט. ובמכילתא על הפסוק (יתרו כ, ח) זכור את יום השבת לקדשו (ועל דרך זה בפס"ד פרק כ"ג): **קדשו בנר.**
קכ. ובלקוטי שיחות מכ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע (חלק י"א ע' 282 הערה 5) מעיר (בענין שעי' הדלקת נרות שבת האשה מכניסה לבית קדושת השבת על כל המעל"ע), וז"ל: להעיר גם ממחז"ל דבי נרות כנגד זכור ושמור (טור ושו"ע או"ח רסרס"ג) - שענינם ותקפם במשך כל

אין לך שמקדש את השבת ומרוממה אלא הדלקת הנר. - בלילי שבת האדם מדליק את הנר מבעוד יום והולך לבהמז"ר ואוכל ושותה וכו' ועדיין היא דולקת

ג) ובמדרש כת"י (גנזי שכטר ח"א ע"ו (קכד): ויברך אלקים, לפי שאין לך שמקדש את השבת ומרוממה אלא הדלקת הנר. ומפני מה, שבכל ימות השבת הוא מדליק את הנר ונתן בה שמן ארבעה וחמשה פעמים ועדאן [ועדיין] היא כובה, אבל בלילי שבת מדליקה מבעוד יום, והולך לבהמז"ר, ובא, ואוכל ושותה ומציע את מטתו, ועדאן היא דולקה (קכה), לכך נאמר ויקדש אותו, במה קדשו - בהדלקת הנר בערב שבת, עכ"ל.

הברכה שבירך הקב"ה את השבת היא האורה (נרות שבת)

ד) ז"ל ספר חסידים (סימן תתשמ"ז (קכו): כתיב (בראשית ב, ג) ויברך אלקים את יום השביעי, אין אנו יודעים במה ברכו, אלא ממה שאנו רואים בקללות שקלל איוב את יומו שקיללו בחשיכה שנאמר (איוב ג, ו) הלילה ההוא יקחהו אופל וגו' יקו לאור ואין שם, ט), מכלל שהברכה שבירך הקב"ה השבת היא אורה (קכז), שהיא שלום הבית (קכח). וכל מה שאמר איוב בקללה, יש לומר להיפך גבי שבת לברכה כו', עכ"ל (קכט).

בזמן ברכה צריך להיות אור, ולכן תיקנו מצות נר שבת

ה) וז"ל ספר בני יששכר (מאמרי השבתות, מאמר ו', נר שבת ס"ב): הנה איוב כשקלל את יומו בארור אמר (איוב ג, ג) היום ההוא יהי חשך ולא אור, ממילא נשמע יום שהוא מבורך יהי אור. וכן נמצא לרז"ל במדרש (עיין מה שכתבתי לך מאמר ג' [ברכת שבת] סימן ה') ויברך אלקים את יום השביעי, ברכו בנר שבת, והוא על פי מה שכתבנו. ויש לומר על פי מה שכתבנו לעיל (מאמר ה"ל) הוא נלמד מגזירה שוה. דהנה אמרו בזוהר חדש (בראשית דף י"ב ע"א) בקדרותא דצפרא (כשמתנוצץ האור במזרח) טוב (הוא אז) לברך את ישראל, דנלמד בגזירה שוה, כתיב הכא (בראשית א, ד) וירא אלקים את האור כי טוב וכתב התם (בלק כד, א) כי טוב בעיני ד' לברך את ישראל. והנה יש לומר, דגם בזה למדו גזירה שוה, כתיב כי טוב בעיני ד' לברך וכתב התם את האור כי טוב, נלמד דבזמן ברכה צריך

משולם נגד המינים [הקראים] מובאות בסמ"ג מ"ע מ"ז וקצ"ט, ובל"ת ס"ו. בהגמ"י לרמב"ם הל' שבת פכ"ז (אות א'). בס' הנצחון סי' ס"ו וקכ"ג. ועיין תשובות הגאונים, שע"ת, סי' צ"ב. אור זרוע הל' ערב שבת סי' י"א, ובלקח טוב בשלח טז, ח. ויש להוסיף לזה: מכילתא ויל"ש פ' ויקהל (עה"פ לא תבערו אש).
קכז. עיין בראשית רבא פ"א, ב (שנעתק לעיל סעיף זה אות א'): ברכו בנר וכו'.
קכח. עיין בארוכה בהנעתק לעיל פ"ב סעיף ב'.
קכט. ובספר אוצר דינים ומנהגים (י.ד. אייזענשטיין, תרע"ז) ערך הדלקת הנר (ע' 93) כתב,

קכד. הובא ב"תורה שלמה" עה"פ (סימן ל"ח בהערה).
קכה. בתו"ש שם מציין המחבר: פשוטן של דברים הוא, מפני שמכין ומתקן את הנר בע"ש שידלק היטב ולא יצטרך ליתן בו שמן בכל פעם כמו בחול, ובוהו ניכר הקדושת שבת וזה ענין הברכה והקדושה. ואין מזה ראי' לפירוש המחזור ויטרי [שנעתק לעיל הע' קכא], עכ"ל.
קכו. מ"תשובה [ש]השיב רבינו משולם ג"ע למינין שאינן מדליקין נרות בבתיהם בשבת מפני שאומר הפסוק (שמות לה, ג) לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת". ובמקור חסד לספר חסידים שם מציין: תשובות רבינו

להיות אור, ממילא היום הוא המבורך דכתיב ביה ויברך אלקים, צריך לאור, על כן תיקנו למצות נר שבת, עכ"ל.

נר של שבת קודש אין די בא"ר גודל מעלתו הנשגבה עד למאד

(ו) וז"ל ספר דבק מאח (מערכת נ' סעיף י"ט, ערך נר): **נר של שבת קודש אין די בא"ר גודל מעלת הנשגבה עד למאד, כמ"ש בילקוט בהעלותך (קל), עכ"ל.**

בזכות נר מצוה ותורה אור סותם פיו של שטן מלהשטין

(ז) וז"ל בעל הטורים על הפסוק **ועשית מנורת זהב טהור** (תרומה כה, לא (קלא)): ז' פעמים כתיב מנורה, כנגד ז' רקיעים (חגיגה יב, ב) וז' ארצות (פרקי דרבי אליעזר פרק יח). ואין בפרשת מנורה אות סמ"ך. וכן במעשה בראשית. לומר במקום נר אין שטן ואין מזיק. **ובזכות נר מצוה ותורה אור סותם פיו של שטן מלהשטין (קלב).**

נר דלוק, שולחן ערוך ומטה מוצעת

כשבא לביתו ומצא נר דלוק ושולחן ערוך ומטה מוצעת, מלאך טוב אומר יהי רצון שתהא לשבת אחרת כך

(א) ז"ל הגמרא שבת (דף קי"ט ע"ב): תניא ר' יוסי בר יהודה אומר, שני מלאכי השרת (קלב) מלוין לו לאדם בערב שבת מבית הכנסת לביתו, אחד טוב ואחד רע, **וכשבא לביתו ומצא נר דלוק ושולחן ערוך ומטתו מוצעת, מלאך טוב אומר יהי רצון שתהא לשבת אחרת כך, ומלאך רע עונה אמן בעל כרחו. ואם לאו, מלאך רע אומר יהי רצון שתהא לשבת אחרת כך, ומלאך טוב עונה אמן בעל כרחו.**

ביאור מחז"ל הנ"ל על פי קבלה: טעם שאמר "ומצא נר דלוק", לשון יחיד; דיוק לשון חז"ל "שיהא לשבת אחרת כך"

(ב) וז"ל ספר קהלת יעקב (ערך נרות דשבת - ח"ג דף י"ג ע"ג): נרות דשבת נ"ל שה"ס [שהוא סוד] המתקת ה"ג בה"ח [ה' גבורות בה' חסדים], כ"א כלול מה', הרי כ"ה, ואח"כ נכללת כ"א בעשר בחי', הרי י"פ כ"ה גי' נ"ר. ועד"ז הה"ח. וז"ס ב' נרות דשבת. וע"כ ארז"ל ב' מלאכי השרת מלוין לאדם, א' טוב וא' רע, בזמן שמצא נר דלוק מלאך טוב אומר יה"ר שיהא לשבת אחרת כך, ומלאך רע עונה אמן. וסוד **ב' מלאכין**, זה

חמץ והמחמצת שהם ס"מ ולילית שמהם יצר הרע וכחותיו, הוא בכח אור נר כי יהל עליהם, כי נר - אור רשעים ידעך (איוב יח, ה), ונגלל בנוקבא דתהומא רבא חושך מפני אור וכו', עיין שם בארוכה.

קלג. עיין מהר"ץ חיות לשבת כאן, וז"ל: עיין רמב"ם סוף הלכות תפילין [ומזוזה - ספ"ו], שפירש ענין המלאכים המלווין לאדם היינו המצוות אשר סובבים אותו, עיין שם, עכ"ל.

וז"ל: מרבים נרות בשבת ... ריבוי נרות הוא בכלל ברכה, דכתיב כו' - ומעתיק תוכן דברי הספר חסידים שלפנינו.

קל. נעתק להלן פ"ז סעיף ד' אות א'.

קלא. חלקו נעתק בספר יפה ללב (סימן רס"ג ס"ז).

קלב. ועיין מעבר יבק (שפת אמת פט"ו), וז"ל: נודע מדברי חכמים שסגולת הנר הוא להבריא המזיקים, ואפילו בלילה עת שליטתן, כדאמרו (ברכות דף מ"ג ע"ב) אבוקה כשנים. ולכן ביעור

מבחי' חסדים, סוד יצה"ט, וזה מבחי' גבורות. וכשמצא נר, ולא אמר נרות [עיין ג"כ להלן פ"ט הע' רמח], רומז שנכללו הה"ג בה"ח, אומר יה"ר שיהא לשבת אחרת כך, דכשנכללו הה"ג בה"ח אזי כ"א נכלל מחבירו, נמצא כ"א בבחי' ה"ח וה"ג, כי בה"ח יש הה"ג וכן בה"ג נכללו ה"ח. וכבר כתבנו דה"ח הן נר וה"ג נר, הרי ת"ק, וכשתחבר יוד בחי' דה"ג דישי בהן הה"ג וה"ח, וכן בחסד הה"ח וה"ג, הרי כ', הרי תק"ך. וז"ש יה"ר שיהא לשבת אחרת, סוד מ', שבת העליון, כ"ך, גי' תק"ך, כי הך' דמצנפ"ך הוא ת"ק, עכ"ל, עיי"ש.

נר, שולחן, מטה ראשי תיבות שמן (ר"ת שבת מנוחה, שבת מלכתא)

ג) ובספר בן יהוידע למסכת שבת כאן כתב, שג' הנזכרים [נר דלוק, שולחן ערוך, מטה מוצעת] ר"ת שמן. ובזה יובן טוב ש"ם, ר"ת שבת מנוחה או ר"ת שבת מלכתא, משמ"ן טוב, הם שלשה הנז' לא יחסר. וז"ש ושמ"ן על ראשך (קלד) הוא השבת שהוא ראש, וגם אותיות שבת סמוכים לראש, ע"כ.

המדלקת נר שבת בימין, נחשב לה כאילו תקנה מגורה בדרום ולחם הפנים בצפון, ומלאכי השרת אומרים על בית זה: לית דין אתר הדיוט

ד) ז"ל תיקוני זוהר תיקון כ"ד (דף ס"ט ע"ב קלה): וצריך אתתא לתקנא שרגא בליל שבת לימינא (קלו), ואתחשיב לה כאילו תקנה מנרתא (קלז) בדרום ופתורא בצפון. ועלייהו אתמר (קלה) הרוצה להחכים ידרים הרוצה להעשיר יצפין ... ובההוא ביתא דאשכחן דירה דא מתקנא בהאי סידורא, מנרתא בדרום ושולחן בצפון ומטה בין צפון לדרום (קלט), אמרין אליו מלאכין (קמ) דקא נחתין עם שכינתא דאיהי נשמה יתירה: לית דין אתר הדיוט דעם הארץ, אלהין אתר דרעוא ביה מן קדם ה'.

[והאשה צריכה לתקן את הנר בליל בשבת לצד ימין, ונחשב לה כאילו תקנה מגורה בדרום ושולחן בצפון. ועליהם נאמר הרוצה להחכים ידרים להעשיר יצפין ... ובבית ההוא שמצינו דירה מתוקנת בזה הסדר, מגורה בדרום ושולחן בצפון ומטה בין צפון לדרום, אומרים אלו המלאכים שיורדים עם השכינה שהיא נשמה יתירה: אין זה מקום הדיוט של עם הארץ, כי אם מקום שיש בו נחת מאת פני ה'. ע"פ פירוש מלאכת הסולם" כאן].

שבת, דהיינו מיום ד' ואילך, נק' קמי שבתא, וג' ימים דאחר שבת, דהיינו א' ב' ג', נק' אחר השבת, כדמיון צורת המנורה, ג' קנים מצד זה וג' קנים מצד זה וגוף המנורה באמצע, וכל ששת הקנים פונים לגוף המנורה. נר שבת הוא גוף המנורה, עכ"ל.
קלח. ב"ב דף כ"ה ע"ב.
קלט. עיין ברכות דף ה' סע"ב. תיקו"ז תיקון מ"ז (דף פ"ד סע"א).
קמ. עיין שבת דף קי"ט ע"ב (נעתק לעיל סעיף זה אות א'). זוהר חדש פ' אחרי (דף מ"ח ע"ד).

קלד. ולהעיר מספר טור פטדה (סימן רס"ג ס"ק ב): ובזה מתקיים מה שכתוב בכל עת יהיו בגדיך לבנים (לפחות בערב שבת) ושמן על ראשך אל יחסר כו', על ידי הדלקת נר של שבת, ע"כ.
קלה. הובא בכף החיים הלכות שבת (סימן רס"ג ס"ק כ').
קלו. עיין תיקו"ז תיקון מ"ז (דף פ"ד סע"א).
קלז. עיין של"ה (דף קי"ט סע"ב), וז"ל: צריך להתקדש בכי"ו (בכל יום ויום) כו', כי ארז"ל [פסחים דף ק"ו סע"א. ועוד] ג' ימים קודם

דירתו של אדם צריכה להיות מתוקנת כדירת חתן לקבל בה את הכלה (שבת), ואז אומרת השכינה (הכלה): זו היא דירתי

(ה) ובזוהר חדש רות (דף פ"ד סע"ד ואילך): כתיב (תשא לא, טז) **לעשות את השבת לדרתם** חסר, מ"ט, מפני שכיון שקידש היום, דירתם של ישראל צריכה להיות בנר דלוק ושולחן ערוך [ומטה מוצעת], **ודירתו שמתוקנת כדירת חתן לקבל בו הכלה**, ומאי ניהו שבת היא כלה, ולעולם אין מכניסין אותה אלא בדירה מתוקנת לכבודה כפי הראוי לה. וע"ד כתיב **לעשות את השבת וכתוב לדרתם**, להכניס בה כלה קדושה לדירתה ולהיות בתוכה.

בשעה שקידש היום וכלה זו באה ואינה מוצאה דירה מתוקנת ושולחן ערוך ונר דלוק, כלה זו אומרת אין דירה זו מישראל, ביני ובין בני ישראל כתיב, אין זה מישראל, אין דירתו לקדושה. ע"כ צריך היכר קדושה בבית. וע"ד כתיב לדרתם ... בשבתא אוף הכי דירתו מתוקנת ש"ע שרגין נהירין (קמא), שכנתא עאלת ותרין מלאכין קיימין עליה ומברכין ליה בכמה ברכאן, ההוא מקטרגא דקיימא לבר בע"כ אתיב ואמר אמן. עכ"ל זוהר חדש (קמב).

(ו) ובתיקוני זוהר תיקון כ"ד (דף ס"ט סע"ב (קמג)) כתב, וז"ל: **ובביתא דלאו אינון מתקנין אלין תקונין בליל שבת, אושפיזין אמרין לאו איהי דא דירה דישראל**, דאתמר בה, ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורותם, לדרתם כתיב חסר, מלשון דירה.

[ובבית] שלא מתקנים תיקונים אלו [מנורה, שולחן ומטה] בליל שבת, האורחים אומרים: אין זה דירה של ישראל, שנאמר בה ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורותם, לדרתם כתיב חסר, מלשון דירה. ע"פ פירוש "מלאכת הסולם" כאן].

(ז) דברי הזוהר חדש והתיקון"ז הנ"ל הובאו ג"כ, בקיצור, בס' עונג שבת (עונג ליל שבת ס"ג - דף ח' סע"ב ואילך), וז"ל: בשבת כתיב **לדרתם** חסר, **מלשון דירה**. להורות, כשנכנס שבת השכינה באה ורואה אם ערך ביתו בשולחן ומטה ונר אומרת השכינה זו היא **דירת** (קמד), **ואם לאו אז אומרת אין זו דירה של ישראל**.

יצר הטוב ודא יצר הרע, אי זכה יצר הטוב מברך לבעל הבית ולאנתתי וכל דילי, ויצר הרע איהו עוזר לי בעל כרחי ועונה אמן, ואי לאו, איהו כנגדו ולייט לי ולכל דילי, ובגין דא אתקרי לוט, דאייתי לווטין על ההוא בר נש ועל ביתי ואיהו אעיל קטטה בביתי כו'. **קמג**. בהמשך להנעתק לעיל סעיף זה אות ג'. **קמד**. עיין ספר מעבר יבק (שפת אמת פט"ו) שכתב, וז"ל: **נ"ר דלויק בגימטריא השכינה**, שהיא מוכנת לקבל אור עליון, והיא העשית

קמא. לע"ע לא מצאתי בשאר ספרים על הדלקת מספר זה של נרות שבת. ובענין ש"ע נהורין - עיין ספר רגל ישרה (לבעל בני יששכר) מערכת ש' בערכו (דף מ"ט ע"א). ספר אור עינים (להרה"ק מוה"ר אליעזר צבי ספרין מקאמרנא) ח"א אות ש"ע ערך ש"ע נהורין (דף רנ"ד ע"א ואילך). ח"ב ערך הנ"ל (דף קס"א סע"ג ואילך). וש"נ. **קמב**. ובזוהר חדש תיקונים (דף קי"ח ריש ע"ד): בליל שבת דאזופין תרין מלאכין לבר נש, דא

אשרי מי שמתקן להשכינה דירה נאה בלבו, כלים נאים באבריו ואשה נאה שהיא הנשמה

ח) ובתיקוני זוהר תיקון ו' (דף כ"ב ע"ב (קמה)) כתב, וז"ל: בזמנא דשכינתא איהי בגלותא אתמר בה (בראשית ח, ט) ולא מצאה היונה מנוח וגו', אלא בשבת ויומין טבין, ובבהיא זמנא אתייחדת עם בעלה. וכמה נפשות יתרין קא נחתין עמה לדיירא בישראל, הה"ד ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורותם. **זכאה איהו מאן דמתקן לה דירה נאה בלביה וכלים נאים באיברים דיליה ואשה נאה דאיהי נשמתה**, דבגינה שריא שכינתא עילא דאיהי נשמת כל חי עליה, עכ"ל.

בעת שהשכינה היא בגלות [בבי"ע] נאמר בה ולא מצאה היונה מנוח וגו', אלא בשבת וימים טובים, [שאז היא עולה לאצילות], ובעת ההיא מתייחדת עם בעלה [היינו ז"א]. וכמה נפשות יתירות הרי יורדות עמה לדור בישראל, ז"ש ושמרו בני ישראל את השבת לעשות השבת לדורותם, [דורש לדרת"ם חסר, לשון דירה - עיין ז"ח רות (הנ"ל)]. אשרי הוא מי שמתקן לה [לשכינה] דירה נאה בלבו, וכלים נאים באברים שלו, ואשה נאה שהיא הנשמה, שבשבילה שורה עליה השכינה העליונה [היינו בינה], שהיא נשמת כל חי. פירוש "הסולם" כאן.

ובכסא מלך כאן: דירה נאה בלביה, שהוא מדור החיים, משכן הנפש; כלים נאים אבריו, משכן הרוח; ואשה נאה נשמת כל חי (קמו).

ט) ועיין בהגהות מוה"ר אליהו גוטמאכער מגרידץ למס' שבת (דף כ"ה ע"ב (קמז)), בביאור דברי הש"ס "ותנח משלום נפשי ... זו הדלקת נר בשבת. נשיתי טובה ... ר' אבא אמר זו מטה מוצעת ואשה מקושטת לתלמידי חכמים", וז"ל: איתא בתיקוני זוהר שתיתאי, וז"ל, ושמרו בני ישראל את השבת לעשות וגו' לדרתם, חסר כתיב, **זכאה איהו מאן דמתקן לה דירה נאה בלביה וכלים נאים באברים דיליה ואשה נאה דאיהי נשמתו** וכו'. ולזה נתכוין ר' אבא דבגלות לא זכינו לאלה הכוונות כמו בהיות קדושת הבית, עכ"ל.

נר דלוק, שולחן ערוך ומטה מוצעת רומזים על בנים. - בג' נרות אין שטן ואין פגע רע

י) וז"ל ספר עונג שבת (עונג ליל שבת ס"ד - דף ט' ע"א), מספר הקנה: בשבת יהיה שולחנו ערוך ומטה מוצעת ונר דלוק. שולחן רומז **בבנים** אשר נערכה ברחמיה, ומטה רומז **בבנים**, כענין הנותן מטתו בין צפון לדרום (קמה) וכענין כנור היה תלוי למעלה ממטתו של דוד, ונר דלוק הוא נר מזרח, רמז **בבנים**, ודולק עם נר מערב הוא בנים. וטוב היה להדליק ב' נרות, נגד מזרח ומערב, אלא שקרוב הדבר שיש לחוש

קמו. ועיין ברכות (דף נ"ז ע"ב): שלשה דברים מרחיבין דעתו של אדם כו'.
קמו. נדפסו בחידושים והגהות מאת גאוני ישראל אדירי התורה כו' הנדפסים בסוף המס'.
קמת. ב"ב דף כ"ה ע"ב. ועיין תיקוניו שנעתק לעיל סעיף זה אות א'.

שכל הגוונים מתראים מתוכה, ואחר קבלת האור תקרא נר ה', וכן נר מצוה, כי מצוה הוא שם בן ארבע כנודע. עכ"ל.
קמה. הובא בספר תוצאות חיים (קיצור סי' ראשית חכמה לבעל הר"ח) סימן צ' (מקדים: ועוד פירש בתיקונים בענין תיקון האדם לשבת, זה לשונו).

לשניות, הם זוגות (קמט). אלא בג' נרות אין שטן ואין פגע רע, כי ג' רואים ואינם ניזוקין, ואז הולך ומתפלל והקב"ה מעלה לפניו ומלאך ה' צבאות יוצא ומלוה אותו לביתו ורואה שולחנו ומטתו ונרות מתוקנים ועונים שניהם ואומרים י"ר שגם בשבת הבאה יהיה כן.

אפילו אין לו מה יאכל, שואל על הפתחים ומדליק את הנר:

אפילו אין לו מה יאכל, שואל על הפתחים ולוקח שמן ומדליק את הנר (א) ז"ל הרמב"ם הל' שבת (פ"ה ה"א): אפילו אין לו מה יאכל, שואל על הפתחים ולוקח שמן ומדליק את הנר, שזה בכלל עונג שבת, עכ"ל.

(ב) וכ"ה לשון השו"ע (סימן רס"ג ס"ב): אפילו אין לו מה יאכל (קנ), שואל על הפתחים (קנא) ולוקח שמן ומדליק את הנר, שזה בכלל עונג שבת הוא, עכ"ל.

צריך למכור מלבושו לצורך נר שבת

(ג) וז"ל מחצית השקל שם (ס"ק ה' (קנב)): וער"ס תרע"א שכ' שם, שצריך למכור מלבושו כדי לקנות לו נר חנוכה. ונר שבת דעדיף מנר חנוכה, כמו"ש פה סעיף ג' (קנג), כ"ש שצריך למכור מלבושו לצורך נר שבת, עכ"ל.

סעודת הלילה היא מעיקר סעודות השבת, וכשאוכל בלא נר אין לו עונג ממנה כל כך

(ד) וז"ל שו"ע הרב (סימן רס"ג ס"ב): מי שאין לו מעות לקנות נר לשבת, חייב אפילו (קנד) לחזור על הפתחים בשביל נר זה. ואין זה בכלל עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות,

כבסי' רע"ג, אפ"ה נר ביתו עדיף משום שלום בית. ואי"ה באות ט' יבואר עוד בזה, עכ"ל. ובמשנה ברורה כאן (ס"ק ט') כתב, וז"ל: הכוונה שאין לו לאכול משל עצמו, שהוא מתפרנס מקופת הצדקה, אפ"ה צריך להשתדל להשיג ג"כ נר לשבת, עכ"ל.

קנא. "דהיא עיקר סעודת שבת, ואין זה בכלל עשה שבתך חול וכו' [שבת דף קי"ח ע"ב]. ועמ"ש סי' רמ"ב. וערס"י תרע"א [עייין מחצה"ש שנעתק להלן אות ג'] - מג"א שם ס"ק ה'.

ועייין בשו"ת הלק"ט (סימן קפ"א), דאה"נ דמשום עונג שבת לא ישאל על הפתחים (אע"ג דלעיקר סעודה אפשר שישאל על הפתחים כדי שלא יתענה בשבת), אבל בנר שיש גם שלום בית, משו"ה שואל על הפתחים, ע"ש.

קנב. על דברי המג"א שבהע"י שלפנ"ז.

קנג. נעתק בארוכה להלן סעיף ד'.

קנד. ב"מראי מקומות וציונים" (קה"ת, אה"ק, תשל"ב) לשו"ע הרב כאן מצייין, דלכאורה תיבת

קמט. עייין פסחים דף ק"ט סע"ב ואילך. ולהעיר מרע"מ פ' עקב (דף רע"ג ע"א), לענין "למבצע על שני ככרות בשבת", ד"אע"ג דאוקמוה דשדים ממנן על זוגות, כמה דאוקמוה (פסחים דף ק"י ע"ב) שני ביצים שני אגוזים הלכה למשה מסיני, שלוחי מצוה אינן נזוקין (פסחים דף ח' סע"א. וש"נ). ועייין ג"כ הקדמת תיקון"ז (דף ט"ו רע"א).

קנ. פ"י, וצריך לקנות במעות שבידו לאכול, [ד]בודאי אכילתו קודם לנר שבת ... ומיהו אם יש לו לחם לאכול, דיו, ונר קודם ליקח משאר מאכלים - מג"א כאן ס"ק ד' (נעתק בבאר היטב כאן ס"ק ד'). ועייין בארוכה במחצית השקל כאן ס"ק ד'. גליון רעק"א כאן.

ובפרמ"ג (א"א) למג"א כאן (ס"ק ד') כתב, וז"ל: ומשמע לחם כדי שביעה בעינן, ולא בכזית. אע"ג דבשר ומאכלים בכלל העונג הוא, נר שבת מכלל העונג והכבוד, עייין [רמב"ם] פ"ה ופ"ל מהל' שבת. ואפשר אף מי שאוכל בחצר,

לפי שזהו בכלל עונג סעודת הלילה, שכשאוכל' בלא נר אין לו עונג ממנו כ"כ. וסעודת הלילה הוא מעיקר סעודות השבת (קנה), ואינה דומה לסעודה שלישית שעלי' אמרו עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות, כמ"ש בסימן רמ"ב, עכ"ל.

נר שבת קודם לכל מאכלי שבת, חוץ מן הפת

(ה) וממשיך שם (ס"ג), וז"ל: ואפילו מי שיש בידו מעט מעות וצריך ליקח בהם מאכלים לשבת, ולא יהי' לו במה לקנות נר, הרי הנר קודם לכל המאכלים של שבת, חוץ מפת, שהפת קודמת לנר (קנו), שהיא עיקר מצות הסעודה, כמ"ש בסי' רע"ד, עכ"ל (קנו).

למי ששואל על הפתחים מספיק נר אחד בלבד

(ו) וז"ל ספר בן איש חי (הלכות שנה שניה, פ' נח סוף ס"ב): מי שאין לו מעות לקנות שמן לנר שבת, יחזור על הפתחים ויקנה. אך לאדם כזה סגי נר אחד (קנה), עכ"ל.

ולהעיר, דחומרא זו ד"שואל על הפתחים" לא מצינו בשאר מצוות. ולדוגמא, עיין באר היטב הל' תפילין (סימן כ"ה ס"ק א'), שמביא מירושלמי מסכת פאה, דאינו מחוייב לחזור על הפתחים כדי לקנות תפילין וציצית.

נר ביתו ונר חנוכה; נר ביתו וקידוש היום - נר ביתו עדיף:

נר ביתו ונר חנוכה; נר ביתו וקידוש היום - נר ביתו עדיף משום שלום ביתו

(א) ז"ל הש"ס שבת (דף כ"ג ע"ב): אמר רבא, פשיטא לי, נר ביתו ונר חנוכה (נר ביתו בשבת, והוא עני ואין לו כדי לקנות שמן לשתי נרות, רש"י), נר ביתו עדיף משום שלום ביתו (והכי אמרינן לקמן (קנט) ותזנח משלום נפשי זו הדלקת נר בשבת, שבני ביתו מצטערין לישב בחושך, רש"י). נר ביתו וקידוש היום, נר ביתו עדיף משום שלום ביתו עכ"ל.

"לישב ולסעוד" (כבתוס' שם).

ומוסיף, וז"ל: אבל להעיר שמקור אדה"ז שם ס"ב וג' (בכלל עונג סעודת הלילה, ו"הפת קודמת לנר שהיא עיקר מצות הסעודה") הוא ממג"א שם סק"ד-ה, שמפרש כן דברי המחבר (שם ס"ב): "אפילו אין לו מה יאכל. . . שזה בכלל עונג שבת הוא" (שהוא הוא לשון הרמב"ם הנ"ל רפ"ה) - אף שאי"ז פשטות לשון (הרמב"ם ו) השו"ע. ואכ"מ, עכ"ל.

קנה. ועיין ג"כ בהנשמן להלן הע' קסג, לענין מי שאין ידו משגת לקנות נר לשבת ולקידוש היום - דאם יש לו נר א', סגי, ויקנה אח"כ לקידוש כו'.

קנט. דף כ"ה ע"ב, נעתק לעיל פ"ב סעיף ב' אות א'. ועי"ש עוד בהנעתק בארוכה בסעיף הנ"ל.

"אפילו" שהוסיף כאן רבינו, היינו, דלא מיבעי דחייב ללוות (עיין מחצה"ש כאן סק"ה), וכמ"ש השו"ע תרע"א ס"א. ולפי"ז משמע, שקודם צריך ללוות, ואם אין לו, כמבואר סי' רמ"ב סוס"ג, צריך לשאול על הפתחים. ועיי' סי' תע"ב ס"ל, משמע שאם לא נתנו הגבאים וכו', וצ"ע. עכ"ד.

קנה. מג"א דלעיל הע' קנא.

קנו. עיין מג"א ומחצה"ש דלעיל הע' קנ.

קנז. בלקוטי שיחות (חלק ט"ו ע' 374, הע' 23) כותב כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע, דלדעת אדה"ז, נר שבת הוא רק גורם לשלימות העונג דאכו"ש, דהיינו פרט בהעונג דהסעודה (כדעת התוס' ד"ה הדלקת - בת כה, ב), משא"כ ברמב"ם שם רפ"ה שכתב "אפילו אין לו מה יאכל". ובהל' י' שם "וחובה עליו לישב לאור הנר", ולא כי

ב) וכן נפסק להלכה ברא"ש כאן (פ"ב סי"ב), ועד"ז בקיצור פסקי הרא"ש כאן (פ"ב סי"ב), וז"ל: אין לו אלא לקנות נר חנוכה או נר שבת יקנה של שבת, וכן נר של שבת קודם לקידוש היום כו', עכ"ל.

אם אין ידו משגת לקנות נר לשבת ולחנוכה, או נר לשבת ויין לקידוש - נר שבת קודם משום שלום ביתו

ג) וז"ל הטור הל' שבת (סימן רס"ג): ואם אין ידו משגת לקנות נר לשבת ונר לחנוכה, של שבת קודמת. וכן אם אין ידו משגת לקנות נר ויין לקידוש, נר קודם משום שלום ביתו, דאין שלום בבית בלא נר(קס), עכ"ל.

ד) ובהל' חנוכה (סימן תרע"ח) כתב, וז"ל: מי שאין ידו משגת לקנות נר חנוכה ונר של שבת, יקנה של שבת ולא של חנוכה(קסא), עכ"ל.

ה) וז"ל השו"ע הל' שבת (סימן רס"ג ס"ג): ואם אין ידו משגת לקנות נר לשבת ולקידוש היום, נר שבת קודם(קסב). וכן אם אין ידו משגת לקנות נר שבת ונר לחנוכה, נר שבת קודם משום שלום הבית(קסג), דאין שלום בית בלא נר, עכ"ל.

ו) ובהל' חנוכה (ר"ס תרע"ח) כתב, וז"ל: מי שאין ידו משגת לקנות או נר חנוכה ונר שבת, יקנה נר שבת(קסד) מפני שלום ביתו(קסה), עכ"ל.

נר שבת קודם לקידוש היום, דקידוש היום על היין הוא מדברי סופרים, וגם אפשר לקדש על הפת

ז) וז"ל שו"ע הרב (סימן רס"ג ס"ד): ואם אין ידו משגת לקנות יין לקידוש ונר לשבת, נר שבת קודם. ואע"פ שקידוש היום הוא מן התורה, מ"מ על היין אינו אלא מדברי

קסב. "אע"ג דקידוש דאורייתא, מ"מ על היין דרבנן [וסגי באמירת ויכולו שאמר בתפילה, וכמ"ש מ"א סי' רע"א ס"ק א' - מחצית השקל כאן], כמ"ש רס"י ער"א - מג"א כאן ס"ק ח'. **קסג.** "ולכן אם יש לו נר א' סגי, ויקנה אח"כ לקידוש או לנר חנוכה" - מג"א כאן ס"ק ט'. ועיין מג"א דלהלן הע' קסד. שו"ע הרב דלהלן סעיף זה אות א'.

קסד. "ואם יש לו נר א' לביתו סגי, ויקח המותר לנ"ח" - מג"א כאן ס"ק א'. "ומשמע לכאורה, אע"ג דראוי ב' נרות לשבת [עיין בארוכה בהנעתק להלן פ"ט סעיף ב'], די בנר אחד על השולחן שאוכל [עיין ג"כ "קונטרס אחרון" לשו"ע הרב סימן רס"ג אות ג' (נעתק להלן פ"ז הע' קפד)] והשאר לנ"ח ולהוי מן המהדרין, וצ"ע קצת" - פרמ"ג (א"א) כאן ס"ק א']. ועיין ג"כ מג"א שבהע' הקודמת. שו"ע הרב דלהלן סעיף זה אות ז'.

קסה. "שמצטערים לישב בחושך (רשי"י) -

קס. עיין פרישה כאן (ס"ק ב'), וז"ל: "דאין שלום בית בלא נר, דהנר מעורר השמחה, ב"י [כפה"ג כוונתו למ"ש בב"י בסוף הסימן, וז"ל: דכל מה דמתוסף אורה אית ביה שלום בית טפי ושמחה יתירה להנאת אורה בכל זוויות, עכ"ל], דהכי אמרינן [שבת דף כ"ה ע"ב] ותזנח משלום נפשי זהו הדלקת נר שבת, שבני ביתו מצטעריין לישב בחושך, ר"ן [שבת דף כ"ג ע"ב. וכ"ה ברש"י שם], עכ"ל.

וביפה ללב לסימן רס"ג ס"ג (ס"ק ד) כתב, וז"ל: וזהו שייסד הפייטן ר' יהודה הלוי בקדושת שחרית יוה"כ: שכן אור עולם עליהם ויהי שלום באהליהם, עכ"ל.

קסא. "והטעם שמקדים נר שבת לנר חנוכה מפרש בגמ' [שבת דף כ"ג ע"ב] משום שלום ביתו, כלומר, משום דאמרינן [להלן דף כ"ה ע"ב] ותזנח משלום נפשי זו הדלקת נר שבת, שבני ביתו מצטערים לישב בחושך [רש"י ור"ן שם דף כ"ג ע"ב] - ב"י כאן.

סופרים (קסו), וגם אפשר לקדש על הפת (קסז), ולפיכך נר שבת קודם משום שלום ביתו, שמצטערין בני ביתו לישיב בחושך (קסח) ולאכול. ולכן אם יש לו נר אחד לאכול אצלו, די בכך, ויקנה אחר כך יין לקידוש (קסט), עכ"ל (קע).

- פרק ו' -

הדלקת נרות שבת - אזהרתה

על שלש עבירות (נדה, חלה והדלקת הנר) נשים מתות בשעתן לידתן (וילדותן)

על שלש עבירות נשים מתות בשעת לידתן: על שאינן זהירות בנדה, בחלה ובהדלקת הנר. - נשמה שנתתי בכם קרויה נר, על עסקי נר הזהרתי אתכם.

אם אתם מקיימים אותם מוטב, ואם לאו הריני נוטל נשמתכם

(א) ז"ל המשנה מסכת שבת (דף ל"א סע"ב): **על שלש עבירות נשים מתות בשעת לידתן, על שאינן זהירות בנדה, בחלה ובהדלקת הנר (קעא).** ובגמ' שם (דף ל"א סע"ב ואילך): אמר הקב"ה (קעב) ... רביעית דם נתתי בכם (רביעית דם חיי אדם תלויין בה, רש"י), על עסקי דם הזהרתי אתכם; ראשית קראתי אתכם (ראשית תבואתה (ירמ' ב, ג), רש"י), על עסקי ראשית הזהרתי אתכם (ראשית עריסותיכם (שלח טו, כ), רש"י); **נשמה שנתתי בכם קרויה נר, על עסקי נר הזהרתי אתכם. אם אתם מקיימים אותם מוטב, ואם לאו הריני נוטל נשמתכם** (ותאבד רביעית דמכם ויכבה נרכם ויבטל שם ראשיתכם כו', רש"י), עכ"ל.

(שאינן בשו"ע אדה"ז), עכ"ל.
קעא. עיין רש"ש כאן, וז"ל (בקיצור): בתור"ע בשם ש"ל דקדק מדוע לא תני ובנר סתם כאינך. ולענד"ג, דזה אין סברא דליהוי להו עונש מיתה בעבור שאינן נזהרות להדליק אה"ג, שהוא אינו רק מד"ס ... לכן ג"ל דהכוונה בכאן על שאינן זהירות בהדה"ג מבעו"י ומחללות אה"ש באיסור סקילה כו', עכ"ל, עיי"ש בארוכה.
קעב. עיין יפה עין כאן, וז"ל: בב"ר פ"ז ותנחומא נח ומצורע (נעתקו לעיל פ"ד סעיף ב' אות ב', ד', ה') הטעם בענין אחר, ע"ש, דשם הטעם על שנמסרו מצוות אלו לאשה, וכ"ה בירו' (נעתק לעיל שם אות א' ובחדא"ג דלהלן בסמוך). **והכא על עיקר המצוות למה הם חמורות ליענש כ"כ עליהן, עכ"ל.**

מג"א כאן ס"ק ב'. ועיין ג"כ ט"ז כאן ס"ק א'.
קסו. מג"א דלעיל הע' קסב.
קסז. ר"ן לשבת דף כ"ג ע"ב (הובא בב"ח ה"ל חנוכה סימן תרע"ח. ט"ז שם ס"ק ב') בטעם הדין ד"נר חנוכה וקידוש היום, נר חנוכה עדיף". ב"י ה"ל חנוכה שם.
קסח. פרש"י ור"ן שבת דף כ"ג ע"ב.
קסט. מג"א דלעיל הע' קסג.
קע. עיין לקוטי שיחות (חלק ט"ו ע' 372 ואילך) שמאריך שם כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע לבאר הטעם לזה, שהרמב"ם הביא הדין ד"ה"י לפניו נר ביתו ונר חנוכה ... נר ביתו קודם כו" - בסיום ה"ל חנוכה, ולא בה"ל שבת, עיי"ש. ובהערה 14 שם מעיר, וז"ל: עדי"ז יש להקשות בנוגע לשו"ע אדה"ז שלא הביאו בה"ל שבת. וי"ל שדעתו שמקומו בה"ל חנוכה

לפי שהאשה גרמה מיתה לאדם הראשון, לכן מסרו לה אלו המצוות, שהיא נענשה עליהם אם אינה זהירה בהן

(ב) וז"ל חדא"ג מהרש"א שם (דף ל"ב ע"א): בירושלמי(קעג) קאמר כל הנהו אדם הראשון, ולפי שהאשה גרמה לו המיתה, מסרו אלו המצוות לאשה שהיא נענשה עליהם אם אינן זהירות בהן כו', עכ"ל.

האדם נברא בשלש נפשות: נפש רוח ונשמה, וכנגדם ג' המצוות דנדה, חלה והדלקת הנר. אם אתם מקיימין ג' מצוות אלו מוטב, ואם לאו הריני נוטל נשמתכם

(ג) וממשיך בחדא"ג מהרש"א שם, וז"ל: והכוונה באלו השלשה דברים על פי הירושלמי, גם על פי תלמודינו, כי **האדם נברא בשלש נפשות חלוקות**, שהם טבעית רוחנית שכלית, וע"פ המקובלים **נפש רוח נשמה**, שהנפש מתדבק ברוח, ורוח בנשמה. וז"ש **רביעית דם כו'** כי הדם הוא הנפש (ראה יב, כג), ו**ראשית קראתי כו'** ע"ש הרוח שניתן באדם, כמפורש בירושלמי (שבת פ"ב ה"ו(קעד)) אדם הראשון חלה טהורה ה' דכתיב (בראשית ב, ז) וייצר וגו' אדם עפר מן האדמה, דהיינו הרוח טהרה שניתן בו ... דהיינו שמתדבק בנשמה שלמעלה, ושוב הנפש מתדבק בהם דהיינו כחלת עיסה הטהורה הנקראת ראשית. ואמר **נשמה שנתתי בכם כו'** כמשמעו, ואמר **אם אתם מקיימין ג' מצוות אלו שכנגד ג' נפשות אלו מוטב, ואם לאו הריני נוטל נשמתכם כו'**, **שהיא עיקר וחלק אלוקה**, וב' נפשות האחרים לא יהיו דבקים בנשמה ויהיו מוטלות לפניה, עכ"ל.

על שלש עבירות נשים מתות בשעת לידתן

(ד) וז"ל מדרש תנחומא (ריש פ' נח): ילמדנו רבינו **על כמה עבירות נשים מתות בשעת לידתן**. כן שנו רבותינו, **על שלשה וכו' ... נדה ... חלה ... הדלקת הנר כו'**, עכ"ל.
(ה) וכעין זה הוא במדרש תנחומא פ' מצורע (אות ט), וז"ל: כך שנו רבותינו, **על שלש עבירות נשים מתות בשעת לידתן, על שאינן זהירות בנדה ובחלה ובהדלקת הנר**. למה בשעת לידתן(קעה), **שאינן השטן מקטרג אלא בשעת הסכנה(קעו)**, עכ"ל.
(ו) וז"ל הילקוט שמעוני סוף פרשת מצורע (רמז תקע"א): כך שנו רבותינו, **על שלש עבירות נשים מתות בשעת לידתן, שאינן השטן מקטרג אלא בשעת הסכנה ... נדה ... חלה ... הדלקת הנר כו'**, עכ"ל.

להלן סעיף זה אות ט'. ובתנחומא ר"פ ויגש: וקראהו אסון, מכאן את למד שהיוצא לדרך השטן מקטרגו. א"ר יוסי בן חנינא, לפי ששנינו על שלש עבירות נשים מתות בשעת לידתם. למה בשעת לידתן, שהשטן מקטרג בשעת הסכנה, עכ"ל. וביל"ש פ' בראשית (רמז ל"א): על שלש עבירות נשים מתות בשעת לידתן, מכאן שאין השטן מקטרג אלא בשעת הסכנה, עכ"ל.

קעג. מס' שבת פ"ב ה"ו (נעתק לעיל פ"ד סעיף ב' אות א').
קעד. ובב"ר רפ"ד וספ"י: שה"י גמר חלתו של עולם. ובמדרש תנחומא ר"פ נח; יל"ש ס"פ מצורע ותיקו"ז (תיקון ט"ז - דף ל"א ע"א): חלתו של עולם.
קעה. ועיין בגמ' שם עוד טעמים "מ"ש בשעת לידתן", ציי"ש.
קעו. טעם זה הובא ג"כ בירושלמי שנעתק

ז) ובתיקוני זוהר (תיקון ט"ז - דף ל"א ע"א): **על תלת מילין אליו נשים זהירות: בנדה ובחלה ובהדלקת הנר (קעז).**

על ג' עבירות הנ"ל ילדות (בחורות) מתות בשעת ילדותן. - ג' מצוות אלו הן כמו נדר לנשים. - אין השטן מקטרג אלא בשעת הסכנה

ח) ובהמשך הסוגיא בש"ס שבת שם (דף ל"ב סע"א): **תנו רבנן על שלש עבירות (הנר דמתניתין, רש"י) נשים מתות יולדות (בשעת לידתן, רש"י). רבי אלעזר אומר נשים מתות ילדות (בחורות, ואפילו שלא בשעת לידה, רש"י), עכ"ל.**

ט) וז"ל הירושלמי מסכת שבת (פ"ב ה"ו): **על שלש עבירות נשים מתות בשעת לידתן, על שאינן זהירות בנדה, בחלה ובהדלקת הנר. ובגמ' שם (ובפירוש קרבן העדה):** אית תניי תני (איכא תנאי דתני) **ילדות** (פ"ל בחורות, ושונה במתני' **מתות בשעת ילדותן**), אית תניי תני **יולדות**. מאן דמר ילדות, תני בשם רבי יודה בעון הנדרים הבנים מתים (קעח) (ואף אלו ג' מצות לנשים כמו נדר, וכיון שהן ילדות ואין להם עדיין בנים, הלכך הן עצמן מתים. וי"מ פ"ל שיקשה למ"ד ילדות שתמותנה בבחורות על חטא אחר, לכך הביא סמך מדר"י דבנים מתים בעון נדרים [של אבותיהם]), ומה טעמא: (ירמ' ב, ל) **לשוא הכיתי את בניכם** (על עסקי שוא, ששקרו בנדרים דדמי לשבועה). ומאן דמר יולדות (מ"ש בשעת לידה, אלא בשעת סכנה), **מיכן שאין השטן מקטרג אלא בשעת סכנה** (קעט). עכ"ל.

ג' עוונות בודקין בהן את הנשים היולדות (והן מקרבין את המיתה לפני זמנה): נדה, חלה והדלקת הנר

י) וז"ל הש"ס שבת שם (דף ל"ב סע"א): **תניא ר' יוסי אומר, שלשה בדקי מיתה נבראו (קפ) באשה (עוונות שבודקין אותן בהן בשעת סכנה, כרבנן דאמרי יולדות, רש"י), ואמרי לה שלשה בדקי מיתה (שמדבקין ומקרבין מיתה לפני זמנה, כר' אלעזר דתני ילדות, רש"י): נדה, וחלה והדלקת הנר. חדא כר' אלעזר וחדא כרבנן, עכ"ל.**

ג' דברים שמקרבין את המיתה לפני זמנה נמסרו לאשה שתעסוק בהן ותענש עליהן: נדה, חלה והדלקת הנר

יא) וכ"ה בירושלמי שם (בסוף ההלכה): **תני רבי יוסי אומר, ג' דיבקי מיתה הן (שמדבקין ומקרבין מיתתן לפני זמנן, כמאן דאמר לעיל דתני ילדות), ושלשתן נמסרו לאשה (שתעסוק בו ותיענש עליה), ואלו הן: מצות נדה ומצות חלה ומצות הדלקה, עכ"ל.**

שמציין לתוס' ד"ה כרת - שבת דף כ"ה ע"א. **קעט.** עיין ג"כ לעיל הע' קעו. **קפ.** עיין רש"י כאן, וז"ל: על מצות או עבירות אינו נופל יפה לשון בריאה. ובתוספתא הגיר' מסורין לנשים [וכ"ה הגירסא בירושלמי שלהלן בסמוך], ור"ל **דמצות חמורות כאלו שהן בדקי או דיבקי מיתה אפ"ה נמסרו לנשים כו', עכ"ל.**

קעז. ושם לפני"ז: בגינה מת אדם, דאיהו חלתו של עולם ... איהי אטפת (דעכה) שרגא דיליה [נעתק לעיל פ"ד סעיף ב' אות ז'] ... על שפיכת דמים דאדם. ובגין דא על תלת כו'. **קעה.** עיין בהגהות בעמח"ס "ברוך טעם" לש"ס בבלי כאן (נדפסו בחידושים והגהות מאת גאוני ישראל אדירי התורה כו' הנדפסים בסוף המס'), בענין "בעון נדרים בנים מתים כשהן קטנים",

חווה הלבנינה את פניו של אדה"ר ושפכה את דמו וגורש מג"ע, לפיכך תלקה האשה בשלשתן אם לא תקיים אותם

(יב) ובספר המנהיג (הלכות שבת סי"ז) כתב, וז"ל: על שלש דברים נשים מתות בשעת לידתן, על שאינן זהירות בנדה ובחלה ובהדלקת הנר. ובב"ר (קפא), אדם הראשון חלתו של עולם הי', שהוצבר עפרו מכל הארצות, בפרק נגמר הדין, והי' נרו של עולם שנאמר נר אלקים (קפב) נשמת אדם, והלבנינה את פניו ושפכה את דמו וגורש מגן עדן, לפיכך תלקה בשלשתן אם לא תקיים אותם, עכ"ל.

- פרק ז' -

שכר מצות הדלקת נרות שבת

הרגיל בנר הויין ליה בנים (וחתנים) תלמידי חכמים

על ידי נר מצוה דשבת (וחנוכה) בא אור דתורה

(א) ז"ל הש"ס מסכת שבת (דף כ"ג ע"ב): אמר רב הונא, הרגיל בנר (קפג) הויין לי' בנים תלמידי חכמים. ופרש"י: דכתיב (משלי ו, כג) כי נר מצוה ותורה אור, על ידי נר מצוה דשבת וחנוכה בא אור דתורה.

הרגיל בנר - להשתדל בו לעשותו יפה

(ב) ובטור אורח חיים הלכות שבת (ריש סימן רס"ג) כתב, וז"ל: ויהא זהיר לעשות נר יפה, דאמר רב הונא, הרגיל בנר שבת, להשתדל בו לעשותו יפה (קפד),

דמשמע דאינו אלא רשות. אלא בע"כ דה"ק, אעפ"י שחייב בנר של שבת, מ"מ יוצא י"ח אפי' אינו יפה, ואם הוא זהיר לעשותו יפה לכבוד שבת הויין לי' בנים ת"ח. ופרש"י דכתיב כי נר מצוה ... אור דתורה. וג"ל דזהו שאמר כי נר מצוה אע"ג דחובה היא, אלא כלומר נר דשבת חובה הוא משום שלום בית, אבל לעשותו יפה מצוה ואינו חובה, וע"י נר מצוה שעושהו יפה בא אור דתורה כו', עכ"ל. ועיין ג"כ להלן סעיף זה אות א' מס' פלא יועץ. להלן פ"ח סעיף ב' אות יג מס' מחזיק ברכה. ובקונטרס אחרון לשו"ע הרב בעל התניא דלהלן בסמוך (אות א'), על מ"ש שם "וחייב כל אדם כשאוכל סעודת הלילה לאכלה אצל אור הנר, שזה בכלל עונג שבת הוא", כתב, וז"ל: הטוש"ע שהזכירו לעשות נר יפה, ודאי קיימו אנר שמברך עליו ואוכל לאורו, ולא על נרות

קפא. עיין בהנסמן לעיל סעיף זה הערה קעד. קפב. כ"ה גם בירושלמי שנעתק לעיל פ"ד סעיף ב' אות א'. ועיין בהע' נג שם.

קפג. ברי"ף כאן: "הרגיל בנר חנוכה [וניתוסף שם בחצ"ר: ושבת] הויין לו בנים תלמידי חכמים", ולאח"ז בא בחצ"ע"ג: (הרגיל בנר של שבת בניו תלמידי חכמים). ובר"ן כאן גריס: הרגיל בנר חנוכה.

ועיין מהר"ץ חיות כאן, וז"ל: ע' רש"י דקאי על נ"ח ונר שבת. אולם ברא"ש הגירסא הזהיר בנר חנוכה. ושוב מצאתי דכן הגירסא בה"ג הל' חנוכה, ע"ש. ולהעיר שבהגהות הגר"א לרא"ש שם הוסיף: ושבת.

קפד. עיין ב"ח כאן, שמבאר מני"ל להטור ד"הרגיל בנר" שבגמרא פירושו "להשתדל בו לעשותו יפה", וז"ל: הדלקת נר בשבת חובה, א"כ קשיא מאי קאמר רב הונא הרגיל בנר כו',

הויין ליה בנים תלמידי חכמים (קפ"ה), עד כאן לשונו (קפ"ו).

ג) ובשו"ע הרב בעל התניא (הל' שבת סימן רס"ג ס"א. וש"נ) כתב, וז"ל: תיקנו חכמים שיהיה לכל אדם נר דולק בשבת ... ויהא זהיר בו לעשותו יפה. וכל הזהיר בו זוכה לבנים תלמידי חכמים, שנאמר כי נר מצוה ותורה אור, ע"י נר מצוה בא אור תורה, עכ"ל.

על ידי ב' נרות דשבת שכנגד איש ואשה זוכה לבנים תלמידי חכמים שיוצאים ממנו ומאשתו

ד) מש"כ בגמ' שם: "הויין לי' בנים תלמידי חכמים", ולא שהוא עצמו יהיה תלמיד חכם, עיין בספר בן יהוידע למסכת שבת כאן שכתב, וז"ל: ונ"ל בס"ד טעם לזה, כי נר שבת כפול שתיים, א' כנגד האיש וא' כנגד האשה (קפ"ז), לכך זוכה לבנים ת"ח, שיוצאים ממנו ומאשתו, עכ"ל.

ועיין בלבוש וב"ח או"ח ר"ס תרע"א, דגם הגמ' ס"ל דהבעל יהי' ת"ח, אלא שהגמ' מוסיפה שאף אם בעלה לאו בר הכי הוא (ב"ח שם) או שהוא ת"ח בלאו הכי (לבוש שם), מ"מ זוכה לבנים תלמידי-חכמים. וכן מוכח מגמ' להלן שם, וברש"י שם ד"ה נפיק, דחתנו כבנו (נעתק להלן אות א').

הרגיל בשרגי טובא - תרי גברי רברבי נפקי מיני'

ה) וממשיך בגמ' שבת שם: רב הונא הוה רגיל דהוה חליף ותני (עובר תמיד, רש"י) אפתחא דרבי אבין נגרא (חרש עצים, רש"י), חזא דהוה רגיל בשרגי טובא (קפ"ח), אמר, תרי גברי

שצ"ל "רגילי", לשון רבים (היינו הבעל והאשה), אלא שמשמט ג"כ תיבת "(שרגי) טובא". והנה בתוס' כאן כתב, וז"ל: ה"ג חזא דהוה רגילי בשרגא, פ"י הבעל והאשה, לכך אמר תרי גברי רברבי נפשי מהכא. ולקמן אמר חזא דהוה רגילה האשה לבדה, לכך קאמר דנפיק חד גברא רבא בזכותה, עכ"ל. ובהגהות חכמת מנוח כאן כתב, וז"ל: י"ל לפי גירסת הספרים דגרסי' רגיל כאן ולמטה, דכאן אמר תרי משום דראהו רגיל בכ' נרות, כמו שאנו נוהגים א' כנגד זכור וא' כנגד שמור [עיי' בארוכה בהנעתק להלן פ"ט סעיף ב'], ובי נשא דרב שיזבי לא רגיל אלא בחד, עכ"ל. ובהגהות וחדושים למוהר"ר אלעזר משה הלוי הורוויץ (שבסוף המס') בביאור הש"ס "תרי גברי רברבי נפקי מהכא" כתב, וז"ל: רב הונא לטעמי' לקמן קי"ט דהוה מדליק שרגא, ודאי גם אשתו היתה מדקלת שהרי שנו במשנה על ג' דברים כו', עכ"ל. ולהלן על רש"י ד"ה

שמדליק שלא יכשל בעץ ואבן, מדסיימו לעשות שני פתילות, דהיינו שני נרות לדידן, וזה אין עושין כ"א על השולחן (ומיהו בדיני מהרי"ו לא כ"א), עכ"ל. **קפ"ה.** "נ"ל הטעם משום דהשבת בחי' חכמה" - כף החיים כאן ס"ק א'. **קפ"ו.** עיין ס' יפה ללב (שנעתק לעיל פ"ד סוף סעיף ב'), הטעם לזה שמרן בשו"ע כאן השמיט זה. **קפ"ז.** עיין בארוכה בהנעתק להלן פ"ט סעיף ב' אות א ואילך. **קפ"ח.** ברש"י כאן: "בשרגא (דשבת)", לשון יחיד. וכפ"ה לא גריס לה לתיבת "טובא". וכן הוא להדיא ברי"ף כאן (ועד"ו בסיפור דלהלן בסמוך): "דהוה רגילי) בשרגי" סתם (אבל גם "שרגי" הוא, לכאורה, לשון רבים, משא"כ "שרגא". ובר"ן כאן: חזא דהוה רגילי בשרגי, שרגא דשבת ושרגא דחנוכה ... ולקמן גרסינן דהוה רגילי בשרגא. כלומר דשבת לחוד כו'), עכ"ל. ובתוס' כאן: ה"ג חזא דהוה רגילי בשרגא, עכ"ל. ואולי כוונתו לתקן לא רק

ברבבי נפקי מהכא, נפקי מינייהו רב אידי בר אביי רב חייא בר אביי(קפט). רב חסדא הוה רגיל דהוה חליף ותני אפיתחא דבני נשא (אביו. ואיכא דאמרי חמיו, רש"י(קצא) דרב שיזבי, חזא דהוה רגיל בשרגי טובא(קצא), אמר, **גברא רבא נפק מהכא**, נפק מינייהו רב שיזבי (דחתנו כבנו(קצב), רש"י).

(ו) וז"ל השל"ה (מס' שבת פ' תורה אור - דף קל"ט ע"א): סוד הדלקת נר שבת כתב בתולעת יעקב, וז"ל: ועל דרך האמת סוד סוכות שלום(קצג) הנשמות שהם נרות העולם ממנה באות ושורות על הראויים אליהם, וליל מלכות שבת מחלקם [אולי צ"ל: מחלקת] להם נשמה יתירה, והם נרותיה. ולסוד זה מוטל על רמז למלכות האשה להדליק נר שבת וזכות גדול היא לה, **ותזכה לבנים קדושים מאירים בתורה וביראת השם**, מרבים שלום בעולם, וגורמת לבעלה אורך ימים(קצד), עכ"ל.

שתי פעמים נר עולה ת"ק שהוא מהלך עץ חיים, ולכן הרגיל בנר זוכה לבנים ת"ת, כי התורה עץ חיים היא למחזיקים בה

(ז) וז"ל ספר בן איש חי (הלכות שנה שניה, פ' נח לפני ס"א): אמרו רבותינו זכרונם לברכה (ב"ד פט"ו, ו): **עץ חיים מהלך ת"ק שנה**. ולכן מדליקין נר כפול שהוא מספר ת"ק, להמשיך ולקבל שפע מעץ חיים. ולכן אמרו רבותינו זכרונם לברכה הזהיר במצוה זו זוכה לבנים חכמים, כי התורה שתולה מעץ חיים והיא עץ חיים למחזיקים בה, עכ"ל.

במצות נרות ראוי להתחזק לקיים מצוה מן המובחר, כי יתן איש את כל הון ביתו באהבה לזכות את בניו לכתרה של תורה

(ח) וז"ל ספר פלא יועץ (אות נ' ערך נר): נר שבת ונר חנוכה ידוע מאמר רז"ל שהזהיר בהן זוכה לבנים ת"ח ... **ואם בכל המצוות ראוי לאדם להתחזק לקיים מצוה מן המובחר לעשות נ"ר [נחת רוח] ליוצרו, עאכ"ו במצות כאלו שבא בשכרו שכר טוב, כי יתן איש את כל הון ביתו באהבה לזכות את בניו לכתרה של תורה**, עכ"ל.

שבת [ונר חנוכה] **בעתו**.
קצ. ועיין תוס' כאן ד"ה דבי נשא דרב שזבי (ועד"ז במרדכי כאן סי' רע"ו), ובהגהות וחידושים להיעב"ץ כאן (שנדפסו בסוף המס').
קצא. עיין ג"כ לעיל הערה קפח.
קצב. עיין רש"י ז"ל עה"ת עה"פ (וישב לו, לה) ויקומו כל בניו וגו' וכל בנותיו, וז"ל: בנותיו, כלותיו. שאין אדם נמנע מלקרוא לחתנו בנו וכו'. ועיין ברא"ם כאן. ולהלכה - עיין בזה באורך בשו"ת שואל ומשיב מהדורא קמא ח"ב סימן י"ט, עיי"ש.
קצג. עיין זוהר פ' בראשית (דף מ"ח ע"ב), נעתק לעיל פ"ב סעיף ב' אות א'.
קצד. עיין זוהר שם, נעתק להלן פרק זה סעיף ב' אות א'.

בשרגא דשבת כתב, וז"ל: כוונתו דתדיר, ועוד דשניהם עוסקין בו, עיי' ד' קיי"ט, עכ"ל.
קפט. סיפור זה הובא גם באגרת התשובה לרבינו יונה (אות קס"ו), אבל שם הוא בסגנון שונה. וז"ל שם: אחד מן החכמים היה רגיל לעבור על פתח אחד מנשי הגדולים, והיה רואה שהיתה בעלת הבית זהירה מאוד להדליק נר של שבת בעתו, ונר חנוכה בעתו. אמר החכם, באמת תדעו כי מן הבית הזה יצאו ב' אנשים גדולים. ויהי כן. ותלד האשה היא שנים מחכמי ישראל שהאירו את העולם בחכמתם על דבר אשר האירה האשה ההיא נר מצוה בעתו, עכ"ל.
 ונראה דרבינו יונה מפרש "דהוה רגיל בשרגי טובא" - שהיתה זהירה מאוד להדליק נר של

אור הנר נק' טוב וכן התורה נק' טוב כי בה נגנז האור, ולכן ע"י נר שבת (שבו היתה הארת אור הגנוז) זוכה לבנים ת"ח

ט) וז"ל ספר בני יששכר (מאמרי השבתות, מאמר ו', נר שבת בהג"ה): **אור הנר קרוי בלשון טוב, כמה דאת אמר בהטיבו את הנרות, על כי באור יכונה בטוב וירא אלקים את האור כי טוב, והתורה נקראת טוב** (אבות ו, א) **כי בה נגנז האור** (קצה). על כן מצות נר שבת שבו היתה הארת אור הגנוז (קצו) הוא מסוגל לתורה. **על כן אמרו בגמרא שעל ידי נר שבת זוכה לבנים תלמידי חכמים, עכ"ל.**

רמז בפרשת תצוה לדרשת חז"ל הרגיל בנר כו'

י) וז"ל ספר בני יששכר (מאמרי חודש כסלו שבת, מאמר ב' אות ד' - ח"ב דף מ"ב סע"ג ואילך): כתב הרב הקדוש בעל הרוקח ז"ל [סימן רכ"ה], וז"ל: ואמר (שם בפ' אמור [כד, ב-ד]) להעלות נר (ואחר כך) יערוך את הנרות, ללמד לילה הראשונה [דחנוכה] נר אחד ואחר כך נרות (קצז), עכ"ל. אגן נמי נימא, שם נאמר **כתית למאור, בגימטריא זר"ע. הוא שאמרז"ל הרגיל בנ"ר הווין ליה בנים תלמידי חכמים.** והנה כמה מהראשונים אסברו לה על נ"ר חנוכה (קצח), כיון שבכאן רמז נ"ר חנוכה, וכמ"ש הרב הקדוש הנ"ל, עכ"ל.

סיפור נפלא בגודל מעלת הדלקת הנר

יא) ובזה"ק פ' תרומה (דף קס"ה סע"ב ואילך), הביאו בספר קב הישר (פ' מ"ה), כתב, וז"ל: רבי חייא ור' אבא (קצט) שרו בבי אושפיזיהו. קמו בפלגות ליליא לאשתדלא באורייתא. ברתיה דאושפיזא קמת ואנהירת לון שרגא, ולבתר קיימת אבתרייהו למשמע מילין דאורייתא כו'.

יב) ור"ח ור"א היו שוכנים במלון שלהם. **קמו בחצות לילה לעסוק בתורה. בתו של בעל המלון קמה, והדליקה להם נר, ואח"כ עמדה מאחריהם לשמוע דברי תורה.** פירוש ה"סולם" כאן].

אע"פ שהנשים אין זוכות בתורה, הרי בעליהם זוכים בתורה, ומאירים לנר ההוא שהנשים מתקנות במצוה זו

אשגח אבתריה, וחמא ברתיה דאושפיזא קיימת אבתרייהו, אמר, **כי נר מצוה [ותורה אור, קב הישר שם]. מאי נר, דא נר דאיהי מצוה דנשין זכיין ב'י, ואיהי נר דשבת, דאף על גבי דנשין לא זכאן באורייתא^(ר), הא גוברין זכיין באורייתא, ונהרין להאי שרגא דנשין מתתקנן בהאי מצוה.** נשין בתיקונא דהאי נר, גוברין באורייתא, לאנהרא להאי נר, תיקונא דמצוה דנשין אתחייבו בהו.

קצח. עיין בהנסמן לעיל הע' קפג.
קצט. בדרך אמת לזוהר כאן כתב, וז"ל: מסוף המאמר נראה שר' חייא ור' יוסי היו, ולא ר' אבא. ועיין בסוף דף קס"ח וגם בסוף [דף] קס"ט ע"ב כו', עכ"ל.
ר. עיין ג"כ זוהר פ' חיי שרה (דף קכ"ו ע"ב): אורייתא לא אתייהיבת אלא לדכורי, דכתיב

קצה. זוהר חדש רות (דף פ"ה ריש ע"ב). ועיין ג"כ השמטות לזוהר ח"א (דף רס"ד ע"א). רע"מ פ' תרומה (דף קמ"ח סע"ב ואילך). ובכ"מ.
קצו. עיין ב"ר ויל"ש שנעתק לעיל פ"ב סעיף א' הערה יג.
קצז. כ"ה ברוקח שם. ובבני יששכר כאן: רבנו"ת (!?).

[הביט^(רא) מאחריו, וראה בתו של בעל המלון עומדת מאחריהם. אמר, כי נר מצוה, מהו נר, זהו נר שהוא מצוה שהנשים זוכות בו, והיא נר של שבת. שאע"פ שהנשים אינן זוכות בתורה, הרי הגברים זוכים בתורה, ומאירים לנר ההוא שהנשים מתקנות במצוה הזו. הנשים בתיקון נר הזה, הגברים בתורה, להדליק ולהאיר הנר הזה, שהוא תיקון של מצוה שהנשים נתחייבו בו (פירוש ה"סולם" כאן)].

אשריהם הנשים שזוכין לבעלי תורה

[ובקב הישר שם: כי נר מצוה, ותורה אור: האשה היא מצווה על נר של שבת, ולא האיש. והטעם, כי האשה היא נגד השכינה. ותורה אור, פירוש: התורה שלמד בעלה, שהאיש מצווה על התורה ללמוד, נותן אור והארה גדולה כאותו המצוה של נר שבת שהאשה מדלקת. נמצא ששניהם מאירים באור תורה ואור שבת. (ומסיים שם) אשריהם הנשים שזוכין לבעלי תורה].

שמעת ההיא אתתא [האי בתולה, קב הישר כאן] ובכאת. אדהכי קם אבוה דאתתא, דהות תמן, ועאל בנייהו, וחמא ברתי' קיימת אבתרייהו ובכאת, שאיל לה אבוה. סחת לי' עובדא^(יב). שארי אבוה דאתתא און איהו ובכה.

[שמעה אשה ההיא ובכתה. בינתיים קם אביה של האשה שהיתה שם ובא בנייהם, וראה בתו עומדת מאחריהם ובוכית. שאל אותה אבי' [למה ועל מה היא בכיא, קב הישר כאן], וסיפרה לו המעשה. התחיל אביה של האשה אף הוא ובכה. פירוש ה"סולם" כאן].

חתנו לא זכה בתורה וע"כ היו הוא ובתו בוכים תמיד

אמר לי' רבי יוסי^(ג), דילמא חתנך, בעלה דברתיך, לא זכה באורייתא. אמר לי', ודאי הכי הוא, ועל דא ודאי בכינן אנא וברתי תדיר. ובגין דחמינא לי' יומא חד דדליג מאיגרא דא למשמע קדיש בהדי ציבורא, סליק ברעותא דילי, למיהב לי' ברתי, ותיכף דנפקו ציבורא מבי כנישתא, יהיבנא לי' ברתי, דאמינא, בדילוגא דא דאתא למשמע קדיש, גברא רבא ליהוי באורייתא, ואע"ג דאיהו רביא, ולא ידענא בי' מקדמת דנא. והשתא אפילו ברכת מזונא לא ידע, ולא יכולנא בהדי' למילעי בין חברייא דיוליף קריאת שמע או ברכת מזונא.

[אמר לו ר' יוסי, אולי חתנך בעל בתך לא זכה בתורה. אמר לו, ודאי כאן הוא, ועל זה ודאי אני ובתי בוכים תמיד. ומשום שראיתי אותו יום אחד שקפץ מן העלי' הזו לשמוע קדיש עם הציבור, עלה ברצוני לתת לו בתי, ומיד אחר שיצאו הציבור מבית הכנסת נתתי לו בתי. שאמרתי, בקפיצה זו שבא לשמוע קדיש, ניכר שיהי' אדם גדול

רא. בקב הישר כאן: אדהכי אשגח רבי אבא. ועיין לעיל הערה קצט.

רב. ובקב הישר כאן: ולא ענתה מאומה מחמת מרירות הלב, והתחיל אף אביה לבכות.

רג. ובקב הישר כאן גריס: רבי אבא. ועיין לעיל הערה קצט.

(דברים ד') וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל, דהא נשי פטירין מפקודי אורייתא כו', עיין שם. ובניצוצי זוהר לשם ציין לבית יוסף יורה דעה סימן ש"מ דגם אשה היא בת תורה. ויעויין מגן אברהם או"ח סימן תר"י סק"ג ממהרי"ו דלאו בת תורה היא. - ועיין גם כן בזהר פרשת שלח שנעתק להלן הערה ריד.

בתורה. ואע"פ שהוא ילד ולא ידעתי בו מקודם לכן, [נתתי לו בתי(רד)]. ועתה אפילו [לברך] ברכת המזון אינו יודע. ואיני יכול ללמוד עמו בין החברים שילמוד קריאת שמע או ברכת המזון. פירוש ה"סולם" כאן].

אמר לי, אעבר לי' באחר, או דילמא ברא יוליד דלהוי גברא רבא.

[**אמר** לו ר' יוסי(רה), העבר אותו באחר (בקב הישר כאן: ר"ל, שיראה שיתן גט וישיא בתו אחר כך לת"ח). (ובתוך דבריו חזר ואמר:)] או אולי יוליד בן שיהי' גדול בתורה. פירוש ה"סולם" כאן].

רואה אני בילד הזה שיצא ממנו אור תורה לעולם

אדהכי קם איהו [החתן, קב הישר כאן] ודלג עליהו ויטיב לקמיהו. אסתכל בי' רבי יוסי(ר), אמר, **ודאי אנא חמינא בהאי רביא דנהורא דאורייתא יפוק לעלמא מיני', או ברא דיוקים מיני'.**

[**בינתיים** קם הוא [חתנו של בעל המלון], וקפץ אליהם, וישב לפניהם. הסתכל בו ר' יוסי, אמר, **ודאי אני רואה בילד הזה שיצא ממנו אור תורה לעולם, או בן שיעמוד ממנו.** פירוש ה"סולם" כאן].

חיין ההוא רביא ואמר, רבותי אימא קמייכו חד מלה. פתח ואמר (איוב לב, ו) צעיר אני לימים ואתם ישישים על כן זחלתי ואירא מחות דעי אתכם כו'. צעיר אני ואזעירנא גרמי לימים, לגבי בר נש דאית לי' יומין סגיאין כו', דימים ידברו כו'. ואתם ישישים, חמינא לכו ישישים, על כן זחלתי ואירא מחות דעי אתכם כו'. ועל דא, בגין דאנא רביא, שוינא ברעותי דלא למללא עד תרין ירחין, ועד יומא דא אשתלימו, והשתא דאתון הכא, אית למפתח באורייתא קמייכו.

[**צחק** ילד ההוא ואמר, רבותי, אומר לפניכם דבר אחד. פתח ואמר, צעיר אני לימים ואתם ישישים על כן זחלתי ואירא מחות דעי אתכם כו'. צעיר אני, דהיינו שמיעטתי את עצמי, לימים, לפני אדם שיש לו ימים רבים כו', משום שאמרתי ימים ידברו כו'. ואתם ישישים, ראיתי אתכם ישישים, על כן זחלתי ואירא מחות דעי אתכם כו'. ועל כן בשביל שאני ילד, שמת ברצוני שלא לדבר עד ב' חדשים, ועד היום הזה נשלמו. ועתה שאתם כאן, יש לפתוח בדברי תורה לפניכם].

[**קב** הישר כאן: והתחיל לדרוש זה הפסוק **כי נר מצוה ותורה אור**, וגילה להם כמה סודות בתורה על פי הסוד. ואח"כ פתח ואמר]:

והשתא רבותי, אנא מבבל, וברא דרב ספרא אנא, ולא זכינא לאשתמודעא לאבא, ואטרדינא הכא, ודחילנא [עד הכי למימר מילין דאורייתא, קב הישר כאן], דהא יתבי ארעא דא אינון ארייוון באורייתא, ושוינא עלי, דלא אימא מילי דאורייתא קמי ב"נ עד תרין ירחין, ויומא דא אשתלימו. זכאה חולקי דאתערעתון הכא (שם דף קס"ח ע"א). [**ועתה** רבותי, אני מבבל, ובנו של רב ספרא אני, ולא זכיתי להכיר את אבי, ונגרשתי לכאן, ויראתי, מפני שיושבי ארץ הזו הם אריות בתורה, ושמתתי עלי, שלא לומר דברי

רה. ובקב הישר כאן: אמר לי' רבי אבא. ועיין לעיל הע' קצט.

רו. בקב הישר כאן: רבי אבא. ועיין לעיל הע' קצט.

רד. לפענ"ד התיבות "ואע"ג דאיהו רביא ולא ידענא ביי מקדמת דנא", הם **סיום** דברי הזוהר שלפני זה, ולא פיסקא (ופרט) חדש, כפי שהבין בעל ה"סולם" (שלכן הוסיף הוא "סיום" לתיבות אלו מדילי').

תורה לפני איש עד שני חדשים. וביום הזה נשלמו. אשרי חלקי שפגשתיכם כאן. פירוש ה"סולם" כאן].

ארים רבי יוסי קלי' ובכי, וקמו כולהו ונשקוהו ברישיל'. אמר רבי יוסי, זכאה חולקנא דזכינא בהאי ארחא, למשמע מילי דעתיק יומין מפומך, מה דלא זכינן למשמע עד השתא.

[נשא ר' יוסי קולו ובכה, וקמו כולם ונשקוהו בראשו. אמר ר' יוסי, אשרי חלקי שזכיתי בדרך הזה לשמוע דברי עתיק יומין מפיך, מה שלא זכיתי לשמוע עד עתה. פירוש ה"סולם" כאן(יז)].

יתיבו כולהו, אמר לון, רבותי, מדחמינא צערא דהאי חמי וברתי', דדחקי ומצטערי בנפשייהו דלא ידענא ברכת מזונא, אמינא לון, דעד דאנדע ברכת מזונא לא אתחבר באנתתי כארח כל בני עלמא. ואע"ג דיכילנא לשמשא בה בלא חובה, לא בעינא למעבר על דעתייהו, הואיל ולא הוינא יכל למימר מידי עד תרין ירחין.

[ישבו כולם, אמר להם [החתן(יח)], רבותי, משראיתי הצער של חותני ובתי [אשתי], שנדחקו ונצטערו בעצמם על שאיני יודע ברכת המזון [וקריאת שמע], אמרתי להם, עד שאדע ברכת המזון(יט) לא אתחבר באשתי כדרך כל בני העולם. ואע"פ שיכולתי לשמש בה בלי חטא, לא רציתי לעבור על דעתם, משום שלא יכולתי לומר משהו עד שני חדשים. פירוש ה"סולם" כאן].

חדו רבי יוסי ורבי חייא(כ) וחמוי וברתי', ובכו מסגיא חדוה. אמר רבי יוסי, במטו מינך, כיון דשריאת, אנהיר לן יממא, זכאה חולקנא בארח דא כו'.

[שמחו ר' יוסי ור' חייא וחותרנו ובתנו, ובכו מרוב שמחה. אמר ר' יוסי, בבקשה ממך, כיון שהתחלת, תאיר לנו את היום, אשרי חלקנו בדרך הזה. פירוש ה"סולם" כאן].

קמו כולהו ונשקוהו. א"ר יוסי, ודאי הילולא איהו יומא דא, ולא ניפוק מהכא עדי דיתעביד הילולא בכל אנשי מתא. דא הוא הילולא דקוב"ה אתרעי בל'. נטלו לה לאינתתי' ובריכו לה בכמה ברכאן. עבדו דאבוה יתקן ביתא אחרא לחדוה(כא). כנישו כל אנשי מתא לההיא חדותא, וקראו לה כלה, וחדו עמהון כל ההוא יומא, ואיהו חדי עמהון במלי דאורייתא כו' (שם דף קס"ט ע"א).

[קמו כולם ונשקוהו. אמר ר' יוסי, ודאי יום משתה הוא יום הזה, ולא נצא מכאן עד שיהי נעשה המשתה לכל אנשי העיר. זהו משתה שהקב"ה רוצה בו. לקחו את אשתו וברכו אותה בכמה ברכות. עשו, שאביה יתקן בית אחר בשביל השמחה. אספו כל אנשי העיר לשמחה ההיא, וקראו [את אשתו] כלה, ושמחו עמהם כל אותו היום, והוא שמח עמהם בדברי תורה [ועל סעודות הנישואין פתח החתן על פתורא ובאר

כדלקמן בזה"ק כאן.
רי. בקב הישר כאן: ר' יוסי ור' אבא ור' חייא.
 ועיין לעיל הע' קצט.
ריא. בניצוצי זוהר כאן (אות ט) מציין: עיין בס' ברכת אליהו (וונזבק תפ"ח) נ"ז ע"ב, שכתב דמכאן המקור למנהג שאין עושין נשואין

רז. ובקב הישר כאן: אלמלא לא באתי וזכינא למשמע מילין דעתיק יומין דנפיק מפומך, מאי דלא זכינא למשמע עד השתא - דיינו.

רח. קב הישר כאן.

רט. בקב הישר כאן: עד שאגלה לכם סוד ברכת המזון בסודות גדולים ונפלאים -

ענין שבע ברכות, סודות נפלאים וחידושים הרבה, קב הישר כאן, כדלהלן בזוהר]. פירוש ה"סולם" כאן].

חדו כולהו כל ההוא יומא במילין דאורייתא, וכל בני מתא עבדו לי' רישא עלייהו. ליומא אחרא קמו רבי יוסי ורבי חייה וברכו לון, ואזלו לארחייהו (שם דף קס"ט ע"ב). **[שמחו** כולם כל יום ההוא בדברי תורה, וכל בני העיר שמו אותו, [את הילד], ראש עליהם [להיות להם רב ומורה צדק. קב הישר כאן]. ביום השני, קמו ר' יוסי ור' חייא וברכו אותם והלכו לדרכם. פירוש ה"סולם" כאן].

כד מטו לגבי דר"ש, זקף עינוי וחמא לון. אמר לון, מסתכל הוינא בכו יומא דא, וחמינא לכו תרין יומין וחד ליליא דהויתון לגבי משכנא דההוא נער מטטרוני(יב), וההוא נער הוה אוליף לכו רזין עילאין בחדוה דאורייתא. זכאה חולקכון בני.

[כשהגיעו לפני ר' שמעון, נשא עינוי וראה אותם. אמר להם, מסתכל הייתי בכם ביום הזה, וראיתי אתכם שני ימים ולילה אחד שהייתם במשכן של נער מטטרוני, ונער ההוא לימד אתכם סודות עליונים בשמחת התורה. אשרי חלקכם בני. (פירוש, הילד הזה הי' לו מדרגת מטטרוני שנק' נער, וע"כ ביתו הי' משכן מטטרוני). פירוש ה"סולם" כאן].

סדרו מילין כולהו קמ'י, וסחו לי' עובדא, אמר לון, זכאין אתון, וזכאה חולקי, דהא אדכרנא יומא חד דהוה אזיל עמי בארחא רב ספרא אבוי, ובריכית לי' כד אתפרש מיני, דיהא לי' בר אריא באורייתא, ולא בריכית לי' דאיהו יזכי בי'. זכאה חולקכון בני, עלייכו כתיב וכל בניך לימודי ה'.

[סדרו לפניו כל הדברים, וסיפרו לו המעשה. אמר להם, אשריכם ואשרי חלקי, כי אני זוכר שיום אחד הלך עמי בדרך רב ספרא אבוי [של החתן, קב הישר כאן], וכשנפרד ממני ברכתי אותו שיהי' לו בן שיהי' אר' בתורה. ולא ברכתי אותו, שהוא יזכה לראות כן(יג) [וע"כ נפטר, ולא הכיר אותו]. אשרי חלקכם בני, עליכם כתוב וכל בניך לימודי ה'. פירוש ה"סולם" כאן].

ע"כ סיפור הזוהר הקדוש, עם הוספות מספר קב הישר ועם תירגום ופירוש ה"סולם". ועיין ג"כ זוהר חדש רות (דף פ"ו ע"ג ואילך): רבי בון ור' יוסי בר' חנינא הוו אזלין באורחא כו', עיי"ש כל הענין.

(יב) וכל השתלשלות הסיפור הזה, אשר בתו של האכסנאי תזכה שיתגלה לה אשר בעלה הוא איש מורם מעם וכו' - כל זה זכתה האשה על ידי זה שהאירה להחכמים הקדושים ב"נר מצוה", בהדלקת הנר שעיי"ז יכלו לעסוק באורייתא, ועיי"ז זכתה להמשך הכתוב - "ותורה אור".

האיש יעסוק בתורה לאור נר של שבת, כי נשים בעוה"ב זוכות ע"י בעליהן ובניהן

(יג) ובספר מעבר יבק (שפתי צדיקים פט"ו) כתב, וז"ל: ובפרשת תרומה דף קס"ו [ע"א] זירז לצורך תיקון גבוה **האיש יעסוק בתורה לאור נר של שבת**, כי נשי בההוא עלמא

והוא משכן הנער ששמו מטטרוני - דף קנ"א ע"א). **ריג.** בקב הישר כאן: ולא בריך לי' דיזכה לגדל אותו וכו'.

בבית דירה שלו אלא במקום אחר, עיי"ש. **ריב.** עייין בהנסמן בניצוצי זוהר שם (אות ח"ט). הנסמן ב"שערי זוהר" לבמדב"ר פי"ב, יב (ד"ה

זכייין בבנייהו ובבעלייהו. וכבר נשאל מר' אליעזר לרשב"י^(ר"ד) נשי בהווא עלמא מה אינון, והעלה אותן הרבה.

כל זכות האשה בנרות שבת הוא אם בעלה ובניה לומדים אצל הנרות

(ד) ועל יסוד דברי הזוה"ק פ' תרומה הנ"ל, כתב ג"כ בספר דעת תורה (סימן רס"ג ס"א), שכל זכות האשה בנרות הוא, אם בעלה ובניה לומדים אצל הנרות, ע"ש. וכ"כ ג"כ בשו"ת מור ואהלות סימן ז' (רטו).

על ידי הדלקת נרות שבת האשה מרבה שלום בעולם, ונותנת לבעלה אריכות ימים

על ידי נרות שבת זוכה לבנים קדושים שיהיו נרו של עולם בתורה וביראה, ונותנת לבעלה אריכות ימים

(א) ז"ל זוה"ק פ' בראשית (דף מ"ח ע"ב רטו): ואתתא בעיא בחזוה דלבא ורעותא לאדלקא בוצינא דשבת, דהא יקרא עילאה היא לה, וזכו רב לגרמה, למזכי לבנין קדישין דיהון בוצינא דעלמא באורייתא ובדחלתא, ויסגון שלמא בארעא^(ר"ז), ויהיבת לבעלה^(ר"ח) אורכא דחיין. בגין כך בעיא לאזדהרא בה, עכ"ל.

[וצריכה האשה [מטעם הנזכר] בלב שמח ובכוונה להדליק נר של שבת, שהרי כבוד עליון הוא לה וזכות גדול לעצמה, לזכות [ע"י הדלקת הנרות] לבנים קדושים שיהיו נרו של העולם בתורה וביראה, וירבו שלום בעולם, ונותנת לבעלה חיים ארוכים. ומשום זה צריכה להזהר בהדלקת הנרות, [שתהיה בכוונה גדולה]. פירוש ה"סולם" כאן].

ראוי להדליק הנרות בשמחה עצומה

(ב) ובספר יסוד ושורש העבודה (שער השמיני, שער העליון) העתיק את דברי הזוהר הנ"ל, ולפני זה כתב, וז"ל: לו חכמו ישכילו זאת יבינו לאחריתם, הני נשי במה זכייין, בהדלקה עושה מצוה עוצם גודל השכר של הדלקת נר שבת, והוא מבואר בזוה"ק כו'. (ומסיים) צאינה וראינה בנות ציון איך ראוי להדליק הנרות בשמחה עצומה.

רטו. הובא בספר דרכי הלכה לשו"ע או"ח סימן רס"ג ס"א (ע' קע"ז).

רטז. הובא ג"כ בספר עונג שבת (עונג ליל שבת - דף ט' ריש ע"ב). כף החיים סימן רס"ג ס"ק כ'. ריז. ובביתו. והרי ה"בית" - הוא גם חלק מ"בארעא". - כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע, בלקוטי שיחות חלק י"א (ע' 283 הערה 12).

ריח. וגם לעצמה. וע"ד שבמדה שאדם מודד בה מודדין לו (סוטה ח, ב במשנה). וי"ל דעוד יותר - כיון שהיא הממשיכה חיים לבעלה. - לקוטי שיחות שם (הערה 13).

ריד. כפה"נ כוונתו לזוהר פ' שלח (דף קס"ז ע"א ואילך), וז"ל: אמר ר' שמעון [לרב מתיבתא], מלה חדא בעינא למנדע אי תיכול לאודעא לי, נשין בהווא עלמא אי זכאן לסלקא לעילא או היך אינון תמן ... בהיכלא חדא אית בתיה בת פרעה וכמה רבוא ואלפי נשין זכייין בהדה, וכל חדא ותדא מינייהו דוכתיין דנהורין ועדונין בלא דחקא כלל אית לה ... פקודין דאורייתא דלא זכו לקיימא לון בהאי עלמא, משתדלי בהו ובטעמייהו בהווא עלמא כו', עכ"ל, ציי"ש בארוכה.

מה שיהיו הבנים בוצינא דעלמא באורייתא ובדחלתא הוא כמו וכל בניך לימודי ה', ומה שיסגון שלמא בארעא הוא כמו ורב שלום בניך - ת"ח מרבים שלום בעולם

ג) את דברי הזוהר הנ"ל מבאר בספר לקוטי לוי יצחק (ריט) - הערות לספר הזוהר (ח"א ע' י"ג ואילך), וז"ל: באורייתא תפארת, ובדחלתא יראה, מלכות, ויסגון שלמא הוא יסוד הנק' שלום המחבר ת"ת ומל', כי הבנים תלמידי חכמים הם המרבים שלום בעולם דמל', והוא ע"י הדלקת נר שבת שהוא שלום בית, כמארז"ל (ריט) ע"פ ותזנח משלום נפשי. והיינו מה שיהיו בוצינא באורייתא ובדחלתא הוא כמו וכל בניך לימודי ה', ומה שיסגון שלמא בארעא הוא כמו ורב שלום בניך, ת"ח מרבים שלום בעולם...

ע"י נהורא חיוורא יהיו הבנים בוצינא באורייתא; ע"י נהורא אוכמא יהיו בוצינא בדחלתא, יראה; וע"י נהורא סתימאה יהיה לבעלה אריכות ימים

וממשיך שם, וז"ל: והנה יש ג' בחי' אור, א' נהורא אוכמא, מל'; ב' הנהורא חיוורא שעליו ז"א, ת"ת; ג' הנהורא סתימאה שעליו בינה, הכוללת חכ' וכתר ... ע"י הנהורא חיוורא נעשו בני' בוצינא בתורה שמז"א, וע"י הנהורא אוכמא נעשו בוצינא בדחלתא, יראה, מל' (ויסגון שלמה הוא מהתחברות הב' נהורין הללו יחדו, כמובן). ויהיבת לבעלה, ז"א, אורכא דחין הוא מהנהורא סתימאה, בינה, שהיא בחי' כתר לגבי ז"א ... ואריכת ימים הוא מכתר ... מהנהורא חיוורא יהיו הבנים בוצינא באורייתא, שתורה הוא בז"א ... ומהנהורא אוכמא, מל', יהיו הבנים בוצינא בדחלתא, מל' ... ומהנהורא סתימא, א"א, הי' לבעלה, ז"א, אורכא דחין מכתר, א"א, עכ"ל.

ענינו של שבת הוא עונג ושמחה, ולכן צ"ל הדלקת הנרות "בחדוה" וב"רעותא" - בשמחה וברצון (תענוג)

ד) ומבאר בזה בספר "תורת מנחם - תפארת לוי יצחק" (רכא) (ח"א ע' ל"ה ואילך), וז"ל: בבאיור הטעם שהדלקת נר שבת צ"ל "בחדוה דלבא ורעותא" - יש לומר: ענינו של שבת הוא - עונג, "וקראת לשבת עונג" (ישעי' נח, יג), וגם שמחה, "וביום שמחתכם אלו השבתות" (בהעלותך יו"ד, יו"ד ובספרי שם). ולכן, גם פעולתן של נשי ישראל בכניסת השבת ע"י הדלקת נרות שבת, צ"ל מתוך שמחה ותענוג, "בחדוה דלבא", שמחת הלב, "ורעותא", רצון, ועד לפנימיות הרצון, תענוג.

וממשיך שם, וז"ל: אאמור מבאר שבהדלקת נרות שבת יש כל ג' הבחי' דאור ... וממשיך לבאר, שג' הבחי' דאור (אוכמא חיוורא וסתימאה) כוללים כל הספירות - ממלכות (נהורא אוכמא) עד כתר (נהורא סתימאה, בינה, שכוללת גם חכמה וכתר).

<p>סעיף ב' אות א'. רכא. ביאורים מאת כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע על ספר לקוטי לוי יצחק לאביו ז"ל.</p>	<p>ריט. להרב הגאון הרה"ח המקובל וכו' ר' לוי יצחק שניאורסאָהן ז"ל, אביו של כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע. רכ. שבת דף כ"ה ע"ב, נעתק לעיל פרק ב'</p>
--	---

כדי להמשיך ג' הבחי' דאור הכוללים כל הספירות, צ"ל הפעולה הדלקת נר שבת חדורה בכל כחות האדם, כל פרטי הספירות כפי שהם באדם ועפ"ז יש לומר, שכדי להמשיך ג' הבחי' דאור הכוללים כל הספירות, צריכה להיות הפעולה הדלקת נר שבת (שעל ידה ממשיכים ג' הבחי' דאור) חדורה בכל כחות האדם, כל פרטי הספירות כפי שהם באדם. ולכן "אתתא בעיא בחדורה דלבא וברעותא לאדלקא בוצינא דשבת": "ברעותא" - רצון (כחות מקיפים), בחי' הכתר, כנגד "נהורא סתימאה, "בחדורה דלבא" - מדות (כחות פנימיים), בחי' ז"א, כנגד "נהורא חיוורא", ו"לאדלקא" - מעשה ההדלקה, בחי' מלכות כנגד "נהורא אוכמא".

המשכת הברכה שעי הדלקת נר שבת היא בג' הענינים דבני חיי ומזונא רויחא

וממשיך שם, וז"ל: ויש להוסיף, שגם המשכת הברכה שעי" נר שבת היא בנוגע לכל צרכי האדם (כשם שהפעולה הדלקת נר שבת חדורה בכל כחות האדם), הנכללים בג' הענינים דבני חיי ומזונא רויחא, ובכולם רויחא: "למזכי לבנין קדישין דיהון בוצינא דעלמא כו" - הברכה ד"בני" בתכלית השלימות; "ויהיבת לבעלא אורכא דחיין" - הברכה ד"חיי", ובאופן של שלימות, אריכות ימים, לבעלה, וגם לעצמה (רכב), לבנים ובני בנים; "ויסגון שלמא בארעא" - החל מ"שלום בית" (ענינו של נר שבת) שתלוי (גם) בשלימות דמזונא, כמובן מדברי הגמ' (ב"מ דף נ"ט ע"א) "כמשלם שערי מכדי נקיש ואתי תגרא בביתא", ומכיון ש"יסגון שלמא בארעא", כולל גם שה"שלום בית" הוא באופן ד"יסגון", מובן, שנכלל בזה גם הברכה ד"מזונא רויחא", עכ"ל.

ועיין ג"כ בארוכה לעיל פ"ב סעיף ב' (בטעם הדלקת נרות שבת משום שלום בית, שלא יכשל בעץ או באבן).

ברוך אתה בעיר

ברוך אתה בעיר - בשכר המצוות שאתה עושה בעיר: חלה וציצית וסוכה והדלקת נר שבת

(א) וז"ל המדרש רבה פ' תבוא (פ"ז, ה): **ברוך אתה בעיר** (תבוא כח, ג), אמר רבי יצחק, בעיר, **בשכר המצוות שאתה עושה בעיר, חלה וציצית וסוכה ונר שבת**. עכ"ל (רכג).
(ב) ועד"ז הוא בילקוט שמעוני עה"פ (רמז תקל"ח), וז"ל: **ברוך אתה בעיר, בזכות מצות שאתה עושה בעיר, [חלה] וציצית וסוכה ולולב [ו]הדלקת נר שבת, עכ"ל.**

הני טפי מכל המצוות. ועל חלה י"ל משום דכתיב (יחזקאל מד, ל) להניח ברכה אל ביתך, ונר שבת שהוא משום שלום בית י"ל שהוא ענין בנין וקיום העיר, אבל ציצית לא ידעתי טעם. לכן גי' התנחומא הנכונה, עכ"ל.

רכב. עיין לעיל הערה ריח. רכג. והעיר על זה הרד"ל שם (אות י"ב), וז"ל: בתנחומא [תבוא סי' ד'] הגי': מצות שאתה עושה בתוך ביתך בעיר, סוכה ומזוזה ומעקה. וכן נכון, שהם בבנין בית שמהם נבנית העיר. וגי' דהכא תמוה, מ"ט נקט

אם שמרתם נרות של שבת, אני מראה לכם נרות של ציון:

בזכות נרות שבת אני מאיר לכם בכבודי. - עתידין האומות להיות מהלכין לאורכם. - כמה חביבה היא מצות הנרות

(א) ז"ל הילקוט שמעוני (ריש פ' בהעלותך): נרות של בשר ודם של חרס או של נחושת, הכל לפי כבודו של אדם, וכבוד השבת - נרותיה הן כבודה (רכ"ד). **אם שמרתם נרות של שבת אני מראה לכם נרות של ציון**, שנאמר (צפני' א, יב) וה' בעת ההיא אחפש את ירושלים בנרות. ואיני מצריך לכם לראות באורה של חמה, אלא **בכבודי אני מאיר לכם**, שנאמר (ישעי' ס, ט) **לא יהי' לך עוד השמש לאור יומם ולנוגה הירח לא יאיר לך והי' לך ה' לאור עולם. האומות עתידין להיות מהלכין לאורכם**, שנאמר (ישעי' שם, ג) והלכו גוים לאורך. **ואי זה אור הקב"ה מאיר לישראל, באור הצדקה**, שנאמר (מלאכי ג, ו) וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה. **וכל כך למה, בזכות הנרות שהן מדליקין בשבת. תדע לך כמה חביבה היא מצות הנרות לפני הקב"ה**, שאע"פ שאין הקב"ה צריך לאורה (רכ"ה), הוא מצוה למשה שיזהיר לאהרן, הה"ד (ר"פ בהעלותך) דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הנרות, עכ"ל.

(ב) ובמדרש תנחומא באבער (ר"פ נח): אמר הקב"ה, **אם הייתם זהירים בנר שבת אף אני מאיר לכם**, שנאמר והי' לך ה' לאור עולם.

השבת רומז לאלף השביעי, שאז יהיה אור הלבנה כאור החמה, ולכן מדליקין נרות בליל שבת

(ג) ז"ל השל"ה (מס' שבת דף קל"ט ע"א): לשון החיית [מערכת השמים] שער השביעיות (רכ"ו): אמרו כי מצוה להדליק נר בליל שבת ... מפני שהשבת רומז לאלף השביעי, שאז הלבנה יהי' לה אור כאור החמה, מפני זה נצטוינו להדליק נר בליל שבת ... וראיתי מדקדקים מדליקין על פי הסוד שבעה נרות (רכ"ז), ונכון הוא, כי אל מול פני המנורה איירו שבעת הנרות, עכ"ל.

על ידי מצות נרות שבת (שהוא דוגמת המנורה וז' נרות), עי"ז נרות בית המקדש קיימים לעולם

(ד) וכתב על זה כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק" מליובאוויטש (באור התורה פ' בהעלותך ע' שכ"ה), וז"ל: והנה כשיהי' אור הלבנה כאור החמה הרי ואור החמה יהי' שבעתים כאור שבעת הימים, א"כ הרי י"ל לכן במנורה היו ז' נרות כדי שימשיכו ההארה מבחילי אור זה"י [ז' הימים]. ובזה א"ש אל מול פני כו', דבחי המול פני המנורה הו"ע אור שבעת הימים. וזהו"ע שהנרות קיימים לעולם (רכ"ח), היינו ע"י מצות שבת שהוא דוגמת המנורה וז' נרותי כנ"ל, עכ"ל.

באוצר דינים ומנהגים (י.ד. אייזענשטיין, תרע"ז) ערך הדלקת הנר (ע' 93).

רכז. עיין בארוכה להלן פ"ט סעיף ד'.
רכח. קאי על לשון הרמב"ן ר"פ בהעלותך (בשם המדרש): הקרבנות כל זמן שבית המקדש

רכד. עיין בארוכה בהנעתק לעיל פ"ב סעיף א' (הדלקת נרות משום כבוד שבת).

רכה. עיין שבת (דף כ"ב ע"ב): וכי לאורה הוא צריך כו'.

רכו. מערכת השמים שער השבעיות, הובא ג"כ

בשכר שישראל זהירים בנר שבת ילכו לאורו של הקב"ה

(ה) וז"ל שלטי הגבורים למרדכי מס' שבת פ' במה מדליקין סימן רס"ה (אות ה): **בשכר שישראל זהירים בנר** [מצוה, שבת ויו"ט וחנוכה(רכט)] **ילכו לאורו של הקב"ה**, שנאמר והי' ה' לך לאור עולם כו', עכ"ל.

קומי אורי - ע"י כי בא לפני זכות אורך שאתה מאיר לפני בנר מצוה. - ע"י נר מצוה נזכה לאור הגנוז מן ששת ימי בראשית

(ו) וכתב על זה בספר בני יששכר (מאמרי השבתות, מאמר ו', נר שבת ס"א(רל)), וז"ל: ולכאורה יקשה, אמת הבשורה הזאת מבוארת היא במקרא, אבל זו מנין לומר שהוא בשכר הנר מצוה. נראה לי, דהנה הפרשה מתחלת (ישעי' ס, א) **קומי אורי כי בא אורך, רצ"ל כי בא לפני זכות אורך שאתה מאיר לפני בנר מצוה**. וכן אחר כך בפסוק והלכו גוים לאורך, הנה כשמסיים אחר כך לא יהי' לך עוד השמש לאור יומם ולנוגה הירח לא יאיר לך והי' לך ד' לאור עולם, היינו **שנזכה לאור עולם אור הגנוז מן ששת ימי בראשית אשר יכולין להביט בו מסוף העולם ועד סופו(רלא)**.

בזכות הנרות יבוא בן ישי

(ז) ז"ל ספר דבק מאח (בהסכמת הר"ח פלאגי), מערכת נ' ס"ח (ערך נרות): עיני ראתה בס' ליקוטי הרמ"ע, והו"ד [והובאו דבריו בספרו של] הרב זכר דוד להרב דוד זכות, שרמז **שע"י הדלקת נרות שבת ויו"ט [ו]חנוכה ויוה"כ, זוכה למעלה גדולה**, כאשר יעיין הקורא בדברי קדשו באורך. ורמז הרב שם פ"ז: ערכתני נר למשיחי"י ר"ת לרבים מילה שבתות יו"ט חנוכה יוה"כ. ואפ"ל כי **ע"י זכות זה יבוא בן ישי**. וז"א [וזהו אומר] אימתי אצמיח קרן לדוד בזמן שערכתני"י נ"ר למשיחי"י כדבר האמור, ודו"ק, עכ"ל.

נרות הן תרין משיחין. - נרות גי' זהו משיח בן דוד ובן יוסף

(ח) ויש להעיר על זה מספר קהלת יעקב ערך נר (ח"ג דף י"ג ע"ג), וז"ל: **נרות הן תרין משיחין דאקרין נר**, כד"א (תהלים קלב, יז) ערכתני נר למשיחי(רלב). ועפמ"ש באות הקדום דנרות הן נצח והוד יציבא מילתא, דנו"ה הן בחי' תרין משיחין כמ"ש בערכם(רלג). עכ"ל.

אלה כי אם מיכאל שרכם, עכ"ל.
רלב. וז"ל מדרש רבה פ' אמור (ס"פ ל"א): אמר ר' חנין **בזכות להעלות נר תמיד אתם זוכים להקביל פני נרו של מלך המשיח**, מה טעם, שם אצמיח קרן לדוד וגו' [ערכתני נר למשיחי - כן העתיק בקונטרס "מנורת זהב טהור" (ס"ו) ובס' תורת העולה להרמ"א (ספ"כ)], ואומר (תהלים קכב, א) שמחתי באומרים לי בית ה' נלך, עכ"ל.
רלג. ערך משיח בן דוד וערך משיח בן יוסף (ח"ג דף ו' ע"ג). שם ערך נצח והוד אות ט"ז (דף י"ג ע"א).

קיים הן נוהגין, אבל הנרות לעולם אל מול פני המנורה כו'.
רכט. כן הוסיף בבני יששכר דלהלן. וכן משמע מהמשך הענין בשלטי הגבורים כאן.
רל. הובא בס' דבק מאח (בהסכמת הר"ח פלאגי) מערכת נ' בסופו (ערך נר - ע' רפ"ו-רפ"ז). ומסיים: ועיין בסה"ק אחי סמך, מע' א', שכתבתי בזה כיד ה' הטובה עלי, עכ"ל.
רלא. ושם אות כ' מוסיף ע"ז: **אוי"ר עול"ם** בגימטריא **מיכאל וגבריאל**, הן המה האפטרופסים של ישראל, כמו שאמר גבריאל לדניאל (דניאל י, כא) ואין אחד מתחזק עמי על

ולהלן שם: נרו"ת גימטריא זה"ו משי"ח ב"ן דו"ד וב"ן יוס"ף, עכ"ל.

יכוין האדם בעשיית המצוות מאהבה, והקב"ה משלם לו שכרו

ט) לסיום כדאי להעתיק כאן מ"ש בספר ראשית חכמת (פרק המצוות אות כ"ו), וז"ל: גרסינן בעבודה זרה (דף י"ט ע"א) בפסוק (תהלים קיב, א) **אשרי איש ירא את ה' במצותיו חפץ מאד**, אמר רבי אלעזר, **במצותיו ולא בשכר מצותיו**. והיינו דתנן (אבות פ"א מ"ג) אל תהיו כעבדים המשמשין וכו'. **השכר בא מאליו והקב"ה אינו מקפח שכר כל ברי' (עיין נזיר דף כ"ג ע"ב). ואפילו הכי יכוין האדם בעשיית המצוות מאהבה, והקב"ה משלם לו שכרו, כדגרסינן בשבת אמר רבא(רלד) הרגיל בנר הויין לו בנים תלמידי חכמים כו', עכ"ל.**

- פרק ח' -

במה מדליקין - הפתילות והשמנים

אין כוונתנו בפרק זה להאריך (בהעתקת דברי הש"ס וכו') בפרטי דיני הפתילות והשמנים המותרים והאסורים להדליק בהם נרות שבת, כיון שבדורותינו אין כל אחד מתקן לעצמו את הפתילות והשמנים שלו, כ"א קונה נרות (או פתילות ושמנים) המוכנים וכשרים לכתחילה לשבת(רלה).

ולכן נסתפק כאן רק בהעתקת חלק מדברי הרב בשו"ע שלו (סימן רס"ד) אודות הדינים הכלליים של הפתילה והשמן (המיוסדים על דברי הש"ס ומפרשיו, ראשונים ואחרונים, כמצוין במראי-מקומות וציונים שעל גליון השו"ע שלו), מלבד בענין ההדלקה בשמן זית, שהיא מצוה מן המובחר, שבזה נאריך קצת (בהעתקת הלשון וכו'), כדלהלן סעיף ב'.

פתילות מדברים שאין האור נאחז בהם; שמנים שאינם נמשכים אחר הפתילה

אסור לעשות פתילה לנרות של שבת מדבר שהאור אינו נאחז בו (א) ז"ל שו"ע הרב (סימן רס"ד סעיף א'): אסור לעשות פתילה לנרות של שבת מדבר שהאור אינו נאחז בו ונכנס בתוכו אלא נסרך סביביו והשלהבת קופצת ... דכיון שאינן דולקים יפה, חוששי' שמה יטה הנר כדי שיתקרב מאוד השמן שבתוכו אל הפתילה וידלק יפה, ונמצא מבעיר בשבת, עכ"ל.

אם הדליק בדברים האסורים, אסור להשתמש לאורן

ב) ז"ל הרב שם (סעיף ב'): **ואם הדליק בדברים האסורים, אסור להשתמש לאורן שום תשמיש בעולם, אפ' תשמיש שא"צ עיון כלל, שא"צ להתקרב אצל הנר בשבילו,**

רלד. בש"ס לפנינו (נעתק לעיל פ"ו סעיף א' אות א'): **רב הונא**. רלה. ובספר שולחן הטהור (סימנים ר"ס רס"ד) כתב, וז"ל: פסולי הפתילות ושמנים אינו מצוי בינינו, ואין צריך להאריך בהן, עכ"ל.

דכיון שאינן מאירים יפה חוששים שמא יטה הנר אע"פ שמשמש מרחוק. ואין חילוק בזה בין נרות שעל השולחן לשאר הנרות שבבית או שבשאר כל החדרים, שכולן צריך להיות מדברים המותרים (ר"ל), עכ"ל.

אסור להדליק נר לשבת משמנים שאינם נמשכים אחר הפתילה

(ג) ז"ל שו"ע הרב (סימן רס"ד ס"ו): אסור להדליק נר לשבת, בין נר שעל השולחן בין כל נר שבבית או שבשאר חדרים, משמנים שאינם נמשכים אחר הפתילה ... דכיון שאינן דולקים יפה חוששים שמא יטה הנר, עכ"ל.

אם הדליק בשמנים האסורים, אסור להשתמש לאורן

(ד) ז"ל הרב שם (ס"ו): אם עבר והדליק בשמנים שאסור להדליק בהם, דינו כהדליק בפתילות שאין מדליקין בהם, כמו שנתבאר למעלה (ר"ל), עכ"ל.

מצוה מן המזבחה להדר אחר שמן זית

רבי טרפון אומר אין מדליקין אלא בשמן זית בלבד

(א) ז"ל המשנה במסכת שבת (דף כ"ד ע"ב): ר' טרפון אומר אין מדליקין אלא בשמן זית בלבד, עכ"ל.

אין הלכה כר"ט, אלא כחכמים שמתירין להדליק בכל השמנים, ואין לך אלא מה שאמרו חכמים אין מדליקין

(ב) ז"ל הגמ' שם (דף כ"ו ע"א): עמד רבי יוחנן בן נורי על רגליו ואמר, מה יעשו אנשי בבל שאין להם אלא שמן שומשמן, ומה יעשו אנשי מדי שאין להם אלא שמן אגוזים, ומה יעשו אנשי אלכסנדריא שאין להם אלא שמן צנונות, ומה יעשו אנשי קפוטקיא שאין להם לא כך ולא כך אלא נפט. אלא אין לך אלא מה שאמרו חכמים אין מדליקין כו', עכ"ל.

רבי טרפון יחידאה הוא לגבי חכמים

(ג) וברבינו חננאל כאן כתב, ז"ל: אין לך אלא השמנים שאמרו חכמים אין מדליקין בהן, וכן הלכה, עכ"ל. ובב"י סימן רס"ד (ד"ה אין מדליקין) כתב, ז"ל: וה"ל ר"ט יחידאה לגביהו ... הלכתא כחכמים שמתירין להדליק בכל השמנים, עכ"ל.

חבב הקב"ה שמן זית יותר מכל השמנים בנר ובהדלקה

(ד) ז"ל מדרש תנחומא (פ' בהעלותך אות א'): עמד ר' יהודה על רגליו ואמר ליה לרבי טרפון, מה יעשו אנשי מדי שאין להם אלא שמן אגוזים, מה יעשו אנשי אלכסנדריא שאין להם אלא שמן צנונות, ומה יעשו אנשי קפוטקיא שאין להם לא זה ולא זה. אמר ליה רבי טרפון, הרי מצינו שחבב הקב"ה שמן זית יותר מכל השמנים בנר

היכר וזכרון בזה ולא יבוא להטות. ולצורך שבת יש לסמוך על דבריהם בדיעבד ומותר להשתמש לאורן. ואם יש במקום א' נר א' כשר, ועומד אצלו נר פסול, מותר להשתמש שם לד"ה בכל ענין, שהרי אף אם לא הי' שם

רלו. ומוסיף שם, וז"ל: וי"א, שאם יש במקום א' נר כשר, שעשו מדבר המותר, אע"פ ששאר כל הנרות עשויים מדבר האסור, אין בכך כלום, אפי' אם נר הכשר דולק בחדר בפ"ע, דכיון שהצריכהו נר כשר במקום א', יש לו

ובהדלקה, שהרי שנה פרשת הדלקת הנר ושילש בכמה מקומות. ומרוב חיבתו בחר שמן זית זך כתית למאור, למאור ולא למנחות ... ואנו מוצאין **בהרבה מקומות צוה הקב"ה על הנרות להדליק מן שמן זית זך**, שנאמר ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתית (תצוה כז, כ), צו את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור וגו' על המנורה הטהורה (אמור כד, ב-ד), ואף כאן כתיב בהעלותך את הנרות (פירוש, מן המעולה שבשמנים תדליק את הנרות, עץ יוסף כאן), עכ"ל.

כל השמנים כולן יפין לנר, ושמן זית מן המובחר

(ה) ז"ל הש"ס שבת (דף כ"ג ע"א): א"ר יהושע בן לוי, **כל השמנים כולן יפין לנר, ושמן זית מן המובחר**. אמר אביי, מריש הוה מהדר מר אמשחא דשומשמי [שמן שומשמי], אמר, האי משך נהורי טפי (אינו ממחר לכלות כשמן זית רש"י), כיון דשמע לה להא דרבי יהושע בן לוי מהדר אמשחא דזיתא [שמן זית], אמר, **האי צליל נהוריה טפי** (צלול ומאיר, רש"י), עכ"ל.

לנר שבת פשיטא דשמן זית מצוה מן המובחר, לפי שנמשך אחר הפתילה יותר מכל השמנים

(ו) ז"ל התוס' שם (ד"ה מריש): נראה דאנר חנוכה קאי, ומשום טעמא דמסיק דנפיש נהוריה טפי, אבל **לנר שבת פשיטא דשמן זית מצוה מן המובחר, לפי שנמשך אחר הפתילה טפי מכולהו**, כדמוכח במתניתין דכולהו מודי ביה דמדליקין, עכ"ל.

(ז) וכן כתב הב"י סימן רס"ד (ד"ה אין מדליקין), וז"ל: ודע דאף על גב דפסקינן הלכתא כחכמים שמתירין להדליק בכל השמנים, כתבו התוס' שם אהא דאמר אביי מריש הוה מהדר מר אמשחא דשומשמי וכו', **דלנר שבת פשיטא דשמן זית מן המובחר, לפי שנמשך אחר הפתילה טפי מכולהו**, כדמוכח במתני', וכולהו מודו ב' דמדליקין, עכ"ל.

שמן זית מצוה מן המובחר לנר שבת

(ח) ז"ל השו"ע (סימן רס"ד ס"ו): שאר כל השמנים, חוץ מאלו (ר"ח), מדליקין בהם. ומכל מקום **שמן זית מצוה מן המובחר (ר"ט)**, עכ"ל.

[הטעם דנר שעוה קודם לנר חֲלָב כתב בשו"ע הרב כאן (סוף ס"יב): "לפי שאורו צלול יותר". ומקורו מד"מ ורמ"א הל' חנוכה ר"ס תרע"ג (דאורו צלול כמו שמן). וכו"ה במט"מ הל' שבת (ס"י ת"ך), וז"ל: **המצוה יותר מובחר בשעוה מבחלב, דאורה צלול ויפה**, עכ"ל. ובהגהות רעק"א למג"א כאן: שעוה עדיף, דחֲלָב הוא מאוס (אבל עיין מג"א סימן ער"ה סוף ס"ק ג', דראב"ן מיקל לפלות בגדי או לקרות בספר בנר של חלב כיון דמאיס. ועיין לבושי שרד עה"ג שם).]

אלא נר הכשר בלבד הי' יכול להשתמש שם, ומה מפסידו אור נר הפסול, עכ"ל. ר"ז. סעיף ב' (נעתק לעיל סעיף זה אות ב') ואילך. ר"ח. שְׁמָנו חכמים, ונמנו בשו"ע כאן לפני זה. ר"ט. ואם אין שמן זית מצוי, מצוה בשאר שמנים, והן קודמין לשעוה, כיון דיש אוסרין בשעוה. ומ"מ (ר"ל אם אין לו שמנים אחרים ויש לו נר שעוה ונר חלב, הגהות רעק"א כאן) נר שעוה קודם לנר חֲלָב - מג"א כאן ס"ק י"ב. באר היטב כאן ס"ק ח' (ממטה משה ושל"ה).

לכתחילה מצוה מן המובחר להדר אחר שמן זית

ט) וז"ל שו"ע הרב (סימן רס"ד סי"ב): אע"פ שכל השמנים, חוץ מאלו שָמְנו חכמים, כשרים להדליק בהם, לכתחילה מצוה מן המובחר להדר אחר שמן זית (רמ"ב) כמו לנר חנוכה, עכ"ל (רמא).

אריכות ימים בזכות הדלקת נרות שבת בשמן זית

י) ז"ל ספר חסידים (סימן ער"ב): מעשה באחד שהאריך ימיו, ולא מצאו לו שום זכות אלא שלא היה מדליק בחלב בערב שבת אלא בשמן זית, עכ"ל.

יא) והביאו ג"כ בס' עולת שבת לשו"ע כאן (סימן רס"ד ס"ק ד', ד"ה ומכל מקום שמן זית מצוה מן המובחר וכו'), וז"ל: כתב בספר חסידים, מעשה באחד שהאריך ימים הרבה, ולא מצאו לו שום זכות רק שהדליק בשבת בשמן זית, ע"ש סי' רע"ב, עכ"ל.

[ובבאר] היטב (סימן רס"ד ס"ג) הביאו לס' חסידים הנ"ל בתור הוכחה לזה שיש להזהר להדליק בשמן (ולא בשאר דברים (רמב"ג), אבל לאו דוקא בשמן זית. וז"ל הבאה"ט שם: אבל יש ליזהר להדליק בשמן דוקא, כדאי' בספר חסידים שהאריך ימים בשביל זה, עכ"ל].

טוב שיהיו נרות של שמן זית, ולא של שעוה

יב) וז"ל סידור האריז"ל להר"ש מראשקוב (ח"ב דף מ"ט ע"ב): טוב שיהי' ב' נרות של שמן זית, ולא שעוה, והם סוד נ"ה [נצח והוד], אבא הנק' שמן תוך נ"ה אמא הנק' זית המקבל אותו, עכ"ל.

ע"י ההדלקה בשמן זית זוכים לבנים המאירים בתורה שנמשלה לשמן זית, ונוחים זל"ז בהלכה כשמן זית

יג) וז"ל החיד"א בספר מחזיק ברכה לשו"ע סימן רס"ד (ס"ק ב' - דף נ"ה סע"א): ובמקום שמצוי שמן זית צריך ליזהר בו, דהרגיל בנר הויין לו בנין רבנן (רמב"ג), ולכן צריך ליזהר בנר לעשותו בשלם שב[ש]מנים כדי לזכות לבנים המאירים בתורה שנמשלה לשמן זית. ועל דרך שכתב הטור לעיל סי' רס"ג (רמ"ד): ויהא זהיר לעשות נר יפה, דאמר רב הונא הרגיל בנר שבת, להשתדל לעשותו יפה, הויין ליה בנים ת"ח. ופירש הרב ב"ח, שהדלקת הנר חובה, וא"כ על כרחך הוא דזוכה לבנין רבנן היינו אם עושה יותר

שו"ע הרב סימן רס"ה ס"ט. ומקורו משו"ע סימן רס"ה ס"ד וברמ"א שם.

רמב. וכפה"ג שדייק כן מלשון הספר חסידים: "שלא היה מדליק בחלב בערב שבת, אלא בשמן זית". וכן העתיק לשון ספר חסידים במטה משה (ח"ד סי' ת"ד).

רמג. עיין בזה בארוכה בהנעתק לעיל פ"ז סעיף א'.

רמד. נעתק לעיל שם אות ב'. ועיין בהע' קפד שם.

רמ. ולהעיר ממ"ש ב"קונטרס אחרון" שלו לסימן רס"ג ס"א אות א' [נעתק לעיל הע' קפד בסופה], וז"ל: הטוש"ע שהזכירו לעשות נר יפה, ודאי קיימו אנר שמברך עליו ואוכל לאורו, ולא על נרות שמדליק שלא יכשל בעץ ואבן כו', עכ"ל

רמא. וימותר ליתן מים בעששית שמדליקים בה בע"ש, כדי להגביה השמן. . ונוהגין להתיר אף אם מתכוין לכיבוי כדי שלא תתקלקל העששית כשתדליק הפתילה על שוליה כו" -

מחויבו, לעשות נר יפה, ע"ש. ומטעם זה צריך להזהר בשמן זית לזכות לבנים מאירים בתורה שנוחים בהלכה כשמן זית, כמ"ש פ' זה בורר [סנהדרין דף כ"ד ע"א] שת"ח שבא"י נמשלו לשמן זית שנוחים זה לזה בהלכה, עכ"ל.

"הרגיל בנר הויין לי' בנים ת"ח" הוא ע"י ההדלקה בשמן זית

(יד) וז"ל ספר פלא יועץ (אות נ' ערך נר): נר שבת ונר חנוכה ידוע מארז"ל שהזהיר בהן זוכה לבנים ת"ח. וענין הזהירות הוא ... שידליק בשמן זית זך כו', עכ"ל (רמה).

(טו) ועיין פרמ"ג (א"א) סימן רס"ג ס"ק א', וז"ל: ע' ב"ח: הרגיל בנר יפה כו' ... כי נר מצוה"ה ... יע"ש (ואפשר ז"ש שם ודרך חיים תוכחת מוסר, כלומר כמו בנר שבת חובה אם עושה מצוה מהודר משמן זית זוכה לאור התורה, כן המוכיח חבריו יאמר בנחת ורכה שמביאו לחיי עוה"ב ומליצה נאה כמ"ש הר"מ ז"ל פ"ו מדיעות ה"ז), עכ"ל.

(טז) ועיין בנתיבי עם (סימן רס"ד ס"ו), שבירושלים נהוג בין הספרדים להדליק נר שבת רק בשמן זית.

בבית כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ מליובאוויטש זי"ע לא הדליקו נרות שבת בשמן (ז) על מ"ש בשו"ע הרב שם, ד"לכתחילה מצוה מן המובחר להדר אחר שמן זית כמו לנר חנוכה", מעיר כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע (לקוטי שיחות חכ"א, הוספות, ריש ע' 382), וז"ל: בבית כ"ק מו"ח אדמו"ר לא ראיתי אף פעם שידליקו בשמן (זית וכי"ב) בנרות שבת קודש ויו"ט, כ"א בנרות חֶלֶב, והיפוכו בנרות חנוכה. טעם על זה לא שמעתי, עכ"ל. (יח) ובספר "שולחן המלך" - הערות וביאורים בשו"ע אדה"ז (ע' קפ"ה) העירו על זה, דאולי הטעם לזה הוא, משום דבשמן יש חשש יותר שמא יטה מכמו בנר (של שעוה או של חלב) הכרוך - עיין שו"ע הרב ריש סימן ער"ה. וש"נ.

שוב מצאתי כן בפמ"ג (אשל אברהם) סימן רס"ד ס"ק י"ב שכתב, וז"ל: וב[סימן] ער"ה בט"ז ומ"א ב"ג דנר הכרוך מותר לקרות נגדו ובשמן אסור, א"כ טוב יותר נר כרוך משמן. וראיתי מעמידין בשולחן נרות כרוכין ומנורה תלויה ע"ג השולחן משמן זית וקורין. דאם יש נר כשר כו'. ואי"ה בער"ה יבואר עוד בזה, עכ"ל.

ולהעיר גם ממשנה ברורה (סימן רס"ג ס"ק כ"ג) ושו"ת אז נדברו (ח"ב סימן ד'), דאם הנרות שמדליק הם טובים להדלקה כמו שמן זית, אין מצוה מן המובחר ליקח שמן זית דוקא.

- פרק ט' -

מספר הנרות שמדליקין לכבוד שבת

נר אחד

מן הדין מספיק בנר אחד בלבד

(א) ז"ל הטור והשו"ע (ריש סימן רס"ג): יהא זהיר לעשות נר יפה.

ב) וכן משמע מפשטות סוגיות הגמרא, שהחובה היא להדליק **נר אחד בלבד**. ולדוגמא: הדלקת **נר** בשבת חובה (שבת דף כ"ה ע"ב); אמר רב הונא, הרגיל **בנר** הויין לי בנים תלמידי חכמים (שם דף כ"ג ע"ב(רמז)); ג' דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם חשכה כו', הדליקו את **הנר** (שם דף ל"ד ע"א(רמז)); וכשבא לביתו ומצא **נר** דלוק(רמז) (שם דף קי"ט ע"ב); ותזנח משלום נפשי כו' זו הדלקת **נר** בשבת; ועוד.

ג) אבל הראשונים ז"ל כבר כתבו שיש **להדליק ב' נרות**. וכן הוא על פי קבלת האריז"ל. ונתנו בזה כמה טעמים, וכדלהלן.

שתי נרות (או פתילות)

ב' נרות (פתילות), א' כנגד זכור וא' כנגד שמור

א) ז"ל הטור והשו"ע (ריש סימן רס"ג): **ויש מכוונים לעשות שתי פתילות, א' כנגד זכור וא' כנגד שמור**.

[וכן הוא בתשב"ץ (אות ז) בשם מהר"ם: ה' עושה שתי פתילות וכו', אחת כנגד זכור ואחת כנגד שמור. ועיין ג"כ כלבו שנעתק להלן סעיף זה אות א (דברי התשב"ץ והכלבו הובאו ג"כ במט"מ ח"ד סי' תי"ד). ועד"ז הובא בשם מהר"ם בארחות חיים (הלכות הדלקת נרות ערב שבת סימן ט). ובשבלי הלקט השלם (סימן נ"ט) מביא דברי הארחות חיים בשם הראב"ה. וכ"ה אכן לפנינו בראב"ה (סימן קצ"ט)(רמז)].

ב) ז"ל הב"ח כאן: ומ"ש ויש שמכוונין לעשות ב' פתילות, פ' **בנר שקורין קרויז"ל ידליק שתי פתילות** ויברך על שתיהן להדליק נר של שבת. וכן **בנר של שעה ושל שומן לוקחין שתי נרות**. עכ"ל(ר).]

שו"ע (סימן ע"ה ס"ב) כתב, וז"ל: ועכ"פ ראוי שלא לפחות משתי נרות, נגד זכור ושמור. ואך **בשעת הדחק גם בחד סגי, עכ"ל**.
רנ. ועיין עוד בב"ח שם: ונוהגין עוד להביא לב"ה שתי נרות של שעה כרוכין ביחד, זכר לזכור ושמור כדיבור אחד נאמרו. ומנהג הגון הוא מהגדולים הקדמונים, עכ"ל.

ובספר עולת שבת לשו"ע כאן (ס"ק א) כתב, וז"ל: ולקמן בסימן תרע"א כתב הרב בהג"ה סעיף ד' שאין לדבקם הנרות ביחד, משום דהוי כמדורי. והב"ח כתב דמנהג מן הגדולים להביא לבית הכנסת שני נרות של שעה כרוכים יחד זָכָר לזכור ושמור כדיבור אחד נאמרו. ואפשר לומר דוקא לבית הכנסת, אבל לא בבית לצאת ידי חובת הדלקה, דהוי כמדורה. ועיין כ"ג מה"ב, עכ"ל. וכ"כ בכף החיים (סימן רס"ג ס"ק ה) בשם שכנה"ג בהג"ה ט

רמו. נעתק לעיל פ"ז סעיף א' אות א'.
רמו. נעתק לעיל פ"ב סעיף ב' אות ז'.
רמו. ובאבודרהם (סדר מעריב של שבת) מביא מאמר הגמ' שלפנינו וכותב: וכשיבוא אדם לביתו צריך שימצא **נרות דולקות** כו' ("נרות" לשון רבים). וכ"ה גם בספר המנהיג (הלכות שבת אות י"ח). מנורת המאור (חלק א' ע' ש"ו).
ובקה"י שנעתק לעיל פ"ה סעיף ב' אות ב', מבאר דיוק ה' "נר" ולא "נרות".
רמו. ובראב"ה שם (הובא בשלטי הגבורים פ' במה מדליקין סוף אות ג) מוסיף: שאין להדליק פחות משני נרות. ומציין ע"ז כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש ז"ע (בלקוטי שיחות חלק י"א ס"ע 289): כנראה יחידאה הוא. ולהעיר ממש"כ במשנ"ב (רס"ג סק"ו) ד"נראה שטוב יותר נר א' יפה ולא ב' גרועין, עכ"ל. ועיין ג"כ להלן פרק זה סעיף ג' אות ב', מרמ"א. ובקיצור

ג) ובשו"ע הרב (סימן רס"ג ס"א) כתב, וז"ל: ויש מכוונים לעשות ב' פתילות בנר זה (רנא), א' כנגד זכור וא' כנגד שמור (ומציין מקורו לטור ושו"ע כאן). ובנרות של שעוה או של חלב וכיוצא בהן מדליקין ב' נרות, עכ"ל.

ד) ובחדא"ג מהרש"א בביאור דברי הגמרא שבת (דף ל"ג ע"ב): חזו [רשב"י ובנו] ההוא סבא דהוה נקיט תרי מדאני אסא (חבילות של הדס להריח בשבת, רש"י) ורהיט בין השמשות, אמרו ל'י, הני למה לך, אמר להו, לכבוד שבת. ותסגי לך בחד, חד כנגד זכור וחד כנגד שמור כו'. וכתב ע"ז בחדא"ג מהרש"א, וז"ל: דאע"ג דזכור ושמור בדיבור אחד נאמרו ... מ"מ הוו תרי מילי, זכור הוא עשה ושמור הוא לא תעשה ... ומטעם זה דאחד כנגד זכור ואחד כנגד שמור, נהגו נמי בנר של שבת ליטול ב' נרות. וכמו שבנרות זוכין לבנים חכמים כמ"ש לעיל, ה"נ הדסים ע"ש בניס צדיקים שנקראו הדסים, עכ"ל.

[והעיר על זה בספר יפה ללב (אר"ח סימן רס"ג ס"ב), וז"ל: תמיהני על מהרש"א ... שכ"כ מסברתי כאילו חדשות הוא מגיד, ולא זכר מ"ש כאן מרן בשו"ע, ושהם דברי הטור והכלבו כמ"ש הבאה"ג, וכ"כ הרב הפרישה בשם רש"ל שקבל כן (רנב), וכ"כ הרב עולת שבת לקמן בסי' ש' בשם ס' תולעת יעקב (רנג) כו', עכ"ל].

ה) וז"ל הקדמת התיקון"ו (דף י"א רע"א): בשבת אתחזא לון באדלקת שרגא דשבת בתרין פתילות דאש. ובתיקון כ"א (דף נ"ז ע"א): אם הוה רגיל ביומי דחול לאדלקא שרגא בפתילה חד, יוסיף בשבת תניינא.

ו) ובתוצאות חיים (קיצור ס' ראשית חכמה מבעמח"ס ר"ח) סימן צ' כתב, וז"ל: נר שבת (ש)צריך שיהי' בב' פתילות, וכן [אי'] בתיקונים [הנ"ל], ויכוין שהם זכור ושמור, עכ"ל.
ז) וז"ל שער הכוונות (ענין קבלת שבת דף ס"ז סע"ד): שמעתי ממורי ז"ל ... שצריכין להדליק ב' נרות בליל שבת. וגם הם סוד זכור ושמור, עכ"ל (רנד).

שעוה כרוכ"י לזכור שזכור ושמור בדיבו' אחד נאמרו" (ומציין מקורו ל"ב"ח כאן). וממשיך (ומציין מקורו ממג"א כאן) "ואף בביתו טוב לעשות כן לפי טעם זה, וגם כדי להרבות האורה להידור מצוה כו'".
רנא. עיין לעיל הע' רנ, מכף החיים סוף ס"ק ה'.

רנב. וז"ל הפרישה (סימן רס"ג ס"ק ג'): קבלתי הא דנהגו לעשות פתילה לשבת ולכרוך שתי נרות כאחד, היינו משום שזכור ושמור בדבור אחד נאמרו, ועוד רמז לבי' נשמות, ודו"ק. רש"ל.
רנג. נעתק להלן אות ח'.

רנד. וממשיך שם: "ופ"א שמעתי ממורי ז"ל דרוש אחר בענין נר שבת", וממשיך שם בענין ב' נרות כנגד בינה ומלכות, ודי' מיני שלהוביות כו' - כבשאר מקומות בכתבי האריז"ל, כדלהלן.

או' ג' (ומסיים שם בשם שכנה"ג, וז"ל: אי נמי, דהכא מביאן כרוכין, ובשעת הדלקה מפרידן. ולא נהירא, עכ"ל).
אבל במג"א כאן (ס"ק א') כתב, וז"ל: ויעשה נרות כרוכים, דזכור ושמור בדיבור אחד נאמר (שם - מט"מ ורש"ל דלעיל שם). וכן נוהגי' בבה"כ (ב"ח). ובע"ש [ובעולת שבת] כתוב דאסור, דהוי כמדורי. ולא ראה בד"מ בסי' תרע"א, עמ"ש שם כו', עכ"ל. ולהעיר מהלשון במט"מ (חיד סי' תקי"ד): ואפשר שלזה עושין ג"כ נרות כרוכים בשבת לבית הכנסת כו'.

ובכף החיים (סימן רס"ג סוף ס"ק ה') הביא ממט"י (אות א') דצריך להדליק ב' פתילות בשני נרות להכירא אחד כנגד זכור וא' כנגד שמור, ודלא כמ"ד להדליק ב' פתילות בנר א'. ומ"ש מ"א בסק"א, אחר המחילה ליתא, יעו"ש.

ועיין בזה בשו"ע הרב (סימן רס"ג סוף ס"א) שכתב: "ונוהגין להדליק בבהכ"נ נרות של

(ח) וז"ל ספר תולעת יעקב (להמקובל הקדוש ר' מאיר גבאי, בעמח"ס עבודת הקודש) בסוד השבת (אות ח' רנה): **וצריכה להדליק שתי פתילות, כנגד זכור ושמור.**

(ט) וז"ל ספר בן איש חי (הלכות שנה שניה, פ' נח ס"א): נר שבת החיוב מן הדין הוא נר אחד, אך על פי הסוד צריך להדליק שתי נרות, אחד כנגד זכור ואחד כנגד שמור, עכ"ל.
(י) הדעה להדליק ב' נרות (סתם, בלי הטעם דא' כנגד זכור וא' כנגד שמור) הובאה ג"כ בעוד כו"כ מקומות בכתבי האריז"ל.

על ידי שתי הנרות של שבת (שהם כנגד בינה ומלכות) מכבים ב' הנרות של הסט"א

(יא) וז"ל פרע"ח שער השבת פ"ד (ד"ה הדלקת הנר): הדלקת הנר. ארז"ל (שבת דף כ"ה ע"ב) הדלקת נר בשבת חובה. הסוד הוא, כי ב' נרות הם, בינה ומלכות (רנו), ותכוין לכבות ב' הנרות של הסט"א ... ב' נרות אלו, שהם בינה ומלכות, בשניהם יחד שייך סוד זה הנר (רנו), עכ"ל.
וכ"ה ג"כ בשער הכוונות ענין קבלת שבת (דף ס"ז סע"א). שו"ע האריז"ל (קבלת שבת סוף ס"ב - ירושלים תשד"מ ס"ע קב). סידור האריז"ל להר"ש מראשקוב (ח"ב דף מ"ט ע"ב).

ב' הנרות הם כנגד ב' ההי"ן דשם הוי', שהם סוד בינה ומלכות, שעולה מספרם תקס"ג, כמנין "נהנה מזיו השכינה"

(יב) ובספר בן איש חי (הלכות שנה שניה, פ' נח ס"א) כתב, וז"ל: על פי הסוד צריך להדליק שתי נרות ... כנגד שני ההי"ן דשם הוי"ה ב"ה, שהם סוד בינה ומלכות, שעולה מספרם תקס"ג, כמנין "נהנה מזיו השכינה", עכ"ל.

כל מילי דשבת שונים

(יג) על דברי הטור הנ"ל (סעיף זה אות א) כתב הב"י (רנח), וז"ל: כ"כ הכלבו בסימן כ"ד: בתנחומא (רנט) מצאתי, כל מילי דשבת שונים (רס), כבשים, מזמור שיר ליום השבת, לחם משנה, זכור ושמור. ונראה שהמנהג על זה להדליק ב' נרות, עכ"ל (הכלבו רסא).

רס"א). תהלים שם (רמו תתמ"ג).
ובתנחומא ישן (באבער) בשלח סימן כ"ד: בכל יום הי' יורד פרידה אחת, ובערב שבת שתי פרידות, שנאמר והי' ביום הששי והכינו את אשר יביאו והי' משנה וגו'.
ובשו"ת לבושי מרדכי (ח"ב סימן מ"ט), הביא מדעת זקנים לבעלי התוס' עה"ת פ' פנחס (כה, ט), בשם מדרש שוחר טוב (מדרש תהלים). ועיין "תורה שלמה" עה"פ בשלח שם (סימן קנ"ח-קנ"ט), ובהנסמן בהערות שם.
רס. בכלבו שם: כל מילי דשבתא כפול, שני כבשים כו'. וכ"ה במדרשים שבהע' רנט (כל עיסקא דשבתא כפול).
רסא. ומסיים שם: כל זה מחיבור ה"ר אשר מספר המנהגות.

רנה. נעתק לשונו בשל"ה (דף קל"ט ע"א).
רנו. "ווד"ש רז"ל בזמן שמוצא נר דלוק אומר יה"ר שיהא לשבת אחרת כך, סוד כ"ך הוא מלכות ובינה, בסוד כ"ך עלה במחשבה, כמש"ל בע' כ"י" (קהלת יעקב ערך נרות של שבת, ח"ג דף י"ג ע"ג). ועיין ג"כ לעיל פ"ה סעיף ב' אות ב'.
רנז. וממשיך שם: "והנה בנר יש ד' מיני שלהובין כו'", ובסוף הקטע שם ניתוסף (בחצ"ע"ג): "ובתיקונים כתב שיהא נר של ד' פיות", כדלהלן פרק זה סעיף ג' אות ד'.
רנח. ועד"ז הביא בסי' מטה משה (ח"ד סימן תי"ד) בשם הכלבו ממדרש תנחומא.
רנט. עיין מדרש תהלים עה"פ (תהלים צב, א) מזמור שיר ליום השבת. ילקוט שמעוני עה"פ (בשלח טז, כט) ראו כי ה' נתן לכם השבת (רמו

ב' נרות כנגד איש ואשה, כי ב"פ נר בגי'ת"ק, כמנין אברים שבאיש ואשה, וכריכת הנרות מרמז על חיבור איש ואשה

(יד) וז"ל מטה משה (ח"ד סי' תקי"ד): המנהג ... להדליק ב' נרות ... יש אומרים נגד איש ואשה, כי נ"ר נ"ר כמנין אברים שבאיש ואשה, כי באשה יש ד' אברים יותר מבאיש, ב' צירים וב' דלתות, כדאיתא בבכורות פרק מומין אלו (דף מ"ה ע"ב), רנ"ב לאשה רמ"ח לאיש, כמנין נר נר. ולפי זה נמי מיושב שכורכים הנרות (רסב), כלומר חיבור איש ואשה, ע"ד עונת ת"ח כו', עכ"ל.

וכ"כ ג"כ באליהו רבה (סימן רס"ג ס"ק ב').

(טו) ועד"ז כתב בס' בן יהוידע למס' שבת (דף כ"ג ע"ב), וז"ל: נר שבת כפול שתיים, א' כנגד האיש וא' כנגד האשה, עכ"ל.

"בן ובת" עם מ' יום של יצירת הולד בגי' ת"ק, ובאיש ואשה יש ת"ק איברים, ולכן מדליקין ב' נרות, כי ב' פעמים נר בגי' ת"ק

(טז) ובספר פענח רזא פ' בראשית כתב לרמז, שלכן האדם חייב בפרי' ורבי' עד שיהיו לו בן ובת כדאיתא בגמ' (רסג), כי בן ובת עם מ' יום שהם נוצרים בהם בגי' ת"ק, ויש להם ת"ק אברים, בזכר רמ"ח ובנקבה רנ"ב, כדאיתא בגמ' (רסד). וכן פרו' ורבו' בגי' ת"ק. ולכן מדליקין בליל שבת ב' נרות, כנגד איש ואשתו (רסה). כי ב' פעמים נ"ר בגי' ת"ק וכו'.

ב"פ נר בגי' ת"ק, כנגד ת"ק איברים שבאיש ואשה, ולכן מדליקין ב' נרות, שתאיר מצוה זו בכל איברים שלהם

(יז) ובספר בן איש חי (הלכות שנה שניה, פ' נח בתחילתה) כתב, וז"ל: מה שמדליקין בליל שבת שתי נרות, ראיתי טעם בספרים, כי שתי פעמים נ"ר עולה ת"ק, והאיש ואשתו הם גוף אחד, ובפרט בליל שבת שהוא זמן הזיווג, ובאיש יש רמ"ח איברים ובאשה רנ"ב, וסך הכל ת"ק, כמנין שתי פעמים נ"ר, שתאיר מצוה זו בכל איברים שלהם, וכמו שכתוב (תהלים לו, י) כי עמך מקור חיים באורך נראה אור, עכ"ל.

ב' פעמים "נר" עולה "חננו המרבה לסלח", כי בהדלקת נרות שבת יהי' תיקון לחטא חוה

(יח) עוד כתב בס' בן איש חי שם, וז"ל: ונראה לי בסייעתא דשמיא, שתי פעמים נ"ר עולה מספר "חננו המרבה לסלח", כי בהדלקת נרות שבת יהי' תיקון לחטא חוה (רסו)

רע"א) ד"זכור" ו"שמור" - זכור לזכר, שמור לנוקבא". ועיין בהגסמן ב"ניצוצי זוהר" לשם (אות ג').

ועיין באלף למטה על מטה אפרים (סתרכיה סל"ג) בשם הפמ"ג, דגם ביו"ט לא יפחות מב' נרות שהם כנגד איש ואשה, אעפ"י דלא שייך אז הטעם דא' כנגד זכור וא' כנגד שמור.

רסו. עיין בארוכה בהנעתק לעיל פ"ד סעיף ב'.

רסב. עיין לעיל הע' רנ. להלן סעיף זה אות כב.

רסג. יבמות (דף ס"א סע"ב).

רסד. במטה משה דלעיל סעיף זה אות יד מציין לבכורות (דף מ"ה ע"ב).

רסה. ולהעיר שענין זה מתאים גם להטעם בהדלקת ב' נרות הם א' כנגד זכור וא' כנגד שמור, כי איתא בתיקוני זוהר חדש (דף ק"ב

ונסלח החטא. ולכן בליל שבת מניחים המלאכים ידיהם על ראש האדם ואומרים לו (ישעי' ה, ז) וסר עונך וחטאתך תכופר (שבת דף קי"ט ע"ב), עכ"ל.

ב"פ נר עולה ת"ק שהוא מהלך עץ חיים, ולכן הרגיל בנר זוכה לבנים ת"ח, כי התורה עץ חיים היא למחזיקים בה

(ט) עוד כתב בס' בן איש חי שם, וז"ל: גם נראה לי בסייעתא דשמיא לרמוז בהדלקת שתי נרות, דאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ב"ד פט"ו, ו): **עץ חיים מהלך ת"ק שנה**. ולכן מדליקין נר כפול שהוא מספר ת"ק, להמשיך ולקבל שפע מעץ חיים (רס"ז), עכ"ל.

ב' נרות כנגד הארה כפולה בשבת לנפש ולגוף

(כ) עוד כתב בספר בן איש חי שם, וז"ל: ועוד נראה לי בסייעתא דשמיא **טעם לשתי נרות, להאיר הארה כפולה לנפש ולגוף**. כי בשבת גם תענוג הגוף הוא מצוה (רס"ח), וכמו שכתוב (ישעי' נח, יד) אז תתענג על ה', עכ"ל.

ב' נרות כנגד בירור הניצוצות הכפול, מתתא לעילא

(כא) עוד כתב בספר בן איש חי שם, וז"ל: ועוד נראה לי בסייעתא דשמיא לרמוז בהדלקת הנר על ברור ניצוצי קדושה, שיהי' מתתא לעילא, דוגמת אור הנר העולה מתתא לעילא. ולהיות הברור הוא כפול, לכן נכפלו הנרות.

ב' נרות כנגד ב' נשמות שיש לאדם בשבת. - נרות כרוכים רמז לב' נשמות הכרוכים יחד בגוף האדם

(כב) וז"ל מטה משה (ח"ד סי' תקי"ד): **עוד טעם לב' נרות, כנגד ב' נשמות שיש לאדם בשבת, והנשמה נקראת נר שנא' (משלי כ, כז) נר אלקים (רס"ט) נשמת אדם**. ולכן עושין גם כן נרות כרוכים (רע), **רמז לב' נשמות הכרוכים יחד בגוף האדם בשבת**, עכ"ל.

וכ"כ באליהו רבה (סימן רס"ג ס"ק ב', הובא בכף החיים שם ס"ק ד'): עוד טעם לב' נרות, שהוא **רמז לב' נשמות הכרוכים יחד בגוף האדם**.

[ובספר יפה ללב (או"ח סימן רס"ג ס"ב) הביא מספר שמנה לחמו (ח"א דף י"ב ע"ג): טעם שמדליקין ב' נרות בשבת, משום דהנשמה קרויה נר, ובשבת יש באדם ב' נשמות, ע"כ מדליקין ב' נרות. והעיר על זה, ד"גם זה טעמו וראו מפורש בפרישה שם בשם רש"ל (רעא)]. וז"ל הפרישה (סימן רס"ג ס"ק ג'): קבלתי, **הא דנהגו לעשות פתילה לשבת**

צדק"י פ' בשלח ע' תרמ"א ואילך. ספר המצוות להצ"צ (דף צ' ע"א. שם דף צ"ב סע"א ואילך).
רסט. כ"ה ג"כ בירושלמי שנעתק לעיל פ"ד סעיף ב' אות א'. ועיין בהנסמן שם הע' נג.
רע. עיין ג"כ לעיל סעיף זה אות יד.
רעא. לכאורה יש להעיר בזה, דב' ענינים הם: (א) **ב' נרות כנגד ב' נשמות שיש לאדם בשבת**, (ב) **נרות כרוכים רמז לב' נשמות הכרוכים יחד**

רסז. המשך לשונו נעתק לעיל פ"ז סעיף א' אות ז'.
רסח. מצות עונג שבת - עיין רמב"ם הל' שבת פ"ל ה"א. טור ושו"ע (ושו"ע הרב) ריש סימן רמ"ב. ועיין סידור האריז"ל (להר"ש מרשקוב) כוונת אכילה בשבת, וז"ל: וכל המאכל אשר אוכל בשבת . . אינו הולך לחיצונים . . אלא כולו נבלע באיבריו. ועיין אור התורה (לה"צמח

ולכרוך שתי נרות כאחד, היינו משום שזכור ושמור בדבור אחד נאמרו, ועוד **רמז לב' נשמות**, ודו"ק. רש"ל. עכ"ל].

כנגד תוספת נר"ן שמקבל האדם בשבת

ומוסיף בכף החיים שם, וז"ל: ועוד נ"ל הטעם, כי הם **כנגד ב' תוספת נר"ן שמקבל האדם בשבת**, אחד מבחי' הלילה ואחד מבחי' היום, כמ"ש לעיל סס"י רס"א, יעו"ש.

ב' נרות כנגד ב' שרפים שסוככים עליו בכנפיהם שלא יזיקוהו המזיקים

כג) ובספר עונג שבת (עונג ליל שבת ס"ה - דף ט' ע"א), מס' סודי רזא כתב, וז"ל: **נגד ב' שרפים ב' נרות לשבת**, דכתיב כי מלאכיו יצוה לך וסמיך ל' מזמור שיר ליום השבת. וסוככים עליו באבר, כנף א' למעלה וא' למטה, דכתיב בהלו נרו עלי ראשי וכתיב נר לרגלי דבריך. השרפים כשהם רואים הנרות ערוכות, **וסוככים אותם בכנפיהם שלא יזיקוהו המזיקים**. שנים מלואים אותו, שנא' **כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך** (רעב), ר"ת **כמ"ל לב"ד**, לכן מסמיך ליום השבת, שלא ילך סביביו כי אם **כמ"ל לב"ד** זהו תחום שבת. ושרפים נוהמים כארי קדוש קדוש קדוש, קדוש בעליונים קדוש בתחתונים קדוש בכל העולמות.

שלש או ארבע נרות

מפני החשש ד"זוגות" טוב להדליק ג' נרות

א) ז"ל ספר עונג שבת (עונג ליל שבת ס"ד - דף ט' ע"א): וטוב היה להדליק ב' נרות, נגד מזרח ומערב, אלא שקרוב הדבר שיש לחוש לשניות, הם זוגות. **אלא בג' נרות אין שטן ואין פגע רע**, כי ג' רואים ואינם ניזוקין.

ג' או ד' נרות

ב) על מה שכתב בשו"ע (ריש סימן רס"ג), דיש מכוונים לעשות ב' פתילות, אחד כנגד זכור ואחד כנגד שמור, כתב הרמ"א, וז"ל: **ויכולין להוסיף ולהדליק ג' או ד' נרות**, וכן נהגו ... כי יכולין להוסיף על דבר המכוון נגד דבר אחר (רעב), ובלבד שלא יפחות, עכ"ל.

לא לפחות מד' נרות

ג) ובספר ליקוטי מהרי"ח (סדר התנהגות ע"ש) מביא מספר כנפי יונה ח"ד **שלא יפחות מד' נרות**, ע"ש.

לשמרך בכל דרכיך. ועיין תענית דף י"א ע"א. הקדמת הזוהר (דף י"ב סע"ב). פ' ואתחנן (דף רס"ג סע"ב).

רעג. עיין שו"ת חת"ס (או"ח סי' ע"ה), מה שהקשה סתירת דברי הרמ"א בזה. הגהת חת"ס על גליון השו"ע (בשם הכת"ס). חכמת שלמה כאן.

(וכמפורש יותר בלשון המס"מ כאן) - וברש"ל מדובר, לכאורה, רק בטעם הדבר ש"נהגו ... לכרוך שתי נרות כאחד", ולא בטעם הדבר ש"מדליקין ב' נרות" בכלל, כבסי' שמנה לחמו כאן.

רעב. עיין זוהר חדש רות (דף פ"ד ע"ד), וז"ל: שני מלאכי השרת מלוין לו לאדם, אחד בימינו ואחד בשמאלו, דכתיב כי מלאכיו יצוה לך

בנר יש ד' מיני שלהבות, נגד ד' אותיות הוי"ה, ולכן צריך שיהא נר של ד' פיות

(ד) וז"ל הפרע"ח (שער השבת פ"ד ד"ה הדלקת הנר): והנה בנר יש ד' מיני שלהובין, נגד ד' אותיות הוי"ה, כנזכר בזוהר פרשת בראשית (דף נ' סע"ב ואילך) כו', עכ"ל (ריעד) [וכ"ה ג"כ בשער הכוונות ובסידור הר"ש דלעיל סעיף ב' אות א]. ובסוף הקטע שם ניתוסף (בחצ"ע"ג): ובתיקונים כתב שיהא נר של ד' פיות.

שבעה נרות

שבעה נרות כנגד ז' נרות המנורה

(א) ז"ל השל"ה (דף קל"ט ע"א) (רעה): וראיתי מדקדקים מדליקין על פי הסוד שבעה נרות, ונכון הוא, כי אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות. ויש מדליקין עשרה נרות, כי כולם מאירות ואלו דברי אלקים חיים, עכ"ל.

(ב) דברי השל"ה הק' הנ"ל הובאו במג"א (סימן רס"ג ס"ק ב'), וז"ל: ויש נוהגין להדליק ז' נרות, וי"א עשרה (של"ה), עכ"ל. ובספר אור ישראל (להרה"ק מוה"ר ישראל יפה) האריך למצוא יסוד לזה, עיי"ש בהלכות שבת (דף קי"ט ע"ב).

(ג) וז"ל שו"ע הרב (סימן רס"ג ס"א): ויש נוהגין (רעו) להדליק לעולם ז' נרות. ויש נוהגים להדליק עשרה מטעם הידוע להם.

שבעה נרות כנגד ז' ימי השבוע

(ד) ובבאר היטב (סימן רס"ג ס"ק ב') כתב, וז"ל: ונוהגין להדליק ז' נרות כנגד ז' ימי השבוע (ריעד), וכ"כ האר"י ז"ל (רעה), עכ"ל.

(ה) ועד"ז כתב בס' עולת שבת (סימן רס"ג ס"ק א', ד"ה ומ"ש ג' או ד' נרות), וז"ל: ובכ"ג מה"ב יש נוהגים להדליק שבעה נרות כנגד שבעה ימי השבוע, ונכון הוא לידועי חן, עכ"ל.

להדליק בעששית ז' פתילות

(ו) וז"ל ס' פלא יועץ (אות נ' ערך נר): ומה טוב להדליק בעששית ז' פתילות, עכ"ל.

רעה. לאחרי שמביא את דברי התולעת יעקב דלעיל פרק זה ס"ב אות ח'.

רעו. ומציין מקורו: האר"י. ועיין להלן הערה רעה.

רעז. ולהעיר, דגם שבעה נרות המנורה הם "כנגד שבעת ימי בראשית" (יל"ש ר"פ בעולותך). והרי הובא לעיל משל"ה, דהדלקת ז' נרות דשבת הם "אל מול פני המנורה כו".

רעה. וכן הביא בשם האריז"ל - בסידור ריעב"ץ (דיני ערב שבת). אבל דעת הריעב"ץ (שם אות ל') היא "להרבות בנרות כפי יכולתו".

ויש לציין, אשר בשער הכוונות (שנעתק לעיל פרק זה סעיף ב' אות ז'), וכן בשאר כתבי האריז"ל

רעה. וז"ל ס' בן איש חי (הלכות שנה שניה, פ' נח בתחילתו): באור הנר יש שלשה גונים, כנגד בריאה יצירה עשיה וכנגד נפש רוח נשמה וכנגד כונה ודיבור ומעשה. ואף על פי שבזוהר (פ' פקודי דף רמ"א ע"א) כתוב יש בנר ארבע שלהוביות כנגד ארבע אותיות השם, הנה בחינה הרביעית נעלמת, שהוא בסוד נשמה לנשמה. ולכן כתב ברוח חיים ז"ל: באור הנר יש שלשה, ולכן חייב אדם להדליק הנר בשבת, יען כי גם השבת משולש בשלשה בחינות קדושה של שלשה סעודות, ולכן צריך להדליק הנר שיש בו שלשה מיני אור בכניסת השבת. עכ"ל.

שבעה נרות כנגד ז' ספירות הרמוזים בשבוע

(ז) ובספר בן איש חי (הלכות שנה שניה, פ' נח ס"א) כתב, וז"ל: על פי הסוד צריך להדליק שתי נרות ... והמדקדקין מדליקין שבעה נרות, ואומרים העולם כנגד שבע ספירות חג"ת נהי"ם הרמוזים בשבוע.

שבעה נרות כנגד ז' העולים לתורה בשבת, כנגד ז' ימי השבוע וכנגד ספירה השביעית (מלכות, כי השבת היא בחי' המלכות)

(ח) ובכף החיים (סרס"ג ס"ט) כתב, וז"ל: וחסידיים ואנשי מעשה נוהגין להדליק דוקא ז', שהם כנגד ז' עולים. וגם כי הם כנגד ז' ימי השבוע (רע"ט). ועוד, כי השבת היא בחי' המלכות, שהיא שביעית אל ספירות הבנין כידוע, וע"כ מדליקין ז' לרמז אל בחי' הנז' (רפ), עכ"ל.

נוסח ה"לשם יחוד" בהדלקת ז' נרות

(ט) וכתב בכף החיים שם (סל"ד) ב"סדר הדלקה", וז"ל: ואח"כ תאמר לשם יחוד וכו', הריני בא לקיים מ"ע דרבנן להדליק ב' נרות לכבוד שבת ... (ואם מדלקת ז' תאמר: ועוד הריני מדלקת ה' כדי שיהי' סך הכל ז', שהנם כנגד ז' עולים לס"ת), עכ"ל.

אפילו המדליק ז' נרות, כשיבוא לביתו יסתכל רק בשתי נרות

(י) וז"ל ס' בן איש חי (הלכות שנה שניה, פ' נח ס"א): אפילו המדליקין שבע נרות, עם כל זה, כשיבוא לביתו יסתכל בשתי נרות דוקא, ויכוין שהם אחד כנגד זכור ואחד כנגד שמור. גם יכוין, אחד כנגד ה"א ראשונה ואחד כנגד ה"א אחרונה. גם יכוין שיאירו נרות שבקדושה למעלה, עכ"ל.

(יא) ועד"ז כתב בכף החיים (סימן רס"ב ס"ז): ותסתכל בב' נרות (וגם אם מדליק ז') ותכוין כי אחד כנגד זכור ואחד כנגד שמור, עכ"ל.

(יב) לסיום סעיף זה מצאנו לנכון להעתיק מ"ש בלקוטי חבר בן חיים (על מ"ש ברמ"א (דלעיל סעיף זה אות א) ד"יש נוהגין להדליק ז' נרות"), וז"ל: ובלבד שלא יעשו מנורה בת ז' קנים, דאסור, כדאיתא בפ"ג דע"ז (דף מ"ג ע"א) והובא ביו"ד שם (סימן קמ"א ס"ח), עכ"ל (רפא).

להם טעם בסוד, כמ"ש לעיל סי' קל"ה אות י"ט, יעו"ש. וכ"כ הפתה"ד [הפתח הדביר סימן רס"ג] סוף אות א', חס"ל אות א', עכ"ל.
רפא. ובשמירת שבת כהלכתה (פמ"ג שוה"ג לסעיף ב') כתב, וז"ל: והמרבב בנרות לא ידליק במנורה בעלת שבעה קנים העשוי מתכת, כתבנית המנורה שבבית המקדש, גם אם אין הנרות עומדים בשורה אחת כמנורת המקדש

(שהובאו לעיל שם) כתב להדליק ב' נרות. **רעט.** ועיין ג"כ סידור צלותא דאברהם (ירושלים, תנש"א), ח"א (ע' רל"ז טור א'), שהביא מספר עולת תמיד (אמסטרדם, תפ"ה), וז"ל: ונוהגין להדליק ז' נרות כנגד שבעת ימי השבוע, ונכון הוא ליודעי חן.
רפ. ומוסיף, וז"ל: וביה"כ נוהגין להדליק ו', וביו"ט ה', ובר"ח ד', כנגד מנין העולים, שיש

עשרה נרות

א ז"ל השל"ה (שנעתק לעיל פרק זה ס"ד אות א'): וראיתי מדקדקים מדליקין על פי הסוד שבעה נרות ... **ויש מדליקין עשרה נרות**, כי כולם מאירות ואלו ואלו דברי אלקים חיים, עכ"ל.

ב ובמג"א (שנעתק לעיל שם אות ג') בשם השל"ה הנ"ל: **ויש נוהגין להדליק ז' נרות, וי"א עשרה** (של"ה).

ג ובשו"ע הרב (שנעתק לעיל שם אות ז'): **ויש נוהגין להדליק לעולם ז' נרות. ויש נוהגים** (רפב) **להדליק עשרה מטעם הידוע להם.**

עשרה נרות, כי עשר מנורות עשה שלמה (שנק' כן ע"ש כי שלום הי' בימיו, ונרות שבת הם משום שלום בית)

ד ובספר יפה ללב (או"ח סימן רס"ג ס"ב) הביא מספר עולת שבת (סי' ש') שכ': **ויש מדליקין עשרה נרות** כי כולם מאירות אלו ואלו דא"ח (רפג) וכו'. וכתב ע"ז היפה ללב, וז"ל: **וטעם מדליקין עשרה נרות נכון הוא, כי עשר מנורות עשה שלמה** (עיין מנחות דף צ"ט ע"א) **שנקרא כן על שם כי שלום הי' בימיו**, לכך הן מדליקין יו"ד נרות, **כי נר שבת הוא משום שלום הבית** (רפד) כו', עכ"ל.

עשרה נרות כנגד עשרת הדברות

ה ובמשנה ברורה (סימן רס"ג ס"ק ז') כתב, וז"ל: **ויש נוהגין להדליק ... עשרה כנגד עשרת הדברות.** ומציין מקורו לשל"ה (אבל בשל"ה שם ליתא הטעם).

ל"ו נרות

ל"ו נרות, כנגד ל"ו שעות ששימש אור הראשון

א ז"ל מדרש פנחס (סימן א'): **איתא במנהגים שיש להדליק בשבת קודש ל"ו נרות** (רפה), **כנגד ל"ו שעות ששימש אור הראשון** (רפז), דהיינו, שאדם הראשון נברא בערב שבת, נמצא י"ב שעות של ערב שבת וכ"ד של שבת, ואחר כך נגזזו כו'.

הדברים הנ"ל שמעתי מפיו בליל שבת, והוא היה ליל שבת הראשון שהתפלל בבית הכנסת שלו בקהילה קדושה אוסטרעהא. ואחר כך כשבא בשחרית לבית הכנסת, מנה

מסודרות [במקום אחר - יפה ללב כאן] מצטרפין לרזמז הסוד הזה, ע"ש. **רפד.** עיין בארוכה בהנעתק לעיל פרק ב' סעיף ב'. **רפה.** מהמשך הענין מוכח שמדובר בנרות שבת קודש שמדליקין בבית הכנסת. **רפו.** עיין ירושלמי ברכות פ"ח ה"ה. ב"ר פי"א, ב. פי"ב, ו. י"יש שנעתק לעיל פ"ב סעיף א' הע' יג.

אלא במעגל וכדומה, וגם אם מדליק בנרות ולא בשמן, עכ"ל. ומציין שם (בהע' ח'): עיין יו"ד סימן קמ"א ס"ח ובש"ך ס"ק ל"ה ובפ"ת ס"ק י"ד. ספר חק לישראל על דיני ערב פסח שחל בשבת דף צ"א בהערה. **רפב.** ומציין מקורו: של"ה. **רפג.** ומוסיף [והוא העתקת לשון השל"ה הנ"ל]: **ואלו הנרות אינן צריכין להיות כולם על השולחן אשר הוא אוכל, אף אם הם**

את הנרות שדלקו בבית הכנסת, ומצא מצומצם ל"ו נרות, לא פחות ולא יותר והנאהו מאוד, עכ"ל.

ה' פעמים או"ר כתיב במעשה בראשית, בגימטריא אל"ה (ל"ו)

ב) ובס' בני יששכר (מאמרי השבתות, מאמר ו', נר שבת אות כ"א) כתב, וז"ל: **נר שבת הוא הארה מן אור הגנוז, וירא אלקים את האור כי טו"ב.** על כן נקרא הדלקת נרות במקרא בלשון הטבה, בהטיב"ו את הנרות (תצוה ל, ז). על כן **מרבותינו הקודמים היו מדקדקים להדליק ל"ו נרות, נגד ל"ו שעות ששימש אור הגנוז** לאדם הראשון קודם שנגנז. וגם כן **ה' פעמים או"ר כתיב במעשה בראשית בגימטריא אל"ה**, היינו אלף ל"ה. והנה בהחזרת האלף לאלף הנה אל"ה מנין ל"ו. עכ"ל(רפז).

מ"ט נרות; ק"ס נרות או נרות כמספר שב"ת

מ"ט נרות

א) בספר רזא דעובדא (עולת שבת - ע' כ"ג) מספר אודות הצה"ק ר' מרדכיילע מנדבורנא, וז"ל: **בהגיע זמן הדלקת הנרות ... בריצה גדולה נכנס לבית מדרשו, והדליק את הנרות שהוכנו להדלקה בעדו סביבות הקירות, וכן במנורה גדולה התלויה על התקרה שקרוא (הענג לייכטער), ס"ה מ"ט נרות (רפח) לכבוד שב"ק, וכן לטובת נשמת אבות"ק ולשאר צדיקים כו', עכ"ל.**

הרה"צ ר"מ מנדבורנא הי' מדליק ק"ס נרות. וי"א שהי' מדליק נרות כמספר שב"ת **ב) וז"ל** ספר אורות מרדכי (מהצה"ק ר' מרדכיילע מנדבורנא) פרק י' (ע' צב): **דרכו של רבינו היה להרבות בנרות בכל עת ובכל זמן ובכל מקום. ובפרט בערב שבת קודש, שאז היה מדליק מאה וששים נרות. וי"א שהיה מדליק נרות כמספר שב"ת (רפט) ... ולזה היה רבינו קונה נרות גדולות וטובות ביותר, עכ"ל.**

ירבה בנרות ככל יכלתו

השבת רומז לאלף השביעי, שאז יהי' אור הלבנה כאור החמה, ולכן צריך

להדליק נרות רבות בשבת

א) ז"ל החייט (מערכת השמים שער השבעיות), הובא בספר אוצר דינים ומנהגים (י.ד. אייזענשטיין, תרע"ז) ערך הדלקת הנר (עמוד 93): **השבת רומז לאלף השביעי, שאז הלבנה יהיה לה אור כאור החמה, ומפני זה נצטוונו להדליק נרות רבות בשבת, עכ"ל.**

"למנצח בניגונת מזמור שיר"; מ"ט אותיות שבפסוק "ישמחו וירננו גוי"; ועוד) - עיין קונטרס "מנורת זהב טהור" להרש"ל. ולהלן בסמוך מסופר שהי' מדליק ק"ס נרות או נרות כמספר שב"ת. **רפט.** ולעיל בסמוך מסופר שהי' מדליק מ"ט נרות.

רפז. ולעיל שם (אות ו') כתב, וז"ל: שבת הוא יום שכולו אור, ולא נאמר בו ויהי ערב במעשה בראשית, ואור הראשון שימש אז ל"ו שעות, מנין אל"ה, אלף ל"ה, מנין ה' פעמים או"ר הנאמר במעשה בראשית, על כן תיקנו חז"ל למצוה נרות שבת, עכ"ל. **רפח.** בגודל ענין מספר מ"ט (מ"ט תיבות שבמזמור

ריבוי נרות הוא בכלל ברכה

(ב) עוד באוצר דינים ומנהגים שם: מרבים נרות בשבת ... ריבוי נרות הוא בכלל ברכה, דכתיב כו' - ומעתיק תוכן דברי הספר חסידים שנעתק לעיל פ"ה סעיף א' אות א'.

הרגיל בשרגי טובא נפקי מיניה גברי רברבי

(ג) והגריעב"ץ ז"ל בסידורו (במוסר השבת, דיני ערב שבת אות ל') כתב, וז"ל: **וירבה בנרות בכל ימיו, דרגיל בשרגא טובא נפקן מיניה גברי רברבי, עכ"ל.**
ועיין בהנעתק בארוכה לעיל פ"ז סעיף א' אות א', ובהנסמן שם הערה קפח.

מצוה להרבות בנרות. - הגר"א ז"ל הי' מרבה מאד בנרות

(ד) ועיין במעשה רב להגר"א (ס"ק ק"מ); קיצור שו"ע (סימן ע"ה ס"ב) **דמצוה להרבות בנרות.** ובמעשה רב (ס"ק קי"ב), **שהגר"א ז"ל הי' מרבה מאד בנרות.**

נרות כפי מספר נפשות ביתו

בכל פעם שנולד בן או בת, מרבה בנרות, שעיי"ז יזכו לבנין וחתנין ת"ח

(א) ז"ל ס' לקוטי מהרי"ח (סדר התנהגות ערב שבת דף י"ג ע"ב): **מנהג הנשים, כאשר יולד להם בן או בת מוסיפין נר אחד.** וסמך לדבר משום דאמרינן בפ' במה מדליקין (שבת דף כ"ג ע"ב^{רצ}) **דבשכר שמרבין בנרות דשבת הי' לי' בנין וחתנין רבנן, ע"ש.** **לכך בכל פעם שיוולד להם בן או בת מרבה בנרות, שעיי"ז יזכו לבנין וחתנין ת"ח.**
עיינן ג"כ בפתח הדביר (סימן רס"ג סוף אות א') ובחסד לאלפים שם, ע"ש. ועיין שו"ת שארית יהודה סימן כ"ג.

ועיין שו"ת משנה הלכות (ח"ז סימן ל"ה ד"ה ונראה) שהביא טעם לזה, דכיון דהאשה היולדת החסירה להדליק שבת אחת^(רצ"א), לכן מוסיפה מכאן ואילך נר אחד. אלא שיש למנהג זה טעם נוסף, עיי"ש.

וכ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע כתב (בלקוטי שיחות חלק י"א ע' 289), שהוא כדי להאיר מזלם של כאו"א מבני הבית.

אם במשפחת בעלה לא נהגו להוסיף נר בהולדת וולד, אין בכוחה להכריח

אותו לקנות נר נוסף, אבל מ"מ ראוי שיתן לה בעלה האפשרות לנהוג כך

(ב) ובשו"ת שבט הלוי (ח"ז סימן י' אות ב') כתב, **דאם אצל משפחת בעלה לא נהגו מנהג זה, אין בכוחה של האשה להכריח אותו לקנות נרות מממונו כדי לנהוג כך.** ומכל מקום, כיון שגור שבת הוא משום שלום בית^(רצ"ב), ראוי לבעלה לתת לה אפשרות לנהוג כמנהג משפחתה, ולא ימנע ממנה זאת ויגרום חלילה להפרת השלום, ע"כ.

לקום ממטתה. ועיין בהגהות בעמח"ס "ברוך טעם" לשולחן ערוך סימן רס"ג ס"ק ו' (נדפסו בסוף השר"ע). ועיין כף החיים (סימן רס"ג ס"ק כ"ג).
רצב. עיין בארוכה בהנעתק לעיל פרק ב' סעיף ב'.

רצ. עיין בארוכה בהנעתק לעיל פ"ז סעיף א'.
רצא. עיין משנה ברורה (סימן רס"ג ס"ק י"א) דבשבת הראשונה להולדת הולד מדליק הבעל במקום אשתו היולדת. ועיין בערוך השולחן (שם ס"ק ז') דמסתמא אינה נקיה. ובתורת שבת (שם ס"ק ד') כתב הטעם שאינה יכולה

היתה אשתו רגילה בנרות כמספר הילדים, ונפטרה, אין אשתו השני' חייבת להדליק כמספר הנ"ל

ג) כתב בשו"ת שאילת יצחק (ח"ג סימן כ"א), דמי שאשתו היתה רגילה להדליק הרבה נרות כמספר הילדים אשר בבית (רצג) ונפטרה (רצד) והתחתן עם אשה אלמנה (רצה), אין אשתו השני' חייבת להדליק כמספר הנרות שהדליקה אשתו הראשונה, אלא תוכל לנהוג כמנהגה בהדלקת הנרות, ע"כ.

צ"ע מה הדין בנתאלמנה (לכאורה פשוט שאינה משנה ממנהגה), וכן אם מת לה ילד רח"ל (לכאורה אין מפחיתה).

אין האשה רשאית לפחות ממספר הנרות שהיא רגילה בהם

אין האשה רשאית לשנות מדרכה, דהוי כנדר

א) אשה הנוהגת להדליק מספר מסויים של נרות שבת - אינה רשאית לפחות ממספרם, וכמ"ש בשו"ת מור ואהלות (סימן ז' (רצו)), דלכתחילה אינה רשאית לשנות מדרכה, דהוי כנדר, ע"כ.

נתייקרו הנרות, ורוצה להפחית ממספר הרגיל - אפשר שצריכה התרת נדרים

ב) ובשו"ת לבושי מרדכי (מהדו"ת סימן מ"ט (רצז)), דן "ע"ד הדלקת נרות לש"ק אשר כעת נתייקרו מאוד כידוע, ודחיקא לי' שעת' להרבות בהוצאות כ"כ שיצטרך ללוות עד"ז, האין די בב' נרות כעיקר הלכה", ומאריך בזה, ומסיים: "ואפשר דצריך התרה, כשאר נדרי מנהגים. אלא דמדברי מג"א (רצח) וקיצור שו"ע (רצט) הנ"ל לא משמע הכי", עכ"ל.

עתה להדליק נרות כמספר הנרות שהדליקה אשתו הראשונה - לא תשנה בזה כלום ממנהגה עד עתה. ועדיין צ"ע).

רצו. הביאו במנחת שבת, מנחה חדשה (השמטות), לקיצור שו"ע סימן ע"ה סי"ד (דף קכ"ז ע"ב), והובאו דבריו בס' שמירת שבת כהלכתה ח"ב פמ"ג סעי' ג'.

רצז. ונכפל שם (בשינויים קלים) בסימן ק"ט.

רצח. סימן רס"ג ס"ק ט' (בדין ד"אם אין ידו משגת לקנות נר לשבת ולקידוש היום ... וכן ... נר שבת ונר לחנוכה, נר שבת קודם - ד"אם יש לו נר א' סגי, ויקנה אח"כ לקידוש או לנר חנוכה), נעתקו לעיל פ"ה סעיף ד' הע' קסג.

רצט. סימן ע"ה ס"ב ("ראוי שלא לפחות משתי נרות, נגד זכור ושמור. ואך בשעת הדחק גם בחד סגי", עכ"ל), נעתקו לעיל סוף הע' רמט.

רצג. לכאורה הוא הדין גם באם היתה אשתו הראשונה מדלקת הרבה נרות מטעם אחר (לאו דוקא מפני מספר הילדים שלה), ודייק כאן כמספר הילדים, מפני החידוש שבדבר, שאפילו היתה מדלקת אותם כמספר הילדים, אעפ"כ אין אשתו השני' חייבת להדליק כמספר הזה.

רצד. לכאורה הוא הדין גם אם גירש אותה בעלה, ועזבה את הבית (שאו דינה כאינה בביתה, ומדליקה רק ב' נרות - עיין ששכ"ה, ח"ב, פמ"ג ס"ג, ובהגסמן שם הע' י"ד), והילדים נשארו בבית הבעל, אעפ"כ אין אשתו השני' חייבת להדליק כמספר הילדים של אשתו הראשונה.

רצה. לכאורה הוא הדין גם עם התחתן עם גרושה, ולכאורה הוא הדין גם עם התחתן עם בתולה (אף שבנוגע למתחתן עם בתולה יש לומר, שכיון שעד עתה, על פי רוב, לא הדליקה נרות, לכן אם תתחיל

בשעת הדחק - תעשה התרת נדרים בפני שלשה

ג) ובספר שמירת שבת כהלכתה (פרק מ"ג ס"ג) כתב, וז"ל: **ובשעת הדחק** (כגון אם תנהג במנהגה, תצטרך לצמצם בשאר הוצאות שבת), **תעשה התרת נדרים בפני שלשה** (ש), עכ"ל.

שכחה פעם אחת להדליק - מדלקת כל ימיה נר א' יותר על מה שהיתה רגילה להדליק עד עתה

חלתה ולא הדליקה נר בשבת, תהא זהירה כל ימיה להוסיף על כל נר של מצוה יותר ממה שהיתה רגילה עד עתה, ובעת תענית ווידוי - תתודה גם על עבירה זו

א) ז"ל המהרי"ל (הלכות שבת דף כ"ט ע"א בהגה"ה): נשאל למהר"י סג"ל, **אשה שחלתה** (שא) **ולא הדליקה נר בשבת, והורה לה שתהא זהירה כל ימיה להוסיף על כל נר של מצוה** (שב) **יותר ממה שהיתה רגילה עד עתה. ומתי שאירע תענית ותתודה, אז תתודה ג"כ על עבירה זו. ואם רצונה להרבות תענית על ככה להתכפר לה, תע"ב.** הועתק מהרי"ל ישן נושן, עכ"ל.

ב) דברי מהרי"ל הנ"ל הובאו גם במטה משה; דרכי משה; רמ"א; ב"ח; לבוש וש"ע הרב. אבל בכל הנ"ל הובאו דברי המהרי"ל בשינויים (ובפרט הענין דתענית, שהובא רק בדרכי משה), ולכן נעתק כאן את לשונם הזהב.

אשתלי ולא הדליקה נר בשבת, תהא זהירה כל ימיה להוסיף על כל נר של מצוה יותר ממה שהיתה רגילה

ג) וז"ל מטה משה (ח"ד סימן תכ"ב): **אשה דאשתלי ולא הדליקה נר בשבת, תהא זהירה כל ימיה להוסיף על כל נר של מצוה** (שג) **יותר ממה שהיתה רגילה, מהרי"ל, עכ"ל.**

דאונס, גם היא צריכה להוסיף כל ימי נר א'. עיין בזה במג"א שנעתק להלן סעיף זה אות א, ובמחצית השקל שנעתק שם אות ב'.

שב. כן העתיק גם במטה משה דלהלן. ועד"ז בדרכי משה דלהלן: להוסיף על נר של מצוה. וברמ"א ובבי"ח (ועד"ז בשו"ע הרב): מדלקת כל ימיה ג' נרות. ועד"ז בדרכי משה בדברי עצמו. וכ"כ ג"כ בלבוש שנעתק להלן.

ועיין להלן סעיף זה אות יב (מאלי רבה) שדייק בזה, דההוספה היא "אפי" נר מצוה אחר שאינה של שבת".

שג. עיין ג"כ לעיל הע' שב.

ש. ומציין שם (בהע' י"ב), וז"ל: כדין הנהגה טובה שצריך התרה - יו"ד סימן רי"ד, עיי"ש בש"ך ס"ק ב' ובדגול מרובה. וראה או"ח סי' תקפ"א במשנ"ב ס"ק י"ט ובשעה"צ ס"ק ל"ג, דלכתחילה יש לחוש לשיטת הש"ך ולהתיר נדר, עכ"ל. ומוסיף שם, וז"ל: **ומוטב שהאשה תתנה לפני שמתחילה להוסיף נרות שבת, שאין היא מקבלת דבר זה בנדר, עכ"ל.**

שא. בדרכי משה, רמ"א, ב"ח וש"ע הרב העתיקו ממהרי"ל: "אשה ששכחה" (ועד"ז במטה משה: "אשה דאשתלי"). ולכאורה, לדעת המהרי"ל, גם אשה שחלתה ולא הדליקה נר, שהיא בגדר

שכחה ולא הדליקה נר בשבת, צריכה כל ימיה להוסיף על נר של מצוה יותר ממה שהיתה רגילה עד עתה, וצריכה תענית ויודוי כו'

(ד) וז"ל הדרכי משה (סימן רס"ג ס"ק א'): כתב מהרי"ל: **אשה ששכחה ולא הדליקה נר בשבת, צריכה כל ימיה להוסיף על נר של מצוה (שד) יותר ממה שהיתה רגילה להדליק עד עתה, וצריכה תענית ויודוי כו', עכ"ל.**

ע"י הוספת הנר אינה מפסדת הכוונה דב' נרות כנגד זכור ושמור

וממשיך שם, וז"ל: **וכל זה אינן אלא חומרות רחוקות, ואדרבה נראה דכל המוסיף על הנרות גורע ומפסיד הכוונה של זכור ושמור(שה).** אבל הנשים נוהגות כדברי מהרי"ל, **שכל ששכחה פעם א', מדלקת כל ימיה ג' נרות.** ונראה דסמכו אדברי מרדכי דכתב במסכת ראש השנה ר"פ י"ט(שו) דיכולין להוסיף על דבר המכוון. וכ"כ שם האשיר"י(שז). וע"ש, עכ"ל.

שכחה פעם אחת להדליק, מדלקת כל ימי' ג' נרות

(ה) וז"ל הרמ"א (סימן רס"ג ס"ק א'): **האשה ששכחה פעם אחת להדליק, מדלקת כל ימיה ג' נרות (מהרי"ל),** כי יכולין להוסיף על דבר המכוון נגד דבר אחר, ובלבד שלא יפחות (אשיר"י ומרדכי מס' ר"ה ריש פ' י"ט).

שכחה פעם אחת להדליק, מדלקת כל ימי' ג' נרות, שבזה תהא נזהרת מאד שלא תשכח עוד

(ו) וז"ל הב"ח (סימן רס"ג סוף ד"ה ומ"ש ויש שמכוונין): **כתב במהרי"ל: אשה ששכחה פעם אחת להדליק, מדלקת כל ימי' ג' נרות.** ונראה דהטעם הוא, שבזה תהא נזהרת מאד שלא תשכח עוד, שאם תשכח עוד צריכה עוד להוסיף נר בכל פעם שתהא שוכחת. וכן נוהגים הנשים, עכ"ל(שח).

שכחה פעם אחת להדליק, מדלקת כל ימיה ג' נרות, לתקן עוותתה

(ז) וז"ל הלבוש (סימן רס"ג ס"ג): **ונהגו הנשים, כששכחה פעם אחת להדליק, מדלקת כל ימיה ג' נרות, לתקן עוותתה, עכ"ל.** ובאליהו זוטא שם (ס"ק ג') כתב, וז"ל: **הטעם, שלא תשכח עוד, שאם תשכח עוד צריכה להוסיף עוד נר בכל פעם ופעם, עכ"ל.**

שח. ומוסיף שם: וכתב הרב בהגהת שו"ע [דרכי משה ורמ"א דלעיל סעיף זה אות ד-ה]: ואע"פ שתקנו שתי נרות כנגד זכור ושמור, אפ"ה אין בהוספת הנר הפסד הכוונ', כי יכולין להוסיף על דבר המכוין נגד דבר אחר, ובלבד שלא יפחות, כמ"ש באשיר"י ומרדכי במס' ר"ה ר"פ י"ט, עכ"ל.

שד. עיין ג"כ לעיל הע' שב.
שה. עיין בארוכה בהנעתק לעיל פרק זה סעיף ב'.
שו. ר"פ יו"ט של ר"ה - דף ל"ב ע"ב (סימן תש"כ).
שז. שם (סימן ג'). ועיין בהנסמן לעיל פרק זה סעיף ג' הע' רעג.

שכחה כמה פעמים, צריכה להוסיף בכל פעם, כדי שתהי' זהירה מכאן ולהבא בכבוד שבת

(ח) וז"ל המג"א (סימן רס"ג ס"ק ג'): ואם שכחה כמה פעמים, צריכה להוסיף בכל פעם, כי הדבר משום היכר' שתהי' זהירה מכאן ולהבא בכבוד שבת (ב"ח), עכ"ל.

אם הי' דרכה להדליק ג' נרות, ושכחה להדליק, צריכה להוסיף נר א' ולהדליק ד' נרות

(ט) על מ"ש במג"א הנ"ל "אם שכחה כמה פעמים כו"ו" כתב במחצית השקל כאן (ס"ק ג'), וז"ל: וה"ה אם מתחלה הי' דרכה להדליק ג' נרות כל פעם, אם שכחה (צריך) [צריכה] להוסיף נר א' ותדליק כל פעם ד', וכן עד"ז לעולם, עכ"ל.

שכחה פעם אחת להדליק, מדלקת כל ימיה ג'. - שכחה כמה פעמים, מוספת בכל פעם (י) וז"ל שו"ע הרב (סימן רס"ג ס"א): אשה ששכחה פעם א' להדליק, נוהגין שמדלקת כל ימיה ג'. ואם שכחה כמה פעמים, מוספת בכל פעם, כדי שיהי' לה היכר וזכרון, שתהא זהירה מכאן ולהבא בכבוד שבת ולא תבוא לידי שכחה, עכ"ל.

אשה עני' ששכחה, די לה שתוסיף מעט שמן כל פעם, ואם היתה רגילה בנר קטן, תדליק נר יותר גדול קצת

(יא) ז"ל מחצית השקל (סימן רס"ג סוף ס"ק ג'): כתב בספר א"ר [אות ט' (ש"ט)], דעני' ששכח', יש להקל שלא תצטרך לנר נוסף, ודי לה שתוסיף מעט שמן כל פעם. ואם רגילה להדליק נר שעווה וכדומה, די לה אם היתה רגילה בנר קטן עכשיו תדליק יותר גדול קצת, עכ"ל.

(יב) על דברי הלבוש הנ"ל (סעיף זה אות ז) ד"נהגו הנשים, כששכחה פעם אחת להדליק, מדלקת כל ימיה ג' נרות כו"ו, כתב באליה רבה (סימן רס"ג ס"ק ט' (ש"י)), וז"ל: להוסיף על כל נר של מצוה יותר ממה שהיתה רגילה", ומציין שם: מט"מ ומהרי"ל. וממשיך שם, וז"ל:

אם שכחה פ"א להדליק: אפילו רגילה בג', תדליק יותר; ההוספה היא אפילו בנר מצוה אחר שאינו של שבת; מספיקה הוספה, וא"צ עוד נר

שמענין מהא תלת. א', דאף שרגילה בג', מדליק (ש"א) יותר. ב' אפילו נר מצוה אחר שאינה של שבת. ג', משמע דרק הוספה בעינן, כגון שמדליק נר גדול יותר, או נותן מעט שמן יותר, אבל א"צ להדליק עוד נר לתוספת, דלא כהבנת רמ"א ולבוש. ונראה להקל בזה לאשה עני', עכ"ל.

שכחה פ"א להדליק, תספק לאשה עני' שמן להדלקה

(יג) וז"ל שיערי תשובה (סימן רס"ג ס"ק ג'): כת' בשירי ברכה [סימן רס"ג אות א'] בשם מוה' שמואל שער אריה בהגהת כת"י שכתב ע"ז, דיותר טוב לעשות מי

וכן להלן: שתדליק; נותנת.
ובכף החיים שם נעתק: תדליק; שתדליק;
ליתן.

שט. נעתק להלן באות שלאחרי זה.
שי. הובא בכף החיים כאן ס"ק י"ב.
שיא. לכאורה צריך לומר: תדליק.

ששכחה שתספיק לעני' אחת שמן להדלקה, ע"ש. אבל המנהג להוסיף נר, וכדברי מהרי"ל, עכ"ל.

יד) ומציין על זה בכף החיים (סימן רס"ג ס"ק י"ג), וז"ל: אמנם לפי מ"ש באות הקודם [נעתק לעיל סעיף זה אות א] דמהרי"ל לא כתב בהדיא להוסיף נר, דיותר טוב להספיק לעני' אם אפשר, עכ"ל.

אם לא שכחה לגמרי, והחסירה רק נר א' ממה שהיתה רגילה להדליק, האם צריכה להוסיף נר בכל שבת

טו) ז"ל הפרי מגדים (א"א) סימן רס"ג (ס"ק ג'): עמ"א. אם מדלקת ב' נרות פ"א, רק א' צריכה להוסיף. וכן אם מדלקת הרבה, ושכחה פ"א [וחסר]ה א', תדליק יותר, שתהא זהירה, עכ"ל(שיב).

טז) אבל המשנה ברורה (סימן רס"ג ס"א) בביאור הלכה (ד"ה ששכחה וכו') כתב עליו, וז"ל: עיין בפמ"ג דה"ה אם לא שכחה לגמרי, רק שחסרה נר אחד ממה שהיתה רגילה מתחילה. ולא נהירא, דכל זה הוא רק מנהג, והבו דלא לוסף עלה, עכ"ל(שיג).

הוספת הנר - דוקא אם שכחה לגמרי, או ששכחה אחד מב' הנרות שכנגד זכור ושמור

יז) ועיין שו"ת מור ואהללות (סימן ז'ש"ד), דלדברי הרמ"א (דלעיל סעיף זה אות א') יש לומר, דדוקא בשכחה לגמרי מלהדליק, או עכ"פ בשכחה מאחד משנים, ולא בהנוספים. ואף שלכתחילה אינה רשאית לשנות מדרכה, דהוי כנדר, מ"מ אדעתא דהכי לא קנדרית להוסיף על הנוסף. וסיים, דנכון יותר ליתן זה הנוסף לאשה עניה שאין לה להדליק כלל, עכ"ל.

שכחה להדליק, אבל בעלה (או אחר) הדליק בשבילה - אין צריכה להוסיף

יח) ז"ל ספר תורת שבת (סימן רס"ג ס"ק ב'): פשוט, שאם אחר מדליק בשבילה, שאינה צריכה להוסיף, שהרי בס"ג נאמר שבכל שבת ראשונה אחר הלידה הבעל מדליק, עכ"ל.

שכחה להדליק ב' נרות, אמנם בעלה הדליק נרות של גאז או חשמל

יט) ז"ל ספר מלמד להועיל(שטו) (מחברת הראשונה, סימן מ"ו):

שאלה: אשה אחת שכחה להדליק ב' נרות שהיא רגילה להדליק לשבת, אמנם בעלה הדליק ד' נרות גאזפלאממען, ומעתה שואלת האשה אם צריכה להוסיף נר.

שיב. הביאו ג"כ בכף החיים (סימן רס"ג ס"ק י"א). וכ"כ בשו"ת באר משה (ח"ה סי' ס"ג).
שיג. ובתורת חיים כאן (ס"ק ד') כתב, דאע"פ שמשמע מכל רבותינו שרק אם שכחה מלהדליק לגמרי צריכה להוסיף, מ"מ יש לנהוג כפרמ"ג, כיון דנפק מפומי, ע"כ.

שיד. הביאו במנחת שבת, מנחה חדשה (השטות), לקיצור שו"ע סימן ע"ה סי"ד (דף קכ"ז ע"ב).
שטו. למוהר"ר דוד צבי האפפמאנן ז"ל, ראש ומנהל של בית המדרש לרבנים בברלין, פרנקפורט ענ"מ, תרפ"ו.

תשובה: דבר פשוט הוא שיוצאין בגאזפלאממען ידי מצות נר של שבת(שטז) ... וכן בעלעקטריש ליכט ... וכן פשוט שאם אחר מדליק בשבילה, שאין צריכה להוסיף(שיז) ... אמנם לפי דעת האשל אברהם [סימן רס"ג] סק"ג(שיח) אף בשכחה נר אחד ממה שהיתה רגילה צריכה להוסיף, וא"כ כיון שגם מקודם זה היו רגילין להדליק ד' גאזלאמפען וגם שתי נרות, אף שיוצאין בגאז-פלאממען לחוד, מ"מ לא גרע משכחה ממה שהיתה רגילה.

אך דברי הא"א אינם מוכרחין, וכבר חולק עליהם בספר משנה ברורה(שיט), וע"ג בשו"ת מור ואהלות(שכ) הובא בספר ארחות חיים ס' רס"ג אות ב'.

אם יהי עירבוב על השולחן בהוספת הנר, ולא יהי הידור לשולחן, אז יכולה להקל בנדו"ד, או שתוסיף רק בגודל הנרות וכו'

ונראה, שאם ע"י הוספת נר אחד יהיה קצת ערובוב בשולחן, כגון שיש להם ב' לייכטער של כסף שוים, ואם יוסיפו עוד לייכטער אחר שאינו של כסף, או שאינו מכוון עם השניים, יהי אינו נאה ליופי הידור השולחן, אזי יכולין להקל בענין דידן, או שתוסיף רק בגודל הנרות(שכא) או שתתן שוה של נר הנוסף לקופת חלה (חלה-ביכסע). ורק אם אינו מערבב כלל, מהיות טוב תחמיר על פי דעת הפמ"ג להוסיף עוד נר. ופטור בלא כלום אם א"א, משום שעכ"פ פשעה האשה ששכחה להדליק ולא ברכה על הנרות, עכ"ל.

שכחה להדליק, וצוותה לנכרי ביה"ש להדליק - אי צריכה להוסיף

כ) עיין ספר שמירת שבת כהלכתה (חלק שני, פמ"ג, ס"ה הע' כ"ט), וז"ל: יש לעיין, לפי מה דנקטינן דמותר לומר לנכרי בין השמשות להדליק נר לצורך שבת (סימן רס"א ס"א(שכב)), **אם האשה שכחה להדליק והיא מצווה את הנכרי להדליק(שכג), אי קנסינן לה. די"ל דסוף סוף השתדלה שיהא נר דלוק ואור מאיר בבית ובזה מתקיימת המצוה (עיין סימן**

ולענין אם קונסין את האשה ששכחה, להדליק נר נוסף, כשהבית הי' מואר באור החשמל (אבל לא הדליקו אותו לכבוד שבת) - עיין ששכ"ה שם ס"ה הע' ל'. השבת והלכותי שם סל"ט, ובהנסמן שם הע' 69. ילקוט יוסף סימן רס"ג סכ"ו, ובהנסמן שם הע' מ"ב.

שיז. וכמ"ש בס' תורת שבת ס"י רס"ג ס"ק ב' [נעתק לעיל סעיף זה אות יח]. - מלמד להועיל כאן.

שיח. נעתק לעיל סעיף זה אות טו.

שיט. נעתק לעיל סעיף זה אות טז.

שכ. נעתק לעיל סעיף זה אות יז.

שכא. עיין ג"כ לעיל סעיף זה סוף אות יב.

שכב. עיין ששכ"ה פמ"ו סכ"ב, ובהנסמן בהערות שם.

שכג. עיין שם פמ"ג ס"ד, ובהנסמן בהערות שם.

שטז. וכמו שפ"י בשו"ת בית יצחק חי"ד כרך א' ס' ק"כ אות ה' דיכולין לברך בגאזליכט וכן בעלעקטריש ליכט להדליק נר של שבת, וכ"פ בס' משנה ברורה בס"י רס"ד. - מלמד להועיל כאן. [וכפ"הג כוונתו למשנ"ב סימן רס"ד בבאור הלכה ד"ה בעטרן בסופו, וז"ל: השמנים שלנו שדרך העולם להדליק בו [שקורין גאז] שריחו רע במקצת מדליקין בהם בשבת כו', עכ"ל]. ועיין ג"כ שם סימן מ"ז. שמירת שבת כהלכתה, חלק שני, פמ"ג ס"ד, ובהנסמן שם הע' כ"ב. השבת והלכותי, שער ההלכות, סימן ה' ס"ט, ובהנסמן שם הע' 16. הנעתק בס' דרכי הלכה לשו"ע או"ח סימן רס"ד ס"א.

- כמובן שכל הנ"ל מדובר רק באופן שהגאז או נרות החשמל הודלקו לשם מצות נר שבת ולכבוד שבת - ששכ"ה כאן (ובהנסמן שם הע' כ"ג), ולהלן שם סעיף ל"ב.

רס"ג במשנ"ב ס"ק כ"א(שכד). **ובפרט לדעת אלה הפוסקים** (שכה) **דגם אם הנכרי מדליק יכולה האשה לברך**, ואף דלא קי"ל הכי, עיי"ש, מ"מ יש אור בבית ולא נקנוס. ועיין קצוה"ש סי' ע"ד בבדה"ש ס"ק ל"ב, עכ"ל(שכו).

שגגה והדליקה לאחר שקיבלו הקהל שבת מבעוד יום - צריכה להוסיף נר בכל שבת

(כא) בספר גידולי טהרה (חלק השו"ת סי' ל"ז באמצעו(שכז)) דן באשה ששגגה והדליקה נר של שבת לאחר שהקהל קיבל עליו שבת מבעוד יום (דהיינו שהי' עוד לערך שעה עד הלילה). דהנה הך הדלקה לאו כלום היא, והוי כאילו לא הדליקה. דלא מיבעי לדעת המרדכי דס"ל דגם באיסור דרבנן אי עביד לא מהני, וא"כ כאן דהוי איסור דרבנן להדליק(שכה) לא מהני. אלא אפי' אי דלא כהמרדכי, הכא שהדליקה באיסור, ופשוט דאסור ליהנות מאורה, ודבר פשוט הוא דנר שבת צריך להיות ראוי לשימוש, וא"כ מסיק **דצריכה להוסיף נר א' כל ימי'**, דהא הוי כאילו לא הדליקה. וע"ש דסידר לה ע"ז דרך תשובה, והעיקר שתקבל עלי' להיות מדלקת בזמן מוקדם מספיק לשבת, ע"כ.

אשה שלא הדליקה נרות משך זמן רב, ואח"כ חזרה בתשובה - האם צריכה להוסיף

(כב) ז"ל ספר שמירת שבת כהלכתה (חלק שני, פמ"ג, סוף הע' ל"ו): יש לעיין מהו הדין ... בפשעה ולא הדליקה, ואח"כ חוזרת בתשובה, הרי לא שייך הטעם כדי שתהא זהירה בכבוד שבת. וי"ל דבכה"ג לא קנסו, עכ"ל.

אפילו הדליקה לאחר נישואי' כמ"פ ב' נרות, והפסיקה, ואח"כ חזרה בתשובה, אין צריכה להוסיף

(כג) וכ"כ בספר ילקוט יוסף (סימן רס"ג סכ"ז), דאשה שפשעה ולא הדליקה משך זמן רב נרות בערב שבת, ואח"כ חזרה בתשובה, והתחילה לשמור תורה ומצוות, אין צריך לקנוס אותה ולהדליק נר נוסף. ואפילו אם לאחר נישואיה הדליקה כמה פעמים ב' נרות, יכולה להמשיך ולהדליק ב' נרות, ע"כ.

(כד) והנה בששכ"ה שם, בטעם הדבר דבכה"ג לא קנסו, כתב ד"הרי לא שייך הטעם כדי שתהא זהירה בכבוד שבת". וכ"כ בילקוט יוסף שם הע' מ"ג, "דהסברא בזה פשוטה, מפני שבנדוד"ד לא שייך הטעם שתהי' זריזה יותר במצות ההדלקה (וכ"כ הטעם הב"ח, ושאינו משום כפרה, עיי"ש)".

וכוונתם לדברי הב"ח שנעתקו לעיל סעיף זה אות ו. ועיין להלן פרק זה סעיף י"ב אות ב, ממחצית השקל, דבלי דברי הב"ח הי' עולה על הדעת דהטעם שצריך להוסיף

שכז. תור"ד הובאו בס' דרכי הלכה לשו"ע או"ח סימן רס"ג ס"א (ע' קע"ז), ומשם נעתק לכאן.

שכח. עיין ג"כ שמירת שבת כהלכתה, חלק שני, פמ"ו ס"ד, ובהנסמן שם הע' ל"ה.

שכד. ועיין ג"כ בהנסמן לעיל הע' שטז בסופה. **שכה.** עיין ג"כ שו"ע הרב סימן רס"ג ס"א. קיצור דיני נש"ק פ"ד סי"ז, ובהנסמן שם הע' 32-33.

שכו. ועיין ג"כ סי' הליכות ביתה סי"ד הע' 10.

נר הוא בא לכפרה, א"כ גם בנאנסה צריכה כפרה קצת כו' (ועיין שם הע' שלג), משא"כ לטעם הב"ח כו' (שכט).

אשה המתקרבת ליהדות דינה כנאנסה ולא הדליקה, שאין צריכה להוסיף (כה) ובספר קיצור דיני נש"ק (פ"ה ס"ג) כתב, וז"ל: **אשה המתקרבת ליהדות המתחילה להדליק נרות, אינה צריכה להדליק נר נוסף** עבור כל הפעמים שלא הדליקה, **כי דינה כנאנסה(של), עכ"ל.** ומציין שם לששכ"ה הנ"ל, וס' הליכות ביתה סי"ד הע' 10.

שכחה להדליק בערב יו"ט - האם צריכה להוסיף

כו) עיין ספר שמירת שבת כהלכתה (חלק שני, פמ"ג הע' כ"ח), דשקו"ט בענין אשה ששכחה ולא הדליקה נרות בערב יו"ט (או בערב יו"ט שני של גלויות) - האם צריכה להוסיף מכאן ולהבא עוד נר, עיי"ש בארוכה, וש"נ.
ועיין ג"כ ספר הליכות ביתה סימן י"ד סכ"ג ובהע' ס"ז שם. ילקוט יוסף סימן רס"ג סכ"ח, ובהע' מ"ד שם.

שכח הבעל להדליק - אין האשה צריכה להוסיף

כז) כתב בספר השבת והלכות' (שער ההלכות, סימן ה' ס"ל), דאם שכח הבעל להדליק נרות (באופן שההדלקה מוטלת עליו, וכגון שאשתו אינה בבית), אין מצריכים את האשה להוסיף מכאן ולהבא, ע"כ(שלא).

איש המדליק בקביעות ושכח - האם חייב להוסיף

כח) ולענין איש המדליק בקביעות ושכח פעם אחת, אם חייב להוסיף - ראה ס' הליכות ביתה סי"ד הע' 10. ס' שמירת שבת כהלכתה, חלק שני, פמ"ג ס"ה הע' ל"ה.

הנר הנוסף שמדלקת צריך להיות משמן נוסף, ולא מן השמן של הנרות שהיא רגילה להדליק תמיד.

כט) לכללות הענין יש להוסיף מ"ש בכף החיים (סימן רס"ג ס"ק י"א), וז"ל: **ודבר פשוט הוא, שצריך להוסיף שמן ותדליק הנוסף, אבל לא בשמן שהיתה מדלקת בו ב' נרות תדליק בו ג', דאדרבא בזה מגרעות נתן, דנכבין מהרה וממעטת יותר בכבוד שבת, עכ"ל.**

נאנסה ולא הדליקה - אין צריכה להוסיף

נאנסה ולא הדליקה, אין צריכה להוסיף

א) ז"ל המג"א (סימן רס"ג ס"ק ג'): ומה"ט(שלב) נ"ל **דאם נאנסה ולא הדליקה, כגון שהיתה בבית האסורים וכיוצא בה, א"צ להוסיף, עכ"ל.**

שפשעה), א"כ מדוע לא תהא צריכה להוסיף? **של.** כפה"נ כוונתו שהיא בבחינת "תינוקת שנשבה". - ס' הליכות ביתה אינו תח"י.
שלא. ומציין שם לשו"ת באר משה ח"ח סימן ס"ג סוף אות א'. שו"ת דברי שלום ח"ד סימן י"ב סוף אות ו'.

שכט. לכאורה צ"ע, דבמחצה"ש שם מסיים, דהטעם לזה דלדעת הבי"ח אם נאנסה ולא הדליקה אין צריכה להוסיף, הוא משום ד"בלא"ה היתה זהירה, אלא האונס גרם לה שלא הדליקה", וא"כ בנדו"ד, **שלא היתה זהירה** (ובלשון ס' ששכ"ה וילקוט יוסף הנ"ל: אשה

הא דנאנסה א"צ להוסיף הוא דוקא להב"ח, דטעם הוספת הנר הוא מפני "שבזה תהא נזהרת מאד שלא תשכח עוד", משא"כ אם הנר הנוסף הי' בא לכפרה או לתשלומין, אזי גם אם נאנסה היתה צריכה להוסיף

(ב) על מ"ש במג"א שם, "שכחה פעם אחת כו', משום היכרא כו', ומה"ט נ"ל דאם נאנס[ה] כו'", כתב במחצית השקל שם, וז"ל: ר"ל, דבלי דברי הב"ח הי' עולה על הדעת [ד]הטעם שצריך להוסיף נר הוא בא לכפרה, א"כ גם בנאנסה (צריך) [צריכה] כפרה קצת(שלג), או הוי ס"ד [ד]טעם נר הנוסף [הוא] לתשלומין מה ששכחה, א"כ ה"ה בנאנסה. משא"כ לטעם הב"ח, שתהי' זהירה מכאן ואילך, בנאנסה א"צ להוסיף, דהא בלא"ה היתה זהירה אלא האונס גרם לה שלא הדליקה, עכ"ל.

נאנסה ולא הדליקה, אין צריכה להוסיף

(ג) וז"ל שו"ע הרב (סימן רס"ג ס"א): אם נאנסה ולא הדליק', כגון שהיתה בבית האסורים וכיוצא בזה, א"צ להוסיף כנגד זה, עכ"ל.

הדליקה וכבו - הוי כנאנסה וא"צ להוסיף

(ד) עיין שו"ת מור ואהלות (סימן ז' שלד), דאם הדליקה וכבו הנרות ע"י שלא הי' החלב טוב, ג"כ א"צ להוסיף(שלה), דהוי כנאנסה, וח"ו אין זה סכנה וסימן רע. רק שמעתה תקבל להיות נזהרת בזה לברור מחלב טוב, ע"כ(שלו).

אם לא הדליקה מחמת עוני, אין צריכה להוסיף

(ה) וז"ל כף החיים (סימן רס"ג ס"ק י'): ונראה, דה"ה אם לא הדליקה מחמת עוני, שלא הי' לה כסף לקנות, דא"צ להוסיף, עכ"ל.

קכ"ז ע"ב). ארחות חיים (החדש) סימן רס"ג סוף ס"ק ב'.

שלה. ובמכ"ש אם כבה רק נר אחד - עיין שו"ת מהר"ם בריסק (סימן מ"ז), הובא בס' דרכי הלכה לשו"ע או"ח סימן רס"ג ס"א (ע' קע"ז). ועיין ג"כ שו"ת באר משה ח"ח סי' רל"ג. שו"ת שאילת יצחק ח"א סי' ל"ב.

שלו. ועי"ש בשו"ת מור ואהלות שם (הובא בס' דרכי הלכה שם), דמסיים, שיקבל הבעל ללמוד לאור נרות של ש"ק, דכל זכות האשה בנרות מבואר בספה"ק הוא אם בעלה ובני' לומדים אצל הנרות, ע"כ. ועיין ג"כ לעיל פ"ז סעיף א' אות יד.

שלב. דהב"ח (דלעיל פרק זה סעיף י"א אות ו') שהביא המג"א לפנ"ז (נעתק לעיל שם אות ח'), דהטעם לזה ש"אם שכחה כמה פעמים, צריכה להוסיף בכל פעם", הוא מפני "כי הדבר משום היכר' שתהי' זהירה מכאן ולהבא בכבוד שבת". ועיין להלן סעיף זה אות ב' ממחצית השקל.

שלג. וכן משמע מפשטות דברי המהרי"ל (שנעתק לעיל פרק זה סעיף י"א אות א'), שלכן כתב שם "אשה שחלתה" כו', דאע"פ שאשה חולה אנוסה היא, אעפ"כ גם היא צריכה להוסיף כל ימי' נר א'.

שלד. הובא במנחת שבת, מנחה חדשה (השטות), לקיצור שו"ע סימן ע"ה ס"ד (דף

- פרק י -

תיקון והבהוב הנרות והפתילות

תיקון הנרות והפתילות ע"י הבעל:

(א) במסכת שבת (דף קי"ט ע"א): **רב הונא מדליק שרגי**. וכתב על זה בחדא"ג מהרש"א כאן, וז"ל: **דהוא [רב הונא] מרא דשמעתין בפ' ב"מ (שבת דף כ"ג ע"ב(שלז))** דאמר הרגיל בנר כו', דמשמע דהאיש נמי חייב בנר, וכמ"ש התוס' (שם ד"ה ה"ג חזא דהו רגילי בשרגא) דהו רגילי בנר הבעל והאשה, ע"ש, עכ"ל.

(ב) ובמהרש"ל שם, אחרי שהביא שמצא "בתוס' ארוכים" ש"היו שם הרבה נרות, והיתה אשתו מדלקת אחרת", כתב, וז"ל: **ואני אומר, דיכול להיות שהוא הדליק תחילה, כדי שאשתו תהי' מדלקת נר של מצוה(שלח), עכ"ל(שלט).**

הכנת ותיקון הנר צ"ל ע"י הבעל אבל ההדלקה תהי' ע"י אשתו

(ג) אבל בכתבי האריז"ל מפורש שרק **הכנת ותיקון הנר צ"ל ע"י הבעל, אבל הדלקתם צ"ל על ידי האשה.**

(ד) וז"ל שער הכוונות ענין ליל ו' (דף ס"א ע"ד): **גם תזהר בתיקון הנרות של שבת, אמנם הדלקת הנר היא מצוה על האשה בעלת הבית, כנודע, עכ"ל(שמ).**

(ה) ועד"ז בסידור האריז"ל להר"ש מראשקוב (ח"ב דף מ"ט ע"ב): **כוונת הכנת הנר יהי' על ידך דוקא, והדלקתה תהי' ע"י אשתך.**

שלז. נעתק לעיל פ"ז סעיף א' אות א'.

שלח. צ"ע הכוונה. ובסי' טעמי המנהגים סימן ר"ס בקונטרס אחרון (ע' קכ"ה) העתיק את דברי המהרש"ל בזה הלשון: **שהדליק מתחילה נר אחד, כדי שאשתו תדליק בה את הנרות של שבת.** ועד"ז כתב בתוספת שבת (סימן רס"ג סוף ס"ק ז', הביאו ב"משנת יעקב" לשו"ע שם), וז"ל: **ומהרש"ל פירש . . היינו שהדליק מתחילה נר אחד כדי שאשתו תדליק בה את הנרות של שבת, עכ"ל.** וכתב עליו ב"משנת יעקב", וז"ל: **ולענ"ד הלשון במהרש"ל אין נראה כן, וגם אין עושין כן, רק עושין כמו שפירשתי, שהבעל מהבהב כל הנרות ומכבה אותן אח"כ, ועל ידי כולן הם נר של מצוה.**

ואין כוונת מהרש"ל לפי פירוש תוספת שבת, כמו שהביא עטרת זקנים בשם פענח רזא*, דיהא לה מוכן נר שממנו תדליק בכל ערב שבת הנרות ולא ע"י קינסא, דתוספת שבת מפרש דהבעל ידליק נר אחד ויניח מודלק,

ולהעטרת זקנים לא ידליק רק יהא מוכן שהאשה תדליק ע"י נר זה כל הנרות, עכ"ל "משנת יעקב".

(* פ' בשלח. וכן הביאו ג"כ בא"ר סימן רס"ג סוף ס"ק א' בשם פענח רזא. וכבר העירו על זה (ב"הגהות והערות" שבטור וש"ע הל' שבת ח"א, הוצאת הדרת קודש, תנשי"א), דלפנינו לא נמצא ענין זה בפענח רזא. וכנראה שכן הי' לפניהם בפענח רזא כתב יד. וכ"ה בפ"י רבינו חיים פלטיאל עה"ת פ' בשלח (עה"פ בשלח יג, כב) "לא ימיש עמוד הענן יומם גוי" [ועיין ג"כ לעיל פ"א סעיף ב' אות ב'], אשר הרבה דברים משמו נמצאים בפענח רזא.

שלט. ובהגהות היעב"ץ לש"ס שבת כאן מעיר: **דילמא בשעה שהי' שרוי בלא אשה, ושהיתה חולה ו[אן] יולדת או בסיבת מקרה [אחר], או שהי' מדליק נרות הרבה, עכ"ל.** **שמ.** נעתק ג"כ בס' פתורא דאבא - מנהגי האר"י.

[ובסידור האריז"ל להרי"ק הלשון הוא: "הכנת הנר תהיה על ידך דוקא, והוא שתערוך ותעמיד הנרות על המנורה, ואך הדלקתם תהיה על ידי אשתך". אבל הוספה זו לא הובאה בשאר כתבי האריז"ל שנעתקו כאן(שמא)].

(ו) ועד"ז בשו"ע האריז"ל (קבלת שבת סוף ס"ב - ירושלים תשד"מ ס"ע קב): גם תהא זהיר בתיקון הנרות, אך [ה]הדלקה תהי' ע"י אשתך.

(ז) וז"ל הפרע"ח (שער השבת רפ"ג, הובא בספר סידורו של שבת): תיקון הנר שבת תהי' אתה זהיר, אך הדלקתם תהיה על ידי אשתך, עכ"ל.

(ח) ועד"ז בספר לחם מן השמים (דף כ"ו ע"א): וצריך הוא [הבעל] לתקן הנרות, אך הדלקתם יהי' ע"י אשתך.

(ט) וכן מוכח מספר משנת חסידים, שכתב (במסכת תוספות שבת פ"ב אות ג'): "ויזהר לתקן לשבת להאיר על השולחן הנ"ר כו", ולהלן (שם אות ה) כתב: "ונרות אלו יודלקו על ידי אשתו".

(י) ובספר פלא יועץ (אות נ' ערך נר) כתב, וז"ל: וכתבו משם הארי"ז ז"ל, שהטבת הנרות צריכה להיות ע"י האיש, וההדלקה ע"י האשה, עכ"ל.

גם תיקון הנר צ"ל ע"י האשה, והתיקון של האיש הוא בזה שאומר: הדליקו את הנר, ויש בזה גם תיקון על עון העגל

(יא) אבל בספר יפה ללב (או"ח סימן רס"ג ס"ו(שמב)) כתב, וז"ל: גם ההכנה לתקן אותה צריך שתהי' ע"י האשה, וכן המנהג ... והתיקון של האיש הוא כי יבטה בשפתים לאמר: הדליקו את הנר, כי הדיבור עושה רושם גדול ותיקון גדול, וכמ"ש הרב ח"י [חמדת ימים] (דף ל"ט ע"א) יע"ש אשר בזה יש מהתיקון גם למעשה העגל אשר כבה איהו נרו של עולם שכתב הרב שם (דף ל"ז ע"א), עכ"ל.

(יב) ובמג"א (או"ח סימן רס"ג ס"ק ז') כתב, וז"ל: ומ"מ (כלומר, אעפ"י שהנשים מוזהרות בו יותר, כמ"ש בשו"ע שם (ס"ג)) האיש יתקן הנרות. ומציין ל"כתבים".

(יג) ועל יסוד דברי האריז"ל הנ"ל, כתב בשו"ע הרב בעל התניא (סימן רס"ג ס"ה), וז"ל: טוב שהוא [הבעל] יתעסק בתיקון הפתילות והנרות, וגם ידליק בשאר חדרים שאין אשה מדלקת שם.

אם מדליק בשמן זית יתקן הבעל את הפתילות, אם מדליק בנר של שעוה או של חלב, יניחם הבעל בעצמו בנר על השולחן

(יד) ובספר יסוד ושורש העבודה (שער השמיני, שער העליון) כתב, וז"ל: ואחר ערובי חצרות יתקן פתילות לנר של שבת, אם מדליק בשמן זית, כי הדלקה אותה מצוה האשה חייבת בה, ותיקון הפתילות מוטל על הבעל. האריז"ל. ואם מדליק בנר של שעוה ושל

מוטל על הבעל", מוסיף: ואם מדליק בנר של שעוה ושל חלב, יניחם בעצמו בנר על השולחן. שמב. נעתק לעיל פ"ד סוף סעיף ב'.

שמא. ובסי' יסוד ושורש העבודה (שנעתק להלן סעיף זה אות ד), לאחר שמביא בשם האריז"ל דאם מדליק בשמן זית הנה "תיקון הפתילות

חלב, יניחם בעצמו בנר על השולחן ... לכו נא וראו איזו דרך ישרה לפני איש, איך ומה ראוי לאדם להשתדל בהנחה עושה מצוה כתיקונו, שיהיו מונחים נרות של שבת לצד דרום ושולחנו לצד צפון כמבואר בתיקוני(שמג) כו'.

טו) ובתוס' הגרעק"א בביאור המשנה (שבת פ"ב מ"ו - דף ל"א ע"ב(שמד)) "על שלש עבירות נשים מתות בשעת לידתן, על שאינן זהירות בנדה, בחלה ובהדלקת הנר", כתב, דהא דלא תני "על שאינן זהירות בנר", כמו דתני "ובחלה" ולא תני "בהפרשת חלה" - דהתנא בא לרמוז לנו למה דאיתא בתיקוני הזוהר(שמה), **שבעל הבית יתקן את הנרות, ושאשתו תדליק**. ולכן תני "ובהדלקת", דתיקון הנר על הבעל, עיי"ש.

טז) ובספר אוצר החיים (מנהגי הרה"ק מרן בעל "דברי חיים" זצ"ל מצאנז - ע' קצ"ו) מביא שכך ה' מנהגו בקודש של בעל ה"דברי חיים" מצאנז זצ"ל, לתקן את הנרות, ואח"כ היתה אשתו מדלקת אותן.

כל דבר שבקדושה יש להכין מקודם המקום מלמטה

יז) ובספר מקוה ישראל מביא מהרה"ק משינאווא זי"ע, וז"ל: **שצריך לדקדק בכל נרות מצוה להניח ולהדביק הנרות במקומן מקודם ואח"כ להדליקן**, דאנן קיימא לן הדלקה עושה מצוה בכל מקום. על כן הדלקה במקומה בעינן כמו נר חנוכה. **אח"כ** אמר עוד טעם בזה, **שכל דבר קדושה יש לעשות ולהכין מקודם המקום מלמטה, ואח"כ ממשיכין עליו האור מלמעלה, עכ"ל**.

הטבת הנרות לכבוד שבת לשם שמים

יח) וז"ל ספר אורות מרדכי (מהצה"ק ר' מרדכיילע מנדבורנה) פ"ו (ע' צ"ג): פ"א כשבא רבינו אל סיגעט, שלח הרה"ק ה"ייטב לב" זיע"א את הרה"ח ר' רפאל פריינד ז"ל לראות האיך רבינו מהדק ומטיב את הנרות לכבוד שבת קודש, באמרו, **שכל כוונותיו לשם שמים, עכ"ל**.

טעם שנוהגין שהבעל עושה הכנה קצת דההדלקה, הוא מפני שההדלקה

מצוה בו יותר מבשלוחו, וע"י הכנה זו יוצא ידי חובתו

יט) וז"ל אשל אברהם (מבוטשאטש) לסימן ר"ס סעיף ב'(שמו): ואולי לזה כ' בספה"ק לעשות הכנה קצת דההדלקה, כגון להעמיד המנורה בעצמו, וי"ל שהוא מצד שההדלקה חשובה יותר מהסעודה, ועל ידי זה לא יצטרך לומר הדליקו את הנר(שמז) כפי סגנון לנהוג כמו זר נחשב בעיני הנשים להזכירם כן בכל עש"ק, **ועל ידי ההכנה יוצא ידי חובתו היטב, עכ"ל**.

הבהוב הנרות והפתילות קודם הדלקתן

א) במשנה שבת (דף כ"ח ע"ב): פתילת הבגד שקיפלה ולא הבהבה (על השלהבת, כדי שתהא מחורכחת ותדליק יפה, רש"י), ר"א אומר ... אין מדליקין בה. ובגמרא שם (דף כ"ט ע"א): רבא

שמו. בהמשך למ"ש שם לפני"ז - נעתק לעיל

פ"ד סעיף ה' אות ג'.

שמז. עיין בזה בארוכה בהנעתק לעיל פ"ד סעיף ו'.

שמג. נעתק לעיל פ"ה ס"ב אות ד'.

שמד. עיין בארוכה בהנעתק לעיל פ"ו סעיף א'.

שמה. לע"ע לא מצאתי דבר זה בספר "תיקוני הזוהר".

אמר, היינו טעמא דרבי אליעזר, לפי שאין מדליקין בפתילה שאינה מחורכת כו'. ובתוס' שם (ד"ה רבא) כתב, וז"ל: ונ"ל דבחנם נהגו אנשים להדליק הפתילה ולכבותה כדי שתהא מהובהבת, דהא אין הלכה כרבי אליעזר דשמותי הוא, עכ"ל (שמח).

נוהגות הנשים להבהב הפתילה קודם הדלקתה כדי שיאחז בה האור היטב
(ב) אבל ברא"ש שם (פ"ב ס"ה) כתב, וז"ל: ונוהגות הנשים להדליק הפתילה ולכבותה כדי שתהא מהובהבת ויאחז בה האור היטב, ומנהג יפה הוא (שמט), עכ"ל. ועיין מרדכי שבת כאן (סימן רפ"ט). שלטי הגבורים לרי"ף כאן.

(ג) וז"ל הטור (סוף סימן רס"ד): וא"צ להבהב הפתילה, שאין הלכה כר"א שמצריך להבהב, מ"מ נהגו הנשים להדליק הפתילה ולכבותה, כדי שתהא מחורכת ותאחז בה האור יפה, עכ"ל.

(ד) ועד"ז כתב הרמ"א (על מ"ש בשו"ע שם (ס"ט): אין צריך להבהב הפתילה (ש"י)), וז"ל: ומ"מ נהגו להדליק הפתילה ולכבותה, כדי שתהי' מחורכת ותאחז בה האור יפה (טור), עכ"ל.
(ה) וכ"כ בשו"ע הרב (סימן רס"ד ס"ד), וז"ל: מן הדין א"צ להבהב הפתילה על השלהבת קודם שידליקנה כדי שתהי' מחורכת ותדליק יפה, אבל נהגו הנשים להדליק הפתילה ולכבותה כדי שתהי' מחורכת קודם שתדליקנה לשם מצוה כדי שתאחז בה האור יפה, בין בנר של שמן בין בנר הכרוך, ומנהג יפה הוא.

(ו) וז"ל ס' דרכי חיים ושלום (מנהגי בעל מנחת אלעזר ז"ע) סדר ערב שבת סימן ש"ס (ע"ק ה'): קודם הדלקת נרות ה' מכין ומהבהב הפתילות של הנרות שהדליקה הרבנית הצ' תחי', עכ"ל.

האיש יהבהב הפתילה, כדי שלא תשהה האשה בהדלקתה

(ז) ובמשנ"ב (סימן רס"ג ס"ק כ"ח) כתב, שהאיש יהבהב הפתילה, ויהי' תועלת שלא תשהה האשה בהדלקתה, ע"כ.

בפירושו למס' ביצה (פ"א ס"א ס"ק פ'), וז"ל: נ"ל דמהאי טעמא נהגין הנשים בכל ע"ש להדליק הפתילה ולכבותה קודם הדלקתן, מפני חשש האוסרים כשחל יו"ט אחר שבת כו'. [דיש אוסרים להשתמש ביו"ט שחל אחר השבת בפתילה שהדליק בשבת, משום הכנה. ולדיעה זו צריכין להדליק ולכבות הפתילה מקודם בחול. ומשום יו"ט שאחר השבת נהגו להדליק ולכבות הפתילה בכל ע"ש].

שנ. בשו"ע כאן ניתוסף (בחצ"ע ובאותיות קטנות): פ"י ענין הבהוב יפול על דבר שאינו נשרף לגמרי וגם לא קיים לגמרי. אל תאכלו ממנו נא (בא יב, ט) תרגום יונתן מהבהב, עכ"ל. ובקיצור שו"ע (סימן ע"ה ס"ה): דהיינו שידליקין ויכבדו כדי שיהיו נוחים אחר כך להדליק, עכ"ל.

שמח. עיין בב"י סימן רס"ד, שהביא שם דבעל הלכות גדולות פסק דהלכתא דאין מדליקין בפתילה שאינה מחורכת. וכן איתא בתוספתא. ור"י אומר שבחירוף דרך העברה בעלמא כולי עלמא מודו דצריך, אבל הבהוב גמור להדליק ולכבות אין צריך לעשותו בערב שבת, ע"כ (והוא ממרדכי פ' במה מדליקין סימן רפ"ט).

ובשלטי הגיבורים לרי"ף כאן כתב, וז"ל: רוב הפוסקים הסכימו דפתילות של נר שבת אינן צריכות הבהוב וחירוף. וכתבו הפוסקים, דאע"פ שהנשים נהגו להדליק הפתילה ולכבותה כדי שתהא מחורכת, לא משום הלכה נהגו כן, עכ"ל, ומביא שם דברי בה"ג ור"י הנ"ל.

שמט. ובקרבן נתנאל כאן (ס"ק ח) ציין למ"ש

(ח) אבל ב"רשימות" כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע כותב, וז"ל: לא נהגינן להבהב נר של שבת קודם ההדלקה, עכ"ל.

הבהוב הנרות הוא תיקון לפגם הברית

(ט) ובספר מקוה ישראל מביא מהגה"ק בעל ה"דברי חיים" מצאנז זי"ע, דלהבהב הנרות הוי תיקון לפגם הברית. וכן מובא ג"כ בספר אוצר החיים (מנהגי הרה"ק מרן בעל "דברי חיים" זצ"ל מצאנז - ע' קצ"ו) מעשה שהי', שרבינו אמר לאחד מהמסתופפים בצילו שבא לבקש ממנו תיקון על חטאת נעורים, שידקדק בכל ערב שבת קודש לחרוך את הנרות לפני הדלקתם.

- פרק י"א -

לבישת בגדי שבת ונתינת צדקה לפני הדלקת הנרות

להתרחץ ולהתלבש בבגדי שבת לפני הדלקת הנרות

קודם הדלקת הנרות רוחצות ולובשות בגדי שבת

(א) ז"ל קיצור שו"ע סימן ע"ה ס"ו (נעתק בכף החיים סימן רס"ג ס"ק ל"ה): נוהגות הנשים שקודם הדלקת הנרות רוחצות ולובשות בגדי שבת, ואשרי להן, עכ"ל.

(ב) וז"ל חיי אדם (כלל ה', הלכות שבת ס"ט): ונוהגות ללבוש מקודם בגדי שבת, ואשרי להם, עכ"ל.

בל תתקרב להדליק את הנרות בבגדים צואים

(ג) ובספר יפה ללב (סימן רס"ג סוף ס"ק ו') כתב, וז"ל: וצריך ג"כ כל איש להיות עיניו פקוחות על אשתו לבלתי תתקרב להדליק הנרות בבגדים צואים ובלי רחיצ[ה] במים חמין, ולרחוץ ידיהן לפני ההדלקה לברך בנקיות כפים, עכ"ל.

בימים הקצרים טוב להזהיר אותן שיקדימו לבוא לרחוץ וללבוש, ואם

נתאחרה, מצוה יותר שתדליק במלבושי חול מלבוא לידי ספק חילול שבת

(ד) וז"ל חיי אדם (כלל ה', הלכות שבת ס"ט): בימים הקצרים, שמתאחרת לישב בחנות ואחר כך רוחצת ולובשת, ובין כך יבואו חס ושלום לספק חילול שבת, לכן טוב להזהיר להן שיקדימו לבוא לרחוץ וללבוש. וכשמתאחרת, מצוה יותר שתדליק כך במלבושי חול מלבוא חס ושלום לספק חילול שבת, עכ"ל (שנא).

אשה שנתאחרה וחוששת שאם תרחץ ותתלבש תבוא לידי ספק חילול שבת,

מצוה יותר שתדליק כמות שהיא. - תדליק קודם ואח"כ תחליף בגדיה

(ה) ז"ל קיצור שו"ע שם (נעתק בכף החיים שם): ואשה שנתאחרה בעסקיה ובאה לבייתה קרוב לחצי שעה קודם שבת, שאם תרחץ ותלבש, תוכל לבוא לידי ספק חילול שבת,

לישב בחושך מלחלל שבת ח"ו, עכ"ל. ועיין ג"כ להלן הע' שנב. רש"י שנעתק לעיל הע' קצא.

שנא. ומוסיף שם, וז"ל: ואם הבעל רואה שמתאחרת, מצוה גדולה שהוא ידליק הנרות ולא ישגיח בקטטת אשתו. ומצוה גדולה יותר

מצוה יותר שתדליק כמות שהיא משתבוא ח"ו לידי ספק חילול שבת, עכ"ל(שנב).

(ו) וז"ל ספר בן איש חי (הלכות שנה שניה, פ' נח ס"ט, ציין אליו בכף החיים שם): נכון להדליק אחר שתחליף בגדי שבת. מיהו, אם אחרה וחוששת שאם תחליף בגדיה לא ישאר לה זמן להדליק, אז תוכל להדליק בבגדי חול, ואחר כך תחליף בגדיה, עכ"ל.

וכן כתב ג"כ במשנה ברורה (סימן רס"ב ס"ק י"א).

לבישת צעיף להדלקת הנרות

סגולה לפרנסה ללבוש הצעיף להדלקת הנרות

(א) מנהג הנשים ללבוש צעיף בעת הדלקת נר שבת. והמדקדקות לובשות גם סינר שקורין שירצל.

(ב) מנהג לבישת הצעיף הובא בספר דברי תורה (מהדורא ו' אות ס"ה(שנג)) וכתב על זה, דאף שהטעם הפשוט לזה הוא לכאורה משום שבעת הדלקת הנרות אז הנשים מקבלות שבת, ולכן לובשות אז צעיף או מטפחת של שבת, אך מ"מ בכל יום השבת יקילו בזה קצת, ובעת הדלקת הנרות מדקדקות בצעיף דייקא, כי נ"ר בגימטריא צעיף, דשניהם סגולתם להשפיע פרנסה. כי ידוע אשר נ"ר בגימטריא ג' יחודים(שנד), וממנה(שנה) נמשך פרנסה, ובצעיף אמרו דורשי רשומות עה"פ ותקח הצעיף ד"צעיף" הוא ר"ת עמך ישראל צריכין פרנסה, עי"ש.

(ג) ובפשטות אפשר לומר טעם לבישת הצעיף, כי בעת קבלת שבת צריכה האשה להיות בצניעות יתירה. וטעם זה שייך גם על מנהג לבישת השירצל, דהוי גם כן מלבוש של צניעות, כדאיתא בבבא קמא(שנו) שמתקנת עזרא שתלבוש אשה סינר, ולדעת המאירי והשיטה מקובצת שם הכוונה על שירצל, עיי"ש.

נתינת צדקה לפני הדלקת הנרות

נתינת איזה פרוטות לצדקה לפני הדלקת הנרות

(א) ז"ל קיצור שו"ע (סימן ע"ה ס"ב): וטוב שתתן מקודם איזה פרוטות לצדקה.

(דף שפ"ח טור ב). שער הכוונות ענין קבלת שבת

(דף נ"ד טור ב).

שנה. מן מלכות, רחל - עיין פע"ח שער הזמירות פ"ה, נעתק בספר אור עינים (להרה"ק מוה"ר אליעזר צבי ספרין מקאמרנא) ח"א אות פ"ר ערך פרנסה (דף ר"א ע"ג).

שנו. דף פ"ב ע"א: עשרה תקנות תיקן עזרא.. ושתהא אשה חוגרת בסינר משום צניעותא. וכעין זה הוא בירושלמי מגילה פ"ד ה"א קרוב לסופה.

שנב. ומסיים שם, וז"ל: ואם הבעל רואה שהיא מתאחרת מלבוש, מצוה גדולה שידליק הוא ואל ישגיח ברוגזה, עכ"ל. ועיין ג"כ לעיל הע' שנא. **שנג.** ומשם נעתק בס' דרכי חיים ושלום (מנהגי בעל מנחת אלעזר ז"ע) סדר ערב שבת סימן שס"א (ע' ק"ה).

שנד. יש במלכות רחל ג' יחודים: יחוד הוי"ה **אדנ"י** (כזה: יאהדונה"י); יחוד הוי"ה **אלהי"ם** (כזה: יאהלוהה"ם) ויחוד הוי"ה **אהי"ה** (כזה: יאההויה"ה) , שעולים למספר נ"ד - פע"ח שער השבת פ"ד

על פי הסוד יש ליתן ג' פרוטות לצדקה

(ב) וז"ל ספר כף החיים (סימן רס"ג ס"ק ל"ד): **טוב שתתן מקודם פרוטה לצדקה**, עכ"ל. (ומציין שם, בסוף הענין לקיצור שו"ע שם). ואח"כ מוסיף שם: **וטוב ליתן ג' פרוטות לצדקה, משום שיש להם טעם בסוד, כמ"ש לעיל סי' נ"א אות מ"ד ואו' מ"ה וסי' קל"ב אות ו' ד"ה ועוד ענין וכו', יעו"ש.**

ושם (בקטע שלאח"ז) כתב, וז"ל: סדר הדלקה כך הוא. תחילה תאמר לשם יחוד וכו' הריני בא לקיים מ"ע של הצדקה, והריני נותנת ב' פרוטות לצדקה, ועוד הריני נותנת פרוטה אחת לצדקה לתקן את שורש מצוה זו וכל תרי"ג מצוות הכלולות בה במקום עליון. ויהי נועם וכו', עכ"ל.

נתינת ב' או ג' פרוטות לצדקה, להיות עזר לסליחה ולכפרה

(ג) וז"ל בן איש חי (הלכות שנה שניה, פ' נח לפני סעיף א'): ולכן (שינז) **טוב שהאשה תפריש קודם הדלקה שתיים או שלש פרוטות לצדקה, להיות הצדקה עזר לסליחה ולכפרה**. וכן נהגו פה עירנו קצת נשים להפריש לצדקה קודם הדלקה, עכ"ל.

לפני הדה"נ הוא עת רצון לקבלת בקשות נשים ובנות, ולכן צריך להרבות בברכות השי"ת ע"י נתינת הצדקה

(ד) וז"ל כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע באגרת שלו (נדפסה ב"אגרות-קודש" חלק י"ד ע' תקכ"ט): בשאלתו כמה תפריש אמו ת[י] לפני הדלקת הנרות בערב שבת וערב יום טוב, מובן שזה תלוי ביכולתה. והנקודה בזה, **כיון שעת רצון היא לקבלת בקשות נשי [ו]בנות ישראל קודם קיום המצוה דהדלקת הנרות בעש"ק וערב יום טוב, צריך להרבות בברכות השי"ת בזה על ידי נתינת הצדקה, עכ"ל.**

כבר נתפשט המנהג לתת לצדקה לפני הדלקת הנרות לקופת רבי מאיר בעל הנס

(ה) ובבדי השולחן (בס' קצות השולחן) סימן ע"ד ס"ק י"ט כתב, וז"ל: **כבר נתפשט המנהג בכל תפוצות ישראל שבגולה, ע"פ תקנות הגאונים וצדיקים ז"ל, שקודם הדלקת הנרות תתן צדקה לקופת רמבעה"נ להחזקת הישוב באה"ק ת"ו, ואין לשנות. וגם הר"ש אלקבץ ז"ל מחבר פזמון לכה דודי תיקן החרוזים מיוחדים לבנין ציון וירושלים בפזמון הנ"ל. [מזה] נראה שיש ענין לזכור את ירושלים קודם קבלת שבת, עכ"ל.**

(ו) וז"ל כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע באגרת שלו (נדפסה ב"אגרות-קודש" חלק ו' ע' ק"ה(שינח)): **תחזיק במנהג הטוב של בנות ישראל להפריש צדקה לקופת רבי מאיר בעל הנס - רמבעה"ן - לפני הדלקת נרות בעש"ק וערב יו"ט, עכ"ל.**

שינוי. בא בהמשך למה שכתב שם לפני זה, ד"שתי פעמים נ"ר עולה מספר "חנון המרבה לסלח" כו' (נצתק לעיל פ"ט סעיף ב' אות יח). **שינוי.** במענה לאשה שנכנסה להריון ומבקשת ברכה.

להזהיר את הנשים והבנות המדליקות שלא לטלטל ח"ו את קופת הצדקה לאחרי ההדלקה

(ז) וז"ל כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע (בלקוטי שיחות חלק חכ"ד ה' 298 הערה 75): מובן ופשוט - שצריך להזהיר וככל הדרוש את הנשים והבנות המדליקות שלא לטלטל ח"ו את קופת הצדקה לאחרי ההדלקה (שנט), עכ"ל(שס).

- פרק י"ב -

תפילת האשה בעת הדלקת הנרות

ראויה האשה להתפלל בשעת הדלקת הנרות שיתן לה ה' בנים זכרים מאירים בתורה

(א) ז"ל רבינו בחיי (עה"פ יתרו יט, ג): כה תאמר לבית יעקב אלו הנשים ... צוה לדבר אל הנשים תחלה ... שהאשה הטובה היא סיבה לתורה, שהיא יכולה להמשיך את בנה לבית המדרש ... ולכן ראויה האשה להתפלל לשם יתברך בשעת הדלקת הנר של שבת, שהיא מצוה המוטלת עליה, שיתן לה ה' בנים מאירים בתורה, כי התפלה יותר נשמעת בשעת עשיית המצוה(שסא). ובזכות נר של שבת שהוא אור, תזכה לבנים בעלי תורה הנקראת אור, שנאמר (משלי ו, כג) כי נר מצוה ותורה אור. וכן דרשו רז"ל (שבת כג, ב(שסב)): האי מאן דרגיל בשרגי הויין ליה בנים תלמידי חכמים, עכ"ל.

תתפלל שיהיו בניה מאירים בעולם בתורה ובמצוות וביראת שמים

(ב) ובאגרת התשובה לרבינו יונה(שג) כתב, וז"ל: ותברך ... להדליק נר של שבת. ותתפלל באותה שעה על בני' שיהיו בני' מאירים בעולם בתורה ובמצוות, ותפלל ותאמר יהי רצון שיהיו בני מאירים בעולם בתורה ובמצוות וביראת שמים, מפני שתפלה זו נאה להתפלל בשעה שהאירה נר של שבת(שסד), כענין שנאמר כי נר מצוה ותורה אור(שסה).

כי בשעת קיום המצוה, התפילה על השכר המיוחד לאותו מצוה יותר רצוי לפניו ית', עכ"ל. ועיין בלשון אגרת התשובה לרבינו יונה דלהלן בסמוך, ובהע' שסד שם.
שסב. עיין בארוכה בהנעתק לעיל פ"ז סעיף א'.
שסג. בהוצאה עם ביאור דברי האגרת (ירושלים, תשכ"ב) הוא בסוף אות פ"א.
שסד. ושם לפני"ז (אות פ'): כשהיא נותנת צדקה תתפלל באותה שעה ... שיהיו בניה יראי שמים ומצליחים בתורה ובמצוות, מפני שתפילתו של אדם נשמעת בשעה שהוא עושה מצוה, עכ"ל.
שסה. כפה"נ שדברי רבינו יונה אלה שמשו

שנט. "ולכן צ"ל [קופת הצדקה] לכתחילה במקום שתשאר שם עד לאחרי הבדלה" - לקוטי שיחות חלק כ"א ע' 381.
שס. ומוסיף שם, וז"ל: ואולי זהו הטעם שלא נתפשט כ"כ מנהג נתינת הצדקה לפני הדה"י מפני חשש האמור. ומפני גודל ענין השבת הנה גם לספק חששו. ועוד וג"ז עיקר שהחשש הוא בנוגע לקדושת שבת (ושמירתה) - וה"ז סתירה מיני' ובי' להכנס לחשש כזה ע"י הוספה במצות נש"ק שכל ענינה קדושת שבת, וצ"ע בכ"ז. עכ"ל.
שסא. ובמחצית השקל למג"א שבאות ד' דלהלן (ומקורו ממט"מ בשם רבינו בחיי) הלשון הוא:

תתפלל שיתן לה הרחמן בנים צדיקים ויראי השם ויודעין שמו יתברך
 (ג) וז"ל ה"הגהות דשייכי לספר זרעים" (שנדפסו ברמב"ם סוף ספר זרעים), הלכות חלה בסופן(שסו): ובכן תתפלל אשה תמיד בשעה שהמצוה בידה ומקיימת אותה בהלכותיה,

שיתן לה הרחמן בנים צדיקים ויראי השם ויודעין שמו יתברך, עכ"ל.

(ד) דברי רבינו בחיי הנ"ל הובאו (בשינויים קלים) גם להלכה, במטה משה (ח"ד סימן תי"ז), עולת שבת (סימן רס"ג ס"ק ד'), ועד"ז במגן אברהם או"ח הל' שבת (סימן רס"ג ס"ק י"א), וז"ל שם: ראוי שתתפלל האשה בשעת הדלקה שיתן לה הקב"ה בנים זכרים מאירים בתורה, עכ"ל. ומציין שם: מט"מ בשם בחיי פ' יתרו.

בעת ההדלקה תתפלל על חיי בעלה ובניה שיזכו לתורה אור

(ה) וז"ל ספר מעבר יבק (שפתי צדק פ"ה): **חובה עליה להתפלל בהדלקת נר שבת ויו"ט ויום הכפורים על חיי בעלה ועל בניה, שיזכו לתורה, כדאמרו בזוהר(שסז), עכ"ל.**

(ו) ושם (פט"ו): **וצוה רשב"י בפרשת ויקהל(שסח) כי תתפלל האשה בעת הדלקתה נר של שבת על חיי בעלה ובניה שיזכו לתורה אור, עכ"ל.**

נר שבת היא נשמת אדם הראשון (שקלקלה חוה בחטא עץ הדעת), ולכן ראוי לאשה להתפלל בשעת ההדלקה על בנים מאירים בתורה

(ז) ובדרשות החתם סופר (לז"ך אלול דף שני"ז, טור ב) כתב, אשר חנה הוא ר"ת: חלה, נדה, הדלקת הנר(שסט). והענין, כי גוף האדם הוא בבחינת חלה מעיסה, כמ"ש על עפר מן האדמה שהי' אדה"ר חלתו של עולם(שע), ודמו של אדם הוא נגד דם נדה, ונשמת

להם תמיד וילמדם כל הלכות המוטלות עליהם עד שיהו בקיאים בהן ובהלכותיהן. ועל שם זה נקראת צדקת הגדולה חנה, ר"ת חל"ה נד"ה הדלק"ה, שקיימה ג' מצוות אלו כראוי, ובכן נתן לה הקב"ה תאות לבה וארשת שפתיה בעל מנע, עכ"ל.

שסז. כפה"נ כוונתו לזוהר פ' בראשית (דף מ"ח ע"ב), שנעתק לעיל פ"ז סעיף ב' אות א'. ועיין להלן באות שלאח"ז, ובהערה ששח שם.

שסח. ובמעבר יבק שנעתק באות שלפנ"ז כתב "כדאמרו בזוהר" סתם. ועיין שם הע' שסז.

שסט. וכבר הובא דבר זה בס' מגלה עמוקות עה"ת, פ' שלח, ד"ה ג' מצוות (דף י"ז זרעים), בשם הגהות מיימוני (עיין "הגהות דשייכי לספר זרעים" - שנדפסו ברמב"ם סוף ספר זרעים - בסופן. נעתק לעיל הע' סו). ועיין ג"כ לעיל פ"ד סעיף ב' הע' נב בסופה, דחו"ה הוא ר"ת חלה, ווסתה, הדלקה. **שע.** ב"ר ר"פ י"ד. ועיין בהנסמן לעיל פ"ו סעיף א' הע' קעד.

מקור לדברי רבינו בחיי הנ"ל. וכידוע מ"ש רבינו בחיי (ב"פתיחה" לפירושו עה"ת), שבראשי פרשיות התורה יכלול רוב עיקרו של ספר משלי על פי פירושו של רבינו יונה ז"ל (שהי' רבו המובהק של הרשב"א - רבו של רבינו בחיי).

שסו. בהמשך למ"ש שם לפני"ז בגודל מצות חלה וחביבותה. וז"ל שם: והנה על מצוה זו נצטוו הנשים והזוהרו יותר מן האנשים, כדתנן פרק במה מדליקין [עייין בארוכה בהנעתק לעיל פ"ו סעיף א'] על ג' עבירות נשים מתות בשעת לידתן, על שאינן זהירות בנדה בחלה ובהדלקת הנר, ומפרש טעמא בגמרא, ראשית קראתי אתכם, על עסקי ראשית הזוהרתי אתכם. ופי' רבינו משה גבי הדלקת הנר [רמב"ם הל' שבת פ"ה ה"ג. ועיין בארוכה בהנעתק לעיל פ"ד סעיף א' וסעיף ו']; נשים מצוות על דבר זה יותר מן האנשים, לפי שהן מצויות בבתיהם והן העוסקות במלאכת הבית. ואעפ"כ צריך האיש לזהירן ולבדוק אותן על כך, עכ"ל. לפיכך יזהיר אדם בני ביתו וידרוש

אלקים שבתוכו הוא נגד נר שבת (שעא), ומשום הכי ראוי לאשה שתתפלל על בנים מאירים בתורה בשעת הדלקת הנר, כי הוא נגד נשמתו. ע"כ.

התפילה לאו דוקא בלשון הקודש

ח) ובספר טעמי המנהגים (בקונטרס אחרון - ע' קכ"ה) הביא מס' דעת משה לבנו של המגיד הקדוש מקאזניץ זצוק"ל (פ' תרומה), שסיפר לו אביו הה"ק זללה"ה על אמו של הרה"ק מוה"ר שמואל קאיינדאווער זללה"ה (בעל ספר "ברכת הזבח" על סדר קדשים וספר "ברכת שמואל" עה"ת ועוד ספרים), שלא היתה יודעת להתפלל כלום, אמנם בשעת הדלקתה נרות של שבת התפללה בלשון רוסית: יה"ר שיהא בנה שמואל תלמיד חכם.

התפילה לאחרי שנהנית מהנרות

ט) עיין שו"ת "תשובות והנהגות" (ח"ב סימן תפ"ז), שהתפילה צריכה להיות אחרי שהאשה נהנית מן הנרות (שעב).

נוסח תפילת האשה בעת הדלקת נרות שבת

י) וז"ל כף החיים (סימן רס"ג סל"ד): אחר שתדליק ... ותברך ... אח"כ תראה הנרות ותתפלל שיתן לה השי"ת בנים מאירים בתורה. וזהו נוסח התפילה:

יהי רצון מלפניך ה' אלקי ואלקיי אבותי, שתחוס ותרחם עלי ותגדיל חסדך עמדי לתת לי זרע אנשים עושי רצונך ועוסקים בתורתך לשמה, ויהיו מאירים בתורה בזכות נרות השבת הללו, כמו שכתוב פי נר מצוה ותורה אור. וגם תחוס ותרחם על בעלי, פלוני בן פלוני, ותתן לו אורך ימים ושנות חיים עם ברכה והצלחה, ותסייעהו לעשות רצונך בשלימות, כיר"א, ויהי נעם וכו', ויהי לרצון וכו'. עכ"ל (שעג).

יא) והנוסח הרגיל בפי כל הוא כדלהלן:

יהי רצון מלפניך, יי אלהי ואלהי אבותי, שתחונן אותי ואת אישי [ואת בני ואת אבי ואת אמי] ואת כל קרובי, ותתן לנו ולכל ישראל חיים טובים וארוכים, ותזכרנו בזכרון טובה וברכה, ותפקדנו בפקדת ישועה ורחמים, ותברכנו ברכות גדלות, ותשלים בתינו, ותשפן שכינתך בינינו, וזכני לגדל בנים ובני חכמים ונבונים אהבי יי וראי אלהים אנשי אמת זרע קדש בני דבקים ומאירים את העולם בתורה ובמעשים טובים ובכל מלאכת עבודת הבורא. אנא שמע את תחינתי בעת הזאת, בזכות שרה וברכה רחל ולאה אמותינו, והאר גרינו שלא יקבה לעולם ועד, והאר פניך ונושעה, אמן.

... אח"כ תראה הנרות ותתפלל, עכ"ל.

שעג. ומעיר על זה כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע (בלקוטי שיחות חלק ס"ז ע' 578), וז"ל: לא שמעתי לא הן ולא לאו, ולא ראיתי בבית הרב [הוא כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ זי"ע] תפילת בקשה להדלקת הנרות כו', עכ"ל.

שעא. וזהו הסוד שע"י הנרות מבטלים הדינים, כמ"ש בספר נפש החיים להר"ח פלאג"י (מערכת הני' אות ל"ט). ועיין עוד ארחות חיים ה' יוה"כ (דף ק"ד ע"א אות י"א), עי"ש.

שעב. וכן משמע מלשון כף החיים דלהלן בסמוך, שכתב, וז"ל: אחר שתדליק ... ותברך

אשה קשת רוח בגידול בנים תאמר לאחר הדלקת הנרות הפטרה דיום ראשון דראש השנה

(יב) ז"ל קיצור שו"ע (סימן ע"ה סוף ס"ב(שע"ד)): אשה קשת רוח בגידול בנים, או שאין לה כלל, סגולה שתאמר לאחר הדלקת הנרות הפטרה של יום ראשון דראש השנה. וטוב שתבין מה שהיא אומרת, ותאמר בכונה, עכ"ל.

(יג) וכפה"נ שמקורו מאל"י רבה (סימן רס"ג ס"ק א'), שכתב שם (על מ"ש בלבוש שם ס"א: ויהא זהיר לעשות נר יפה לשבת ... וכל הזהיר בו ביותר הויין לו בנים ת"ח, וסימנך נר מצוה ותורה אור(שעה)), וז"ל: ולכך יש לאשה להתפלל בשעת הדלקה על בנים בעלי תורה. **וטוב שתקרא בעת הזאת הפטרה מר"ה של חנה, עד וירם קרן משיחו, עכ"ל, ומציין לשל"ה (והוא בשל"ה מס' שבת פ' נר מצוה ד"ה כשאשה).**

- פרק י"ג -

ליקוטי הלכות

(א) מי שאין לו אשה מדליק ומברך. ובזה נתספק מהר"ח אם ד' דרים בבית א' והדליקו ג' וד' לא הדליקה כיון שאין הנר כי אם בשביל שלום בית וכבר יש שלום בית אם יש לו להדליק אם לאו. ומיהו נהגו שכל א' מוזהר על שלום בית ומברך. פסקי מהר"ם, - שלטי הגבורים פרק במה מדליקין אות ב'. "וכן כתב בכנסת הגדולה (הגה"ט). ועוד. ועיין עוד בשו"ת דברי חנוך (סימן ח בהשמטות), ע"ש" - ילקוט יוסף סימן י' הערה כ'.

(ב) ז"ל המרדכי פרק במה מדליקין סימן רע"א: מדליקין מנר לנר, וכן הלכתא, הלכך מותר להדליק קינסא או נר של חול מנר של מצוה כדי להדליק בו נר של מצוה אחרת, וכן בנר של שבת וכן בנרות של בית הכנסת. אבל נר של חול אסור להדליק מנר של מצוה אם לא שמדליקין מאותם של חול נר מצוה אחרת כדמוכח בההוא דאין שוקלין כנגד מעשר שני דיני זהב (סה"ת) [וצ"ע השתא מסוגיין דגמ' דפריך תיובתא לשמואל מהא דסלא של מעשר שני אין שוקלין כנגדו דינרי זהב דהא התם אינו שוקל דינרי זהב כדי לשקול כנגדן מעשר שני אחר מה שא"כ הכא דפלוגתייהו כדי להדליק בו של מצוה אחרת - חידושי אנשי שם אות א']. (הגה"ה) מיהו התוס' פירשו נהגו להחמיר שלא להדליק מנר לנר [ע"כ] [מהר"ם. נ"א וכן כתב רבינו שמשון. ואין לשנות המנהג. וה"ר ישראל כתב אע"ג דקי"ל מדליקין מנר לנר היינו דוקא קודם שנעשית המצוה, אבל כבתה מאחר דקי"ל אין זקוק לה אין להדליק מנר לנר. ולהכי יש ביזוי מצוה בחנם, ע"כ. - אנשי שם אות ב']. וכ"כ רבינו שמשון משאנץ, ואין לשנות המנהג (ע"כ), עכ"ל.

(ג) ראה שלטי הגבורים לרי"ף פ' ב"מ (ט, סע"ב ס"ה).

ד) מרדכי סימן רע"ג: הדלקה במקומה בעינן. כתב ה"ר יעקב ישראל ה"ה לנר של שבת. ובירושלמי דפ' הרואה גרסינן המדליק נר של שבת צריך לברך להדליק נר של שבת, וכן ביום טוב של יום טוב ונראה דביום הכיפורים בלא שבת אין מברכין על הדלקת הנר דלא חשו לשלום בית אלא בשבת מפני כבוד שבת.

יולדת בשבת ראשונה; בימי נדוּתה מברכת בעצמה

ה) וז"ל המגן אברהם (סימן רס"ג ס"ק ו'): וכשהיא יולדת בשבת ראשונה מדליק הבעל ומברך (מנהגים מט"מ ושל"ה). משמע דבימי נידוּתה האשה מברכת בעצמה, ועמ"ש סי' פ"ח, עכ"ל. ובבאר היטב כאן, בקיצור, "חוץ אם היא יולדת", ומציין למ"ש שם לפנ"ז (בס"ק ג'). וכמו שיתבאר להלן.

ו) **ראה** בשו"ע הרב סעיף ה': ונוהגין כשהאשה יולדת...

ז) ובספר עולת שבת...

ח) דברי המג"א סרס"ג ס"ק ג' הובאו בבה"ט ס"ק ג'. וממשיך בסומא, יולדת, ימי נדוּתה ... וממשיך, וז"ל: ואשה ששכחה ולא ברכה על הדלקה, אם נזכרת קודם זמן איסור הדלקה, תברך עוד, אבללאחר זמן איסור הדלקה לא תברך. כנה"ג בשם מהר"י ברונא. ועיין תשובת נחלת שבעה סימן ח' [העתיקה בשערי תשובה דלהלן], עכ"ל.

ט) יולדת - קיצור נש"ק ע' ל"ב ס"ו.

י) וז"ל שערי תשובה ס"ק ג': וכת' בתשו' נחלת שבעה סי' ח' אשה שהדליקה ב' נרות ע"ד שתעשה ברכה, וע"י טרדת שבת נסתפקה אם עשתה ברכה, וכת' לחלק בין אם הדליקה בזמנה ע"ש. ואין נלענ"ד, והרא"י שהביא מטעם בוכתבתם אין הנידון דומה כלל, והעיקר בזה כל שהדליק מפלג המנחה ולמעלה מסתמא לשם מצות שבת הדליקה ובירכה, ואפי' אם ספק לה א"צ להדליק נר בברכה, ואם מסופקת אם הדליקה קודם פלג המנחה או אח"כ, יש לחזור ולהדליק לשם מצוה בלא ברכה. וע' בא"ר מ"ש בזה.

כשאינה בביתה - שש"כ שם הע' י"ד מיסודי ישורון ח"ג דף קל"ה ד"ה נוהגים הנשים; בקיצור דיני נשק מציין (גס): הליכות בת ישראל ע' רג, שו"ת בית ישראל סקמ"ח.

שבח הנרות (סתם)

יא) ז"ל ספר שערי אורה (לכ"ק אדמו"ר ר' שלום דובער, בנו של הרב בעל התניא) ע' 170: **עד מהרה ירוץ דברו, מהר"ה גימטרי' ר"נ, שהוא נר שבת, עכ"ל.**

— פרק י"ד —

ליקוטי הלכות ומנהגים בקיצור ומבוארים באריכות בע"ה בחלק ב'

הדלקה בזמנה סגולת הנרות, עבודת הצדיקים, ועוד

א. אודות הדלקה בזמנה ראיתי מכתב מהיטב לב זי"ע שאמר סגולה לאחד שלא היה לו בנים רח"ל, שידליק נרות שבת חצי שעה לפני שקיעת החמה.

סגולת ריבוי הנרות

א ז"ל ספר מעשה רוקח על מסכת כריתות (נעתק בספר מעשה רוקח השלם, ירושלים תשנ"ג): ידוע (יומא יד, ב ואילך) שקטורת ונרות כחדא אזלין, כמבואר בכתוב (שמות ל, ז): "בהטיבו את הנרות יקטירנה", ובין בערב ובין בבוקר היו שתי מצות אלו זה אחר זה, לכן גם נרות עולה "כרת לו", שגם מצוה זו מכפרת על ל"ו כריתות.

בקשה מהנשמות

א כאשר הכין רבינו הפתילות לנרות נשמה לטובת הנשמות הצדיקים הכין אז גם פתילה לנשמת אור ישראל הבעש"ט^(שעו) הקדוש זיע"א ואמר בזה הלשון: מיר בעטן פון אייך אז איר זאלט קומען צו אונזער דאווענען, אבער מיר בעטן איר זאלט קומען אן קיין גרויס גערודער, כדי מיר זאלן זיך נישט דערשרעקן. (מבקשים אנו מכם שתבואו אלינו בעת התפילה אך בקשתינו שתבואו בלא רעש גדול כדי שלא תפחידו אותנו). וכן היה מדליק לטובת נשמת אבותה"ק ולשאר צדיקים, כגון הרה"ק רבן של כל בני הגולה, מוהר"ר אלימלך מליזענסק זצלה"ה זיע"א, וגם הדליק נר לטובת נשמת הרה"ק מוהר"ר מ"מ מרימנוב זצלה"ה זיע"א.

ב בשיחותיו הק' אמר פעם ששמע שהה"ק מרימנוב הבטיח שמי שידלק נר לטובת נשמתו לא יחזירו את תפילותיו ריקם, וסיים רבנו הק' הגם שאיני בטוח ולא ברור אצלי שאמר זאת, אבל נר אני מסכן ומדליק (ובל"ק: א לעכטל שטעל איך איין). וכל הדלקה הזאת היתה דווקא בעצי גפרית (גפרורים) והרבה נרות הדליק בגפרור אחד, בהתלהבות ומהירות גדולה ובשקט ופחד גמר עבודתו זאת ברגעים ספורים בלבד.

ג ז"ל מדרש פנחס (סימן א'^(שעו)): איתא במנהגים שיש להדליק בשבת קודש ל"ו נרות, כנגד ל"ו שעות ששימש אור הראשון, דהיינו, שאדם הראשון נברא בערב שבת, נמצא י"ב שעות של ערב שבת וכ"ד של שבת, ואחר כך נגנזו. ואמר מורי, שהוא האור של ל"ו מסכתות שבש"ס, והוא ל"ו נרות דחנוכה (ופעם א' אמר שהאור נגנז בל"ו מסכתות), ועל

גם אני מזכיר פה מה שראיתי כתוב בספר שערי אורה שער שביעי מהמקובלים הראשונים, כתוב דע שחכמי המשנה והתלמוד מרוב קדושתם ותפילתם היו מונעים מישאל כל מיני צרות כל אחד ואחד בדורו כמו רבן גמליאל דיבנה זקנו של רבינו הקדוש בכוח קדושתו ה' מאריך האף מלמעלה ולא היו מחנות המשחיתים יכולים להזיק את ישראל כפי מה מה שנגזר עליהם ולפיכך ה' רבן גמליאל דיבנה נקרא בעל החוטם בסוד שנא' למען שמי אאריך אפי ותפילתי אחטם לך לבלתי הכריתך.

שעו. נעתק כאן מדפוס אשדוד, תש"נ. ומשמע נעתקו גם ההערות דלהלן.

שעו. בספר אה"ח פ' שמיני ע' ל"ב וז"ל: בענין האמונה בליל ל"ג לעומר שנוהגים למכור נרות ומזכירים שמות כמה תנאים ואמוראים ומי שמדליק נר לכבודם, שמעתי שאותו הרגע אותו הצדיק בא מעולם האמת ומסתכל בפרצופו של אותו האיש והולך הצדיק ושומר שמו וצורתו ובמותו של אותו האיש בא אותו הצדיק ומדבר סגוריא ואומר כמה האיש הזה בזבו כסף והדליק נרות לכבוד הצדיקים, מאחר שלא ראה אותנו ולא הכיר אותנו רק עבור האמונה שהי' לו, מחפשים זכות עליו עד כמה שאפשר וכל שכן הלומד ומזכיר שמותיהם תוך המשנה או המסכתא ששפתותיו דובבות בקבר על אחת כמה וכמה עוזרים לו

כן נעשה נס בחנוכה, כי אז נתגלה אור הגנוז(שע"ח). (ופעם א' שמעתי ממנו, שבכל חנוכה בשעת הדלקת נרות נתגלה אור הגנוז, והוא אור של משיח(שע"ט)).

ד) הדברים הנ"ל שמעתי מפיו בליל שבת, והוא היה ליל שבת הראשון שהתפלל בבית הכנסת שלו בקהילה קדושה אוסטררהא. ואחר כך **כשבא בשחרית לבית הכנסת, מנה את הנרות שדלקו בבית הכנסת, ומצא מצומצם ל"ו נרות, לא פחות ולא יותר והנאהו מאוד**. (גם היה מנהגו בחנוכה בשעת הדלקת הנרות שלא לסגור את החלונות ברחוב משום פרסומא ניסא), ובשאר לילות הקפיד מאוד לסגור החלונות בתחילת הלילה(ש"פ), ואמר כי איתא בזוהר שבלילה תרעין דגן עדן סתימין ותרעין דליבא אינון עייני מסתתמין (והוא ברעיא מהימנא פרשת פנחס דף רכ"ב), בגין דלא יסתכלו באינון מזיקין, עד כאן. ולכן צריך לסגור גם את החלונות(שפ"א), והבן.

הדלקת הנרות בגפרורים דוקא

ה) ובספר רזא דעובדא (עולת שבת - ע' כ"ג) מספר אודות הצה"ק ר' מרדכי'לע מנדבורנא, "וז"ל): בהגיע זמן הדלקת הנרות ... בריצה גדולה נכנס לבית מדרשו, והדליק את הנרות שהוכנו להדלקה בעדו סביבות הקירות, וכן במנורה גדולה התלויה על התקרה שקרוא (הענג ליכטער), ס"ה מ"ט נרות לכבוד שב"ק, וכן לטובת נשת אבותה"ק ולשאר צדיקים, כגון הרה"ק רבן של כל בני הגולה, מוהר"ר אלימלך מליזענסק זצלה"ה זיע"א, וגם הדליק נר לטובת נשמת הרה"ק מוהר"ר מ"מ מרימינוב זצלה"ה זיע"א, ובשיחותיו הק' אמר פעם, ששמע שהה"ק מרימינוב הבטיח שמדי שידליק נר לטובת נשמתו לא יחזירו את תפילותיו ריק. וסיים רבינו הג', הגם שאיני בטוח ואל ברור אצלי שאמר זאת, אבל נר אני מסכן ומדליק (ובלשון-קדשו: א ליכטל שטעל איך איין). וכל **הדלקה הזאת היתה דווקא בעצי גפרית** (גפרורים). והרבה נרות הדליק בגפרור אחד, בהתלהבות ומהירות גדולה ובשקט ופחד גמר עבודתו זאת ברגעים ספורים בלבד, עכ"ל.

ו) מה שהדליק דווקא בעצי גפרית, איני יודע טעמו, אבל מצאתי מובא בעטרת זקנים בשם הפענח רזא (פרשת בשלח) **דטוב לאשה יראת ה' שלא תדליק הנרות שבת בקינסא**

ואחד מהם צוה לו כי בעש"ק קודם כניסת השבת כשילך להתפלל ינעול החלונות בהתריסין, כי שבת קודש הוא אור הגנוז, שבת אחד מס' מעוה"ב [ברכות דף נ"ז ע"ב] וצריך להיות בצינעא, חוץ משבת שנתן להם בצינעא, שנאמר ביני ובין בני ישראל. וגם יש לי בבית גנוזי (אור הגנוז) ונעול ומשומר. [הגדת אור גנוז]. **שפא**. ז"ל הזוהר: דכד אתי לילא תרעין דגהינום אתפתחו וכו' וכמה חיילין דיצר הרע מתפשטין בכל איברין בגופא וכו', בההוא זמנא אינין(י) כולהו נהורין סתימין בלבא ומתכנשין לגבי' כיונים אל ארובותיהם וכו'.

שעה. אמרי פנחס איתא: ושנתגלה האור נעשה נס.
שעט. שם: על כן יש לכל אדם לישב אצל נרות שלו אחר הדלקה חצי שעה.
שפ. שם: וכשם שיש לחלונות דלתות שקורין לאָדִין, כך יש לעינים עפעפים. וכשם שנסתמו בעינים(י), כך צריך לסתוך החלונות של יביטו דרך חלונות שהם משוטטין בלילה בעולם. ולכן צריך להיות לאָדִין מבחוץ ולא מבפנים כמו העפעפים.
וידוע שהרה"ק האלוקי ה"ר פנחס מקוריץ זצ"ל הי' פעם אצל הבעש"ט ז"ל, ואמר לו ג' דברים,

רק יהיה לה נר של שיעור מיוחד להדליק מידי שבת בשבתו, ע"כ. (ובספר מנהג ישראל תורה (אות ו') הוסיף: אמנם רוב נשים אין נזהרות בזה).

ז) וז"ל ספר אורות מרדכי (מהצה"ק ר' מרדכי'לע מנדבורנא) פרק י' (ע' צב): העבודה הגדולה הזאת [הדלקת הנרות ע"י הרצה"ק ר' מרדכי'לע מנדבורנא] היתה מעין עבודתו של הכהן גדול בהדליקו את הנרות במנורה הטהורה בזמן שבת המקדש היה קיים, שיבנה במהרה בימינו, ורבינו תיקן והאיר נשמות ישראל לאביהם שבשמים על ידי נר ה' נשמת אדם.

ח) [ובספר יפה ללב (סימן רס"ג ס"ד): וכל מי שיאיר נרו שהדליק לשבת, מורה על הארת נשמתו יתירה. וז"ש בהקדמת התיקונים (דף י"א ע"א): ובגין דבשבת וי"ט מתלבשין נשמתין בכתנות אור אמר הנביא על כן באורים כבדו ה', עכ"ל].

ט) והא"ר כתב בשם פענח רזא, שטוב שיהי' נר מיוחד להדליק בו תמיד כל הנרות של שבת (משנ"ב, ביאור הלכה, רס"ג סוף קטע הא').

להזהר מדרכי האמורי

י) מה שנוהגין לעשות סגולה בליל שבת נגד הנרות שאינה דולקת יפה או כשהפתילה נתעקם לצד אחר נוהגין להפוך ספר או חלה נגד הנר, אין לעשות כן אפי' בחול משום דרכי האמורי (פ"ת בשם ספר עמודי כסף). וכ"כ בספר דברי יצחק בשם רב שר שלום זללה"ה זיע"ע ועכ"ל מבעלזע שאסור לעשות כן. (סגולות ישראל, מערכת נ' ער נר (סימן כ"ה). - הפתחי תשובה נעתק בלקוטי מהרי"ח סדר התנהגות ע"ש).

סגולה להסתכל בנרות בשעת קידוש

יא) סגולה להסתכל בנרות של שבת בשעת החלת הקידוש ואח"כ בשעת הקידוש להסתכל בכוס של קידוש, והוא סגולה לפסיעה גסה שנוטלת אחד מת"ק מאור עיניו של אדם כמ"ש המג"א סי' רע"א ס"ק כ"ג, ע"ש (סגולות ישראל, מערכת נר, ערך נר (סימן כו)).

כוונת הכלי, הפתילה, השמן והאש (האור)

יב) ז"ל ס' תוצאות חיים (קיצור ס' ראשית חכמה שחיבר בעל הר"ח) סימן צ': נר שבת (ש) צריך שיהי' בב' פתילות, וכן [אי'] בתיקונים [הנ"ל], ויכוין שהם זכור ושמור. ועוד יכוין בכלי ובפתילה ובשמן ובאש הנאחז בפתילה: הכלי מט"ט, פתילה שכינה, שמן צדיק, אור תפארת. וצריך שיורה קבלתו מהימין. ופירשו בתיקונים [בהקדמה - דף י"ד ע"ב] שבאדם הם הכלי - גוף האדם, ופתילה נפש, והשמן רוח, והאור נשמה. וברמז המדות ע"ש, עכ"ל.

יג) וז"ל ספר תוצאות חיים (קיצור ס' ראשית חכמה שחיבר בעל הר"ח) סימן צ': ומורי נשמתו עדן כתב(שפב) שיפנה קורי עכביש מהבית, לסוד הרמוז. ויתקן הבית בנרות דולקות כו', עכ"ל.

— פרק ט"ז —

פירות הנושרים להלכה, שנכללו בפרקים של ספר זה, בקיצור

א. הדלקת נרות שבת - מקורה (א. הדלקת נרות שבת ע"י שרה אמנו. ב. קבלה היתה לישראל מימי משה רבינו; הדלקת נרות שבת ע"י בני" במדבר. ג. הדלקת נרות שבת מצוה מדברי סופרים; נמנית בז' מצוות דרבנן).

ב. הדלקת נרות שבת - טעמה (א. משום כבוד שבת. ב. משום שלום בית (שלא יכשל בעץ או באב). ג. משום עונג שבת.

ג. מי ומי המדליקין (א. אחד האנשים ואחד הנשים).

ד. הדלקת נרות שבת ע"י הנשים (א. הנשים מוזהרות בו יותר, מפני שמצויות בבית ועוסקות בצרכי הבית. ב. האשה כבתה נרו של עולם, לכך נתנו לה מצות הדלקת נר שבת, לתקן מה שקלקלה. ג. אף אם ירצה הבעל להדליק בעצמו ולברך, אין בידו לדחות את אשתו ממצוה זו. ד. עצה שגם הבעל יקיים מצות ההדלקה בעצמו. ה. האשה היא שלוחו של הבעל בהדלקת נר שבת. ו. צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם שכיחה ... הדליקו את הנר).

ה. שבח יקר וגדולת מצות הדלקת נרות שבת (א. ויברך אלקים את יום השביעי (ויקדש אותו) - ברכו (וקדשו) בנר. ב. נר דלוק, שולחן ערוך ומטה מוצעת. ג. אפילו אין לו מה יאכל, שואל על הפתחים ומדליק את הנר. ד. נר ביתו ונר חנוכה; נר ביתו וקידוש היום - נר ביתו עדיף).

ו. הדלקת נרות שבת - אזהרתה (א. על שלשה עבירות (נדה, חלה והדלקת הנר) נשים מתות בשעת לידתן (וילדותן)).

ז. שכר מצות הדלקת נרות שבת (א. הרגיל בנר הויין ל" בנינים (וחתנים) תלמידי חכמים. ב. ע"י הדלקת נרות שבת האשה מרבה שלום בעולם, ונותנת לבעלה אריכות ימים. ג. ברוך אתה בעיר).

ח. במה מדליקין - הפתילות והשמנים (א. פתילות מדברים שאין האור נאחז בהם; שמנים שאינם נמשכים אחר הפתילה. ב. מצוה מן המובחר להדר אחר שמן זית).

ט. מספר הנרות שמדליקין לכבוד שבת (א. נר אחד. ב. ב' נרות (או פתילות). ג. ג' או ד' נרות. ד. שבעה נרות. ה. עשרה נרות. ו. ל"ו נרות. ז. מ"ט נרות; ק"ס נרות או נרות כמספר שב"ת. ח. ירבה בנרות ככל יכלתו. ט. נרות כפי מספר נפשות ביתו. י. אין האשה רשאית לפחות ממספר הנרות שהיא רגילה בהם. יא. שכחה פעם אחת להדליק - מדלקת כל ימיה נר א' יותר על מה שהיתה רגילה להדליק עד עתה. יב. נאנסה ולא הדליקה - אין צריכה להוסיף).
י. תיקון והבהוב הנרות והפתילות (א. תיקון הנרות והפתילות ע"י הבעל. ב. הבהוב הנרות והפתילות קודם הדלקתן).

יא. לבישת בגדי שבת ונתינת צדקה לפני הדלקת הנרות (א. להתרחץ ולהתלבש בבגדי שבת לפני הדלקת הנרות. ב. לבישת צעיף להדלקת הנרות. ג. נתינת צדקה לפני הדלקת הנרות).

יב. תפילת האשה בעת הדלקת הנרות.

יג. ליקוטי הלכות (השמטות).

יד. ליקוטי הלכות ומנהגים בקיצור (השמטות) ומבוארים בע"ה באריכות בחלק ב'.

קובץ שופר הרשב"י ברך ד'

ספר זוהר השבת המחולק

מחלק לפרשיות השבוע, כ-3-4 דפים בשבוע,
ובכך תוכל כל שבת לזכות למאה מליון שנה תורה.
כל המאמרים של הזוהר הקדוש על שבת עם תרגום הזוהר ועוד,
מחלק לקטעים עם פותרות, כדי להקל על הלומד.

חלוקה נוספת לג' סעודות של שבת:

- שמונה פרקים [א-ח] לסעודה הראשונה: דפים כז-פד.
- שמונה פרקים [ט-טז] לסעודה השנייה: דפים פה-קמ.
- שמונה פרקים [יז-כז] לסעודה השלישית: דפים קמא-קצח.

יוצא לאור על ידי מפעל הזוהר העולמי בעיר הקודש בית שמש תובב"א
שנת "אלף המגן תלוי עליו" [אלף המגן תלוי עליו" עם הכולל, בגימטריה: 772]
"וברך עלינו שנה טובה", - "ביאת משיח", - "קץ העולם ומשיח בן דוד",
תשע"ב לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gros
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים,

ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א

וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים

ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

מכתבי הסכמה

מגדולי ישראל כבר באו בדפוס בשאר הספרים
שהוצאנו לאור - וזכרון אחד עולה לכאן ולכאן.

"מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8

רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

פְּתַח דְּבַר

ברוך ה', שֶׁהַחַיִּינוּ וְקִיְמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לְזֶמֶן הַזֶּה שֶׁהַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, מְלַךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמַגֵּן, עֶזֶר בְּעַדְנוּ לְהוֹצִיא
 לְאוֹר עוֹלָם, אֶת סֵפֶר זוהר השבת.

בְּרָצוֹנָנוּ לְהַבְהִיר לְלוֹמְדִים הַיְקָרִים אֶת מִטְרַת הַסֵּפֶר
 וְאֶת הָאִפֶּן שֶׁבּוֹ מְמַלֵּךְ לְלַמֵּד אֶת הַסֵּפֶר.

סֵפֶר "זוהר השבת" לְמַעֲשֵׂה הוּא פְּרִי רַעֲיוֹנוֹ שֶׁל
 הָאֲדָמוֹר מֵהָאֱלֵמִין שְׁלִיט"א, הָעוֹמֵד בְּרֵאשׁ וּבְנִשְׂיָאוֹת
 מְפַעֲלֵינוּ, "מְפַעֵל הַזוהר הָעוֹלָמִי", לְשֵׁם וּלְתַפְאֶרֶת.

הָרַעֲיוֹן הוּא שֶׁכֵּל אָב וְרֵאשׁ מִשְׁפָּחָה, יוֹכֵל לְלַמֵּד
 עִם בְּנָיו בַּעֲת סוּעָדָם יַחַד אֶת סְעוּדַת שַׁבָּת, אֶת עֲנִינֵי
 הַשַּׁבָּת וְהַלְכוֹת הַשַּׁבָּת בְּזוהר הַקְּדוּשׁ עֲצֻמוֹ, וְזֶה גַם
 מִתְרַגֵּם לְלִשׁוֹן הַקְּדוּשׁ, לְמַעַן יוֹכֵל כָּל אֶחָד לְהַבִּינוּ.

הָאֲדָמוֹר שְׁלִיט"א חִלַּק אֶת הַסֵּפֶר לְעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה
 פְּרָקִים, לְמַעַן יוֹכְלוּ לְגַמְרוּ פְּעֻמִּים בְּשָׁנָה. דְּהֵינּוּ,
 בְּתַחֲלַת הַשָּׁנָה בְּפִרְשַׁת בְּרֵאשִׁית לּוֹמְדִים פְּרָק א', וְכֵן
 כַּעֲבוּר חֲצֵי שָׁנָה בְּפִרְשַׁת שְׁמִינִי מִתַּחֲלִילִים עוֹד הַפְּעַם
 פְּרָק א'. אַפְשָׁר גַּם לְגַמְרוּ כָּל שַׁבָּת. דְּהֵינּוּ, שְׁלוֹמֵד כָּל
 סְעוּדָה שְׁמוֹנֶה פְּרָקִים, כְּמוֹ שְׁלוֹמֵד שְׁמוֹנֶה פְּרָקִים
 מִשְׁנָיִת בְּכָל סְעוּדָה, וּבְזֶה יוֹכֵל לְהַרְוִיחַ כָּל שָׁעָה
 בְּשַׁבָּת מֵאֶה מְלִיוֹן שָׁנָה תוֹרָה, וַיֵּאָרַח בְּשִׁלְחָנוּ אֶת רַבִּי
 שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי זִיע"א בְּכָל סְעוּדַת שַׁבָּת, וַיִּרְגִּישׁ בְּכָל
 שַׁבָּת מַעֵין עוֹלָם הַבֵּא.

הַמוֹצִיאִים לְאוֹר

האדמו"ר מהאלמין הגה"צ הרב שלום יהודה גרוס

מייסד מפעל הזוהר העולמי

נחל לכיש 24/8 בית שמש, טל: 054-8436784

האדמו"ר מהאלמין שליט"א, נולד בהונגריה, עלה לארץ בשנת תש"ו. בשנת תשכ"ב היגר לברוקלין. לפני 40 שנה - הקים הרבה ארגונים: בשנת תשכ"ה, הקים ועד העולמי למען קדושת בית הכנסת, ונדפסו ספרים וקול קורא'ס. בשנת תשכ"ו, ערך מלחמה גדולה נגד המזווזות הפסולות, בשנת תשכ"ז, ערך מערכה גדולה נגד סימילאק מחלב עכור, ומאז לראשונה יצרו סימילאק מחלב ישראל. בשנת תשכ"ז, הקים ארגון הצלה, ונדפסו ספר, וקול קורא'ס. בשנת תשכ"ז, ערך מערכה גדולה על שנכשלים באכילת תולעים בהכשר למהדרין מן המהדרין, בשנת תשכ"ח, ערך מערכה גדולה על אוהרת זמן קריאת שמע ותפלה. בשנת תשכ"ח, הקים ארגון ובית דין צדק לכשרות וטהרת המקוואות. בשנת תשכ"ט, יזם הדפיס והפיץ לראשונה חק לישראל שבועי, ונדפסו 54 פרשיות בודדות, ועשר כרכים. בשנת תשל"ב-ס"ב, ערך מלחמה כבידה על כשרות השחיטה, בשנת תשל"ד, הקים ארגון ועד הכשרות התאחדות הקהילות, ונדפסו 39 ספרים וקול קורא'ס. בשנת תשל"ה, הקים את הרעיון הדף היומי, ופרסמו כל שבוע בעיתונים על הרעיון של לימוד דף היומי, ונדפסו גם כן במדריך לכשרות # 2. בשנת תשל"ה, ערך מלחמה גדולה למען קדושת השבת. בשנת תשל"ט-ס"ג, ערך מלחמה כבידה על כשרות הניקור, בשנת תשמ"א-ס"ד, ערך מלחמה כבידה על תיקון עירובין בארה"ב, בשנת תשמ"ו יצא לאור ספר הסכמות ומכתבים 1.296 מכתבים. בשנת תשס"ג שלח לארצינו הקדושה כמה מיליוני ספרים ועוד 320 אלף דיסקים [בכל דיסק לערך 500 ספרים] ונחלקו בחינם בכל הארץ, ול-150.000 חיילים בצבא. בשנת תשס"ד שלחו לא"י עוד 250.000 דיסקים של 7000 קבצים ספרים בחינם. בשנת תשס"ד, הקים מפעל עולמי ללימוד הלכה יומית מחבר רומ"א, ונדפסו ספרי שו"ע מחבר רומ"א, וקול קורא'ס, ומודעות בהרבה עיתונים. בשנת תשס"ו - 2007 עלה לארץ, הקים את "מפעל הזוהר העולמי", ומאז פועל במסירות נפש, יזם ויללה, לזכות כל אחד מישראל בקריאה יומית של דף הזוהר היומי, ובכך לממש בפועל את הבטחתם וצוואתם של רשב"י וגדולי הצדיקים, שבזכות הזוהר, יצא עם ישראל מהגלות ברחמים, והמשיח יבוא.

בעהמ"ח"ס: "אין ליכט פון תורה" - 887 חלקים, "אכילת מצות בישראל" - 7 חל', "אפיית המצות" - 3 חל', קובץ ספרי ארץ ישראל - 26 חלקים, "שמירת המצוות כהלכתן" - 58 חל', קובץ ספרי כשרות - 53 חל', "נפש ישעיה" על מאכלות אסורות - 7 חל', קובץ ספרי שחיטה - 26 חל', קובץ ספרי ניקור - 33 חל', קובץ ספרי שמירת שבת - 18 חל', קובץ ספרי מקוואות - 8 חל', "שמירת הברית" - 10 חל', "דברי תורה" עה"ת - 7 חל', קובץ ספרי סת"ם - 22 חל', קובץ ספרי קדושת ביהמ"כ - 17 חל', "מקדש מעט", "ואמרו אמן", "עניינת אמן כהלכתו", "יצחק לשוח", ועוד. "שכר ועונש" - 6 חל', "אור הזוהר" - 5 חל', "זוהר השבת" - 5 חל', "זוהר חק לישראל" - 5 חל', "מאורות הזוהר" - 15 חל', "תיקוני זוהר" - 2 חל', "תיקוני זוהר" - 29 חל', "זוהר היומי" - 6 חל', "זוהר היומי" - 12 חל', זוהר עם פירוש הסולם, זוהר היומי - 70 חל', "זוהר תורה" - 54 חל', "תיקוני הזוהר", "אדרא רבה" ו"אדרא זוטא" עם עוד 6 ספרים, "ספרא דמשכנא", "ספרא דצניעותא" ועוד. עלוני הזוהר - 39 חל', ועוד יותר מאלף ספרים וחוברות על הזוהר הקדוש. על כל הנ"ל,

בשנת תשס"ו, הקים בארץ ישראל מפעל הזוהר העולמי. ונדפסו קרוב ל-2000 ספרים חוברות וקול קורא'ס. על הדברים הנ"ל פרסם ספרים וקול קורא'ס, בלשון הקודש, באדיש ובאנגלית, ובעוד הרבה שפות. - מפיק מיליוני ספרי זוהר הדף היומי של הזוהר, ועוד, המחולק בתפוצה עצומה בבתי כנסיות ובתי מדרשות, חנויות, קברי צדיקים, ארגונים גדולים, כגון ערוץ הידברות, בתי אב בכל רחבי הארץ ובחול. - הקים את "קול השב"י" "קול הזוהר" לשמיעה של הזוהר היומי, ושומעים דרשותיו. כיום מתגורר בבית שמש, מפיק דרשותיו מידי שבוע ברדיו 2000, ומעביר הרצאות בכל רחבי הארץ.

1. ונדפסו ספרים וקול קורא'ס. 2. ונדפסו ספרים וקול קורא'ס. 3. ונדפסו ספרים וקול קורא'ס. 4. ונדפסו ספרים וקול קורא'ס. 5. ונדפסו מאות ספרים וקול קורא'ס. 6. ונדפסו ספרים וקול קורא'ס. 7. ונדפסו מאות ספרים וקול קורא'ס. 8. ונדפסו מאות ספרים וקול קורא'ס.

הקדמה

"שמרו ה'שבת ו'ילמדו ה'זהר, כל קהל עדת ישראל, ובזה ודאי יזכו ל'כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא", ומיד נגאל, כדאיתא בשבת (דף קי"ח ע"ב): אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן, כל המשמר שבת כהלכתו, אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש, מוחליו לו, שנאמר "אשרי אנוש יעשה זאת וכן אדם יחזיק בה שמר שבת מחללו", אל תקרי מחללו, אלא מחול לו, אמר רב יהודה אמר רב, אלמלי שמרו ישראל שבת ראשונה, לא שלטה בהן אמה ולשון, שנאמר "ויהי ביום השביעי יצאו מן העם ללקט", וכתוב בתריה "ויבא עמלק".

אמר רבי יוחנן, משום רבי שמעון בן יוחי, אלמלי משמרו ישראל שתי שבתות כהלכתן, מיד נגאלים, שנאמר "כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי", וכתוב בתריה "והביאותים אל הר קדשי" וגו'.

ואיתא בזהר הקדוש פרשת יתרו (פ"ט ע"א): תאנא, בהאי יומא, דאורייתא מתעטרא ביה, מתעטרא בכלא, בכל אינון פקודין בכל אינון גזרין ועונשין, בשבעין ענפין דנהורא, דנהרין מכל סטרא וסטרא. מאן חמי, ענפין דנפקין מכל ענפא וענפא, חמשה קיימין בגו אילנא, פלהו אנפין בהו אחידן. מאן חמי, אינון תרעין דמתפתחו בכל סטר וסטרא, פלהו מזדהרין ונהרין, בההוא נהורא דנפיק ולא פסק.

[ובתרגום ללשון הקדש: שנינו, ביום הזה שהתורה מתעטרת בו, מתעטרת בכל, בכל אותן מצוות, בכל אותן גזרות וענשים, בשבעים ענפים של אור שזוהרים מכל צד וצד. מי ראה הענפים שיוצאים מכל ענף וענף, חמשה עומדים בתוך האילן, וכל הפנים אחוזים בהם? מי ראה אותם שערים שנפתחים בכל צד וצד, וכלם זוהרים ומאירים באותו האור שיוצא [לא פוסק?]

כל כרוזא נפיק, אתערו קדישי עליוניו, אתערו עמא קדישא, דאתבחר לעילא ותתא. אתערו חדוותא לקדמות מאריכוו. אתערו בחדוותא שלימתא. אודמנו בתלת חדוון, דתלת אבהו. אודמנו לקדמות מהימנותא, דחדוה דכל חדוותא. זכאה חולקכוו, ישראל קדישין, בעלמא דין ובעלמא דאתי. דא הוא ורותא לכוו, מכל עמים עובדי עבודת כוכבים ומזלות. ועל דא כתיב, "ביני ובין בני ישראל".

[ובתרגום ללשון הקדש: קול הכרוז יוצא: התעוררו קדושים עליונים, התעוררו העם הקדוש שנבחר למעלה ולמטה, עוררו שמחה כנגד רבונכם, התעוררו בשמחה שלמה, הזדמנו לשלש שמחות של שלשת האבות, הזדמנו לקראת האמונה של שמחת כל השמחות. אשרי חלקכם,

הקדמה ♦ זֵהר השַׁבָּת

ישׁרָאֵל קְדוּשִׁים, בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא! זוּהי יְרֵשָׁה לְכֶם מִכָּל הָעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת. וְעַל זֶה כָּתוּב "בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל".

אָמַר ר' יְהוּדָה, הֵכֵי הוּא וּדְאִי. וְעַל דָּא כְּתִיב "זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְשׁוֹ", וּכְתִיב (וַיִּקְרָא ט) "קְדוּשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה'". וּכְתִיב, (יִשְׁעִיָּה נח) "וַיִּקְרָא לַשַּׁבָּת עֲנַג לְקְדוּשׁ ה' מְכֻבָּד".

[וּבְתַרְגוּם לְלִשׁוֹן הַקְּדָשׁ: אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כִּרְ הוּא וּדְאִי. וְעַל זֶה כָּתוּב "זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְשׁוֹ", וּכְתוּב (וַיִּקְרָא ט) "קְדוּשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה'". וּכְתוּב (יִשְׁעִיָּה נח) "וַיִּקְרָא לַשַּׁבָּת עֲנַג לְקְדוּשׁ ה' מְכֻבָּד".]

תַּאנָּא, בְּהַאי יוֹמָא, כָּל נִשְׁמַתִּיהוֹן דְּצַדִּיקָיָא, מִתְעַדְנִין בְּתַפְנוּקֵי עֵתִיקָא קְדִישָׁא, סְתִימָא דְכָל סְתִימִין. וְרוּחָא חָדָא מְעַנּוּנָא דֵּהֵהוּא עֵתִיקָא קְדִישָׁא מִתְפַּשְׁטָא (הַהוּא מִתְפַּשְׁט) בְּכֻלְהוּ עֲלִמִין, וְסֻלְקָא וְנַחְתָּא, וּמִתְפַּשְׁטָא לְכֻלְהוּ בְּנֵי קְדִישִׁין, לְכֻלְהוּ נְטוּרֵי אֹרִיתָא, וְנִיחִין בְּנִיחָא שְׁלִים, מִתְנַשֵּׂי מִכְּלָהוּ, כָּל רוּגְזִין, כָּל דִּינִין, וְכָל פּוֹלְחֵנִין קִשְׁיִין. דְּאִי הוּא דְכְּתִיב, (יִשְׁעִיָּה יד) "בְּיוֹם הַיְחִיָּה ה' לָךְ מַעֲצָבָךְ וּמְרַגְזָךְ וּמִן הָעֲבוֹדָה הַקְּשָׁה", בְּגִינֵי כֵּה, שְׁקִיל שַׁבְתָּא לְקַבֵּל אֹרִיתָא.

[וּבְתַרְגוּם לְלִשׁוֹן הַקְּדָשׁ: שְׁנִינָא בְּיוֹם הַזֶּה כָּל נִשְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים מִתְעַדְנִים בְּתַפְנוּקֵי הָעֵתִיק הַקְּדוֹשׁ, נִסְתַּר כָּל הַנִּסְתָּרִים, וְרוּחַ אַחַת מֵהָעֲנַג שֶׁל אוֹתוֹ הָעֵתִיק הַקְּדוֹשׁ מִתְפַּשְׁטָת (הַהוּא מִתְפַּשְׁט) בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְעוֹלָה וְיִוְרָדָת, וּמִתְפַּשְׁטָת לְכָל הַבְּנִים הַקְּדוֹשִׁים לְכָל שׁוּמְרֵי הַתּוֹרָה, וְנַחִים בְּמִנוּחָה שְׁלָמָה, נִשְׁפָּחִים מִכָּלֵם כָּל הַרְגָזִים, כָּל הַדִּינִים וְכָל הָעֲבוֹדוֹת הַקְּשׁוֹת. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שִׁם יד) "בְּיוֹם הַיְחִיָּה ה' לָךְ מַעֲצָבָךְ וּמְרַגְזָךְ וּמִן הָעֲבוֹדָה הַקְּשָׁה", מִשׁוּם כִּרְ שְׁקוּלָה שַׁבָּת כְּנֶגְדַּת הַתּוֹרָה].

וְכָל דְּנִטִיר שַׁבְתָּא, כְּאִילוּ נְטִיר אֹרִיתָא כְּלָא. וּכְתִיב (יִשְׁעִיָּה נו) "אֲשֶׁרִי אֲנוֹשׁ יַעֲשֶׂה זֹאת וּבֶן אָדָם יִחִיזִיק בָּהּ שׁוֹמֵר שַׁבָּת מִחֻלְלוֹ וְשׁוֹמֵר יָדוֹ מִעֲשׂוֹת כָּל רָע". אֲשַׁתְּמַע, דְּמֵאֵן דְּנִטִיר שַׁבָּת, כְּמֵאֵן דְּנִטִיר אֹרִיתָא כְּלָא.

[וּבְתַרְגוּם לְלִשׁוֹן הַקְּדָשׁ: וְכָל מִי שְׁשׁוֹמֵר שַׁבָּת, כְּאִילוּ שׁוֹמֵר אֶת כָּל הַתּוֹרָה. וּכְתוּב (יִשְׁעִיָּה נו) "אֲשֶׁרִי אֲנוֹשׁ יַעֲשֶׂה זֹאת וּבֶן אָדָם יִחִזִיק בָּהּ שׁוֹמֵר שַׁבָּת מִחֻלְלוֹ וְשׁוֹמֵר יָדוֹ מִעֲשׂוֹת כָּל רָע". נִשְׁמַע, שְׁמִי שְׁשׁוֹמֵר אֶת הַשַּׁבָּת כְּמִי שְׁשׁוֹמֵר כָּל הַתּוֹרָה].

וּבְזוֹהַר שֵׁם (פ"ט ע"ב): אָמַר לִיָּה, [רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי יוֹדָאי] חֲטִיד, לִית עֲלֵמָא אֱלָא לְאִינוּן חֲבֵרִיא, דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאֹרִיתָא [חֲטִיד, לֹא נִבְרָא הָעוֹלָם אֱלָא לְאֵלּוֹ הַחֲבֵרִים הָעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה] וְיַדְעִין סְתִימֵי אֹרִיתָא. [וְיִוְדְעִים הַסּוּדוֹת שֶׁבַּתוֹרָה].

וּמִכָּל דְּבָרֵי חַז"ל אֵלּוֹ רוּאִים, שְׁלֹא נִבְרָא הָעוֹלָם אֱלָא לְאֵלּוֹ הַחֲבֵרִים הָעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וְלוֹמְדִים סוּדוֹת הַתּוֹרָה, וּמִקְדָּשִׁים עֲצָמָם בְּלִימּוּד הַסּוּד בְּשַׁבָּת קוֹדֶשׁ.

עַל כֵּן, אוּדָה ה' בְּכָל לַבֵּב בְּסוּד יִשְׂרָאֵל וְעַדָּה, עַל שׁוֹכְנֵי לְהַגִּיעַ עַד הַלוּם, יְמֵי שְׁנוּתֵינוּ כְּצֵל וּכְחֵלוֹם יַעוּף, וְלִפְנֵי כְּאַרְבַּעִים שָׁנָה, חֲשַׁקְתִּי מֵאֵד לְזִכּוֹת אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל בְּלִמּוּד הַזֵּהר הַקְּדוֹשׁ, וּכְמָה הִרְפַּתְקָאִי דְּעַדוֹ עֲלִי, וְזִיכְנִי ה' יַתְבָּרַךְ, בְּשַׁנַּת תַּשְׁכ"ט, לְהַדְפִּים אֶת הַסִּפְר

"נפלאות הזהר", של הזה"ק רבי יודל ראזנבערג זי"ע, ועוד ספרים רבים, ולפני כעשרים ושש שנים, התעוררתי לפרסם את דבר למוד הזהר הקדוש בכל העולם, שכל אחד ילמד, ויתעורר, ויתלהב לבו, לעבודת הקדוש ברוך הוא, וילקרב הגאולה ברחמים, כהבטחה שנאמרה משמים לרבי שמעון בר יוחאי זיע"א: "בספרא דא יפקון מן גלותא ברחמי", וכמה כחות והשקעה מסרנו על זה, במשך כחצי שנה נסעתי כל יום כארבע שעות נסיעה וטלטולי דרכים, שעתים הלוך ושעתים חזור למונסי, ששם שכרנו חדר, כדי שלא ימצאו אותי, ולא יפריעוני בעבודה הקדושה הזו, ועבדנו על הזהר הקדוש כל יום שתיים עשרה שעות, יחד עם עוד אברך, ולזה לקחתי הלוואת כעשר אלף דולר (בערך של אז, שהיום נחשב כששים אלף דולר). וכל זה עלה במאמצים גדולים, ובאמצע נשבר המחשב כמה וכמה פעמים, ואחר כך תיקננו כמה וכמה פעמים, ועוד פעם נשבר, וקנינו מחשבים חדשים, וגם הם התקלקלו, וכל כך הרבה הפרעות ומניעות היו לי, ושכרנו מכונת צלום מחברה עם בטוח, ועוד היה איש מחשבים צמוד, וכל הזמן היה הפרעות וקלקולים מה שאי אפשר לתאר, ויש הרבה מה לספר... עד שכבר פשוט לא רצו אנשים, ופחדו לעבוד על זה, שהפסידו על זה הרבה כספים, וכך נשארה העבודה באמצע, שלא היה מי שמוכן להמשיך במסירות נפש, ובהביטי על זה שבתאי ואראה, כי בלי תפלה חזקה מאד, ותחנונים לה' יתברך, אי אפשר להצליח (וכמו שאכתב בהמשך), והנראה שכדי לזכות לסיעתא דשמיא מיחדת צריך גם זכות ארץ ישראל שתצטרף, ואוירא דארץ ישראל מחפים, וכנראה שמשמים המתינו עד שאשוב מגלות אמריקה לארץ הקדש, וכמו שידוע מהבן איש חי זי"ע שצוה להדפיס את ספריו הקדושים דוקא בארץ ישראל, שכח קדשתה מסייע ומגן.

לפני כשלוש שנים נסעתי לציון הרשב"י, ושהיתי בצפת בדירה המשקיפה על ציון הרשב"י זי"ע. ואמרת שלש פעמים תהלים כל יום במשך שלשה ימים רצופים,

שבחי אדונינו התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זי"ע"א שכתב הגאון הקדוש צדיק יסוד עולם המקובל האלוקי רבי יעקב אבוחצירא זי"ע, מלקטים מספרו דורש טוב עמוד (ע - ע"ג) וזה לשונו: ושבח הרשב"י גדול מכל בני אדם, לפי שבקמיו של רבי שמעון בר יוחאי היו אפילו תינוקות יודעים דרך הסוד כראוי וכל בני הדור היו מטמינים סודם בלבם, באמת הרשב"י עליו השלום גלה סודו בכל העולם עד שאפילו תינוקות של בית רבן היו יודעים אותו. עוד שם: ידוע מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, דרבי שמעון גדול מכל העולם, ומדורות הראשונים שעברו מאדם ועד נח ומשת ומאבות העולם ומן הסנהדרין. עוד שם: ולעולם זכות הרשב"י היא העומדת עמנו בגלות עד שיבוא מלך המשיח וז"ה "כסאך" (תהלים מ"ה ז) דהיינו שמך חקוק בפסא הכבוד "אלקים לעולם ועד", וזכותך שהיה חשוב כמשה רבינו עליו השלום תעמד לזה השבט עד שיבוא מלך המשיח

א. וכמו שכתב רבינו בחיי בספרו כד הקמח ערך תורה, וז"ל: התורה צריכה התבודדות הוא שאמר שלמה (משלי י"ח א) "לתאוה יבקש נפרד" וגו', ונראה לי פירושו כי מי שמתאוה לתורה יבקש שיהיה נפרד ומתבודד, כי זה מתנאי הלימוד להיות לפעמים נפרד מן החברים, מתבודד ומתיחד עם שכלו, ואם עושה כן "בכל תושיה יתגלע" כלומר יתגלה ויתפרסם בקי ושלם בכל החכמות, עיי"ש.
 ב. והגם שב"ה הדפסנו כמה ספרים, כמו שער ועונש ותיקון הברית, ועוד רבים עם זה"ק וביאורי הזה"ק, אמנם הזוהר עצמו לא זכינו להדפיס (ראה לקמן בהערה ח).
 ג. כתב הגאון הקדוש צדיק יסוד עולם אור טמיר ונעלם, קדש הקדשים המלוך, מרא דרזין, מן רבינו יעקב אבוחצירא זצוק"ל זי"ע,א, בספרו דורש טוב (עמוד ע"ב) וזה לשונו: גדולה זכות רבי שמעון בר יוחאי בעולם העליון יותר מכל הצדיקים.

עם תענית דבוריו, והימים היו ל"ב ול"ג ול"ד לעמר, כדי שזכות הרשב"י תסיעני, וסך הכל סימתי את התהלים תשע פעמים [כמנזן תש"ע, שבשנה זו נפתחו השערים (כך עשיתי 3 פעמים בשנה אחת)], עד שזכיתי לראות ישועות ונפתחו השערים, ונתקיימה בי תפלת דוד המלך עליו השלום, "הושיעה ה' כי גמר חסיד כי פסו אמונים מבני אדם" (תהלים י"ב ב), שה' יתברך מושיע, כאשר האדם גמר בלבבו להיות חסיד ולכונן מעשיו רק לשם שמים, ועוד "כי פסו אמונים מבני אדם", כאשר מחליט בלבבו לא לסמוך על בשר ודם, אלא כל בטחונו בה' יתברך, בלתי לה' לבדו. וכמו שכתוב בזהר הקדוש פרשת ויקהל (דף קצ"ח עמוד א' ועמוד ב') על הפסוק (תהלים קמ"ו ה'): "אשרי שאל יעקב בעזרו שברו על ה' אלקיו" (עין שם ותמצא אור גדול).

וכאשר ראיתי את דברי הפה החיים (סימן קנ"ו סקי"א), שהביא את דברי אליהו הנביא זכור לטוב (אליהו זוטא פ"א), לא חרב העולם אלא בפשעה של תורה, ולא חרבה ארץ ישראל אלא מפני פשעה של תורה, שנאמר "בפשע יעקב כל זאת" (מיקה פרק א' פסוק ה') וכתב שם: ועל כן, צריך האדם להשתדל מאד בכל מאמצי כוחו, לצוד הזמן מהבלי העולם הזה, ולעסוק בו בתורה בכל מה שאפשר לו, כמו המציל אבנים טובות ומרגליות מזוטו של ים, וכמו שכתוב "הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ונפת צופים" (תהלים פרק י"ט, י"א).

ובספר שיח יצחק (חלק א' דרוש בענין ב' ננין של ויהי בנסע וכו' אות לה), כתב, וזה לשונו: אבל על ידי התורה, אם היו עוסקים בה ישראל רבם, אז לא היה אמה ולישוז שולטת בהם, וכמו שכתוב (בפרק קמא דבבא בתרא ח' ע"א) "גם כי יתנו בגוים עתה אקבצם ויחלו מעט ממשא מלך שרים", אם כולם או רבם יעסקו בתורה, אז "עתה אקבצם", אבל אם מעט הם, אז "ויחלו ממשא מלך ושרים", שהמצוות מגינות עליהם לפי שעה, וכמו שכתוב במדרש איכה רבתי "וצבא תנתן על התמיד בפשע, בפשעה של תורה, אימתי אמות העולם גוזרים וכו', בשעה שמבטלים מתלמוד תורה, ולכן אמרו רבותינו זכרונם לברכה מאי דכתיב "וראו כל עמי הארץ כי שם יהיה נקרא עליך ויראו ממך" (דברים כח, י'), אלו תפלין שבראש. [ונראה

בחושיבניא, שאי אפשר לדעת עד כמה חשוב לפני השם יתברך אמירת התהלים שאמירתה עולה בחשבון אלף שנים. אם בן אדם פשוט אומר שלש פעמים תהלים ברצף עם תענית דיבור ועושה כן שש פעמים [גם לא רצופים] עולה לו כאילו התענה 1101 שנה. וכמו שאומר "לא יעול גבוהתך בחושיבניא" – שאי אתה יכול להבין, אבל המעלה – עד כדי ששונה כמו "לו יתיה גבר שנין אלפין", ואל תתמה כיצד מוצאים רמזים בפיוט, – שכידוע נאמרו בקדושה עליונה, וידוע המעשה ששר שירות ותשבחות להש"ת וכחום היום הפשיט מעט שרוליו – ושלח לו רבינו האר"י שישוב ללבוש

במהרה בימינו אמן. (ושם בפסוק ה' על כן משחק ... שמן שישן מסביר, מרמז על הרשב"י הקדוש).

ד. ואמר המקובל האלוקי רבי יצחק אלפיי ז"ל: מקובלנו שתענית הדיבור כפי שנוהגים בכל יישוב ויישוב עם קריאת התהלים 3 פעמים שוה ל-65,000 תעניות (!!!). ולפי דבריו 3 ימים יוצא 195,000 תעניות, זאת אומרת 550 שנה תעניות. ועל זה אפשר להמליץ את הפיוט של הצדיק הקדוש המקובל רבי ישראל נג'ארה ז"ל (צפת ה' ש"י 1550 – עוה ה' שפ"ה 1625 לערך). מזמירותיו הפיוט הקדוש "ה ריבון עלם ועלמאי" בארמית, ששרים אותו בשבת, לו יתיה גבר שנין אלפין. לא יעול גבוהתך

כּוֹנְנָתוֹ, שֶׁתְּפַלֵּין שֶׁל יָד מְרַמֵּז עַל עֲשִׂית הַמְצוּוֹת, וְאֵלּוֹ תְּפַלֵּין שֶׁל רֹאשׁ מְרַמֵּז לְתַלְמוּד תּוֹרָה, וְרַק עַל יְדֵי תְּפַלֵּין שֶׁל רֹאשׁ כְּלוּמָר תְּלַמּוּד תּוֹרָה, יְפוּל פֶּחַד עַל כָּל אַמוֹת הָעוֹלָם].

וְכַמָּה צַעַר יֵשׁ בְּעוֹלָם, וְכָל יוֹם רַח"ל מְלָאִים מִכְתָּבִים בְּדוּאָר, וְהַעֲיִנִים בּוֹכוֹת וְהַלֵּב נִקְרַע, וּבִפְרֹט הָאֶסוֹן הָאֲחֵרוֹן [כ"ט כְּסֵלוֹ תשע"א] שֶׁנִּשְׁרָפוּ לְמַעֲלָה מְאַרְבָּעִים יְהוּדִים חַיִּים, דָּבַר שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַכִּיל וְלְהַבִּין, וּבּוֹדָאֵי בְּמוֹתָם כְּפָרוּ עַל כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, וְהַצִּילוּ אוֹתָנוּ מִגְּזֵרוֹת קִשּׁוֹת, אֲדָּ אָנוּ מְכַרְחִים לְקַיָּם "וְהַחִי יִתֵּן אֶל לְבוֹ"וֹ, וְלָשׁוּב בְּתַשׁוּבָה שְׁלָמָה, וְעוֹד עֲדִין

רז"ל בפרקי רבי אליעזר ובשעה שכורתין עץ אילן שעושה פרי, הקול יוצא מסוף העולם ועד סופו ואין הקול נשמע וכן בשעה שהנפש יוצאה מן הגוף. ובספר חסד לאברהם (מעין ה - נהר י"ז) כתב, וז"ל: וזה שכתוב "כי תצור על עיר ימים רבים" וגו', שהאל יתברך מדבר עם מלאך המות שהולך ומסטיין לאדם למעלה, וזה שכתוב, "כי תצור על עיר" שהוא האדם להלחם בטענותיו, ותראה שבפעם שיש בתוכו מגולגל שום רוח, לא תשחית את עצה "כי האדם עץ השדה לבא מפניך במצור", ר"ל אותו העץ הוא ממש האדם, לבא מפניך במצור שבסיבתך אתה רודף אותו להזיקו, הוא נכנס במצור ההוא של העץ לשמור עצמו ממך. והענין כשהרוח הולך נע ונד בתוך כף הקלע בורח מן השטן, ומכניס עצמו בדומם או בצומח במקום הגזוז עליו והראוי לו, ואז כשנכנס בגוף אין יכול להזיק לו השטן, וגם כן תבין הפסוק "אסוף אסיפם" וגו', וגם כן פסוק "ואספת דגנך" וגו' פירוש באכילת הצומח ואכלת ושבעת, שהיא שביעת הנפש מן הנאבד ממנו, תאסוף הנצוצות המובלעות בתוכו שהם דגנך וגו' דגנך ממש [כמו שכתב הבעש"ט דהא דאדם בוחר פרי מסויים מתוך שק תפוחים וכדומה זה מפני ששייכות הניצוצות הנמצאות בפרי זה דוקא לנשמתו דוקא וח"ו אין זה על דרך המקרה (ראה באריכות בהקדמה לשו"ת זבחו זבחי צדק מה שמביא מכתבי האר"י ז"ל)], ונתתי עשב בשדך לבהמתך ואחר כך ואכלת ושבעת שהיא שביעת הנפש מן הנאבד ממנה, השמרו לכם אם לא תשמרו דברי תורה וסרתם וגו', ועצור את השמים וגו' שישאר העולם יבש, והאדמה לא תתן את יבולה ויהיו הנצוצות מובלעים בתוכה, וזהו ואבדתם מהרה כי זהו האיבוד שלהם, וזה שאמרו רבותינו ז"ל גדול יום גשמים כקִיבוץ גלויות כמו שיתבאר לקמן (נהר כ"ח בס"ד). ואם תהיה הנשמה יותר רעה, יורידו אותה לדומם, והאדם שיש לו קורבה עם נשמתו מתקן אותה ומוציא אותה מהמצרים האלו, כי היותר קשה שבגלגולים הוא גלגול באבן דומם יבש שלא יוצא

בגדים העליונים - כי המלאכים ירדו לשמוע שירתו וכאשר הרים השרוולים פרחו להם. ומיד תיקן הענין ושב לקדמותו. ה. ובשריפה הזאת נשרפו למעלה מחמש מיליון עצים, חמישים אלף דונם, ושנים עשר אלף אנשים גלו מבתיהם, וכל זה צריך לעורר אותנו, ועלינו ללמוד את הכתוב בתורה, (דברים פרק כ' י"ט) "כי האָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה" שמרמז על ישראל כמו שאמרו חז"ל על ישראל "אתם קרויים אדם". ובזוהר (חלק ב דף ס' ע"ב), וז"ל: ואין עץ אלא תורה, דכתיב (משלי ג יח) עץ חיים היא למחזיקים בה, ואין תורה אלא קודשא בריך הוא, רבי אבא אמר אין עץ אלא קודשא בריך הוא, דכתיב (דברים כ' ט) כי האדם עץ השדה עץ השדה ודאי, דא עץ שדה תתפוחין קדישין, [כאן מרמז דקודשא בריך ואורייתא וישראל חד הוא, דכולם נרמזים בעץ השדה], וכד אתגלי זיו יקרא דמלכיהו עליהו, כדן וישלך אל המים וימתקו המים, מאי וימתקו המים, דקטיגורא אתעביד סניגורא. אמר רבי אבא, תא חזי בקדמיתא כד עאלו ישראל בקיימא דקודשא בריך הוא, לא עאלו כדקא יאות, מאי טעמא, בגין דאתגזרו ולא אתפרעו, ולא אתגלייא רשימא קדישא, כיון דמטו הכא מה כתיב, שם שם לו חק ומשפט, תמן עאלו ישראל בתרין חולקין קדישין, בההוא גלויא דאתגליא רשימא דלהון, ואקרון חק ומשפט, חק כמה דאת אמר (משלי לא טו) ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה, ומשפט כמה דאת אמר (תהלים פא ה) משפט לאלה"י יעקב, ושם נסוהו, בההוא את קדישא, כמה דאת אמר כי חק לישראל הוא, בספרא דרב ייבא סבא, אמר מלה על ההוא חוטרא קדישא, עד כאן לשון הזהוה"ק. ובפירוש הרקאנאטי (על התורה - פרשת שופטים) כתב, וטעם לא תשחית את עצה כבר ידעת מאמר רבותינו ז"ל אין לך כל עשב ועשב למטה וכו' והנה בהשחיתו למטה פוגם למעלה אמנם אם אינו טוען פירות כבר פסקו כחו והבן מאמר רבותינו ז"ל לא שכיב שכבת ברי אלא דקץ תאינתא בלא זמניה וזהו כי האדם עץ השדה כפשוטו ואמרו

מִצְפִּים אָנוּ לְגֶשֶׁם, וְאָמְרוּ בְשֵׁם אֶחָד מִגְדֹלַי הַדּוֹר שְׁלִיט"א, שִׁוְיֹתֵר מִעֲצִירַת גְּשָׁמִים יֵשׁ לָנוּ לִירָא וְלִפְחָד הַיָּאָד לֹא נִשְׁמָעוֹת תְּפִלּוֹתֵינוּ בְּמָרוֹם, וְהָאֵם אָנוּ כָּל כֶּף גְּרוּעִים רַח"ל?

וַיְבַהֲלוּנִי רַעֲיוֹנֵי, וְרוּחֵי תִהְמָה, וְשָׂרְעָפֵי לְבִי בְּעָרוּ בְּקַרְבִּי, וְאוֹמֵר, לֹא עַת לְחִשּׁוֹתַי וְאֵין בְּמָה לְכַסּוֹת, עַל כֵּן דְּבָרֵי דְדוֹד הַמֶּלֶךְ צִוּוֹנִי (תְּהֵלִים קי"ט מ"ו) "וְאֲדַבְרָה בְּעִדְתִּיךְ

לחבירו אולי על ידו יזכה חבירו גם כן, ויעזוב דרכו הרשעה, ושב ורפא לו.

אוויר העולם מלא נשמות שאין להם מנוחה בעולם העליון

ג) והנה פה בפרק זה אכתוב קצת בקצרה עונש הנשמה שאדם פוגם בה בעוונותינו הרבים. דע, כי אוירא חללא דעלמא הן מלאים מנשמות בני אדם שאינם יכולין עדיין לבא למקום מנוחתן, וכמו שהעידו תלמידים של הרב האר"י ז"ל שהיה אומר להם:

האילנות והשדות מלאים רבבות נשמות שמתחננים לתיקון

ד) דעו, כי אוירא דעלמא וחללה הן מלא נשמות הנדחין שאינם יכולין לבא עדיין למנוחתם. ופעם אחת הלך האר"י ז"ל ללמוד תורה בשדה, וראה הוא בעצמו שכל האילנות היו מלאים נשמות בלי מספר, וכן היו על פני השדה, וגם על פני המים היו כמה רבבות נשמות.

ה) ושאל אותם הרב האר"י ז"ל מה טיבם כאן, והשיבו, שנדחו מחוץ לפרגודא קדישא, בעבור שלא עשו תשובה על פשעיהם והיו מונעים את חבריהם מלעשות תשובה, והיו נע בארץ ובאוירא דרקייע, זה בכה וזה בכה, ועכשיו היו שומעים בת קול המכריזים בכל העולמות שיש איש אחד צדיק בארץ האר"י ז"ל אשר יש כח בידו לתקן הנשמות הנדחות, ועל כן נאספו לכאן לבקש ממנו לרחם עליהם לתקן אותם, כדי שיוכלו לבא למקום מנוחתם ולא יסבלו עוד צער גדול כזה. והבטיח האר"י החסיד ז"ל לעשות לטובתם מה שהוא באפשרותו, וסיפר אחר כך האר"י ז"ל לתלמידיו המעשה הזה, כי ראו שהאר"י ז"ל שאל להם להנשמות, ולא ידעו למי שואל ומי היה המשיב, עד כאן לשונו.

תפלת הצדיק שמתפלל בכוונה, עולה למתחת כסא הכבוד, ושם מתדבקים אליה נשמות נדחות ועולין עמה

ו) ובחיבורו כתוב, שאלו הנשמות היו יכולין להעלות אותם בתפלה של צדיק, כיון שהצדיק מתפלל

ממנו תועלת, שנאמר "אבן מקיר תזעק", לצאת אותה הרוח ממקומו, וכמו נבל שנאמר "וימת לבו ויהי לאבן", שבא בגלגול בנבל שהיא נשמת בלעם, ולזה יונוס ויומבירוס בניו, עשו את העגל כמו שיתבאר לקמן בס"ד, עכ"ל.

היוצא לנו מזה, כי העץ מרמז על עץ החיים שהיא התורה הקדושה, וכן על נשמת האדם ועוד על גלגולי הנשמות, והכל קשור זה בזה, וכמו שאמרו חז"ל שאין השריפה מצויה אלא במקום ביטול תורה, וכן אמרו חז"ל שבמקום שיש חילול שבת מצויה הדלקה, ועלינו להתחזק בלימוד התורה ושמחת ש"ק. וידוע שהרשב"י החמיר גם בדבורי חול בשבת שאסור (כמוא בתוס' שבת). על כן צריכים אנו במיוחד להתחזק בלימוד התורה, ובלמוד הזה"ק בשבת קודש. וכל הגאולה תלויה בתיקון הנשמות שכידוע שמסובב הסיבות לבלתי ידח ממנו נידח, על כן התיקון הגדול ביותר זה להרבות בלימוד תורה לשמה, וזה בא רק על ידי לימוד הזהר הקדוש, כי בלי לימוד הזהר הקדוש אי אפשר ללמוד תורה לשמה (כמבואר בזה"ק), וזה יתבטלו וישרפו הקליפות, וממילא לא יהיו שריפות גשמיות, ויקבץ נידחיו מארבע כנפות הארץ, ויוליכנו מהרה קוממיות לארצינו בב"א.

ו. ובספר הקדוש "קב הישר" פרק ה' כתב זה לשון קדשו:

במצות התוכחה מתקיימת מצות "ואהבת לרעך כמוך"

א) "ואהבת לרעך כמוך", אמרו רבותינו זכרונם לברכה, זה הוא הפסוק שהוא כלל גדול שבתורה. ואין לך אהבה יותר, כשרואה האדם דבר מגונה באחיו ישראל שעושה איזה חטא ועון, שצריך להוכיחו על זה, כי נשמתן של ישראל הן קשורין ודבוקין זה בזה.

צריך להודיע לחבירו אולי יזכה ושב ורפא לו ב) אבל הכלל הוא, שצריך האדם מי שהוא יודע ההרפתקאות והסיבות והעונשים שבאים על נשמת האדם אחר יציאת הנשמה מהגוף, צריך להודיע

נגד מלכים ולא אבוש", כי לא דברי המה אלא דברי רבותינו ז"ע אשר העניקו חמה בגובהם, ועצרו חמה בשוועם, וממיהם אנו שותים, ומפיהם אנו חיים, הלא המה אנשי השם גבורים אשר בארץ המה, רבנו משה חיים לוצאטו, זכר צדיק וקדוש לברכה, זכותו יגן עלינו אמן, בעל ה"מסלת ישרים", אשר היה בקי עצום בכל ממני התורה, [אשר אמר עליו קדוש ה' הגר"א ז"ע, דאלו היה חי בדורו, היה הולך רגלי לקבל פניו הטוהרים מהלך אלפי קילומטרים] והוא ברוח קדשו לא מצא עצה לבטל גזרות מעם ישראל, אלא את העצה הזו, למוד בספר הזהר ברצף ללא הפסקה, שבכת הקדשה העליונה של ספר הזהר הקדוש, לקרב את הגאולה ברחמים.

לכן, תקן בשיבתו, סדר למוד מיחד של גירסא בספר הזהר הקדוש במשמרות ללא הפסקה כלל מעת לעת, וקבע דבר זה פתקנה הראשונה בשיבתו, ופותב על מעלת הדבר באגרת לחכמי ישראל בזה הלשון: "זאת העצה היעוצה לכל קהלות קדש להנצל מרשת זו טמנו שונאיהם, ובודאי היה להם לפקח על זאת, ולא יחדלו, כי רב הדבר ועצום מאד... וצוה לגדולי הדור, ועתה אל ישליכו חכמי ישראל את הדבר הזה אחרי גוים, כי אני אלמלא נתישר חילי, הייתי קובע דבר זה בכל מקום ומקום, אבל כבוד תורתכם יקח את העצה הזאת, ויהיה לו לזכות כי אין כמוה לטובה לכל ישראל, וכל אחד במקומו יכול לעשותו, כי לא דבר קשה הוא כלל".

ולפני מאה ואחד שנים חי בינינו קדוש ה' התיידי בדורו! אשר כל גדולי מזרח ומערב נאותו לאורו, מרו הרי"ח הטוב ז"ע, וכה כתב בספרו הקדוש בן איש חי: (פרשת שמות שנה שניה), וזה לשונו: כתבו המקבלים ז"ל: הגדול פעל הנעשה מעסק התורה ביום שבת, אלה

עיניו של האריז"ל כמעט כהו מראיית רבבות נשמות שעלו מקבריהם לעלות למעלה
 ט) וכן סיפר החסיד ר' גדליה ז"ל, אחד מתלמידי האריז"ל לחביריו, שבכל ערב שבת היו הולכין חוץ לעיר לקבלת שבת. והיה פעם אחת מספר הקדוש האריז"ל נפלאות מה שראה כמה וכמה פעמים כשהיה עומד על ראש ההר שהיה מחוץ לעיר, ועל אותו ראש ההר ראה כל הבית חיים של קהלה קדושה צפת תבנה ותכונן במהרה בימינו, וראה חיילות של נשמות שעלו מהקברים לעלות למעלה, לגן עדן של מעלה, וכן ראה כמה רבבות נשמות לאין מספר שירדו כנגדם, והם הנשמות יתרות שנתוספים באנשים כשרים בכל שבת, ומתוך רוב בלבול ועירוב הנשמות וחיילות עצומות לאין מספר כמעט כהו עיניו מראות, והיה מוכרח להעצים עיניו, ואף על פי כן ראה אותן בעינים סגורות.
 ז. וכן הגה"ק מבעלזא רבי יהושע רוקח זצוקללה"ה

בכוונה אז תפלתו עולה למעלה תחת כסא הכבוד. ואז מתלבשים באותה התפלה כמה נשמות ומתלויים בהדי אותה תפלה.
 ז) כמו שכתב הזוהר בסוד הפסוק "תפלה לעני כי יעטוף ולפני ה' ישפוך שיחו". כמה נשמות מתעטפין ומתדבקין בתפלה של עני, ואין תפלה יותר חביב קמיה הקדוש ברוך הוא כמו תפלה של עני, ותפלה של צדיק, שעולין בלהב גדול ונורא השורף סביבו. והסטרא אחרא מתיירא להתקרב למקום תפלת העני ותפלת הצדיק, ועל ידי כן הנשמות הנדחות עולין עם התפלה.
כאשר נשמת הצדיק עוברת דרך הגיהנום, מתאחזין בה נשמות האבודות ועולין עמה
 ח) וזהו הענין ממש בנשמת הצדיק, שכיון שנפטר מהעולם עובר דרך הגיהנום כדי שבזכותו בהעבירו דרך שם יתאחזו בו נשמות האבודות ויעלו עם נשמת קדישא דא [נשמה קדושה זו].

פעמים יותר מן הנעשה מעסק התורה של ימי החול. עכ"ל.ק. ובאורו על פי מאמר חז"ל, דיומו של הקב"ה אלה שנים, שנאמר כי אלה שנים בעיניך כיום אתמול וגו' – ושבת קודש היא מעין עולם הבא – זאת אומרת, כיומו של הקב"ה. אם כן בשבת קודש הכל בערף של יומו של ה' תפרד ויתעלה, אשר על כן, כל פעלה קדושה בשבת קודש, עולה אלה ידות, לערף ימי החול (מצא חן במדבר).

וגדול המקבלים שחי בדרנו מבעלי רוח הקדש, ממעתיקי השמועה רבנו מרדכי שרעבי זי"ע התבטא פעם באזני מקרביו ואמר: "שעה של למוד תורה על דרך הפשט ביום השבת, שנה ללמוד שנה שלמה ביום חל. ושעה אחת של למוד זהר וקבלה ביום חל, היא כמו שנה של למוד פשט ביום חל. ולמוד הקבלה וזהר ביום שבת במשך שעה שנה ללמוד שבועים וחמש שנה בימות החל", עכ"ל (דרך צדיקים) וי. ופסק הגה"ק הפה החיים (קני"ה סקי"ב), דלמוד הזוהר יחשב ללמוד הקבלה. וכתב הפלא יועץ וזה לשונו: ואפילו אי לא ידע מאי קאמר ושוגה בו שגיאות הרבה, הוא חשוב לפני הקב"ה כדכתיב (שיר השירים ב, ד) "ודגלו עלי אהבה", ופרשו חז"ל, ודלוגו עלי אהבה, עפ"ל.

וכבר דבר בקדשו מהר"ש בויגלו זי"ע מאור עינינו בעל "הפסא מלך", דלמוד הזהר הקדוש עולה שעה אחת לערף שנה של למוד הפשט, והובא פסקו בכה החיים (סימן קני"ה סקי"ב), וז"ל ה"כסא מלך" (תקון מ"ג): כי למוד הזהר הקדוש בגירסא בעלמא, בונה עולמות, וכל שכן אם יזכה ללמד ולהבין אפלו פרוש מאמר אחד, יעשה בו תקון למעלה, בשעה אחת מה שלא

(למרות שמצד גדולתו שאין לשער היה ראוי לכינוי זה, כמפורסם), ומחמת זה לא כתבו כן גם על בנו אחריו האדמו"ר השלישי רבי יששכר דוב רוקח זצ"ל. והנה, בשנת פטירתו של רבי יהושע רוקח זצ"ל שהיתה שנת תרנ"ד, היה אז רבינו יוסף חיים זצ"ל בעל הבן איש חי, כבן ששים שנה לחייו. והוא דבר פלא שבאותו זמן עדיין לא הוציא רבינו את ספרו הבן איש חי לאור, ואם כן מהיכן שמע עליו רבי יהושע רוקח זצ"ל. אין זאת אלא שתורתו ויראתו קדושתו ופרישותו של רבינו היו מכריזים עליו מסוף העולם ועד סופו. וגם במתיבתא דרקינא היו מכריזים עליו הזהרו בבלוני ובתורתו.

ת. ושם בספר דרך צדיקים כתב הערה מאת רש"ר: והבנה לדברי רבנו ימצא הקורא מלשון הזהר המדמה את למוד המשנה כפיצוי וכתבן אצל סודות התורה, וכנזכר בפרשת 'ויצא' גרעיא מהימנא (דף עה:) "ווי לאינון דאקלין תבן באורייתא ולא ידעין בסתרי דאורייתא". ועוד הביא מונגו הרב חיים ויטאל בהקדמתו ל"שער ההקדמות", לשונות ומקורות שונים שקוראים ללמוד הנגלה שפחה וקליפין לעמדת תורת הקבלה.

מעיד, שהבן איש חי הוא הגדול בדורו. והסיפור הוא כדלהלן: שמענו של רבינו היה נודע כיחיד בדורו גם בפולין אצל אחד מגדולי האדמו"רים דאז, הוא הגאון הקדוש והנורא, איש האלקים ובעל רוח הקדוש, האדמו"ר השני של חסידי בעלז, רבי יהושע רוקח זצוק"ל (אשר היה נחשב כגדול האדמו"רים בדור ההוא), והוא כפי ששמעתי דבר נפלא אצל הרבה מחסדי בעלז, ומהתלמידי חכמים שבהם, (ומהם הוא הגאון הצדיק רבי יעקב גרינוולד שליט"א) ואמרו לי שהוא דבר מקובל ומפורסם וידוע ביניהם, שכאשר בשנת תרנ"ד נפטר האדמו"ר השני של חסידי בעלז, הוא הגה"ק רבי יהושע רוקח זצ"ל הנ"ל, אמר עליו בנו, הוא הגה"ק רבי יששכר דוב רוקח (מי שהיה אחר כך האדמו"ר השלישי של חסידי בעלז) שאמר לו אביו רבי יהושע הנ"ל, שלא יכתבו עליו על מצבת קבורתו יחיד בדורו (כפי שכתבו על אביו, הוא האדמו"ר הראשון רבי שר שלום רוקח זצוק"ל, שכתבו על מצבת קבורתו יחיד בדורו), אבל עליו לא יכתבו כן, מפני שהיחיד בדור הזה הוא רבי יוסף חיים הנמצא בבגדאד, והוא היחיד בדורו. וכך באמת היה שעל מצבת קבורתו של רבי יהושע רוקח הנ"ל לא כתבו יחיד בדורו

יעשה בלמוד הפשט שנה תמימה, ומבטח לו שהוא בן עולם הבא מבני היכלא דמלכא, ויהיה מרואי פני המלך היושבים ראשונה במלכותא דרקייעא.

גם בתקונו ל' כתב (הפסא מלך), וזה לשונו: כמה גדול חיוב על תלמיד חכם ללמוד קבלה. וענשם כמה גדול אם אינם לומדים קבלה וגורם ארף גלותא כי הם מעבכים הגאלה רחמנא ליצלו, כי יעשה בשעה אחת בלמוד הקבלה מה שלא יעשה בלמוד חדש ימים בפשטי התורה, כי גדול כחה לקרב הגאלה (שם דרך צדיקים)!

העולה מדברי רבותינו הפסא מלך והרי"ח הטוב זי"ע, דהלומד שעה זהר הקדוש בשבת קודש, כלומד אלף שנה פשט ביום חול. ולפי זה, אם יזכה ללמוד שש שעות זהר הקדוש בשבת קודש, הרי שזכה לתקן כל השית אלפינו ימי הבריאה (וכל העולם מתעלה על ידו). ובנוסף על כך חדושו של בעל אורחות צדיקים (שער השמחה) המבאר, דלמוד (וכל מצוה) הנעשה בשמחה! ערכו כפול אלה, יוצא שכאשר יהודי לומד בשבת קודש ובשמחה תורת הרשב"י – "זהר הקדוש" עולה בשעה אחת לערך של מליון שנה (למוד פשט בימי החול). ואיתא באבות דרבי נתן (פרק ג' משנה ו'): רבי ישמעאל ברבי יוסי אומר... אם למדת תורה בשעת הרינוח אל תשוב לך בשעת הדחק, לפי שטוב לו לאדם דבר אחד בצער ממאה ברינוח (עיי"ש), על בן באשר לומד ביסורים הפל כפול מאה, סך הכל לימוד זהר הקדוש שעה בשבת שונה מאה מליון שנה תורה!!!!!! ושנה אחת כ - 28.000 שנה תורה. צא וחשב בלמוד הזהר הקדוש בשבת, בכל שניה אתה משמח את הקדוש ברוך הוא ומקיים את הפסוק "ועתה יגדל נא בן ה'".

בקביעות כל שבת את כל האדרא, והסבירו, דבאדרא כלול כל העץ חיים של האריז"ל, ובלמדם את האדרא, גם חזרו על כל העץ חיים. ושמעתי בשם הגאון הגדול חסידא קדישא ראש ישיבת פורת יוסף הרב עזרא עטיה זי"ע, שנשאל הרי כתוב במדרש על הפסוק "מי הקדימני ואשלם" (איוב מ"א ג) שקודם ניתן לאדם בית ואחר שם מזוה, ניתן לו בן ואחר כך קיים מצוות מילה וכן על זה הדרך, והקדוש ברוך הוא לא חייב כלום לבן אדם, ולפי זה עדיין נשאר לאדם נהמא דכסופא, והרי כתב הרמח"ל דזה סיבת ביאת אדם לעולם שלא יאכל נהמא דכסופא, ותיריך דבאמת מה שיש לאדם זה קיום המצוה בשמחה, כי הוא מפנימיות הנפש וזה חלקו שבא מתוכו, עכ"ד. ועוד מקובל מהאריז"ל שכל השגותיו שהשיג היה רק על ידי עבודת ה' בשמחה, והיא עיקר התוכחה, וכן רוח הקודש שורה רק בשמחה, כידוע מיעקב אבינו ע"ה, ולנבואה זוכים רק בשמחה, כמו שנאמר אצל אלישע הנביא זי"ע (מלכים ב' ג' ט"ו) "ועתה קחו לי מגנן וקהי קנגן המנגן ותהי עליו יד ה'".

ט. הערה: ולכאורה יש להבין החילוק מדוע פעם אומר כחודש ימים, ופעם אומר כשנה? יש לפרש בב' אופנים, א' דלתלמיד חכם שידוע קבלה אז לימוד הפשט שלו מאוד גבוה ולכן יש יחס של כחודש ימים, ואילו למי שלא יודע קבלה אז לימוד הפשט שלו נמוך – שכאשר לומד זוהר הקדוש נחשב כשנה לערך כנגד זה. – ובאופן ב' – יש לדקדק שבתיקון ל' דיבר רק על לימוד קבלה, ובזה היחס לפשט – כחודש ימים, ואילו בתיקון מ"ג, דיבר על לימוד הזוהר הקדוש, שהוא המקור לכל תורת הקבלה, וזוהי הקדושה של הרשב"י זי"ע, בלימוד הזוהר הקדוש נחשב כשנה תמימה פשט, והיצא מכאן, שלימוד הזוהר הקדוש יותר גבוה מלימוד הקבלה, שזוהי המקור, וכמו שכתוב על רבי נחמן מברסלב זי"ע, שמתוך לימוד הזוהר הקדוש הבין כל כתבי האריז"ל – וכמו שאמרו על הגר"א זי"ע שמתוך התורה שבכתב ידע להבין את כל התורה שבעל פה. וידוע שהמקובלים הקדושים הצדיק רבי יצחק כדורי זי"ע והצדיק רבי סלמן (שלמה) אליהו זי"ע [אביו של הצדיק רבי מרדכי אליהו זצ"ל], למדו

כתב הפה החיים (סי' קנ"ה סק"א): מצוה פריה ורביה שלא יהא עקר בשכלו שאינו מוליד, ואמרו חז"ל, ודלא מוסיף יסף, וצריך שיחדש בכל יום ויום מה שלא חדש מקדמת דנא, וכזה יאירו ימיו לעולם הבא (בשם אור צדיקים אות י"ג), וכתב מרנא הבן איש חי זצ"ע (חלק דרושים פרשת משפטים ד"ה אם אדוניו יתן לו), וז"ל: כי חדושי תורה בחלק הנסתר נקראים בנים וחדושי תורה בחלק הנגלה נקראים בנות, עפ"ל. ויוצא לפי דבריהם הקדושים דפדי לצאת ידי חובת פריה ורביה בתורה חייב לחדש גם בנגלה וגם בנסתר, ומי יאמר זכיתי ויצאתי ידי חובתי. ובזהר הקדושים (פרשת שלח לך דף קע"ג ע"א) כתוב, שכל יהודי חייב לחדש חדושים בשבת קודש, והקב"ה שואל לנשמה מה חדשה, ואם לא חדשה נמצאת בבושה גדולה.

וכתב בספר זהר חי, דכל אחד חייב לחדש בתורה בשבת כפי יכולתו בכל חלקי הפרד"ס התורה ובדרשות חז"ל, ובשו"ת תורה לשמה (לרבנו יוסף חיים - או"ח סימן צ"ח) כתב, כי מי שחדש איזה חדוש בתורה במשך השבוע וכתבם, לא יוציא אותו בפה עד שבת, ואז נחשב שחדשו בשבת.

הגה"ק רבי אליעזר פאפו זצ"ע בפלא יועץ (ערך חדוש), כתב: רק שיעמל בכל כוחו לחדש חדושי תורה דהיינו להקשות ולתרוץ בתנ"ך ובש"ס או לפרש פרושים פרד"ס על תנ"ך וש"ס. ואחר כך כתב: וגם לימוד ספר הזוהר הקדוש אף באין מבין חשוב לו כאילו חדש חדושים, עפ"ל. הראת לדעת דהלומד זוה"ק יוצא ידי חובת חדושי תורה גם בכל הפרד"ס,

פמלגה שלו ואומר: שמענו חדוש תורה שאומרת נשמת פלוני זה. וכלם מעמידים אותו דבר בשתי ישיבות. הם למטה, והקדוש ברוך הוא למעלה חותם לאותו דבר].

תא חזי, כד מלה אתחדש באורייתא, ונשמתיא דנתתא בשבתא אתעסקת באינון מלין חדתין, וסלקי לעילא. כל פמליא דלעילא, צייתין לההוא מלה, וחיית הקדש מתרבין בגדפין, ומתלבשין בגדפין. וכד שאיל לון קדשא בריי הוא, ולא תבין ושתקין, כדן חיות הקדש מה כתיב, (יחזקאל א) בעמדם תרפינה כנפייהו, כמה דאת אמר (איוב לב) כי עמדו לא ענו עוד. (נחמיה ח) וכפתחו עמדו כל העם. - (ביאור: בא וראה, כשדבר מתחדש בתורה ונשמה שיוצאת בשבת התעסקה באותם דברים חדשים ועולה למעלה, כל הפמלגה של מעלה מקשיבה לאותו דבר, וחיית הקדש מתרבין בכנפים ומתלבשים בכנפים. וכששואל אותם הקדוש ברוך הוא ולא משיבין, ושותקין, אז חיות הקדש מה כתוב? (יחזקאל א) בעמדם תרפינה כנפייהו, כמו שצאמר (איוב לב) כי עמדו לא ענו עוד. (נחמיה ח) וכפתחו עמדו כל העם].

(ענין שם באורך ובדף קע"ג ע"ב, וענין ב'סידורו של שבת' שד"ש החמישי ענף ב' אות ח' וז"ל: ודברי הכל בשבת תנה תורה, אף אור התורה ורזון דאורייתא צריך אדם לחדש ביום השבת, ענין שם).

יא. כתב קב הישר (פרק ל"ה) דביום התאצייט של אביו או אמו, וכן גם של חמיו וחמותו, לא די בקדיש ותענית שמועיל להינצל ממקצת הדיו, אלא יראה להמציא לעשות טוב ביום הזה, ויראה לחדש בו איזה דבר בתורה, אז יש תועלת גדול לאביו ולאמו, וכן בשאר ימות השנה כשהבן מחדש איזה חדוש תורה לשמה, אז הבן משמח אביו ואמו, ומעטרין לאביו ואמו בכמה עיטורין, וכן לחמיו וחמותו, (ענין שם).

יב. בזוהר (פרשת שלח לך דף קע"ג עמוד ב'): כיון דסלקין קלהו נשמתין דשארין עליהו דישראל. סלקי וקיימיין בדיקנא קמי מלכא קדישא, וקודשא בריי הוא שאיל לקלהו, מאי חדושה הוה לנו בההוא עלמא באורייתא. זכאה איהו מאן דחדושה דאורייתא אמרת קמיה. כמה חדון עביד קדשא בריי הוא, כניש לפמליא דיליה, ואמר, שמענו חדושה דאורייתא, דאמרת נשמתיא דא דפלוני, וקלהו מוקמי ההיא מלה בתרי מתיבתי. אינון לתתא, וקודשא בריי הוא לעילא, חתים לההיא מלה. - (ביאור: כיון שעולות כל הנשמות ששרו על ישראל, עולות ועומדות ברמות לפני המלך הקדוש, והקדוש ברוך הוא שואל את כלם: איזה חדוש היה לכם באותו עולם בתורה? אשני מי שאומר לפניו חדוש על התורה. כמה חדון עושה הקדוש ברוך הוא. מכנס

וזהו בודאי חדושים אמתיים ותורה לשמה, וזוהר הקדוש בהקדמהו (דף ד' ע"ב ודף ה' ע"א), כתב: דכמה צריך לזוהר שיהא תורתו תורת אמת ועתה על ידי הלימוד הנפלא בזוהר הקדוש ששעה שונה שנה בדברי הכסא מלך, ובשבת עולה לערף אלף שנה בדברי הכו א"ש חי ז"ע, ובשמחה למליון שנה בדברי האורחות צדיקים, ובסורים כפול מאה בראיתא באבות דרבי נתן (פרק ג' משנה ו'), לפי שטוב לו לאדם דבר אחד בצער ממאה בריוחיו, וגם צער כפישת היצר נחשב לסורים, [בכתוב בספרים הקדושים] ואיתא בילקוט שמעוני (קהלת פרק ב - רמז תתקסח): אמר רבי חנינא בר פפא, תורה שלמדתי באף נתקיימה לי. בואו וראו: שעה אחת לימוד זוהר הקדוש בשבת קודש, שונה מאה מליון שנה תורה, ועוד, נחשב כמו שמחדישים חדושים בתורה, ובכך כל אחד ימצא תיקון ונחת לנשמתו.

החלש יאמר גבור אני, הגע בעצמך: 10,000 אברכים שלומדים 10 שעות ביום, יש לנו מליון שנה תורה, וכאשר יהודי פשוט או אפילו ילד קטן שלומד רק שעה אחת בשבת זוהר הקדוש, גם כן שונה מליון שנה תורה. ואם קשה לך ללמוד אז זכית למאה מליון שנה, [כמו

בני אדם. ועל זה (משלי ז) כי רבים חללים הפילה. מי הפילה? זו אותה החטאה שהורגת בני אדם. מי גרם את זה? תלמיד חכם שלא הגיע להוראה ומורה. הרחמן יצילנו].

אמר רבי שמעון לחבראי, במטותא מניינו דלא תפקון מפומיכו מלה דאורייתא דלא ידעתון ולא שמעתון מאילנא וברבא כדקא יאות, בגין דלא תהוון גרמין להווא חטאה לקטלא אכלוסין דבר נש למגנא. פתחו קלהון ואמרו רחמנא לשון רחמנא לשון רחמנא. [ביאור: אמר רבי שמעון לחבראי, בבקשה מכם שלא תוציאו מפיכם דבר תורה שלא ידעתם ולא שמעתם מעץ גדול כראוי, כדי שלא תהיו גורמים לאותה החטאה להרג המוני בני אדם לחנם. פתחו כלם ואמרו: הרחמן יצילנו, הרחמן יצילנו].

יד. כתב החפץ חיים בספר צפית לישועה (פרק א'): וידוע דאיתא באבות דרבי נתן דפעם אחת בצער שקול ממאה פעמים שלא בצער, ועבודת השם יתברך קעת היא טהורה ונקיה שאין בה מטרה לכבוד או שאר פניות, כי אדרבא נתקנים בנהו "ר וקר מרע משתולל על הבריות, (פרש רש"י בסנהדרין צ"ז ע"א ע"ב, כל העולם אומרו עליו שוטה הוא, היינו משתולל לשון שטות), ויראי ה' ומאסו אצל כמה סוגי אנשים. ויש אנשים אשר בשביל לעשות את בניהם יהודים קשרים כדת התורה, מקבלים עליהם לחיות חיי עני ודחוק כל ימיהם, ומשארת עמלם יפרישו שכר למלמדים ומורים שיחזקו בניהם בתורת ה'. ואינם מהגרים ממקומם למרות עונים ודוחקים למקומות

יג. כתוב בהקדמת זוהר (דף ד' ע"ב, ודף ה' ע"א). בראשית רבי שמעון פתח (ישעיה נא) ואשים דברי בפיך. כמה אית ליה לבר נש לאשתדלא באורייתא יקמא ולייליא. בגין דקדשא ברין הוא ציית לקלהון דאנון דמתעסקי באורייתא, ובכל מלה דאתחדש באורייתא על ידא דהווא דאשתדל באורייתא, עבדי וקיעא קדא. - [ביאור: בראשית. רבי שמעון פתח, (ישעיה נא) ואשים דברי בפיך. כמה יש לאדם להשתדל בתורה יומם ולילה, משום שהקדוש-ברוך-הוא מקשיב לקולות אותם שמתעסקים בתורה. ובכל דבר שמתחדש בתורה על ידי אותו שמתדל בתורה, עושה רקיע אחד] (ועי' פס באורייתא).

(ובהמשך) ועל דא כתיב, (ישעיה ה) הוי מושכי העון בחבלי השווא. העון דא דכווא. וכעבות העגלה חטאה. מאן חטאה, דא נוקבא דאקרי חטאה. איהו משירי הווא דאקרי עון באנון חבלי השווא. ולבתר כעבות העגלה חטאה, לההיא נוקבא דאקרי חטאה, דתמן אחתקפת למחוי טס לקטלא בני נשא. ועל דא (משלי ז) כי רבים חללים הפילה, מאן הפילה, דא ההיא חטאה דקטלית בני נשא. מאן גרים דא, תלמיד חכם דלא מטי להוראה ומורה, רחמנא לשון רחמנא. - [ביאור: ועל זה כתוב (ישעיה ה) הוי מושכי העון בחבלי השווא. העון זה הזכר. וכעבות העגלה חטאה, מי החטאה? זו הנקבה שנקראת חטאה. הוא מושך את אותו שנקרא עון באותם חבלי השווא. ואחר כך כעבות העגלה חטאה, את אותה הנקבה שנקראת חטאה, ששם התגבר להיות טסה להרג

הקדמה ♦ זהר השבת

10,000 אברכים שלומדים 10 שעות ביום במשך מאה ימים[1], וכך יקויים בנו דברי הנביא יואל (ד' י) "החלש יאמר גבור אני", וכל יהודי יכול לזכות לזה ולהביא את המשיח ברחמים.

ובתקוני זהר (תיקון תשעה עשר דף ל"ח ע"א): ואיהו דאוקמוהו אין בין מים העליונים למים התחתונים אלא כמלא נימא, והאי נימא עליה אתמר אין מלכות נוגעת בחברתה אפילו כמלא נימא, ובה קודשא בריך הוא מדקדק עם צדיקניא אפילו כחוט השערה, והאי חוט איהו חוט דסחיר לאות ברית מילה, וברית איהי נימא.

[ובתרגום ללשון הקדש: והוא שבארוהו אין בין מים העליונים למים התחתונים אלא כמלא נימא, ועל הנימה הזאת נאמר, אין מלכות נוגעת בחברתה אפילו כמלא נימא, ובה הקדוש ברוך הוא מדקדק עם הצדיקים אפילו כחוט השערה, והחוט הזה הוא חוט שסובב את ברית המילה, והברית היא נימא].

ווי לזו מאן דאפריש אות ברית בין מים למים, ומנע זרעא מניה, דאחזר עלמא לתהו ובהו, ורזא דמלה (ישעיה מ"ח) לא תהו בראה לשבת יצרה ודאישוי, מים עליונים אורייתא דבכתב, מים תחתונים אורייתא דבעל פה, נימא דאיהו בין תרוניהו דא יסוד, דאיהו רזא דאורייתא, ואיהו יסודא ועקרא דתרוניהו.

[ובתרגום ללשון הקדש: אוי למי שמפריד אות ברית בין מים למים ומנע ממנו זרע, שמחזיר את העולם לתהו ובהו, יסוד הדבר - לא תהו בראה, לשבת יצרה ודאי. מים עליונים תורה שבכתב, מים תחתונים תורה שבעל פה, נימא שהיא בין שניהם זה יסוד, שהיא סוד התורה, והוא יסוד ועקר של שתיהן].

ובאר ב"שעת רצון" (להמקבל הגדול בדורו רבי שלמה הכהן ז"ע), דחלק הסוד הוא העקר של שתי התורות וכל דברי חז"ל מתבארים גם בדרך הסוד.

ומאן דמנע רזא דעקרא דתרי תורות, כאלו אהדר עלמא לתהו ובהו, ואליו אינו דאמרין דלא אורייתא אלא כפשטה, ולית בה רזא אחרא, ואינו דו פרצופיו, איהו ג"ו סדרים דאתמר בה (שיר ד' יב) "גן נעול אחותי כלה", גן נעול מסטרא דם' סתומה, ו' איהו נעול בשית יומי דשבוע, הדא הוא דכתיב (חזקאל מו א) "היה סגור ששת ימי המעשה וכיום השבת יפתח", ובשבת בגין דלא תהא כנועל דלת בפני לווי, דאתמר בהו לוו עלי ואני פורע, איהי פתיחא לגביהו דאינו נשמתינן יתירין.

שעות ביום, ובכך גם תזכה ליראת שמים שהורה. טז. דמי שמונע פריה ורביה, עונו חמור ביותר, כי מחזיר את העולם לתהו ובהו, ולפי זה מכיון שחייב לקיים פריה ורביה גם בתורה בכל חלקי הפרד"ס, על כן כאשר לא מחדש חידושי תורה, עונו חמור ונחשב כמחזיר את העולם לתהו ובהו, ולכן תיקונו הוא, אך רק כשילמד זוהר הקדוש, שבזה נחשב כמחדש חידושים בכל הפרד"ס, כמבואר בפלא יועץ.

הרחוקים שהפנקסה מצויה יותר בשביל חנוך בנייהם לתורה ויראה, בודאי נוכל לומר דנחשב זה תשובה לה' בכל לב ונפש. טו. ואפשר להמליץ על זה את דברי חז"ל הקדושים על הפסוק: מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה... אל תקרי מה אלא מאה, שבמלמוד שעה אחת וזה"ק בשבת יחשב לך למאה ימים של לימוד תורה של עשרת אלפים אברכים הלומדים עשר

[ובתרגום ללשון הקדש: ומי שמונע סוד העקר של שתי תורות, כאלו החזיר את העולם לתהו ובהו, ואלו אותם שאומרים שאין תורה אלא כפשטה, ואין בה סוד אחר. והם דו פרצופים, הוא ג"ן סדרים, שנאמר בו "גן נעול אחותי כלה", גן נעול מצד של מ' שתומה, ו' הוא נעול ב"ששת ימי המעשה וביום השבת יפתח", ובשבת כפי שלא תהיה כנועל דלת בפני לווים, שנאמר בהם לוו עלי ואני פורע, היא פתוחה אליהם, שהם נשמות יתרות].

ובאלו דלא מלווין לה ולא אוסיפין לשבתות ולמים טובים, איהי תסימא להון, ובגין דא כל המוסיה מוסיפין ליה, ודא תוספת נשמתא יתירא, ואיהי תוספת רוחא דקדושה, וכל הגורע גורעין ליה ההיא נשמה יתירה, ואשתאר עני, ואם הוא חכם אסתלק מניה חכמתיה, ואם הוא עשיר בממונא אסתלק מניה, ואשתאר עני יבש, כמה דאיהו (דף לח ע"ב) מנע מלעילא נשמתא יתירה דאיהו נשמת כל חי, ואשתאר יום השבת עני ושכינתא יבשה, הכי אתמנע ברכאן מניה, ואיהו מדה כנגד מדה, וכל מאן דאוסיף בשבת, אז וכגנה זרועיה תצמיח (ישעיה סא יא). אף הכי נמי אצמיח טובה דיליה, ומאן זרועיה דשכינתא לעילא, אינוו נשמות יתירות דזרעין מניה, ויחדיו לון לישראל לתתא מזיו כבודיה.

[ובתרגום ללשון הקדש: ובאלו שלא מלוים אותה ולא מוסיפים לשבתות ולמים טובים, היא שתומה להם, ומשום זה כל המוסיף מוסיפים לו, וזו תוספת נשמה יתרה, והיא תוספת של רוח קדשה, וכל הגורע, גורעים לו אותה נשמה יתרה, ונשא עני, ואם הוא חכם, חקמתו מסתלקת ממנו, ואם הוא עשיר בממון, מסתלק ממנו ונשא עני יבש, כמו שהוא מונע מלמעלה נשמה יתרה, שהיא נשמת כל חי, ונשא יום השבת עני ושכינה יבשה, כך נמנעות ממנו ברכות, והוא מדה כנגד מדה, וכל מי שמוסיף בשבת, אז וכגנה זרועיה תצמיח. אף כך גם אצמיח הטובה שלו, ומי זרועיה של שכינה שלמעלה? אותן נשמות יתרות שזורעים ממנו, וישמחו את ישראל למטה מזיו כבודה].

ועין עוד בביאור מתוך מדבש שם שביאר, שכמו שצריך להוסיף במאכל ובמשתה לכבוד שבת קודש, כך גם צריך להוסיף בלמוד התורה הקדושה בשבת, ועל זה מזהיר הזהר הקדוש, עין שם דבריו. ולפי זה בשבת קודש מכרח ללמוד זהר, דאין לך הוספה בלמוד התורה כמו ללמוד הזהר בשבת שנחשב למאה מליון שנה תורה.

ומדברי הזהר הקדוש מבאר, שמי שאינו רוצה ללמוד זהר מחזיר עולם לתהו ובהו, ואינו יכול לזכות לנשמה יתרה, ובפרט בשבת קודש חייב ללמוד זהר הקדוש, ורק מי שלומד זהר הוא זוכה לתוספת נשמה יתרה ותוספת קדושה, ואם נמנע רח"ל מפסיד חקמתו וממונו וברכות מלמעלה, מי הפתי שיפסיד את חייו בעולם הזה ובעולם הבא.

ובכן אם רוצים אנו לזכות לשפע אלוקי קדוש, בואו וננצל את זמננו ללמוד התורה הקדושה ובפרט בשבת קודש, צא ולמד מה שכתב בספר שיח יצחק (חלק ב' דרוש לשבת פרשת בשלח אות יא), וזה לשונו: ועל כונה זו אמרו גם כן רז"ל בזמן שישאל עושים רצונו של מקום, שותים מאוצר של מעלהו, שנאמר "יפתח יהוה לך את אוצרו הטוב" (דברים כח, יב) ובזמן שאין עושים רצונו של מקום, שותים מאוצר של מטה. והיינו כמו שכתוב "הי רקיע

זי. ואין לך עושין רצונו של מקום יותר מלימוד הזהר הקדוש שהוא לימוד תורה לשמה. ובספר

בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים" (בראשית א, 1), שמים רומז על שפע חיות הנבראים ממנו יתברך, כמו המים שכל הצמחים גדלים מהם, וחיות הכל הוא במים. ומים עליונים שעל הרקיע הוא שפע עליון למעלה מן הרקיע, משחקים ולמעלה, והוא נפתח כשישראל עושים רצונו של מקום, כמו שכתוב "הרעיפו שמים ממעל ושחקים יזלו צדק תפתח ארץ ויפרו ישע וצדקה תצמיח יחד אני יהנה בראתיו" (ישעיה מה, ח). והוא גם פן פונת משה רבנו עליו השלום בסיום ברכתיו לישראל, במה שכתוב "אין כאל ישרון רכב שמים בעזרך ובגאנתו שחקים", (דברים לג, כו) וכמו שנאמר תחלה "ברזל ונחשת מנעלך וכימיך דבאך" (דברים לג, כה), רצונו לומר שקיימם של ישראל תלוי בתורה ובמצוות, שהוא חזקם, עכ"ל.

ועל פן התקבצו כל ישראל באחדות ובשמחה ואחזו באילן החיים ללמד הזהר הקדוש "בספרא דאפקון מן גלותא ברחמי", וכאשר ילמדו ויעסקו כולם בתורה תכף תבוא הגאולה בכח התורה הקדושה וי". ובזהר רעיא מהימנא פרשת נשא (דף קכד, ב) אמרו: דבגיגיה ויקראתם דרוך בארץ", ובזכותיה תקיים "ה' בך ינחנו ואין עמו אל נכר". יהי רצון שיקים בנו בקרוב, "ותחזינה עינינו בשוכך לציון ברחמים", במהרה בימינו אמן.

מבוא למטרת הספר

בימים קשים אלו העוברים על כלל ישראל, השם יצילנו ואין איש יודע מה יולד יום, ורבים שואלים ומבקשים עצה ותושיה במה לעורר רחמי שמים ולבטל כל גזרות קשות ה' ירחם. בודאי צריכים להתחזק וללמד בדברי קדשו של התנא האלהי רבי שמעון בר יוחאי

רבי אלעזר, מה יעשה אדם וינצל מחבלו של משיח, יעסוק בתורה ובגמילות חסדים כו', עכ"ל. וכל המזכה את הרבים בלימוד הזוהר הקדוש נקרא עוסק בתורה ובגמילות חסדים באופן הכי נעלה ומקיים ומציל את כל העולם כולו, ומתקשר לנשמת הרשב"י זי"ע, וכמו שכתב הגאון הקדוש צדיק ויסוד עולם אור טמיר ונעלם, קדש הקדשים המלובן, מרא דרזין, מרן רבינו יעקב אבוחצירא זצוק"ל זיע"א, בספרו דורש טוב (עמוד ע"ב) זה לשונו: גדולה זכות רבי שמעון בר יוחאי בעולם העליון יותר מכל הצדיקים, עכ"ל. וכמו שאמרו חז"ל, (סוכה דף מ"ה ע"ב). ואמר חזקיה אמר רבי ירמיה משום רבי שמעון בן יוחאי יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין מיום שנבראתי עד עתה ואילמלי אליעזר בני עמי מיום שנברא העולם ועד עכשיו ואילמלי יותם בן עזייהו עמנו מיום שנברא העולם עד סופו ואמר חזקיה אמר רבי ירמיה משום רבי שמעון בן יוחאי ראיתי בני עלייה והן מועטין אם אלף הן אני ובני מהן אם מאה הם אני ובני מהן אם שנים הן אני ובני הן.

באר מים חיים (פרשת תרומה אות ד), כתב: וכמאמר התנא רבי מאיר כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה (אבות ו' א), כי כשאינו תורה לשמה רק כאיזה דבר אשר איננה עולה לה, ונשארת למטה בארץ, מאין יהיה כוחה להשפיע ברכה בתורה הרי אם לא עלתה לשמים לא תרד הברכה משם, עכ"ל. יח. בספר אור תורה – ליקוטים: עוד מבואר בכמה מקומות בדבריהם, שעיקר ביאת משיח הוא בזכות התורה, כמו שאמרו בפרק קמא דבבא בתרא (ח, א) מאי דכתיב, "גם כי יתנו בגוים עתה אקבצם ויחלו מעט ממשא מלך שרים" (הושע ח, ז), ותניא כל פסוק הזה בלשון ארמי נאמר, אי תנו, "עתה כלהו אקבצם", ואם מעט מהם, "יחלו ממשא מלך ושרים". ואמרו שם מאי דכתיב, "אף חובב עמים כל קדושי בידך" (דברים לג, ג), אפילו בשעה שאתה מחבב עמים, כל קדושים שלהם בידך הם כו', וכמו שאמרו כל הנותן עליו עול תורה, מעבירים ממנו עול מלכות כו' (אבות פרק ג משנה ה), כי בזמן שקולו של יעקב כו', אין הידים ידי עשו כו' (בראשית רבא פרשה סה, טז), ובפרק חלק (נח ב) שאלו תלמידיו את

זיע"א, המבטיח שבזכות הקריאה בספר הזהר הקדוש, נצא מן הגלות ברחמים (אף ללא הבנה כלל כפדוע מדברי רבותינו). וכדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק. ורואים מזה בעליל שרק בזכות הקריאה והלמוד בספר הזהר הקדוש מבטח לנו שנזכה ונגאל ברחמים בלא צרות ויסורים רח"ל.

לכן, כל אחד ואחד צריך להשתדל מידי יום ללמוד ולקרא בזהר הקדוש, להצלחת כלל ישראל, ולקרב הגאולה, ולכן החלטנו להדפיס הספר זהר השבת המחלקים ל-24 פרקים לשבתות השנה, כדי שכל אדם מישראל יוכל לעסוק מידי שבת בשבתו בנקל, ובשבת? ללמד עם בני ביתו הקטנים עם הגדולים, זקנים עם נערים.

ספר קדוש זה מסוגל לאהבת השם ויראת שמים טהורה, וללמוד מקדשת וצדקת רבותינו הקדושים חכמי הזהר, הסוד והנסתר, ולהתקשר לנשמת הרשב"י ורבי אלעזר בנו זיע"א.

התורה נתנה ללמוד וללמד, בכדי שכלם יודעים מקטנים עד גדולים, דעת ה', וגם מצינו בהרבה ספרי מקבילים שמזהירים על למוד חכמה זו שכל אדם חייב ללמוד אותה (ר' יצחק בן צבי אשכנזי, טהרת הקדוש, קמ"ז).

ואומר אני, הלואי שלא היו מקילין גדולי הדור בלמוד החכמה הקדושה, והלואי היו מלמדין דרך לתלמידיהם לעסוק בחכמה הלזו אזי בודאי לא היה שום הרמת ראש לחכמות החיצוניות, והיו כל החכמות נדחים מפניה, כמו שנדחה החשך מפני האור, אך שעונותיו גרמו שגם כמה וכמה מצדיקי הדור סגרו את דלתי החכמה בפני פרחי הכהונה, ואמרו שלא ללמוד עד שיהיו בעלי מדרגה ורוח הקדוש, והנה עבור זה נשארונו גרומים מן החכמה הקדושה, ונתגבר בעונותינו הרבים חשכות החכמות החיצוניות הפסיל בחשך הולך, ובמהרה בקמינו "ויאמר אלקים יהי אור" ויאר לנו (מהרצ"א מדינוב, מעין גנים, פרק א' אות ה').

מי יתן והיה שיתחילו ללמוד עם הצאן קדשים כשהם עדין בקטנותם בן ט' וי' שנים ספר הזהר הקדוש... והיה בודאי הגאולה בקרוב בלי שום חבלי משיח (ספר סגלת ישראל להגה"צ רבי שבתי ליפשיץ - מערכת ז' אות ה').

גם איש פשוט שלא קדש עצמו, מפל מקום יקרב אל החכמה ההיא

וכתב בשער יששכר (מאמר גל עיני אות י"ח): אשרי העם לומדך ואשרי העומדים על סודך, לכאורה קשה דכיון שהמה לומדך לומדי זהר הקדוש, וכו' איך קראום בלשון עם שהוא מדרגה פחותה כפודע כו', אך מזה הוא נראה שגם איש פשוט שלא קדש עצמו כל כך במעלות הראויים ללמוד, מפל מקום יקרב אל החכמה ההיא בפרט בסוף יומיא אליו שבזה תלמי התקרבות הגאולה, במהרה בקמינו אמן.

ולגדל חביבותיה, נסים בדברי הפך החיים (סימן כ"ה ס"ק ע"ה) אשר כתב בשם הרב משאת בנימין זצ"ל (סימן ס"ב דף ז"ן עמוד א'), וזה לשונו: הדרך השני, לילך אחר רוב בנין ומנין, הרי לפניך ספר הזהר, שהוא שקול יותר מפל המתחרים שאחר חתימת התלמוד,

ואם יהיו כל המחברים בפה מאזנים אחד וספר הזוהר לבדו יעלה בפה שניה, מכריע הוא את כולם, והרי עדיף מרב בנין, וכמו שכתב הבית יוסף זי"ע דאזלינן בתר הזוהר נגד שאר המחברים עכ"ל.

"בזכותך הגעתי! לך יש חלק בגאלת העם!"

התבטא פעם צדיק ואמר: בבוא מלך המשיח, עם ישראל נקבצו ובאו לך, ופליטת העם ששים ושמחים, בעת הזאת יתבוננו מלך המשיח, בעיניו הטהורות יבחן כל אחד ואחד לפי מעשיו, לפתע ירים ידו ויראה באצבעו, כולם ירימו עיניהם בפליאה ויביטו במחזה, אז ישמיע מלך המשיח את קולו ויאמר, בהפנותו אצבע על יהודי מסויים: "בזכותך הגעתי! לך יש חלק בגאלת העם!". כך יראה על כל יהודי ויהודי שפעל למען ביאתו. - הלואי שנזכה להיות מן הזוכים המאשרים, שהמשיח בכבודו ובעצמו יעיד עלינו – "בזכותך הגעתי". על כן, יהודים יקרים, תנו לימוד לשם שמים, הקריבו מדקוטיכם למען השכינה הקדושה, לעשות נחת רוח ליוצרנו, לגרם לפדות נפשנו, ונלך כולנו כאחד יחד לקבל את אור פני מלך המשיח במהרה בימינו אמן. וכלנו כאחד נזכה שיקויים בנו נבואת הרשב"י "זכאה דרא דהאי אתגליא ביה ובסגולתו וקראתם דרור" ותחזינה עינינו, בן דוד משיחנו מלך ביופיו ובוא ויגאלנו, ב"עז" והדר אלקינו, ובשכר זאת א-ל חי חלקינו, ונחה עליו רוח ה' צורנו מגינינו, יגלה כבוד מלכותך עלינו, ואז ישמח לבנו, ותגל נפשנו, בישועת מלכינו, אמן כן יהיה רצון.

גודל מעלת ספורי צדיקים

א. כתב רבנו הגדול הרמב"ם ז"ל (בפרוש לאבות סוף פרק א') בענין הדבור שנתחלק לחמשה חלקים וכו' להעיר הנפש למעלות בספורים ושירות ולמנעה מן הפחיתות בעיני כל אחד ויילכו בדרךיהם וכו' וכו' כדי שיתננו פעלתם וזכרם בעיני בני אדם ויתרחקו מהם וכו', עד כאן לשונו הטהור.

ב. בספר צדה לדרך (דף רי"ב הובא ביוסף לחק תולדות יום ג'), וזה לשונו: נדע כי בזכרון מאמרי החסידות ומעשיהם תשפיל ותשוב ליוצרך.

ג. בספר דברת שלמה (מהגה"ק רבי שלמה לוצקער ז"ל במגלת אסתר), וזה לשונו: כי על ידי הדבור וזכירה שמספרים הנס, גם כן נתעורר ונמשך בחינת הנס הוא, ולכן מצוה לספר ביציאת מצרים, ולהזכיר בכל יום וכו', וכן אפילו הנס הפרטי הנעשה לאדם, שהשם יתברך עזרו מאיזה צרה, או אפילו לאדם אחר, וכשיזדמן לאדם חס ושלום כמו הצרה הזאת שיוזכיר ישועת השי"ת הנעשה לאדם והצילו מצרה כזאת, גם היום יוכל להמשיך ישועת ה' להנצל גם כעת מצרה הזאת, רק שיהיה בבטחון גדול ובאמונה שלמה, ובדבקות בה' יתברך, כמו שקבלתי מאדמו"ר זלה"ה הוא המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע, עכ"ל.

ד. בספר אגרא דכלה (פרשת עקב) כתב, וזה לשונו: קבלה הוא מבעלי רוח הקדש, כאשר יצטרך אדם לאיזה ישועה כגון לרפואה ולהצלחה, ולעבר במצולת ים מבלי מכשול, אזי

זְכוּר בְּמוֹ פִּי מַעֲיִן אוֹתָם הַנְּסִים בְּכִיּוּצָא בְּזֶה, שֶׁנַּעֲשׂוּ לְצַדִּיקֵי דוֹרוֹת לְרַבִּים אוּ לְיַחֲדֵי וְכוּ', שֶׁמִּסְפּוּרֵי הַנְּסִים בְּכִיּוּצָא בְּעֵינֵינוּ, יוֹשְׁעוּ לְעֵינֵי כָל אֶפְיָלוֹ בְּזוּלַת זְכוּיֹת, עַד כָּאֵן דְּבַרְיוֹ.

ה. בַּסֵּפֶר לְקוּטֵי עֲצוֹת (מִהַקְדוּשׁ בַּעַל לְקוּטֵי מֵהַנ"ן בְּאוֹת א' עַרְךְ אֲרָךְ יִשְׂרָאֵל סְעִיף י"ז), מִי שֶׁהוּא בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, זֹכֶה לְסֵפֶר סְפּוּרֵי מַעֲשֵׂיֹת מִצַּדִּיקֵי אָמֶת, וְזוֹכֵינִי לְטַהַר הַמַּחֲשָׁבָה עַל יְדֵי סְפּוּרֵי מַעֲשֵׂיֹת שֶׁל צַדִּיקִים.

ו. עוֹד כָּתַב (שֶׁם בְּאוֹת צ' סְעִיף צ"ח), עַל יְדֵי סְפּוּרֵי מַעֲשֵׂיֹת מִצַּדִּיקִים, מִתְעוֹרֵר וּמִתְלַהֵב הַלֵּב בְּהַתְעוֹרְרוֹת גְּדוּלָה לְהִשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, בְּחַשְׁקֵי נִמְרָץ מְאֹד, וְכִמְהָ צַדִּיקִים גְּדוּלִים וְנוֹרָאִים מְאֹד סְפּוּרֵי, שֶׁעָקַר הַתְעוֹרְרוֹת שֶׁלָּהֶם לְהַשִּׁי"ת הָיָה, עַל יְדֵי סְפּוּרֵי מַעֲשֵׂיֹת מִצַּדִּיקִים, עֵינֵי שֶׁם.

ז. הַצַּדִּיק הַקְדוּשׁ רַבִּי יִשְׂרָאֵל מְרוֹז'וֹן אָמַר: "מִקְבִּילוֹת הַלּוֹלָאוֹת" בְּפִסּוּק אֶחָד כְּתוּב מִקְדָּם "הַלְלוּ אֶת שֵׁם ד'" וְאַחֵר כֶּף "הַלְלוּ עַבְדֵי ד'" (תְּהִלִּים, קל"ה א'), וּבְפִסּוּק אַחֵר: "הַלְלוּ עַבְדֵי ד'" וְאַחֵר כֶּף "הַלְלוּ אֶת שֵׁם ד'" (שֶׁם, קי"ג א'), לְהוֹדִיעַךְ שֶׁשְׁנֵי הַהִלּוּלִים מִקְבִּילִים.

ח. וְכַעֲיֵן זֶה כָּתַב הַרְבֵּי מְרֻדוּמֶסֶק וְצ"ל, סְפּוּר, מִמַּעֲשֵׂי הַצַּדִּיקִים זֶהוּ תוֹרָה, וְלָכֵן אָמְרוּ: לִפְנֵי שִׁיחַתָּן שֶׁל עַבְדֵי אֲבוֹת מִתוֹרַתָּן שֶׁל בְּנִים, כִּי נַעֲשֶׂה מִזֶּה מִשִּׁיחַתָּן תוֹרַתָּן שֶׁל בְּנִים, וְזֶהוּ גַם כֵּן: הַלְלוּ עַבְדֵי ד' הַלְלוּ אֶת שֵׁם ד', רוּצָה לוֹמַר דֶּה־הַלּוּל שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הוּא הַלְלוּ וְלִשְׁבַח אֶת הַצַּדִּיקִים" (תְּפָאֶרֶת שְׁלֵמָה, חֲנֻכָּה).

ט. וְהַצַּדִּיק הַקְדוּשׁ רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסֶלֶב אָמַר: "עַל יְדֵי סְפּוּרֵי מַעֲשֵׂיֹת שֶׁל צַדִּיקִים, מִמַּשִּׁיכִים אֲזוּרוֹ שֶׁל מִשִּׁיחַ בְּעוֹלָם, וְדוּחָה הַרְבֵּה חוֹשֵׁךְ וְצָרוֹת מִן הָעוֹלָם" (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת מִשִּׁיחַ).

י. הַצַּדִּיק הַקְדוּשׁ רַבִּי שְׁלֹם מִבְּעִלְזָא זי"ע אָמַר: "אֲזוּ נִדְבְּרוּ יְרָאֵי ד' אִישׁ אֶל רַעְהוּ וַיִּקְשַׁב ד' וַיִּשְׁמַע וַיִּכְתַּב סֵפֶר זְכוּרֹן לְפָנָיו לְיְרָאֵי ד' וְלַחֲשָׁבֵי שְׁמוֹ" (מִלְּאֲכִי ג, טז), נִדְבְּרוּ אָמַר הַצַּדִּיק וְלֹא דִבְרוּ, כְּלוֹמַר: יְרָאֵי ד' אֵלֶּה כָּבֵר הִלְכוּ לְעוֹלָמָם, וְהֵם "נִדְבְּרִים" עַל יְדֵי אִישׁ אֶל רַעְהוּ מִהַחַיִּים, שֶׁמִּסְפָּרִים עַל אוֹדוֹתָם, וְאֲזוּ וַיִּקְשַׁב ד' וַיִּשְׁמַע וַיִּכְתַּב סֵפֶר זְכוּרֹן לְפָנָיו גַּם לְאוֹתָם יְרָאֵי ד', שֶׁשִּׁפְתוֹתֵיהֶם תְּהִינָה דוֹבְבוֹת, וְגַם לַחֲשָׁבֵי שְׁמוֹ, לְאֵלֶּה שֶׁמִּסְפָּרִים עֲלֵיהֶם.

יא. וְאַחֲרוֹן אַחֲרוֹן חֲבִיב מֵאֲמֵר הַבַּעַל שֶׁם טוֹב הַקְדוּשׁ זי"ע, וְזֶה לְשׁוֹן קְדוּשׁוֹ: כָּל מִי שֶׁמִּסְפָּר בְּשִׁבְחֵי צַדִּיקִים, כְּאֵלוֹ עוֹסֵק בְּמַעֲשֵׂה מְרֻכְבָּה" (שִׁבְחֵי הַבַּעַל שֶׁם טוֹב), וְרָאָה פְּרוּשׁ עַל הַדְּמִיוֹן לְמַעֲשֵׂה מְרֻכְבָּה בְּסֵפֶר נִפְלְאוֹת הַתְּפָאֶרֶת שְׁלֵמָה, (מֵאֲמֵר "יִפֶּה שִׁיחַתָּן"). לָכֵן אֲחֵי הַקּוּרָא אַחֵר שֶׁהַצַּעֲתִי לְפָנֶיךָ אֶת הַמֵּאֲמָרִים הָאֵלֶּה תוּכַל לְחַזוֹת בְּעֵינֵים פְּקוּחוֹת כִּי הַמַּעֲשֵׂיֹת נִרְמְזִים בָּהֶם סוּדוֹת עֲלִיוֹנוֹת, כְּמוֹכָא בְּזֶהַר לְעִיל.

עברו מעל מאה שנה
טהרה"צ הפקבל האלקי
רבי יודל רוזנבערג
זוקלה"ה הוציא לאור
את ספריו הקדושים
זוהר תורה, לאחר עכ"ל
ויגיעה רבה ימים ולילות
ללא הפוגה בכתב 20 שנה,
בהם סדר לקט וערוך את
ספריו זוהר התורה, לפי סדר
הפרשיות אשר בו מובאים
קטעי הזוהר המובנים גם
לפי הפשוט, במטרה שכל
יהודי ויהודי ואפילו הקטנים
שבהם יוכלו להיות מקשרים
לספר הזוהר. זכינו לפרסם
ולהוציא לאור פרשיות
אחדות מספריו, וכן טעורים
המוטבעים על ידי הגה"צ רבי
שלום יהודה גראס האדמו"ר
מהאלמין טליט"א.

רעיון חדשני יוצא לדרך ממפעל הזוהר העולמי

**שעורי דף היומי ב"זוהר תורה"
ו"זוהר חק לישראל"
מידי יום ביומו ברדיו 2000**

**בכל יום שני משעה 5-3
על ידי הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
האדמו"ר מהאלמין שליט"א.**

**שיעורים בדף היומי "זוהר תורה"
ו"זוהר חק לישראל" מידי יום ביומו,
על ידי הרב אליהו ממן שליט"א
ראש מוסדות "תורת אברהם" נצרת עילית.**

הגימטריה של "זוהר תורה" = 829
"דוד מלך ישראל חי וקיים" = 829

הגימטריה של "כולם לומדים בזוהר" = 447
"יביא מטות בן דוד" = 447

כלומר רק אם נלמד כל יום ויום פלנו יחד
בזוהר הקדוש נזכה טיבוא מטיח בן דוד
במרהרה בימינו אמן

**בקרוב אי"ה יבנים
ל"קול הרשב"י" בטל: 0722-990044
ובקול הזוהר בטל: 0722-990055**

**לזוני הרבים בחלוקת הפרשיות לבתי מדרשות
ולשמיעת השעורים בדיסקים במחיר הקרן**

0548-436784

הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
האדמו"ר מהאלמין טליט"א

תַּכְּנֵי עֲנִינִים ♦ זֵהָר הַשַּׁבָּת

פא תְּפִלוֹת הַשַּׁבָּת
 פב שְׂמֵחַת הָאֲמוּנָה
 פב סְעוּדוֹת שַׁבָּת
 פב חֲשִׁיבוֹת שְׁלֹשַׁת סְעוּדוֹת שַׁבָּת
 פּרָק ט': פְּרִשְׁיּוֹת וַיֵּשֶׁב - שְׁלַח; שְׁלַחַן הַשַּׁבָּת
 פה וּבִרְכַת הַמַּלְאָכִים
 פו שֹׁכֵר הַצְּדָקָה
 פז שְׁלַחַן שַׁבָּת
 פח הַשְּׂגָחָה עַל שׁוּמְרֵי וּמַעֲנֵגֵי שַׁבָּת כְּרֵאוּי
 פח נֶהָר דִּינּוֹר
 פח בְּרַכַת הַשְּׁלַחַן
 פט עוֹנֵשׁוּ שֶׁל שְׁלַחַן שְׂאִינוֹ כְּרֵאוּי
 פט שֹׁכֵר מַעֲנֵגֵי הַשַּׁבָּת

סג גִּסַּח הַקְּדוּשָׁה
 סג קְדוּשַׁת הַיּוֹם
 סג קְדוּשַׁת הַיּוֹם
 סג עֲדוּת עַל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית
 סד טְעִימַת הַמַּאֲכָלִים
 סד הַכְּרוֹז שֶׁבִּכְנִיסַת הַשַּׁבָּת
 סד רְשׁוֹת הַנְּשָׂמָה לְבָרֶךְ
 סה יוֹם הַנְּשֻׁמוֹת
 סו יוֹצֵר אוֹר
 סו תְּשַׁבְּחוּת הָעוֹלָם הַבָּא
 סו תְּשַׁבְּחוּת עַל תְּשַׁבְּחוּת
 סו עֲלִית הַתְּשַׁבְּחוּת לְמַעְלָה
 סז הַתְּשַׁבְּחוּת שְׁעוֹלָה עַל כָּל הַתְּשַׁבְּחוּת

פּרָק י': פְּרִשְׁיּוֹת מִקֵּץ - קָרַח; מִצּוֹת לֶחֶם מִשְׁנֵה
 וּבִרְכַת הַפֶּתַח, אֲמִירַת דְּבָרֵי תוֹרָה עַל הַשְּׁלַחַן צִא
 צג עֲנִין בְּצִיעַת שְׁנֵי הַכִּכְרוֹת
 צג אֵין הַשְּׁטָן מִזִּיק בְּיוֹם הַשַּׁבָּת
 צג בְּצִיעָה וּבְרַכָּה עַל הַפֶּתַח
 צד בְּצִיעַת הַפֶּתַח עַל דֶּרֶךְ הַסּוּד
 צד מַעֲלַת הַמַּאֲרִיךְ עַל שְׁלַחַנוֹ
 צה דְּבָרֵי תוֹרָה עַל הַשְּׁלַחַן
 צו כּוֹס שֶׁל בְּרַכָּה
 צו עֲנִין כּוֹס בְּרַכָּה עַל דֶּרֶךְ סוּד
 ק מִים אַחֲרוֹנִים

פּרָק ז': פְּרִשְׁיּוֹת וַיֵּצֵא - נִשְׂא שְׂמֵחַת הַתּוֹרָה
 סט בְּשַׁבָּת וַיִּקְדַּשְׁתָּ קְרִיאַת סֵפֶר תּוֹרָה בְּשַׁבָּת
 עא שְׂמֵחַת הַתּוֹרָה הָעֲלִיּוֹנָה
 עא לְהַכְלִיל בְּאוֹתָהּ שְׂמֵחָה אֶת הָעַם הַקְּדוּשָׁא
 עא סוּד סֵפֶר תּוֹרָה
 עג עֲנִין שִׁבְעַת הָעוֹלָמִים לְתוֹרָה בְּשַׁבָּת וְחֻמְשַׁת
 הָעוֹלָמִים בְּיוֹם טוֹב
 עב הַכֵּל סוּד אָחָד
 עב עֲלִית הַרְבִּיעִי בְּרֵאשִׁית חֹדֶשׁ
 עב תְּקוּן בְּכֶסֶף
 עג שְׂמִיעַת קְרִיאַת הַתּוֹרָה בְּאִימָה
 עג אֲמִירַת בְּרִיךְ שְׁמִיָּה בְּשַׁעַת הוֹצֵאת סֵפֶר תּוֹרָה עַג
 עג גִּסַּח תְּפִלַּת בְּרִיךְ שְׁמִיָּה
 עד רַק אָחָד קוֹרֵא בְּתוֹרָה
 עד כּוֹלָם שׁוֹתֵקִים
 עה הַכְּנָה וְכוֹנֵנַת הַקּוֹרֵא
 עה מְקוֹם הַפְּסָקַת בְּפִרְשָׁה
 עה הַפְּרִשְׁיּוֹת מִתְּעַטְרוֹת לְפָנֵי הַקַּב"ה
 עה מְנוּי הַמְּרַכְּבוֹת הַקְּדוּשׁוֹת עַל כָּל פְּרִשָּׁה
 עו וּפְרִשָּׁה
 עו הַמְּלִים שֶׁל הַפְּרִשְׁיּוֹת עוֹלוֹת לְמַעְלָה
 עו כָּלן מִתְּעַטְרוֹת בְּתוֹךְ הַכֶּסֶף הַקְּדוּשׁ
 עו קְרִיאַת הַתּוֹרָה בְּמִנְחָה שֶׁל שַׁבָּת
 עו קְרִיאַת הַתּוֹרָה בְּשָׁנֵי וּבַחֲמִישֵׁי
 עז תְּשַׁעַת הָעוֹלָמִים

פּרָק י"א: פְּרִשְׁיּוֹת וַיִּגַּשׁ - חֲקַת; זְמַן תְּפִלַּת
 קג הַמִּנְחָה עַת רְצוֹן וּסְגֻלַּת ג' סְעוּדוֹת
 קה מִנְחָה שֶׁל שַׁבָּת
 קה שְׁעַת מִנְחָה הִיא עַת רְצוֹן
 קה כָּל שְׁעָרֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ נִנְעָלוּ
 קו צְדוּק הַדִּין
 קו נְעִילַת שְׁעָרֵי הַתּוֹרָה וְהָעוֹלָם
 קו יְבוּשׁ הַמַּעֲנִינּוֹת בְּמִיתַת יוֹסֵף
 קו חֲשׂוֹךְ בְּמִיתַת מֹשֶׁה
 קז בְּטֻלָּה שְׂמֵחַת הַתּוֹרָה בְּמִיתַת דָּוִד
 קז חוֹבַת הָעֲנֵג בְּשַׁבָּת
 קז בְּרַכָּה מִן הַיּוֹם הַזֶּה
 קח עֲנֵג וְשְׂמֵחָה בְּיוֹם זֶה
 קח סְדוּר הַשְּׁלַחַן ג' פְּעֻמִּים
 קח מַעֲלַת הַמְּשָׁלִים ג' סְעוּדוֹת
 קח הַכֵּל נִמְצָא בְּשַׁבָּת
 קט שְׂמֵחָה בְּסְעוּדַת שַׁבָּת
 קט סְעוּדַת הַמֶּלֶךְ

פּרָק ח': פְּרִשְׁיּוֹת וַיִּשְׁלַח - בְּהַעֲלוֹתֶךָ; תְּפִלוֹת
 עפ הַשַּׁבָּת וְעֲנֵג שַׁבָּת
 פא כְּתוּר יִתְנוּ
 פא שְׂמַע יִשְׂרָאֵל

יש להתעורר רק בדברי שמים בשבת... קכז	סעודת הגבירה..... קט
המוציא דבור של חול בשבת מחללו... קכז	סעודה שניה..... קט
אל יצא איש ממקומו..... קלח	סעודה שלישית..... קי
התעוררות חול ביום השבת היא חסרון	עונשו של הפוגם בסעודת שבת..... קי
למעלה..... קלח	נשמה יתרה..... קיא
הרהור מתר..... קכט	ג' סעודות של אמונה..... קיא
פָּרַק ט"ז: בשלח - וְאַתְּחַנּוּ; מִצְוֵה לְשִׁמּוּחַ	מעלת יום השבת..... קיא
בשבת ולענגו בסעודות..... מא	מנחה של שבת שעת רצון..... קיא
העולם עומד על השלום..... קמג	פָּרַק י"ב: פְּרָשִׁיּוֹת וַיְחִי- בְּלֶק; עֲנַג שַׁבָּת, מַעֲיֵן
עוון צלפחד..... קמג	עולם הבא..... קיג
אסור להראות עצב בשבת..... קמג	ענג הנפש והגוף..... קטו
עונש המבטל ענג שבת..... קמד	לבושים נאים וטעומת מאכלים בשבת..... קטו
תענית על תענית..... מה	ישראל אשר בה אֶתְפָּאָר..... קטו
בטול סעודת האמונה והשמחה..... מה	הממנים שבהיכל..... קטז
היום הזה הוא שמחה למעלה ולמטה..... מה	מעין עולם הבא..... קיז
בשעה שמתגלה העתיק נמצאים כל החרות	מנוחת הנשמות ביום השבת..... קיז
והשמחה..... קמו	התעוררות אותה רוח..... קיח
קריעת גזר הדין..... קמו	הנאת הרוח..... קיט
תענית חלום בשבת..... קמו	ושמרו בני ישראל את השבת..... קיט
ענין החלום..... קמו	וינפשו..... קכ
ודבר דבר..... קמו	עטור הנפשות ביום השבת..... קכא
פָּרַק יז: פְּרָשִׁיּוֹת יתרו - עֲקֵב; יְצִיאֹת הַשַּׁבָּת מֵאֵל	פָּרַק י"ג: פְּרָשִׁיּוֹת שְׂמוֹת - פִּינְחָס; הַשְּׂרָאָה
אל יצא איש ממקומו..... קנא	השכינה בשבת..... קכג
הנה מקום אתי..... קנב	נשמה יתרה..... קכה
אלפים אמה..... קנב	נשמה יתרה לפי מעלתו של כל או"א..... קכה
שבת ראש השנה והיחיד..... קנב	התפשטות השכינה..... קכה
הוצאה מרשות לרשות..... קנג	פָּרַק י"ד: פְּרָשִׁיּוֹת וְאָרָא - מִטּוֹת מִסְעֵי; שְׁבִיתִת
פָּרַק י"ח: פְּרָשִׁיּוֹת מִשְׁפָּטִים - רָאָה; שׁוֹמְרֵי	שבת וכח חדושי תורה בשבת..... קכט
שבת יש להם שמירה מיחדת..... קנה	טעם אסור חרישת הארץ וטלטול כלי הארץ
לא תבערו אש..... קנו	בשבת..... קלא
ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ	ענין אסור הוצאה בשבת..... קלא
והארץ..... קנו	חדות התורה..... קלב
ישאל שמורים הם..... קנו	הקשבה לחדוש..... קלב
מחללי שבת אין להם שמירה..... קנט	עטור הצדיקים בגן עדן משבת לשבת..... קלג
אלו שלא שמרו שבת בעולם הזה שומרים	שמחת הצדיקים בגן עדן..... קלג
אותה בע"כ בגיהנם..... קנט	כבוד האב בחדושי בנו..... קלג
דינם של רשעים מסתלק ביום השבת, חוץ	התעטרות התורה ביום זה..... קלד
מדינם של מחללי שבת..... קנט	פָּרַק ט"ו: פְּרָשִׁיּוֹת בֵּא - דְּבָרִים; כַּח הַדְּבוּר
לאחר צאת השבת..... קסא	בשבת ושמירה על קדשת הדבור..... קלה
פָּרַק י"ט: פְּרָשִׁיּוֹת תְּרוּמָה - שׁוֹפְטִים; הַמָּדָר פָּגַם	אסור דברי חול בשבת..... קלז
חלול שבת, והשומר שבת זוכה ל"עין לא ראתה	כחו של דבור..... קלז
אלקים זולתך"..... קסג	

קפה	איש אל יותר ממנו עד בקר	קפה	ט"ל מלאכות
קפה	פֶּרֶק כ"ב: פְּרָשִׁיּוֹת וַיִּקְהַל - פְּקוּדֵי - נֶצְבִים	קפה	בת יחידה
קפג	- וַיִּלְד; קִדְשַׁת הַשַּׁבָּת וְעוֹנֵשׁ מַחֲלִיָּה, מִצְוֹת	קפג	כָּאֱלוֹ הַחַיִּיר אֵת הָעוֹלָם לְתַהוּ וְבַהּוּ
קפג	הַדְּלָקָת גְּרוֹת בְּכַנִּיסַת הַשַּׁבָּת, סֵדֶר שְׁלַחַן מְנוּרָה	קסו	נָגַע צָרַעַת
קפא	וּמִטָּה	קסו	עֲדוֹן הַנְּשֻׁמוֹת
קפג	מַעֲלַת מַכְבְּדֵי הַשַּׁבָּת	קסו	עֲנִין לֹא תִבְעֶרּוּ אִישׁ
קפג	מַעֲלַת בִּשְׁת פְּנִים	קפג	פֶּרֶק כ': פְּרָשִׁיּוֹת תְּצַנֶּה - כִּי תִצָּא; אִסּוּר עֲצָבוֹת
קפג	אוי לו למחלל שבת	קפג	בְּשַׁבָּת, וְצָרִיךְ לְקַבֵּל אֵת הַמְּלָאכִים בְּהֶאֱרַת
קפג	גרות שבת	קסמ	פְּנִים לְכַבוֹד הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה
קפד	סדור השלחן המנורה והמטה	קפא	אִסּוּר הָעֵצָב וְקִבְלַת הַמְּלָאכִים
קפא	פֶּרֶק כ"ג: פְּרָשִׁיּוֹת וַיִּקְרָא - הָאֲזִינוּ; צֵאת	קפא	רַעַת הָעֵצָב וְהַכַּעַס בְּשַׁבָּת
קפה	הַשַּׁבָּת, וְהַבְּדֵלָה בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת	קפא	רַעַת הָעֵצָב וְהַכַּעַס בְּשַׁבָּת
קפז	צאת השבת	קפג	פֶּרֶק כ"א: פְּרָשִׁיּוֹת כִּי תִשָּׂא - כִּי תִבָּא; הַשַּׁבָּת
קפז	העולם צריך להשמר מרוחות בצאת השבת	קפז	אוֹת כְּמוֹ שֶׁהִמִּילָה אוֹת, וּמְקוֹר הַבְּרָכָה הִיא
קפח	עכוב בצאת השבת	קפז	הַשַּׁבָּת שֶׁנִּתְּנָה רַק לְיִשְׂרָאֵל
קפח	הבדלה	קפה	שׁוֹר אוֹ כֶּשֶׁב אוֹ עֵז כִּי יוֹלֵד
קפז	פֶּרֶק כ"ד: פְּרָשִׁיּוֹת צו - וְזֹאת הַבְּרָכָה; סֵדֶר	קפה	מִיִּלָּה
קפא	הַהַבְּדֵלָה בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת	קפה	בְּדַמְיֶךָ חַיִּי
קפג	הברכה על האש	קפז	שַׁבָּת הִיא מְקוֹר הַבְּרָכָה
קפג	כפוף האצבעות לפני האש	קפז	סְדוּר הַשְּׁלַחַן בְּלַחֲמִים וּמְזוֹנוֹת
קפג	בורא מאורי האש	קפז	לְוֹ עָלֵי וְאֲנִי פּוֹרֵעַ
קפד	סוד האצבעות	קפז	כָּל הַמוֹסִיף מוֹסִיפִים לוֹ
קצה	בְּשָׂמִים	קפז	וַיִּבְרָךְ אֱלֹהִים אֵת יוֹם הַשַּׁבִּיעִי
קפז	הריח הוא קיום הנפש	קפז	קִדְשַׁת הַרְשָׁבִי
		קפה	מְסִירַת הַשַּׁבָּת לַעַם יִשְׂרָאֵל
		קפה	יְמֵי הַחֹל מִתְּבָרְכִים מִהַשַּׁבָּת

סֵפֶר זֹהַר הַשַּׁבָּת - לְאִבוֹת וּבָנִים, זְקֻנִים עִם נְעָרִים
 עִם לְשׁוֹן הַקּוֹדֵשׁ - מְנוֹקֵד מְבַסֵּק וּמְחוּלָק לְקַטְעִים
 מְסֻדָּר עַל הַפְּרָשִׁיּוֹת

זֶהַר הַשַּׁבָּת

פֶּרֶק א'

פְּרָשִׁיּוֹת

בְּרֵאשִׁית - שְׁמִינִי

קִדְשֵׁי הַשַּׁבָּת

וְהִגַּנְתָּ הַשַּׁבָּת עַל שׁוֹמְרֶיהָ

פֶּרֶק א'

- כט..... כָּל הַמַּעֲשִׂים תְּלוּיִים בְּיוֹם הַשֶּׁבֶת
- כט..... קְדוּשַׁת שְׁלֵשׁ שַׁבָּת
- כט..... לְקְדוּשַׁת ה' מְכֻבָּד
- כט..... שַׁבָּת הָעֲלִיּוֹנָה וְשַׁבָּת הַתְּחִתּוֹנָה
- ל..... עֲטָרַת הַשֶּׁבֶת
- ל..... שְׁתֵּי קְדוּשׁוֹת
- ל..... מֶלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם לוֹ
- לא..... שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּק וְלִקְרוֹב
- לא..... מְחַלְלֵי מוֹת יוֹמֵת
- לב..... אֶת שַׁבָּתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ
- לב..... קִיָּם הַשֶּׁבֶת כְּמוֹ קִיָּם כָּל הַתּוֹרָה
- לב..... אֲשַׁרְיִכֶם יִשְׂרָאֵל

לְהַזְכִּירְכֶם,

יִשְׁנֶה חֲלוּקָה נֹסֶפֶת לְג' סְעוּדוֹת שֶׁל שַׁבָּת:

- שְׁמוֹנֵה פְּרָקִים [א-ח] לְסְעוּדָה הָרִאשׁוֹנָה: דְּפִים כז-פד.
- שְׁמוֹנֵה פְּרָקִים [ט-טז] לְסְעוּדָה הַשְּׁנִיָּה: דְּפִים פה-קמ.
- שְׁמוֹנֵה פְּרָקִים [יז-כז] לְסְעוּדָה הַשְּׁלִישִׁית: דְּפִים קמא-קצח.

כל המעשים תלויים ביום השבת (ח"א ה' ב.)
 וְכָל עֲבִידֵי תִיּהוּ דְכָלְהוּ בֵּין יוֹמִין קְדָמָא
 וּבֵין יוֹמִין בְּתַרְאִין הוּוּ תְלִיין בְּיוֹמָא
 דְּשַׁבְּתָא הָדָא הוּא דְכָתִיב וַיְכַל אֱלֹהִים
 בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, דָּא שַׁבְּתָא, וְדָא הוּא רְגֵלָא
 רְבִיעָא דְכְרִסְיָא. וְאִי תִימָא אִי הָכִי,
 מַהוּ אֵת שַׁבְּתוֹתֵי תְשֻׁמוֹרוֹ תְרִין. אֵלָא
 שַׁבְּתָא דְמַעְלֵי שַׁבְּתָא וְשַׁבְּתָא דְיוֹמָא מִמַּשׁ
 לִית לֹון פִּירוּדָא.

כל המעשים תלויים ביום השבת
 וְכָל מַעֲשֵׂיהֶם שֶׁל כָּלֵם, בֵּין הַיָּמִים
 הַרְאִישׁוֹנִים וּבֵין הַיָּמִים הָאַחֲרוֹנִים, הֵיוּ
 תְלוּיִים בַּיּוֹם הַשַּׁבָּת. זֶהוּ שְׁכָתוּב (בראשית
 ב) וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי. זוּ הַשַּׁבָּת,
 וְזוּ הִיא הַרְגֵל הַרְבִּיעִית שֶׁל הַכֶּסֶא. וְאִם
 תֹאמַר, אִם כֵּן, מַה זֶה אֵת שַׁבְּתֵי תְשֻׁמוֹרוֹ,
 פְּעַמִּים? אֵלָא שַׁבְּתָא שֶׁל עֶרֶב שַׁבְּתָא וְהַשַּׁבָּת
 שֶׁל הַיּוֹם מִמַּשׁ אֵין לָהֶם פִּירוּד.

קדוש של שבת

אמר החווא טייעא דהוה טעין בתרייהו,
 ומהו ומקדשי תיראו. אמר ליה
 דא קדושא דשבת. אמר ליה ומהו
 קדושא דשבת. אמר ליה דא קדושא
 דאתמשכא מלעילא. אמר ליה אי הכי
 עבדת לשבת דלאו איהו קדש, אלא
 קדושא דשריא עלוי מלעילא.

קדוש של שבת

אמר [להם] אותו סוחר שהיה מחמר
 אחריהם, ומה זה ומקדשי תיראו? אמר
 לו, זה קדוש של שבת. אמר לו, ומה זה
 קדוש של שבת? אמר לו, זה הקדוש
 שנמשך מלמעלה. אמר לו, אם כן, עשית
 שהשבת אינה קדש, אלא קדוש ששורה
 עליו מלמעלה.

לקדוש ה' מכובד

אמר רבי אבא והכי הוא (ישעיה נח)
 וקראת לשבת עונג לקדוש יי
 מכובד, אדכר שבת לחוד וקדוש יי
 לחוד. אמר ליה אי הכי מאן קדוש יי.
 אמר ליה קדושא דנחתא מלעילא
 ושריא עליה. אמר ליה אי קדושא
 דאתמשכא מלעילא אקרי מכובד
 אתחזי דשבת לאו איהו מכובד וכתיב
 וכבדתו.

לקדוש ה' מכובד

אמר רבי אבא, וכך זה, (ישעיה נח) וקראת
 לשבת ענג לקדוש ה' מכובד. הזכיר שבת
 לחוד וקדוש ה' לחוד. אמר לו, אם כן, מי
 זה קדוש ה'? אמר לו, הקדשה שיוֹרֶדֶת
 מלמעלה ושורה עליו. אמר לו, אם הקדשה
 שנמשכת מלמעלה נקראת מכובד, נראה
 ששבת אינו מכובד, וכתוב וכבדתו.

שבת העליונה ושבת התחתונה

אמר רבי אלעזר לרבי אבא אנח להאי
 גברא דמלה (א) דחכמתא אית
 ביה דאנן לא ידענא בה. אמרו ליה
 אימא אנת. פתח ואמר, (ויקרא ט) את

שבת העליונה ושבת התחתונה

אמר רבי אלעזר לרבי אבא, הנח לו לאיש
 הזה, שדבר של חכמה יש בו שאיננו יודעים
 בו. אמרו לו, אמר אתה. פתח ואמר, (ויקרא
 ט) את שבתתי, את - לרבות תחום שבת

שֶׁהוּא אֲלָפִים אַמּוֹת לְכָל צַד, וּמִשׁוּם כֵּן רָבָה אֶת שֶׁבֶתְתִי - [נ"א ז'] שֶׁבֶת הָעֲלִיּוֹנָה וְשֶׁבֶת הַתַּחְתּוֹנָה, שֶׁהֵן שְׁתֵּים כְּלוּלוֹת יַחַד וְנִסְתָּרוֹת יַחַד.

שֶׁבֶתוֹתֵי. אֶת לֹא־סִגְנָה תַּחּוּם שֶׁבֶת דְּאִיהוּ תְרִין אֲלָפִין אַמּוּן לְכָל סִטְרָא. וּבְגִין כֵּן אִסְגֵי אֶת שֶׁבֶתוֹתֵי (נ"א ד) שֶׁבֶת עֲלָאָה וְשֶׁבֶת תַּתָּאָה דְּאִנּוּן תְרִין כְּלִילָן כְּחֵדָא וּסְתִימִין כְּחֵדָא.

עֲטַרְת הַשֶּׁבֶת

נִשְׂאָרָה שֶׁבֶת אַחֲרַת שְׁלֹא נִזְכְּרָה וְהִיְתָה בְבוּשָׁה. אֲמָרָה לְפָנָיו: רַבּוֹן הָעוֹלָם, מִיּוֹם שֶׁעָשִׂיתָ אוֹתִי נִקְרָאתִי שֶׁבֶת, וְהַיּוֹם אֵינּוּ בְּלִי לַיְלָה. אֲמַר לָהּ, בְּתִי, אֶת שֶׁבֶת, וְשֶׁבֶת קְרָאתִי לָךְ, אֲבָל הַרְיִנִי מַעֲטָר אוֹתָךְ בַּעֲטָרָה יוֹתֵר עֲלִיּוֹנָה. הַעֲבִיר כְּרוּז וְאֲמַר מִקְדָּשִׁי תִּירָאוּ.

עֲטַרְת הַשֶּׁבֶת

אֲשֶׁתָּאָר שֶׁבֶת אַחֲרָא דְלֹא אֲדִכְר וְהוּהוּ בְּכַסּוּפָא. אֲמָרָה קַמִּיה מְאִרִי דְעֲלָמָא מִיּוֹמָא דְעַבְדַּת לִי שֶׁבֶת אַתְקִרִינָא וְיּוֹמָא לָאו אִיהוּ כְּלֹא לִילִיא. אֲמַר לָהּ בְרַתִי שֶׁבֶת אַנְתְּ וְשֶׁבֶת קְרִינָא לָךְ, אֲבָל הָא אֲנָא מַעֲטָר לָךְ בַּעֲטָרָא עֲלָאָה יוֹתֵר. אַעֲבַר כְּרוּזָא וְאֲמַר מִקְדָּשִׁי תִירָאוּ.

שְׁתֵי קִדְשוֹת

וְזוֹ שֶׁבֶת שֶׁל עֶרֶב שֶׁבֶת שֶׁהִיא יִרְאָה, וְשׁוֹרָה בָּהּ יִרְאָה. וּמִי הוּא שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַכְּלִיל וְאֲמַר אֲנִי ה' וְאֲנִי שִׁמְעֵתִי מֵאֲבָא שֶׁאֲמַר כֵּן, וְדִיק אֶת - לְרַבּוֹת תַּחּוּם שֶׁבֶת. שֶׁבֶתְתִי - זֶה הָעֵגוּל וְהַרְבּוּעַ שֶׁבְּפָנִים, וְהֵם שְׁנַיִם. וּכְנֻגָד אוֹתָם הַשְּׁנַיִם יֵשׁ שְׁתֵּי קִדְשוֹת שֵׁישׁ לְנוּ לְהַזְכִּיר, אֶחָד וְיִכְלוּ, וְאֶחָד קְדוּשׁ.

שְׁתֵי קִדְשוֹת

וְדָא שֶׁבֶת דְּמַעְלִי שֶׁבֶתָא דְאִיהִי יִרְאָה, וְשׁוֹרָא כֵּה יִרְאָה. וּמֵאֵן אִיהוּ. דְּקִדְשָׁא בְרִיד הוּא אֲכִלִיל וְאֲמַר אֲנִי יי. וְאֲנָא שִׁמְעֵנָא מֵאֲבָא דְאֲמַר הַכִּי. וְדִיק אֶת לֹא־סִגְנָה תַּחּוּם שֶׁבֶת. שֶׁבֶתוֹתֵי דָא עֵגוּלָא וְרַבּוּעַ דְלִגְנָא, וְאִנּוּן תְרִין. וְלִקְבִיל אִנּוּן תְרִין אִית תְּרִי קְדוּשְׁתִּי דְאִית לְנוּ לְאֲדַכְרָא, חַד וְיִכְלוּ, וְחַד קְדוּשׁ.

מְלָךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם לוֹ

וְיִכְלוּ יֵשׁ בוֹ שְׁלֵשִׁים וְחֲמִשׁ תַּבּוֹת, וּבִקְדוּשׁ שֶׁאֲנִי מִקְדָּשִׁים יֵשׁ שְׁלֵשִׁים וְחֲמִשׁ תַּבּוֹת, וְהַכֹּל עוֹלָה לְשַׁבְעִים שְׁמוֹת שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל מִתַּעֲטָרִים בָּהֶם. וּמִשׁוּם שֶׁהַעֵגוּל וְהַרְבּוּעַ הַזֶּה הֵם שֶׁבֶתְתִי, שְׁנֵי הֵם כְּלוּלִים בְּשִׁמּוֹר, שֶׁכְּתוּב תִּשְׁמְרוּ. שְׁהֲרִי הַשֶּׁבֶת הָעֲלִיּוֹנָה כְּאֵן לֹא נִכְלָלָה בְּשִׁמּוֹר, אֲלֵא בְּזָכוֹר, שְׁהֲרִי הַמְּלָךְ הָעֲלִיּוֹן מִסְתַּיִם בְּזָכוֹר, וְעַל זֶה נִקְרָא מְלָךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ.

מְלָךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם לוֹ

וְיִכְלוּ אִית בֵּיה תַלְתִּין וְחֲמִשׁ תִּיבִין. וּבִקְדוּשָׁה (וּבְקִדְוִשָׁא) דְאִנּוּן מִקְדָּשִׁין תַלְתִּין וְחֲמִשׁ תִּיבִין. וְסָלִיק כְּלֹא לְשַׁבְעִין שְׁמֵהֶן דְּקִדְשָׁא בְרִיד הוּא וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל אַתְעֲטָר בָּהּ. וּבְגִין דְּעֵגוּלָא וְרַבּוּעָא דָא אִנּוּן שֶׁבֶתוֹתֵי, כְּלִילָן תְּרוּוִיָּהוּ בְּשִׁמּוֹר דְכְּתִיב תִּשְׁמְרוּ. דְּהָא שֶׁבֶת עֲלָאָה הִכָּא לֹא אַתְכִּלִיל בְּשִׁמּוֹר אֲלֵא בְּזָכוֹר, דְּהָא מְלָכָא עֲלָאָה בְּזָכוֹר אִסְתֵּיִם. וְעַל דָּא

אקרי מלכא דשלמא דיליה, ושלמא דיליה זכור איהו. ועל דא לית מחלוקת לעילא.

והשלום שלו הוא זכור, ועל פן אין מחלוקת למעלה.

שלום שלום לרחוק ולקרוב

בגין דתריין שלומות לתתא חד יעק"ב וחד יוס"ף. ובגין כך כתיב תרי זמני (ישעיה נז) שלום שלום לרחוק ולקרוב. לרחוק דא יעקב, ולקרוב דא יוסף. לרחוק כמה דאת אמר, (ירמיה לא) מרחוק יי נראה לי (שמות ב) ונתצב אחותו מרחוק. ולקרוב כמה דאת אמר, (דברים לב) חדשים מקרוב באו. מרחוק דא נקודה עלאה דקיימא בהיכליה.

שלום שלום לרחוק ולקרוב

משום ששני שלומות למטה - אחד יעק"ב, ואחד יוס"ף. ומשום כך כתוב פעמים (ישעיה נז) שלום שלום לרחוק ולקרוב. לרחוק - זה יעקב. ולקרוב - זה יוסף. לרחוק, כמו שנאמר (ירמיה לא) מרחוק ה' נראה לי, (שמות ב) ונתצב אחותו מרחוק. ולקרוב, כמו שנאמר (דברים לב) חדשים מקרוב באו. מרחוק - זו הנקדה העליונה שעומדת בהיכלו.

מחלליה מות יומת

ועל דא כתיב תשמורו אתכליל בשמור. ומקדשי תיראו דא נקודה דקיימא באמצעיתא דאית לדחלא מנה ותיר מכלא דענשיה מיתה. והיינו דכתיב, (שמות לא) מחלליה מות יומת. מאן מחלליה. מאן דעאל לגו חלל דעגולא ורבועא לאתר דההוא דנקודה שריא ופגים ביה מות יומת. ועל דא כתיב תיראו. וההיא נקודה אקרי אני, ועלה שריא ההוא דסתים עלאה דלא אתגליא והיינו יי וכלא חד.

מחלליה מות יומת

ועל זה כתוב תשמרו, נכלל בשמור. ומקדשי תיראו - זו הנקדה שעומדת באמצע שיש לירא ממנה יותר מן הכל שענשו מיתה. והיינו מה שכתוב (שמות לא) מחלליה מות יומת. מי הם מחלליה? מי שנכנס לתוך החלל של העגול והרבוע למקום שאותה הנקדה שורה ופוגם בו - מות יומת. ועל זה כתוב תיראו. והנקדה ההיא נקראת אני, ועליה שורה אותו הנסתר העליון שלא התגלה. והיינו ה', והכל אחד.

נחתו רבי אלעזר ורבי אבא ונשקוהו.

אמרו ומה כל חכמתא דא אית תחות ירך ואת טעין אבתרין. אמרו ליה מאן אנת. אמר לון לא תשאילון מאן אנא, אלא אנא ואתון גיזל ונתעסק באורייתא וכל חד יימא מלין דחכמתא לאנהרא אורחא.

ירדו רבי אלעזר ורבי אבא ונשקו אותו.

אמרו, ומה כל החכמה הזו יש תחת ירך ואתה מחמור אחרינו? אמרו לו, מי אתה? אמר להם, אל תשאלו מי אני, אלא אני ואתם גלגל ונתעסק בתורה, וכל אחד יאמר דברי חכמה להאיר את הדרך.

אֶת שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ (ח"ג פ"ב, א)
וְאֵת שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ, זֶה שְׁקוּל דָּא לְדָא,
 כַּאֲחָד נִשְׁקַל בְּמִשְׁקַל אֶחָד, שְׁפָתוּב (שְׁמוֹת
 לה) וְשִׁמְרַתֶּם אֶת הַשַּׁבָּת כִּי קִדְשׁ הִיא לָכֶם,
 וְכַתוּב (ויקרא כו) זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ.
 אֶלֶּא אֶחָד לָאָב, וְאֶחָד לָאֵם. כְּתוּב כָּאן, אִישׁ
 אָמוּ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֵת שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ.
 וְכַתוּב שָׁם, אֶת שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ וּמִקְדָּשֵׁי
 תִּירָאוּ. מֵהוּ מִקְדָּשֵׁי? כְּמִשְׁמְעוּ.

קִיּוּם הַשַּׁבָּת כְּמוֹ קִיּוּם כָּל הַתּוֹרָה
 זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ, זֶהוּ סוּד שֶׁל
 הַבְּרִית הַקְּדוּשָׁה. וּמִשׁוֹם שֶׁבְּבְרִית זוֹ עוֹמְדִים
 כָּל הַמְּקוֹרוֹת שֶׁל אִיבְרֵי הַגּוֹף וְהוּא כָּלֵל
 הַכֹּל, כְּמוֹ זֶה שַׁבָּת הִיא כָּלֵל שֶׁל הַתּוֹרָה,
 וְכֵן סוּדוֹת הַתּוֹרָה תְּלוּיִים בָּהּ, וְקִיּוּם שֶׁל
 הַשַּׁבָּת כְּמוֹ קִיּוּם שֶׁל כָּל הַתּוֹרָה. מִי שֶׁשׁוֹמֵר
 שַׁבָּת כְּאֵלּוּ שְׁמַר אֶת כָּל הַתּוֹרָה.

אֲשֶׁרֵיכֶם יִשְׂרָאֵל
 ה' יִלְחֶם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִישׁוּן. רַבִּי אֲבָא
 פְּתַח, (ישעיה נח) אִם תִּשְׁיֵב מִשַּׁבָּת רַגְלְךָ
 עֲשׂוֹת חֲפָצְךָ בַּיּוֹם קִדְּשֵׁי, אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל
 שֶׁהַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא הַתְּרַצָּה בָּהֶם לְהַדְבִּיק
 בָּהֶם מִכָּל שְׂאֵר עֲמֵי הָעוֹלָם, וּמִתּוֹךְ אֲהַבְתֶּם
 קֶרֶב אוֹתָם אֵלָיו, וְנָתַן לָהֶם תּוֹרָה, וְנָתַן לָהֶם
 שַׁבָּת שֶׁהִיא קִדְּשׁ מִכָּל שְׂאֵר הַיָּמִים, וּמְנוּחָה
 מֵהַכֹּל, וְחִדּוּהָ שֶׁל הַכֹּל, וְשִׁקוּלָהּ שַׁבָּת כְּנֶגֶד
 כָּל הַתּוֹרָה, וּמִי שֶׁשׁוֹמֵר שַׁבָּת כְּאֵלּוּ שְׁמַר
 אֶת כָּל הַתּוֹרָה.

אֶת שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ (ח"ג פ"ב, א)
וְאֵת שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ, שְׁקוּל דָּא לְדָא,
 וְכֵלֵא כַּחֲדָא אֲתַקְלוּ בְּמִתְקֵלָא חַד.
 דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת לא) וְשִׁמְרַתֶּם אֶת הַשַּׁבָּת כִּי
 קִדְּשׁ הִיא לָכֶם, וְכַתִּיב (שְׁמוֹת כ) זָכוֹר אֶת
 יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ. אֶלֶּא חַד לָאָבָא, וְחַד
 לָאִימָא. כְּתִיב הֵכָא אִישׁ אָמוּ וְאָבִיו
 תִּירָאוּ וְאֵת שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ. וְכַתִּיב
 הַתֵּם (ויקרא כו) אֶת שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ
 וּמִקְדָּשֵׁי תִירָאוּ. מֵהוּ מִקְדָּשֵׁי. כְּמִשְׁמְעוּ.

קִיּוּם הַשַּׁבָּת כְּמוֹ קִיּוּם כָּל הַתּוֹרָה (ח"ב צ"ב, א)
 זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ. (שְׁמוֹת כ)
 דָּא אִיהוּ רְזָא דְּבְרִית קְדִישָׁא.
 וּבְגִין דְּבַהֲאֵי בְרִית קִיּוּמִין כָּל מְקוֹרִין
 דְּשִׁיפֵי גּוֹפָא, וְאִיהוּ כָּלֵל כְּלָא. כְּגוֹנָא
 דָּא, שַׁבָּת אִיהוּ כְּלָל דְּאוֹרֵייתָא, וְכָל
 רְזִין דְּאוֹרֵייתָא בִּיהַ תְּלִיין, וְקִיּוּמָא
 דְּשַׁבָּת, כְּקִיּוּמָא דְּכָל אוֹרֵייתָא, מֵאֵן
 דְּנִטִיר שַׁבָּת, כְּאִילוּ נִטִיר אוֹרֵייתָא כְּלָא.

אֲשֶׁרֵיכֶם יִשְׂרָאֵל (ח"ב מ"ז, א)
 יי יִלְחֶם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִישׁוּן. (שְׁמוֹת יד)
 רַבִּי אֲבָא פְּתַח (ישעיה נח) אִם תִּשְׁיֵב
 מִשַּׁבָּת רַגְלִיד עֲשׂוֹת חֲפָצִיד בַּיּוֹם קִדְּשֵׁי.
 זְכָאִין אִינוּן יִשְׂרָאֵל, דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיד הוּא
 אַתְרַעִי בַּהוּן, לְאַתְדַּבְּקָא בַּהוּ, מִכָּל שְׂאֵר
 עֲמִין דְּעֵלְמָא, וּמַגּוֹ רְחִימוּתָא דְּלַהוּן,
 קָרִיב לוֹן לְגַבִּיהַ, וְיַהֲב לוֹן אוֹרֵייתָא,
 וְיַהֲב לוֹן שַׁבָּת, דְּאִיהוּ קְדִישָׁא מִכָּל שְׂאֵר
 יוֹמִין, וְנִיחָא מִכָּלֵא, וְחִדּוּהָ דְּכָלֵא,
 וְשִׁקוּל שַׁבָּת, לְקַבֵּל אוֹרֵייתָא כְּלָא, וּמֵאֵן
 דְּנִטִיר שַׁבָּת, כְּאִילוּ נִטִיר אוֹרֵייתָא כְּלָא.

זֶהַר הַשַּׁבָּת

פֶּרֶק ב'

פְּרָשִׁיּוֹת

נח - תזריע מצורע

הַשּׁוֹמֵר שַׁבָּת מְקַיֵּם כָּל הַתּוֹרָה

כּוֹלֵה וּמְרַבֵּה הַקְּדוּשָׁה וּמְקַיֵּם

אֶת הַשְּׂכִינָה

פֶּרֶק ב'

- זְכוּרֹן הַשַּׁבָּת לַה
- שַׁבָּת הִיא הַכֹּל לַה
- וְהַכֹּל נִקְרָא שַׁבָּת לַה
- סְעוּדַת הַלַּיְלָה חֲמוּצָה לַה
- מִי שֶׁשׁוֹמֵר שַׁבָּת שׁוֹמֵר אֶת כָּל הַתּוֹרָה לוֹ
- סְעוּדַת שַׁבָּת לוֹ
- הוֹסֵפָה מְחוּל עַל הַקֶּזֶז לוֹ
- אִם מְלֵאָה זֶה חֲרָבָה זֶה לוֹ
- גְּבִיָּרָה קְדוּשָׁה לַז
- הַשְּׂפִיחָה הַרְּעָה לַז
- צֵעַר הַשְּׂכִינָה לַז
- עֲרֹכָה שֶׁל שְׂעָה לַח

לְהַזְכִּירְכֶם,

יִשְׁנֶה חֲלוּקָה נוֹסֶפֶת לְג' סְעוּדוֹת שֶׁל שַׁבָּת:

- ◉ שְׁמוֹנֶה פְּרָקִים [א-ח] לְסְעוּדָה הָרֵאשׁוֹנָה: דְּפִים כז-פד.
- ◉ שְׁמוֹנֶה פְּרָקִים [ט-טז] לְסְעוּדָה הַשְּׁנִיָּה: דְּפִים פה-קמ.
- ◉ שְׁמוֹנֶה פְּרָקִים [י"ז-כד] לְסְעוּדָה הַשְּׁלִישִׁית: דְּפִים קמא-קצח.

זכרון השבת (ח"ב צ"ב, א)

פקודא כ"ד, למהוי דכיר יום השבת, כמה דאת אמר זכור את יום השבת לקדשו. רזא דשבת, הא אוקימנא בכל אינון דוכתי, יומא דוכרנא דנייהא דעלמא ואיהו כללא דאורייתא. ומאן דנטיר שבת, כאילו נטיר אורייתא פלא. והא אתמר, דוכרנא דשבת, לקדשא ליה בכל זיני קדושין. מאן דאדכר למלכא, אצטריד לכרכא ליה, מאן דאדכר שבת, צריד לקדשא ליה והא אתמר.

שבת היא הכל

זכור לדכורא איהו. שמור איהו לנוקבא. (וידא בלא פרוזא) יום שבת, רזא דכל מהימנותא, דתליא מרישא עלאה, עד סופא דכל דרגין, שבת איהו כלא.

והכל נקרא שבת

תלת דרגין אינון, וכלהו אקרין שבת. שבת עלאה. שבת דיומא. שבת דליליא. וכלהו חד ואקרי כלא שבת. וכל חד, כד איהו שלטא, נטיל לחברוי, וזמין לון בהדיה, בההוא שולטנו דיליה. וכד האי אתי לעלמא, כלהו אתיין וזמינין בהדיה.

סעודת הלילה חמורה

כד אתי ליליא, זמין בהדיה לשבת דיממא, וזמין ליה בהיכליה, ואתממר בהדיה. כיון דהאי אתיא, שבת עלאה אתמשד עליה, וכלהו גניזין בהיכלא דליליא ובגין דא סעודהא דליליא חמור מבממא (ס"א כדביממא)

זכרון השבת

מצוה כ"ד - להיות זכור את יום השבת, כמו שנקאמר זכור את יום השבת לקדשו. סוד של שבת, הרי בארנו בכל אותם מקומות, יום זכרון של מנוחה של העולם, והוא כלל של התורה. ומי ששומר שבת כאילו שומר כל התורה. והרי נתבאר, זכרון של שבת לקדש אותה בכל מיני קדושים. מי שמזכיר את המלך, צריך לברך אותו. מי שמזכיר שבת, צריך לברך אותה, והרי נתבאר.

שבת היא הכל

זכור הוא לזכר. שמור הוא לנקבה. (וזה בלי פרוז) יום שבת הסוד של כל האמונה, שתלוייה מהראש העליון עד סוף כל הדרגות, שבת היא הכל.

והכל נקרא שבת

שלוש דרגות הן, וכלן נקראות שבת. שבת עליונה. שבת של היום. שבת של הלילה. וכלן אחת, והכל נקרא שבת. וכל אחת כשהיא שולטת, לוקחת את חברותיה ומזמינה אותן עמה באותו השלטון שלה. וכשזה בא לעולם, כלם באים ומזמינים עמו.

סעודת הלילה חמורה

כשבא הלילה, מזמין עמו שבת של היום, ומזמין אותו להיכלו ומסתתר עמו. כיון שזה בא, שבת העליונה נמשכת עליה, וכלם גנוזים בהיכל של הלילה, ומשום כך סעודת הלילה חמורה מביום (כמו של היום).

מי ששומר שבת שומר את כל התורה
בְּשֵׁבֶת היום, מזמין עמו את שתי האחרות
 הללו - דְּרָגָה עֲלִיּוֹנָה וְדְרָגָה תַּחְתּוֹנָה, זו
 שְׂמֵאִירָה לֵה זֹזוּ שְׂנֵאוֹרָה מִמֶּנָּה, וְכָלֵן כְּאֶחַת
 נִקְרְאוֹת שֶׁבֶת, וְשׁוֹלְטוֹת בְּיוֹם שֶׁבֶת. וְשֵׁלֶשׁ
 הַדְּרָגוֹת הֵלְלוּ הֵן כֶּלֶל וְסוּד שֶׁל כָּל הַתּוֹרָה,
 תּוֹרָה שֶׁבְּכֶתֶב, נְבִיאִים וְכְתוּבִים. מִי שֶׁשׁוֹמֵר
 שֶׁבֶת, שׁוֹמֵר אֶת כָּל הַתּוֹרָה.

סְעוּדַת שֶׁבֶת

וַעֲשֵׂה דְּבָרִים צְרִיף אָדָם לַעֲשׂוֹת בְּסְעוּדָה:
 אֶחָד - נְטִילַת יָדַים. שְׁנַי - לְתַקֵּן שְׁתֵּי כְּפָרוֹת
 לְשֶׁבֶת. שְׁלִישִׁי - לֶאֱכֹל שְׁלֹשׁ סְעוּדוֹת,
 וְלְהוֹסִיף מֵחַל עַל הַקֶּדֶשׁ. רְבִיעִי - לְהֵאִיר
 אֶת הַשְּׁלֶחַן בְּנֵר, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוֶה, שְׁלֶחַן בְּצַפּוֹן
 וּמִנּוֹרָה בְּדָרוֹם. וְצְרִיף הַסִּבָּה, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוֶה,
 הַסִּבּוֹ - אֶחָד מְבָרָךְ לְכֻלָּם.

הוֹסְפָה מְחוּל עַל הַקֶּדֶשׁ

וּבְשֶׁבֶת, בְּכָל מְלוֹי, צְרִיף לְאַתּוֹסְפָא
 קֶדֶשׁ, בֵּין בְּמֵאֲכָלְיוֹ וּבְמִשְׁקֵיוֹ, בֵּין בְּלְבוּשָׁיו,
 בֵּין בְּהַסְבָּתוֹ, שֶׁצְרִיף לְהִתְקִין לוֹ מִסְבָּה יָפָה,
 בְּכֶמֶה כְּרִים וְכִסְתוֹת מְרֻקְמִים מְכֹל שֵׁישׁ
 בְּבֵיתוֹ, כְּמוֹ שֶׁמִּתְקִין חֶפֶה לְכֹלֵה, **שֶׁשֶׁבֶת**
 הִיא מְלָכָה, וְהִיא כֹּלֵה. וְלָכֵן הָיוּ יוֹצְאִים בְּעֲלֵי
 הַמִּשְׁנָה עָרַב שֶׁבֶת לְקַדֵּם אֶת הָאוֹרְחַת,
 וְהָיוּ אוֹמְרִים: בָּאֵי כֹלֵה, בָּאֵי כֹלֵה. וְצְרִיכִים
 לְעוֹרֵר שִׁירָה וְחִדּוּהַ לְשֶׁלֶחַן אֶלְיָה.

אם מלאה זו חרבה זו

וְלֹא עוֹד, אֶלָּא שֵׁישׁ סוּד אַחַר. כְּמוֹ שֶׁצְרִיף
 לְקַבֵּל אֶת גְּבֻרָתָהּ בְּכֶמֶה אוֹרוֹת שֶׁל גִּירוֹת

מי ששומר שבת שומר את כל התורה
כִּד אֶתִּי יִמָּא, זְמִין בְּהִדְיָה לְתַרְיִן אֶלְיִן
 אַחֲרֵינֵן, דְּרָגָא עֲלָאָה וְדְרָגָא תַּתָּאָה,
 דָּא דְאַנְהִיר לֵיה, וְדָא דְאַתְנַהִיר מִנֵּיה.
 וְכֹלָא כְּחֵדָא אֶקְרִי שֶׁבֶת, וְשֵׁלְטִין בְּיוֹמָא
 דְשֶׁבֶת. וְאֶלְיִן תַּלְת דְרָגִין, אֵינּוֹן כֶּלְלָא
 וְרִזָּא דְכָל אוֹרֵייתָא, תּוֹרָה שֶׁבְּכֶתֶב,
 נְבִיאִים וְכְתוּבִים. מָאן דְנִטְוִיר שֶׁבֶת, נְטִוִיר
 אוֹרֵייתָא כֻּלָּא.

סְעוּדַת שֶׁבֶת (ח"ג ע"ב, ב ר"מ)

וַעֲשֵׂה דְּבָרִים צְרִיף אָדָם לְמַעַבַּד
 בְּסְעוּדָתָא. חַד, נְטִילַת יָדַים.
 תְּנִינָא לְתַקְנָא שְׁתֵּי כְּפָרוֹת לְשֶׁבֶת.
 תְּלִיתָאָה, לְמִיכַל תַּלְת סְעוּדָתִין,
 וְלְאוֹסְפָא מְחוּל עַל הַקֶּדֶשׁ. רְבִיעִיאָה,
 לְאַנְהִירָא פְתוּרָא בְּשֶׁרְגָא. כְּמָה דְאוֹקְמוּהָ,
 שְׁלֶחַן בְּצַפּוֹן, וּמִנּוֹרָה בְּדָרוֹם. וְצְרִיף
 הַסִּבָּה, כְּמָה דְאוֹקְמוּהָ הַסִּבּוֹ אֶחָד מְבָרָךְ
 לְכֻלָּם.

הוֹסְפָה מְחוּל עַל הַקֶּדֶשׁ

וּבְשֶׁבֶת, בְּכָל מְלוֹי, צְרִיף לְאַתּוֹסְפָא
 מְחוּל עַל הַקֶּדֶשׁ, בֵּין
 בְּמֵאֲכָלְיוֹ, וּבְמִשְׁתֵּיוֹ, בֵּין בְּלְבוּשָׁיו, בֵּין
 בְּהַסְבָּתֵיהּ. דְּצְרִיף לְתַקְנָא לֵיה מִסְבָּה
 שְׁפִירָא, בְּכֶמֶה כְּרִים וְכִסְתוֹת מְרֻקְמִין,
 מְכֹל דְאִית בְּבֵיתֵיהּ, כְּמָאן דְתַקִּין חוּפָה
 לְכֹלֵה. דְשֶׁבֶתָא אִיהִי מְלָכָתָא, וְאִיהִי
 כֹּלֵה. וּבְגִין דָּא הוּוּ נִפְקִי מְאִירֵי מִתְנִיתִין
 עָרַב שֶׁבֶת לְאַקְדְמוֹתֵי לְאַרְחָא, וְהוּוּ
 אִמְרֵי בָאֵי כֹלֵה בָאֵי כֹלֵה. וְצְרִיכִין
 לְאַתְעָרָא שִׁירָה וְחִדּוּהַ לְפְתוּרָה לְגֻבָּה.

אם מלאה זו חרבה זו

וְלֹא עוֹד, אֶלָּא דְאִית רִזָּא אַחֲרָא. כְּגוּוֹנָא
 דְצְרִיף לְקַבֵּלָא גְבֻרָתָהּ, בְּכֶמֶה

נהורין דשרגין בשבת, ובכמה ענוגין, ולבושין שפירין, וביתא מתקנא, בכמה מאני דתקונא, בהסבה יפה לכל חד וחד. ובהאי חדרה ותקונא, גרמין דאשתארת שפחה בישא בחשוכא, ברעבון, בבכיה, בהספד, בלבושין שחרים כארמלתא. דאי מלאה זו, חרבה זו.

שבת, ובכמה ענוגים ולבושים יפים, ובית מתקון בכמה כלים של תקון, בהסבה יפה לכל אחד ואחד, ובזאת החדרה והתקון גרמין שנשארת שפחה רעה בחשוף, ברעבון, בבכיה, בהספד, בלבושים שחרים כארמלתא. שאם מלאה זו - חרבה זו.

גבירה קדושה

יצר טוב, מטרוניתא קדישא. מלכות הקדש דנחתא בשבת. כלילא מעשר ספירין. מעטרא בשבע שמהן שאינן נמחקין. בכמה מרכבות דחיוון. ובכמה חילין ומשריין. ומלא נפיק לקבלא בכמה משריין. ואשתארת יצר הרע שפחה בישא בחשוכא, כארמלתא בלא בעלה בלא מרכבות.

גבירה קדושה

יצר טוב גבירה קדושה, מלכות הקדש שיוצרת בשבת, כלולה מעשר ספירות, מעטרות בשבעה שמות שאינם נמחקים, בכמה מרכבות של חיות ובכמה חילות ומחנות. והמלך יוצא לקבלה בכמה מחנות, ונשא יצר הרע, השפחה הרעה בחשוף, כארמלתא בלי בעלה, בלי מרכבות.

השפחה הרעה

ואלין דאתמר עליהו, למזבחין ולמקטרין למלכת השמים ולמזלות אשר לא צויתי, הוא פולחנא דשפחה בישא, דשלטא בערכי שבתות וערכי לילי רביעיות. מה הו אלין עבדין. הו נטלין לבושין אוכמין, וחשכאן נהורין, ועבדין הספדא כלילי שבתות כדי לאשתתפא בהדה כמה דאיהי שריא, כי (קהלת ז) גם זה לעומת זה עשה האלהים.

השפחה הרעה

ואלה שנאמר עליהם, למזבחים ולמקטרים למלאכת השמים ולמזלות אשר לא צויתי, היא עבודה של השפחה הרעה, ששולטת בערכי שבתות וערכי לילות רביעי, מה היו עושים אלה? היו לוקחים לבושים שחרים, ומחשיכים את האורות, ועושים הספד בלילי שבתות להשתתף עמה כמו שהיא שרויה, כי (קהלת ז) גם [את] זה לעומת זה עשה האלהים.

צער השכינה

בתר דחאבו ישראל, ואתחרב בי מקדשא, אתמר בשכינתא אימא קדישא, (איכה א) איכה ישבה בדר העיר רבתי עם היתה כארמנתא, ומכבין בליל תשעה באב נהורין ושרגין, ועבדין

צער השכינה

אחר שחטאו ישראל ונחרב בית המקדש, נאמר בשכינה האם הקדושה, (איכה א) איכה ישבה בדר העיר רבתי עם היתה כארמנתא, ומכבים בליל תשעה באב אורות ונרות, ועושים הספד ויושבים כמו אבלים,

הספד, ויתבין באבלים לאשתתפא בדותקא דשכינתא. בגין דאינון גרמו לה כל ההוא תבירו.

להשתתף בצער השכינה, משום שהם גרמו לה כל אותו השבר.

חלקים נבחרים מדרשה יום הקדוש תשע"א
מב"ק אדמו"ר מהאלמין שליט"א
בבית המדרש עטרת ישעיה האלמין
בית שמש

א

חודש תשרי תשע"א = 771

771 בגימטריא = "ביאת משיח" = "אבינו שבשמיים" = "יחיה חיים טובים ומאושרים" [הכל רק על ידי למוזד הזהר הקדוש].

ועת צרה = 771 היא ליעקב ומנונה יושע. הכל תלוי בנו!!!

אצלך מתגלגלים יהלומים, תזהר שלא תחשב שזה זכותי. באמריקה אומרים זמן זה כסף, אצלנו היהודים אומרים זמן זה חיים! אבל אף אחד לא יודע כמה באמת שווה הזמן שלו! ואיך אפשר להפך 5 דקות ליותר משמונה מליון שנה, וזה רק במשגי העולם הזה, (מלבד העולם הבא ששם יש חיי נצח, עין לא ראתה אלקים וזאתר יעשה למחכה לו), עכשו תדע שכל דקה שווה לך יותר ממיליון וחצי שנה, ולא תבוזו אף רגע, מי משגע חסר דעה, שיזרק עשירות בהשג יד.

אתה, רוצה עורף דין מפרסם ומצליח צמוד אליך? רופא ממוחה שדואג שלא תהיה חולה, שיתלנה אליך בכל שעות היממה? ברכה מבטחת לבנים צדיקים, ונחת מהצאצאים? מזל טוב ומצלח כל ימי חייך? חיים ארכים טובים ומתקנים? שפע ברכה והצלחה בכל הענינים? מעתה כל יהודי יכול לזכות ולזכות!!!

א. נדפס בעלון "אור הזהר" מס' 33 תשרי תשע"א, ובספר "חבל על כל רגע", ובספר "זהרי ועוד חדושים נפלאים).
הזהר" (זה יצא לאור בהרבה הוספות חדשות וגם ישנות, המושך בעמוד מד

זֶהָר הַשַּׁבָּת

פָּרָק ג'

פְּרָשִׁיּוֹת

לְ: לְ: - אַחֲרֵי קְדוּשִׁים

כְּבוֹד שַׁבָּת, רְחִיצָה, מִלְּבוּשִׁים

וְהַדְּלָקַת נֵרוֹת

פֶּרֶק ג'

- מא שְׁלַחַן שַׁבָּת
- מא כְּבוֹד הַשַּׁבָּת
- מא רְחִיצָה כְּשֶׁנִּכְנָסֶת הַשַּׁבָּת
- מא כְּבוֹד הַשַּׁבָּת
- מב שְׂבַח וְשֵׁל שְׁלֵמָה
- מב שְׂמִירָה וְקִדּוּשׁ הַשַּׁבָּת
- מב גְּרוֹת שַׁבָּת
- מב שְׂבַח וְשֵׁל שְׁלֵמָה
- מג סִכַּת שְׁלוֹם
- מג אֲשֶׁרֵי הָעַם שֶׁכָּפָה לוֹ
- מד עֲרֻפָה שֶׁל שַׁעָה

להזכירכם,

ישנה חלוקה נוספת לג' סעודות של שבת:

- שמונה פרקים [א-ח] לסעודה הראשונה: זפים כז-פז.
- שמונה פרקים [ט-טז] לסעודה השנייה: זפים פה-קמ.
- שמונה פרקים [יז-כז] לסעודה השלישית: זפים קמא-קצח.

שלחן שבת

חמשאָה, כּוּס דּוּיכּלוּ. שְׁתִּיתָאָה, לְמַהּוּי עַל פְּתוּרָא מְלֵי דְאוּרֵייתָא. שְׂבִיעָאָה, לְאַרְכָּאָה עַל פְּתוּרָא, בְּגִין דְעֵנִיִּים יִיתוּן עַל פְּתוּרִיה. תְּמִינָאָה, נְטִילַת יָדִים בְּמִים אַחְרוּנִים. תְּשִׁיעָאָה, בְּרַפְתּוּן הַמְזוּן. עֲשִׂירָאָה, כּוּס דְבִרְכָּה. וְצִרְיָד לְאַחְזָרָא עֲלֵיהּוּ, וּלְתַקְנָא לֹון בְּרָזָא קְדִישָׁא, דְּאִיהִי כְּלוּלָה מְעַשֵּׂר סְפִירָאן, וְאִיהִי פְתוּרָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא, מְסַטְרָא דְגְבוּרָה. וּבְגִין כִּד אֹוקְמוּה רְבִנָן, שְׁלַחַן בְּצַפּוֹן.

שלחן שבת

חמישי - כּוּס שֶׁל וַיְכַלּוּ. שְׁשִׁי - לְהִיּוֹת עַל הַשְּׁלַחַן דְּבִרֵי תוֹרָה. שְׁבִיעִי - לְהַאֲרִיךְ עַל הַשְּׁלַחַן כְּדֵי שְׁעֲנִיִּים יָבֹאוּ לְשִׁלְחָנוּ. שְׂמִינִי - נְטִילַת יָדִים בְּמִים אַחְרוּנִים. תְּשִׁיעִי - בְּרַפְתּוּן הַמְזוּן. עֲשִׂירִי - כּוּס שֶׁל בְּרָכָה. וְצִרְיָד לְחַזֵּר עֲלֵיהֶם וּלְתַקְנֵם בְּסוּד קְדוּשָׁא, שֶׁהִיא כְּלוּלָה מְעַשֵּׂר סְפִירוֹת, וְהוּא הַשְּׁלַחַן שֶׁל הַקְּדוּשָׁא בְּרוּךְ הוּא מְצַד הַגְּבוּרָה, וְלָכוּן פְּרִשׁוּהָ רְבוּתֵיהּוּן שְׁלַחַן בְּצַפּוֹן.

כבוד השבת (תקוני זהר פ"ה, א)

טחול עֲלֵה אֲתָמֵר (שמות ג' ה) שֶׁל נְעֻלְיָד מְעַל רְגְלִיךָ, נְעַל מְטוּנְךָ דְמַטְפָּה סְרוּחָה, כִּי הַמְּקוּם אֲשֶׁר אֲתָה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קְדִישָׁא הוּא, דְּאִי שְׁבַת, וְעֲלֵיהּ אֲמַרְתָּ שְׂכִינְתָּא פְּשֻׁטָּתִי אֶת כְּתַנְתִּי אֵיכָכָה אֶלְבְּשָׁנָה, רַחֲצִיתִי אֶת רְגְלִי אֵיכָכָה אֶטְנַפֵּם (שיר ה' ג), וּבְגִין דְּאִי צִרְיָד בְּרַשׁ בְּשַׁבַּת לְשַׁנּוּי בְּלָבוּשֵׁין בְּשִׁרְזָא כְּמַאֲכָלִין, וְצִרְיָד לְמַהּוּי מוּסִיף מַחֲוּל עַל הַקְּדִישָׁא, וְכָל הַמוּסִיף מוּסִיפִין לִיה נֶפֶשׁ יִתְרָה בְּשַׁבַּת, וְכָל הַגּוֹרַע גּוֹרַעִין לִיה הֵהוּא נֶפֶשׁ יִתְרָה חַס וְשְׁלוֹם.

כבוד השבת

על הַטְּחוּל נֶאֱמַר שֶׁל נְעֻלְיָד מְעַל רְגְלִיךָ, נְעַל מְטוּנְךָ שֶׁל טְפָה סְרוּחָה, כִּי הַמְּקוּם אֲשֶׁר אֲתָה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קְדִישָׁא הוּא, זֶה שַׁבַּת, וְעֲלָיו אֲמַרְתָּ הַשְּׂכִינָה פְּשֻׁטָּתִי אֶת כְּתַנְתִּי אֵיכָכָה אֶלְבְּשָׁנָה, רַחֲצִיתִי אֶת רְגְלִי אֵיכָכָה אֶטְנַפֵּם, וּמִשּׁוּם זֶה צִרְיָד אָדָם בְּשַׁבַּת לְשַׁנּוֹת בְּלָבוּשֵׁים, בְּגַד וּבְמַאֲכָלִים, וְצִרְיָד לְהִיּוֹת מוּסִיף מַחֲוּל עַל הַקְּדִישָׁא, וְכָל הַמוּסִיף, מוּסִיפִים לוֹ נֶפֶשׁ יִתְרָה בְּשַׁבַּת, וְכָל הַגּוֹרַע, גּוֹרַעִים לוֹ אוֹתָהּ נֶפֶשׁ יִתְרָה חַס וְשְׁלוֹם.

רחיצה פְּשֻׁטָּתִי הַשַּׁבַּת (ח"ב ר"ד, א)

כִּד עֵאל שַׁבְתָּא, אֲצַטְרִיכוּ אֵינּוּן עֲמָא קְדִישָׁא לְאַסְחָאָה גְרַמִּיהוּ מְשֻׁמּוּשָׁא דְחוּל, מְאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּבַחּוּל, רוּחָא אַחְרָא אֲזֵלָא וְשֻׁטָּא וְשָׂרָא עַל עֲמָא. וְכִד בְּעִי בְרַשׁ לְנַפְקָא מִן הַהוּא רוּחָא, וְלֹאֲעֵלָא בְּרוּחָא אַחְרָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, בְּעִי לְאַסְחָאָה גְרַמִּיהוּ, לְמַשְׁרֵי עֲלִיה הַהוּא רוּחָא עֲלָאָה קְדִישָׁא.

רחיצה פְּשֻׁטָּתִי הַשַּׁבַּת

פְּשֻׁטָּתִי הַשַּׁבַּת, צְרִיכִים אוֹתוֹ עִם קְדוּשָׁא לְרַחֵץ עֲצָמָם מְשֻׁמּוּשׁ הַחַל. מַה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁבַחַל רוּחַ אַחְרַת הוֹלְכַת וּמְשׁוּטָּטָת וְשׁוֹרָה עַל הָעָם, וּכְשֶׁרוּצָה אָדָם לְצַאת מֵאוֹתָהּ רוּחַ וְלֹאֲפַנֵּס בְּרוּחַ אַחְרַת קְדוּשָׁה עֲלִיוֹנָה, צִרְיָד לְרַחֵץ עֲצָמוֹ כְּדֵי לְהַשְׁרֹת עֲלָיו אוֹתָהּ רוּחַ עֲלִיוֹנָה קְדוּשָׁה.

שַׁבְּחוּ שֶׁל שְׁלֹמֹה (ח"א ר"ן, א)

בִּיּוֹן דְּאַסְתַּכַּל שְׁלֹמֹה בְּה, שַׁבַּח וְאַכְרִיז
וְאָמַר, (קֹהֶלֶת ג) הַכֹּל הָיָה מִן הָעֶפְר
וְגו'. וְעַל דָּא שְׁלֹמֹה לֹא אַצְטְרִיד לְנַגְנָא
כְּדוֹד, אֲלֵא שִׁירְתָּא דְּאִיהוּ רַחֲמִי
דְּעוֹתְרָא, דְּהוּא נִהִירוּ וְרַחֲמִי דְּכָל
תְּשַׁבְּחָן דְּעֵלְמָא בִּיהּ הוּו, תּוֹשַׁבְּחָתָא
דְּמַטְרוֹנִיתָא כַּד יִתְבָּא בְּכַרְסֵיִיא לְקַבְּלֵיהּ
דְּמִלְכָּא קָאמַר.

שְׁמִירָה וְקְדוּשַׁת הַשַּׁבָּת (ח"א י"ד, א)

פְּקוּדָא אַרְבִּיסַר לְנַמְרָא יוֹמָא דְּשַׁבְּתָא,
דְּאִיהוּ יוֹמָא דְּנִיחָא מְכָל עוֹבְדֵי
בְּרַאשִׁית. הֵכָא כְּלִילֵן תְּרִין פְּקוּדִין. חַד
נְטִירָא דְּיוֹם הַשַּׁבָּת. וְחַד לְקַדְשָׁא הַהוּא
יוֹמָא בְּקְדוּשֵׁיהּ. לְנַמְרָא יוֹמָא דְּשַׁבְּתָא
כְּמָא דְּאַדְכְּרַנָּא וְאַתְעַרְנָא עֲלֵיהּ דְּאִיהוּ
יוֹמָא דְּנִיחָא לְעֵלְמִין. וְכָל עֲבִידֵן בִּיהּ
אַשְׁתַּכְּלָלוּ וְאַתְעֲבִידוּ עַד דְּאַתְקַדְּשׁ
יוֹמָא. בִּיּוֹן דְּאַתְקַדְּשׁ יוֹמָא אֲשַׁתְּאַר
בְּרִיאָה דְּרוּחִין דְּלֹא אַתְבְּרִי לֹון גּוֹפָא.
וְכִי לֹא הָוֵה יָדַע קַדְשָׁא בְּרִיד הוּא
לְאַעֲכָבָא לְקַדְשָׁא יוֹמָא עַד דִּיתְבְּרוּן
גּוֹפִין דְּנִהְי רוחין. אֲלֵא אֵילְנָא דְּדַעַת
טוֹב וְרַע אַתְעַר הַהוּא סַטְרָא אַחְרָא
דְּרַע וְכַעַא לְאַתְתַּקְפָּא בְּעֵלְמָא וְאַתְפְּרִשוּ
כְּמָה רוחין בְּכַמְהָ זֵינִין לְאַתְתַּקְפָּא
בְּעֵלְמָא בְּגּוֹפִין.

נְרוֹת שַׁבָּת (ח"ב קס"ו, א)

אַשְׁנֵנָה אַבְתְּרִיהּ, וְחָמָא בְּרַתִּיהּ
דְּאוּשְׁפִּיזָא קִימַת אַבְתְּרִיָּהּ.
אָמַר כִּי גַר מְצוּנָה, מָאִי גַר. דָּא גַר דְּאִיהוּ
מְצוּנָה דְּנִשְׁיֵן וְכִיִּין בִּיהּ, וְאִיהוּ גַר דְּשַׁבָּת.
דְּאָף עַל גַּב דְּנִשְׁיֵן לֹא זָכָאן בְּאוּרִיָּיתָא.
הָא גּוֹבְרִין זְכִיִּין בְּאוּרִיָּיתָא, וְנִהְרִין לְהָאִי

שַׁבְּחוּ שֶׁל שְׁלֹמֹה

בִּיּוֹן שְׁהַסְתַּכַּל שְׁלֹמֹה בְּה, שַׁבַּח וְהַכְרִיז
וְאָמַר, (קֹהֶלֶת ג) הַכֹּל הָיָה מִן הָעֶפְר וְגו'. וְעַל
זֶה שְׁלֹמֹה לֹא הִצְטְרַף לְנַגֵּן כְּמוֹ דּוֹד, אֲלֵא
שִׁירָה שֶׁהִיא אַהֲבָה שֶׁל עֵשֶׂר, שֶׁהִיא אוֹר
וְאַהֲבָה שֶׁכָּל הַתְּשַׁבְּחוֹת שֶׁל הָעוֹלָם הָיוּ
בְּה, הַשַּׁבַּח שֶׁל הַגְּבִירָה כְּשִׁיּוֹשְׁבַת בְּפִסָּא
כְּנִגְדַּת הַמֶּלֶךְ הוּא אָמַר.

שְׁמִירָה וְקְדוּשַׁת הַשַּׁבָּת

מְצוּנָה אַרְבַּע עֶשְׂרֵה - לְשִׁמּוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת,
שֶׁהוּא יוֹם הַמְּנוּחָה מְכָל מַעֲשֵׂה בְּרַאשִׁית.
כְּאֵן כְּלוּלוֹת שְׁתֵּי מְצוּוֹת - אַחַת שְׁמִירַת יוֹם
הַשַּׁבָּת, וְאַחַת לְקַדְּשׁ אוֹתוֹ הַיּוֹם בְּקְדוּשׁוֹ.
לְשִׁמּוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת, כְּמוֹ שֶׁהִזְכַּרְנוּ וְהִעֲרַנּוּ
עָלֵינוּ, שֶׁהוּא יוֹם שֶׁל מְנוּחָה לְעוֹלָמוֹת, וְכָל
הַמַּעֲשִׂים נִשְׁתַּכְּלָלוּ בּוֹ וְנַעֲשׂוּ עַד שֶׁהִתְקַדְּשׁ
הַיּוֹם. בִּיּוֹן שֶׁהִתְקַדְּשׁ הַיּוֹם, נִשְׁאַרָה בְּרִיאָה
שֶׁל רוּחוֹת שְׁלֹא נִבְרְאוּ לָהֶם גּוֹפּוֹת. וְכִי לֹא
יָדַע הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעַכֵּב לְקַדְּשׁ אֶת
הַיּוֹם עַד שִׁיבְרָאוּ גּוֹפּוֹת לְרוּחוֹת הַקְּלוּ?
אֲלֵא עַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע עוֹרֵר אֶת אוֹתוֹ
הַצַּד הָאֲחֵר שֶׁל הָרַע וְרַצָּה לְהַתְחַזֵּק בְּעוֹלָם,
וְנִפְרְדּוּ כְּמָה רוּחוֹת בְּכַמְהָ מִיָּנִים לְהַתְחַזֵּק
בְּעוֹלָם בְּגּוֹפּוֹת.

נְרוֹת שַׁבָּת

הַסְתַּכַּל לְאַחוּרֵי וְרָאָה אֶת בֵּית הַמֶּאֲרַחַ
עוֹמְדַת מֵאַחֲרֵיהֶם. אָמַר, כִּי גַר מְצוּנָה, מֵ הַ
זֶה גַר? זֶה הַגַּר שֶׁהִיא מְצוּנָה שְׁנַיִם זוֹכוֹת
בָּהּ, וְהִיא גַר שַׁבָּת. שְׂאָף עַל גַּב שְׁנַיִם לֹא
זוֹכוֹת בַּתּוֹרָה, הַרִי הַגְּבָרִים זוֹכִים בַּתּוֹרָה
וּמֵאִירִים אֶת הַגַּר הַזֶּה שֶׁהַנְּשִׂים מִתְקַנּוֹת

במצוה הזו. הנשים בתקונו של הנר הזך - והגברים בתורה להאיר לנר הזך, תקונו המצוה שהנשים התחייבו בהם.

שמעיה אותה אשה ובכתה. בין כך קם אבי האשה שהיה שם ונכנס ביניהם, וראה את בתו עומדת מאחריהם ובוכה. שאל אותה אביה, והיא סחה לו (רבי אבא) את המעשה. התחיל אבי האשה אף הוא לבכות. אמר לו רבי יוסי, ואולי חתנגד בעלה של בתך לא זכה בתורה?

סכת שלום

נר של שבת נתן להדלקה לנשות העם הקדוש. והרי אמרו החברים, שהיא כבתה נרו של עולם והחשיכה אותו וכו', ויפה. אבל סוד הדבר - סכת שלום זו היא גבירת העולם, ונשמות שהם גרות עליזים בהם שורות. ועל זה הגבירה צריכה להדליק, שהרי במקומה נאחזת ועושה מעשה.

ואשה צריכה בחדות הלב ורצון להדליק נר שבת, שהרי כבוד עליון הוא לה, וזכות גדולה לעצמה לזכות לבנים קדושים שיהיו נר העולם בתורה וביראה וירבו שלום בארץ, ונותנת לבעלה חיים ארכים. לכן צריכה להזהר בה.

אשרי העם שפכה לו

בא ראה, שבת לילה ויום, זכור ושמור הוא פאחד, ועל זה פתוב זכור את יום השבת לקדשו, וכתוב שמור את יום השבת. זכור לזכר, שמור לנקבה, והכל אחד. אשריהם

שרגא, דנשין מתתקנו בהאי מצוה. נשין בתקונא דהאי נר. גוברין באורייתא, לאנהרא להאי נר, תקונא דמצוה דנשין אתחייבו בהו.

שמעיה היה אמתא ובכאת, אדהכי קם אביה דאמתא, דהות תמן, ועאל בנייהו, והמא ברתייה קיימת אבתרייהו ובכאת, שאיל לה אבוה. סחת ליה (רבי אבא) עובדא. שארי אבוה דאמתא אוף איהו ובכה. אמר ליה רבי יוסי, דילמא חתנגד בעלה דברתיך, לא זכה באורייתא.

סכת שלום (ח"א מ"ח, ב)

נר של שבת לנשי עמא קדישא אתיהיבת לאדלקא, וחברייא הא אמרו דאיהי כבתה בוצינא דעלמא ואחשיבת ליה כו' ושפיר. אבל רזא דמלה. האי סכת שלום מטרונייתא דעלמא היא ונשמתין דאנון בוצינא עלאה בה שרין. ועל דא מטרונייתא בעינא לאדלקא, דהא בדוכתהא אתאחדת ועבדת עובדא.

ואמתא בעינא בחדוה דלכא ורעותא לאדלקא בוצינא דשבת, דהא יקרא עלאה היא לה וזכו רב לגרמה למזכי לבנין קדישין דיהון בוצינא דעלמא באורייתא ובדחלתא, ויסגון שלמא בארעא, ויהיבת לבעלה אורכא דחיון, בגין כך בעינא לאודהרא בה.

אשרי העם שפכה לו

תא חזי, שבת ליליא ויומא זכור ושמור איהו כחדא, ועל דא כתיב זכור את יום השבת לקדשו וכתוב שמור את יום השבת, זכור לדכורא שמור לנוקבא

וְכֹלֵא חַד. וְכַאֲיֵן אֲנֹן יִשְׂרָאֵל חוֹלְקִיָּה
 דְּקֻדְשָׁא בְרִידָה הוּא עֲדֻבִּיָּה וְאַחְסֻנְתִּיָּה
 עֲלִיָּהּ הוּא כְּתִיב, (תהלים קמד) אֲשֶׁרֵי הָעָם
 שְׂכַכָּה לֹו אֲשֶׁרֵי הָעָם שְׂנִי אֱלֻקִּיו.

המשך "עֲרֻכָּה שֶׁל שְׁעָה" מעמוד לח

ב

הַנְּחֻמְדִּים מְזַהֵב וּמְפֹז רַב וּמְתוֹקִים מְדַבֵּשׁ וְנִפְתָּת צוֹפִים

לֹא חֶרֶב הָעוֹלָם, אֶלָּא בְּפִשְׁעָה שֶׁל תּוֹרָה, וְלֹא חֶרֶבָה אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֶלָּא מִפְּנֵי פִשְׁעָה שֶׁל תּוֹרָה,
 וְכָל הַצְּרוֹת הַבְּאוֹת עַל יִשְׂרָאֵל אֵינֶן אֶלָּא מִפְּנֵי פִשְׁעָה שֶׁל תּוֹרָה, שְׁנֵאמֹר (מִיכָה פֶּרֶק א' פְּסוּק
 ה'): "בְּפִשְׁעֵי יַעֲקֹב כָּל זֹאת...". (אֵלֶיהוּ וּזְשָׁא פ"א, מְחֻזֵּק בְּרָכָה אוֹת ה') וְעַל כֵּן צָרִיף הָאֵדָם לְהַשְׁתַּדֵּל
 מְאֹד בְּכָל מַאֲמָצֵי כַחוֹ, לְצוּד הַזְּמַן מִהַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְלַעֲסֹק בּוֹ בַתּוֹרָה, בְּכָל מָה שְׁאֵפְשֵׁר לוֹ,
 כְּמוֹ הַמְּצִיל אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמְרַגְלִיּוֹת מְזוֹטוֹ שֶׁל יָם, וְכִמוֹ שְׂכַתוּב (תהלים פֶּרֶק י"ט, י"א) "הַנְּחֻמְדִּים
 מְזַהֵב וּמְפֹז רַב וּמְתוֹקִים מְדַבֵּשׁ וְנִפְתָּת צוֹפִים" (פ' הַחַיִּים סִימָן קנ"ו סק"א).

ג

עֲרֻכָּה שֶׁל שְׁעָה

בּוֹאוֹ חֲשַׁבּוֹן!!! - מָה שְׂיִהוּדֵי אֶחָד יְכוּל לְזַכּוֹת עַל יְדֵי לְמוּד הַזֵּהר בֵּין בִּימֹות הַחוּל וּבֵין
 בְּשֶׁבֶת קֹדֶשׁ.

רְבוּתֵינוּ הַפְּלִיגוֹ בְּשֶׁבֶחָהּ וְעֲרֻכָּהּ שֶׁל תּוֹרָה הַנְּלֻמְדָת בְּשֶׁבֶתוֹת עַל פְּנֵי זוֹ הַנְּלֻמְדָת בִּימֹות הַחוּל,
 כְּלִשׁוֹן הַזֵּהר הַקְּדוֹשׁ (סוֹף פֶּרֶשֶׁת "שְׁלַח לך"), זְכָאָה חוֹלְקִיָּהוּן דְּכָל אֵינֹן דְּמִשְׁתַּדְּלִין
 בְּאוֹרֵיתָא, יוֹמָא דְּשֶׁבֶתָא מְשַׁאֵר יוֹמִין".

מְרַנָּא הַרִי"ח הַטוֹב, בְּסִפְרוֹ "בֵּן אִישׁ חִי" (פֶּרֶשֶׁת שְׁמוֹת שְׁנָה שְׁנֵיָה) כְּתִב, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: כְּתִבוּ הַמְּקַבְּלִים
 ז"ל, דְּגָדוּל פֶּעַל הַנְּעֻשָׁה מִעֶסֶק הַתּוֹרָה בְּיוֹם שֶׁבֶת אֶלְף פְּעֻמִּים יוֹתֵר מִן הַנְּעֻשָׁה מִעֶסֶק
 הַתּוֹרָה שֶׁל יְמֵי הַחוּל, עַכְל"ק. וּבְאוּרוֹ עַל פִּי מְאֹמֵר חַז"ל, דְּיוֹמוֹ שֶׁל הַקֶּב"ה אֶלְף שְׁנֵיָם, שְׁנֵאמֹר
 "כִּי אֶלְף שְׁנֵיָם בְּעֵינֵיךָ כְּיוֹם אֶתְמוּל" וגו', וְשֶׁבֶת קוֹדֶשׁ הִיא מְעִין עוֹלָם הַבָּא, זֹאת אוֹמְרָת, כְּיוֹמוֹ
 שֶׁל הַקֶּב"ה. אִם כֵּן בְּשֶׁבֶת קוֹדֶשׁ הַכֹּל בְּעֶרְףֵךְ שֶׁל יוֹמוֹ שֶׁל הַשְּׁנֵיָת וְיִתְעַלָּה, אֲשֶׁר עַל כֵּן כָּל
 פְּעֻלָּה קְדוּשָׁה בְּשֶׁבֶת קוֹדֶשׁ עוֹלָה אֶלְף יְדוֹת לְעֶרְףֵךְ יְמֵי הַחוּל (מְצָא חוֹן בְּמִדְּבָר).

המשך בעמוד נב

זֶהַר הַשֵּׁבֶת

פֶּרֶק ד'

פְּרָשִׁיּוֹת

וִירָא - אָמֹר

יְחִוּד הָעֵלְיוֹן, מִתְּנַת הַשֵּׁבֶת

פֶּרֶק ד'

- מז.....שְׁלֹשַׁת סְעוּדוֹת הַשַּׁבָּת
- מז.....הָאָרֶת הַשְּׁלֶחָן
- מז.....בֵּינֵי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
- מח.....סוּד שֶׁל אֶחָד
- מח.....יְחוּד הַשַּׁבָּת
- מח.....הַשַּׁבָּת וּפְרֻדָּה מִצַּד הָאֲחֵר
- מח.....הַהֲתַעֲוֹרוֹת שֶׁל מַעֲלָה תְּלִיָּה בְּהֲתַעֲוֹרוֹת יִשְׂרָאֵל לְמִטָּה
- מט.....בְּיוֹם הַשַּׁבָּת מִתְּגַדְּלֵת הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה וּמִתְעַטְרֵת בְּעֵטְרוֹתֶיהָ
- מט.....מִתְּנָה טוֹבָה
- נ.....בְּרִכּוֹת הַשַּׁבָּת
- נ.....הַתַּעֲוֹרוֹת הַקְּדוּשָׁה בְּיוֹם הַשַּׁבָּת
- נ.....הַפּוֹרֵשׁ סִכַּת שְׁלוֹם
- נא.....בְּרִכַּת יִשְׂרָאֵל
- נא.....פְּרִיסַת הַקְּדוּשָׁה עַל יִשְׂרָאֵל
- לח.....עֲרֻכָּה שֶׁל שְׁעָה

לְהַזְכִּירְכֶם,

יִשְׁנֶה חֲלוּקָה נוֹסֶפֶת לְג' סְעוּדוֹת שֶׁל שַׁבָּת:

- שְׁמוֹנֶה פְּרָקִים [א-ח] לְסְעוּדָה הָרֵאשׁוֹנָה: דְּפִים כז-פד.
- שְׁמוֹנֶה פְּרָקִים [ט-טז] לְסְעוּדָה הַשְּׁנִיָּה: דְּפִים פה-קמ.
- שְׁמוֹנֶה פְּרָקִים [י"ז-כז] לְסְעוּדָה הַשְּׁלִישִׁית: דְּפִים קמא-קצח.

שלוש סעודות השבת (ח"ג רע"ג א ר"מ)
 תְּלִיתָא לְמִיכַל שְׁלֹשָׁה סְעוּדָתֵין
 בְּשַׁבָּת, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ רַבְּנֵין
 דְּמִתְנִיתֵין, דְּאָמַר חַד מִיְנֵיהוּ, יְהֵא חֲלָקִי
 עִם גּוֹמְרֵי שְׁלֹשׁ סְעוּדוֹת בְּשַׁבָּת, דְּאִינוּן
 שְׁלִימוֹ דְּשַׁבַּע בְּרַכָּאן דְּצִלוּתָא, לְאַשְׁלָמָא
 כְּהוּן לְעֶשֶׂר. וְרָזָא דְעֵנְג, (בראשית ב) וְנָהַר
 יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן. וּמֵאֵן דְּלֵא
 מְקַיִים לוֹן, וְאִית לִיה רְשׁוֹ לְקַיְמָן,
 אַתְהֶפֶד לִיה לְנַגַע צְרַעַת. וּבְגִין דְּלֵא יִיתִי
 לְהֵאֵי, אָמַר קְדָשָׁא בְּרִיד הוּא, לוֹו עָלֵי
 וְאֵנִי פוֹרַע, (ישעיה נח) אַז תִּתְעַנַּג עַל יְיָ.

שלוש סעודות השבת
 תְּלִיתָי - לְאָכַל שְׁלֹשׁ סְעוּדוֹת בְּשַׁבָּת, כְּפִי
 שְׁבַארוּהָ רַבּוּתֵינוּ שֶׁל הַמְּשֻׁנָּה, שְׁאָמַר אֶחָד
 מֵהֶם: יְהֵא חֲלָקִי עִם גּוֹמְרֵי שְׁלֹשׁ סְעוּדוֹת
 בְּשַׁבָּת. שְׁהוּן שְׁלָמוֹת שֶׁל שְׁבַע בְּרָכוֹת שֶׁל
 הַתְּפִלָּה, לְהַשְׁלִים בָּהוּן לְעֶשֶׂר. וְהַסוּד שֶׁל
 עֵנְג - (בראשית ב) וְנָהַר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת
 אֶת הַגֶּן. וּמִי שֶׁלֹּא מְקַיֵּם אוֹתוֹן וְיֵשׁ לוֹ רְשׁוּת
 לְקַיְמוֹ, הוֹפֵד לוֹ לְנַגַע צְרַעַת. וְכַדִּי שְׁלֵא יְבֵא
 לְזָה, אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: לוֹו עָלֵי וְאֵנִי
 פוֹרַע, (ישעיה נח) אַז תִּתְעַנַּג עַל ה'.

הָאֵרַת הַשְּׁלַחן
 רְבִיעָאָה, לְאַנְהָרָא פְתוּרָא בְּמִנְרַתָּא.
 כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ קְדָמָיִן,
 שְׁלַחן בְּצַפּוֹן, מְנֹרָה בְּדָרוּם, דְּפְתוּרָא
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא הַכִּי צְרִיכָא לְמַהוּ.
 בִּינֵי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (ח"ב פ"ט, א)
 קַל כְּרוֹזָא נְפִיק, אַתְּעֵרוּ קְדִישֵׁי עֲלִיוֹנֵין,
 אַתְּעֵרוּ עַמָּא קְדִישָׁא, דְּאַתְבַּחַר
 לְעִילָא וְתַתָּא. אַתְּעֵרוּ חֲדוּתָא לְקַדְמוֹת
 מְאַרִיכוּן. אַתְּעֵרוּ בְּחֲדוּתָא שְׁלִימַתָּא.
 אַזְדַּמְנוּ בְּתַלַּת חֲדוּוֹן, דְּתַלַּת אַבְהוֹן.
 אַזְדַּמְנוּ לְקַדְמוֹת מְחִימְנוֹתָא, דְּחֲדוּוּה
 דְּכָל חֲדוּתָא. זְכָאָה הוּלְקַכוּן, יִשְׂרָאֵל
 קְדִישֵׁין, בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְּאֵתִי. דָּא
 הוּא יְרוּתָא לְכוּן, מְכַל עַמִּים עוֹבְדֵי
 עֲבוּדַת פּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת. וְעַל דָּא כְּתִיב,
 בִּינֵי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

הָאֵרַת הַשְּׁלַחן
 רְבִיעֵי - לְהָאִיר שְׁלַחן בְּמִנְרָה, כְּמוֹ
 שְׁבַארוּהָ הַקְּדָמוֹנִים, שְׁלַחן בְּצַפּוֹן, מְנֹרָה
 בְּדָרוּם. שְׁשְׁלַחְנוּ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 כִּף צְרִיף לְהִיּוֹת.
 בִּינֵי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 קוֹל הַפְּרוֹז יוֹצֵא: הַתְּעוֹרְרוּ קְדוֹשִׁים
 עֲלִיוֹנִים, הַתְּעוֹרְרוּ הָעָם הַקְּדוֹשׁ שְׁנַבְחַר
 לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, עוֹרְרוּ שְׂמִיחָה כְּנֶגֶד
 רַבּוֹנְכֶם, הַתְּעוֹרְרוּ בְּשִׂמְחָה שְׁלָמָה, הַזְדַּמְנוּ
 לְשֵׁלֶשׁ שְׂמִיחוֹת שֶׁל שְׁלֹשׁ הָאֲבוֹת, הַזְדַּמְנוּ
 לְקִרְאָת הָאֲמוּנָה שֶׁל שְׂמִיחַת כָּל הַשְּׂמִיחוֹת.
 אֲשַׁרִּי חֲלַקְכֶם, יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים, בְּעוֹלָם
 הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא! זוּהִי יְרֻשָׁה לְכֶם מִכָּל
 הָעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּדַת פּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת. וְעַל
 זֶה כְּתוּב בִּינֵי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

אָמַר ר' יְהוּדָה, הַכִּי הוּא וְדָאֵי. וְעַל דָּא
 כְּתִיב זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְשׁוֹ
 וּכְתִיב (ויקרא יט) קְדוֹשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ
 אֲנִי יְיָ. וּכְתִיב, (ישעיה נח) וְקִרְאתָ לַשַּׁבָּת
 עֵנְג לְקְדוֹשׁ יְיָ מְכוּבָד.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כִּף הוּא וְדָאֵי. וְעַל זֶה כְּתוּב
 זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְשׁוֹ, וְכְתוּב (ויקרא יט)
 קְדוֹשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה'. וְכְתוּב (ישעיה
 נח) וְקִרְאתָ לַשַּׁבָּת עֵנְג לְקְדוֹשׁ ה' מְכוּבָד.

סוד של אחד (ח"ב קל"ה, ב)

רְזָא דְשַׁבַּת, אִיהִי שַׁבַּת, דְּאִתְאַהֲדָא
בְּרִזָּא דְאַחַד, לְמִשְׁרֵי עֲלֵה רְזָא
דְאַחַד. צְלוּתָא דְמַעְלֵי שַׁבַּתָּא, דְהָא
אִתְאַהֲדַת כּוּרְסֵיָא יְקִירָא קְדִישָׁא, בְּרִזָּא
דְאַחַד, וְאִתְתַּקְנַת לְמִשְׁרֵי עֲלֵה מְלָכָא
קְדִישָׁא עֲלָאָה.

סוד של אחד

סוד השַׁבַּת, היא שַׁבַּת שְׁנֵאֲחֻזַת בְּסוּד שֶׁל
אַחַד, לְהַשְׁרוֹת עָלֶיהָ הַסוּד שֶׁל אֶחָד. תְּפַלַּת
עָרַב שַׁבַּת, שֶׁהֲרִי אַז מְתִיחַד כְּפַסּא הַכְּבוֹד
הַקְדוּשׁ בְּסוּד שֶׁל אֶחָד, וּמִתְתַּקְנַת שִׁישְׁרָה
עָלֶיהָ הַמְּלָךְ הַקְדוּשׁ הַעֲלִיּוֹן.

יחוד השַׁבַּת

כִּד עֵיִל שַׁבַּתָּא, אִיהִי אִתְיַחַדַת
וְאִתְפָּרַשַׁת מִסְטָרָא אַחְרָא, וְכָל
דִּינִין מְתַעֲבְרִין מִינָה, וְאִיהִי אִשְׁתְּאַרַת
בִּיחּוּדָא דְנִהֲרִו קְדִישָׁא, וְאִתְעַטְרַת
בְּכַמְהָ עַטְרִין לְנַבִּי מְלָכָא קְדִישָׁא, וְכָל
שׁוּלְטָנֵי רוּגְזִין וּמְאַרִי דְדִינָא כְּלֵהוּ עַרְקִין,
(נ"א וְאִתְעַבְרוּ מִינָה) וְלִית שׁוּלְטָנֵי אַחְרָא
בְּכְלֵהוּ עֲלֵמִין. וְאַנְפָּהָא נִהֲרִין בְּנִהֲרִו
עֲלָאָה, וְאִתְעַטְרַת לְתַתָּא בְּעַמָּא קְדִישָׁא,
וְכְלֵהוּ מְתַעַטְרִין בְּנִשְׁמַתִּין חֲדָתִין. כִּדִּין
שִׁירוּתָא דְצְלוּתָא, לְבָרְכָא לָהּ בְּחֲדוּהָ,
בְּנִהֲרִו דְאַנְפִּין, וְלוּמַר בְּרַכּוּ אֵת יְיָ
הַמְּבוֹרָךְ. אֵת יְיָ דִּיִּקָּא, בְּגִין לְמִפְתַּח
לְגַבְהָ בְּבָרְכָהּ.

יחוד השַׁבַּת

בְּשִׁנְכְּנַסְתָּ הַשַּׁבַּת, היא מְתִיחַדַת וְנִפְרְדַת
מִהַצַּד הָאַחַר, וְכָל הַדִּינִים מְעַבְרִים
מִמֶּנָּה, וְהִיא נִשְׁאַרַת בִּיחּוּד שֶׁל אֶחָד
קְדוּשׁ, וּמְתַעַטְרַת בְּכַמְהָ עַטְרוֹת לְמְלָךְ
הַקְדוּשׁ, וְכָל שְׁלִיטֵי הַרְגֵז וּבַעֲלֵי הַדִּין
כְּלָם בּוֹרְחִים, (וּמְעַבְרִים מִסְּפָנָה) וְאִין שְׁלִטוֹן
אַחַר בְּכָל הַעוֹלָמוֹת. וּפְנִיָה מְאַרִים בְּאוּר
עֲלִיוֹן, וּמְתַעַטְרַת לְמַטָּה בְּעַם הַקְדוּשׁ, וְכָלֵם
מְתַעַטְרִים בְּנִשְׁמוֹת חֲדָשׁוֹת. אַז רֵאשִׁית
הַתְּפִלָּה, לְבָרַךְ אוֹתָהּ בְּשִׁמְחָה, בְּפָנִים
מְאַירוֹת, וְלוּמַר בְּרַכּוּ אֵת ה' הַמְּבָרָךְ. אֵת
ה' דִּיִּקָּא, כְּדִי לְפַתַּח לָהּ בְּבָרְכָהּ.

השַׁבַּת נִפְרְדָה מִצַּד הָאַחַר

וְאַסִּיר לְעַמָּא קְדִישָׁא לְמִפְתַּח לְגַבְהָ
בְּפִסּוּקָא דְדִינָא, כְּגוֹן וְהוּא
רַחוּם וְגו', בְּגִין דְהָא אִתְפָּרַשַׁת מִרְזָא
דְסְטָרָא אַחְרָא, וְכָל מְאַרִי דְדִינִין
אִתְפָּרְשוּ וְאִתְעַבְרוּ מִינָה. וּמֵאֵן דְּאִתְעַר
הֵאֵי לְתַתָּא, גְּרִים לְאִתְעַרָא הַכִּי לְעִילָא.
וְכָרְסֵיָא קְדִישָׁא לֹא יְכֻלָּא לְאִתְעַמְרָא
בְּעַטְרָא דְקְדוּשָׁה, דְכָל זְמָנָא דְמִתְעַרִי
לְתַתָּא אִינוּן מְאַרִיהוּן דְדִינָא, דְהוּוּ

השַׁבַּת נִפְרְדָה מִצַּד הָאַחַר

וְאַסִּיר לְעַם הַקְדוּשׁ לְפַתַּח אֲלֶיהָ בְּפִסּוּק שֶׁל
דִּין, כְּמוֹ וְהוּא רַחוּם וְגו', מִשּׁוּם שֶׁהֲרִי נִפְרְדָה
מִהַצַּד הָאַחַר, וְכָל בְּעֲלֵי הַדִּינִים נִפְרְדוּ
וְהַעֲבְרוּ מִמֶּנָּה. וְמִי שֶׁמְעוּרָר אֵת זֶה לְמַטָּה,
גּוֹרֵם לְעוּרָר כְּפֹ לְמַעְלָה, וְהַכְּפַסָּא הַקְדוּשׁ
לֹא יְכוּל לְהַתְעַטֵּר בְּעַטְרַת קְדוּשָׁה. שְׁכָל
זְמַן שֶׁמִּתְעוּרָרִים לְמַטָּה אוֹתָם בְּעֲלֵי הַדִּין
שֶׁהֲיוּ מְעַבְרִים וְהִיוּ הוֹלְכִים לְהַתְחַבֵּא בְּתוֹךְ
הַנֶּקֶב שֶׁל הַעֶפֶר שֶׁל הַתְּהוֹם הַגְּדוֹל, כְּלָם

שבים לשרות במקומם, והמקום הקדוש מתרחק (ונדחק) בהם מלהיות במנוחה.

ההתעוררות של מעלה תלויה בהתעוררות ישראל למטה
ואל תאמר שזהו לבדו, אלא שאין התעוררות למעלה להתעורר עד שישאל מעוררים למטה, כפי שבארנו, שכתוב (תהלים 99) בפסה ליום חגנו. לא כתוב ליום חג, אלא ליום חגנו. ולכן אסור לעם הקדוש, שמתעטרים בעטרות קדושות של נשמות כדי לעורר מנוחה, שהם יעוררו דיו, אלא כלם ברצון ואהבה רבה, שיעוררו ברכות מעלה ומטה כאחד.

ביום השבת מתגדלת הארץ הקדושה ומתעטרת בעטרותיה
כתוב זכור את יום השבת לקדשו, וכתוב במעשה בראשית, תדשא הארץ דשא עשב. מתי מתגדלת הארץ הקדושה ומתעטרת בעטרותיה? הוי אומר, ביום השבת, שהרי אז מתחברת הפלה (הגבירה) עם המלך להוציא דשאים וברכות לעולם.

מתנה טובה
אלא ודאי על דמות זו של אות ה' פרשוה, מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה. וכשהיא שורה על ישראל, אין להם יגיעה ולא שעבוד, ובה נפש עמלה ויגיעה (שמות 16) שבת וינפש.

מתעברן והווי אזלי בלהו לאתטמרא גו נוקבא דעפרא דתהומא רבא, בלהו תייבין לאשראה בדוכתייהו ואתרחקת (ואתרחקת) בהו אתר קדישא דבעאת ניהא.

ההתעוררות של מעלה תלויה בהתעוררות ישראל למטה
ולא תימא דדא איהו בלחודוי, אלא לית אתערותא לעילא לאתערא, עד דישראל מתערי לתתא, כמה דאוקימנא, דכתיב, (תהלים 99) בפסה ליום חגנו. ליום חג לא כתיב, אלא ליום חגנו. ועל דא אסיר לעמא קדישא, דקא מתעטרן בעטרין קדישין דנשמתין, בגין לאתערא ניהא, דאינון יתערו דינא, אלא בלהו ברעו ורחימו סגי, דיתערו ברבאן עילא ותתא כחדא.

ביום השבת מתגדלת הארץ הקדושה ומתעטרת בעטרותיה (חלק 1 י"ב, א)
כתיב (שמות 17) זכור את יום השבת לקדשו, וכתיב במעשה בראשית, תדשא הארץ דשא עשב. אימתי אתרביאת ארעא קדישא ואתעטרת בעטרתה, הוי אומר ביום השבת, דהא כדון אתחברת בלה (נ"א) מטרוניתא) במלכא, לאפקא דשאיין וברבאן לעלמא.

מתנה טובה (חלק 1 קכ"ג, ב)
אלא ודאי על האי דיוקנא דאת ה' אוקמוה, מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה. וכד האי שריא על ישראל, לית לון יגיעה ולא שעבוד. ובה נפש עמלה ויגיעה (שמות 16) שבת וינפש.

בְּרִכּוֹת הַשַּׁבָּת (חלק ג רצ"ו, א)

וְהֵינּוּ רְזָא, (שמות כ) **עַל כֵּן בְּרַדְי יוֹ אֵת**
יוֹם הַשַּׁבָּת וַיִּקְדְּשֶׁהוּ. דְּהָא
אֲשַׁתְּכַח כִּלָּא בְּחַד גּוּפָא שְׁלִים, דְּהָא
מְטְרוֹנִיתָא אֲתַדְּבַקַת בְּמַלְכָּא, וְאֲשַׁתְּכַח
גּוּפָא חַד. וְעַל כֵּן בְּרַכְאֵן מִשְׁתַּכְּחִין בְּהָאֵי
יוֹמָא.

הַתְּעוּרָוֹת הַקְּדוּשָׁה בְּיוֹם הַשַּׁבָּת (ד"א מ"ח, א)

תָּא חֲזוּ, כִּד אֲתַקְדֵּשׁ יוֹמָא בְּמַעְלֵי
שַׁבְּתָא סַכַּת שְׁלוֹם שְׂרָיָא
וְאֲתַפְרִיסַת בְּעֵלְמָא. מֵאַן סַכַּת שְׁלוֹם,
דָּא שַׁבְּתָא, וְכָל רוּחִין וְעֵלְעוּלִין וְשַׁדִּין
וְכָל סְטָרָא דְּמִסְאֲבֵי כְּלָהוּ טְמִירִין וְעֵאֲלִין
בְּעֵינָא דְּרִיחֵיָּיא דְּנוֹקְבָא דְּתַהוּמָא רַבָּא.
דְּהָא כִּיּוֹן דָּאֲתַעַר קְדוּשָׁתָא עַל עֵלְמָא,
רוּחַ מִסְאֲבָא לָא אֲתַעַר בְּהֵדִיָּה. וְדָא
עָרִיק מִקְמִיָּה דְּדָא.

הַפּוּרְשׁ סַכַּת שְׁלוֹם

וּבְדִין עֵלְמָא בְּנִטְרִירוּ עֵלְאָה וְלֹא בְּעֵינֵן
 לְעֵלְאָה עַל נְטִירוּ כְּגוֹן שׁוֹמֵר אֵת
 עֲמוּ יִשְׂרָאֵל לְעַד אָמֵן. דְּהָא דָּא בְּיוֹמָא
 דְּחוּל אֲתַתְּקֵן דְּעֵלְמָא בְּעֵינֵי נְטִירוּ. אֲבָל
 בְּשַׁבְּתָא סַכַּת שְׁלוֹם אֲתַפְרִיסָא עַל עֵלְמָא
 וְאֲתַנְטִיר בְּכָל סְטָרִין. וְאֲפִילוּ חֵיִיבֵי
 גִּיהֵנָם נְטִירִין אֲנוּן, וְכִלָּא בְּשֵׁלְמָא
 אֲשַׁתְּכַחַּא עֵלְאִין וְתַתְּאִין, וּבְגִין כִּד
 בְּקְדוּשָׁא דְּיוֹמָא מְבָרְכִין הַפּוּרְשׁ סַכַּת
 שְׁלוֹם עֵלְיָנוּ וְעַל כָּל עֲמוּ יִשְׂרָאֵל וְעַל
 יְרוּשָׁלַם. אֲמַאי עַל יְרוּשָׁלַם, אֵלְא דָּא
 הִיא מְדוּרָא דְּהֵיאָה סְכָה. וּבְעֵינָא לְזַמְנָא
 לְהֵיאָה סְכָה דָּאֲתַפְרִיסַת עֵלְנָא וְלִמְשָׂרָא
 עֲמָנָא וְלִמְהוּי (ד"א מְגִינָא) עֵלְנָא כָּאֲמָא
 דְּשַׁרְיָיא עַל בְּנִין, וּבְגִין דָּא לָא דְּחֵלִין
 מִכָּל סְטָרִין, וְעַל דָּא הַפּוּרְשׁ סַכַּת שְׁלוֹם
 עֵלְיָנוּ.

בְּרִכּוֹת הַשַּׁבָּת

וְזָהוּ סוּד עַל כֵּן בְּרַדְי יוֹ אֵת יוֹם הַשַּׁבָּת
 וַיִּקְדְּשֶׁהוּ. שְׁהֵרִי הַכָּל נִמְצָא בְּגוּפֵי אֶחָד שְׁלָם.
 שְׁהֵרִי הַמְּלָכָה נִדְּבַקַת בְּמַלְכָּה, וְנִמְצָא גּוּפֵי
 אֶחָד. וְעַל כֵּן הַבְּרִכּוֹת נִימְצָאוֹת בְּיוֹם הַזֶּה.

הַתְּעוּרָוֹת הַקְּדוּשָׁה בְּיוֹם הַשַּׁבָּת

בָּא רָאָה, כְּשִׁמְתַקְדֵּשׁ הַיּוֹם בְּעָרְבַת שַׁבְּתָא,
סַכַּת שְׁלוֹם שְׂוִרָה וְנִפְרָסַת בְּעוֹלָם. מִי זִו
סַכַּת שְׁלוֹם? זִו שַׁבְּתָא, וְכָל רוּחוֹת וְסַעֲרוֹת
וְשַׁדִּים וְכָל רוּחוֹת הַטְּמָאָה, כְּלָם נְטְמָנִים
וְנִכְנָסִים בְּעֵין הַרְחִים שֶׁל נֶקֶב תְּהוּם רַבָּה.
שְׁהֵרִי כִּיּוֹן שְׁמִתְעוּרְרַת קְדוּשָׁה עַל הָעוֹלָם,
רוּחַ הַטְּמָאָה לֹא מִתְעוּרְרַת אִתּוּ, וְזָה בּוֹרַח
מִלְפָּנֵי זֶה.

הַפּוּרְשׁ סַכַּת שְׁלוֹם

וְאֵז הָעוֹלָם בְּשִׁמְיָרָה עֵלְיוֹנָה, וְלֹא צָרִיךְ
 לְהִתְפַּלֵּל עַל שְׁמִיָּרָה כְּמוֹ שׁוֹמֵר אֵת עֲמוּ
 יִשְׂרָאֵל לְעַד אָמֵן, שְׁהֵרִי זֶה הִתְקַן לְיוֹם חַל
 כְּשִׁהָעוֹלָם צָרִיךְ שְׁמִיָּרָה. אֲבָל בְּשַׁבְּתָא נִפְרָסַת
 סַכַּת שְׁלוֹם עַל הָעוֹלָם, וְנִשְׁמָר בְּכָל הַרוּחוֹת,
 וְאֲפִילוּ רְשָׁעֵי הַגִּיהֵנָם שְׁמוּרִים הֵם, וְהַכָּל
 נִמְצָאִים בְּשְׁלוֹם - הָעֵלְיוֹנִים וְהַתְּחַתּוֹנִים.
 וְלָכוּ בְּקְדוּשַׁת הַיּוֹם מְבָרְכִים הַפּוּרְשׁ סַכַּת
 שְׁלוֹם עֵלְיָנוּ וְעַל כָּל עֲמוּ יִשְׂרָאֵל וְעַל
 יְרוּשָׁלַם. לָמָּה עַל יְרוּשָׁלַם? אֵלְא זֶהוּ
 מְדוּרָא שֶׁל אוֹתָהּ סְכָה, וְצָרִיךְ לְזַמֵּן אֵת אוֹתָהּ
 סְכָה שְׁנִפְרָסָה עֵלְיָנוּ וְלִשְׁרוֹת עֲמָנוּ, לְהִיּוֹת
 [מְגִנָּה] עֵלְיָנוּ כְּמוֹ אִם שְׁשׂוּרָה עַל הַבְּנִים,
 וְלָכוּ לֹא פּוֹחֲדִים מִכָּל הַרוּחוֹת, וְלָכוּ הַפּוּרְשׁ
 סַכַּת שְׁלוֹם עֵלְיָנוּ.

(ח"ב קל"ה, ב)

מְבוֹרָךְ כְּמָה דַּאת אָמַר (בְּרֵאשִׁית חט) בְּן פֹּרְת וְלִכְן
פֹּרְת וְעַל דָּא, בְּרַכָּה דָא, אֶצְטְרִיכוּ כָּל עַמָּא לְבָרְכָא, וּבְמַעְלֵי
שַׁבְּתָא, בְּרַעוּ דְלִבָּא, וּבְחֻדוּהוּ כְּעוּ לְמַשְׁרֵי
בְּשֵׁרוּתָא בְּבָרְכָה דָא, לְאַתְבָּרְכָא הָאֵי
שַׁבְּת דְּמַעְלֵי שַׁבְּתָא, (ז'ל"א) מַעְמָא קְדִישָׁא
כְּדָקָא יֵאוּת. בְּהָאֵי בְּרַכָּה.

(מְבוֹרָךְ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית מט) בֶּן פֹּרְת) וְלִכְן
הַבְּרָכָה הַזֹּאת צְרִיכִים כָּל הָעָם לְבָרְכָה, וּבְעֵרֵב
שַׁבְּת, בְּרִצּוֹן הַלֵּב וּבְשִׂמְחָה צְרִיף לְהַתְחִיל
בַּתְּחִלָּה בְּבָרְכָה הַזֹּאת, שֶׁתְּתַבָּרַךְ הַשַּׁבָּת הַזֹּאת
שֶׁ לְעַר מִשְׁבֵּב תְּבַלִּילָה) מֵהָעַם הַקְּדוֹשׁ כְּרָאוּי
בְּבָרְכָה הַזֹּאת.

ברכת ישראל

ברכת ישראל

(ס"א ברכו) כַּד שְׂרָאן יִשְׂרָאֵל לְבָרְכָא,
קָלָא אֱוֵלָא בְּכַלְהוּ רְקִיעִין,
דְּמַתְקַדְּשֵׁי בְּקֹדֶשׁ דְּמַעְלֵי שַׁבְּתָא.
זְכָאִין אַתּוֹן עַמָּא קְדִישָׁא, דַּאתּוֹן מְבָרְכִי
וּמְקַדְּשֵׁי לְתַתָּא, בְּגִין דִּיתְבָּרְכוּן וּיתְקַדְּשׁוּן
לְעִילָא, כְּמָה מַשְׁרִיין עֲלָאִין קְדִישִׁין,
זְכָאִין אִינוּן בְּהָאֵי עֲלֵמָא, וְזְכָאִין אִינוּן
בְּעֲלֵמָא דַּאתִּי, וְלֹא מְבָרְכִי יִשְׂרָאֵל בְּרַכָּה
דָּא, עַד דְּמַתְעַטְרֵן בְּעַטְרֵין דְּנִשְׁמַתִּין
קְדִישִׁין כְּדָקָאמְרֵן. זְכָאֵה עַמָּא דְּזָכִי לֹון
בְּעֲלֵמָא דִּין, לְמִזְכִּי לֹון לְעֲלֵמָא דַּאתִּי.

(ברכו) כְּשֶׁמִּתְחִילִים יִשְׂרָאֵל לְבָרְכָה, קוֹל
הוֹלֵךְ בְּכָל הָרְקִיעִים, שֶׁמִּתְקַדְּשִׁים בְּקֹדֶשׁת
עֵרֵב הַשַּׁבָּת: אֲשֶׁרִיכֶם הָעָם הַקְּדוֹשׁ שֶׁאַתֶּם
מְבָרְכִים וּמְקַדְּשִׁים לְמִטָּה כְּדִי שִׁיתְבָּרְכוּ
וְיִתְקַדְּשׁוּ לְמַעַלָּה כְּמָה מַחֲנוֹת עֲלִיוֹנִים
קְדוֹשִׁים. אֲשֶׁרִיחֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֲשֶׁרִיחֶם
בְּעוֹלָם הַבָּא. וְלֹא מְבָרְכִים יִשְׂרָאֵל אֶת
הַבְּרָכָה הַזֹּאת, עַד שֶׁמִּתְעַטְרִים בְּעֵטְרוֹת שֶׁל
נְשִׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת, כְּפִי שֶׁאֲמַרְנוּ. אֲשֶׁרִי הָעָם
שֶׁזָּכִי לָהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה, לְזִכּוֹתָם לְעוֹלָם
הַבָּא.

פריסת הקדשה על ישראל (ח"א מ"ח, א)

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דִּישְׂרָאֵל מְבָרְכִין
וּמְזַמְנִין לְהָאֵי סַכַּת שְׁלוֹם אוֹשְׁפִיזָא
קְדִישָׁא וְאֲמַרִי הַפּוֹרֵס סַכַּת שְׁלוֹם, כְּדִין
קְדוּשָׁתָא עֲלָאָה נַחְתָּא וּפְרִיסַת גְּדַפְהָא
עֲלִיָּהּ וְדִישְׂרָאֵל וּמְכַסֵּי לֹון בְּאֵמָא עַל
בְּנִין, וְכָל זִינֵין בִּישִׁין אַתְכֻנְיִשוּ מַעֲלֵמָא,
וְיִתְבִי יִשְׂרָאֵל תַּחַת קְדוּשָׁתָא דְּמֵאֲרִיחוּן,
וּכְדִין דָּא סַכַּת שְׁלוֹם יְהִיב נִשְׁמַתִּין חֲדָתִין
לְבַנְהָא, מָאִי טַעְמָא בְּגִין דְּבִיה נִשְׁמַתִּין
שְׁרִיין (ס"א דְּכִדִּין זְמַן וְזִיגָא וְנִסְלַת נִשְׁמַתִּין וּבִיה שְׁרִיין)
וּמִינְהָ נִפְקִין. וְכִיּוֹן דִּשְׁרִיא וּפְרִיסַת
גְּדַפְהָא עַל בְּנֵהָא. אֲרִיקַת נִשְׁמַתִּין חֲדָתִין
לְכָל חַד וְחַד.

פְּרִיסַת הַקְּדֻשָּׁה עַל יִשְׂרָאֵל
בָּא רָאָה, בְּשַׁעָה שֶׁיִּשְׂרָאֵל מְבָרְכִים
וּמְזַמְנִים אֶת סַכַּת הַשְּׁלוֹם הַזֹּאת אוֹרַחַת
קְדוּשָׁה, וְאֲמַרִים הַפּוֹרֵס סַכַּת שְׁלוֹם, אָז
קְדֻשָּׁה עֲלִיוֹנָה יוֹרְדַת וּפּוֹרְסַת כְּנַפְיָהּ עַל
יִשְׂרָאֵל, וּמְכַסֶּה אוֹתָם כְּמוֹ אִם עַל הַבְּנִים.
וְכָל הַמִּינִים הֶרְעִים מִתְכַּנְּסִים מֵהָעוֹלָם,
וְיִשְׂרָאֵל יוֹשְׁבִים תַּחַת קְדֻשַׁת רַבּוֹנָם. וְאָז
סַכַּת הַשְּׁלוֹם הַזֹּאת נוֹתְנַת נְשִׁמוֹת חֲדָשׁוֹת
לְבַנְיָהּ. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁבִּיה שְׁרוּיֹוֹת
הַנְּשִׁמוֹת [ס"א שְׂאָז זְמַן הַזְּוִיג, וְנוֹטְלַת
נְשִׁמוֹת וְהוֹן שׁוֹרוֹת בֵּיה] וּמִמֶּנְהָ יוֹצְאוֹת. וְכִיּוֹן
שֶׁשׁוֹרָה וּפּוֹרְסַת כְּנַפְיָהּ עַל בְּנֵיהָ, מוֹדִיקָה
נְשִׁמוֹת חֲדָשׁוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.

המשך "ערכה של שעה" מעמוד מד

ד

בואו והתחברו לרבי שמעון בר יוחאי זי"ע

רבנו מרדכי שרעבי זי"ע, התבטא פעם באזני מקרביו ואמר: "שעה של למוד תורה על דרך הפשט ביום השבת, שנה ללמוד שנה שלמה ביום חל. ושעה אחת של למוד זהר וקבלה ביום חל, היא כמו שנה של למוד פשט ביום חל. ולמוד הקבלה וזהר ביום שבת במשך שעה שנה ללמוד שבועים וקמ"ש שנה בימות החל"ץ. ופסק הגה"ק ה"כף החיים" (קני"ה סק"ב), דלמוד הזהר יחשב ללמוד הקבלה. וכתב הפלא יועץ, וזה לשונו: ואפילו אי לא ידע מאי קאמר, ושו"ת בו שגיאות הרבה, הוא חשוב לפני הקב"ה, פדכת"ב: "ודגלו עלי אהבה" ופרשו חז"ל, ודלוגו עלי אהבה, עכ"ל.

וכבר דבר בקדשו מהר"ש בוזגלו זי"ע מאור עינינו בעל ה"כסא מלך", דלמוד הזהר הקדוש עולה שעה אחת לערך שנה של למוד הפשט, והוא פסקו בכף החיים (סימן קני"ה סק"ב), וז"ל ה"כסא מלך" (תקון מ"ג), כי למוד הזהר הקדוש בגירסא בעלמא בונה עולמות, וכל שכן אם יזכה ללמוד ולהבין אפלו פרוש מאמר אחד, יעשה בו תקון למעלה בשעה אחת מה שלא יעשה בלמוד הפשט שנה תמימה, ומבטח לו שהוא בן עולם הבא מבני היכלא דמלכא, ויהיה מרואי פני המלך היושבים ראשונה במלכותא דרקייעא.

גם בתקון ל' כתב (הכסא מלך), וזה לשונו: כמה גדול חיוב על תלמיד חכם ללמד קבלה. וענשם כמה גדול אם אינם לומדים קבלה, וגורם ארץ גלותא, כי הם מעכבים הגאולה רחמנא ליצלו, כי יעשה בשעה אחת בלמוד הקבלה מה שלא נעשה בלמוד חדש ימים בפשטי התורה, כי גדול כחה לקרב הגאולה.

העולה מדברי רבותינו ה"כסא מלך" והרי"ח הטוב זי"ע, דהלומד שעה זהר הקדוש בשבת קודש, כלומד אלה שנה פשט ביום חול. ולפי זה, אם יזכה ללמוד שש שעות זהר הקדוש בשבת קודש, הרי שזכה לתקן כל השית אלפין ימי הבריאה [וכל העולם מתעלה על ידו]. ובנוסף על כך חדושו של בעל אורחות צדיקים, (שער השמחה) המבאר, דלמוד (וכל מצוה) הנעשה בשמחה, ערכו כפול אלה. יוצא שפאשר יהודי לומד בשבת קודש ובשמחה תורת הרשב"י "הזהר הקדוש" עולה בשעה אחת לערך של מליון שנה, (למוד פשט בימי החול). ואיתא באבות דרבי נתן (פרק ג' משנה ו'): רבי ישמעאל ברבי יוסי אומר... אם למדת תורה בשעת הרוח אל תשוב לך בשעת הדחוק, לפי שטוב לו לאדם דבר אחד בצער ממאה ברוח (עין שם), על כן פאשר לומד ביסורים הכל כפול מאה, סך הכל למוד זהר הקדוש שעה בשבת שנה מאה מליון שנה תורה! ושניה אחת כ-28.000 שנה תורה. צא וחשב בלמוד הזהר הקדוש בשבת, בכל שניה אתה משמח את הקדוש ברוך הוא ומקיים את הפסוק "ועתה יגדל נא כח ה'".

ב. הערה מאת רש"י: והבנה לדברי רבנו ימצא הקורא מלשון הזהר המדמה את למוד המשנה כחצייר וכתבו אצל סודות התורה, וכנזכר בפרשת ויצא גרעיני מהימנא (דף עה) ("וי לאינון דאכלין תבן באורייתא ולא ידעין בסתרי דאורייתא" ועוד הביא מורנו הרב חיים ויטאל בהקדמתו ל"שער ההקדמות", לשונות ומקורות שונים שקוראים ללמוד הנגלה שפחה וקליפין לעמת תורת הקבלה.

המשך בעמוד סח

זֶהַר הַשַּׁבָּת

פְּרָק ה'

פְּרָשִׁיּוֹת

חַיֵּי שָׁרָה - בְּהַר בְּחֻקוֹתַי

קְדֻשַׁת הַשַּׁבָּת בְּתַפְלָה

וְדַבְרֵי תוֹרָה

וְסוּד קְבֵלַת הַתַּפְלָה

פְּרָק ה'

- הגַּנַּת הַשַּׁבָּת נה
- שַׁבַּת הַעֲלִיּוֹנָה נה
- תַּשְׁבָּחוֹת הַשַּׁבָּת נה
- כָּלֶם מִתְעַטְרִים כְּאַחַד נו
- תַּפְלוֹת הַשַּׁבָּת נו
- בְּשַׁבַּת צָרִיף לְהַשְׁתַּדֵּל בְּשִׁירוֹת וְתַשְׁבָּחוֹת
וְתוֹרָה נו
- בְּשַׁבַּת מִתְקַבֵּלַת הַתְּפִלָּה נז
- הַיּוֹשֵׁב עַל חוּג הָאָרֶץ נז
- בְּשַׁבַּת מְבִיאִים לָהּ מָזוֹן עַל יְדֵי הַקֶּבֶ"ה נח

לְהַזְכִּירְכֶם,

יִשְׁנֶה חֲלוּקָה נּוֹסֶפֶת לְג' סְעוּדוֹת שֶׁל שַׁבָּת:

- שְׁמוֹנֶה פְּרָקִים [א-ח] לְסְעוּדָה הָרִאשׁוֹנָה: דְּפִים כז-פד.
- שְׁמוֹנֶה פְּרָקִים [ט-טז] לְסְעוּדָה הַשְּׁנִיָּה: דְּפִים פה-קמ.
- שְׁמוֹנֶה פְּרָקִים [י"ז-כד] לְסְעוּדָה הַשְּׁלִישִׁית: דְּפִים קמא-קצח.

הגנת השבת (ח"ב קל"ח, א)

מזמור שיר ליום השבת, (תהלים צב) תושבחהּתא דא, אדם הראשון קאמר לה, בשעתא דאתתּרד מגנתא דעדן, ואתא שבת ואגין עליה. ואוקמוהּ חברייא, תושבחהּתא דא, עלמא תתאה קא משבח לגבי עלמא עלאה, יומא (דכלא ביה) דאיהו כולו שבת, מלכא, דשלמא דליה. ודא איהו מזמור שיר, ולא כתיב מאן קאמר ליה, כמה דאוקימנא.

הגנת השבת

מזמור שיר ליום השבת (תהלים צב). התשפחת זהו אדם הראשון אומר אותה בשעה שגרש מגן עדן, ובאה שבת והגנה עליו. ובארה החברים, את התשפחת זהו משבח העולם התחתון את העולם העליון, יום (שהכל בו) שהוא כלו שבת, המלך שהשלום שלו. וזהו מזמור שיר, ולא כתוב מי אמר אותו, כמו שבארנו.

שבת העליונה

ליום השבת, יומא עלאה, שבת עלאה. דא שבת ודא שבת, מה בין האי להאי. אלא, שבת סתם, דא שבת דמעלי שבתא. יום השבת, דא שבת דלעילא. דא יום, ודא לילה. (שמות לא) ושמרו בני ישראל את השבת, הא ליליא, רזא דנוקבא. (שמות כ) זכור את יום השבת, הא יום, רזא דדכורא. ובגין כך מזמור שיר ליום השבת.

שבת העליונה

ליום השבת - היום העליון, השבת העליונה. זו שבת וזו שבת. מה בין זה לזה? אלא שבת סתם זו שבת של ערב שבת. יום השבת זו שבת שלמעלה. זה יום וזה לילה. (שמות לא) ושמרו בני ישראל את השבת - הרי לילה, סוד של נקבה. (שם כ) זכור את יום השבת - הרי יום, סוד של זכר. ולכן מזמור שיר ליום השבת.

תשפחות השבת

ואשבחן בכמה אתר, דעלמא תתאה לא סליק בשמא, ואתיא סתם, בגון האי, ובגון ויקרא אל משה, ובגון (שמות כד) ואל משה אומר עלה אל יי'. פלהו סתים שמא, ולא סליק ביה. (אגא) (ס"א וכלא) בגין דאית ביה דרגא עלאה, ולגבי דרגא עלאה איהו לא סליק בשמא. נהורא דשרגא, לא סליק ביממא, בנהורא דשמשא, ועל דא לא סליק בשמא. וכל אלין תשבחן, דאיהו

תשפחות השבת

ומצאנו בכמה מקומות, שהעולם התחתון עולה בשם ובא סתם, כמו זה - ויקרא אל משה, וכמו (שמות כד) ואל משה אומר עלה אל ה'. כלם שם נסתר ולא עולה בו, (אגא) (נהכל) משום שיש בו דרגה עליונה, ואל הדרגה העליונה הוא לא עולה בשם. אור המנוחה לא עולה ביום באור השמש, ועל זה לא עולה בשם. וכך אלה תשפחות השבת, שהיא כבוד (יום השבת, שהיא תשפחת) היום, היא תשפחת עליונה על כל שאר הימים. (וכך אלו

הַתְּשַׁבְּחוֹת הַתְּקִינֵנו בְּתַקְוֹן שֶׁל שַׁבָּת, שֶׁהִיא עוֹלָה לְהַתְּעַטֵּר בְּעִטְרוֹת עֲלִיּוֹנוֹת, מְקוֹמוֹת קְדוּשִׁים עַל כָּל שְׁאַר הַיָּמִים).

כֻּלָּם מִתְּעַטְרִים כֶּאֱחָד
אֲז כְּשֶׁעוֹלָה הָאוֹר, הָעַם הַקְּדוֹשׁ מְקַדְּימִים
לְבֵית הַכְּנֶסֶת בְּלְבוּשׁ כְּבוֹד בְּשִׂמְחָה,
מִתְּעַטְרִים בְּעִטְרָה קְדוּשָׁה שְׁלֹמְעָלָה
בְּאוֹתָהּ רוּחַ שְׁעוֹמְדָת עֲלֵיהֶם לְמִטָּה,
מְשַׁבְּחִים בְּשִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת, וְהַתְּשַׁבְּחוֹת
עוֹלוֹת לְמַעְלָה, וְכָל הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתְּחַתּוֹנִים
בְּשִׂמְחָה, וְכֻלָּם מִתְּעַטְרִים כֶּאֱחָד. פּוֹתְחִים
הָעֲלִיּוֹנִים וְאוֹמְרִים: אֲשֶׁרִיכֶם הָעַם הַקְּדוֹשׁ
בְּאַרְצֵי, שֶׁרַבּוֹנְכֶם הִתְּעַטֵּר עֲלֵיכֶם, וְכָל
הַחִילוֹת הַקְּדוּשִׁים מִתְּעַטְרִים בְּשִׁבְלֵכֶם.

הַיּוֹם הַזֶּה הוּא יוֹם הַנְּשִׂמוֹת, וְלֹא יוֹם הַגּוֹפִי,
מִשּׁוּם שֶׁשְׁלִטוֹן צְרוּר הַנְּשִׂמוֹת הוּא, וְכָל
הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתְּחַתּוֹנִים עוֹמְדִים בְּזוּג אֶחָד,
בְּעִטְרָה שֶׁל רוּחַ יִתְרָה עֲלִיוָנָה קְדוּשָׁה.

תַּפְלוֹת הַשַּׁבָּת
תַּפְּלוֹת הַשַּׁבָּת שֶׁל הָעַם הַקְּדוֹשׁ, שֶׁלֹּשׁ
תַּפְּלוֹת נִמְצְאוֹת בַּיּוֹם הַזֶּה כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ
שַׁבָּתוֹת, וּפְרָשִׁיָּהּ, וְהַכֹּל אֶחָד. כִּיּוֹן שֶׁנִּכְנָסוּ
הָעַם הַקְּדוֹשׁ לְבֵית הַכְּנֶסֶת, אָסוּר לְהִשְׁתַּדֵּל
אֶפְלוּ בְּצַרְףּ בֵּית הַכְּנֶסֶת, אֲלֵא בְּדַבְּרֵי
תַּשְׁבְּחוֹת וְתַפְּלָה וְתוֹרָה וְכִרְאוּי לָהֶם.

בְּשַׁבָּת צְרִיךְ לְהִשְׁתַּדֵּל בְּשִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת
וְתוֹרָה
וּמִי שֶׁמְשַׁתְּדֵל בְּדַבְּרִים אַחֲרֵים וּבְדַבְּרֵי
הָעוֹלָם, זֶהוּ אָדָם שֶׁמַּחְלֵל שַׁבָּת, וְאִין לוֹ

כְּבוֹד (נִי"א יוֹם הַשַּׁבָּת דְּאִיהוּ תוֹשַׁבְּחָתָא) יוֹם, אִיהוּ
תוֹשַׁבְּחָתָא עֲלָאָה, עַל כָּל שְׁאַר יוֹמִין.
(ס"א וְכָל אֲלִין תַּשְׁבְּחוּ אַתְּקִינֵנו בְּתִיקוּנָא דְשַׁבָּתָא דְאִיהוּ
סְלִיק לְאַתְעַטֵּר בְּעִטְרֵין עֲלֵאִין אַתְרֵין קְדִישִׁין עַל כָּל שְׁאַר
יוֹמִין).

כֻּלָּם מִתְּעַטְרִים כֶּאֱחָד (ח"ב ר"ה, ב)
כְּדִין כַּד סְלִיק נְהוּרָא, עֲמָא קְדִישָׁא
מְקַדְּמֵי לְבֵי כְּנִישְׁתָּא בְּלְבוּשׁ יִקַּר
בְּחֻדָּהּ, מִתְּעַטְרֵן בְּעִטְרָא קְדִישָׁא
דְּלַעֲיָלָא, בְּהֵוּא רוּחָא דְקִיּוּמָא עֲלֵיהוּ
לְתַתָּא, מְשַׁבְּחוּ בְּשִׁירֵין וְתוֹשַׁבְּחוּ, וְסְלִקִּין
תַּשְׁבְּחוּ לְעֵילָא, וְעֲלֵאִין וְתַתָּאִין כְּלָהוּ
בְּחֻדָּהּ, וּמִתְּעַטְרֵן כְּלָהוּ כְּחָדָא. פְּתַחֵי
עֲלֵאֵי וְאִמְרֵי, וְכֵאִין אַתּוֹן עֲמָא קְדִישָׁא
בְּאַרְעָא, דְּמֵאֲרִיכוּן אַתְעַטֵּר עֲלֵיכוּ, וְכָל
חִילוּן קְדִישִׁין, מִתְּעַטְרֵין בְּגִיבּוּכּוֹן.

הַאִי יוֹמָא, יוֹמָא דְנִשְׁמַתִּין אִיהוּ, וְלֹא
יוֹמָא דְגּוּפָא, בְּגִין דְשְׁלִטְנוּ דְצְרוּרָא
דְנִשְׁמַתִּין אִיהוּ, וְקִיּוּמָן עֲלֵאִין וְתַתָּאִין
כְּלָהוּ בְּזוּגָא חָדָא, בְּעִטְרָא דְרוּחָא
יִתְרָא עֲלָאָה קְדִישָׁא.

תַּפְלוֹת הַשַּׁבָּת
צְלוֹתָא דְשַׁבָּתָא, דְעֲמָא קְדִישָׁא, תַּלְתַּת
צְלוֹתִין אֲשֶׁתְּכַחוּ בְּהַאֵי יוֹמָא,
לְקַבֵּל תַּלְתַּת שַׁבָּתֵי, וְאוּקְמוּהָ, וְכְלָהוּ חַד.
כִּיּוֹן דְעֲאֵלוּ עֲמָא קְדִישָׁא לְבֵי כְּנִישְׁתָּא,
אָסִיר לְאַשְׁתַּדֵּלָא אֶפְלוּ בְּצוּרְךָ בֵּי
כְּנִישְׁתָּא, אֲלֵא כְּמַלֵּי תַּשְׁבְּחוּ וְצְלוֹתָא,
וְאוֹרִייתָא, וְכַדְקָא חַזִּי לוֹן.

בְּשַׁבָּת צְרִיךְ לְהִשְׁתַּדֵּל בְּשִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת
וְתוֹרָה
וּמֵאֵן דְאַשְׁתַּדֵּל כְּמַלִּין אַחֲרֵנִין, וּבְמַלִּין
דְעֲלָמָא, דֵּא אִיהוּ בַר נֶשׁ דְקָא

חלק בעם ישראל. שני מלאכים ממנים על זה ביום השבת, והם שמים ידיהם על ראשו ואומרים: אוי לפלוני שאין לו חלק בקדוש ברוך הוא. ועל זה צריך להשתדל בתפלה ובשירים ובתשבחות של אדונם, ולהשתדל בתורה.

מחלל שבתא, לית ליה חולקא בעמא דישׂראל. תרין מלאכין ממנן על דא, ביומא דשבתא, ואיגון שוו ודיהון על רישיה, ואמרי, ווי לפלגיא, דלית ליה חולקא בקודשא בריך הוא. ועל דא, בעי לאשתדלא בצלותא ובשירין ובתושבחין דמאריהון, ולאשתדלא באורייתא.

(תיקוני זהר מ"ה, ב)

דבר אחר אם תשכבון, זו האם העליונה, שהיא תפלת השבת, שצריכים שפתיים לקבל אותה בערב שבת, שהיא נשמת כל חי, היא יורדת על ראש צדיק שהוא יום השביעי, לשון למודים קוראים אותו, והיא שורה עליו בין שתי שפתיים, שהם נצח והוד.

דבר אחר, אם תשכבון, דא אימא עלאה, דאיהי צלותא דשבת, דצריכין שפון לקבלא לה בערב שבת, דאיהי נשמת כל חי, איהי נחתא על ראש צדיק דאיהו יום השביעי, לשון למודים קרינן ליה, ואיהי שריא עליה בין תרין שפון דאיגון נצח והוד.

בשבת מתקבלת התפלה

ושבת הוא פה, (פתח) שנפתח בערב שבת לקבל אותה בתפלת השבת הזו, שהרי תפלת השבת נקראת קבלה, וממנה מקבלות כל הספירות זה מזה, ובה תפלתו של אדם מקבלת לפני יהו"ה, והיא תפלת עשרת ימי תשובה, והיא ה' עליונה שתקנו בה חמש תפלות ביום הכפורים.

בשבת מתקבלת התפלה

ושבת איהי פה, (כ"א פתח) דאתפתחא בערב שבת לקבלא לה בהאי צלותא דשבת, דהא צלותא דשבת אתקריאת קבלה, ומינה מקבלין כל ספיראן דין מן דין, ובה צלותא דבר נש מקובלת קדם יהו"ה, ואיהי צלותא דעשרת ימי תשובה, ואיהי ה' עלאה, דתקיננו בה חמש צלותין ביומא דכפורי.

היושב על חוג הארץ

אבל שבת היא שכינה תחתונה, כלולה משלשה אבות, שהם שלשת הענפים של ש' של שבת, ב"ת יחידה היא נקדה בחלל שלה, והיא חג של כל (שכולל כל) ימים טובים, עליה נאמר היושב על חוג הארץ.

היושב על חוג הארץ

אבל שבת איהי שכינתא תתאה, כלילא מתלת אבהן, דאיגון תלת ענפין דש' דשבת, ב"ת יחידה איהי נקדה בחלל דילה, ואיהי חג דכל (כ"א דכליל ב') יומין טובין, עלה אתמר (ישעיהו מ כב) היושב על חוג הארץ.

בשַׁבָּת מביאים לה מזון על ידי הקב"ה
אֲבָל נִשְׁמָה יִתְּרָה בְּשַׁבָּת וּבְיָמִים טוֹבִים
 וּבְכָל הַמוֹסָפִים, היא האם העליונה, תוספת
 רוח הקדש, תפלה של ששת ימי החל, שלש
 פעמים בכל יום, היא השכינה התחתונה,
 הפלל של שמונה עשרה תפלות, שלש
 פעמים ביום, עולים בששה ימים שמונה
 עשרה, ועל שמו נקראת תפלת כל פ"ה.
 בימי החל מביאים לה מזון על ידי שליח,
אֲבָל בְּשַׁבָּת וַיָּמִים טוֹבִים מְבִיאִים לָהּ
מִזוֹן עַל יְדֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אוי לאשה
 שמתפרנסת על ידי שליח, והרי פרשהו
 ביונה, שנאמר והנה עלה זית טרף בפיה,
 ולמה עלה זית? אלא אמרה היונה, רבון
 העולמים, יהיה מזוני מסור בידי ויהיה
 מרור פזית, ולא יהיה מתוק ומסור בידי
 שליח, והשליח במקום הזה זה מטטרו"ן.
 ועוד, שכינה נקראת תפלה של פסח מצד
 הימין, תפלת ראש השנה מצד השמאל,
 תפלת שבועות מצד העמוד האמצעי,
 יהו"ה הוא בכל מקום לקבל אותה (ולתקו

בשַׁבָּת מביאים לה מזון על ידי הקב"ה
אֲבָל נִשְׁמָתָא יִתְּרָא בְּשַׁבָּת וּבְיָוִמִין טוֹבִין
 וּבְכָל מוֹסָפִין, איהו אימא עלאה,
 תוספת רוח הקדש, צלותא דשית יומין
 דחול תלת זמנין בכל יומא, איהו שכינתא
 תתאה, כללא דתמני סרי צלותין, תלת
 זמנין ביומא, סלקין בשית יומין ח"י, ועל
 שמה אתקרי תפלת כל פ"ה, ביומין
 דחול איתי לה מזונא על ידי שליח,
אֲבָל בְּשַׁבָּת וַיָּוִמִין טוֹבִין אִיתִי לָהּ מִזוֹנָא
עַל יְדָא דְקוֹדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, ווי לאתתא
 דאתפרנסת על ידי שליחא, והא
 אוקמוהו ביונה, דאתמר (בראשית ח יא) והנה
 עלה זית טרף בפיה, ואמאי עלה זית,
 אלא אמרת יונה, רבון עלמין, תהא מזונא
 דילי מסורה בידי ותהא מרירא בזית,
 ולא תהא מתוקה ומסורה ביד שליח,
 ושליח בהאי אתר דא מטטרו"ן, ועוד
 שכינתא אתקריאת צלותא דפסחא
 מסטרא דימינא, צלותא דראש השנה
 מסטרא דשמאלא, צלותא דשבועות
 מסטרא דאמצעיתא, יהו"ה איהו בכל
 אתר לקבלא לה, (ולתקוני מאני קרבא).

את כלי הקרב).

זֶהַר הַשַּׁבָּת

פֶּרֶק ו'

פְּרָשִׁיּוֹת

תּוֹלְדוֹת - בַּמִּדְבָּר

בְּרַכַּת הַבַּיִת עַל יְדֵי הַקְּדוֹשׁ

וְשִׁבַּח הַשַּׁבָּת

פֶּרֶק ו'

- סא כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה
- סא לְהַנִּיחַ בְּרָכָה אֶל בֵּיתָךְ
- סא עֲשֶׂה דְבָרִים הַצְּרִיכִים לְכוֹס שֶׁל בְּרָכָה
- סב מַעֲלַת הַיּוֹם
- סב קְדוּשָׁה שֶׁל עֶרֶב שַׁבָּת
- סג גִּסּוּחַ הַקְּדוּשָׁה
- סג קְדוּשַׁת הַיּוֹם
- סג קְדוּשַׁת הַיּוֹם
- סג עֲדוּת עַל מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית
- סד טְעִימַת הַמַּאֲכָלִים
- סד הַכְרֹז שֶׁבְּכִנְיֻסַת הַשַּׁבָּת
- סד רְשׁוּת הַנְּשִׂמָה לְבִרְךְ
- סה יוֹם הַנְּשִׂמוֹת
- סו יוֹצֵר אוֹר
- סו תְּשַׁבְּחוּת הָעוֹלָם הַבָּא
- סו תְּשַׁבְּחַת עַל תְּשַׁבְּחַת
- סו עֲלִיַת הַתְּשַׁבְּחַת לְמַעַלָּה
- סז הַתְּשַׁבְּחַת שְׁעוֹלָה עַל כָּל הַתְּשַׁבְּחוֹת
- סז יְהוּדִים חוֹשֵׁוּ וְהִנְצִלוּ
- סח עֶרְכָּה שֶׁל שְׁעָה

לְהַזְכִּירְכֶם,

יִשְׁנֶה חֲלוּקָה נוֹסֶפֶת לְג' סְעוּדוֹת שֶׁל שַׁבָּת:

- ◉ שְׁמוֹנֶה פְּרָקִים [א-ח] לְסְעוּדָה הָרִאשׁוֹנָה: דְּפִים כז-פד.
- ◉ שְׁמוֹנֶה פְּרָקִים [ט-טז] לְסְעוּדָה הַשְּׁנִיָּה: דְּפִים פה-קמ.
- ◉ שְׁמוֹנֶה פְּרָקִים [י"ז-כד] לְסְעוּדָה הַשְּׁלִישִׁית: דְּפִים קמא-קצח.

כוס של ברכה (תקוני זהר, ב, ב)

וְלֹא לְמַגָּא תִּקְיִנוּ בְּכֹס דְּבִרְכָה אוּף
הַכִּי הִדְחָה וְשִׁטְיָפָה, הִדְחָה
מִבְּפָנִים שִׁטְיָפָה מִבְּחוּץ, לְמַהוּי תּוֹכוֹ
כְּבֵרוּ, וְרָזָא דְּמִלְהָ וְטַהֲרוּ וְקִדְּשׁוּ (ויקרא
טו יט), וְכַד אִיהוּ קִנְקֵן דְּאִיהוּ לְבָא דְּכִיָּא
מִלְּגָאָו וּמִלְּכַר, שְׂרִיָּא תְּמָן חֲכָמָה, דְּאִתְּמַר
בְּהָ (משלי ח כב) יְהוּ"ה קִנְיֵי רֵאשִׁית דְּרַבּוֹ
קִנְיֵי אִיהוּ קִנְקֵן וְדָאִי, וְאִם הָאִי קִנְקֵן
אִיהוּ דְּכִיָּא, אִתְּמַר בִּיהּ וְנִקְהָ, וְאִם לֹא
לֹא יִנְקָה כָּל הַנוֹגֵעַ בְּהָ (שם ו כט).

להניח ברכה אל ביתך

וְקִנְקֵן דְּבַר נֶשׂ דָּא אִתְּתָא, וְאִיהוּ כּוֹס,
הַכִּי צְרִיכָה שִׁטְיָפָה וְהִדְחָה, אִם
הִיא כּוֹס דְּבִרְכָה, וְעֵלָה אִתְּמַר (יחזקאל מד
ז) לְהִנִּיחַ בְּרַכָּה אֶל בֵּיתְךָ, וְאִם לֹא
אִתְּקִרְיָאָת כּוֹס הַתְּרַעֲלָה, וְיִין דִּילָהּ עֲלִיהָ
אִתְּמַר (משלי לא ו) תִּנּוּ שִׁכָר לְאוֹבֵד וְיִין
לְמַרְי נֶפֶשׁ וְכוּ', שְׂדִים דִּילָהּ אִינּוֹן
אֲשַׁכּוּלוֹת מְרוֹרוֹת, אֲבָל יִין דְּכּוֹס דְּבִרְכָה
עֲלִיהָ אִתְּמַר (תהלים קד טו) וְיִין יִשְׂמַח לְבַב
אֲנוּשׁ דְּתִמְן פְּקוּדֵי יְהוּ"ה יִשְׂרִים מִשְׂמַחֵי
לֵב (שם יט טו), דְּאִינּוֹן אֲשַׁכּוּלוֹת דִּילָהּ.

עשרה דברים הצריכים לכוס של ברכה (תוקי"

פ"ד, ב)

וְאִתְּי כּוֹס דִּינּוֹן, דְּאִיהוּ יִין הוֹשְׁבֵן סו"ד
מִן יְסוּד, וְצָרִיךְ בִּיהּ עֲשְׂרָה
דְּבָרִים כְּמָה דְּאוּקְמוּהוּ מְאָרִי מִתְּנִיתִין,
וְאִינּוֹן כְּחֻשְׁבֵן י' מִן יְסוּד, וְאִינּוֹן עֲטוּר
וְעֲטוּף הִדְחָה וְשִׁטְיָפָה ח"ו וּמְלֵא, מְקַבְּלוּ
בְּתָרֵי יְדוּי וְנוֹתְנוּ בְּיָמִין, וְיַהִיב עֵינּוּי בִּיהּ,
וּמְסַלְקוּ מִן הַקְּרַקַּע טַפָּח, וּמְשַׁגְּרִיָּה
בְּמִתְּנָה לְאֲנָשֵׁי בֵיתָהּ, עֲטוּר מִסְטָרָא
דְּעֲטָרָה דְּבִרִית מִילָהּ, עֲטוּף עוֹטָה אוּר

כוס של ברכה

וְלֹא לְחִנּוּם תִּקְיִנוּ כּוֹס שֶׁל בְּרַכָּה אֶף כֶּף
הִדְחָה וְשִׁטְיָפָה, הִדְחָה מִבְּפָנִים וְשִׁטְיָפָה
מִבְּחוּץ, לְהִיּוֹת תּוֹכוֹ כְּבֵרוּ, וְסוּד הִדְבַּר -
וְטַהֲרוּ וְקִדְּשׁוּ, וְכַאֲשֶׁר הִקְנֵקוּ, שֶׁהוּא לֵב זָךְ
מִבְּפָנִים וּמִבְּחוּץ, שׁוּרָה שֶׁם חֲכָמָה, שְׁנֵאמַר
בְּהָ יְהוּ"ה קִנְיֵי רֵאשִׁית דְּרַבּוֹ, קִנְיֵי הוּא קִנְקֵן
וְדָאִי, וְאִם הִקְנֵקוּ הִזָּה הוּא זָךְ, נֵאמַר בּוֹ
וְנִקְהָ, וְאִם לֹא, לֹא יִנְקָה כָּל הַנוֹגֵעַ בְּהָ.

להניח ברכה אל ביתך

וְקִנְקֵן שֶׁל אָדָם זוּ הָאִשָּׁה, וְהוּא כּוֹס, כֶּף
צְרִיכָה שִׁטְיָפָה וְהִדְחָה, אִם הִיא כּוֹס שֶׁל
בְּרַכָּה, וְעֵלָהּ נֵאמַר, לְהִנִּיחַ בְּרַכָּה אֶל בֵּיתְךָ,
וְאִם לֹא, נִקְרָאת כּוֹס הַתְּרַעֲלָה, וְעַל הַיִּין
שֶׁלָּהּ נֵאמַר תִּנּוּ שִׁכָר לְאוֹבֵד וְיִין לְמַרְי נֶפֶשׁ
וְכוּ'. הַשְּׂדִים שֶׁלָּהּ הֵן אֲשַׁכּוּלוֹת מְרוֹרוֹת,
אֲבָל הַיִּין שֶׁל כּוֹס שֶׁל בְּרַכָּה עָלָיו נֵאמַר
וְיִין יִשְׂמַח לְבַב אֲנוּשׁ, שֶׁשֶּׁם פְּקוּדֵי יְהוּ"ה
יִשְׂרִים מִשְׂמַחֵי לֵב, שֶׁהֵם הָאֲשַׁכּוּלוֹת שֶׁלָּהּ.

עשרה דברים הצריכים לכוס של ברכה

וְהִיא כּוֹס שֶׁל יִין, שֶׁהוּא יִין חֻשְׁבֵן סו"ד
מִן יְסוּד, וְצָרִיךְ בּוֹ עֲשְׂרָה דְּבָרִים, כְּמֹ
שֶׁבְּאַרוּהוּ בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה, וְהֵן כְּחֻשְׁבֵן י'
מִן יְסוּד, וְהֵם עֲטוּר וְעֲטוּף, הִדְחָה וְשִׁטְיָפָה,
ח"ו וּמְלֵא, מְקַבְּלוּ בְּשִׁתֵּי יְדָיו וְנוֹתְנוּ בְּיָמִין,
וְנוֹתְנוּ עֵינּוּי בּוֹ, וּמְסַלְקוּ מִן הַקְּרַקַּע טַפָּח,
וּמְשַׁגְּרוּ בְּמִתְּנָה לְאֲנָשֵׁי בֵיתוֹ, עֲטוּר מִצַּד
שֶׁל עֲטָרָה שֶׁל בְּרִית מִילָהּ, עֲטוּף, עֵטָה
אוּר כְּשִׁלְמָה, וְאִם הוּא עֵנִי שְׂאִין לוֹ אֶלָּא

רביעית לוג, שְׁהִיא הַשְּׁעוּר שֶׁל הָאוֹת ד', נֶאֱמַר תִּפְלָה לְעֵנִי כִי יַעֲטֹף, הַדְּחָה וּשְׁטִיפָה, הַדְּחָה מִבְּפָנַי וּשְׁטִיפָה מִבְּחוּצֵי, וְסוּד הַדְּבָר - וְטִהַרוּ וְקִדְּשׁוּ.

מעלת היום

הַיּוֹם הַזֶּה מִתְעַטֵּר בְּשִׁבְעֵים עֲטֻרוֹת, וְהַשֵּׁם הָעֲלִיוֹן הַקְּדוֹשׁ נִשְׁתַּלֵּם בְּכָל הַצְּדִדִּים, וְכָל הַדְּרָגוֹת מוֹאֲרוֹת, וְהַכֹּל בְּשִׁמְחַת הַבְּרָכוֹת וּבְקִדְּשָׁה עַל קִדְּשָׁה וְתוֹסֶפֶת שֶׁל קִדְּשָׁה.

קדשה של ערב שבת

קִדְּשָׁה שֶׁל עֶרֶב שֶׁבֶת זוּהִי קִדְּשָׁה שֶׁל שֶׁבֶת בְּרֵאשִׁית. שְׁהֵרִי מִתְקַדֵּשׁ מִשְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם שְׁבִילִים, וְשִׁלֵּשׁ דְּרָגוֹת שֶׁל תְּפוּחִים הַקְּדוֹשִׁים. וְצָרִיכִים לְהַזְכִּיר עַל הַקְּדֻשָּׁה הַזֹּאת כָּלֵל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, וּמְנוּחָה בְּסוּד שֶׁל שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם הַשְּׁבִילִים וְשִׁלֵּשׁ הַדְּרָגוֹת שֶׁנִּכְלָלוֹת בָּהֶם, סוּד הָעֵדוּת שֶׁל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, דְּהֵינּוּ (בְּרֵאשִׁית ב) וַיִּכְלוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צָבָאָם וְגו'. וַיִּכַּל אֱלֹהִים, שְׁיִישׁ בְּעֵדוּת הַזֹּאת שְׁלֹשִׁים וְחֲמִשׁ תְּבוּאוֹת, שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם שְׁבִילִים עִם שְׁלֹשׁ הַדְּרָגוֹת שֶׁל הַתְּפוּחִים הַקְּדוֹשִׁים.

שְׁלֹשׁ דְּרָגוֹת, שֶׁהֵן: שְׁבִיעִי. שְׁבִיעִי. שְׁבִיעִי. וַיֵּשׁ בוֹ סוּד שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן, וְסוּד שֶׁל הָעוֹלָם הַתְּחִתּוֹן, וְסוּד כָּל הָאֱמוּנָה. שְׁלֹשׁ פְּעָמִים אֱלֹהִים: אֶחָד הָעוֹלָם הַתְּחִתּוֹן. אֶחָד פֶּתַח יִצְחָק. וְאֶחָד הָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן הַקְּדוֹשׁ, קִדְּשׁ קִדְּשִׁים. צָרִיךְ אָדָם לְהַעִיר אֶת הָעֵדוּת הַזֹּאת בְּשִׁמְחָה וְרִצּוֹן הַלֵּב, לְהַעִיד לְפָנָי בְּעֵלְהָ שֶׁל הָאֱמוּנָה. וְכָל מִי שֶׁמַּעִיד אֶת זֶה וַיֵּשִׁים לְבוֹ וְרִצּוֹנוֹ לְזֶה, מְכַפֵּר עַל כָּל חַטָּאוֹ.

בְּשִׁלְמָה (תְּהִלִּים קד ב), וְאִם הוּא עֵנִי דְלִית בִּיהַ אֵלָּא רְבִיעִית לוג דְּאִיהִי שְׁעוּרָא דְּאֵת ד', אֲתָמַר (סס קב א) תִּפְלָה לְעֵנִי כִי יַעֲטֹף, הַדְּחָה וּשְׁטִיפָה, הַדְּחָה מִלְּגָאוֹ וּשְׁטִיפָה מִלְּכַר, וְרִזָּא דְמִלָּה וְטִהַרוּ וְקִדְּשׁוּ (ויקרא טז טז).

מעלת היום (ח"ב ר"ח, ב)

יוֹמָא דָּא, מִתְעַטֵּרָא בְּשִׁבְעֵין עֲטֻרִין, וּשְׁמָא עֲלָאָה קְדִישָׁא, אֲשִׁתְּלִים בְּכָל סְטֻרִין, וְאֲתַנְהִירוּ בְּלָהוּ דְרִגִין, וְכֵלָּא בְּחֶדְוָה דְּבְרַפְּאָן, וּבְקִדְּוִשָׁה עַל קְדוּשָׁה, וְתוֹסֶפֶת דְּקִדְּוִשָׁה.

קדשה של ערב שבת

קְדוּשָׁה דְּמַעְלֵי שֶׁבֶתָּא, דָּא אִיהִי קְדֻשָּׁה דְּשֶׁבֶת בְּרֵאשִׁית. דְּהָא אֲתַקְדֵּשׁ מִתְּלַתִין וְתֵרִין שְׁבִילִין, וְתַלְתַּת דְּרִגִין דְּתְּפוּחִין קְדִישִׁין. וּבְעֵינֵין לְאֲדַכְּרָא עַל הָאִי קְדוּשָׁה, כָּלֵל דְּעוֹכְרָא דְּבְרֵאשִׁית, וְנִיחָא בְּרִזָּא דְּתַלְתִין וְתֵרִין שְׁבִילִין, וְתַלְתַּת דְּרִגִין דְּאֲתַכְּלִילֵן בְּהוּ, רִזָּא דְּסִהְדוּתָא דְּעוֹכְרָא דְּבְרֵאשִׁית, דְּהֵינּוּ (בְּרֵאשִׁית ב) וַיִּכְלוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צָבָאָם וְגו'. וַיִּכַּל אֱלֹהִים, דְּאִית בְּסִהְדוּתָא דָּא, תַּלְתִין וְחֲמִשׁ תִּיבּוֹן. תַּלְתִין וְתֵרִין שְׁבִילִין, וְתַלְתַּת דְּרִגִין דְּתְּפוּחִין קְדִישִׁין.

תַּלְתַּת דְּרִגִין, דְּאֵינּוּן: שְׁבִיעִי. שְׁבִיעִי. שְׁבִיעִי. וְאִית בִּיהַ רִזָּא דְּעֲלָמָא עֲלָאָה, וְרִזָּא דְּעֲלָמָא תְּתָאָה, וְרִזָּא דְּכָל מְהִימְנוּתָא. תַּלְתַּת זְמַנֵין אֱלֹהִים, חַד, עֲלָמָא תְּתָאָה. וְחַד, פֶּתַח יִצְחָק. וְחַד, עֲלָמָא עֲלָאָה קְדִישָׁא, קִדְּשׁ קוּדְשִׁין. בְּעֵי בַר גִּשׁ לְמַסְהַד סִהְדוּתָא דָּא, בְּחֶדְוָה, בְּרַעוּתָא דְּלָבָא, לְאַסְהַדָּא קְמִי מְאָרִיָּה דְּמִהִימְנוּתָא. וְכָל מָאן דְּיִסְהַיד דָּא, וַיֵּשִׁי וְרַעוּתִיהָ לְדָא, מְכַפֵּר עַל כָּל חוּבוֹי.

נסח הקדוש

ברוך אתה יי אלקינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו ורצה בנו וכו', האי קידושא איהו בחד מתקלא, לקבל סהדותא דמהימנותא, ואינון תלתין וחמש תיבין אחרנין, כמה דאית בוּיכלו. בלא סלקין לשבעין תיבין, לאתעטרא בהו שבת, דמעלי שבתא, זכאה חולקיה דבר נש, דיכוון רעותיה למלין אליו, ליקרא דמאריה.

נסח הקדוש

ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו ורצה בנו וכו', קדוש זה הוא במשקל אחד כנגד עדות האמונה, והם שלשים וחמש תבות אחרות, כמו שיש בוּיכלו. הכל עולה לשבעים תבות להתעטר בהם שבת של ערב שבת. אשרי חלקו של אדם שיכון רצונו לדברים הללו לכבוד רבונו.

קדוש היום

קידושא דיומא, הא אוקמוה בורא פרי הגפן, ולא יתיר. דהא יומא קאים לקדשא ליה, מה דלית הכי בליליא, דאנן צריכין לקדשא ליה, בהני מלין, כמה דאוקימנא. ולא אתקדש האי ליליא, אלא בעמא קדישא לתתא, כד שריא עליהו ההוא רוחא עלאה. ואנן בעינו לקדשא ליה ברעותא דלפא, לכוננא דעתא להאי.

קדוש היום

קדוש היום, הרי פרושהו בורא פרי הגפן, ולא יתיר. שהרי היום עומד לקדש אותו. מה שאין פן בלילה, שאנו צריכים לקדש אותו בדברים הללו, כמו שבארנו. ולא מתקדש הלילה הזה, אלא רק בעם הקדוש למטה, כששורה עליהם אותה רוח עליונה. ואנו צריכים לקדשו ברצון הלב, ולכון הדעת לזה.

קדשת היום

ויומא איהו קא מקדשא ליה. וישראל מקדשי בצלותין וכעותין, ומתקדשין בקדושתיה, בהאי יומא. זכאין ישראל, עמא קדישא, דאחסינו יומא דא, אחסנת ירותא לעלמין.

קדשת היום

והיום מקדש אותו, וישראל מקדשים בתפלות ובקשות ומתקדשים בקדשותו ביום הזה. אשרי ישראל העם הקדוש שירשו יום הזה נחלת ירשה לעולמים.

עדות על מעשה בראשית (חלק ג רע"ג, א ר"מ)

חמישאה, כוס דויכלו. כו"ס, בחשבון אלהים. ויכלו, ב, דכליל לון בלה קדישא, דהאי כוס מלא יינא דאורייתא, צריד לאסהדא על עובדא דבראשית.

עדות על מעשה בראשית

חמישי - כוס של ויכלו. כו"ס בחשבון אלהים. ויכלו - ע"ב, שכוללת אותם הכלה הקדושה. שהכוס הזאת המלאה יין של תורה, צריכה להעיד על מעשה בראשית.

טעימת המאכלים (ח"א מ"ח, ב.)

וּבְלִילִיָּא דְשַׁבְּתָא כְּעֵי בַר נֶשׁ לְאַטְעָמָא
מִכְּלָא, בְּגִין לְאַחְזָאָה דְהַאי
סַבְתָּ שְׁלוֹם מִכְּלָא אֲתַבְּלִילִית, וּבִלְבָד
דְּלֵא יִפְגִּים מִכְּלָא חֲדָא לְיוֹמָא, וְאִית
דְּאֲמְרֵי תְרִין, לְתַרְיִן סְעוּדַתִּי אַחְרֵי
דְּיוֹמָא, וְשִׁפּוּר. וְכָל שְׁפָן אִי סְלִיק וְתִיר
לְיוֹמָא וְיִכִּיל לְמַטְעַם מִמִּיכְּלִין אַחְרֵי
וְלְזַעֲרֵי בְתָרֵי תְבַשְׂלִין סִגְיָא, וְאוֹקְמוּהָ
חֲבַרְיָא.

הַפְּרוּז שְׁבַכְנִיסַת הַשַּׁבָּת (ח"ב ר"ד, א.)

אַלְא כִּד עֵאל שַׁבְּתָא, כְּרוּזָא קָרִי
כְּבוּלְהוּ רְקִיעִין, אֲתַתְּקֵנוּ רְתִיכִין,
אֲתַתְּקֵנוּ מִשְׂרִיין, לְקַדְמוֹת מְאִרִיכוֹן. כְּדִין
נְפִיק חַד רוּחָא מִסְטְרָא דְדָרוּם, וְהַהוּא
רוּחָא אֲתַפְּרֵשׁ עַל כָּל אֵינּוֹן חִילִין
וּמִשְׂרִיין דְּלִסְטְרָא יְמִינָא, וְאֲתַלְבֶּשׁן בֵּיהּ,
וְהַהוּא רוּחָא אֲקָרִי לְבוּשָׁא דִיקָר
דְּשַׁבְּתָא. כְּדִין פְּתוּרֵי דְהַאי עֲלֵמָא,
מִתְתַּקְּנֵן בְּחַד הִיכְלָא. זַכָּאָה חוּלְקִיָּה
דְּהַהוּא בַר נֶשׁ, דְּסִדּוּרָא דְּפְתוּרִיָּה אֲתַחְזִי
תְּמֵן כְּדָקָא יְאוּת, וְקִימָא כְּלָא מִתְתַּקְּנָא,
בְּלָא כְּסוּפָא, אֵינֶשׁ כְּפּוּם חִילִיָּה.

רְשׁוֹת הַנְּשֻׁמָּה לְבָרַךְ (ח"ב קל"ח, א.)

נְשֻׁמַת כָּל חַי, הֵא חֲבַרְיָא אֲתַעְרוּ בֵּיהּ
מִלִּין דְּקִשׁוּט. אַבְּל אִית לֵן
לְאֲדַכְרָא, הֵא נְשֻׁמַתָּא דְּפְרָחָא מִהַהוּא
חַי הָעוֹלָמִים. וּבְגִין דְּאִיְהִי דִילִיָּה, דְּמַנְיָה
נִפְקֵן כָּל בְּרַכָּאן, וְשִׂרְיִין בֵּיהּ, וְהוּא אֲשִׁקִּי
וּמְבָרַךְ לְתַתָּא, הֵא נְשֻׁמַתָּא דְּנִפְקָא
מַנְיָה, אִית לָהּ רִשׁוּ לְבְּרַכָּא לְהַאי אֲתַר.
וְעַל דָּא פְּרַחִין נְשֻׁמַתִּין מִהַהוּא חַי,
בְּמַעְלֵי שַׁבְּתָא. אֵינּוֹן נְשֻׁמַתִּין
דְּאֵינּוֹן פְּרַחָאן, מִמֶּשׁ מְבָרַכִין לְהַאי אֲתַר

טעימת המאכלים

וּבְלִילִי שַׁבְּתָא צְרִיף אָדָם לְטַעַם מִהַכֵּל כְּדִי
לְהִרְאוֹת שְׁסַפְתָּ שְׁלוֹם הַזֵּאת נִכְלָלָה מִהַכֵּל,
וּבִלְבָד שְׁלֵא יִפְגַּם מֵאֲכָל אֶחָד לְיוֹם, וְיֵשׁ
אוֹמְרִים שְׁנַיִם, לְשִׁתֵּי הַסְּעוּדוֹת הָאֲחֵרוֹת
שֶׁל הַיּוֹם, וְיִפְהָ. וְכָל שְׁפָן אִם מַעְלָה יוֹתֵר
לְיוֹם וְיִכּוֹל לְטַעַם מִמֵּאֲכָלִים אַחֲרֵים.
וְלִקְטָנִים בְּשְׁנֵי תְבַשְׂלִים מִסְּפִיק. וּבְאֵרוּהָ
הַחֲבַרְיָם.

הַפְּרוּז שְׁבַכְנִיסַת הַשַּׁבָּת

אַלְא כְּשִׁנְכְּנִיסַת שַׁבְּתָא, פְּרוּז קוּרָא בְּכָל
הַרְקִיעִים: הַתְּתַקְּנוּ מִרְכָּבוֹת, הַתְּתַקְּנוּ
מַחְנוֹת כְּנֶגֶד רְבוּבֵכֶם. אַז יוֹצֵאת רוּחַ
אַחַת מִצַּד הַדָּרוּם, וְאוֹתָהּ רוּחַ נִפְרֶשֶׁת
עַל כָּל אוֹתָם חֲלִלוֹת וּמַחְנוֹת שֶׁל צֵד יְמִין,
וּמִתְלַבְּשׁוֹת בּוֹ, וְאוֹתָהּ רוּחַ נִקְרֵאת לְבוּשׁ
כְּבוֹד שֶׁל שַׁבְּתָא. אַז הַשְּׁלַחְנוֹת שֶׁל הָעוֹלָם
הַזֶּה מִתְתַּקְּנוֹת בְּהִיכָל אֶחָד. אֲשִׁרֵי חֲלָקוּ שֶׁל
אוֹתוֹ אָדָם שְׁסִדּוּר שֶׁלְחַנּוּ נִרְאָה שֶׁם פְּרָאִי,
וְהַכֵּל עוֹמֵד מִתְקַן בְּלֵי בּוּשָׁה, אִישׁ כְּפִי כָחוּ.

רְשׁוֹת הַנְּשֻׁמָּה לְבָרַךְ

נְשֻׁמַת כָּל חַי, הֵרִי הַחֲבַרְיָם עוֹרְרוּ בּוֹ דְבַרְיָ
אַמַת. אַבְּל יֵשׁ לָנוּ לְהַזְכִּיר, הַנְּשֻׁמָּה הַזֹּאת
שֶׁפּוֹרַחַת מֵאוֹתוֹ חַי הָעוֹלָמִים. וּמִשׁוּם
שֶׁהִיא שְׁלוֹ, שְׁמִמְנוֹ יוֹצֵאוֹת כָּל הַבְּרָכוֹת
וְשׁוֹרוֹת בּוֹ, וְהוּא מְשֻׁקָּה וּמְבָרַךְ לְמִטָּה,
הַנְּשֻׁמָּה הַזֹּאת שֶׁיוֹצֵאת מִמֶּנּוּ יֵשׁ רְשׁוֹת לְבָרַךְ
אֶת הַמְּקוֹם הַזֶּה.

וְלָכֵן פּוֹרַחוֹת הַנְּשֻׁמוֹת מֵאוֹתוֹ חַי בְּעֶרֶב
שַׁבְּתָא, אוֹתָן נְשֻׁמוֹת שֶׁפּוֹרַחוֹת, מִמֶּשׁ
מִבְּרָכוֹת מְקוֹם זֶה שֶׁנִּקְרָא שֶׁם מְלִמְטָה.

ואותו מקום שיוצאות ממנו, מברך אותו למעלה, ושם זה מקבל ברכות ממטה וממעלה, ונקללת מכל הצדדים.

בימי החל היא מקבלת ברכות משאר הנשמות שמברכות אותה מלמטה, ביום השבת היא מקבלת ברכות מאותן נשמות עליונות שמברכות אותה בארבעים וחמש תבות כחשבון מ"ה. (מנשמת כל חי עד והאחרונים) ובסוד של חמשים תבות. כחשבון מ"ה כמו שבארנו בסוד מ"ה ובסוד מ". זה העולם העליון, וזה העולם התחתון. נשמת כל חי (עד והאחרונים) - מ"ה. וזמן אלו פינו מלא שירה עד ומלפנים - עולה התשבחת האחרת חמשים תבות. ואף על גב שלא עומד הדבר בחשבון, עולה החשבון סוד מ", ומשם והלאה עולה התשבחת האחרת לחשבון (מ"ה) מאה תבות, תשלומים של הכל, ומרפבה אחת על מה ששורה שהוא תשלום (אותו שלם עליו).

וכל השבח הזה וכל הדברים הללו כלם איברים ידועים בחשבון לתשלום שבת ולהשתלם מהם פראוי. אשרי העם שידועים לסדר את שבח רבונם פראוי. מכאן והלאה סדור התפלה כמו שתקן.

יום הנשמות

היום הזה הוא יום הנשמות שמתעטר אותו צרור הנשמות (בתפחות של אדום). משום כך משבחים בתשבחות תשבחת הנשמה, והינו נשמת כל חי תברך את שמך ה' אלהינו ורוח כל בשר וכו'. ואין התשבחת אלא בצד של

דאקרי שם מתתא. והוא אתר דנפקי מניה מברך ליה לעילא, והאי שם מקבלא ברכאן, מתתא ומעילא, ואתכלילת מכל סטרין.

ביומי דחול, איהי מקבלא ברכאן, משאר נשמתין, דקא מברכין לה מתתא. ביומא דשבת, איהי מקבלא ברכאן מאינון נשמתין עלאין, דקא מברכאן לה בארבעין וחמש תיבין, כחושבן מ"ה. (מנשמת כל חי עד והאחרונים) (ס"א) וברזא דחמשים תיבין, כחושבן מ"ה) כמה דאוקימנא, ברזא מ"ה, וברזא מ". דא עלמא עלאה, ודא עלמא תתאה. נשמת כל חי (ס"א עד והאחרונים) מ"ה. וזמן ואילו פינו מלא שירה עד ומלפנים, סלקא תושבחתא אחרא חמשין תיבין. ואף על גב דלא קיימא תמן מלה כחושבנא, סלקא חשבנא רזא מ". ומתמן ולהלאה סלקא תושבחתא אחרא לחשבון (מ"ה) מאה תיבין, תשלומין דכלא, וחד רתיקא על מה דשריא דאיהו תשלומא (ס"א הוא שלימא עלאה).

וכל שבחא דא, וכל מלין אליון, בלהו שייפין ידיען, כחושבנא לתשלומא דשבת, ולאשתלמא מניהו, כדקא חזי. זכאה עמא, דידיעי לסדרא שבחא דמריהון, כדקא יאות. מכאן ולהלאה סדורא דצלותא כמה דאתתקנת.

יום הנשמות (ח"ב ר"ה, ב)

האי יומא, איהו יומא דנשמתין, דאתעטרא ההוא צרורא דנשמתין. (בתושבתו דמאריהו) בגין כך משבחי בתושבתון תשבחתא דנשמתא, והינו נשמת כל חי תברך את שמך יי' אלהינו

נְשָׁמָה וְרוּחַ, וְהַיּוֹם הַזֶּה עוֹמֵד בְּרוּחַ וּנְשָׁמָה,
וְלֹא שֶׁל גּוֹף.

יוֹצֵר אוֹר

הַתְּשֻׁבָּה שֶׁל דְּרָגָה אַחֲרֵת עֲלִיּוֹנָה, סוֹד
הַיּוֹם, שֶׁמֶשׁ קְדוּשָׁה שֶׁהִיא אוֹר הַיּוֹם, הַיְנוּ
יוֹצֵר אוֹר. סוֹד הָאוֹר הַמְּאִיר, שֶׁמִּמֶּנּוּ נִזְזָנִים
וּמְאִירִים כָּל אוֹתָן הַצְּבָאוֹת, הַמְּרַכְּבוֹת,
וְהַכּוֹכָבִים וְהַמְּזָלוֹת, וְכָל אוֹתָם שְׁשׁוּלְטִים
עַל הָעוֹלָם.

תְּשֻׁבּוֹת הָעוֹלָם הֵבֵא

תְּשֻׁבָּתוֹ שֶׁל הָעוֹלָם הֵבֵא בַּיּוֹם הַזֶּה,
הַיְנוּ אֵל אֲדוֹן. וְהַתְּשֻׁבָּה הַזֹּאת הִיא בְּסוֹד
עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת עֲלִיּוֹנוֹת קְדוּשׁוֹת
שֶׁמִּתְעַטְרוֹת בְּאַבוֹת וּבַמְּרַכְּבָה הָעֲלִיּוֹנָה
הַקְּדוּשָׁה.

תְּשֻׁבָּה עַל תְּשֻׁבָּה

הָאוֹתִיּוֹת הַקְּטַנוֹת הֵן עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם
אוֹתִיּוֹת, שֶׁהֵן הָעוֹלָם הַתְּחִתּוֹן, שֶׁהֵן אֵל
בְּרוּךְ גְּדוֹל דַּעַה וְכוּ', וְאִין בֵּין תְּבָה לְתְבָה
רוּחַ אַחֵר, אֲלָא אוֹת רְשׁוּמָה בְּכָל תְּבָה
וְתְבָה. וּבְעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן יֵשׁ רוּחַ, וְהַצְּדִידִים
הַקְּדוּשִׁים בֵּין אוֹת לְאוֹת. וְזוֹהִי תְּשֻׁבָּה
עַל תְּשֻׁבָּה, שֶׁהָאוֹתִיּוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת שֶׁל
הַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְשֻׁבָּחוֹת וְאוֹמְרוֹת לְמַלְךְ
הָעֲלִיּוֹן יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית.

עֲלִית הַתְּשֻׁבָּה לְמַעְלָה

כְּשֶׁהַתְּשֻׁבָּה הַזֹּאת עוֹלָה לְמַעְלָה, שְׁתֵּי
מְרַכְּבוֹת עֲלִיּוֹנוֹת שְׁאֵמְרָנוּ, מְזַדְּמָנִים
וְלוֹקְחוֹת אֶת הַתְּשֻׁבָּה הַזֹּאת מִהַעֵם הַקְּדוּשׁ,
וּמַעֲלִים אוֹתָהּ לְהַתְעַטֵּר בָּהּ בְּכִמְהָ מְרַכְּבוֹת
עֲלִיּוֹנוֹת שְׁמִמְנוֹת. וְכָל אוֹתָם הַצְּדִיקִים
שֶׁבְּגוֹ עֵדוּ, כְּלָם מִתְעַטְרִים בְּתְשֻׁבָּה

וְרוּחַ כָּל בֶּשֶׂר וְכוּ'. וְלִית תּוֹשְׁבַתָּה אֲלָא
בְּסִטְרָא דְנִשְׁמַתָּא וְרוּחָא, וְהֵאִי יוֹמָא,
קַיִימָא בְּרוּחָא וּנְשָׁמַתָּא, וְלֹאוּ דְגוּפָא.

יוֹצֵר אוֹר

תּוֹשְׁבַתָּה דְּדְרָגָא אַחֲרָא עֲלָא, רְוָא
דְּיוֹמָא, שְׁמִשָּׂא קְדִישָׁא
דְּאִיהוּ נְהוּרָא דְּיוֹמָא, הַיְנוּ יוֹצֵר אוֹר.
רְוָא דְּנְהוּרָא דְּנְהוּרָא, דְּמִנְיָה אֲתִזְנִן וְנְהוּרִין
כָּל אִינּוֹן חַיִּילִין, רְתִיכִין, וְכַכְּבִיא וּמְזִלִי,
וְכָל אִינּוֹן דְּשִׁלְטִין עַל עֲלָמָא.

תְּשֻׁבּוֹת הָעוֹלָם הֵבֵא (ח"ב ר"ח, ב)

תּוֹשְׁבַתָּה דְּעֲלָמָא דְּאִתִּי בְּיוֹמָא דְּאֵ,
הַיְנוּ אֵל אֲדוֹן. וְתּוֹשְׁבַתָּה
דְּאֵ, אִיהוּ בְּרֹא דְּעֲשָׂרִין וְתַרִּין אֲתִוּוֹן
עֲלָאִין קְדִישִׁין, דְּמִתְעַטְרִין בְּאַבְהֵן
וּבְרִתִּכָּא עֲלָאָה קְדִישָׁא.

תְּשֻׁבָּה עַל תְּשֻׁבָּה

אֲתִוּוֹן זְעִירִין, אִינּוֹן עֲשָׂרִין וְתַרִּין אֲתִוּוֹן,
דְּאִינּוֹן בְּעֲלָמָא תְּתָאָה, דְּאִינּוֹן
אֵל בְּרוּךְ גְּדוֹל דַּעַה וְכוּ', וְלֹא אִית בֵּין
תִּיבָה לְתִיבָה, רוּחָא אַחֲרָא, אֲלָא אֶת
רְשִׁימָא בְּכָל תִּיבָה וְתִיבָה. וּבְעֲלָמָא
עֲלָאָה, אִית רוּחָא, וְסִטְרִין קְדִישִׁין, בֵּין
אֶת לְאֶת. וְדֵא אִיהוּ, תּוֹשְׁבַתָּה עַל
תּוֹשְׁבַתָּה, דְּאֲתִוּוֹן עֲלָאִין דְּיוֹמָא
שְׁבִיעָאָה, קָא מְשַׁבַּח וְאָמַר לְמַלְכָּא
עֲלָאָה יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית.

עֲלִית הַתְּשֻׁבָּה לְמַעְלָה

כַּד תּוֹשְׁבַתָּה דְּאֵ סִלְקָא לְעִילָא, שְׁתֵּין
רְתִיכִין עֲלָאִין דְּקַאמְרוּן, מְזַדְּמָנִין
וְנִטְלִי לְהֵאִי תּוֹשְׁבַתָּה מַעְמָא קְדִישָׁא,
וְסִלְקִי לָהּ לְאֲתַעְטְרָא בָּהּ, בְּכִמְהָ רְתִיכִין
עֲלָאִין, דִּי מְמַנּוּ, וְכָל אִינּוֹן צְדִיקִיא
דְּבִגְנָתָא דְּעֵדוּ, כְּלָהוּ מִתְעַטְרִין

הזאת, וְכַל אוֹתוֹן מְרַכְבוֹת וְכַל אוֹתוֹן נְשָׁמוֹת
הַצְּדִיקִים, כְּלָם עוֹלִים בְּתִשְׁבַּחַת הַזֶּה עַד
סוּד הַפֶּסַע.

בְּתוֹשְׁבַחְתָּא דָּא, וְכַל אֵינּוֹן רְתִיכִין, וְכַל
אֵינּוֹן נְשָׁמְתִין דְּצַדִּיקָיָא, כְּלָהוּ סְלָקִין
בְּתוֹשְׁבַחְתָּא דָּא, עַד רְזָא דְכוֹרְסִיָּא.

הַתְּשַׁבַּחַת שְׁעוֹלָה עַל כָּל הַתְּשַׁבַּחוֹת
וּבְשִׁמְיָנָהּ לְכַפֵּא הַקְּדוֹשׁ הַתְּשַׁבַּחַת הַזֶּה שֶׁל
כָּל יִשְׂרָאֵל, עוֹמְדַת שָׁם עַד הַזְּמַן שְׂאוֹמְרִים
הַקְּדוֹשָׁה הַעֲלִינָה שֶׁל מוֹסְף. וְאִזְ הַעֲלִיָּה
שְׁלִמְטָה לְמַעְלָה, לְהֶאֱחֹז הַכֹּל לְמַעְלָה
לְמַעְלָה לְהִיּוֹת הַכֹּל אַחַד. זֹהִי הַתְּשַׁבַּחַת
שְׁעוֹלָה עַל כָּל הַתְּשַׁבַּחוֹת.

הַתְּשַׁבַּחַת שְׁעוֹלָה עַל כָּל הַתְּשַׁבַּחוֹת
כַּד מְטָא לְכוֹרְסִיָּא קְדִישָׁא, תוֹשְׁבַחְתָּא
דָּא דְכָל יִשְׂרָאֵל, קְיִימָא תַּמָּן, עַד
זְמַנָּא דְקִאמְרִי קְדִישָׁה עֲלָא דְמוֹסְף.
וּכְדִין סְלוֹקָא דְלִתְתָּא לְעִילָא, לְאַתְאַחַדָּא
כְּלָא לְעִילָא לְעִילָא, לְמַהוּי כְּלָא חַד.
דָּא אִיהִי תוֹשְׁבַחְתָּא, דְסְלָקָא עַל כְּלָהוּ
תְשַׁבַּחוֹן.

**יהודים חושו
והינצלו**

הוי כּי גדול היום ההוא מאין כּמהו
ועת צרה היא ליעקב וממנה יושע
(ירמיה פרק ל"ז)

**האם הנך חפץ להנצל מפצצת אטום?
מהקרינות?
האם הנך יודע מה יסוכך עליך?**

**האם שמעת היכן ניתן להשיג בימינו
תיבת נח כדי להינצל?**

**הזמן אוזל אל
תתמהמה!**

המשך "עֲרֵכָה שֶׁל שָׁנָה" מעמוד ב

כתב הפך החיים (סי' קנ"ה סק"ב): מצוה פְּרִיָּה וּרְבִיָּה שֶׁלֹּא יְהֵא עֵקֶר בְּשִׁכְלוֹ שְׂאִינוּ מוֹלִיד, וְאָמְרוּ חז"ל וְדָלָא מוֹסִיף יְסִיר, וְצָרִיף שִׁיחֲדָשׁ בְּכָל יוֹם: מַה שֶּׁלֹּא חֲדָשׁ מִקְדָּמַת דְּנָא, וּבִזְהָ יֵאִירוּ יִמְיוֹ לְעוֹלָם הַבָּא (בשם אור צדיקים אות י"ג), וְכֵתֵב מְרֻנָּא הֲבֵן אִישׁ חַי זִי"ע (חלק דְּרוּשִׁים פְּרָשַׁת מִשְׁפָּטִים ד"ה אַם אֲדוֹנָיו יִתֵּן לוֹ), וְז"ל: כִּי חֲדוּשֵׁי תוֹרָה בְּחֻלְק הַנִּסְתֵּר, וְנִקְרָאִים בְּנִים, וְחֲדוּשֵׁי תוֹרָה בְּחֻלְק הַנִּגְלָה נִקְרָאִים בְּנוֹת, עכ"ל. וְיוֹצֵא לְפִי דְּבִרְיָהֶם הַקְדוּשִׁים שֶׁפָּדִי לְצֵאת יְדֵי חוֹבַת פְּרִיָּה וּרְבִיָּה בַתּוֹרָה, חֵיב לְחַדָּשׁ גַּם בְּנִגְלָה וְגַם בְּנִסְתֵּר, וְמִי יֹאמֵר וְכִיתִי וְצֵאתִי יְדֵי חוֹבַתִּי.

ובזהר הקדוש (פְּרָשַׁת שְׁלַח לך דף קע"ג ע"א) כְּתוּב, שֶׁכָּל יְהוּדֵי חֵיב לְחַדָּשׁ חֲדוּשִׁים בְּשַׁבַּת קוֹדֶשׁ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׂוֹאֵל לְנִשְׁמָה מַה חֲדָשָׁה, וְאִם לֹא חֲדָשָׁה, נִמְצָאת בְּבוּשָׁה גְדוּלָה.

וְכֵתֵב בְּסֵפֶר "זֵהר חיי", דְּכָל אֶחָד חֵיב לְחַדָּשׁ בַּתּוֹרָה בְּשַׁבַּת כְּפִי יְכוּלְתּוֹ, בְּכָל חֻלְקֵי פְרָד"ס הַתּוֹרָה וּבְדִרְשׁוֹת חז"ל. ובשו"ת "תוֹרָה לְשִׁמְהָ" (לְרַבֵּנוּ יוֹסֵף חַיִּים – א"ח סִימָן צ"ח) כְּתוּב: כִּי מִי שֶׁחֲדָשׁ אֵיזָה חֲדוּשׁ בַּתּוֹרָה, בְּמִשְׁפַּח הַשְּׁבוּעִים וְכֵתֵב לֹא יוֹצֵיא אוֹתוֹ בְּפֶה עַד שַׁבַּת, וְאֵין נֶחְשָׁב שֶׁחֲדָשׁוֹ בְּשַׁבַּת.

שלו ואומר: שמעו חדוש תורה שאומרת נשמת פלוני זה. וכלם מעמידים אותו דבר בשתי ישיבות. הם למטה, והקדוש ברוך הוא למעלה חותם לאותו דבר.]

תא חזי, כד מלה אתחדש באורייתא, ונשמתא דנחתא בשבתא אתעסקת באינון מלין חדתין, וסלקי לעילא. כל פמליא דלעילא, צייתין לההוא מלה, וחסיות הקדש מתרבין בגדפין, ומתלבשן בגדפין. וכד שאיל לון קדשא ברין הוא, ולא תבין ושתקין, כדין חיות הקדש מה כתיב, (תקזקאל א) בעמדם תרפינה כנפיהו, כמה דאת אמר (איוב לב) כי עמדו לא ענו עוד. (תקמ"ח) וכפתחו עמדו כל העם. - [באור: בא וראה, כשדבר מתחדש בתורה ונשמה שיוֹרֶדֶת בְּשַׁבַּת הַתַּעֲסָקָה בְּאוֹתָם דְּבָרִים חֲדָשִׁים וְעוֹלָה לְמַעְלָה, כָּל הַפְּמִלְיָה שֶׁל מַעְלָה מִקְשִׁיבָה לְאוֹתוֹ דְּבַר, וְחִסוֹת הַקְדָּשׁ מִתְרַבִּים בְּכַנְפֵיהֶם וּמִתְלַבְּשִׁים בְּכַנְפֵיהֶם. וְכִשְׂשׂוֹאֵל אוֹתָם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלֹא מְשִׁיבֵינוּ, וְשׁוֹתְקִינוּ, אֵין חִסוֹת הַקְדָּשׁ מַה כְּתוּב? (תקזקאל א): "בְּעַמְדָם תִּרְפִּינָה כְנַפְיָהוּ", כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר (איוב לב): "כִּי עָמְדוּ לֹא עָנוּ עוֹד". (תקמ"ח): "וְכַפְתְּחוּ עָמְדוּ כָל הָעָם"]. (עין שם בארץ ויבדף קע"ד ע"ב). (וענין ב"סידורו של שבת" שרש החמישי ענף ב' אות ח', וז"ל: ודברי הכל בשבת נתנה תורה, אף אור התורה ורזין דאורייתא צריד אדם לחדש ביום השבת. (עין שם).

המשך בעמוד 19

ג. כתב קב הישר (פרק לה), דביום היארצייט של אביו או אמו, וכן גם של חמיו וחמותו, לא די בקדוש ותענית שמועיל להנצל ממקצת הדין, אלא יראה להמציא לעשות טוב ביום הזה, ויראה לחדש בו איזה דבר בתורה, אז יש תועלת גדול לאביו ולאמו, וכן בשאר ימות השנה כשהבן מחדש איזה חדוש תורה לשמה, אז הבן משמח אביו ואמו, ומעטרין לאביו ואמו בכמה עיטורין, וכן לחמיו וחמותו (עין שם).

ד. **בזהר** (פְּרָשַׁת שְׁלַח לך דף קע"ג עמוד ב'): כִּיִּן דְּסִלְקִין כְּלָהוּ נִשְׁמַתִּין דְּשָׂאֵרוּ עֲלֵיהוּ דִּישְׂרָאֵל. סִלְקֵי וְזַיְמִין בְּדִיּוּקָא קַמִּי מִלְּכָא קְדִישָׁא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא שְׂאִיל לְכָלְהוּ, מֵאִי חֲדוּשָׁא הֵוָה לְכוּ בְּהֵוָה עֲלֵמָא בְּאוּרִייתָא. וְזָכָא אִיהוּ מֵאֵן דְּחֲדוּשָׁא דְּאוּרִייתָא אִמְרַת קַמִּיה. כְּמָה חֲדוּן עֲבִיד קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא, כְּנִישׁ לְפַמְלִיא דִּילֵיה, וְאָמַר, שְׁמַעוּ חֲדוּשָׁא דְּאוּרִייתָא, דְּאִמְרַת נִשְׁמַתָּא דָּא דְּפִלוֹנִי, וְכָלְהוּ מוֹקַמִּי הֵיִיא מְלָה בְּתַרִּי מִתִּיבְתִּי. אִינוּן לְתַתָּא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא לְעֵילָא, חֲתִים לְהֵיִיא מְלָה. - [באור: כִּיִּן שְׁעוֹלוֹת כָּל הַנִּשְׁמוֹת שְׂשָׂרוּ עַל יִשְׂרָאֵל, עוֹלוֹת וְעוֹמְדוֹת בְּדַמּוֹת לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְדוּשׁ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׂוֹאֵל אֵת כָּלֶם: אֵיזָה חֲדוּשׁ הֵוָה לְכֶם בְּאוֹתוֹ עוֹלָם בַּתּוֹרָה? אִשְׂרֵי מִי שְׂאוֹמֵר לְפָנָיו חֲדוּשׁ עַל הַתּוֹרָה. כְּמָה חֲדוּ עוֹשֵׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. מְכַנֵּס פְּמִלְיָה

זֶהַר הַשַּׁבָּת

פֶּרֶק ז'

פְּרָשִׁיּוֹת

וַיֵּצֵא - נָשָׂא

שְׂמִיחַת הַתּוֹרָה בַּשַּׁבָּת וְקִדְשֵׁיהָ

קְרִיאַת סֵפֶר תּוֹרָה בַּשַּׁבָּת

פֶּרֶק ז'

עא	שְׂמַחַת הַתּוֹרָה הָעֲלִיּוֹנָה.....
עא	לְהַכְלִיל בְּאוֹתָהּ שְׂמַחָה אֶת הָעַם הַקְּדוֹשׁ.....
עא	סוּד סֵפֶר תּוֹרָה.....
עב	עֵינַי שֶׁבַעַת הָעוֹלָם לְתוֹרָה בְּשַׁבָּת וְחֻמְשַׁת הָעוֹלָם.....
עב	בְּיוֹם טוֹב.....
עב	הַכֹּל סוּד אֶחָד.....
עב	עֲלִיַּת הָרְבִיעִי בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ.....
עב	תִּקּוּן בְּכֶסֶא.....
עג	שְׂמִיעַת קְרִיאַת הַתּוֹרָה בְּאִימָה.....
עג	אֲמִירַת בְּרִיךְ שְׁמִיָּה בְּשַׁעַת הוֹצֵאת סֵפֶר תּוֹרָה.....
עג	נֶסַח תְּפִלַּת בְּרִיךְ שְׁמִיָּה.....
עד	רַק אֶחָד קוֹרֵא בַּתּוֹרָה.....
עד	כּוֹלָם שׁוֹתֵקִים.....
עה	הַכְּנָה וְכַבֵּת הַקּוֹרֵא.....
עה	מְקוֹם הַפְּסֻקָּה בַּפְּרָשָׁה.....
עה	הַפְּרָשִׁיּוֹת מִתְּעַטְרוֹת לִפְנֵי הַקַּב"ה.....
עו	מִנְיַי הַמְּרַכְּבוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת עַל כָּל פְּרָשָׁה וּפְרָשָׁה.....
עו	הַמְּלִים שֶׁל הַפְּרָשִׁיּוֹת עוֹלוֹת לְמַעְלָה.....
עו	כָּלן מִתְּעַטְרוֹת בְּתוֹךְ הַכֶּסֶא הַקְּדוֹשׁ.....
עז	קְרִיאַת הַתּוֹרָה בְּמִנְחָה שֶׁל שַׁבָּת.....
עז	קְרִיאַת הַתּוֹרָה בְּשָׁנִי וּבְחֻמְיָשִׁי.....
עז	תְּשַׁעַת הָעוֹלָם.....

לְהַזְכִּירְכֶם,

יִשְׁנֶה חֲלוּקָה נוֹסֶפֶת לְג' סְעוּדוֹת שֶׁל שַׁבָּת:

- שְׂמוֹנֶה פְּרָקִים [א-ח] לְסְעוּדָה הָרִאשׁוֹנָה: דְּפִים כז-פד.
- שְׂמוֹנֶה פְּרָקִים [ט-טז] לְסְעוּדָה הַשְּׁנִיָּה: דְּפִים פה-קמ.
- שְׂמוֹנֶה פְּרָקִים [י"ז-כד] לְסְעוּדָה הַשְּׁלִישִׁית: דְּפִים קמא-קצח.

שמחת התורה העליונה (ח"ב ר"ה, ג)

מכאן ולהלאה, סדורא דצלותא דשאר יומי, עד ישמח משה וכו', חרותא דדרגא עלאה, עקרא דאבהן, דחדי בהוא ערבא דיליה, כד סליק כורסייא לגביה, ונטיל לה, ומתחבראן כחדא. ודא איהו חדנה דאורייתא עלאה דלעילא, תורה שבכתב. דחדי באורייתא דלתתא, תורה שבעל פה, ואתחברו דא כדא.

להכליל באותה שמחה את העם הקדוש

כיון דאתחברו כחדא, בעי בר נש לאכללא בהוא חדנה לעמא קדישא, ישמחו במלכותך שומרי שבת וכו', אלהינו ואלהי אבותינו נא במנוחתנו.

סוד ספר תורה (ח"ב ר"ה, ג)

רזא דספר תורה ביומא דא, הא אוקמוה תנינן כתיב, (נחמיה ח) ויקראו בספר בתורת האלהים מפורש ושום שכל ויבינו במקרא והא אוקמוה רזא, דאינון פסוקי טעמי, ומסורת, וכל אינון דיוקין, (נ"א תקונין) ורזין עלאין, כלא אתמסר למשה מסיני. אי בכל הני דיוקין אתמסר אורייתא למשה, ספר תורה דאיהו בכל אינון קדושאן, אמאי איהו חסר מכל הני תקונין ורזין דאתמסרו ליה למשה באורייתא.

אלא רזא דא, כד כורסייא קדישא מתעטרא, ואתכלילת בתורה שבכתב, כל אינון דיוקנין, וכל אינון טעמיין ומסורות, פלהו עאלין בגניזו, ואתרשימו בגו כורסייא קדישא, ואינון דיוקנין, דאעיל אורייתא דבכתב,

שמחת התורה העליונה

מכאן והלאה סדור התפלה של שאר הימים, עד ישמח משה וכו', השמחה של הדרגה העליונה, עקר האבות, ששמח באותו חלק שלו כשהכפסא עולה אליו ונטיל אותה, ומתחברים כאחד. וזוהי שמחת התורה העליונה שלמעלה, תורה שבכתב. ששמח בתורה שלמטה, תורה שבעל פה, ומתחברים זה עם זה.

להכליל באותה שמחה את העם הקדוש

כיון שהתחברו כאחד, צריף אדם להכליל באותה שמחה את העם הקדוש. ישמחו במלכותך שומרי שבת וכו', אלהינו ואלהי אבותינו נא במנוחתנו.

סוד ספר תורה

סוד ספר התורה ביום הזה הרי פרשהו, ששנינו כתוב (נחמיה ח) ויקראו בספר בתורת האלהים מפורש ושום שכל ויבינו במקרא, והרי בארו את הסוד, שהם פסוקים, טעמים ומסורת, וכל אותם דיוקים (תקונין) וסודות עליונים, הכל נמסר למשה מסיני. אם בכל הדיוקים הללו נמסרה תורה למשה, אז ספר תורה שהוא בכל אותן קדשות, למה הוא חסר מכל התקונין האלו והסודות שנמסרו לו למשה בתורה?

אלא סוד זה, כשהכפסא הקדוש מתעטר, ונכללת בתורה שבכתב כל אותן דמיות, וכל אותם טעמים ומסורות, כלם נכנסים בגניזה ונרשמו בתוך הכפסא הקדוש, ואותן דיוקנאות שהכניסה תורה שבכתב בתורה שבעל פה, ובהם התעברה כמו אשה

שֶׁהַתַּעֲבָרָה מֵהַזְכָּר, וְנִשְׁאַרוּ הָאוֹתִיּוֹת
הָעֲלִיּוֹנוֹת לְבָדוֹן בְּקִדְשֵׁתוֹן פְּרָאוֹי. וּלְהִרְאוֹת
בְּבֵית הַכְּנָסֶת, שֶׁהִרִי מִתְבָּרַכֶת וּמִתְעַטָּרֶת
הַכֶּסֶּא מִסוּד תּוֹרָה שֶׁבְכַתָּב, וְשֵׁם מַכְנִיֶּסָה
כָּל אוֹתוֹן דְּמִיּוֹת וּמִתְקַדְּשֶׁת מִמָּוֶנּוּ, צָרִיף
לְהִרְאוֹת בְּאוֹתִיּוֹת לְבָדוֹן פְּרָאוֹי.

עַנְיָן שֶׁבַעַת הָעוֹלָיִם לַתּוֹרָה בַּשַּׁבָּת וְחֻמְשַׁת
הָעוֹלָיִם בְּיוֹם טוֹב

וְאִזְ הַכֹּל מִתְקַדֵּשׁ בְּקִדְשָׁה עֲלִיּוֹנָה פְּרָאוֹי,
כָּל שֶׁכּוֹן וְכָל שֶׁכּוֹן בְּיוֹם הַזֶּה. בְּיוֹם הַזֶּה צָרִיף
לְהַעֲלוֹת שֶׁבַעָה אֲנָשִׁים כְּנֶגֶד שֶׁבַעָה קוֹלוֹת,
שֶׁהֵם סוּד הַתּוֹרָה, וּבְזִמְנִים וּבְמוֹעֲדִים חֲמִשׁ
תּוֹרָה סוּד זֶה. בְּיוֹם הַכְּפֹרִיִּים שֵׁשׁ תּוֹרָה הַסוּד
הָעֲלִיּוֹן הַזֶּה.

הַכֹּל סוּד אֶחָד

וְהַכֹּל סוּד אֶחָד. חֲמִשׁ, שֶׁהֵם חֲמִשׁ דְּרָגוֹת
לְמִטָּה מִדְּרָגַת הָאוֹר הִרְאוֹשׁוֹן לְמִטָּה, וְהֵם
סוּד הַתּוֹרָה. שֵׁשׁ, שֶׁהֵם שֵׁשׁ צְדָדִים, וְהַכֹּל
סוּד אֶחָד. שֶׁבַעַת הֵם שֶׁבַעָה קוֹלוֹת, וְכָלֵם
סוּד אֶחָד אֶלֶּה וְאֶלֶּה.

עֲלִית הַרְבִּיעִי בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ

בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ נּוֹסֵף אֶחָד עַל שְׁלֹשָׁה בְּשָׁבִיל
הַשְּׁמֵשׁ שֶׁמֵּאִיר בְּאוֹתוֹ זְמַן לְלַבְּנָה, וְנוֹסֵף
אוֹר עַל הַלְּבָנָה, וְזוֹהוּ סוּד מוֹסֵף. בְּסִפֵּר תּוֹרָה
צָרִיף לְהַשְׁמֵעַ קוֹל אֶחָד וְדַבּוֹר.

תִּקּוֹן בְּכֶסֶּא

הַסְּדוּר לְסִדֵּר הָעַם הַקְּדוֹשׁ בְּיוֹם הַזֶּה
וּבְשָׂאֵר הַיָּמִים שֶׁלְּסִפֵּר תּוֹרָה צָרִיף לְסִדֵּר

בְּאוֹרֵייתָא דְּבַעַל פֶּה, וּבָהוּ אֶתְעַבְרַת,
כְּאֶתְתָּא דְּאֶתְעַבְרַת מִן דְּכוּרָא,
וְאֶשְׁתָּארוּ אֶתְוֹן עֲלָיִן לְחוּדְיִיהוּ
בְּקִדְוִשְׁיִיהוּ כְּדָקָא חֲזִי. וְלֹאֲתַחֲזָאָה כְּבִי
כְּנִישְׁתָּא, דְּהָא אֶתְבָּרַכֶת וְאֶתְעַטָּרֶת
כּוּרְסִיָּא מְרֹזָא דְּתּוֹרָה שֶׁבְכַתָּב, וְתִמְן
אֶעִיל כָּל אֵינּוֹן דְּיוֹקְנִין, וְאִיהִי אֶתְקַדְּשֶׁת
מִנִּיָּה, בְּעִי לֹאֲתַחֲזָאָה בְּאֶתְוֹן לְחוּדְיִיהוּ
כְּדָקָא יְאוֹת.

עַנְיָן שֶׁבַעַת הָעוֹלָיִם לַתּוֹרָה בַּשַּׁבָּת וְחֻמְשַׁת
הָעוֹלָיִם בְּיוֹם טוֹב

וּבְרִיין, כָּלֵא אֶתְקַדֵּשׁ בְּקִדְוִשָׁה עֲלָאָה
כְּדָקָא חֲזִי, כָּל שֶׁכּוֹן וְכָל שֶׁכּוֹן
בְּהֵאִי יוֹמָא. בְּהֵאִי יוֹמָא בְּעִי לְסִלְקָא
שֶׁבַעָה גּוּבְרִין, לְקַבֵּל שֶׁבַעָה קְלִיין, דְּאֵינּוֹן
רְזָא דְּאוֹרֵייתָא. וּבְזִמְנִין וּבְמוֹעֲדִין חֲמִשׁ,
גּוּ רְזָא דָא. בְּיוֹמָא דְּכְפּוּרֵי שִׁית. גּוּ רְזָא
עֲלָאָה דָא.

הַכֹּל סוּד אֶחָד

וְכָלֵא רְזָא חֲדָא. חֲמִשׁ, דְּאֵינּוֹן חֲמִשׁ
דְּרָגִין לְתַתָּא, מִדְּרָגָא דְּאוֹר
קְדָמָאָה לְתַתָּא, וְאֵינּוֹן רְזָא דְּאוֹרֵייתָא.
שִׁית, דְּאֵינּוֹן שִׁית סְטְרִין וְכָלֵא רְזָא חֲדָא.
שֶׁבַעַת אֵינּוֹן שֶׁבַעַת קְלִיין. וְכָלֵהוּ רְזָא חֲדָא,
אֵלִין וְאֵלִין.

עֲלִית הַרְבִּיעִי בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ

בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֶתְוֹסֵף חַד עַל תְּלַתָּא,
בְּגִין שֶׁמֵּשָׂא, דְּנִהִיר בְּהֵוֹא
זְמַנָּא, לְסִיְהֵרָא, וְאֶתְוֹסֵף נְהוֹרָא עַל
סִיְהֵרָא, וְהֵינּוּ רְזָא דְּמוֹסֵף. בְּסִפֵּר תּוֹרָה,
בְּעִי לְשַׁתְּמַע חַד קְלָא וְדַבּוֹר.

תִּקּוֹן בְּכֶסֶּא

סְדוּרָא לְסִדְרָא עֲמָא קְדִישָׁא בְּיוֹמָא
דָא, וּבְשָׂאֵר יוֹמִין דְּסִפֵּר תּוֹרָה

ולתקן תקון בכסא אחד שנקרא תבה, ואותו כסא שיהיה בשש דרגות לעלות בהם, ולא יותר, שכתוב ושש מעלות לכסא. ודרגה אחת למעלה לשים עליו ספר תורה ולהראותו לכל.

שמיעת קריאת התורה באימה **בשעולה** לשם ספר תורה, אז צריכים כל העם לסדר עצמם למטה באימה ופחד, ברדת ובזיע ולכון לבם, כאלו שפעת עומדים על הר סיני לקבל תורה, ויהיו מקשיבים ומטים אזנייהם. ואין רשות לעם לפתח פיהם אפלו בדברי תורה, כל שכן בדבר אחר, אלא כלם באימה, כמי שאין לו פה, והרי פרשוה, שכתוב (נחמיה ח) וכפתחו עמדם כל העם. ואזני כל העם אל ספר התורה.

אמירת בריך שמה בשעת הוצאת ספר תורה **אמר** רבי שמעון, כשמוציאים ספר תורה בצבור לקרא בו, נפתחים שערי רחמים בשמים, ומעוררים את האהבה למעלה, וצריך אדם לומר כן.

נשח תפלת בריך שמה **ברוך** שמו של רבון העולם, ברוך כתרך ומקומך, יהיה רצונך עם עמך ישראל לעולם, ופדות ימינך הראה לעמך בבית מקדשך, ולהגיע לנו מטוב אורך ולקבל תפלותינו ברחמים. יהי רצון מלפניך, שתאריך לנו חיים בטוב, ולהיותי נפקד בין הצדיקים לרחם עלי ולשמר אותי,

בעי לסדרא ולתקנא תקונא, בחד כרסייא דאקרי תיבה, והוא כרסייא דלהוי בשית דרגין, לסלקא בהו ולא יתיר, דכתיב, (דברי הימים ב ט) ושש מעלות לכסא. ודרגא חד לעילא, לשואה עליה ספר תורה, ולאחזאה ליה לכלא.

שמיעת קריאת התורה באימה **כד** סליק ספר תורה לתמן, פדין בעאן כל עמא לסדרא גרמייהו לתתא, באימתא בדחילו כרתת בזיע, ולכוונא לבניהו, כמה דהשתא קיימין על טורא דסיני לקבלא אורייתא, ויהון צייתין וירכון אודנייהו. ולית רשו לעמא למפתח פומיהון, אפילו במילי דאורייתא, וכל שכן במלה אחרא, אלא כלהו באימתא, כמאן דלית ליה פומא והא אוקמוה, דכתיב, (נחמיה ח) וכפתחו עמדם כל העם. (נחמיה ח) ואזני כל העם אל ספר התורה.

אמירת בריך שמה בשעת הוצאת ספר תורה **אמר** רבי שמעון, כד מפקין ספר תורה בצבורא, למקרא ביה, מתפתחון תרעי שמייא דרחמין, ומעוררין את האהבה לעילא, ואבעי ליה לבר נש למימר הכי.

נשח תפלת בריך שמה **ברוך** שמה דמארי עלמא, בריך כתרך ואתרך, והא רעותך עם עמך ישראל לעולם, ופורקן ומינד, אחזי לעמך בבית מקדשך, ולאמטויי לנא מטוב נהורך, ולקבלא צלותנא ברחמין. והא רעוא קדמך, דתוריד לן חיים בטיבו, ולהוי אנא פקידא כגו צדיקיא, למרחם

וְאֵת כָּל שְׁלֵי וְשֵׁל כָּל עַמּוּד יִשְׂרָאֵל. אֵתָהּ
הוּא הֵן אֵת הַכֹּל, אֵתָהּ הוּא הַשּׁוֹלֵט עַל
הַמְּלָכִים וּמְפָרְגִים אֵת הַכֹּל. אֵתָהּ הוּא
הַשּׁוֹלֵט עַל הַכֹּל, וְהַמְּלָכִים שֶׁלָּהּ הֵיא. אֲנִי
עֲבָדוּ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁמִּשְׁתַּחֲוֶה
לְפָנָיו וּמְלַפְּנֵי כְּבוֹד תּוֹרַתּוֹ בְּכֹל זְמַן וְזְמַן.
לֹא עַל אִישׁ אֲנִי בּוֹטֵחַ וְלֹא עַל בְּנֵי אֱלֹהִים
אֲנִי סוֹמֵךְ, אֲלֵא בְּאֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם, שֶׁהוּא אֱלֹהֵי
אֲמֶת וְתוֹרַתּוֹ אֲמֶת וּנְבִיאָיו אֲמֶת, וּמְרַבֵּה
לַעֲשׂוֹת טוֹבוֹת וְאֲמֶת. בּוֹ אֲנִי בּוֹטֵחַ, וְלִשְׁמוֹ
הַקְּדוֹשׁ וְהַנְּכַבֵּד אֲנִי אוֹמֵר תְּשַׁבְּחוּת. יְהִי
רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, שֶׁתִּפְתַּח לִבִּי בְּתוֹרַתְךָ, וְתַתֵּן
לִי בְּנִים זְכָרִים שְׁעוֹשִׂים רְצוֹנְךָ, וְתִשְׁלִים
מִשְׁאֲלוֹת לִבִּי וְלֵב כָּל עַמּוּד יִשְׂרָאֵל לְטוֹב
וּלְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם, אָמֵן.

רק אחד קורא בתורה

וְאֶסִּיר לְמַקְרֵי בְּסִפְרָא דְאוֹרֵייתָא, בַּר
חַד בְּלַחֲדוּדֵי, וְכֹלֵא צִיִּיתִין
וְשִׁתְּקִין, בְּגִין דִּישְׁמַעוּן מַלִּין מְפוּמִּיה,
כְּאִילוּ קְבִילוּ לָהּ הֵחִיא שְׁעַתָּא מְטוֹרָא
דְּסִינֵי. וּמֵאֵן דְּקָרִי בְּאוֹרֵייתָא, לְהוּי חַד
קָאִים עֲלֵיהּ, וְשִׁתִּיק. דְּלֹא יִשְׁתַּמַּע בַּר
דְּבוּר חַד בְּלַחֲדוּדֵי, לֹא תְרִין דְּבוּרִין,
לְשׁוֹן קִדְשׁ חַד, וְחַד הוּא, וְלֹא תְרִין
דְּבוּרִין, וְאִי תְרִין מִשְׁתַּבְּחִין בְּסִפְרָא תּוֹרָה,
גְּרִיעוּתָא דְרִזָּא דְמַהִימְנוּתָא אִיהוּ
בְּסִפְרָא תּוֹרָה, וּבְעֵי חַד קְלָא. מְתַרְגֵּם חַד.
וְרִזָּא דָא קְלִיפָה וּמוּחָא. (רְזָא דְעֲלִמָא דָא וְרִזָּא

העולם הבא).

כולם שותקים

בְּלֵא שִׁתְּקִין, וְחַד קָאֲרִי, דְכַתִּיב, (שְׁמוֹת
וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֵת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאִמּוֹר.

עָלוּ, וּלְמַנְטֵר יְתִי, וְיֵת כָּל דִּילֵי, וְדִי לְעַמּוּד
יִשְׂרָאֵל. אֵתָהּ הוּא זֶן לְכֹלֵא, וּמְפָרְגִים
לְכֹלֵא, אֵתָהּ הוּא שְׁלִיט עַל כֹּלֵא, אֵתָהּ הוּא
דְּשִׁלִּיט עַל מְלָכֵיא, וּמְלָכוּתָא דִּילְךָ הוּא.
אֲנֵא עֲבָדָא דְקוֹדְשָׁא בְרִידָה הוּא,
דְּסִגְדָּנָא קְמִיָה, וּמְקַמֵּי דִיקָר אוֹרֵייתָהּ,
כְּכֹל עֵידֵן וְעֵידֵן. לֹא עַל אִינְש רְחִיעָנָא,
וְלֹא עַל בַּר אֱלֹהִין סְמִיכָנָא, אֲלֵא בְּאֱלֹהָא
דְּשִׁמְיָא, דְּהוּא אֱלֹהָא קְשׁוּט, וְאוֹרֵייתָהּ
קְשׁוּט, וּנְבִיאוּהִי קְשׁוּט, וּמְסִגֵּי לְמַעַבְד
טְבוּוֹן וְקְשׁוּט. בִּיה אֲנֵא רְחִיין, וְלִשְׁמִיָה
קְדִישָׁא וְיִקְרָא אֲנֵא אִימֵר תְּשַׁבְּחוּן. יְהִי
רְעוּא קְדָמְךָ, דְתִפְתַּח לִבָּאֵי בְּאוֹרֵייתְךָ
וְתִהִיב לִי בְּנִין דְכָרִין דְעֲבָדִין רְעוּתְךָ.
וְתִשְׁלִים מִשְׁאֲלוֹן דְלִבָּאֵי, וְלִבָּא דְכָל
עַמּוּד יִשְׂרָאֵל לְטַב וּלְחַיִּין וּלְשָׁלוֹם אָמֵן.

רק אחד קורא בתורה

וְאֶסִּיר לְמַקְרֵי בְּסִפְרָא דְאוֹרֵייתָא, בַּר
חַד בְּלַחֲדוּדֵי, וְכֹלֵא צִיִּיתִין
וְשִׁתְּקִין, בְּגִין דִּישְׁמַעוּן מַלִּין מְפוּמִּיה,
כְּאִילוּ קְבִילוּ לָהּ הֵחִיא שְׁעַתָּא מְטוֹרָא
דְּסִינֵי. וּמֵאֵן דְּקָרִי בְּאוֹרֵייתָא, לְהוּי חַד
קָאִים עֲלֵיהּ, וְשִׁתִּיק. דְּלֹא יִשְׁתַּמַּע בַּר
דְּבוּר חַד בְּלַחֲדוּדֵי, לֹא תְרִין דְּבוּרִין,
לְשׁוֹן קִדְשׁ חַד, וְחַד הוּא, וְלֹא תְרִין
דְּבוּרִין, וְאִי תְרִין מִשְׁתַּבְּחִין בְּסִפְרָא תּוֹרָה,
גְּרִיעוּתָא דְרִזָּא דְמַהִימְנוּתָא אִיהוּ
בְּסִפְרָא תּוֹרָה, וּבְעֵי חַד קְלָא. מְתַרְגֵּם חַד.
וְרִזָּא דָא קְלִיפָה וּמוּחָא. (רְזָא דְעֲלִמָא דָא וְרִזָּא

דעלמא דאתי).

כולם שותקים

בְּלֵא שִׁתְּקִין, וְחַד קָאֲרִי, דְכַתִּיב, (שְׁמוֹת
וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֵת כָּל הַדְּבָרִים

האלה לאמר איהו לעילא, וכל עמא לתתא, דכתיב, (שמות יט) ויתיצבו בתחתית ההר. וכתוב ומשה עלה אל האלהים.

הוא למעלה, וכל העם למטה, שכתוב (שמות יט) ויתיצבו בתחתית ההר. וכתוב ומשה עלה אל האלהים.

הכנה וכונת הקורא

וזהו דקארי באורייתא, ישוי לביה ורעותיה לאינון מלין, וכי איהו שליחא דמאריה, בסדורא דהני מלין, למשמע לכל עמא, דהא איהו קאים כדוגמא עלאה. בגין כך, מאן דסליק למקרי באורייתא, יסדר אינון מלין בקדמיתא כביתיה, ואי לאו, לא יקרי באורייתא, מנלן מההוא דבור, עד לא ישמע אורייתא לעמא קדישא מה כתיב, (איוב כח) אז ראה ויספרה הכינה וגם חקרה, ולכתר, ויאמר לאדם הן וראת יי' היא חכמה וגו'.

הכנה וכונת הקורא

ואותו שקורא בתורה, ישים לבו ורצונו לאותם דברים, וכי הוא שליח רבונו בסדורם של הדברים הללו להשמיע לכל העם, שהרי הוא עומד כדגמה עליונה. משום כך, מי שעולה לקרא בתורה, יסדר אותם דברים בראשונה בביתו, ואם לא, לא יקרא בתורה. מנין לנו? מאותו דבור, שטרם ישמע תורה לעם הקדוש, מה כתוב? (איוב כח) אז ראה ויספרה הכינה וגם חקרה. ואחר כך, ויאמר לאדם הן וראת ה' היא חכמה וגו'.

מקום הפסקת בפרשה

אסיר ליה למאן דקארי באורייתא למפסק פרשתא, או אפילו מלה חדא, אלא באתר דפסק משה פרשתא לעמא קדישא, ופסיק. ולא יפסיק מלין דפרשתא דשבתא דא, בפרשתא דשבתא אחרא.

מקום הפסקת בפרשה

אסור לו למי שקורא בתורה להפסיק בפרשה או אפילו דבר אחד, אלא רק במקום שהפסיק משה את הפרשה לעם הקדוש - יפסיק, ולא יפסיק דברי פרשת שבת זו בפרשת שבת אחרת.

הפרשיות מתעטרות לפני הקב"ה

רזא דא, בשעתא דאיפסיקו פרשיין, כל חד וחד אתעטרא וקיימא קמי קדשא כריד הוא. בין דאשלימו למפסק הני פרשיין דכל שתא, אתעטרו קמיה קדשא כריד הוא, ואמרי אנא משבת פלוני, (ס"א מצבורא פלוני) אנא משבת פלוני. (מצבורא פלוני).

הפרשיות מתעטרות לפני הקב"ה

הסוד הזה, בשעה שהפסיקו פרשיות, כל אחת ואחת מתעטרת ועומדת לפני הקדוש ברוך הוא. כיון שהשלימו להפסיק לכל השנה את הפרשיות הללו, התעטרו לפני הקדוש ברוך הוא ואומרות: אני משבת פלוני (מצבור פלוני), ואני משבת פלוני (מצבור פלוני).

(מצבורא פלוני).

מנוי המרכבות הקדושות על כל פֶּרֶשָה
ופֶּרֶשָה

בַּהֲהִיא שְׁעָתָא, קָרָא לְיוֹפִיא"ל רַב מְמַנָּא, וְלַחֲמִשִּׁין וְתַלְתַּת רְתִיבִין קַדְיִשִּׁין דְּתַחֲתֵי יְדֵיהּ, דְּאִתְּמַנּוּן בְּשִׁמוּשָׁא דְּאוֹרֵייתָא, וְכָל רְתִיבָא וְרְתִיבָא מְנִי לִיהּ, לְהָא רְתִיבָא עַל פְּרֻשְׁתָּא פְּלַנְיָא, דְּבִשְׁבַת פְּלוּנִי. וְרְתִיבָא פְּלוּנִי, עַל פְּרֻשְׁתָּא פְּלַנְיָא, דְּשַׁבַּת פְּלוּנִי. וְכָל חַד וְחַד, מְשַׁמְשָׂא לְאוֹרֵייתָא, דְּהִהוּא שַׁבַּת דִּילִיהּ. וְאָסִיר לֵן לְעָרְבָא אֵלִין בְּאֵלִין, וְלֹא לְאֵעֲלָא רְתִיבָא בְּרְתִיבָא דְּחַבְרִייהּ, אֲפִילוּ כְּמֵלֵא נִימָא. וְאֲפִילוּ בְּחַד תִּיבָה, אוּ אֲפִילוּ בְּאֵת חַד, אֵלָא כָּל חַד וְחַד, כְּמָה דְּפָסִיק לֹון קְדָשָׁא בְּרִידָהּ הוּא, וְכְמָה דְּמְנִי לֹון בְּאִינוּן פְּרֻשִׁין, כָּל חַד וְחַד עַל מְטְרִיהּ.

המלים של הפֶּרֶשִׁיּוֹת עולות למעלה
וְעַל דָּא, כַּד מִתְעַטְרָא פְּרֻשְׁתָּא דָּא, סְלָקֵן אִינוּן מְלִין דְּהִהוּא פְּרֻשְׁתָּא, דְּאִשְׁתְּלִים בְּצַבּוּרָא, וְנִטִּיל לֹון הִהוּא רְתִיבָא. דְּמְמַנָּא בְּהִהוּא פְּרֻשְׁתָּא, וְסָלִיק לֹון קְמִי קְדָשָׁא בְּרִידָהּ הוּא, וְאֵלִין מְלִין מְמַשׁ, קְנִימִין קְמִיָּה וְאֲמַרִין, אֲנָא פְּרֻשְׁתָּא פְּלַנְיָא, דְּאִשְׁלִימוּ לִי צַבּוּרָא פְּלוּנִי, חֲכִי וְחֲכִי.

כֵּן מִתְעַטְרוֹת בְּתוֹךְ הַפֶּסַח הַקְּדוֹשׁ
אִי אִשְׁתְּלִים כְּדָקָא חַזִי לִיהּ, סְלָקִין אִינוּן מְלִין, וּמִתְעַטְרִין עַל בּוֹרְסִיָּא קַדְיִשָׁא, וְהִהוּא רְתִיבָא מְשַׁמְשָׂא קְמִיָּה, כָּל רְתִיבָא וְרְתִיבָא, פְּרֻשְׁתָּא דְּכָל שַׁבַּתָּא וְשַׁבַּתָּא, וְכֻלְהוּ מִתְעַטְרִין בְּגוּ בּוֹרְסִיָּא קַדְיִשָׁא, וּבְהוּ אִיהִי סְלָקָא לְאִתִּיחְדָּא לְעִילָא לְעִילָא, וְאִתְעַבִּיד כְּלָא כְּלָלָא

מנוי המרכבות הקדושות על כל פֶּרֶשָה
ופֶּרֶשָה

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה קוֹרָא לְיוֹפִיא"ל מְמַנָּה הַגְּדוֹל, וְלַחֲמִשִּׁים וְשָׁלֹשׁ מְרַכְבוֹת קְדוֹשׁוֹת שְׁתַּחַת יְדוֹ שְׁהַתְּמַנּוּ לְשִׁמוּשָׁה שְׁל תוֹרָה, וְכָל מְרַכְבָּה וּמְרַכְבָּה מִנָּה אוֹתָהּ אֵת הַמְרַכְבָּה הַזֶּה עַל פְּרֻשָׁה פְּלוּנִית שְׁבִשְׁבַת פְּלוּנִית, וּמְרַכְבָּה פְּלוּנִית עַל פְּרֻשָׁה פְּלוּנִית שְׁל שַׁבַּת פְּלוּנִית. וְכָל אַחַת וְאַחַת מְשַׁמְשֵׁת אֵת הַתּוֹרָה שְׁל אוֹתָהּ שַׁבַּת שְׁלָה, וְאָסִיר לְנוּ לְעָרַב אֵלָה בְּאֵלָה, וְלֹא לְהַכְנִיס מְרַכְבָּה לְמְרַכְבַּת חַבְרֵתָהּ אֲפִילוּ כְּמֵלֵא נִימָה, וְאֲפִילוּ בְּתִבָּה אַחַת אוּ אֲפִילוּ בְּאוֹת אַחַת. אֵלָא כָּל אַחַת וְאַחַת כְּפִי שְׁפָסֵק לְהוּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכִמוֹ שְׁמִנָּה אוֹתוֹן בְּאוֹתוֹן פְּרֻשִׁיּוֹת, כָּל אַחַת וְאַחַת עַל מְשַׁמְרָתָהּ.

המלים של הפֶּרֶשִׁיּוֹת עולות למעלה
וְלִכְּן כְּשִׁמְתַּעַטְרַת פְּרֻשָׁה זֹו, עוֹלוֹת אוֹתוֹן הַמְּלִים שְׁל אוֹתָהּ הַפְּרֻשָׁה שְׁנִשְׁלֵמָה בְּצַבּוּר, וְאוֹתָהּ מְרַכְבָּה לּוֹקַחַת אוֹתָם, זֹו שְׁמִמְנָה עַל אוֹתָהּ פְּרֻשָׁה, וּמַעֲלָה אוֹתָם לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאוֹתָם מְלִים מְמַשׁ עוֹמְדוֹת לְפָנֵי וְאוֹמְרוֹת: אֲנִי פְּרֻשָׁה פְּלוּנִית שְׁהִשְׁלִימוּנִי צַבּוּר פְּלוּנִי כֶּן וְכֶן.

כֵּן מִתְעַטְרוֹת בְּתוֹךְ הַפֶּסַח הַקְּדוֹשׁ
אִם הִשְׁתַּלְמָה כְּרָאוּי לָהּ, מַעֲלִים אֵת אוֹתוֹן מְלִים, וּמִתְעַטְרוֹת עַל הַפֶּסַח הַקְּדוֹשׁ, וְאוֹתָהּ מְרַכְבָּה מְשַׁמְשֵׁת לְפָנֵינוּ, כָּל מְרַכְבָּה וּמְרַכְבָּה, הַפְּרֻשָׁה שְׁל כָּל שַׁבַּת וְשַׁבַּת, וְכֵן מִתְעַטְרוֹת בְּתוֹךְ הַפֶּסַח הַקְּדוֹשׁ, וּבְהוּן הִיא עוֹלָה לְהַתִּיחַד לְמַעֲלָה לְמַעֲלָה, וְהַכֵּל נַעֲשֶׂה כָּלֵל אַחַד. מִשּׁוּם כֶּן, אֲשֶׁרִי חֲלָקוּ

מי שמשלמים פְּרֻשֶׁת כָּל שַׁבַּת וְשַׁבַּת כְּרָאוּי
כְּמוֹ שֶׁפָּסְקוּ אוֹתָהּ לְמַעַלָּה.

קריאת התורה במנחה של שבת
פְּעֻמִּים קוראים בספר תורה בשבת;
במנחה, בשעה שהדין תלוי לעת ערב,
צריכים להכליל שמאל בימין, שהרי תורה
נתנה משני צדדים, שכתוב (דברים לג) מימינו
אש דת למו, מימין ושמאל. משום כך לספר
התורה במנחה די בעשרה פסוקים או יותר,
אבל לא שלמות הפרשה, שהרי שלמות
הפרשה אינה אלא בימין, והימין תלוי עד
שעת המנחה, והרי פְּרֻשָׁה.

קריאת התורה בשני ובחמישי
בְּשֵׁנִי בשבת ובחמישי בשבת, משום
שיוֹרְדוֹת הַדְּרָגוֹת לְמַטָּה, שֶׁהֵם כָּלל הַתּוֹרָה.
ואם תאמר, הרי נביאים התפרשו למטה -
אֵלָּא כִּי זֶה וְדָאִי. אֵבֶל אֵלֶּה שְׁלֵמַטָּה, כָּלֵם
כָּלֵל שֶׁל הַתּוֹרָה, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד כּוֹלֵל כָּל
אֶחָד וְאֶחָד.

תשעת העולים
וְסוּד הדבר - הַדְּרָגוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת הַלְלוּ הֵן
נִקְרְאוֹת פְּרֻשָּׁה אַחַת, וְאַחַר כֵּן יוֹצְאוֹת
מֵהֵן תִּשְׁעַת דְּרָגוֹת שְׁנֵאֲחֻזוֹת כְּאֶחָד, וּמִשּׁוּם
כֵּן תִּשְׁעָה אַנְשִׁים: שְׁלֹשָׁה בְּמִנְחָה בְּשַׁבַּת,
וּשְׁלֹשָׁה בַּיּוֹם שְׁנֵי, וּשְׁלֹשָׁה בַּיּוֹם חֲמִישִׁי.
הרי תשעה.

ובספר של רב ייבא סבא, במנחה בשבת הרי
התעוררות של שמאל, והנקדה התחתונה
באותו צד השמאל מקבלת סוד התורה. אז

הָדָא. בְּגִין כֵּן, זְכָאָה חוֹלְקִיהָ מֵאֵן
דְּאִשְׁלִים פְּרֻשָּׁתָּהּ רְכַל שַׁבְּתָּהּ וְשַׁבְּתָּהּ,
כְּדָקָא יְאוֹת, כְּמָה דְּאִפְסִיקוּ לְעִילָא.

קריאת התורה במנחה של שבת
הַרִי זְמִנִי, קְרִינֵן בְּסֵפֶר תּוֹרָה בְּשַׁבְּתָּהּ,
בְּמִנְחָה, בְּשַׁעֲתָא דְדִינָא תְּלִיא,
לְעִידֵן עֵרֵב. צְרִיכִין לְאִכְלֵלָא שְׁמָאֵלָא
בִּימִינָא, דְּהָא אוֹרִייתָא מִתְרִין סְטְרִין
אֲתִיְהִיבֵת, דְּכַתִּיב, (דברים לג) מִימִינוֹ אִשׁ
דֵּת לְמוֹ, וְיִמִּינָא וְשְׁמָאֵלָא. בְּגִין כֵּן סֵפֶר
תּוֹרָה בְּמִנְחָה דִּי בְּעֵשְׂרָה פְּסוּקִין, אוֹ
יְתִיר, אֲבָל לֹא שְׁלִימוֹ דְּפְרֻשָּׁתָּהּ, דְּהָא
שְׁלִימוֹ דְּפְרֻשָּׁתָּהּ לֹא הוּי, אֵלָּא בִּימִינָא,
וְיִמִּינָא תְּלִיא עַד שַׁעֲתָא דְּמִנְחָה, וְהָא
אוֹקְמוּהָ.

קריאת התורה בשני ובחמישי
בְּשֵׁנִי בשבת, ובחמישי בשבת, בגין
דְּקָא נְחִתִּין דְּרִגִין לְתַתָּא, דְּאִינֵן
כָּלֵלָא דְּאוֹרִייתָא. וְאִי תִּימָא, הָא נְבִיאִין
מִתְפָּרְשִׁין לְתַתָּא. אֵלָּא הֵכִי הוּא וְדָאִי,
אֲבָל הֵנִי דְּלְתַתָּא, כָּלֵהוּ כָּלֵלָא
דְּאוֹרִייתָא, וְכָל חַד וְחַד כָּלִיל לְכָל חַד
וְחַד.

תשעת העולים
וְרִזָּא דְּמִלָּה, אֵלִין דְּרִגִין עֲלָאִין, אִינֵן
אֶקְרוּן פְּרֻשָּׁתָּהּ הָדָא, וְלְכַתְר
נִפְקִין מִנִּיְהוּ תִשְׁעַת דְּרִגִין, דְּאֲתַאחְדֵּן
כְּהָדָא, וּבְגִין כֵּן תִּשְׁעָה גּוֹבְרִין, תִּלְת
בְּשַׁבְּתָּהּ בְּמִנְחָה, וְתִלְת בַּיּוֹמָא תְּנִינָא,
וְתִלְת בַּיּוֹמָא חֲמִשָּׁא, הָא תִּשְׁעָה.

ובספרא דרב ייבא סבא, במנחה
בשבתא, הָא אֲתַעֵר רִזָּא
דְּשְׁמָאֵלָא, וְנִקְוֵדָה תַּתָּא, בְּהוּא סְטְרָא

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה נּוֹסַעַת מֵצֵד שְׂמָאל, וּמְשַׁלָּה אֲנֹו קוֹרְאִים.

שְׁהַרִי הִיא עוֹמְדַת בְּסוּד שֶׁל תְּשַׁע (סְפִירוֹת), וְקוֹרְאִים תְּשַׁעָה, וְהֵם שְׁשֵׁה שֶׁל חַל וּשְׁלֹשֶׁה בְּשַׁעָה שֶׁהַשְּׂמָאל מֵתַעֲוֹר בְּשַׁבָּת, וְלֶהֱכַלִּיל הַכֹּל כְּאַחַד. וְהִיא מֵתַעֲטֶרֶת בָּהֶם בְּשְׁלֹשֶׁה צְדָדִים, כְּמוֹ שְׁלֹשֶׁת הַצְּדָדִים הָעֲלִיוֹנִים שֶׁהֵם כָּלֵל שֶׁל פְּרֻשַׁת הַשַּׁבָּת. אֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ שֶׁל מִי שִׂזוּכָה לְכַבּוֹד הַשַּׁבָּת. אֲשֶׁרִי בְּשֵׁנִי הָעוֹלָמוֹת, בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

דְּשִׂמָא לֹא, מִקְבְּלָא רְזָא דְאוּרִיָּתָא, כְּדִין בְּהֵיא שְׁעָתָא, נְטִילָא מִסְטְרָא דְשִׂמָא לֹא, וּמְדִילֵיה קְרִינָן.

דְּהָא אִיהִי קַיִמָא כְּרְזָא דְתַשַׁע, (נ"א סְפִירוֹת) וְקְרִינָן תַשַׁע, וְאִינוּן שִׁית דְּחוּל, וְתַלַת בְּשַׁעָתָא דְאַתְעַר שְׂמָא לֹא כְּשַׁבְתָּא, וְלֹא תַפְלָלָא כְּלָא כְּחָדָא. וְאִיהִי מֵתַעֲטְרָא בְּהוּ, בְּתַלַת סְטְרִין, כְּגוּוּנָא דְתַלַת סְטְרִין עֲלָיון, דְּאִינוּן כָּלֵלָא דְפְרֻשַׁתָּא דְשַׁבְתָּא. זְכָאָה חוֹלְקִיה מְאֵן דְּזְכִי לִיקְרָא דְשַׁבְתָּא, זְכָאָה אִיהוּ כְּתְרִין עֲלָמִין, בְּעֲלָמָא דִין, וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי.

סֵפֶר הַזֵּהוֹר הַקְּדוֹשׁ חֶק לְיִשְׂרָאֵל דֵּף הַיּוֹמִי
עִם לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ – מְנוּקָד מְפָסֵק וּמְחוּלָק לְקַטְעִים
מְסֻדָּר עַל הַפְּרָשִׁיּוֹת

זֶהַר הַשַּׁבָּת

פְּרָק ח'

פְּרָשִׁיּוֹת

וַיִּשְׁלַח - בְּהַעֲלוֹתָּהּ

תְּפִלוֹת הַשַּׁבָּת וְעֵנֶג שַׁבָּת

פָּרְקַח'

- פא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל
- פא תְּפִלוֹת הַשַּׁבָּת
- פב שְׂמֵחַת הָאֱמוּנָה
- פב סְעוּדוֹת שַׁבָּת
- פב חֲשִׁיבוֹת שְׁלֹשֶׁת סְעוּדוֹת שַׁבָּת
- פג עֲרֻכָּה שֶׁל שְׁעָה
- פד קוֹל הַרְשָׁב"י

להזכירכם,

ישנה חלוקה נוספת לג' סעודות של שבת:

- שמונה פרקים [א-ח] לסעודה הראשונה: ז'פים כז-פד.
- שמונה פרקים [ט-טז] לסעודה השנייה: ז'פים פה-קמ.
- שמונה פרקים [י"ז-כד] לסעודה השלישית: ז'פים קמא-קצח.

כָּתָר יִתְּנוּ (חלק ג' ומ"ב, א' ר"מ)

וְתִנְאִין וְאִמְרָאין, כָּל מוֹסְפִין דְּשַׁבְּתוֹת וַיְמִים טוֹבִים, כָּל מוֹסְפֵי דְאִמְרִין בֵּיהּ כָּתָר, מִהֲכָא אֲשַׁתְּמוּדְעִין. וְכָל צְלוֹתֵין דִּישְׂרָאֵל, רִיחָא דְלֵהוֹן, כְּרִיחָא (שיר השירים ג) דְּמִזְר וּלְבוֹנָה וְכָל אֲבָקָת רוּכָל, בְּשָׂאָר יוֹמִין. אֲבָל בְּשַׁבְּתוֹת וַיְמִים טוֹבִים, חֲשִׁיב עֲלֵיהּ מִכָּל מִינֵי בְּשָׂמִים.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל (תקוני זהר ל"ה, א)

וְכַד בַּר נֶשׁ מְצִלִי, צְרִיךְ בְּקַדְמֵיחָא לְנַחְתָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְאִיהוּ יְהו"ה בְּקִרְיַת שְׁמַע, וְלִיהּ אִמְרִין שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, בְּכָל שַׁבְּתוֹת וַיְמִין טָבִין, בְּגִין דְּיוֹמִין דְּחֹל תְּרַעָא דְהִיכְלָא פְּנִימָאָה אִיהִי סְתִימָא, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (יחזקאל מו א) כֹּה אָמַר אֲדֹנָי אֱלֹהִים שְׁעַר הַחֲצֵר הַפְּנִימִית הַפְּנֵה קִדְּיִם יְהִי סָגוּר שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה, וְאִמְרֵי בְּגִין דְּמַטְטְרוֹן שְׁלִיט עֲלֵיהּ, וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת דְּיִתִּי בַּעֲלָהּ יִפְתַּח, וְכֵן בְּיוֹם הַחֲדָשׁ יִפְתַּח, וּבְגִין דָּא, כַּד נַחֲתַת בַּר נֶשׁ יְהו"ה בְּקִרְיַת שְׁמַע, צְרִיךְ לְנַחְתָּא לִיהּ בְּאֲדֹנָי, דְּאִיהוּ כְּפֹמִיָּה, וּבְגִין דָּא אֲדֹנָי שְׁפָתַי תִּפְתַּח וּפִי יִגִּיד תְּהַלְתֵּךְ.

תפלות השבת

דְּתַלַּת צְלוֹתֵין אֵינוֹן בְּשַׁבָּת, וּרְבִיעֵאָה צְלוֹתָא דְּמוֹסְפֵי, צְלוֹתָא דְּעַרְבִית אַתָּה קְדֻשָּׁתָא, וְדָא שְׂכִינְתָּא תְּתָאָה, דְּאִיהִי מְסַטְרָא דְּשְׂמָאֲלָא, דְּתַמְּן לְיוֹאֵי דְּאִתְמַר בְּהוֹן וְקְדֻשָּׁתָא אֵת הַלּוֹיִם, צְלוֹתָא דְּשַׁחְרִית יִשְׁמַח מִשָּׁה בְּמַתְּנַת חֲלָקוֹ, וְדָא נִשְׁמַת כָּל חַי, דְּאִיהִי אִימָא עֲלָאָה, עֲלָה אִתְמַר (תהלים סו יז) אִם תִּשְׁכַּבּוּן בֵּין שַׁפְּתַיִם, אִם תִּקְרִי אִם אֲלָא אִם, דְּעֲלָה

כָּתָר יִתְּנוּ

וְתִנְאִים וְאִמְרָאִים, כָּל מוֹסְפִים שְׁל שַׁבְּתוֹת וַיְמִים טוֹבִים, כָּל מוֹסְפֵי שְׂאִמְרִים בּוֹ כָּתָר - מְכָאן נּוֹדְעִים. וְכָל תְּפִלוֹת שְׁל יִשְׂרָאֵל, רִיחֹן כְּרִיחַ שְׁל (שיר השירים ג) מִזְר וּלְבוֹנָה וְכָל אֲבָקָת רוּכָל, בְּשָׂאָר יְמִים. אֲבָל בְּשַׁבְּתוֹת וַיְמִים טוֹבִים חֲשִׁיב עֲלֵיו מִינֵי בְּשָׂמִים.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל

וְכִשְׂאָדָם מִתְּפַלֵּל, צְרִיךְ בְּהַתְּחֵלָה לְהוֹרִיד אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא יְהו"ה, בְּקִרְיַת שְׁמַע, וְאִין אִמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל בְּכָל שַׁבְּתוֹת וַיְמִים טוֹבִים, מִשּׁוּם שְׂבִימִים שְׁל חֹל, שְׁעַר הַהִיכָל הַפְּנִימִי הוּא סְתוּם. זְהוּ שְׂכַתוּב כֹּה אָמַר אֲדֹנָי אֱלֹהִים שְׁעַר הַחֲצֵר הַפְּנִימִית הַפְּנֵה קִדְּיִם יְהִי סָגוּר שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה, וְלָמָּה? מִשּׁוּם שְׂמַטְטְרוֹן שְׁל שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם, וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׂבִיבָא בַּעֲלָהּ יִפְתַּח, וְכֵן בְּיוֹם הַחֲדָשׁ יִפְתַּח, וּמִשּׁוּם זֶה, כְּשִׁמּוּרִיד אָדָם יְהו"ה בְּקִרְיַת שְׁמַע, צְרִיךְ לְהוֹרִיד אוֹתוֹ בְּאֲדֹנָי, שֶׁהוּא בְּפִיו, וּמִשּׁוּם זֶה אֲדֹנָי שְׁפָתַי תִּפְתַּח וּפִי יִגִּיד תְּהַלְתֵּךְ.

תפלות השבת

שְׁשַׁלַּשׁ תְּפִלוֹת הֵן בְּשַׁבָּת, וּרְבִיעֵית תְּפִלַּת מוֹסְפֵי, תְּפִלַּת עַרְבִית אַתָּה קְדֻשָּׁתָא, וְזוֹ שְׂכִינְתָּא תְּחַתּוּנָה שְׁהִיא מִצַּד הַשְּׂמָאל, שְׂשֵׁם הַלּוֹיִם, שְׂנַאֲמַר בְּהֵן וְקְדֻשָּׁתָא אֵת הַלּוֹיִם. תְּפִלַּת שַׁחְרִית, יִשְׁמַח מִשָּׁה בְּמַתְּנַת חֲלָקוֹ, וְזֶה נִשְׁמַת כָּל חַי, שֶׁהִיא הָאֵם הַעֲלִיּוֹנָה, עֲלֵיהּ נַאֲמַר אִם תִּשְׁכַּבּוּן בֵּין שַׁפְּתַיִם, אִם תִּקְרִי אִם אֲלָא אִם, שְׁעֲלֵיהּ נַאֲמַר וַיִּשְׁכַּב בְּמִקּוֹם הַהוּא, בְּמִקּוֹם שְׂיִשׁ כ"ב אוֹתִיּוֹת שְׁל הַתּוֹרָה,

שׁוֹכְבֵת שָׁם. אֲשֶׁרִי הוּא הַפָּה שֶׁהַתּוֹרָה שָׁל אוֹתָהּ שְׁעָה שׁוֹכְבֵת שָׁם.

שְׁמַחַת הָאֲמוּנָה

הַתְּפִלָּה הַשְּׁלִישִׁית, אַתָּה אֶחָד וְשִׁמְךָ אֶחָד, זֶה יְהו"ה הַעֲמוּד הַאֲמֻצְעִי שְׁאוּחַז בְּשִׁנְיָהּ, וְהוּא נִשְׁמָה יִתְרָה וְרוּחַ יִתְרָה וְנֶפֶשׁ יִתְרָה. נֶפֶשׁ יִתְרָה בְּעֶרְבֵי שֶׁבֶת - אַתָּה קֹדֶשׁתָּ. נִשְׁמָה יִתְרָה - נִשְׁמַת כָּל חַי, שְׁנֹאֲמַר בְּהַ יִשְׁמַח מִשֶּׁהַ בְּמִתְנַת חֶלְקוֹ. רוּחַ יִתְרָה - אַתָּה אֶחָד וְשִׁמְךָ אֶחָד. אֲשֶׁרִי הוּא מִי שְׁפּוֹתַח אֵת פִּי בְּשִׁלְשׁ תְּפִלוֹת לְקַבֵּל אוֹתָם בְּשֶׁבֶת. תְּפִלַּת מוֹסֵף זֶה צְדִיק, שְׁכּוֹלֵל אֵת כָּל הַתְּפִלוֹת, וְבוֹ אוֹמְרִים בְּתְּפִלַּת מוֹסֵף כְּתוּב יִתְנוּ לָךְ יְהו"ה אֱלֹהֵינוּ, וְהַכְּתוּב הוּא כְּתוּב עֲלֵינוּ, יְהו"ה אֱלֹהֵינוּ - אָבָא וְאֵמָא, וְקְדוּשׁ קְדוּשׁ קְדוּשׁ - שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת, יְהו"ה צְבָאוֹת - בְּרִית מִיֵּלָה וּשְׁתֵּי יָרְכִים שָׁל אֵמָת, מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ זוֹ שְׁכִינָהּ.

סְעוּדוֹת שֶׁבֶת

וְעַל כֵּן נִתְּוֹסְפָה נִשְׁמָה שָׁל שְׁמַחָה בְּשֶׁבֶת. וְצָרִיף הָאָדָם לְשִׁמוּחַ בְּשִׁלְשׁ סְעוּדוֹת שָׁל שֶׁבֶת, שְׁהָרִי כָּל הָאֲמוּנָה, וְכָל כְּלָלוֹת הָאֲמוּנָה, בּוֹ נִמְצָא, וְצָרִיף הָאָדָם לְעִרוּף הַשּׁוֹלְחָן, וְלֹאֲכּוֹל שְׁלֹשׁ סְעוּדוֹת שָׁל הָאֲמוּנָה, וְלְשִׁמוּחַ בָּהֶם.

חִשְׁבוֹת שְׁלֹשֶׁת סְעוּדוֹת שֶׁבֶת

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מֵעִיר עָלִי לְכָל אֵלּוּ שְׁכָאן שְׁהָרִי מִיָּמַי לֹא בִּיטְלָתִי אֵלּוּ הַשְּׁלֹשׁ סְעוּדוֹת, וּבְזַכּוּתָם לֹא הוּצַרְכְּתִי לְתַעֲנִית בְּשֶׁבֶת, וְאִפְלוּ בְּיָמַי אַחֲרֵים לֹא הוּצַרְכְּתִי

אֶתְמַר (בְּרֵאשִׁית כח יא) וַיִּשְׁכַּב בְּמָקוֹם הַהוּא, בְּאֶתֶר דִּישׁ כ"ב אֶתוֹן דְּאוּרִייתָא שְׁכִיבַת תַּמָּן, זַכָּאָה אִיהִי פּוּמָא, דְּאוּרִייתָא דִּהִיא שְׁעָתָא שְׁכִיבַת תַּמָּן.

שְׁמַחַת הָאֲמוּנָה

צְלוֹתָא תְּלִיתָאָה אַתָּה אֶחָד וְשִׁמְךָ אֶחָד, דָּא יְהו"ה עֲמוּדָא דְאֲמֻצְעִיתָא דְאֶחָד בְּתְּרוּיָהּ, וְאִינוּן נִשְׁמָה יִתְרָה וְרוּחַ יִתְרָה וְנֶפֶשׁ יִתְרָה, נֶפֶשׁ יִתְרָה בְּעֶרְבֵי שֶׁבֶת, אַתָּה קֹדֶשׁתָּ. נִשְׁמָה יִתְרָה נִשְׁמַת כָּל חַי, דְּאֶתְמַר בְּהַ יִשְׁמַח מִשֶּׁהַ בְּמִתְנַת חֶלְקוֹ, רוּחַ יִתְרָה אַתָּה אֶחָד וְשִׁמְךָ אֶחָד, זַכָּאָה אִיהוּ מָאן דְּאֶתְפַּתַּח פּוּמוּי בְּתִלַּת צְלוֹתֵינוּ, לְקַבֵּלָא לּוֹן בְּשֶׁבֶת, תְּפִלַּת מוֹסֵף דָּא צְדִיק, דְּכִלִּיל כְּלָהוּ צְלוֹתֵינוּ, וּבִיהַ אֲמַרִין בְּצְלוֹתָא דְּמוֹסֵף כְּתוּב יִתְנוּ לָךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְכְתוּב אִיהוּ כְּתוּב עֲלֵינוּ, יְיָ אֱלֹהֵינוּ אָבָא וְאֵמָא, קְדוּשׁ קְדוּשׁ קְדוּשׁ תְּלַת אַבְהוֹן, יְיָ צְבָאוֹת בְּרִית מִיֵּלָה וְתַרְוִין יָרְכִי קְשׁוּמָא, מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ דָּא שְׁכִינָתָא.

סְעוּדוֹת שֶׁבֶת (חֶלֶק ג' רפ"ח, ב)

וְעַל דָּא אֶתְוֹסֵף נִשְׁמַתָּא דְּחָדוּ בְּשֶׁבֶתָא. וּבְעֵי בְּרַ נֶשׁ לְמַחְדֵּי בְּתִלַּת סְעוּדָתִי דְּשֶׁבֶתָא, דְּהָא כָּל מְהִימְנוּתָא, וְכָל כְּלָלָא דְּמְהִימְנוּתָא, בִּיהַ אֲשַׁתְּכַח, וּבְעֵי בְּרַ נֶשׁ לְסַדְרָא פְּתוּרָא, וְלִמְיַכַּל תְּלַת סְעוּדָתִי דְּמְהִימְנוּתָא, וְלִמַּחְדֵּי כְּהוּ.

חִשְׁבוֹת שְׁלֹשֶׁת סְעוּדוֹת שֶׁבֶת

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֶסְהַדְנָא עָלִי לְכָל אֵלּוּן דְּהָכָא, דְּהָא מִן יוּמָאֵי לָא כְּטִילְנָא אֵלּוּן תְּלַת סְעוּדָתִי, וּבְגִינְהוֹן לָא אֲצַטְרִיכְנָא לְתַעֲנִיתָא בְּשֶׁבֶתָא.

כל שפן בשבת. שמי שזוכה בהם זוכה לאמונה שלמה. סעודה אחת של המלכה. וסעודה אחת של העתיק הקדוש סתום מכל הסתומים. ובאותו עולם יזכה בהם לאלו. הרצון הזה פאשר מתגלה כל הדינים נכנעים משלשלאותיהם.

ואפילו כיומי אחריו לא אצטריכנא, כל שפן בשבתא. דמאן דזכי בהו, זכי למיהימנותא שלימתא. חר, סעודתא דמטרוניתא. וחד, סעודתא דמלכא קדישא. וחד, סעודתא דעתיקא קדישא, סתימא דכל סתימין. ובההוא עלמא יזכי בהו לאלין. האי רצון בד אתגלייא, כל דינין אתכפין משולשליהון.

המשך "ערכה של שנה" מעמוד סח

הגה"ק רבי אליעזר פאפו זי"ע בפלא יועץ (ערוך חדושי) כתב: רק שיעמל בכל כוחו לחדש חדושי תורה דהינו להקשות ולתרוץ בתנ"ך ובש"ס, או לפרש פרושים בפרד"ס על תנ"ך וש"ס. ואחר כך כתב: וגם לימוד ספר הזהר הקדוש אף באין מבין חשוב לו פאלו חדש חדושים, עכ"ל. הראת לדעת דהלומד זהר הקדוש, יוצא ידי חובת חדושי תורה גם בכל הפרד"ס, וזהו בודאי חדושים אמתיים ותורה לשמה, ובהר הקדוש בהקדמה" (דף ד' ע"ב ודף ה' ע"א) כתב, דכמה צריך לזהר שיהא תורתו תורת אמת, ועתה על ידי הלימוד הנפלא בזהר הקדוש, ששעה שנה שנה, כדברי ה"פסא מלך", ובשבת עולה לערך אלה שנה, כדברי הבן איש חי זי"ע, ובשמה

לקטלא בני נשא. ועל דא (משלי ז) "כי רבים חללים הפילה", מאן הפילה, דא ההיא חטאה' דקטלית בני נשא. מאן גרים דא, תלמיד חכם דלא מטי להוראה ומורה, רחמנא לשזבן. - [באור: ועל זה כתוב (ישעיה ה): "הוי משכי העון בחבלי השוא". העון זה הזכר. "וכעבות העגלה חטאה", מי החטאה? זו הנקבה שנקראת חטאה. הוא מושך את אותו שנקרא עון באותם חבלי השוא. ואחר כך כעבות העגלה חטאה, את אותה הנקבה שנקראת חטאה, ששם התגברה להיות טסה להרג בני אדם. ועל זה (משלי ז): "כי רבים חללים הפילה". מי הפילה? זו אותה החטאה שהורגת בני אדם. מי גרם את זה? תלמיד החכם שלא הגיע להוראה ומורה. הרחמן יצילנו].

ה כתוב בהקדמת הזהר (דף ד' ע"ב, ודף ה' ע"א): בראשית. רבי שמעון פתח (ישעיה נא) "ואשים דברי בפיר". כמה אית ליה לבר נש לאשתדלא באורייתא וממא וליקלא, בגין דקדשא ברין הוא ציית לקלהון דאנון דמתעסקי באורייתא, ובכל מלה דאתחדש באורייתא על דא דהוא דאשתדל באורייתא, עביד רקיעא חדא. - [באור: בראשית. רבי שמעון פתח, (ישעיה נא): "ואשים דברי בפיר". כמה יש לאדם להשתדל בתורה יומם ולילה, משום שהקדוש ברוך הוא מקשיב לקולות אותם שמתעסקים בתורה. ובכל דבר שמתחדש בתורה על ידי אותו שמשתדל בתורה, עושה רקיע אחד] (ועו שם באורך).

אמר רבי שמעון לחבריא, במטותא מנייכו דלא תפקון מפומיכו מלה דאורייתא דלא ידעתון ולא שמעתון מאילנא רבבא כדקא יאות, בגין דלא תהוון גרמין ליהוא חטאה לקטלא

(ובהמשך) ועל דא כתיב (ישעיה ה) "הוי מושכי העון בחבלי השוא". 'העון' דא דכורא. "וכעבות העגלה חטאה". מאן חטאה', דא נוקבא דאקרי חטאה. איהו משיך ההוא דאקרי עון באנון 'חבלי השוא'. ולבתר "כעבות העגלה חטאה", להיא נוקבא דאקרי חטאה', דתמן אתתקפת למחוי טס

למליון שנה, כדברי האורחות צדיקים, ובסורים כפול מאה, כדאיתא באבות דרבי נתן (פרק ג' משנה ו'), לפי שטוב לו לאדם דבר אחד בצער ממאה בריוחי, וגם צער כבישת היצר נחשב ליסורים, [ככתוב בספרים הקדושים] ואיתא בילקוט שמעוני (קהלת פרק ב - רמז תתקסח): אמר רבי חנינא בר פפא תורה שלמדתי באף נתקיימה לי. בואו וראו: שעה אחת לימוד זהר הקדוש בשבת קודש, שנה מאה מליון שנה תורה, ועוד, נחשב כמו שמחדשים חדושים בתורה, ובכך כל אחד ימצא תיקון ונחת לנשמתו.

בנו בעונותינו הרבים וסר מרע משתולל על הבריות, (פרש רש"י בסנהדרין צ"ז ע"א ע"ב כל העולם אומרין עליו שוטה הוא, היינו משתולל לשון שטות), ונראי ה' ומאסו אצל כמה סוגי אנשים. ויש אנשים אשר בשביל לעשות את גניהם יהודים קשרים כדת התורה, מקבלים עליהם להיות חיי עני ודוחק כל ימיהם, ומשאריה עמלם יפרישו שכר למלמדים ומורים שיחזקו בגניהם בתורת ה'. ואינם מהגרים ממקומם למרות עונגם ודוחקם למקומות הרחוקים שהפרינסה מצויה יותר בשביל חנוך גניהם לתורה ונראה, בודאי נוכל לומר דנחשב זה תשובה לה' בכל לב ונפש.

אכלוסין דבר נש למגנא. פתחו כלהון ואמרו, רחמנא לשזבן, ורחמנא לשזבן. - [באור: אמר רבי שמעון לחברים, בבקשה מכם שלא תוציאו מפיהם דבר תורה שלא ידעתם ולא שמעתם מעץ גדול כראוי, כדי שלא יהיו גורמים לאותה החטאה להרג המוני בני אדם לחנם. פתחו כלם ואמרו, הרחמן יצילנו, הרחמן יצילנו].

ו. כתב החפץ חיים בספר "צפית לישועה" (פרק א'): וידוע דאיתא באבות דרבי נתן דפעם אחת בצער שקול ממאה פעמים שלא בצער, ועבודת השם יתברך כעת היא טהורה ונקיה שאין בה מטרה לכבוד או שאר פניות, כי אדרבא נתקיים

המשך בעמוד צ

קול הרשב"י
שיעור בזוהר היומי
0722-990055

ניתן לשמוע שיעורים של הזוהר הקדוש בלשון הקודש בלשון קלה ונעימה.

ב-20 דקות בלבד ביום-
ניתן לסיים כל ספר הזוהר בתוך 3 שנים!.

השיעורים נמסרים על ידי הגה"צ רבי אריה ברדה שליט"א

בשיתוף עם "מפעל הזוהר העולמי" מיסודו של כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א.

ניתן גם להשיג דיסקים לשמיעה
טלפון: 0544577956 / 0548-436784

זֶהָר הַשֵּׁבֶת

פְּרָק ט'

פְּרָשִׁיּוֹת

וַיֵּשֶׁב - שְׁלַח

שְׁלַחַן הַשֵּׁבֶת

וּבִרְכַת הַמִּלֻּאִים

פֶּרֶק ט'

- פז שְׂכַר הַצְדָּקָה
- פז שְׁלַחַן שֶׁבֶת
- פח הַשְּׂגָחָה עַל שׁוּמְרֵי וּמַעֲנֵגֵי שֶׁבֶת כְּרָאִי
- פח נֶהָר דִּינֹור
- פח בְּרַכַּת הַשְּׁלַחַן
- פט עוֹנָשׁוֹ שֶׁל שְׁלַחַן שְׁאִינוֹ כְּרָאִי
- פט שְׂכַר מַעֲנֵגֵי הַשֶּׁבֶת
- צ עֶרְכָּה שֶׁל שְׁעָה

להזכירכם,

ישנה חלוקה נוספת לג' סעודות של שבת:

- שמונה פרקים [א-ח] לסעודה הראשונה: דפים כז-פד.
- שמונה פרקים [ט-טז] לסעודה השנייה: דפים פה-קמ.
- שמונה פרקים [י"ז-כד] לסעודה השלישית: דפים קמא-קצח.

שכר הצדקה (חלק ג רמ"ה, ב ר"מ)

חמישאה, אוקמוה מארי מתניתין, דצריך להאריך על פתוריה, בגין דצדקה ואריך יומיו, דלא יתקצרון. כגוונא דאורייתא איהו אריכות יומין, בתרין עלמין, בעלמא דין ובעלמא דאתי לנשמתא. אוף הכי צדקה, איהי אריכות יומין לגופא, בתרין עלמין, הדא הוא דכתיב, (דברים ז) כי הוא חייך וארך ימך. כי הוא חייך בעולם הזה וארך ימך בעולם הבא. דעלמא דאתי לגופא לתחתית המתים, דלכתר דניקום לא ימות. וכגוונא דעלמא דאתי יהא קיים, הכי עלמא דין יהא קיים.

שלחן שבת (תקוני זהר פ"ד, א)

ושבת צריך לתקנא ביה פתורא בארבע רגליו, כגוונא דפתורא דלעילא דאתמר ביה (יחזקאל מא כב) זה השלחן אשר לפני יהו"ה, ועלה אתמר (תהלים כג ה) תערוך לפני שלחן, פתורא דקודשא בריך הוא דא שכינתא, איהי מסטרא דצפון דאיהו גבורה, וכגין דא תקינו מארי מתניתין שלחן בצפון, ונר דליק לימינא כגוונא דלעילא, דאתמר ביה מגורה בדרום, מטה באמצעיתא מסטרא דעמודא דאמצעיתא.

(ח"ב רנ"ב, ב)

אי זכי, נפקא האי צלותא, ומתגלגלא האי שאלתא, ונפקן עמה תריסר ממנן, וכל חד וחד תבעין מעם ההוא רוחא, קיומא בהאי שאלתא, ואתקיימא בהו.

שכר הצדקה

חמישי - פרושוהו בעלי המשנה, שצריך להאריך על השלחן בגלל עניים. וסוד הדבר - בגלל הצדקה ואריך ימיו, שלא יתקצרו. כמו התורה שהיא אריכות ימים בשני עולמות, בעולם הזה ובעולם הבא לנשמות - אף כך הצדקה היא אריכות ימים לגוף בשני עולמות. זהו שכתוב (דברים ז) כי הוא חייך וארך ימך. כי הוא חייך - בעולם הזה. וארך ימך - בעולם הבא. שעולם הבא לגוף לתחתית המתים, שאחר שיקום לא ימות. וכמו שהעולם הבא יהיה עומד, כך העולם הזה יהיה עומד.

שלחן שבת

ובשבת צריך לתקן שלחן עם ארבע רגלים, כמו השלחן שלמעלה, שנאמר בו זה השלחן אשר לפני יהו"ה, ועליה נאמר תערוך לפני שלחן, שלחנו של הקדוש ברוך הוא זו השכינה, היא מצד הצפון שהוא גבורה, ומשום זה תקנו בעלי המשנה שלחן בצפון, ונר דולק לימין כמו שלמעלה, שנאמר בו מגורה בדרום, מטה באמצע מצד העמוד האמצעי.

אם זוכה - יוצאת התפלה הזו, ומתגלגלת הבקשה הזו, ויוצאים עמה שנים עשר ממנים, וכל אחד ואחד תובעים מעם אותה הרוח קיום בבקשה הזו, ומתקיימת בהם.

הַשְּׁגָחָה עַל שׁוֹמְרֵי וּמַעֲנֵגֵי שַׁבַּת כְּרָאוּי
תַּחַת הַחֲתִיָּה הַזֹּאת אַרְבַּעַת שָׁרְפִים לֹהֲטִים:
 שָׂרְפָא"ל, בְּרַקִּיא"ל, קְרִישִׁיא"ל, קְדוּמִיא"ה.
 וְאַרְבַּעַת הַלָּלוּ שֶׁתַּחַת הַחֲתִיָּה הַזֹּאת עוֹמְדִים
 לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם. אֵלֹהֵי הָאַרְבַּעַת
 עוֹמְדִים לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם, וְהֵם
 מְמַנִּים לְהַשְׁגִּיחַ בְּכָל אוֹתָם שְׁשׁוֹמְרֵים אֶת
 יוֹם הַשַּׁבָּת וּמַעֲנֵגִים אֶת הַשַּׁבָּת כְּרָאוּי.

מֵהָאַרְבַּעַת הַלָּלוּ, כְּשֶׁנוֹסְעִים, יוֹצְאִים שְׂבִיבֵי
 אֵשׁ, וּמֵהַשְּׂבִיבִים הַלָּלוּ נַעֲשִׂים שְׂבָעִים
 וּשְׁנַיִם גְּלָגְלִים לֹהֲטִים בָּאֵשׁ. מִכָּאן נַעֲשֶׂה
 נֶהַר דִּינּוּר. אֶלֶף אֶלְפִים יִשְׁמְשׁוּ אֶת אוֹתוֹ
 הַנֶּהַר. כָּל אוֹתָם שְׁמַעֲנֵגִים שַׁבַּת, אַרְבַּעַת
 הַמְּמַנִּים הַלָּלוּ מְשַׁגְּיחִים בְּכָל אוֹתָם
 שְׁמַעֲנֵגִים אֶת הַשַּׁבָּת, וְהַחֲתִיָּה הַזֹּאת עוֹמְדַת
 עֲלֵיהֶם, וְנוֹסְעִים בְּשִׁבְלָה תַּחֲתֶיהָ.

נֶהַר דִּינּוּר

בְּכָל יוֹם זֹרֵם אוֹתוֹ נֶהַר דִּינּוּר וְשׁוֹרֵף
 כְּמֵה רֹחוֹת וְכֵמֵה שְׁלִיטִים. וְכִשְׁנֹכְנֶסֶת
שַׁבַּת, יוֹצֵא כְרוֹז, וְשׁוֹכֵף אוֹתוֹ נֶהַר דִּינּוּר,
וְהַסְּעָרוֹת וְהַזִּיקִים וְהַשְּׂבִיבִים שׁוֹכְכִים.
 וְהַחֲתִיָּה הַזֹּאת הוֹלֶכֶת וְעוֹלָה עַל אַרְבַּעַת
 הַשָּׂרְפִים הַלָּלוּ שְׁאֻמְרָנוּ, וְנִכְנָסֶת לְתוֹךְ
 אֲמֻצָּע הַהִיכָל הַזֶּה לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנֹקְרָא
 עֲנָג.

בְּרַכַּת הַשְּׁלַחן

מִשׁוֹם שֶׁבְּמִקוֹם הַזֶּה, כְּשֶׁנִּכְנָסֶת שַׁבַּת,
מִסֵּת דָּרִים שָׁם כָּל שְׁלַחֲנוֹת בְּנֵי הָעוֹלָם,
 שְׁנֹקְרָאִים בְּנֵי הַיְכָל הַמְּלֹךְ. וְאֶלֶף אֶלְפִים
 וְרִבּוֹא רַבּוֹת עוֹמְדִים עַל אוֹתָם הַשְּׁלַחֲנוֹת.
 וְהַחֲתִיָּה הָעֲלִיוֹנָה הַזֹּאת עַל אַרְבַּעַת הַשָּׂרְפִים
 הַלָּלוּ, וְנִכְנָסֶת לְאוֹתוֹ מְקוֹם, וְרוֹאֶה שָׁם אֶת
 כָּל אוֹתָם הַשְּׁלַחֲנוֹת (וְכָל אוֹתָם שְׁנוּמְדִים עֲלֵיהֶם),

הַשְּׁגָחָה עַל שׁוֹמְרֵי וּמַעֲנֵגֵי שַׁבַּת כְּרָאוּי
תַּחַת הַחֲתִיָּה הַזֹּאת אַרְבַּעַת שָׁרְפִין
 מְלַהֲטִין, שָׂרְפָא"ל, בְּרַקִּיא"ל,
 קְרִישִׁיא"ל קְדוּמִיא"ה. וְאֵלֵין אַרְבַּעַת תַּחֲתֵי
 הַחֲתִיָּה קְיִימִין לְאַרְבַּע סְטְרֵי עֲלָמָא,
 אֵלֵין אַרְבַּע קְיִימֵי לְאַרְבַּע סְטְרֵי עֲלָמָא,
 וְאֵינוּן מְמַנֵּן לְאַשְׁנַחֲתָא בְּכָל אֵינוּן דְּנִטְרֵי
 יוֹמָא דְּשַׁבְּתָא, וּמַעֲנֵגֵי שַׁבְּתָא כְּרָקָא
 יְאוּת.

מֵאֵלֵין אַרְבַּע כַּד נִטְלֵי, נִפְקֵי שְׂבִיבִין
 דְּאֵשָׁא, וּמֵאֵלֵין שְׂבִיבִין
 אֲתַעֲבִידוּ שְׂבָעִין וְתֵרִין גְּלָגְלִין, מְלַהֲטִין
 בְּאֵשָׁא. מֵהֵכָא אֲתַעֲבִיד נֶהַר דִּינּוּר. אֶלֶף
 אֶלְפִין יִשְׁמְשׁוּנִיָּה לְהֵהוּא נֶהַרָא. כָּל אֵינוּן
 דְּמַעֲנֵגֵי שַׁבְּתָא, אֵלֵין אַרְבַּע מְמַנֵּן מִשְׁגָּחִין
 בְּכָל אֵינוּן דְּמַעֲנֵגֵי שַׁבְּתָא, וְהֵיא חֲתִיָּה
 קְיִימָא עֲלֵיהוּ, וְנִטְלֵי בְּגִינָה תַּחֲתֶיהָ.

נֶהַר דִּינּוּר

בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, נִגִּיד הֵהוּא נֶהַר דִּינּוּר,
 וְאוֹקִיר לְכַמְּה רֹחוּין, וְלְכַמְּה
 שְׁלִיטִין. וְכַד עֵייל שַׁבְּתָא, כְּרוֹזָא נִפְקָא,
 וְשָׂכִיד הֵהוּא נֶהַר דִּינּוּר, וְנַעֲפִין וְזִיקִין
 וְשְׂבִיבִין אֲשַׁתְּכַבוּ. וְהֵיא חֲתִיָּה אֲזֵלָא
 וְסִלְקָא עַל אַרְבַּעַת אֵלֵין שָׂרְפִים דְּקֻאֲמָרִין.
 וְעָאל גּוֹ אֲמֻצָּעִיתָא דְּהִיכְלָא דָא, בְּהֵהוּא
 אֲתַר דְּאַקְרֵי עֲנָג.

בְּרַכַּת הַשְּׁלַחן

בְּגִין דְּבַהֲאֵי אֲתַר, כַּד עֵייל שַׁבְּתָא,
מִתְּסַדְּרָאן תַּמְן כָּל פְּתוּרֵי דְּבְנֵי
עֲלָמָא, דְּאַקְרוּ בְּנֵי הַיְכָלָא דְּמִלְכָא, וְאֶלֶף
 אֶלְפִין, וְרִבּוּ רַבּוּן מְמַנֵּן. קְיִימֵי עַל אֵינוּן
 פְּתוּרֵי. וְהֵיא חֲתִיָּה עֲלָאָה עַל אֵלֵין
 אַרְבַּעַת שָׂרְפִים, וְעָאל בְּהֵהוּא אֲתַר,
 וְהֵמָּא כָּל אֵינוּן פְּתוּרֵי, (וְכָל אֵינוּן דְּמִיִּקְטָא עֲלֵיהוּ)

ומשגיחה בכל שלחן ושלחן, ואיך מענגים את כל שלחן ושלחן, ועומדת ומברכת את אותו השלחן. וכך אותם אלה אלפים רבבות, כלם פותחים ואומרים אמן.

ומה הברכה שמברך על השלחן הזה שנערה ונענג כראוי? (ישעיה נח) **אָ אַתְּעַנְג אַ עַל ה' וְגו' כִּי פִי ה' דַּבֵּר.** וכֵּלָם אֹמְרִים: אַז תִּקְרָא וְה' יַעֲנֶה וְגו'. רוח העליונה שנקראת זכו"ת אל, כשאותו השלחן מתענג בכל הסעודות, בסעודה האחרונה השלישית מסיים ואומר על כל אותם הראשונים, ואומר: אַז יִבְקַע כְּשַׁחַר אֹרֶךְ וְגו', כבוד ה' יאספך. כל אותם שבעים אורות אחרים בכל הצדדים פותחים ואומרים: (תהלים קכח) הִנֵּה כִּי בֵן יְבוֹרֵךְ גָּבַר יֵרָא ה'.

עונשו של שלחן שאינו כראוי **וּכְשִׁי שֶׁלֶחַן הָאָדָם** אינו עומד באותו מקום בעריכת הענג כראוי, אַז הַחֲתִיָּה הַזֹּה, וְאוֹתָן אַרְבַּע שְׂתַחֲתִיָּה, וְכָל אוֹתָם אֵלֶּף אֲלָפִים וְרַבּוּא רַבּוּת, כֵּלָם דּוֹחִים אוֹתוֹ הַחוּצָה לְאוֹתוֹ צַד הָאָחֵר, וְכִמְהָ שׁוֹמְרֵי הַחֻקִּים, כֵּלָם נוֹטְלִים אוֹתוֹ וּמְכַנְּסִים אוֹתוֹ לְאוֹתוֹ מְקוֹם, שֶׁהוּא בְּהִפּוּךְ מִזֶּה, וְנִקְרָא נִגְע. וְכִשְׂמֻכְנִיסִים אוֹתוֹ לְשֵׁם, (פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים) (שם קט) וַיֵּאָהֵב קָלְלָהּ וַתְּבוֹאֶהוּ וְלֹא חִפֵּץ בְּבִרְכָּהּ וַתִּרְחַק מִמֶּנּוּ. וְנִקְשׁ נֹשֶׁה לְכָל אֲשֶׁר לוֹ וְגו', אַל יְהִי לוֹ מִשֶּׁךְ חֶסֶד וְגו'. הִרְחַמְנָא יִצְיִלְנוּ.

שכר מענגי השבת **מְשׁוּם** שֶׁעָנַג שֶׁבֶת, וְאַמּוֹנַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (זה אלו אותם שלחנות של ענג שבת ומועדים וחסים, כלם שמחה של הקדוש ברוך הוא, ומשום בך) הוּא.

ואשגח בכל פתורא ופתורא, והיד מענג ליה לכל פתורא ופתורא, וקיימא ובריך ליה להווא פתורא. וכל אינון אלה אלפין, ורבוא רבבן, בלהו פתחי ואמרי אמן.

ומה ברכה היא דבריך על האי פתורא דמתסדר ואתענגא כדקא יאות. (ישעיה נח) **אָז תִּתְעַנֵּג עַל יי' וְגו' כִּי פִי יי' דַּבֵּר.** וְכִלְהוֹ אֹמְרֵי, (ישעיה נח) אַז תִּקְרָא וְיי' יַעֲנֶה וְגו'. רוּחָא עֲלָאָה דְאִקְרִי זְכוּ"ת אַל, כִּד הֵוּא פִּתּוּרָא אֲתַעֲנַג בְּכִלְהוֹ סְעוּדַתִּי, בְּסְעוּדַתָּא בְּתִרְאָה תְּלִיחְתָּא מְסִיִּים וְאֹמֵר, עַל כָּל אֵינוֹן קְדָמָי, וְאֹמֵר (ישעיה נח) אַז יִבְקַע כְּשַׁחַר אֹרֶךְ וְגו', כְּבוֹד יי' יֵאֲסַפְךָ. כָּל אֵינוֹן שְׁבַעִין נְהוּרִין אַחֲרֵינוּן בְּכָל סְטְרִין, פִּתְחֵי וְאֹמְרֵי, (תהלים קכח) הִנֵּה כִּי בֵן יְבוֹרֵךְ גָּבַר יֵרָא יי'.

עונשו של שלחן שאינו כראוי **וְכִד פִּתּוּרָא דְכַר נִשׁ לֹא קִיִּמָּא כִּהוּא אֲתֵר בְּסְדוּרָא דְעִנְוָנָא כְּדָקָא יֵאוֹת, כְּדִין הַאי חִוְתָּא, וְאֵינוֹן אַרְבַּע דְּתַחֲוֹתָהּ, וְכָל אֵינוֹן אֵלֶּף אֲלָפִין וְרַבּוּ רַבּוּן, בְּלָהוּ דְחִיָּין לִיָּה לְכַר, לְהֵוּא סְטְרָא אַחֲרָא, וְכִמְהָ גְרַדִּינֵי נִימוּסִין, בְּלָהוּ נְטִילֵי לִיָּה וְעִיִּלֵי לִיָּה לְהֵוּא אֲתֵר, דְּאִיְהוּ בְּהַפּוּכָא מִן דָּא, וְאִקְרִי נִגְע. וְכִד עִיִּל לָהּ תִּמְוִן, (ס"א פתחי ואמרי) (תהלים קט) וַיֵּאָהֵב קָלְלָהּ וַתְּבוֹאֶהוּ וְלֹא חִפֵּץ בְּבִרְכָּהּ וַתִּרְחַק מִמֶּנּוּ. (תהלים קט) וְנִקְשׁ נֹשֶׁה לְכָל אֲשֶׁר לוֹ וְגו', אַל יְהִי לוֹ מִוֶּשֶׁךְ חֶסֶד וְגו'. רַחֲמָנָא לִשְׁזַבְוִן.**

שכר מענגי השבת **בְּגִין דְּעִנְוָנָא דְשִׁבְתָּא, וּמְהִימְנוּתָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא** (ס"א האי איהו אליו פתורי דעינוגא דשבטא ומנין ומגין כולהו חזונומא

ומשום זה, כל אותם שמענגים ענג השבת וזמנים ומועדים, ארבעת הללו שעומדים תחת החיה הזו עומדים כנגד אותו נהר דיגור, ולא גותנים להשרף שם את כל אלו שמענגים ענוגיהם כראוי.

דקודשא בריך הוא ובגין דא) איהו. ובגין דא, כל אינון דמענגי ענוגא דשבתא וזמני ומועדי, אלין ארבע דקיימי תחות האי חיותא, קיימא לקבל ההוא נהר דיגור, ולא שבקי לאתוקדא ביה, לכל אינון דמתענגי ענוגיהו כדקא יאות.

המשך "ערקה של שעה" מעמוד 9

ה

החלש יאמר גבור אני

הגע בעצמך: 10,000 אברכים שלומדים 10 שעות ביום, יש לנו מליון שנה תורה, וכאשר יהודי פשוט או אפילו ילד קטן שלומד רק שעה אחת בשבת זוהר הקדוש, גם כן שנה מליון שנה תורה. ואם קשה לך ללמוד אז זכית למאה מליון שנה [כמו 10,000 אברכים שלומדים 10 שעות ביום במשך מאה ימים], וכך יקויים בנו דברי הנביא יואל (ד' י) "החלש יאמר גבור אני" וכל יהודי יכול לזכות לזה ולהביא את המשיח ברחמים.

אמר מרן ה"חפץ חיים": יסוד היהדות הוא להאמין בשכר וענש, ובאר את הודוי: וסרנו ממצותיך וממשפטריך הטובים ולא שנוה לנו, שלא עשינו חשבון והחשבנו באמת את התורה והמצוות, כמה באמת שווים, וכבר אמרו חז"ל על לימוד התורה "קרה היא מפנינים וכל חפצריך לא ישוו בה" (משלי פרק ג' פסוק ט"ו) ובמסכת הוריות (דף י"ג א'): א"ר אחא ברבי חנינא, דאמר קרא "קרה היא מפנינים", מכהן גדול שזכנס לפני ולפנים.

בואו חשבון: איזה שכר גדול יכולים לזכות בלמוד הזהר הקדוש. וכן קיים החפץ חיים בעצמו "אני מאמין בביאת המשיח... בכל יום אחפה לו", ובתפלה בברכת "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח... כי לישועתך קוינו כל היום", כתב מר"ן האר"י הח"י שצריך בכל פעם שמתפלל לכוון לצפות לישועת השם יתברך, ומה אנחנו עושים למען ביאת המשיח ולמען גאלת עם ישראל, ובמה אנו מצפים לישועת ה'.

כתוב בכתבי האריז"ל, שעל ידי לימוד תורת הסוד מתגלה לנו תורת הנגלה, ובדרנו כולנו זוכים לראת את זה עין בעין, וכבר מעידים אברכי הכוללים, ואפילו יהודים פשוטים, שאחרי שטעמו מצוץ דבש הזהר הקדוש, נפתח לבם ומתרחב מתם, לחדש חדושים נפלאים בתורה הקדושה, וזכו לחבר חיבורים מצויינים.

שעות ביום, ובכך גם תזכה לראת שמים טהורה.
 ח. ובדאי זכו לכל זה שהרי ה"אור הגנוז" טמון - ומתגלה בלמוד הזהר הקדוש (דברי הבני יששכר, ועוד צדיקים, ראה באור הזוהר), ומאיר את הנשמה, וכך זוכים לחדש נפלאות בתורה.
 המשך בעמוד קא

ז. ואפשר להמליץ על זה את דברי חז"ל הקדושים על הפסוק: "מה ה' אלקיך שאל מעמך כי אם ליראה..." אל תקרי 'מה' אלא 'מאה', שבלימוד שעה אחת זה"ק בשבת יחשב לך למאה ימים של לימוד תורה של עשרת אלפים אברכים הלומדים עשר

זֶהַר הַשֵּׁבֶת

פֶּרֶק י'

פְּרָשִׁיּוֹת

מִקֵּץ - קֶרַח

מִצֹּת לָחֶם מִשְּׁנָה וּבִרְפֹת
הַפֶּת, אֲמִירַת דְּבָרֵי תוֹרָה
עַל הַשְּׁלָחַן

פָּרָק י'

- עגן בְּצִיעַת שְׁנֵי הַכְּפוֹת צג
- אין הַשְּׁטוֹן מְזִיק בְּיוֹם הַשַּׁבָּת צג
- בְּצִיעָה וּבְרָכָה עַל הַפֶּת צג
- בְּצִיעַת הַפֶּת עַל דָּרָךְ הַסוּד צד
- מַעֲלַת הַמַּאֲרִיף עַל שְׁלֶחֶנוּ צד
- דְּבָרֵי תוֹרָה עַל הַשְּׁלֶחַן צה
- כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה צו
- עגן כּוֹס בְּרָכָה עַל דָּרָךְ סוּד צו
- מִיָּם אַחֲרוֹנִים ק
- עֲרֶכָה שֶׁל שְׁעָה קא

להזכירכם,

ישנה חלוקה נוספת לג' סעודות של שבת:

- ◉ שמונה פרקים [א-ח] לסעודה הראשונה: דפים כז-פד.
- ◉ שמונה פרקים [ט-טז] לסעודה השנייה: דפים פה-קמ.
- ◉ שמונה פרקים [י"ז-כד] לסעודה השלישית: דפים קמא-קצח.

ענין בציעת שני הכפרות (חלק ג רע"ג, א ר"מ)
התנינא, למבצע על שני כפרות בשבת, דאינון רמיוזין בתרי לוחי אורייתא, דאתייהיבו בשבת זוגות. דביומא תליתאה נחתו, דביה תרי זמני טוב, ובשבת אתייהיבת, תרין נוקבין לתרין טבין. ואף על גב דאוקמוה דשדים ממנין על זוגות, כמה דאוקמוה שני ביצים, שני אגוזים. הלכה למשה מסיני שלוחי מצוה אינן נזקין.

ואי תימא, והא תנינן, אין מתחילין בשני, ואין מסיימין בד', דהיינו כב' ד' עם ערב רב, דלא הוה שלוחי מצוה, דלא אתגזירו לשם שמים, ולבתר דאתעברו מעלמא, מני קדשא בריך הוא לנטלא (שמות טז) שני לוחות אבנים כראשונים, ואמר, (ס) וכתבתי על הלוחות את הדברים אשר היו על הלוחות וגו'.

אין השטן מזיק ביום השבת ותרין כפרות בשבת, רמיוזין לתרין יודין יאהדונהי. דאדני איהי יחידה מבעלה בשית יומין דחול, ובשבת נחית לגבה. ובגין דא בשבת, כל נשמתין ורוחין ונפשין נפקין ונחתין זוגות, ואין שטן ואין מזיק שליט ביומא דשבתא. ואפילו גיהנם לא שליט, ולא אוקיד בשבת. ובגין דא, (שמות לה) לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת. ודא אש נוכראה, אלא אש דקרבתא, אש דקדושה. ולית לארכאה בבציעא דלהון, דהא אתמר לעיל.

בציעה וברכה על הפת (חלק ג רמ"ד, ב ר"מ)
פתח ואמר, הא אוקמוה מארי מתניתין, בעל הבית בוצע ואורח מקרב.

ענין בציעת שני הכפרות
שני - לבצע על שתי כפרות בשבת, שהן רמוזות בשני לוחות התורה, שנתנו בשבת זוגות. שפיום השלישי ירדו, שבו פעמים טוב, ובשבת נתנה, שתי נקבות לשנים טובים. ואף על גב שבארוה שהשדים ממנין על זוגות, כמו שבארוה שתי ביצים, שני אגוזים - הלכה למשה מסיני: שלוחי מצוה אינן נזקין.

ואם תאמר, והרי שנינו, אין מתחילין בשני ואין מסיימין בריעי, דהיינו בב' ד' עם ערב רב, שלא היו שלוחי מצוה, שלא התגזרו לשם שמים, ולאחר שעברו מן העולם, צוה הקדוש ברוך הוא לטל (שמות טז) שני לוחות אבנים פראשנים, ואמר, וכתבתי על הלוחות את הדברים אשר היו על הלוחות וגו'.

אין השטן מזיק ביום השבת ו**שתי** כפרות בשבת רמוזות לשני יודי"ם יאהדונהי. שאדני היא יחידה מבעלה בששת ימות החול, ובשבת יורד אליה. ומשום זה בשבת כל הנשמות והרוחות והנפשות יוצאות ויורדות זוגות, ואין שטן ואין מזיק שולט ביום השבת. ואפילו גיהנם לא שולט ולא בוער בשבת. ומשום זה, (שמות לה) לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת. וזו אש נכריה, אלא אש הקרבן, אש של קדשה. ואין להאריך בבציעה שלהון, שהרי נתבאר למעלה.

בציעה וברכה על הפת
פתח ואמר, הרי בארוהו בעלי המשנה, בעל הבית בוצע ואורח מקרב. ועוד בארוהו,

צָרִיךְ לְדַקְדַּק בְּה' מִן הַמוֹצֵיא. וְשִׁתִּי ה' הֵן כִּנְגַד שְׁתֵּי הַלֶּחֶם. שְׁתֵּי כִפְרוֹת שֶׁל הַשֶּׁבֶת. אוֹת ל' הִיא כְּפִיצָה שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד. וּמִיָּהוּ בַעַל הַבַּיִת שְׂבוֹצֵעַ? זוֹ אוֹת ו'.

שְׁנִינָא, בַּעַל הַבַּיִת בּוֹצֵעַ, כְּדֵי שְׂיִבְצַע בְּעִין יָפָה, וּמְשָׁלִים הַבְּרָכָה, וְאַחֲרַיָּךְ בּוֹצֵעַ. וּפְרָשׁוּהָ רַבּוֹתֵינוּ שֶׁל הַמְשָׁנָה, שְׂאִין הַמְּסֻבִּים רִשָּׁאִים לְטַעַם עַד שְׂיִטְעֵם הַמְּבָרָךְ, וְאִין הַבּוֹצֵעַ רִשָּׁאִי לְטַעַם עַד שְׂיִכְלֶה אֲמֹן מִפִּי הַמְּסֻבִּים. וְאִם רְצוֹנוֹ לְחַלֵּק כְּבוֹד, הִרְשׁוֹת בְּיָדוֹ. וְעוֹד פְּרָשׁוּהָ שֶׁהַאֲרוֹחַ מְבָרָךְ, בְּשִׁבְלֵי שְׂיִבְרָךְ אֶת בַּעַל הַבַּיִת.

בְּצִיעַת הַפֶּת עַל דְּרָךְ הַסּוּד
וְדָרָךְ סוּד, בַּעַל הַבַּיִת בּוֹצֵעַ - זֶה הָעֵמוּד
הָאֲמֻצָּעִי, שֶׁהוּא קוֹ הָאֲמֻצָּעִי. וּבְשֶׁבֶת צָרִיךְ
לְבַצֵּעַ מִשְׁתֵּי כִפְרוֹת, שֶׁהֵן ה' ה'. בַּעַל הַבַּיִת
- זֶה ו' שֶׁל הָאֲמֻצָּע. (וּבְצוּרָה זוֹ. וּמִשּׁוֹם זֶה) וְכִדִּי
שֶׁלֹּא יִרְאֶה כְּרַעַבְתָּנוּהוּ, יְכוּל לְבַצֵּעַ בְּה' לְכָל
אֶחָד וְאֶחָד כְּפִיצָה. מִה זֶה כְּפִיצָה? ל' ו'.
וְהֵן הַנְּקֻדּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, נִקְרָאִים
פְּרוּרִים שְׂבֻכָזִית. וְאֵלּוּ כִּנְגַד טְפוֹת הַצֶּרַע.
וּמִי שְׂמֻזְלָזֵל בְּהֵן וְזוֹרְקֵן בְּמִקּוֹם שֶׁלֹּא
צָרִיךְ, הָעֲנִיּוֹת רוֹדְפֹת אַחֲרָיו, וְהוֹלֵךְ נֶעַ וְנָד.
זֶהוּ שְׂכָתוּב (אִיּוֹב טו) גוֹדֵד הוּא לְלֶחֶם אִיָּה.
וְאִין לֶחֶם אֶלֶּא תוֹרָה, וְהוּא צוֹנֵחַ: אִיָּה מִי
שְׂמֻרְחָם עָלָיו? וְלֹא מוֹצֵא.

מַעֲלַת הַמַּאֲרִיךְ עַל שְׁלַחְנוּ
שְׂבִיעֵי - לְהַאֲרִיךְ עַל הַשְּׁלַחְנוּ מִשּׁוֹם הָעֲנִיּוֹם.
וּמִשּׁוֹם זֶה, כָּל הַמַּאֲרִיךְ עַל שְׁלַחְנוּ מַאֲרִיכִים

וְעוֹד אוֹקְמוּהָ, צָרִיךְ לְדַקְדַּק בְּה' מִן
הַמוֹצֵיא. וְתֵרִין הֵהִין אִינּוֹן, לְקַבֵּל שְׁתֵּי
הַלֶּחֶם. שְׁתֵּי כִפְרוֹת דְּשֶׁבֶת. י', אִיָּהוּ
כְּפִיצָה לְכָל חַד וְחַד. וּמֵאֵן אִיָּהוּ בַּעַל
הַבַּיִת דְּבוֹצֵעַ. דָּא ו'.

(חֶלֶק ג' ע"ב, א ר"מ)

הַתְּנִינָא, בַּעַל הַבַּיִת בּוֹצֵעַ, כְּדֵי שְׂיִבְצַע
בְּעִין יָפָה. וּמְשָׁלִים בְּרַכְתָּא,
וּלְכַתֵּר בּוֹצֵעַ. וְאוֹקְמוּהָ רַבָּנֵן דְּמַתְּנִיתִין,
דְּאִין הַמְּסוּבִין רִשָּׁאִין לְטַעַם, עַד שְׂיִטְעוּם
הַמְּבָרָךְ. וְלִית הַבּוֹצֵעַ רִשָּׁאִי לְטַעַם, עַד
שְׂיִכְלֶה אֲמֹן מִפִּי הַמְּסוּבִין. וְאִם רְעוּתִיהָ
לְחַלֵּק כְּבוֹד, הִרְשׁוֹת בִּידִיהָ. וְעוֹד
אוֹקְמוּהָ, דְּאוֹרַח מְבָרָךְ, בְּגִין דִּיבְרָךְ
לְבַעַל הַבַּיִת.

בְּצִיעַת הַפֶּת עַל דְּרָךְ הַסּוּד
וְאוֹרַח רוּא, בַּעַל הַבַּיִת בּוֹצֵעַ, דָּא עֵמוּדֵא
דְּאֲמֻצָּעִיתָא, דְּאִיָּהוּ קוֹ הָאֲמֻצָּעִי.
וּבְשֶׁבֶת צָרִיךְ לְבַצֵּעַ מִשְׁנֵי כִפְרוֹת,
דְּאִינּוֹן ה' ה'. בַּעַל הַבַּיִת, דָּא ו'
דְּאֲמֻצָּעִיתָא. (וּבְגוֹנָא דָּא וּבְגִין דָּא) וּבְגִין דְּלֹא
לְאַתְחַזָּא כְּרַעַבְתָּנוּתָא, יְכוּל לְמַבְצַע
בְּה' לְכָל חַד וְחַד כְּפִיצָה. מֵאִי כְּפִיצָה.
י' ו'. אִינּוֹן נְקוּדִין דְּשָׂמָא קְדִישָׁא, אַתְקְרִי
פְּרוּרִי כְּכֹזִית. וְאֵלּוּ לְקַבֵּל טְפוֹן דְּצֶרַע,
וּמֵאֵן דְּמֻזְלָזֵל בְּהוֹן, וְזוֹרִיק לוֹן בְּאַתְרָה
דְּלֹא אַצְטְרִיךְ, עֲנִיּוּתָא קֵא רְדִיף
אַבְתְּרִיהָ, וְאִזִּיל נֶעַ וְנָד. הִדָּא הוּא
דְּכַתִּיב, (אִיּוֹב טו) גוֹדֵד הוּא לְלֶחֶם אִיָּה.
וְלִית לֶחֶם אֶלֶּא תוֹרָה, וְהוּא צוֹנֵחַ אִיָּה
מֵאֵן דְּמֻרְחָם עָלֶיהָ, וְלֹא יִשְׁכַּח.

מַעֲלַת הַמַּאֲרִיךְ עַל שְׁלַחְנוּ (חֶלֶק ג' רע"ג, ב ר"מ)

שְׂבִיעֵאָה, לְאַרְכָּאָה עַל פְּתוּרָא, בְּגִין
עֲנִיּוֹם. וּבְגִין דָּא, כָּל הַמַּאֲרִיךְ

לו יָמִיו וּשְׁנוֹתָיו, וּמְשׁוֹם כָּךְ (משלי י) וְצַדִּיקָה תִצְלַח מִמּוֹת. שְׁעֵנִי חֲשׁוֹב כְּמַת, וְהוּא מַחֲיֶה אוֹתוֹ, גַּם כָּךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַחֲיֶה אוֹתוֹ.

וְעוֹד בְּדַרְךָ סוֹד, שְׁכַל הָעֲנִיִּים מֵצַד הָאוֹת ד', שְׁנַאֲמַר בָּהּ (תהלים קטז) דְּלוֹתִי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ. וְאוֹת ד' שֶׁל אֶחָד שְׁצַרִּיף לְהֶאֱרִיף בָּהּ, זֶהוּ שְׁכַתוֹב (דברים יז) לְהֶאֱרִיף יָמִים עַל מַמְלַכְתּוֹ, וְלָכֵן צַרִּיף לְהֶאֱרִיף עַל הַשְּׁלָחַן, שֶׁהִיא ד', כְּלוּלָה מֵאַרְבַּע רַגְלִים שֶׁל הַשְּׁלָחַן. בְּשִׁבִיל כְּבוֹד הָאוֹת ד' צַרִּיף לְהֶאֱרִיף עַל הַשְּׁלָחַן בְּשִׁבִיל הָעֲנִיִּים.

עַל שְׁלָחָנוּ מֵאַרְיִכִּין לוֹ יָמִיו וּשְׁנוֹתָיו. וּבְגִין כָּךְ (משלי י) וְצַדִּיקָה תִצְלַח מִמּוֹת. דְּעֵנִי חֲשׁוֹב כְּמַת, וְאִיהוּ מַחֲיֶה לִי, אוֹרף הַכִּי קִדְשָׁא בְרִידָה הוּא מַחֲיֶה לִי. וְעוֹד בְּאוֹרַח רְזָא, דְּכַלְהוּ עֲנִיִּים מִסְטְרָא דְּאֵת ד', דְּאֵתְמַר בָּהּ (תהלים קטז) דְּלוֹתִי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ. וְאוֹת ד' דְּאֵתְמַר, דְּצַרִּיף לְאַרְכָּאָה בָּהּ, הִדְּא הוּא דְּכַתִּיב לְהֶאֱרִיף יָמִים עַל מַמְלַכְתּוֹ, וּבְגִין דָּא, צַרִּיף לְאַרְכָּאָה עַל פְּתוּרָא, דְּאִיהִי ד', כְּלִילָא מִד' רַגְלִין דְּפְתוּרָא. בְּגִין יְקָרָא דְּאֵת דְּלִי"ת, צַרִּיף לְאַרְכָּאָה עַל פְּתוּרָא, בְּגִין עֲנִיִּים.

דְּבְרֵי תוֹרָה עַל הַשְּׁלָחַן

רְבִיעִי - לְהִיּוֹת עַל הַשְּׁלָחַן דְּבְרֵי תוֹרָה, שְׁלֵא יִתְקִים בּוֹ כְּדִגְמַת עַמֵּי הָאָרֶץ שְׁנַאֲמַר עֲלֵיהֶם (ישעיה כח) כִּי כָּל שְׁלַחְנוֹת מְלָאוּ קִיא צָאָה. אֲבָל בְּסוּדוֹת הַתוֹרָה פְּרִשׁוּהוּ, הַרוּצָה לְהַעֲשִׂיר - יִצְפִּיּוּ, יִתְּנוּ שְׁלָחַן לְצַפּוֹן. הַרִי שְׁלָחַן לְשִׁמְאֵל, שֶׁהוּא דִין, צַרִּיף לְקִשְׂרָא בּוֹ הַיָּמִין, שֶׁהוּא הַתוֹרָה, שְׁנַתְּנָה מִחֶסֶד, שֶׁהוּא רַחֲמִים, יָמִין ה'.

דְּבְרֵי תוֹרָה עַל הַשְּׁלָחַן (ח"ג רמ"ה, ב ר"מ)

רְבִיעִיאָה, לְמַהּוֹי עַל פְּתוּרִיָּה דְּבְרֵי תוֹרָה, דְּלֵא יִתְקִים בֵּיהּ כְּגוּוֹנָא דְּעַמֵּי הָאָרֶץ, דְּאֵתְמַר עֲלֵיהּוּ (ישעיה כח) כִּי כָּל שְׁלַחְנוֹת מְלָאוּ קִיא צָאָה. אֲבָל בְּסַתְרֵי תוֹרָה אוֹקְמוּהּ, הַרוּצָה לְהַעֲשִׂיר יִצְפִּיּוּ, יִתְּנוּ שְׁלָחַן לְצַפּוֹן. הַרִי שְׁלָחַן לְשִׁמְאֵל, דְּאִיהוּ דִין, כְּעֵי לְקִשְׂרָא בֵּיהּ יָמִינָא, דְּאִיהוּ אוֹרִייתָא, דְּאֵתְיֵיבַת מִחֶסֶד, דְּאִיהוּ רַחֲמֵי, יָמִין ה'.

(ח"ג רע"ג, א ר"מ)

שְׁשִׁי - לְהִיּוֹת עַל הַשְּׁלָחַן דְּבְרֵי תוֹרָה, שְׁכָּךְ פְּרִשׁוּהָ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, (אבות פ"ג) שְׁלֵשָׁה שְׁאָכְלוּ עַל שְׁלָחַן אֶחָד וְלֹא אָמְרוּ עֲלֵיו דְּבְרֵי תוֹרָה וְכו'. וְסוּד הַדְּבָר - מְשׁוֹם שֶׁהִרִי פְּרִשׁוּהָ שְׁלָחַן בְּצַפּוֹן, וְהַתוֹרָה נִתְּנָה מִיָּמִין. לְחַבְרָא יָמִין, שֶׁהוּא רַחֲמִים, עִם שְׁמֵאל, שֶׁהוּא דִין. שֶׁהַתוֹרָה הִיא י"ג מִיָּמִין, שְׁלָחַן אֲדִנִי מִשְׁמֵאל, וְצַרִּיף לְחַבְרָא אוֹתָם. מְשׁוֹם שֶׁשְׁלָחַן מִשְׁמֵאל, פְּרִשׁוּהָ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה,

שְׁתִּיתָאָה, לְמַהּוֹי עַל פְּתוּרָא דְּבְרֵי תוֹרָה, דְּהַכִּי אוֹקְמוּהָ מֵאַרְיִי מִתְּנִיתִין, ג' שְׁאָכְלוּ עַל שְׁלָחַן אֶחָד וְלֹא אָמְרוּ עֲלֵיו דְּבְרֵי תוֹרָה וְכו'. וְרְזָא דְּמַלְהָ, בְּגִין דְּהֵא אוֹקְמוּהָ שְׁלָחַן בְּצַפּוֹן, וְאוֹרִייתָא אֵתְיֵיבַת מִיָּמִינָא. לְחַבְרָא יָמִינָא דְּאִיהוּ רַחֲמֵי, בְּשִׁמְאֵל דְּאִיהוּ דִינָא. דְּאוֹרִייתָא אִיהִי י"ג מִיָּמִינָא, פְּתוּרָא אֲדִנִי מִשְׁמֵאל, וְצַרִּיף לְחַבְרָא

קשים מזונותיו של אדם פקריעת ים סוף. ומשום כך צריך תלמיד חכם לזמן עמו, למי שישתדל בדברי תורה.

כוס של ברכה

שְׁלִישִׁי - כוס של ברכה שתקנו בו עשרה דברים: הדחה ושטיפה. עטור. עטוף. חי. מלא. מקבלו בשתי ידי. ונותנו בימיו. ונותן עיניו בו. ומגביהו מן הקרקע טפח. ומשגרו במתנה לאנשי ביתו.

ענין כוס ברכה על דרך סוד

וּבְדֶרֶךְ סוּד, כוס (דברים לג) מלא ברכת ה'. כוס בגימטריא אלהי"ם, ומשם הנשמה, שהיא על שמו - כוס. זהו שכתוב (תהלים קטז) כוס ישועות אשא. מי נקרא ישועות? חמש אצבעות, שהן פנגד חמש ספירות של כוס, שהוא שם אלהים חיים שהבינה מתפשטת בהם לחמשים שערים. ה' פעמים עשר, באות י', שהוא עשרה דברים שתקנו חכמים בכוס, שהוא אלהים חיים, חמש אותיות בחשבון ה'.

וּבְאָרוֹ, בכוס שצריך הדחה ושטיפה. הדחה מבחוץ, ושטיפה מבפנים. וסוד הדבר - שיהא תוכו כפרו. מי שזכה לנשמה מכוס זה, להיות נשמה טהורה מבפנים ומבחוץ. וסוד הדבר - (ויקרא טז) וטהרו וקדשו. טהרה מבפנים, וקדשה מבחוץ. ומה כוס אין טהרתו וקדשותו מבפנים ומבחוץ בלי מים - אף כך הנשמה אין טהרתה וקדשתה

לון. דבגין דפתורא משמאלא, אוקמוה רבנן דמתניתין, קשין מזונותיו של אדם פקריעת ים סוף. ובגין כך, צריך תלמיד חכם לזמנא עמיה, למאן דישתדל בפתגמי אורייתא.

כוס של ברכה (ח"ג רמ"ה, א ר"מ)

תְּלִיתָאָה, כוס דברכה, דתקינו ביה עשרה דברים. הדחה. שטיפה. עטור. עטוף. חי. מלא. מקבלו בשתי ידי. ונותנו בימיו. ונותן עיניו בו. ומגביהו מן הקרקע טפח. ומשגרו במתנה לאנשי ביתו.

ענין כוס ברכה על דרך סוד

וְאוֹרַח רְזָא, כוס (דברים לג) מלא ברכת ה'. כוס בגי' אלהי"ם. ומתמן נשמתא, דאיהו על שמה כוס. הדא הוא דכתיב, (תהלים קטז) כוס ישועות אשא. מאן ישועות. חמשה אצבעאן. דאינון לקבל חמשה ספירן דכוס. דאיהו אלהים חיים בינה מתפשטא בהון, לחמשין תרעין. ה' זמנין עשר. באת י', דאיהו עשרה דברים דתקינו רבנן בכוס, דאיהו אלהים חיים, חמש אתוון, בחשבון ה'.

וְאוֹקְמוּהָ בְּכּוֹס, שצריך הדחה ושטיפה. הדחה מבחוץ, ושטיפה מבפנים. ורזא דמלה, שיהא תוכו כפרו. מאן דזכי לנשמתא מהאי כוס, למהוי נשמתא דכיא מלגו ומלבר. ורזא דמלה, (ויקרא טז) וטהרו וקדשו, טהרה מבפנים, וקדשה מבחוץ. ומה כוס לאו טהרתיה וקדשתיה מלגו ומלבר בלא

מבפנים ומבחוץ בלי תורה. ומשום זה אמר רבן גמליאל, מי שאין תוכו כפרו לא יכנס לבית המדרש. בגלל שאין הוא מצד עץ החיים, אלא מעץ הדעת טוב ורע.

עטור - פרשוהו מעטרו בתלמידים. ודרך סוד - ה' היא כוס, מעטרו בתלמידים באות י', שהיא עטרה על ה'. עטוף - צריך לעטוף ראשו בגלל שהשכינה על ראשו. שָׁכַף פרשוהו בעלי המשנה, אסור לתלמיד חכם להלך ד' אמות בגלוי הראש, משום (ישעיה ו) מלא כל הארץ כבודו. כל שכן בברכה ובהזכרת שם הקדוש שאסור להיות בגלוי הראש.

שאות י' מן יהו"ה היא שהתעטף באור, ונעשיתה אור. (וזהו אור של ארץ ישראל מחכים) משום שאות י', שהיא חכמה, באור, וזהו אור שהתעטף בו כשברא את העולם. זהו שכתוב (תהלים קד) עטה אור כשלמה. וזהו (בראשית א) יהי אור - יהי אור. ופרשוהו בעלי סודות התורה, בטרים שנתהוה כל דבר, נתהוו ההיות. ומשום זה נאמר יהי אור ויהי אור, שהיה מזמן קדמון.

חי - פרשוהו חי מן החבית. ודרך סוד - שכינה עליונה היא שמינית לספירות ממטה למעלה, ומשום זה נקראת אות ח', ונאמר ביה (משלי כד) בחכמה יבנה בית. וזהו חבית: ח' בי"ת. ומשום שהיא חיים, שכתוב (משלי א) עץ חיים היא למחזיקים ביה, הינו משם הוא חי. וזהו יבנה של תורה. מי שמשתדל ביה נקרא חי. ועוד, צדיק חי, שהוא חי מן החבית.

מ"א. אור הכי נשמתא, לאו טהרתה וקדשתה מלגו ומלכר בלא אורייתא. ובגין דא אמר רבן גמליאל, מי שאין תוכו כפרו לא יכנס לבית המדרש. בגין דלאו איהו מסטרא דאילנא דחיי, אלא מעין הדעת טוב ורע.

עטור, אוקמוה מעטרו בתלמידים. וארח רזא, ה' איהו כוס, מעטרו בתלמידים באות י', דאיהו עטרת על ה'. עטוף, צריך לאעטפא רישיה בגין דשכינתא על רישיה. דהכי אוקמוה מארי מתניתין, אסור לתלמיד חכם למיהד ד' אמות בגלוי הראש. משום (ישעיה ו) מלא כל הארץ כבודו. כל שכן בברכה, ובאדכרת שמא קדישא, למהוי בגלוי הראש.

דאת י' מן יהוה, איהי אתעטף באור, ואתעביד אור. (והיינו אורא דארץ ישראל מחכים) בגין דאת י' דאיהי חכמה באור, והיינו אור דאתעטף ביה כד ברא עלמא, דדא הוא דכתיב, (תהלים קד) עטה אור כשלמה. והאי איהו (בראשית א) יהי אור יהי אור. ואוקמוה מארי סתרי תורה, בטרים נתהוה כל דבר, נתהוו ההיות. ובגין דא יהי אור ויהי אור, דהוה מקדמת דנא.

ח"י אוקמוה, חי מן החבית. וארח רזא, שכינתא עלאה איהי תמינאה דספיראן מתתא לעילא, ובגין דא אתקריאת ח', ואתמר ביה (משלי כד) בחכמה יבנה בית. ותינו חבית: ח' בי"ת. ובגין דאיהי חיים, דכתיב (משלי א) עץ חיים היא למחזיקים ביה, יין מתמן איהו ח"י. ודא איהו יינא דאורייתא. מאן דאשתדל ביה, אקרי ח"י. ועוד, צדיק ח"י. איהו חי מן החבית.

יֵין ישׁ מִמֶּנּוּ שְׁנֵי גִנּוּנִים - לָבוֹ וְאָדָם. יֵין גִּימְטְרִיָּא שְׁבַעִים פְּנִים. הָרִי ע"ב. וּכְנָגַד שְׁנֵי גִנּוּנִים שֶׁל הַיֵּין, הוּא זְכוֹר וְשִׁמּוֹר שֶׁל שְׁבֵת, וְשְׁבַעִים תְּבוּת שֶׁל קְדוּשׁ וּיְכַל"ו - הָרִי ע"ב.

מְלֵא - זָהוּ שְׁכָתוּב כּוּס (דְּבָרִים ל) מְלֵא בְרַפְתַּ ה'. וְאִף שֶׁהוּא מְלֵא מִיֵּינָה שֶׁל תּוֹרָה. אָדָם כְּפֶ צְרִיף לְהִיּוֹת שְׁלָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית כה) אִישׁ תָּם - גָּבַר שְׁלָם, כְּמוֹ (שם לג) וַיָּבֵא יַעֲקֹב שְׁלָם. כְּפֶ צְרִיף לְהִיּוֹת נִשְׁמָה שְׁלָמָה, וְלֹא יִהְיֶה בָּהּ פָּגָם, שֶׁנֶּאֱמַר (וַיְקָרָא כא) שֶׁכָּ ל (אִישׁ) אֲשֶׁר בּוֹ מוֹם לֹא יִקְרָב. אִף כְּפֶ אוֹתִיּוֹת אֵלִים עִם י"ה - הוּא אֱלֹהִים, כְּחֻשְׁבוֹן כּוּס. (שם י"ה) הוּא מְלֵא, וְהִפְךָ אוֹתִיּוֹת אֵלִים וְתִמְצָא מְלֵא. מְתִי? כְּאֲשֶׁר יֵשׁ שֵׁם אוֹתִיּוֹת י"ה. וְהֵינּוּ (שְׁמוֹת יז) כִּי יָד עַל פֶּס י"ה. אֲדַנְי חֻשְׁבוֹנוֹ ו"ה. הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי מְלֵא מְשִׁינֵיהֶם, וּמְשׁוּם זֶה שׁוֹרָה עָלָיו אָדָם, שֶׁהוּא שֵׁם מִפְרָשׁ.

מִקְבְּלוֹ בְּשֵׁתֵי יָדָיו - כְּמוֹ הַתּוֹרָה שֶׁהִיָּתָה בְּשֵׁנֵי לַיְחֻת, חֲמִשָּׁה דְּבָרוֹת בְּלוּחַ אֶחָד כְּנָגַד חֲמֵשׁ אֲצַבְעוֹת שֶׁל יָד יָמִין, וְחֲמִשָּׁה בְּלוּחַ שְׁנֵי כְּנָגַד חֲמֵשׁ אֲצַבְעוֹת שֶׁל יָד שְׂמָאל. וְנִתְּנוּ בְּיָמִין, כְּלוֹמֵר בְּיַד יָמִין. וּמְשׁוּם זֶה, שְׁנֵי לַיְחֻת אֲבָנִים בְּיָדוֹ, וְלֹא בְּיָדָיו. וְזֶהוּ שֶׁמִּעֲדִי הַפְּסוּק, (דְּבָרִים לג) מִיָּמִינוֹ אֵשׁ דֶּת לָמוֹ.

וְנוֹתַן עֵינָיו בּוֹ - מְשׁוּם שֶׁכּוּס זֶה הוּא כְּנָגַד אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (דְּבָרִים יא) תִּמְיֵד עֵינֵי ה' אֱלֹהֶיךָ בָּהּ. וְעֵינָיִם שֶׁל מַעְלָה הֵם שְׁבַעִים סְנֵהֲדָרִין, וְעֵלֵיהֶם מְשָׁה וְאֶהְרֹן. שְׁתֵּי עֵינָיִם עֲלִיוֹנוֹת. אַחַת עֵין יָמִין, וְאַחַת

יֵין אֵית מַצִּיחַ תְּרִין גִּוּוּנִין, הַחוּר וְסוּמָק. יֵין, שְׁבַעִין אַנְפִּין. הָא, ב. לְקַבֵּל תְּרִין גִּוּוּנִין דִּינִין, אִיחֵי זְכוֹר וְשִׁמּוֹר דְּשְׁבֵת, וְשְׁבַעִין תִּיבִין דְּקְדוּשׁ וּיְכַל"ו, הָא, ב.

מְלֵא, הָדָא הוּא דְכָתִיב כּוּס (דְּבָרִים לג) מְלֵא בְרַפְתַּ י'. וְאוּף דְאִיחֵו מְלֵא מִיֵּינָא דְאוֹרִיִּיתָא. בְּרַ נֶשׁ הָכִי צְרִיף לְמַהוּי שְׁלִים, כְּמָה דְאֵת אָמַר (בְּרֵאשִׁית כה) אִישׁ תָּם: גָּבַר שְׁלִים. כְּמוֹ (בְּרֵאשִׁית לג) וַיָּבֵא יַעֲקֹב שְׁלָם, הָכִי צְרִיף לְמַהוּי נִשְׁמָתָא שְׁלִימָתָא, וְלֹא יִהְיֶה בָּהּ פָּגָם, (וַיְקָרָא כא) דְּכָל אֲשֶׁר בּוֹ מוֹם לֹא יִקְרָב. אוּף הָכִי אֵלִים עִם י"ה, הוּא אֱלֹהִים, כְּחֻשְׁבוֹן כּוּס. (שם י"ה) אִיחֵו מְלֵא, וְהִפְוֹד אֵלִים וְתִמְצָא מְלֵא. אִימְתִי. כִּד אֵית תִּמְן י"ה. וְהֵינּוּ (שְׁמוֹת יז) כִּי יָד עַל כֶּס י"ה. אֲדַנְי חֻשְׁבְּנֵיהּ ו"ה. עֲמוּדָא דְאֲמֻצְעִיתָא מְלֵא מִן תְּרוּוּיָהּ. וּבְגִין דָּא שְׂרִיא עָלֵיהּ אָדָם, דְּהוּא שְׂמָא מִפְרָשׁ.

מִקְבְּלוֹ בְּשֵׁתֵי יָדָיו, כְּגוּוּנָא דְאוֹרִיִּיתָא, דְּהוּהּ בְּתִרִין לַיְחֻין, חֲמִשָּׁה דְּבָרִין בְּלוּחָא חָדָא, לְקַבֵּל חֲמִשָּׁה אֲצַבְעָאן דִּיד יָמִינָא. וְחֲמִשָּׁה בְּלוּחָא תְּנִינָא, לְקַבֵּל חֲמִשָּׁה אֲצַבְעָאן דִּיד שְׂמָאלָא. וְאֶתִּיחֵיבוּ בִימִינָא דְהֵינּוּ כִיד יָמִין. וּבְגִין דָּא, שְׁנֵי לַיְחֻת אֲבָנִים הוֹרִיד בְּיָדוֹ, וְלֹא בְּיָדָיו. וְהָא אִיחֵו דְאֶסְהִיד קָרָא, (דְּבָרִים לג) מִיָּמִינוֹ אֵשׁ דֶּת לָמוֹ.

וְנוֹתַן עֵינָיו בּוֹ, בְּגִין דְּהָא כּוּס, דְאִיחֵו לְקַבֵּל אַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל, דְאֶתְמַר בָּהּ, (דְּבָרִים יא) תִּמְיֵד עֵינֵי י' אֱלֹהֶיךָ בָּהּ. וְעֵינָיִם דְּלַעֲלֵא, אֵינּוּן שְׁבַעִין סְנֵהֲדָרִין, וּמְשָׁה וְאֶהְרֹן עָלֵיהֶו. תְּרִין עֵינָיִם עֲלָאִין.

עין שמאל. והם ע"ב, כמנין "בינו". וזהו סוד של נותן בכוס עינו.

ומגביהו מן הקרקע טפח - משום שאות ה' היא כוס, צריך להעלות אותה באות י', שהיא טפח, שבו נפתחת אות ה' בחמש אצבעות. ומשגרו לאנשי ביתו במתנה - משום שתתברך אשתו, שהיא נפש, שגומר בה (במדבר יא) נפשנו יבשה אין כל. ומתברכת ועושה פרות. זהו שכתוב (בראשית א) תדשא הארץ דשא.

תשיעי - כוס של ברכה, ופרשוה בעלי המשנה, עשרה דברים נאמרו בכוס של ברכה, ואלו הם: עטור"ר. עטור"ף. הדח"ה. שטיפ"ה. ח"י. מ"ל"א. ומקבלו בשתי ידיו. ונותנו בימין. ומסלקו מן הקרקע טפח. ונותן עינו בו. ומשגרו במתנה לאנשי ביתו. ועכשו אין לנו אלא ארבעה, שהם: הדחה. ושטיפה. ח"י. מ"ל"א. ויש אומרים חי, מן החבית. ויש אומרים חי, הכוס שלם. ששבירתו זו היא מיתתו.

כוס על דרך החכמה הוא אלהים, והוא (מלא ב"ה והם) וכאן שלם. כ"ס בלי ו', כמו כס, שהוא פגום וחסר בלא אלקי, כן הוא חסר בלי וי"ו, והוא פגום. הכפ"א כן עולה בגימטריא כוס.

כוס היא ה"א, וצריך עשרה דברים כנגד י', והם: עטור"ר בסוד העטרה, עטרת תפארת. וזהו סוד עטור שאמרו זכרונם לברכה, מעטרו בתלמידים, והיא עטרת הברית.

חד עין ימין, וחד עין שמאל, ואינון, ב, כמנין בינו. והאי איהו רזא דנותן בכוס עינו.

ומגביהו מן הקרקע טפח, בגין דאת ה' איהי כוס, בעי לסלקא לה באת י', דאיהי טפח, דביה אתפתחת ה' בה' אצבעאן. ומשגרו לאנשי ביתו במתנה, בגין דיתברך דביתהו, דאיהי נפש, דאתמר בה (במדבר יא) נפשנו יבשה אין כל, ואתברכת ואתעבדת פרין, דדא הוא דכתיב, (בראשית א) תדשא הארץ דשא.

(ח"ג רע"ג, ב ר"מ)

תשיעאה, כוס דברכה. ואוקמוה מארי דמתניתין, עשרה דברים נאמרו בכוס דברכה ואלין אינון. עטור"ר. עטור"ף. הדח"ה. שטיפ"ה. ח"י. מ"ל"א. ומקבלו בשתי ידיו. ונותנו בימין. ומסלקו מן הקרקע טפח. ונותן עינו בו. ומשגרו במתנה לאנשי ביתו. ועכשו, אין לנו אלא ארבעה שהן הדחה. ושטיפה. ח"י. מ"ל"א. ויש אומרים חי מן החבית, ויש אומרים חי, הכוס שלם. ששבירתו זו היא מיתתו.

כוס על דרך החכמה, הוא אלהים. והוא (מלא ב"ה והם) והכא שלם, כ"ס בלא ו' כמו כס שהוא פגום וחסר בלא אלקי, כן הוא חסר בלא וי"ו, והוא פגום. הכפ"א כן עולה בגימטריא כוס.

כוס היא ה"א, וצריך עשרה דברים, כנגד י'. והם: עטור"ר בסוד העטרה, עטרת תפארת. וזהו סוד עטור, שאמרו זכרונם לברכה מעטרו בתלמידים, והיא

עטו"ף, (תהלים קב) תפלה לעני כי יעטף. שכל הברכות והתפלות מתעטפים עד שתעלה תפלת העני.

עטרת הברית. עטו"ף, (תהלים קב) תפלה לעני כי יעטף. שכל הברכות והתפלות מתעטפים, עד שתעלה תפלת העני.

הַדָּח"ה וְשֵׁטִיפ"ה, כְּמוֹ (ויקרא טז) וְטָהַר וְקָדְשׁוֹ. הַטָּהָרָה מִימֵינֵי הַחֶסֶד, וְהַקְּדוּשָׁה מִשְׁמָאל הַגְּבוּרָה. כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה מְלֻכּוֹת, מִצַּד בִּינָה הַנִּקְרָאת אֱלֹהִים. וְנִקְרָא עֲטָרָה מִצַּד הַכֶּתֶר. ח"י מִצַּד יְסוּד הַנִּקְרָא שְׁלוֹם, שְׁנַאֲמַ תִּישְׁעִיה נד) וְבְרִיתִי שְׁלוֹמִי לֹא תִמוּט אָמַר מִרְחֻמָּה ה'. מְלֵא מִצַּד תַּפְאֲרָת. מְקַבְּלוּ בְּשֵׁתֵי יָדָיו, ה' ה'.

הַדָּח"ה וְשֵׁטִיפ"ה, כְּמוֹ (ויקרא טז) וְטָהַר וְקָדְשׁוֹ. הַטָּהָרָה מִימֵינֵי הַחֶסֶד. וְהַקְּדוּשָׁה מִשְׁמָאל הַגְּבוּרָה. כּוֹס דְּבְרָכָה מְלֻכּוֹת מִצַּד בִּינָה הַנִּקְרָאת אֱלֹהִים. וְנִקְרָא עֲטָרָה מִצַּד הַכֶּתֶר. ח"י, מִצַּד יְסוּד, הַנִּקְרָא שְׁלוֹם, שְׁנַאֲמַר (ישעיה נד) וְבְרִית שְׁלוֹמִי לֹא תִמוּט אָמַר מִרְחֻמָּה יי'. מְלֵא, מִצַּד תַּפְאֲרָת. מְקַבְּלוּ בְּשֵׁתֵי יָדָיו, ה' ה'.

וְנוֹתְנוּ בִּימִין, כִּי ה' עֲלִיוֹנָה לְחֶסֶד, ה' שְׁנִיָּה לְגְבוּרָה. וּמְסַלְקוּ מִן הַקְּרָקַע טַפַּח, בְּסוּד יו"ד, כִּי סְלוּק ה' הוּא יו"ד. וְנוֹתְנוּ עֵינָיו בּוֹ, שֶׁהֵם בְּסוּד יֶאֱהַדְוֹנָהּ. יי מֵאִיר בְּבֵת עֵין. יְהו"ה בְּשֵׁלֶשֶׁה צְבָעֵי הָעֵין. אֲדָנִי מֵאִירָה בְּשֵׁנֵי כְרוּבֵי הָעֵין וְאִישׁוּנֵי עַפְעָפֵי הָעֵין. וּמְשַׁגְּרוּ בְּמַתְנָה לְאֲנָשֵׁי בֵיתוֹ, הִיא בִּינָה, שְׁנַאֲמַר בָּהּ יִשְׁמַח מֹשֶׁה בְּמַתְנַת חֲלָקוֹ.

וְנוֹתְנוּ בִּימִין, כִּי ה' עֲלִיוֹנָה לְחֶסֶד, ה' שְׁנִיָּה לְגְבוּרָה. וּמְסַלְקוּ מִן הַקְּרָקַע טַפַּח, בְּסוּד יו"ד כִּי סְלוּק ה' הוּא יו"ד. וְנוֹתְנוּ עֵינָיו בּוֹ, שֶׁהֵם בְּסוּד יֶאֱהַדְוֹנָהּ. יי' (ד"א יו"ד) מֵאִיר בְּבֵת עֵין. יְהו"ה בְּשֵׁלֶשֶׁה צְבָעֵי הָעֵין. אֲדָנִי מֵאִירָה בְּשֵׁנֵי כְרוּבֵי הָעֵין, וְאִישׁוּנֵי עַפְעָפֵי הָעֵין. וּמְשַׁגְּרוּ בְּמַתְנָה לְאֲנָשֵׁי בֵיתוֹ. הִיא בִּינָה, שְׁנַאֲמַר בָּהּ, יִשְׁמַח מֹשֶׁה בְּמַתְנַת חֲלָקוֹ.

מִים אַחֲרוֹנִים

שְׁמִינֵי - מִים אַחֲרוֹנִים שֶׁתִּקְנוּ לָהֶם מִשׁוּם מְלַח סְדוּמִית הַמְּסַמָּא אֶת הָעֵינַיִם. לָמָּה נִקְרָאוּ חוֹבָה? אֵלָּא בְּדֶרֶךְ סוּד, סֵם הַמְּוֹת שׁוּרָה עַל יָדֵים מְזַהְמוֹת, שְׁעוֹשִׂים בָּהֶם בְּרָכָה. וְעַל כּוֹס שְׁמֵבְרָכִים עֲלֶיהָ בְּלִי טָהָרָה נִקְרָאת טְמָאָה. וּמָה כּוֹס שְׁשׁוֹתִים בָּהּ טְמָאָה לְבְרָכָה, עַד שֶׁהִיוּ מְטָהֲרִים אוֹתָהּ בְּהַדְחָה מִבְּפָנִים וּמִבְּחוּץ - כָּל שֶׁכֵּן יָדָיו. וּמִשׁוּם זֶה מִים אַחֲרוֹנִים חוֹבָה. וְסוּד הַדְּבָר, (ויקרא יא) וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם - אֵלֹהֵי מִים רֵאשׁוֹנִים. וְהִיִּיתֶם

מִים אַחֲרוֹנִים (ח"ג רע"ג, ב ר"מ)

הַמִּינָאָה, מִים אַחֲרוֹנִים דְּתִקְנוּ לֹן, בְּגִין מְלַח סְדוּמִית, הַמְּסַמָּא אֶת הָעֵינַיִם. אֲמַאי אַקְרוּן חוֹבָה. אֵלָּא בְּאֶרֶח רְזָא, סֵם הַמְּוֹת שְׁרִיא עַל יָדָיו מְזוּהָמִין, דְּעַבְדֵי כְהוּ בְרָכָה. וְעַל כּוֹס דְּמְבָרְכֵי עֲלֶיהָ בְּלֵא טָהָרָה, אַקְרִי טְמָא. וּמָה כּוֹס דְּשׁוֹתִין בּוֹ, טְמָא לְבְרָכָה עַד דְּהוּוּ מְטָהֲרֵי לִיהָ בְּהַדְחָה מְלָגוּ וּמְלָכְר. כָּל שֶׁכֵּן יָדָיו. וּבְגִין דָּא, מִים אַחֲרוֹנִים חוֹבָה. וְרְזָא דְּמְלָה, (ויקרא כ) וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם:

קדושים - אלו מים אחרונים. כי קדוש - זה שמו ערב. כנגד (ישעיהו) קדוש קדוש קדוש ה' צבאות. ומשום זה והתקדשותם וגו', להודיע שאתם בנים לקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב (דברים יד) בנים אתם לה' אלהיכם.

אלו מים ראשונים. והיותם קדושים: אלו מים אחרונים. כי קדוש: זה שמו ערב. לקבל, קדוש קדוש קדוש יי' צבאות. ובגין דא והתקדשותם וגו', לאשתמודעא דאתון בגין לקודשא בריך הוא, הדיא הוא דכתיב, (דברים יד) בנים אתם ליי' אלהיכם.

המשך "ערכה של שעה" מעמוד צ'

כילננו יודעים את המצב שבו אנו נמצאים! ומי יודע מה ילד יום? משה רבינו, אליהו הנביא, ורבי שמעון בן יוחאי עליהם השלום, מגלים לנו, שרק בספר הזהר יפקון מן גלותא ברחמי, כי הזהר הקדוש הוא כמו תיבת נח ורק אלו שילמדו זהר הקדוש ינצלו בתבת נח שהוא הזהר הקדוש, וינצלו מחבלי משיח, ובה תלוי סוד הצלת עם ישראל בדור האחרון וגאולתו, בכח וסגלת למוד הזהר הקדוש.

כתב השל"ה הקדוש: "הנה מבאר מכאן שחבור הזהר הנה עתיד להיות גנוז וכו' עד שיבוא הדור האחרון בסוף הימים, שאז יתגלה לתחתונים. ובזכות העוסקים יבוא משיח, כי אז תמלא הארץ דעה בסבתו, אשר זה תהיה סבה קרובה לביאתו, וזה שאמר ובגינה ושבבתם איש אל אחותו" וכו', כדי שבזכות זה יגאלו ישראל, כשם שלא נגאלו ישראל ממצרים עד שהצרו הקדוש ברוך הוא לקדשם בדם הפסח ובדם המילה, כן הגאלה העתידה לא יהיה הגאלה עד שיזכו לתוספת הקדשה הזו, והוא רצון האל יתברך, ואשרי הזוכה בה" (עשרה מאמרות מאמר ראשון, שני לוחות הברית).

יוחאי עשתה ענין התבה, שבסודה נעשה הזהר, אשר בו נכללו כל הששים רבוא נשמתיו, כמזכר בתקונים, ואז נחשב זה לגריחה כללית לכל ישראל, עד שבסוף הימים לא יצטרף אלא יציאה, וזהו שצאמר (ישעיה נב, יב): "כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכו כי ה' ה' לפניכם ה' ומאספכם אלקי ישראל..." כל מי שיתדבק בזהר הקדוש ברוח מן הסטרא אחרא, וינצל מחבלי משיח, והאמת כי ספר הזהר נשאר אחריו (אחרי רשב"י ז"ע), שכל מי שיתדבק בו נקרא שבורח מן הסטרא אחרא, עד שלא יצטרף לו (באחריית הימים) אלא יציאה, ואודיעך מה תועלת נמצא בה, והאמת כי תועלת גדול הוא, כי הוא הצלה מחבלי משיח (ראה בארץ ב"אור הזהר").

ט ספר הזהר הוא כתבת נח שנתכנסו בה שנים מעיר ושבע ממלכותא. והמשכילים זיהירו בזהר הרקיע". אליו אינו דקא משתדליו בזהר דא, דאקרי ספר הזהר, דאיהו כתיבת נח, דמתכנשין בה שנים מעיר, ושבע ממלכותא. ולזמנין אהד מעיר, ושנים ממשפחה. דבהון יתקיים (שמות א) "כל הבן הילוד האורה תשליכוהו". ודא אורה דספרא דא (זהר חלק ג' דף קנ"א: ברעיא מהימנא). **הרמח"ל** ז"ע לא מצא עצה לבטל גזרות מעם ישראל, אלא בלמוד "הזהר הקדוש" ברצף ללא הפסק, שבכח "הזהר הקדוש" לבטל כל גזרות ולקרב הגאלה ברחמים. וז"ל: בריחת רבי שמעון בר יוחאי עשתה ענין התבה, וכלנו נברח להתבה הזאת וננצל ונמצא שברית רבי שמעון בר

בואו ונתאחד פלנו' ביחד, ונתחיל ללמוד כל יום דף היומי של תקוני זהר, שזה לוקח רק שתי דקות ביום, ואפשר גם ללמוד ולשמע ב"קול הזוהר" בטלפון 0722-99-00-44, ובשבת קודש נלמד שעה אחת, למען תיקוני השכינה הקדושה, ובעזרת השם! תברך, יתבטלו מעלינו כל גזרות קשות ורעות, ונזכה לגאולה ברחמים, כמו שכתב הרשב"י, "בספרא דא יפקון מן גלותא ברחמי", ביאור: בספר הזה נצא מן הגלות ברחמים (זהר נשא ברעיא מהימנא דף קכ"ד ע"ב).

וכמו שגלה לנו הרש"ש הקדוש בשכבו על ערש דני סמוך לפטירתו, השאיר לנו מעין צואה כאשר אמר לבנו רבי חזקיה יצחק ז"ע"א: "יודע אני שבזכות הזוהר הקדוש וכתבי הקבלה יצא עם ישראל לחרות, ובלמוד זה תלויים גאולתינו וביאת משיח צדקינו"..." ותורת הסוד מה היא עליה? (ספר הרש"ש עמ' 158). מלותיו האחרונות של אותו צדיק וקדוש מרחפות בעולם, תובעות עלבונן, ומפצירות לקיימן. "ותורת הסוד מה היא עליה?!"... והקול קורא במדבר פנו דרך לאלקינו. הקדישו מזמנכם היקר בכל יום לשם שמים, בשביל ישועת העם, ולהצלת הדור כולו – ברוחניות ובגשמיות.

בכחינו לשנות את המצב, בידינו הדבר, בואו נתגייס פולנו, במיוחד להזהיר גדולים על קטנים, אב ולמד עם בנו, מחנך עם חניכו, ומלמד עם תלמידו, שהרי אם אין גדיים אין תישים, כך יחדר תלמודם מנגרותם, וכן תלמודי תורה, ישיבות וכוללים, וכל כלל ישראל, יתאחדו בלמוד הקדוש הזה, ותורת הסוד תקבל תנופה, ונזכה להיות מבני עליה, כמו שכתוב ב"כסא מלך" בהקדמה לבאורו על תיקוני זוהר. ונפעל בדרך זו לקרב ולהביא את הגאולה השלמה ברחמים, וב"אמרי פנחס" השלם (דף ק"ו) לקדוש רבי פינחס מקאריץ ז"ע, פתב בזה הלשון: "צריך מלמד (לתלמידים) ללמד זהר, שהוא בחינת עין החיים, שיכול להמשיך נשמה לתלמידים. כי מה שהרב נותן שכל ישר לתינוק, בזה מניח בו נשמה אמיתית", עד כאן לשונו, (ואני שמעתי, שזה מקבל עוד מהבעל שם טוב זכותו יגן עלינו). כי הזהר מלהיב ומאיר את הנשמה של כל איש מישראל, באפן שיוכל להשפיע הארה של נשמה קדושה גם בזולתו, עכ"ל (חכם הרויס).

[אמר המעתיק: כשאב שולח בנו למלמד ללמוד אצלו תורה, דבר הראשון צריך לברר אם המלמד של בנו לומד זוהר, כי אם לא, אז מי יודע איזה נשמה המלמד ימשיך לבנו – וגם אי אפשר שיהיה להמלמד קצת יראת שמים בלי לימוד הזוהר הקדוש כמבואר בספרים הקדושים].

י. כתוב בזוהר הקדוש, דעל ידי כנישתא חדא תכף נשמתין ונקלו בספר הזוהר הקדוש, ואכמ"ל.

המשך בעמוד קיב

זֶהַר הַשִּׁבּוֹת

פְּרָק י"א

פְּרָשִׁיּוֹת

וַיַּגִּשׁ - חֻקֹּת

זִמְן תְּפִלַּת הַמְּנַחָה עֵת רָצוֹן

וּסְגֻלַּת ג' סְעוּדוֹת

פֶּרֶק י"א

מנחה של שבת	קה
שעת מנחה היא עת רצון	קה
כָּל שַׁעֲרֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ נִנְעָלוּ.	קה
צדוק הדין	קו
נעילת שערי התורה והעולם	קו
בגוש המעינות במיתת יוסף	קו
חשך במיתת משה	קו
בטלה שמחת התורה במיתת דוד	קז
חובת הענג בשבת	קז
ברכה מן היזם הזה	קז
ענג ושמחה ביום זה	קח
סדר השלחן ג' פְּעָמִים	קח
מעלת המשלים ג' סעודות	קח
הכל נמצא בשבת	קח
שמחה בסעודת שבת	קט
סעודת המלך	קט
סעודת הגבירה	קט
סעודה שנייה	קט
סעודה שלישית	קי
עונשו של הפוגם בסעודת שבת	קי
ישמה יתרה	קיא
ג' סעודות של אמונה	קיא
מעלת יום השבת	קיא
מנחה של שבת שעת רצון	קיא
ערכה של שעה	קיב

להזכירכם,

ישנה חלוקה נוספת לג' סעודות של שבת:

- שמונה פרקים [א-ח] לסעודה הראשונה: דפים כז-פד.
- שמונה פרקים [ט-טז] לסעודה השנייה: דפים פה-קמ.
- שמונה פרקים [יז-כז] לסעודה השלישית: דפים קמא-קצח.

מנחה של שבת (ח"ב קנ"ו, א)

וְאִי תִימָא, אַמַּאי אַתְּמַנִּי הַאי קָרָא, בְּצִלוֹתָא דְּמִנְחָה דְּשַׁבַּת. יֵאוּת אִיהוּ לְמַהוּי בְּשַׁבַּת בְּהֵיא צִלוֹתָא דְּמִנְחָה, וְלֹא בְּצִלוֹתָא דְּחוּל, דְּוִדַּאי לֹאוּ צִלוֹתָא דְּמִנְחָה דְּשַׁבַּת כְּחוּל. בְּגִין דְּהָא כְּחוּל בְּשַׁעְתָּא דְּמִנְחָה, תְּלִיא דִּינָא בְּעֵלְמָא, וְלֹאוּ אִיהוּ עַת רְצוֹן. אַבְל בְּשַׁבַּת, דְּכָל רוּגְזָא אַתְּעָדִי, וְכֹלֵא אַתְּכְלִיל כְּחֵדָא, וְאַף עַל גַּב דְּדִינָא אַתְּעָר, אַתְּבַסְמוּתָא אִיהוּ, וְעַל דָּא אַצְטְרִיד קָרָא דִּיחֻדָּא, לִיחְדָּא כָּל דְּרַגְיָן, דְּכַד הוּי יחֻדָּא, דִּינָא אַתְּחַבֵּר וְאַתְּכְלִיל בְּרַחֲמֵי, וְאַתְּבַסֵּם כְּלָא, וְכַדִּין עַת רְצוֹן כְּתִיב. עַת רְצוֹן, כְּלִיל כְּלָא כְּחֵדָא. וְדִינָא אַתְּבַסֵּם בְּהֵוֹא זְמַנָּא, וְהוּי חֲדוּה כְּכֹלֵא.

מנחה של שבת ואם תאמר, למה התמנה הפסוק הזה בתפלת מנחה של שבת? נראה הוא להיות בשבת באותה תפלת מנחה ולא בתפלת חל, שודאי אין תפלת מנחה של שבת כמו חל. משום שהרי בחל, בשעת המנחה, תלוי הדיו בעולם ואינו עת רצון, אבל בשבת כשכל הרגז הוסר והכל נכלל כאחד, ואף על גב שמתעורר דין, זו התבשמות, ולכן צריך פסוק של יחוד ליחד את כל הדרגות. שפשיש יחוד, הדיו מתחבר ונכלל ברחמים והכל מתבסם, ואז כתוב עת רצון. עת רצון כולל הכל כאחד. והדין מתבסם באותו זמן, ויש שמחה בכל.

שעת מנחה היא עת רצון

מִשָּׁה אַסְתַּלַּק מֵעֵלְמָא, בְּהֵיא שַׁעְתָּא דְּצִלוֹתָא דְּמִנְחָה דְּשַׁבַּת, בְּשַׁעְתָּא דְּעַת רְצוֹן אַשְׁתַּכַּח. וּבְהֵיא שַׁעְתָּא רַעוּא הוּהוּ לְעֵילָא, וְצַעְרָא לְתַתָּא, וְעַל דָּא נִנְעֵלוּ תְרַעִין בְּשַׁבַּת, מִשַׁעְתָּא דְּמִנְחָה וְלְעֵילָא. מָאן תְרַעִין נִנְעֵלוּ. תְרַעִין דְּבִי מְדַרְשָׁא, בְּגִין לְאַדְכְּרָא לְמִשָּׁה רַעִיא מְהִימְנָא, דְּאוּרִייתָא אַתְּבַטְלָא בְּגִינָה.

שעת מנחה היא עת רצון משה הסתלק מן העולם באותה שעת תפלת מנחה של שבת, בשעה שנמצאת עת רצון. ובאותה שעה רצון היה למעלה, וצער למטה, ועל זה ננעלו השערים בשבת משעת המנחה ומעלה. אילו שערים ננעלו? שערי בית המדרש, כדי להזכיר את משה הרועה הנאמן שהתורה התבטלה בגללו.

כל שערי בית המדרש ננעלו

בְּהֵוֹא זְמַנָּא, בִּי מְדַרְשָׁא דְּמִשָּׁה אַתְּבַטְלָא, כָּל שְׁכַן אַחֲרַנִּין. מָאן חֲמִי תְרַעִין דְּבִי מְדַרְשָׁא דְּמִשָּׁה דְּנִנְעֵלוּ, דְּלֹא נִנְעֵלוּ אַחֲרַנִּין כְּלָהוּ. אוּרִייתָא דְּמִשָּׁה עֲצִיבָא עֲלֵיהּ בְּהֵוֹא זְמַנָּא, מָאן לֹא עֲצִיב. בְּגִין כִּדְ כָּל תְרַעִי

כל שערי בית המדרש ננעלו באותו זמן בית מדרשו של משה בטל, כל שכן האחרים. מי רואה את שערי בית מדרשו של משה שננעלו, ונשלא ינעלו כל האחרים?! כשהתורה של משה עצובה עליו באותו זמן, מי לא עצובה? משום כך כל שערי בית המדרש ננעלו, והצטרכו

דְּבִי מְדַרְשֵׁי נִנְעָלוּ, וְאַצְטְרִיכוּ כָּלֵא לְצַדִּיקָא לִיהַ לְקוֹדֶשָׁא בְּרִידְהוּ הוּא בְּאֶרְחָא שְׂבָחָא, וְהֵינְנוּ (תהלים 17) צְדִיקְתָּךְ כְּהֵרָרִי אַל.

כָּלֵם לְצַדִּיק אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּדַרְךְ שְׂבַח, וְהֵינְנוּ (תהלים 17) צְדִיקְתָּךְ כְּהֵרָרִי אַל.

צדוק הדין

תְּלַתָּא אֵינּוּן דְּאַסְתָּלְקוּ מֵעֲלֵמָא בְּהַאי זְמַנָּא, וְכִלְהוּ כְּלִילִין בְּמִשְׁהָ. חַד, מִשְׁהָ נְבִיאָה מְהִימְנָא עֲלָאָה. וְחַד, יוֹסֵף צְדִיקָא. וְחַד, דְּוֹד מְלָכָא. בְּגִינֵי כֵךְ, תְּלַת צְדוּקֵי דִינֵי הַכָּא, חַד אִיהוּ דִּיֹּסֵף זַכָּאָה, קְדִים לְכָל הַנִּי, וְדָא אִיהוּ צְדִיקְתָּךְ כְּהֵרָרִי אַל מִשְׁפְּטִיךְ תְּהוּם רַבָּה וְגו', דָּא יוֹסֵף, דְּאִיהוּ בְּלַחֲדוּי כְּהֵרָרִי אַל, כְּכִלְהוּ טוֹרִין עֲלָאִין. וְחַד מִשְׁהָ נְבִיאָה מְהִימְנָא, וְדָא אִיהוּ דְכְּתִיב, (תהלים 84) וְצְדִיקְתָּךְ אֱלֹהִים עַד מְרוֹם אֲשֶׁר עָשִׂיתָ גְדוּלוֹת, בְּגִין דְּאִיהוּ נְטִיל לְכָל סְטְרִין, יְמִינָא וּשְׂמָאלָא. וְחַד אִיהוּ דְוֹד מְלָכָא, וְדָא אִיהוּ דְכְּתִיב, (תהלים 101) צְדִיקְתָּךְ צְדִיק לְעוֹלָם וְתוֹרַתְךָ אֱמֶת, לְעוֹלָם: דָּא דְוֹד מְלָכָא.

צדוק הדין
שְׁלֹשָׁה הֵם שֶׁהִסְתַּלְּקוּ מִן הָעוֹלָם בְּזְמַן הַזֶּה, וְכָלֵם כְּלוּלִים בְּמִשְׁהָ. אֶחָד - מִשְׁהָ הַנְּבִיאָה הַנִּימְנָא הָעֲלִיּוֹן, וְאֶחָד - יוֹסֵף הַצְּדִיק, וְאֶחָד - דְּוֹד הַמֶּלֶךְ. מִשׁוּם כֵּךְ יֵשׁ כָּאֵן שְׁלֹשָׁה צְדוּקֵי דִין. אֶחָד הוּא שֶׁל יוֹסֵף הַצְּדִיק קוֹדֵם לְכָל אֱלֹהִים, וְזֶהוּ צְדִיקְתָּךְ כְּהֵרָרִי אַל מִשְׁפְּטִיךְ תְּהוּם רַבָּה וְגו'. זֶה יוֹסֵף, שֶׁהוּא לְבַדּוֹ כְּהֵרָרִי אַל, כְּמוֹ כָּל הַהֲרִים הָעֲלִיּוֹנִים. וְאֶחָד מִשְׁהָ הַנְּבִיאָה הַנִּימְנָא, וְזֶהוּ שְׂכָתוּב (שם 84) וְצְדִיקְתָּךְ אֱלֹהִים עַד מְרוֹם אֲשֶׁר עָשִׂיתָ גְדוּלוֹת, מִשׁוּם שֶׁהוּא נוֹטֵל לְכָל הַצְּדִדִים, יְמִין וּשְׂמָאל. וְאֶחָד הוּא דְוֹד הַמֶּלֶךְ, וְזֶהוּ שְׂכָתוּב (שם 101) צְדִיקְתָּךְ צְדִיק לְעוֹלָם וְתוֹרַתְךָ אֱמֶת. לְעוֹלָם - זֶה דְוֹד הַמֶּלֶךְ.

נעילת שערי התורה והעולם

בְּדִין אֲתַכְנִישׁ כָּלֵא בְּהַאי זְמַנָּא, תוֹרָה שְׂבַכְתָּב, וְתוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה. וְעַל דָּא בְּהַאי זְמַנָּא נִנְעָלוּ תְּרַעֵי דְאֹרִייתָא, וְנִנְעָלוּ תְּרַעֵי דְכָל עֲלָמָא, בְּהַאי זְמַנָּא.

נעילת שערי התורה והעולם
אֲזַ מִתְכַּנְּסִים הַכֹּל בְּזְמַן הַזֶּה, תוֹרָה שְׂבַכְתָּב וְתוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה. וְעַל זֶה בְּזְמַן הַזֶּה נִנְעָלוּ שְׂעָרֵי תוֹרָה, וְנִנְעָלוּ שְׂעָרֵי כָּל הָעוֹלָם בְּזְמַן הַזֶּה.

יבוש המעינות במיתת יוסף

בְּשַׁעֲתָא דְּמִית יוֹסֵף צְדִיקָא, יָבִישׁוּ מְקוֹרֵין וּמְבוּעֵין, וְכִלְהוּ שְׂבָטִין נְפִלוּ בְּגִלוּתָא, פְּתַחוּ עֲלָאִי וְאַמְרוּ, צְדִיקְתָּךְ כְּהֵרָרִי אַל מִשְׁפְּטִיךְ תְּהוּם רַבָּה וְגו'.

יבוש המעינות במיתת יוסף
בְּשַׁעֲתָא שְׁמַת יוֹסֵף הַצְּדִיק, יָבִישׁוּ הַמְּקוֹרוֹת וְהַמְּעִינֹת, וְכָל הַשְּׂבָטִים נְפִלוּ בְּגִלוּת. פְּתַחוּ הָעֲלִיּוֹנִים וְאַמְרוּ, צְדִיקְתָּךְ כְּהֵרָרִי אַל מִשְׁפְּטִיךְ תְּהוּם רַבָּה וְגו'.

חשוך במיתת משה

בְּשַׁעֲתָא דְּמִית מֹשֶׁה, אֲתַחְשַׁךְ שְׂמִשְׁאָא בְּטִיְהֵרָא, וְאַנְעַלַת תוֹרָה שְׂבַכְתָּב, נְהוּרָהָא דְאַסְפְּקִלְרִיאָה דְנְהֵרָא.

חשוך במיתת משה
בְּשַׁעֲתָא שְׁמַת מֹשֶׁה, נִחְשַׁךְ הַשְּׂמֶשׁ בְּצַהֲרִים, וְנִנְעָלָה תוֹרָה שְׂבַכְתָּב, הָאוֹר שֶׁל הָאֲסְפְּקִלְרִיָּה הִמְאִירָה.

בטלה שמחת התורה במיתת דוד
בשעתא דמית דוד מלכא, כנישת
 סיהרא גהוראה ואורייתא
 דבעל פה כנישת גהוראה. ומההוא זמנא
 אתגניזו גהורין דאורייתא, ואסגיא
 מחלוקת על משנה, וחפימיא במחלוקת,
 וכלהו תקיפי לכא בערבוביא. ועל דא,
 חדוה דאורייתא לאו איהו בההוא זמנא,
 בכל דרין דעלמא.

ומה אינון חומרי דתעניות דגזרו רבנן,
 כד מית פלוני, גזרו תענית. כד
 הוה כד, גזרו כד. (ס"א דא דהוה) וכד הוה
 כנישו ויתיר דחדוה דתורה דבכתב
 ותורה דבעל פה, בההוא זמנא, על אחת
 כמה וכמה דאצטריך למגעל תרעי
 דאורייתא בההוא זמנא.

ובגין כך אמרינן הני צדוקי דינא, כמה
 דאתמר. חדו רבי יוסי ורבי חייא,
 ונשקוהו ברישיה כמלקדמין, אמרו
 זכאה חולקנא בהאי ארעה.

חובת הענג בשבת (ח"ב פ"ח, א)

רבי יצחק אמר, אפילו ביומא דשבתא
 גמי. רבי יהודה אמר, בעי לאתענגא
 בהאי יומא, ולמיכל תלת סעודתי
 בשבתא, בגין דישתכח שבעא וענוגא
 בהאי יומא בעלמא.

ברכה מן היום הזה

רבי אבא אמר, לאזדמנא ברביתא
 באינון יומין דלעילא, דמתברכאן
 מהאי יומא. והאי יומא, מלוא רישיה
 דזעיר אנפין, מטלא דנחית מעתיקא
 קדישא סתימא דכלא, ואטיל לחקלא
 דתפוחין קדישין, תלת זמני, מכד עייל
 שבתא, דיתברכון בלהו כחדא.

בטלה שמחת התורה במיתת דוד
בשעה שמת דוד המלך, כנסה הלכה
 את אורה, ותורה שבעל פה כנסה את
 אורה. ומאותו זמן נגנזו אורות התורה,
 והתברתה המחלקת על המשנה, והחכמים
 במחלקות, וכל חזקי הלב בערבוביה. ועל זה
 אין שמחת התורה באותו זמן בכל דורות
 העולם.

ומהן חמרות התעניות שגזרו רבנן? כשמת
 פלוני גזרו תענית, כשהיה כף גזרו כף. (קה
 שתייה) וכשהיה פנוס יתר של שמחת התורה
 שבכתב ותורה שבעל פה, באותו זמן על
 אחת כמה וכמה שצריך לגעל שערי התורה
 באותו זמן.

ולכן אמרים את אלו צדוקי הדיו, כמו
 שנתבאר. שמחו רבי יוסי ורבי חייא
 ונשקוהו בראשו כמקדם, ואמרו, אשרי
 חלקנו בדרך הזו!

חובת הענג בשבת

רבי יצחק אמר, אפילו ביום השבת גם רבי
 יהודה אמר, צריף להתענג ביום הזה ולאכל
 שלש סעודות בשבת, כדי שימצאו שבע
 וענג ביום הזה בעולם.

ברכה מן היום הזה

רבי אבא אמר, להזמין ברכה באותם ימים
 שלמעלה שמתברכים מן היום הזה, וביום
 הזה מלא ראשו של זעיר אנפין מטל שנוחת
 מהעתיק הקדוש הנסתור של הכל, ומטיל
 לשדה התפוחים הקדושים שלש פעמים
 משוכנסת שבת, שכלם יתברכו כאחד.

ענג ושמחה ביום זה

וְעַל דָּא בְּעֵי בַר נָשׁ, לְאַתְעַנְנָא תַּלְתָּ
זְמַנִּין אֲלִין, דְּהָא בְּהָא תְּלֵיא
מְהִימְנוּתָא דְלַעִילָא, בְּעַתִּיקָא קְדִישָׁא,
וּבְזַעִיר אַפִּין, וּבְחַקְלָא דְתַפּוּחִין. וּבְעֵי
בַר נָשׁ לְאַתְעַנְנָא בְּהוּ, וּלְמַחְדֵי בְּהוּ.
וּמֵאן דְּגָרַע סְעוּדָתָא מְנִייהוּ, אַחְזִי
פְּגִימוּתָא לַעִילָא וְעוֹנְשִׂיהּ דְּהָהוּא בַר
נָשׁ סְגִי.

סדור השלחן ג' פעמים

בְּגִינֵי כֹד, בְּעֵי לְסַדְרָא פְתוּרִיהּ, תַּלְתָּ
זְמַנִּי, מִכַּד עֵייל שַׁבְּתָא, וְלֹא
יִשְׁתַּכַּח פְתוּרִיהּ רִיקְנִיא, וְתִשְׁרִי בְּרַכְתָּא
עֲלֶיהּ, כָּל שְׂאָר יוֹמֵי דְשַׁבְּתָא. וּבְהֵאֵי
מְלָה, אַחְזִי, וְתֵלִי מְהִימְנוּתָא לַעִילָא.

מעלת המשלים ג' סעודות

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, הָאֵי מֵאן דְּאִשְׁלִים
תַּלְתָּ סְעוּדָתֵי בְּשַׁבְּתָא, קָלָא נְפִיק
וּמְכָרָא עֲלֶיהּ, (ישעיה נח) אַזְ תַּתְעַנְג עַל
יִי, דָּא סְעוּדָתָא חָדָא, לְקַבֵּל עַתִּיקָא
קְדִישָׁא דְכָל קְדִישִׁין. וְהִרְפְּבַתִּיד עַל
בְּמַתִּי אַרְץ, דָּא סְעוּדָתָא תְּנִינָא, לְקַבֵּל
חַקְלָא דְתַפּוּחִין קְדִישִׁין. וְהֵאֲכַלְתִּיד
נַחֲלַת יַעֲקֹב אַבִּיד, דָּא הוּא שְׁלִימוּ
דְאַשְׁתְּלִים בְּזַעִיר אַפִּין.

הכל נמצא בשבת

וּלְקַבְּלֵיהוּ בְּעֵי לְאַשְׁלֵמָא סְעוּדָתֵיהּ,
וּבְעֵי לְאַתְעַנְנָא בְּכֻלְהוּ
סְעוּדָתֵי, וּלְמַחְדֵי בְּכָל חַד וְחַד מְנִייהוּ,
מְשׁוּם דְּאִיהוּ מְהִימְנוּתָא שְׁלִימָתָא. וּבְגִין
כֹּד, שַׁבְּתָא אַתִּיקָר, מִכָּל שְׂאָר זְמַנִּין
וְחִגּוֹן, מְשׁוּם דְּכֻלָּא בִּיהּ אִשְׁתַּכַּח, וְלֹא
אִשְׁתַּכַּח חֵכִי בְּכֻלְהוּ זְמַנִּי וְחִגּוֹ. אָמַר
רַבִּי חֵיִיא, בְּגִין כֹּד, מְשׁוּם דְּאַשְׁתַּכַּח

ענג ושמחה ביום זה

וְעַל זֶה צְרִיף אָדָם לְהַתְעַנְג שְׁלֹשׁ הַפְּעָמִים
הַלְלוּ, שְׁהֵרִי בְּזֵה תְּלוּיָהּ הָאֲמוּנָה הָעֲלִיוֹנָה
- בְּעַתִּיק הַקְּדוּשׁ, וּבְזַעִיר אַנְפִּין, וּבְשׂוּדָה
הַתַּפּוּחִים. וְצְרִיף אָדָם לְהַתְעַנְג בְּהֵם וּלְשַׁמַּח
בְּהֵם. וּמִי שְׁגוֹרַע סְעוּדָה מֵהֵם, מַרְאֵה פְּגָם
לְמַעְלָה, וְעוֹנֵשׁוּ שֶׁל הָאָדָם הַהוּא גָּדוֹל.

סדור השלחן ג' פעמים

מְשׁוּם כֹּף צְרִיף לְסַדְר שְׁלַחְנוּ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים
מִשְׁנַכְנֶסֶת שַׁבָּת, וְלֹא יִמְצָא שְׁלַחְנוּ רִיק,
וְתִשְׁרֵה עֲלֵיו הַבְּרַכָּה כָּל שְׂאָר יְמוֹת הַשַּׁבָּת,
וּבְדַבְּרֵי הַזֶּה מַרְאֵה וְתוֹלָה אֶת הָאֲמוּנָה
הָעֲלִיוֹנָה.

מעלת המשלים ג' סעודות

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, זֶה מִי שְׁמַשְׁלִים שְׁלֹשׁ
סְעוּדוֹת בְּשַׁבָּת, קוֹל יוֹצֵא וּמְכָרִיז עָלָיו:
(ישעיה נח) אַזְ תַּתְעַנְג עַל ה'. זֹו סְעוּדָה אַחַת
כְּנֶגֶד הַעַתִּיק הַקְּדוּשׁ שֶׁל כָּל הַקְּדוּשִׁים.
וְהִרְפְּבַתִּיד עַל בְּמַתִּי אַרְץ - זֹו סְעוּדָה
שְׁנִיָּה כְּנֶגֶד שְׂדֵה הַתַּפּוּחִים הַקְּדוּשִׁים.
וְהֵאֲכַלְתִּיד נַחֲלַת יַעֲקֹב אַבִּיד - זֹו הִי
הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁהַשְּׁתַּלְמָה בְּזַעִיר אַנְפִּין.

הכל נמצא בשבת

וּבְכַנְגָדִים צְרִיף לְהַשְׁלִים סְעוּדָתוֹ, וְצְרִיף
לְהַתְעַנְג בְּכָל הַסְּעוּדוֹת וּלְשַׁמַּח בְּכָל
אַחַת וְאַחַת מֵהֶן, מְשׁוּם שֶׁהִיא הָאֲמוּנָה
הַשְּׁלֵמָה, וּמְשׁוּם כֹּף הַשַּׁבָּת נִתְּכַפְּדָה מִכָּל
שְׂאָר הַזְּמַנִּים וְהַחֲגִים, מְשׁוּם שֶׁהַכָּל בַּהּ
נִמְצָא, וְלֹא נִמְצָא כֹּף בְּכָל הַזְּמַנִּים וְהַחֲגִים.
אָמַר רַבִּי חֵיִיא, מְשׁוּם כֹּף, מְשׁוּם שֶׁהַכָּל
נִמְצָא בוֹ, נִזְכָּר שְׁלֹשׁ פְּעָמִים, שְׁכַתּוֹב (בראשית

כָּלֵא בִיה, אִידְכַר תַּלְת זְמַנִּין. דְּכַתִּיב, (בראשית ב) וַיְכַל אֱלֹהִים בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי. וַיִּשְׁבּוֹת בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי. וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי.

ב) וַיְכַל אֱלֹהִים בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי. וַיִּשְׁבּוֹת בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי. וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי.

שְׁמַחָה בְּסַעֲוֹדַת שַׁבַּת

שְׁמַחָה בְּסַעֲוֹדַת שַׁבַּת

רַבִּי אַבְא, (נ"א רב המנונא סבא) כַּד הָוָה יְתִיב בְּסַעֲוֹדַת דְּשַׁבְּתָא, הָוֵי חֲדַי, בְּכָל חַד וְחַד, וְהָוָה אָמַר, דָּא הִיא סַעֲוֹדַתֵּא קַדִּישָׁא, דַּעֲתִיקָא קַדִּישָׁא סְתִימָא דְכָלֵא. בְּסַעֲוֹדַתֵּא אַחֲרָא הָוָה אָמַר, דָּא הִיא סַעֲוֹדַתֵּא דְקוֹדֶשָׁא בְּרִיד הוּא. וְכֵן בְּכָלֵהוּ סַעֲוֹדַתִּי, וְהָוָה חֲדַי בְּכָל חַד וְחַד. כַּד הָוָה אֲשֵׁלִים סַעֲוֹדַתִּי, אָמַר אֲשֵׁלִימוּ סַעֲוֹדַתִּי דְמַהִימְנוּתָא.

רַבִּי אַבְא (רב המנונא סבא), כְּשֶׁהָיָה יוֹשֵׁב בְּסַעֲוֹדַת הַשַּׁבָּת, הָיָה שְׂמֵחַ בְּכָל אַחַת וְאַחַת, וְהָיָה אוֹמֵר: זוֹהִי סַעֲוֹדָה קְדוֹשָׁה שֶׁל הַעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ הַנִּסְתָּר שֶׁל הַכֹּל. בְּסַעֲוֹדָה הָאַחֶרֶת הָיָה אוֹמֵר: זוֹהִי סַעֲוֹדָה שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכֵן בְּכָל הַסַּעֲוֹדוֹת. וְהָיָה שְׂמֵחַ בְּכָל אַחַת וְאַחַת. כְּשֶׁהָיָה מְשַׁלֵּם אֶת הַסַּעֲוֹדוֹת, אוֹמֵר: נְשַׁלְמוּ סַעֲוֹדוֹת הָאֲמוּנָה.

סַעֲוֹדַת הַמֶּלֶךְ

סַעֲוֹדַת הַמֶּלֶךְ

רַבִּי שְׁמַעוֹן, כַּד הָוָה אֲתִי לְסַעֲוֹדַתֵּא, הָוָה אָמַר הַכִּי, אַתְּקִינוּ סַעֲוֹדַתֵּא דְמַהִימְנוּתָא עַלְמָה, אַתְּקִינוּ סַעֲוֹדַתֵּא דְמַלְכָּא, וְהָוָה יְתִיב וְחֲדַי. כַּד אֲשֵׁלִים סַעֲוֹדַתֵּא תְּלִיתָא, הָוֵי מְכַרְזֵי עֲלֵיה, אֲזַ תַּתְּעַנַּג עַל יְיָ וְהִרְכַּבְתִּיד עַל בְּמַתִּי אַרְצָ וְהִאֲכַלְתִּיד נַחֲלַת יַעֲקֹב אַבִּיד.

כְּשֶׁרַבִּי שְׁמַעוֹן הָיָה בָּא לְסַעֲוֹדָה, הָיָה אוֹמֵר כֹּפֵּ: הַתְּקִינוּ סַעֲוֹדָה שֶׁל הָאֲמוּנָה הָעֲלִיּוֹנָה. הַתְּקִינוּ סַעֲוֹדַת הַמֶּלֶךְ. וְהָיָה יוֹשֵׁב וְשֹׂמֵחַ. כְּשֶׁהֵשְׁלִים סַעֲוֹדָה שְׁלִישִׁית, הָיוּ מְכַרְזִים עֲלָיו: (ישעיה נח) אַז תַּתְּעַנַּג עַל ה' וְהִרְכַּבְתִּיד עַל בְּמַתִּי אַרְץ וְהִאֲכַלְתִּיד נַחֲלַת יַעֲקֹב אַבִּיד.

סַעֲוֹדַת הַגְּבִירָה

סַעֲוֹדַת הַגְּבִירָה

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְאַבּוּי, אֵלִין סַעֲוֹדַתִּי הִיד מַתְּקִינוּ. אָמַר לֵיה, לִילֵיא דְשַׁבְּתָא, כְּתִיב, וְהִרְכַּבְתִּיד עַל בְּמַתִּי אַרְצָ. בִּיה בְּלִילֵיא, מַתְּבַרְכָּא מְטְרוּנֵיתָא, וְכָלֵהוּ חֲקַל תְּפּוּחִין, וּמַתְּבַרְכָּא פְּתוּרִיה דְּכַר נֶשׁ, וְנִשְׁמַתָּא אַתּוּסְפַת, וְהָוָה לִילֵיא, חֲדוּה דְמְטְרוּנֵיתָא הָוֵי. וּבְעֵי בַר נֶשׁ לְמַחֲדֵי בְּחֲדוּתָא, וְלִמְיַכַּל סַעֲוֹדַתֵּא דְמְטְרוּנֵיתָא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְאַבּוּי, אִיךְ מַתְּקִינִים אֶת הַסַּעֲוֹדוֹת הַלְלוּ? אָמַר לוֹ, לִיל שַׁבַּת כְּתוּב וְהִרְכַּבְתִּיד עַל בְּמַתִּי אַרְצָ. בּוּ בְּלִילָה מַתְּבַרְכַת הַגְּבִירָה וְכָל שְׂדֵה הַתְּפּוּחִים, וּמַתְּבַרְכָּה שְׁלַחְנּוּ שֶׁל אָדָם, וְנִשְׁמָה נוֹסְפַת, וְאוֹתוֹ הַלִּילָה שְׂמַחַת הַגְּבִירָה הוּא. וְצָרִיד אָדָם לְשַׂמֵּחַ בְּשִׂמְחָה וְלֶאֱכַל סַעֲוֹדַת הַגְּבִירָה.

סַעֲוֹדָה שְׁנִיָּה

סַעֲוֹדָה שְׁנִיָּה

בְּיוֹמָא דְשַׁבְּתָא, בְּסַעֲוֹדַתֵּא תְּנִינָא, כְּתִיב (ישעיה נח) אֲזַ תַּתְּעַנַּג עַל

בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, בְּסַעֲוֹדָה הַשְּׁנִיָּה כְּתוּב אֲזַ תַּתְּעַנַּג עַל ה'. עַל ה' וְדַאי. שְׂאוֹתָה שְׁעָה

נגלה העתיק הקדוש, וכל העולמות בשמחה, והשלמות והחדוה של העתיק אנו עושים, זוהי סעודתו ודאי.

סעודה שלישית

בסעודה השלישית של שבת כתוב והאכלתיך נחלת יעקב אביך. זוהי הסעודה של זעיר אנפין שהוא בשלמות. וכל ששת הימים מאותה שלמות מתברכים. וצריך אדם לשמח בסעודתו ולהשלים הסעודות הללו, שהן סעודות האמונה השלמה של זרע קדוש של ישראל, שהאמונה העליונה היא שלהם ולא של עמים עובדי עבודת כוכבים ומזלות. ומשום כך אמר, (שמות לא) ביני וביני בני ישראל.

עונשו של הפוגם בסעודת שבת

בא וראה, בסעודות הללו נודעים ישראל שהם בני המלך ושהם מהיכל המלך ושהם בני האמונה, ומי שפוגם סעודה אחת מהם, מראה פגם למעלה, ומראה את עצמו שאינו מבני המלך העליון, שאינו מבני היכל המלך, ושאנו מזרע קדוש של ישראל, ונותנים עליו חמר של שלשה דברים - דין הגיהנם וכו'.

ובא ראה, בכל שאר הזמנים והחגים צריך אדם לשמח ולשמח את העניים, ואם הוא שמח לבדו ולא נותן לעניים - ענשו רב, שהרי לבדו שמח, ולא נותן שמחה לאחר. עליו כתוב (מלאכי ב) וזריתי פרש על פניכם פרש חגיכם. ואם הוא שמח בשבת, אף על גב שלא נותן לאחר - לא נותנים עליו

י. על יי' ודאי. דהיא שעתא אתגליא עתיקא קדישא, וכלהו עלמין בחדוותא, ושלמו וחדוותא דעתיקא עבדינו, וסעודתא דיליה הוא ודאי.

סעודה שלישית

בסעודתא תליתאה דשבתא, כתיב והאכלתיך נחלת יעקב אביך. דא היא סעודתא דזעיר אנפין, דהוי בשלימותא. וכלהו שיתא יומין, מההוא שלימו מתברכן. ובעי בר נש למחדי בסעודתיה, ולא שלמא אלין סעודתי, דאינון סעודתי מהימנותא שלימתא, דזרעא קדישא דישראל, די מהימנותא עלאה, דהא דילהון היא, ולא דעמין עובדי עבודת כוכבים ומזלות. ובגיני כך אמר, (שמות לא) ביני וביני בני ישראל.

עונשו של הפוגם בסעודת שבת

תא חזי, בסעודתי אלין, אשתמודעון ישראל, דאינון בני מלכא. דאינון מהיכלא דמלכא, דאינון בני מהימנותא, ומאן דפגים חד סעודתא מנייהו, אחזי פגימותא לעילא, ואחזי גרמיה דלאו מבני מלכא עלאה הוא, דלאו מבני היכלא דמלכא הוא דלאו מזרעא קדישא דישראל הוא. ויהבין עליה חומרא דתלת מלין, דינא דגיהנם וגו'. **ותא** חזי, בכלהו שאר זמנין וחגיגין, בעי בר נש לחדי, ולמחדי למסכני, ואי הוא חדי בלחודוי, ולא יהיב למסכני, עונשיה סגי, דהא בלחודוי חדי, ולא יהיב חדו לאחרא. עליה כתיב, (מלאכי ב) וזריתי פרש על פניכם פרש חגיכם. ואי איהו בשבתא חדי, אף על גב דלא יהיב

לאחר־א, לא יִהְיֶה עֲלֶיהָ עוֹנֵשׂא, כְּשֶׁאֵר
זְמַנֵּי וְחֻגֵי, דְּכַתִּיב פֶּרֶשׁ חֻגֵיכֶם. פֶּרֶשׁ
חֻגֵיכֶם קָאָמַר, וְלֹא פֶּרֶשׁ שְׁבִתְכֶם. וְכַתִּיב
(ישעיה א) חֲדָשֵׁיכֶם וּמוֹעֲדֵיכֶם שְׁנֵאָה נִפְשִׁי.
וְאֵלּוּ שְׁבֵת לֹא קָאָמַר.

עֲנֵשׁ כְּבִשְׂאָר הַזְּמַנִּים וְהַחֻגִים, שְׁכַתּוּב
פֶּרֶשׁ חֻגֵיכֶם. אָמַר פֶּרֶשׁ חֻגֵיכֶם, וְלֹא פֶּרֶשׁ
שְׁבִתְכֶם. וְכַתּוּב (ישעיה א) חֲדָשֵׁיכֶם וּמוֹעֲדֵיכֶם
שְׁנֵאָה נִפְשִׁי. וְאֵלּוּ שְׁבֵת לֹא אָמַר.

נְשָׂמָה יִתְּרָה

נְשָׂמָה יִתְּרָה

וּבְגִינֵי כֹד כְּתִיב, בִּינֵי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.
וּמִשׁוּם דְּכָל מְהִימְנוּתָא אֲשֶׁתְּכַח
בְּשִׁבְתָּא, יִהְיֶה לְבַר נֵשׁ נִשְׁמָתָא
אֲחֵרָא, נִשְׁמָתָא עֲלָאָה, נִשְׁמָתָא דְּכָל
שְׁלִימוּ בְּהָ, כְּדוּגְמָא דְּעֲלָמָא דְּאַתִּי. וּבְגִינֵי
כֹד אֲקָרִי שְׁבֵת. מַהוּ שְׁבֵת. שְׁמָא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא. שְׁמָא דְּאִיהוּ שְׁלִים
מִכָּל סְטְרוּי.

וּמִשׁוּם כֹּף כְּתוּב בִּינֵי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.
וּמִשׁוּם שְׁכָל הָאֱמוּנָה נִמְצְאָת בְּשִׁבְתָּא, נוֹתְנִים
לְאָדָם נִשְׂמָה אַחֲרָת, נִשְׂמָה עֲלִיוֹנָה, נִשְׂמָה
שְׁכָל הַשְּׁלֵמוֹת בָּהּ, כְּדָגְמַת הָעוֹלָם הַבָּא.
וּמִשׁוּם כֹּף נִקְרָאָת שְׁבֵת. מַה זֶה שְׁבֵת? שֵׁם
שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֵׁם שֶׁהוּא שְׁלֵם מִכָּל
צְדָדִיו.

ג' סְעוּדוֹת שֶׁל אֱמוּנָה

ג' סְעוּדוֹת שֶׁל אֱמוּנָה

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדַאי כֹד הוּא. וְוִי לִיה
לְבַר נֵשׁ, דְּלֹא אֲשֵׁלִים חֲדוּתָא
דְּמִלְכָּא קְדִישָׁא. וּמֵאֵן חֲדוּתָא דִּילִיה.
אֲלוּ תִלַּת סְעוּדוֹתֵי מְהִימְנוּתָא. סְעוּדוֹתֵי
דְּאַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב כְּלִילָן בְּהוּ. וְכִלְהוּ
חֲדוּ עַל חֲדוּ מְהִימְנוּתָא שְׁלִימוּתָא, מִכָּל
סְטְרוּי.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדַאי כֹד הוּא. אוֹי לְאָדָם
שֶׁלֹּא מִשְׁלִים אֶת שְׂמִיחָה הַמְּלֶךְ הַקְּדוּשׁ.
וּמַהִי שְׂמִיחָתָא? אֵלּוּ שְׁלֵשׁ הַסְּעוּדוֹת שֶׁל
הָאֱמוּנָה, סְעוּדוֹת שְׂאֲבָרָהֶם יִצְחָק וְיַעֲקֹב
כְּלוּלִים בָּהֶם, וְכֻלָּם שְׂמִיחָה עַל שְׂמִיחָה,
אֱמוּנָה שְׁלֵמָה מִכָּל צְדָדִיו.

מַעֲלַת יוֹם הַשְּׁבֵת

מַעֲלַת יוֹם הַשְּׁבֵת

הַתְּאֵנָא, בְּהַדִּין יוֹמָא מִתְּעַטְרָן אַבְהָן,
וְכָל בְּנֵי יִנְקוּן, מַה דְּלֹאוּ הָכִי
בְּכָל שָׂאָר חֻגֵי וּזְמַנֵּי. בְּהַדִּין יוֹמָא,
חֵיבְיָא דְּגִיּהָנָם נִיחִין. בְּהַדִּין יוֹמָא, כָּל
דִּינֵי אֲתַכְפִּיין, וְלֹא מִתְּעַרִין בְּעֲלָמָא.
בְּהַדִּין יוֹמָא אוּרִייתָא מִתְּעַטְרָא בְּעַטְרִין
שְׁלִימִין. בְּהַדִּין יוֹמָא, חֲדוּתָא וְתַפְנוּקָא
אֲשֶׁתְּמַע, בְּמֵאתָן וְחִמְשֵׁין עֲלָמִין.

בְּיּוֹם הַזֶּה מִתְּעַטְרִים הָאָבוֹת, וְכָל
הַבָּנִים יוֹנְקִים, מַה שְּׂאִין כּוֹן בְּכָל שָׂאָר חֻגֵי
וְהַזְּמַנִּים. בְּיּוֹם הַזֶּה רְשָׁעֵי הַגִּיּוֹנָם נִחִים.
בְּיּוֹם הַזֶּה כָּל הַדִּינִים נִכְפָּים וְלֹא מִתְּעוֹרְרִים
בְּעוֹלָם. בְּיּוֹם הַזֶּה הַתּוֹרָה מִתְּעַטְרָת
בְּעַטְרוֹת שְׁלֵמוֹת. בְּיּוֹם הַזֶּה שְׂמִיחָה וְתַפְנוּקָא
נִשְׁמָעִים בְּמֵאתִים וְחִמְשֵׁים עוֹלָמוֹת.

מְנַחָה שֶׁל שְׁבֵת שְׁעַת רְצוֹן

מְנַחָה שֶׁל שְׁבֵת שְׁעַת רְצוֹן

הַתְּאֵ חֲזוּי, בְּכָל שִׁיתָא יוֹמֵי דְּשִׁבְתָּא, כְּד
מְטָא שְׁעַתָּא דְּצִלוּתָא דְּמְנַחָה, דִּינָא

מְנַחָה שֶׁל שְׁבֵת שְׁעַת רְצוֹן
בָּא וְרָאָה, בְּכָל שְׁשֵׁת יְמֵי הַשְּׁבֵת, כְּשִׁמְגִיעָה
שְׁעַת תְּפִלַּת הַמְּנַחָה, הַדִּין הַקָּשָׁה שׁוֹלֵט

וְכָל הַדִּינִים מִתְעוֹרְרִים, אֲבָל בַּיּוֹם הַשַּׁבָּת,
כְּשֶׁמִּגִּיעַ זְמַן תְּפִלַּת הַמִּנְחָה, נִמְצָא רָצוֹן
הַרְצוּנוֹת, וְהַעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ מְגַלֵּה רָצוֹנוֹ, וְכָל
הַדִּינִים נִכְפָּיִם, וְנִמְצָא רָצוֹן וְשִׂמְחָה בְּכָל.

תְּקִיפָא שְׁלֵטָא, וְכָל דִּינֵי מִתְעִרִין. אֲבָל
בַּיּוֹמָא דְשַׁבְּתָא, כַּד מְטָא עֲדָן דְּצִלוּתָא
דְּמִנְחָה, רַעְוָא דְרַעְוִין אֲשַׁתְּכַח, וְעִתִּיקָא
קַדִּישָׁא גְלִיָּא רָצוֹן דִּילֵיהּ, וְכָל דִּינֵין
מִתְכַּפְּיִין, וּמִשְׁתַּכַּח רַעְוָתָא וְחֵדוּ בְּכֻלָּא.

המשך "עֲרֵכָה שֶׁל שְׁעָה" מעמוד קב

וּבְלִמּוּד זוהר הקדוש תמידים כְּסֻדְרָם, בְּזֶה מִמְשִׁיף עָלָיו קְדוּשָׁה פְּקַבְּלַת הַתּוֹרָה בְּהַר סִינַי,
כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב בְּזוֹהַר פְּרֻשַׁת בְּהַעֲלֵתָרָא (דף קנב), שֶׁהַעוֹסְקִים בְּחֻכְמַת הָאֱמֻת נִקְרָאִים
"אֵינּוּן דְּהוּוּ קְוִימֵי בְּטוֹרָא דְּסִינַי". וּבְאֵר הַצַּדִּיק הַקְּדוֹשׁ הַמְּקַבֵּל הָאֱלֹקִי רַבִּי יְהוּדָה פְּתִיחַ ז"ע,
ז"ל: וְנִרְאָה לִי בְּבֹאֹר כְּנֻתָו, כִּי בַתְּחִלָּה כְּשֶׁיֵּצְאוּ יִשְׂרָאֵל לְקִרְאֵת הָאֱלֹקִים, הָיוּ מִתְיַצְּבִים
בְּתַחֲתֵית הָהָר, וְאַחַר כֵּן נֶאֱמַר: "וַיֵּרָא הָעַם וַיִּנְעוּ וַיַּעֲמָדוּ מֵרְחוֹק", כִּי הָיוּ יִרְאִים פֶּן תֵּאֱכַלְם
הָאֵשׁ הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת וְיָמוּתוּ, וְהָיָה מִקְּצַת מֵהָעַם שֶׁהָיוּ שֹׁשִׁים וְשִׂמְחִים לְקִרְאֵת הַשְּׂכִינָה, וְלֹא
רָצוּ לְזוּז מִמְּקוֹמָם הַרְאִשׁוֹן לְעַמֵּד מֵרְחוֹק, אֲפִילוּ אִם יָמוּתוּ מִמֶּשׁ, וְעַלֵּיהֶם הוּא מֵה שְׁכַתּוֹב בְּזוֹהַר
הַנּוֹכַח "אֵינּוּן דְּקִימֵי בְּטוֹרָא דְּסִינַי", כְּלוּמַר וְלֹא נָעוּ וַעֲמָדוּ מֵרְחוֹק, אֲלֵא עָמְדוּ בְּטוֹרָא דְּסִינַי
מִתְּחִלָּה וְעַד סוּף, וְלִכֵּן הֵם זֹכִים לְחֻכְמַת הָאֱמֻת, וְאוֹתָן הַנְּשִׂמוֹת אֲשֶׁר נָעוּ עִם הָעַם וַעֲמָדוּ
מֵרְחוֹק, כֵּן הֵם עוֹשִׂים גַּם עַתָּה, שְׂנֹסִים וְעוֹמְדִים מֵרְחוֹק לְחֻכְמַת הָאֱמֻת, מִיִּרְאַתָם פֶּן תֵּאֱכַלְם
הָאֵשׁ הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת.

וְאָמַר הַרְה"ק מִקַּמְאָרְנָא: יֵשׁ הַרְבֵּה שׁוֹטִים, שְׁבוֹרְחִים מִלְּמוּד רְזִין שֶׁל מֶרֶן הָאֲר"י וְסָפַר
הַזוֹהַר, אֲשֶׁר הֵם חֲסִינֵי, וְלוֹ עַמֵּי שׁוֹמְעֵי לִי, בְּעַקְבוֹת מִשִּׁיחָא, אֲשֶׁר הִרַע וְהַמְיִינוֹת גּוֹבַר,
הָיוּ שׁוֹקְדִים כָּל יְמֵיהֶם, לְלִמּוּד סֵפֶר הַזוֹהַר וְכַתְּבֵי הָאֲר"י ז"ל, בְּלוֹל עִם חֲסִידוֹת שֶׁל מֶרֶן הַבַּעַל
שֵׁם טוֹב, וְהָיוּ מִבְּטָלִים כָּל גְּזֵרוֹת רַעְוָת... וְלוֹ עַמֵּי שׁוֹמְעֵי לִי, בְּדוֹר הִרַע הַזֶּה שֶׁהַמְיִינוֹת גּוֹבַר,
הָיוּ לְמַדִּים עִם תִּינוּק בֶּן תִּשְׁעֵי שָׁנַיִם, סֵפֶר הַזוֹהַר וְתִיקוּנֵים וְלַהֲגוֹת בָּהּ, וְהָיָה יִרְאַתָו קוֹדְמַת
לְחֻכְמָתוֹ וְיִתְקַיֵּם.

מִשְׁמַע, אוֹתָם שְׂאִינָם יוֹדְעִים סוּדוֹת הַתּוֹרָה לֹא
עָמְדוּ עַל הַר סִינַי (ועֵשׂוּ בְּתִיקוּנֵי זוֹהַר בְּהַקְדָּמָה דף ה' ע"ב
דְּבוֹר הַמִּתְחִיל "דְּרַגָּא תְּמִינָא"). וְלִזְמַנָּא דְאַתִּי, זְמִינִין
לְאִסְתַּכְלָא בְּנִשְׁמָתָא דְנִשְׁמָתָא דְאוֹרִיָּתָא.
[וְלַעֲתִיד לְבוֹא הֵם עֲתִידִים לְהַסְתַּכֵּל וְלַהֲתַבּוֹן
בְּנִשְׁמָתָא שֶׁל הַנְּשִׂמָה שֶׁל הַתּוֹרָה, כִּי אַחַר תַּחֲתֵית
הַמַּתִּים עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְדְרוֹשׁ תּוֹרָה
חֻדְשָׁה בְּסוּדוֹת נְעֻלְמִים, מֵה שְׂאִי אֲפֶשֶׁר בְּזִמְן הַזֶּה
לִידַע מְהוּתָהּ] (הַבֵּיאֵר מִהַפְּרוּשׁ "מִתּוֹק מִדְּבַשׁ").

המשך בעמוד קכא

יא. וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: חֲסִימִין עַבְדֵי דְּמִלְכָא עֲלָאָה,
[הַחֲסִימִים שֶׁהֵם עַבְדֵי שֶׁל מֶלֶךְ הָעֲלִיוֹן], אֵינּוּן
דְּקִימֵי בְּטוֹרָא דְּסִינַי, [אוֹתָם שֶׁעָמְדוּ עַל הַר סִינַי].
לֹא מִסְתַּכְלֵי אֲלֵא בְּנִשְׁמָתָא, דְּאִהִי עֲקָרָא דְכֻלָּא
אוֹרִיָּתָא מִמֶּשׁ וְכוּ' [אֵינָם מִסְתַּכְלִים אֲלֵא בְּנִשְׁמָתָא
הַתּוֹרָה שֶׁהִיא עֲקָרָא כָּל הַתּוֹרָה מִמֶּשׁ, כְּלוּמַר
שִׂיּוּדְעִים שֶׁבְּסַפּוּרִים וְגַם בְּגוֹפֵי הַתּוֹרָה יֵשׁ פְּנִימִיּוֹת,
שֶׁהֵם רְזִי הַתּוֹרָה וְהַכְּנֻגוֹת שֶׁצָּרִיךְ לְכוֹן בְּכָל מַצְוֵה
וּמַצְוֵה]. עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ. [וְנִכְתַּב בְּצַדוֹ, אָמַר מַעֲתִיקָא:

זֶהַר הַשַּׁבָּת

פֶּרֶק י"ב

פְּרָשִׁיּוֹת

וַיְחִי - בְּלֶק

עֲנֵג שַׁבָּת, מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא

פֶּרֶק י"ב

עֲבֹד הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוּף קטו
 לְבוֹשִׁים נְאִים וְטַעֲיַמַת מֵאֲכָלִים בְּשַׁבָּת ... קטו
 יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר קטו
 הַמְּמֹנִים שְׂבֵהֵיכֶל קטז
 מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא קיז
 מְנוּחַת הַנְּשֻׁמוֹת בְּיוֹם הַשַּׁבָּת קיז
 הַתְּעוֹרְרוֹת אוֹתָהּ רוּחַ קיח
 הַנְּאִת הָרוּחַ קיט
 וְשִׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת קיט
 וַיִּנְפֹשׁ קכ
 עֵטוֹר הַנְּפֹשׁוֹת בְּיוֹם הַשַּׁבָּת קכא
 עֲרֻכָה שֶׁל שְׁעָה קכא
 גְּדֹל הַשָּׂכָר וְהַזְכוּת בְּהוֹרֵאת אֲצִבַּע קכב

לְהַזְכִּירְכֶם,

יִשְׁנֶה חֲלוּקָה נוֹסֶפֶת לְג' סַעֲוֹדוֹת שֶׁל שַׁבָּת:

- ◉ שְׁמוֹנֶה פְּרָקִים [א-ח] לְסַעֲוֹדָה הָרֵאשׁוֹנָה: דְּפִים כז-פד.
- ◉ שְׁמוֹנֶה פְּרָקִים [ט-טז] לְסַעֲוֹדָה הַשְּׁנִיָּה: דְּפִים פה-קמ.
- ◉ שְׁמוֹנֶה פְּרָקִים [י"ז-כד] לְסַעֲוֹדָה הַשְּׁלִישִׁית: דְּפִים קמא-קצח.

ענג הנפש והגוף (ח"ב מ"ו, א)

וְקִרְאתָ לַשַּׁבָּת עֹנֵג, עֹנֵגָא דְכֻלָּא, עֹנֵגָא דְנַפְשָׁא וְגוּפָא עֹנֵגָא דְעֵלְאִין וְתַמְאִין. וְקִרְאתָ לַשַּׁבָּת, מְאִי וְקִרְאתָ. דִּיזְמִין לִיה. כְּמָה דְאֵת אֲמַר, (ויקרא כג) מְקֵרְאֵי קֹדֶשׁ, כְּלוּמַר, זְמִינִין, כְּמָה דְמְזַמֵּין אוֹשְׁפִיזָא לְבֵיתִיהָ. וְעַל דָּא וְקִרְאתָ לַשַּׁבָּת עֹנֵג, דִּיזְמִין לִיה, כְּמָה דְמְזַמֵּין אוֹשְׁפִיזָא, בְּפִתּוּרָא מְתַקְנָא, בְּבֵיתָא מְתַקְנָא כְּדָקָא יְאוּת, בְּמִכְלָא וּבְמִשְׁתֵּיָא כְּדָקָא יְאוּת, וְתִיר עַל שְׂאָר יוֹמִין. וְקִרְאתָ לַשַּׁבָּת מִבְּעוֹד יוֹם. לְקַדּוּשׁ יוֹם מְכּוּבָד: דָּא יוֹם כְּפוּרִים. תְּרֵי דְאִינוּן חַד. וּכְבֻדָּתוֹ מַעֲשׂוֹת דְרַבִּיךָ, כְּמָה דְאוּקִימָנָא.

ענג הנפש והגוף וְקִרְאתָ לַשַּׁבָּת עֹנֵג - ענוג של הכל, ענוג הנפש והגוף, ענוג לעליונים ולתחתונים. וְקִרְאתָ לַשַּׁבָּת, מה זה וְקִרְאתָ? שִׁיזְמִין אותה, כְּמוֹ שְׂנַאָמֵר (ויקרא כג) מְקֵרְאֵי קֹדֶשׁ, כְּלוּמַר מְזַמֵּינִים, כְּמוֹ מִי שְׂמַזְמִין אוֹרַח לְבֵיתוֹ. וְעַל זֶה וְקִרְאתָ לַשַּׁבָּת עֹנֵג, שִׁיזְמִין אותה כְּמוֹ שְׂמַזְמִינִים אוֹרַח, בְּשִׁלְחוֹ מִתְּקוֹן וּבְבֵית מִתְּקוֹן פְּרָאוּי בְּמַאֲכָל וּבְמִשְׁתֵּה פְּרָאוּי יוֹתֵר עַל שְׂאָר הַיָּמִים. וְקִרְאתָ לַשַּׁבָּת עֹנֵג - מִבְּעוֹד יוֹם. לְקַדּוּשׁ ה' מְכּוּבָד - זֶה יוֹם הַכְּפוּרִים, שְׁנַיִם שָׁהִם אַחַד. וּכְבֻדָּתוֹ מַעֲשׂוֹת דְרַבִּיךָ - כְּמוֹ שְׂבִאָרְנוּ.

לבושים נאים וטעימת מאכלים בשבת (תקוני

זהר ס"ט, ב)

כֵּן כְּגוּוּנָא דָּא שְׂכִינְתָּא אִיהִי פְּרֻדָּם בְּגָלוּתָא, וְאִיהִי מוּחָא מְלָגוּ, אָגוּז קָרִינָן לִיה, כְּמָה דְאֲמַר שְׁלֵמָה מְלָכָא, אֵל גִּנְתָּ אָגוּז יִרְדְּתִי (שיר ו א), וְאִיהִי שְׂכִינְתָּא אִיבָא מְלָגָא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (תהלים מה יד) כָּל כְּבוֹדָה בַּת מְלֶכֶד פְּנִימָה מִמַּשְׁבְּצוֹת זָהָב לְבוּשָׁה, וְקָלִיפִין הֵן כְּמָה רְשׁוּיּוֹת נְוִכְרָאִין, וּבְשַׁבָּת מְכֻלָּא אַתְּפִשְׁתָּ, וְאַתְּלַבַּשְׁתָּ בְּלְבוּשֵׁין שְׁפִירָאן, וְכֵן צְרִיכִין יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, לְאַתְּחַדְשָׁא בְּשַׁבָּת בְּלְבוּשֵׁין שְׁפִירָאן, וְכֵן לְאַטְעֵמָא בְּשַׁבָּת מִכָּל מַאֲכָלִין טְבִינ, בְּגִין לְקַשְׂרָא וּלְאַרְקָא בְּרַכָּאן לְגַבְהָ מִכָּל סְפִירָן, וּלְמַהוּי אֲשַׁתְּקִיא מְכֻלָּהוּ.

לבושים נאים וטעימת מאכלים בשבת

כֵּן כְּמוֹ זֶה, הַשְּׂכִינָה הִיא פְּרֻדָּס בְּגָלוּת, וְהִיא מִחַ מִבְּפָנִים, אָגוּז קוֹרְאִים לָהּ, כְּמוֹ שְׂאָמֵר שְׁלֵמָה הַמְּלָךְ אֵל גִּנְתָּ אָגוּז יִרְדְּתִי, וְהַשְּׂכִינָה הִיא פְּרִי מִבְּפָנִים. זֶהוּ שְׂכָתוּב כָּל כְּבוֹדָה בַּת מְלָךְ פְּנִימָה מִמַּשְׁבְּצוֹת זָהָב לְבוּשָׁה, וְהַקְּלִפּוֹת הֵן כְּמָה רְשׁוּיּוֹת נְכָרִיּוֹת, וּבְשַׁבָּת הִיא מִתְּפַשְׁטוֹת מִן הַכָּל וּמִתְּלַבַּשְׁתָּ בְּלְבוּשֵׁים יָפִים, וְכֵן צְרִיכִים יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה, לְהַתְּחַדֵּשׁ בְּשַׁבָּת בְּלְבוּשֵׁים יָפִים, וְכֵן לְטַעֵם בְּשַׁבָּת מִכָּל הַמַּאֲכָלִים הַטּוֹבִים, כְּדִי לְקַשֵּׁר וּלְהַרְיֵק בְּרַכּוֹת אֵלֶיהָ מִכָּל הַסְּפִירוֹת, וְשִׁתְּהִיָּה מְשֻׁקֵּית מִכָּלָם.

ישראל אשר בך אתפאר (ח"ב ר"ט, א)

ההוא רוחא עלאה דנחית עליה דבר נש בחדו, וחדוי לנפשיה, כדין

ישראל אשר בך אתפאר וְאִתְּהָ רוּחַ עֲלִיזָה שִׁיזְרְדַת עַל אָדָם בְּשִׁמְחָה וּמִשְׂמַחַת אֶת נַפְשׁוֹ, אִזְ עוֹמְדַת נַפְשׁ אָדָם

כמו העולם הבא, שעתיד להנות ממנו. כמו שאדם מהנה את הרוח הזו בעולם הזה, כך אותה רוח מהנה אותו לעולם הבא, שכתוב (ישעיה נח) אַז תתענג על ה' וגו'. וכתוב והשביע בצחצחות נפשך. כמו שאדם מרוה את אותו ענג ומנה אתו, כך גם הוא מרוה אותו לעולם הבא. אַז כְּשֶׁהָאָדָם זֹכֶה וּמְשָׁלִים אֶת שְׁלֹמוֹת כְּבוֹד שֶׁבַת כְּפִי שְׂאֲמָרְנוּ, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קוֹרֵא עָלָיו וְאוֹמֵר, (שם ט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר.

הממנים שבהיכל

ההיכל החמישי. בהיכל הזה עומדים שלש מאות וששים וחמשה ממנים, כחשבון ימות השנה. ומעליהם ארבעה עמודים עליונים על כלם. ואלה הם: קרטיהא"ל, סרטיהא"ל, עסירי"ה, קדמיא"ל. ואלו נקראים יתדות של ההיכל הזה.

אלו התמנו לבדח את העולם (א"ל), כשנשמה נוספת מערב שבת לערב שבת. והיא יוצאת. כשהיא יוצאת, יוצאים אלה עמה, ומעבירים מישראל כל עצבות וכל יגיעה וכל מרירות הנפש וכל הרגז של העולם, ואלה הם משמחי העולם.

כל אותם שלמטה מהארבעה הללו, כלם התמנו להעביר דין מאותם בעלי הדין ומאותם שטורדים אותם בגיהנם שיעלו מהם את הדין. ועל פו כל היתדות הללו, כלן עומדות בשמחה ויוצאות משמחה,

קיימא נפשא דבר נש, כגוונא דעלמא דאתי, דומין לאתהנאה מניה, כמה דבר נש, אהני להאי רוחא בעלמא דא. הכי ההוא רוחא אהני ליה לבר נש, לעלמא דאתי, דכתיב, (ישעיה נח) אַז תתענג על יי וגו'. וכתוב והשביע בצחצחות נפשך. כמה דבר נש, רוי לההוא ענוגא, ואהני ליה, הכי נמי איהו רוי ליה לעלמא דאתי. כדין כד בר נש זכי, ואשלים שלימו דיקרא דשבתא כדקאמרן, קדשא בריד הוא קארי עליה ואמר, (ישעיה ט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר.

הממנים שבהיכל (ח"ב רנ"ו, א)

היכלא חמישאה. היכלא דא, קיימין ביה תלת מאה ושתין וחמש ממנו, כחושבון ימי שתא. ועילא מנייהו ארבע סמכין עלאין על בלהו. ואלין אינון: קרטיהא"ל, סרטיהא"ל, עסירי"ה, קדמיא"ל. ואלין אקרון יתדות דהיכלא דא.

אלין אתמנון לברחא עלמא (א"ל). כד נשמתא אתוספת מערב שבת לערב שבת. ואיהי נפקת, כד איהי נפקת, נפקין אלין עמה, ומעברי מישראל כל עצבו, וכל יגיעא, וכל מרירו דנפשא, וכל רוגזא דעלמא, ואלין אינון בדיחי עלמא.

כל אינון דלתתא מאלין ארבעה, בלהו אתמנון לאעברא דינא, מאינון מארי דדינא, ומאינון דטרדי לון בגיהנם, דיסקון דינא מנייהו. ועל דא, כל אלין יתדות בלהו קיימי בחדוה, ומחדוה

נפקי, ובלהו היכלין קיימי לאתעטרא לעילא. כמה דאתמר.

וכל ההיכלות עומדים להתעטר למעלה, כמו שנתבאר.

מעין עולם הבא (ח"א מ"ח, א)

תו אמר רבי שמעון על דא תנינן שבת דוגמא דעלמא דאתי איהו, הכי הוא ודאי, ועל דא שמיטה ויובל דוגמא דא ברא. ושבת ועלמא דאתי הכי הוא. וההוא תוספת דנשמתא מרזא דזכור קא אתיא על האי סבת שלום דנטיל מעלמא דאתי ודא תוספת יהבת לעמא קדישא. ובההוא תוספת חראן ויתנשי מניהו כל מלין דחול וכל צערין וכל עאקין כמה דאת אמר (ישעיה יד) ביום הניח יי לך מעצבך ומרגוד ומן העבדה הקשה וגו'.

מעין עולם הבא
עוד אמר רבי שמעון, על זה שנינו, **שבת דוגמא של עולם הבא היא**. כן זה ודאי. ועל זה שמטה ויובל דוגמא זה בזה. ושבת ועולם הבא כן הוא. ואותה תוספת נשמה, מסוד של זכור היא באה על סכת השלום הזאת שלוקחת מהעולם הבא. והתוספת הזאת נותנת לעם הקדוש. ובאותה תוספת הם שמחים, ונשפכים מהם כל דברי החל, וכל צער וכל הצרות, כמו שנאמר (ישעיה יד) ביום הניח ה' לך מעצבך ומרגוד ומן העבדה הקשה וגו'.

מנוחת הנשמות ביום השבת (ח"ב צ"ח, א)

אם אחרת יקח לו. **הכא** אית רזא דרזין, לחכימין אתמסרו, ואית לאודעא בקדמיתא מלה חרא. תא חזי, ביומא דשבתא בשעתא דאתקדש יומי, נפקי נשמתין מגו אילני דחיי, ומנשבן אינון נשמתין קדישין לתתאי, ונייחין בהו כל יומא דשבתא. ולבתר דנפיק שבתא, סלקין כלהו נשמתין ומתעטרן בעטרין קדישין לעילא. (וכד מתעטרו בההוא טבא אליו אינון בעליו דהוא טיבו ודאי) **אור** הכי, קדשא בריך הוא אזמין לההוא בר נש, ודא הוא נשמתא אחרת, ואף על גב דדא זמינא ליה, נשמתא דהות ליה בקדמיתא, שארה דקדמיתא, כסותה וענתה לא יגרע, כמה דאתמר.

מנוחת הנשמות ביום השבת
אם אחרת יקח לו. כן יש סוד הסודות שלחכמים נמסרו, ויש להודיע בראשונה דבר אחד. בא וראה, ביום השבת, בשעה שמתקדש היום, יוצאות נשמות מתוך עץ החיים, ומנשבות אותן הנשמות הקדושות לתחתונים ונחים בהם כל יום השבת. ואחר שיוצאת השבת, עולות כל הנשמות ומתעטרות בעטרות קדושות למעלה. (וכשמתעטרות באותו טוב, אלו הם בעליו של אותו טוב ודאי) אף כן ממין הקדוש ברוך הוא את אותו האיש, וזוהי נשמה אחרת, ואף על גב שזו מזמנת לו, הנשמה שהיתה לו בראשונה, שארה הראשונה, כסותה וענתה לא יגרע, כמו שנתבאר.

(ח"ב ר"ד, א)

בְּשֵׁהַנְּקֻדָּה הַתַּחְתּוֹנָה הַזֹּאת עוֹלָה, וְנִרְאִית
וּמִתְקַשְׁטֶטֶת, (אוֹתָהּ נִקְדָּה תַּחְתּוֹנָה כַּאֲשֶׁר עוֹלָה לְהַתְעַטֵּר
בְּאַבוֹת) אֵז כָּל הַשְּׂמֻחָה נִמְצָאת לְמַעַלָּה
וּלְמַטָּה, וְכָל הָעוֹלָמוֹת בְּשֻׂמְחָה. וּבְלִילָה
הַזֶּה הַנִּקְדָּה הַזֹּאת אוֹרָה מִתְפַּשֵּׁט, וּפּוֹרֵשׁ
כְּנִפְיוֹ עַל הָעוֹלָם, וְכָל הַשְּׁלִיטִים הָאַחֵרִים
מְעַבְרִים, וְנִמְצָאת שְׂמִירָה עַל הָעוֹלָם.

וְאֵז נִסְפָּת רֹחַ נְשֻׁמָּה בְּיִשְׂרָאֵל לְכָל אֶחָד
וְאֶחָד, וּבְאוֹתָהּ נְשֻׁמָּה יְתָרָה שׁוֹכְחִים כָּל
הָעַצֵּב וְהַחֲמָה, וְכֻלּוֹם לֹא נִמְצָא פָּרֵט
לְשֻׂמְחָה לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה. אוֹתָהּ רֹחַ
שְׂיֹרֶדֶת וְנוֹסֶפֶת בְּבִנֵי הָעוֹלָם, כְּשְׂיֹרֶדֶת,
רוֹחֶצֶת בְּבִשְׂמִים שֶׁל גֹּן עֵדֶן, וְיֹרֶדֶת וְשׁוֹרָה
עַל הָעָם הַקְּדוֹשׁ. אֲשֶׁרֵיהֶם כְּשֶׁהָרוּחַ הַזֶּה
מִתְעוֹרֶרֶת.

הַתְעוֹרְרוֹת אוֹתָהּ רֹחַ

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שְׂאוֹתָהּ רֹחַ יֹרֶדֶת, יֹרְדִים
עִמָּה לְתוֹךְ גֹּן הָעֵדֶן שְׁשִׁים מְרַכְּבוֹת
מְעַטְרוֹת לְשֵׁשׁ צְדָדִים. וְכִשְׂמִיגֵיעִים לְגֹן
עֵדֶן, אֵזִי כָּל אוֹתוֹ הָרוּחוֹת וְהַנְּשֻׁמוֹת שֶׁבְּגֹן
עֵדֶן, כְּלוֹ מִתְעוֹרְרוֹת לְאוֹתָהּ (מִתְעַטְרוֹת בְּאוֹתָהּ)
רוּחַ. הַכְּרוֹזִים קוֹרְאִים וְאוֹמְרִים: אֲשֶׁרֵיכֶם
יִשְׂרָאֵל, הָעָם הַקְּדוֹשׁ, שְׂרָצוֹן רְבוּנְכֶם
מִתְעוֹרֵר אֵלֵיכֶם.

סוּד הַסּוּדוֹת לְיֹדְעֵי הַחֻקָּה. אֲשֶׁרֵיהֶם
כְּשֵׁרוּחַ זֹאת מִתְעוֹרֶרֶת. הָרוּחַ הַזֶּה הִיא
הַתְּפַשְׁטוֹת הַנִּקְדָּה הַזֹּאת, וְיוֹצֵאת מִמֶּנָּה
וּמִתְפַּשֵּׁט בְּעוֹלָם, וְאוֹתָהּ הִיא סוּד הַשְּׂבַת
שְׂשֻׁרוֹי לְמַטָּה, וְעַל כֵּן כָּתוּב בּוֹ שְׂמִירָה,
(שְׂמוֹת לֹא) וְשִׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשְּׂבַת, וְהָרִי

הַאִי נִקְדָּה תַּתְּאָה כִּד סִלְקָא וְאוֹתְחוֹזִית,
וְאוֹתְקֻשְׁיִטָּת. (ס"א הַאִי נִקְדָּה תַּתְּאָה כִּד סִלְקָא
לְאוֹתְעַטְרָא בְּאַבְהוֹ) כְּדִין כָּל חֲדוּה אֲשֶׁתְּכַח
לְעִילָא וְתַתָּא, וְעֵלְמִין כְּלָהוּ בְּחֲדוּה.
וּבְהַאִי לִילָיא, הַאִי נִקְדָּה אֲתַפְּשֵׁט
נְהוֹרָאָה, וּפְרִישׁ גְּדַפּוּי עַל עֵלְמָא, וְכָל
שְׁלַטְוִנֵי אַחֲרֵינִי מִתְעַבְּרִין, וְנִטְרִי אֲשֶׁתְּכַח
עַל עֵלְמָא.

וּכְדִין אֲתוֹסַף רֹחַ נְשֻׁמָּתָא בְּיִשְׂרָאֵל,
עַל כָּל חַד וְחַד, וּבְהַהִיא נְשֻׁמָּתָא
יְתִירָא, נְשִׁיין כָּל עַצְבָּא וְחִימָתָא, וְלֹא
אֲשֶׁתְּכַח בְּרַחֲמֵי הָאֵלִים וְתַתָּא. הַהוּא
רוּחָא דְנְחִית וְאוֹתוֹסַף בְּבִנֵי עֵלְמָא, כִּד
נְחִית, אֲתַסְחִי בְּבוֹסְמִין דְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן,
וְנְחִית וְשָׂרָא עַל עֵמָא קְדִישָׁא, זְכָאִין
אִינוּן, כִּד הַאִי רוּחָא אֲתַעֵר.

הַתְעוֹרְרוֹת אוֹתָהּ רֹחַ

בְּהַהִיא שְׁעָתָא דְּהַהוּא רוּחָא נְחִית
נְחִתִין עִמָּה לְגוֹ גִּנְתָּא דְּעֵדֶן,
שְׁתִּין רְתִיכִין, מִתְעַטְרִין לְשִׁית סְטִרִין.
וְכִד מְטִי לְגִנְתָּא דְּעֵדֶן, כְּדִין כָּל אִינוּן
רוּחִין וְנְשֻׁמְתִין דְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן, כְּלָהוּ
מִתְעַרְי לְהַהוּא (כ"א מִתְעַטְרִי בְּהַהוּא) רוּחָא.
כְּרוּזֵי קְרִי וְאָמַר, זְכָאִין אַתּוּן יִשְׂרָאֵל,
עֵמָא קְדִישָׁא, דְּרַעוּתָא דְּמֵאֲרִיכוֹן אֲתַעֵר
לְגַבְיִכוֹן.

רְזָא דְּרוּזִין לְיֹדְעֵי חֻקָּתָא, זְכָאִין אִינוּן
כִּד הַאִי רוּחָא אֲתַעֵר. הַאִי רוּחָא
אִיהוּ אֲתַפְּשֵׁטוֹתָא דְּהַאִי נִקְדָּה, וְנִפְקָא
מִינָהּ, וְאוֹתְפַשֵּׁטָא בְּעֵלְמָא, וְהַהוּא הוּי
רְזָא דְשֻׁבַת, דְּשָׂרָא לְתַתָּא, וְעַל דָּא כְּתִיב
בִּיהַ שְׂמִירָה, (שְׂמוֹת לֹא) וְשִׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

את השבת, והא אוקמוה, שבת לא כתיב, אלא את השבת, לאסגאה יהוא רוחא דשרי על כלא, ואצטריד לנמרא ליה, הואיל וקיימא עמיה דבר נש, ועל דא כתיב, (ישעיה נז) כל שומר שבת מחללו.

פרשוה, לא כתוב שבת, אלא את השבת, לרבות אותה רוח ששורה על הכל, וצריך לשמר אותה הואיל ועומדת עם האדם. ועל זה כתוב, (ישעיה נז) כל שומר שבת מחללו.

הנאת הרוח

בהאי רזא אית רזא אהרא. האי רוחא, אתהני בהאי יומא, מהנאותן דישראל, ומענוגא דלהון, ובגין דא, בעי למיהב ליה ענוגא, במיכלא ובמשתויא, תלת זמנין, בתלת סעודתין, דתלת דרגי מהימנותא, כמה דאוקמוה. והאי נטיל חדה וענוגא, באינון סעודתי דישראל. זכאה חולקיה, מאן דאהני ליה, ומענג ליה, בהאי יומא.

הנאת הרוח

בסוד הזה יש סוד אחר. הרוח הזו נהנית ביום הזה מהנאתם של ישראל ומהענג שלקום, ומשום כך צריך לתת לה ענג במאכל ובמשתה שלש פעמים בשלש סעודות של שלש דרגות האמונה, כמו שבארנו, וזו נוסלת שמחה וענג באותן סעודות של ישראל. אשרי חלקו מי שמהנה אותה ומענג אותה ביום הזה.

האי רוחא, אתהני כל שיתא יומין, מרוחא עלאה דעתיקא דכל עתיקין. וביומא דשבתא, כיון דנהית, ואתסחי בגנתא דעדן בליליא, אתענג מענוגא דגופא, בסעודתי דמהימנותא, ואתעטר (נ"א ואתענג) האי רוחא מעילא ותתא, ואתרוי ככל סטרין, בעטרא (נ"א בענוגא) דלעילא ותתא.

הרוח הזו נהנית כל ששית הימים מהרוח העליונה של עתיק כל העתיקים, וכיון שיורדת ביום השבת ורוחצת בגן עדן בלילה, מתענגת מענג הגוף בסעודות של האמונה, ומתעטרת (ומתענגת) הרוח הזו ממעלה וממטה, ונרנית בכל הצדדים בעטר תענג) שלמעלה ומטה.

ושמרו בני ישראל את השבת

והואיל וקיימא עמיה דבר נש, אצטריד ליה לנמרא ליה. ועל דא כתיב ושמרו בני ישראל את השבת. שבת, דא הוא ההיא נקודה תתאה. את השבת, דא הוא האי רוחא, אתפשטותא דהיא נקודה. ההוא אתפשטותא, כד אתוסף קדושן וברכאן מלעילא, על

ושמרו בני ישראל את השבת

והואיל ועומד עם האדם, צריך לו לשמר אותו, ועל זה כתוב ושמרו בני ישראל את השבת. את השבת - שבת זו היא נקדה תחתונה. את השבת - זוהי אותה רוח, התפשטותה של אותה נקדה. אותה ההתפשטות, כשנוספות קדשות וברכות מלמעלה על אותה נקדה, הכל נאור,

וְנַעֲשִׂית רוּחַ מְאִירָה בְּכָל הַצְּדָדִים, מִתְחַלֵּק לְמַעֲלָה וּמֵאֵיר, וְנִחְלַק לְמַטָּה וּמֵאֵיר. וְזֶהוּ שְׂכָתוֹב בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, חֵלֶק יִרְשָׁה יֵשׁ לָנוּ כָּאֶחָד.

הַחֵלֶק שֶׁלְמַעֲלָה מִתְעַטֵּר בְּיוֹם הַזֶּה מֵהֶעֱנָג הָעֲלִיּוֹן הַקְּדוֹשׁ, וְנִהְנָה מֵהַזֵּיו הָעֲלִיּוֹן שֶׁל עֵתִיק כָּל הָעֵתִיקִים. הַחֵלֶק הַתַּחְתּוֹן מִתְעַטֵּר בְּיוֹם הַזֶּה מֵהֶעֱנָג שֶׁלְמַטָּה שֶׁנִּהְנָה בְּסַעֲוֹדוֹת הַלָּלוּ, וְעַל כֵּן צָרִיךְ לִעֲנֹג בְּמֵאֶלֶב וּבְמִשְׁתָּהּ, בְּלְבוּשֵׁי כְבוֹד וּבְשִׂמְחַת הַכֹּל.

וּבְשִׂמְחַת עֵטֶר הַחֵלֶק הַזֶּה לְמַטָּה וְנִשְׁמָר כְּמוֹ שְׂצָרִיף, עוֹלָה לְמַעֲלָה, וּמִתְחַבֵּר בְּאוֹתוֹ חֵלֶק אֲחֵר. וְהַנֶּקֶדָה הַזֹּאת נִשְׁלַת הַכֹּל מִמַּעֲלָה וּמִמַּטָּה, וְנִכְלָלָת מִכָּל הַצְּדָדִים. וּמִשׁוֹם שְׂמִתְעַטֵּרָת בְּשִׁבְתָּ מִמַּעֲלָה וּמִמַּטָּה, כָּל שְׂאֵר הַיָּמִים נוֹתְנִים כַּח לֶכֶל, וְנוֹתְנִים לָהּ שְׁלֵטוֹן מִמַּעֲלָה וּמִמַּטָּה. וּבְסוּדוֹת סִפְרוֹ שֶׁל שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ נִמְצָא הַסוּד הַזֶּה, וּבֵאֵר אוֹתוֹ הַמְּנַוֵּר הַקְּדוֹשׁ. אֲשֶׁרֵי חֵלְקֵם שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

וַיִּנְפֹשׁ

כְּתוּב וַיִּנְפֹשׁ, וּפְרָשׁוּהָ - וַיִּנְפֹשׁ שְׂאֵבְדָהּ, וַיִּפֶּה הוּא. אֲבָל אִם כֹּה, וַיִּלְגוּף הָיָה צָרִיף לומר, שֶׁמִּמֶּנּוּ אֲבָדָה נְפֹשׁ! אֲבָל סוּד הַדְּבָר - בְּאֵדָם יֵשׁ נְפֹשׁ שֶׁנוֹטְלָת וּמוֹשְׁכָת אֵלָיו אֵת הָרוּחַ הַזֶּה מֵעֵרֵב שְׁבֵת, וְאוֹתָהּ הָרוּחַ שְׂרוּיָה בְּתוֹךְ אוֹתָהּ הַנְּפֹשׁ וְדָרָה בָּהּ כָּל יוֹם הַשְּׁבֵת, וְאֵז אוֹתָהּ נְפֹשׁ יִתְרָה הִיא בְּרַבּוּי וְתוֹעֵלָת יוֹתֵר מִמָּה שֶׁהִיָּתָה.

הִיא נְקוּדָה, אֲתִנְהִיר כְּלָא, וְאֲתַעְבִּיד רוּחָא נְהִירָא כְּכֹל סְטָרִין, אֲתַפְּלַג לְעִילָא וְנִהִיר. וְאֲתַפְּלַג לְתַתָּא וְנִהִיר. וְדָא הוּא דְכְּתִיב בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל חוּלְקֵ אֲחַסְנָא אִית לָן כְּחֵדָא.

חוּלְקָא דְלְעִילָא, אֲתַעְטֵר בְּהַאי יוֹמָא, מֵעֲנֹגָא עֲלָאָה קְדִישָׁא, וְאֲתַהֲנִי מִזִּיּוּא עֲלָאָה דְעֵתִיקָא דְכָל עֵתִיקִין. חוּלְקָא תַתָּאָה, אֲתַעְטֵר בְּהַאי יוֹמָא, מֵעֲנֹגָא דְתַתָּא, דְאֲתַהֲנִי בְּהַאי סַעֲוֹדָתִי. וְעַל דָּא, בְּעֵי לְעֲנֹגָא לִיה, בְּמִיכְלָא וּבְמִשְׁתָּיָא בְּלְבוּשֵׁי יָקָר, וּבְחֵדוּה דְכְּלָא.

וְכֵד מִתְעַטֵּרָא הַאי חוּלְקָא לְתַתָּא, וְאֲתַנְטִיר כְּמָה דְאֲצִטְרִיד, סְלָקָא לְעִילָא, וְאֲתַחְבֵּרָא בְּהַהוּא חוּלְקָא אֲחֵרָא. וְהַאי נְקוּדָה נְטִיל כְּלָא מֵעִילָא וְתַתָּא, וְאֲתַכְלִילָא מִכָּל סְטָרִין. וּבְגִין דְמִתְעַטֵּרָא בְּשִׁבְתָּ, מֵעִילָא וּמִתַּתָּא, כָּל שְׂאֵר יוֹמִין יְהִיב חִילָא לְכְּלָא, וְאֲתִיִּיהִיב לִיה שׁוּלְטָנוּ מֵעִילָא וּמִתַּתָּא. וּבְרִזִין דְסַפְרָא דְשְׁלֹמֹה מִלְכָא, אֲשִׁתְּכַח רְזָא דָא, וְאוֹקְמוּהָ בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, זְכָאָה חוּלְקִיהוֹן דְיִשְׂרָאֵל.

וַיִּנְפֹשׁ

כְּתִיב וַיִּנְפֹשׁ, וְאוֹקְמוּהָ וּוִי נְפֹשׁ דְאֲבָדָת וְשִׁפִּיר אִיהוּ. אֲבָל אִי הָכִי וּוִי גּוֹפָא אֲצִטְרִיד לְמִימֵר, דְּמִנִּיה אֲבָדָת נְפֹשׁ. אֲבָל רְזָא דְמִלָּה, בְּכַר נֵשׁ אִית נְפֹשׁ, דְנִמְלָא וּמְשִׁיד לְגַבִּיָּה לְהַאי רוּחָא מֵעֵרֵב שְׁבֵת. וְהַהוּא רוּחָא שְׂרִיָּא כְּגוּוּה דְהַהִיא נְפֹשׁ, וְדִוִּירָא בְּהָ כָּל יוֹמָא דְשִׁבְתָּא. וּכְדִין, הַהוּא נְפֹשׁ, יִתְרָה בְּרַבּוּיָא וְתוֹעֵלָתָא יוֹתֵר מִמָּה דְהוּה.

עטור הנפשות ביום השבת

ועל דא תנינן, כל נפשאן ד'ישראל מתעטרין ביומא דשבתא, ועמרא דלהון, דשריא האי רוחא בגווייהו. כיון דנפק שבתא, וההוא רוחא סלקא לעילא, כדיון ווי לנפש, דאכדת מה דאכדת. אכדת ההוא עמרא עלאה, וההוא חילא קדישא דהוה בה, ודא הוא וינפש, ווי נפש, דאכדת מה דאכדת.

עטור הנפשות ביום השבת

ועל זה שנינו, כל נפשות ישראל מתעטרות ביום השבת, והעטרה שלהם, ששורה הרוח הזו בתוכם. כיון שיציאת שבת ואותה רוח עולה למעלה, אזי וי לנפש שאבדה מה שאבדה. אבדה אותה עטרה עליונה ואותו כח קדוש שהיה בה. וזהו וינפש, וי נפש שאבדה מה שאבדה.

המשך "ערכה של שעה" מעמוד קיב

6

השראת השכינה בציוני הצדיקים ז"ע

כתוב בתיקוני זהר (תיקון ו'), שהקדוש ברוך הוא משרה שכינתו על ציוני הצדיקים, ועלינו לידע שיש פאן השראת השכינה, כי אנחנו בלימודנו בתורת הרשב"י ז"ע, נחשב לנו כמו שזכינו להיות בציונו הקדוש של הרשב"י ז"ע, כי בלומדינו תורת התנא ממשיכים נשמתו אלינו. ואמרו חז"ל **בניבמות (צו ע"ב - צו ע"א): **אזל ר' אלעזר אמר לשמעתא בי מדרשא, ולא אמרה משמיה דרבי יוחנן. שמע רבי יוחנן איקפד. ... ורבי יוחנן מאי טעמא קפיד כולי האי? דאמר רב יהודה אמר רב, מאי דכתיב "אגורה באהלך עולמים"? וכי אפשר לו לאדם לגור בשני עולמים? אלא אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא, רבוננו של עולם, יהי רצון שיאמרו דבר שמועה מפי בעולם הזה. דאמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי, כל תלמיד חכם, שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הזה, שפתותיו דובבות בקבר. אמר ר' יצחק בן זעירא ואיתימא שמעון גזירא, מאי קראה? "וחכף כיון הטוב הולך לדודי למישרים דובב שפתי ישנים". ככומר של ענבים. מה כמר של ענבים, כיון שפניח אדם אצבעו עליו, מיד דובב, אף תלמידי חכמים כיון שאומרים דבר שמועה מפיהם בעולם הזה שפתותיהם דובבות בקברי."****

ועל אחת כמה וכמה, שצריך ללמוד את תורת הרשב"י, על ציונו הקדוש, ובכל מקום, ולעשות לו נחת רוח, שהוא הוא בעל המימרא, ואי אפשר לתאר כמה גדול כח הלומד זהר הקדוש, שעל ידי זה מעורר ומפעיל וממשיך את נשמת הרשב"י עליו השלום, ממש כפשוטו, לרחם

יב. ופרש על זה בספר "יערות דבש", (חלק שני - דרוש ז): "... היינו להבין, מכל מקום איך דר בב' עולמות, אבל כשאומרים דבר שמועה מפיו, אז נשמת צדיק מתלבשת שם בלומדים, ועומדת שם, וכך שפיר אמרינו דר בב' עולמות, בעולם

הנצחי ובזה העולם, גם נתלבשת בגוף בקבר **בהבלא דגרמי**, כך אמרו שפתותיו דובבות בקבר, שנתלבש בגוף בקבר, עכ"ל (ועני עוד ב"יערות דבש", חלק ראשון, דרוש ט"ז).

יג. וכתב הגן איש חי (בדרושים פרשת מטות ד"ה

עלינו, וכחו של הרשב"י בהיותו בחיים היה גדול מאד, להמשיך רחמים על כלל ישראל, כמו שהעיד רבי שמעון בר יוחאי על עצמו, כדאיתא בגמרא (ספ"ה דף מ"ה ע"ב): **ואמר חזקיה אמר רבי ירמיה, משום רבי שמעון בן יוחאי, יכול אני לפטור את כל העולם פולו מן הדיו, מיום שנבראתי עד עתה, ואלמלי אלעזר בני עמי, מיום שנברא העולם ועד עכשו, ואלמלי יתם בן עזיהו עמנו, מיום שנברא העולם עד סופו, ואמר חזקיה אמר רבי ירמיה משום רבי שמעון בן יוחאי, ראיתי בני עליה והן מועטין, אם אלה הן, אני ובני מהו, אם מאה הם, אני ובני מהו, אם שנים הן אני ובני הן.**

ובמדרש רבה (בראשית ל"ה, ב) הביאו רש"י ז"ע על הפסוק (נח פ"ק ט' י"ב) "זאת אות הברית... לדורת עולם" דרשו, "לדורת" נכתב חסר, שיש דורות שלא הצרכו לאות, לפי שצדיקים גמורים היו, כמו דורו של חזקיה מלך יהודה, ודורו של רבי שמעון בן יוחאי, עכ"ל. ועל ידי שנלמד זוהר הקדוש נזכה בכח התורה להמשיך את נשמת הרשב"י לדורנו ממש, ובזה מייד נגאל.

שעשית אותו היום מצוה שהיה נזקק בה רבי פנחס בן יאיר מאד, עכ"ל. יד. ובהצטרף יחד כח התורה שהיה דורו של חזקיהו המלך שכמעט ונגעה משיח עם כחו של הרשב"י ז"ע שאמר לפטור את כל העולם מן הדיו בודאי יבוא תכף משיח במהרה בגמינו אמו, כן יהי רצון.

החלצו מאתכם) בשם האריז"ל, בעובדא דבעל מדרש שמואל, שכל אדם האוחז במדה טובה שהיה צדיק מצדיקים הראשונים אוחז בה מאד, יזכה שתתעבר נפש אותו צדיק אתו לעזרו. ולכן קשבא הרב בעל מדרש שמואל אצל רבנו האריז"ל, קם מפניו ואמר לו, לא מפניך קמתי, אלא מפני רבי פנחס בן יאיר שבא עמך, בשביל

המשך בעמוד קכז

גודל השכר והזכות בהוראת אצבע!

הגר"א במשלי (יב, יד), מבאר גודל הזכות שיש למזכי הרבים ומוכיח את חבירו, אם שמע, מקבל שכר על כל מה שיעשה לדורות, וגם אם לא שמע, אז מקבל כל חלקו הטוב, וזה שלא שמע לוקח ממנו את חלק הגיהנום שלו.

הידעת? ברגע אחת אתה יכול לזכות לעולמות נצח! "עין לא ראתה.. - עתה הכול בידך - אתה יכול לחלק ס' "ערכה של שעה", שמעודד ומעורר ללמוד זזה"ק בכל יום. וכל הלומד שעה זזה"ק בשבת עולה לו למאה מיליון שנה תורה, ואם תכפיל בכל שבתות השנה ויו"ט, לכל ימי חייו, תגיע ל' 640 מיליארד שנה תורה. ואם בזכותך יתארגן שיעור לעשר יהודים, תגיע ל' 6 טריליון ו' 400 מיליארד שנה תורה. - ובזזה"ק (פ' ויצא קס"א). כתוב: שכל מה שנותנים משמים הוא באלף, ועוד כידוע כל עשרה ביה שכינה שריה, אתה מכפיל כל מנין יהודים באלף. תגיע ל' 6 זיליון ו' 400 טריליון שנה תורה. - ומי יוכל לחשב את גודל השכר הנצחי שיש לך מכך בוודאות!!!

[לקבלת ספרים בחינם לחלוקה: 0548436784, "מפעל הזהר העולמי" שע"י מוסדות האלמין].

זֶהַר הַשַּׁבָּת

פְּרָק י"ג

פְּרָשִׁיּוֹת

שְׁמוֹת - פִּינְחָם

הַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה בַּשַּׁבָּת

פֶּרֶק י"ג

נְשָׂמָה יְתָרָה קכה
 נְשָׂמָה יְתָרָה לְפִי מַעֲלָתוֹ שֶׁל כָּל או"א קכה
 הַתְּפִשְׁטוֹת הַשְּׂכִינָה קכה
 עֲרֻכָּה שֶׁל שְׁעָה קכז

לְהַזְכִּירְכֶם,

יְשִׁנָּה חֲלוּקָה נּוֹסֶפֶת לְג' סְעוּדוֹת שֶׁל שֶׁבֶת:

- שְׁמוֹנֶה פְּרָקִים [א-ח] לְסְעוּדָה הָרִאשׁוֹנָה: דְּפִים כז-פד.
- שְׁמוֹנֶה פְּרָקִים [ט-טז] לְסְעוּדָה הַשְּׁנִיָּה: דְּפִים פה-קמ.
- שְׁמוֹנֶה פְּרָקִים [י"ז-כד] לְסְעוּדָה הַשְּׁלִישִׁית: דְּפִים קמא-קצח.

נשמה יתרה (ח"ג רמ"ב, ב ר"מ)

ותנאים ואמוראים, נפש יתירה לכל ישראל
 לכול ישראל כחדא, חד איהי.
 אבל לכל בר נש, איהו כפום עובדוי.
 ואליפנא מקל וחומר דתויבתא, דכל
 ישראל כחדא, בכל זמנא דחזרין בלהו,
 מתקבלי. הדיא הוא דכתיב, (דברים ד) כפי
 אלהינו בכל קראנו אליו, דשם יי מוכתר
 עליהו בכתריה, דאיהו כתר עליון. והאי
 איהו נשמה יתירה דכל ישראל, בשבת
 ויומין טבין. ובגין דא תקינו בכל יומין,
 למחתם בשם יהוה, דאיהו חותם דכל
 ברקאן דצלותין, ולא אמרין מוסף בלא
 כתר. ובשבת, תקינו למימר במוסף,
 כתר יתנו לד' יי אלהינו.

נשמה יתרה לפי מעלתו של כל אחד ואחד
 אבל לכל חד מישראל, הכי נחית
 ליה נפש יתירה, כפום דרגא דיליה.
 אי הוא חסיד, יהבין ליה נפש יתירה
 ממדת חסד, כפום דרגא דיליה. אי
 איהו גבור, ירא חטא, יהבין ליה נפש
 יתירה, ממדת גבורה. ואי איהו איש
 תם, יהבין ליה נפש יתירה, ממדת אמת.
 ונפש יתירה דא מלכות, דאיהי כלילא
 מעשר ספיראן, וכפום מדה דבר נש. אם
 נשיא ישראל, או חכם, או מבין בחכמה,
 או בתורה, דאתמר ביה, (משלי א) להבין
 משל ומליצה, או בנביאים, או בכתובים.
 הכי יהבין ליה נפש יתירה, דאתקריאת
 כתר מלכות.

התפשטות השכינה (ח"ג רמ"ב, ב ר"מ)

סבא סבא, שכינתא אתקרי אר"ן
 דקודשא בריך הוא. הדיא הוא
 דכתיב, (ישעיהו טו) והארץ הרים רגלי.

נשמה יתרה

ותנאים ואמוראים, נפש יתירה לכל ישראל
 כאחד - אחת היא, אבל לכל אדם הוא כפי
 מעשיו. ולמדנו מקל וחומר של התשובה,
 שכל ישראל כאחד, בכל זמן שחוזרים כלם
 - מתקבלים. זהו שכתוב (דברים ט) פה' אלהינו
 בכל קראנו אליו. ששם ה' מכתר עליהם
 בכתרו, שהוא כתר עליון. וזהו נשמה יתרה
 של ישראל בשבת וימים טובים. ומשום
 זה תקנו בכל יום לחתם בשם יהוה, שהוא
 חותם של כל הברכות של התפלות, ולא
 אמרים מוסף בלי כתר. ובשבת תקנו לומר
 במוסף, כתר יתנו לד' ה' אלהינו.

נשמה יתרה לפי מעלתו של כל אחד ואחד
 אבל לכל אחד מישראל, כפי ירדת לו נפש
 יתרה כפי מדרגתו. אם הוא חסיד - נותנים
 לו נפש יתרה ממדת חסד כפי מדרגתו; אם
 הוא גבור, ירא חטא - נותנים לו נפש יתרה
 ממדת הגבורה; ואם הוא איש תם - נותנים
 לו נפש יתרה ממדת אמת. ונפש יתרה זו
 מלכות, שהיא כלולה מעשר ספירות, וכפי
 מדה של בן אדם. אם נשיא ישראל, או חכם,
 או מבין בחכמה, או בתורה, שנקאמר בו
 (משלי א) להבין משל ומליצה, או בנביאים,
 או בכתובים - כפי נותנים לו נפש יתרה
 שנקראת כתר מלכות.

התפשטות השכינה

זמן זמן, השכינה נקראת ארץ של הקדוש
 ברוך הוא. זהו שכתוב (ישעיהו טו) והארץ
 הרים רגלי. מצד החסד נקראת מים, ומצד

הַגְּבוּרָה נִקְרָאת אֵשׁ, וּמֵצֵד הָעֵמוּד הָאֲמָצֵעִי
- אִוִּיר. וְהִיא אֶרֶץ, קֹרֶקַע לְכֻלָּם.

וּמִשׁוּם שֶׁנִּשְׁמָה יִתְּרָה מִתְּפַשְׁטֵת בְּשִׁכְנָה,
שֶׁהִיא שֶׁבֶת הַמִּלְכָּה, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (תהלים קג)
וּמִלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה - מִשָּׁם הִיא נֹעֵשִׂית
מִלְכוּת, שֶׁשְׁלִיטָתָהּ עַל הָאֶרֶץ וְעַל אֵילָנוֹת
וְזֵרְעִים (וְהָרִים וְאֲבָנִים). וּמִשׁוּם שֶׁאֵילָן הַחַיִּים,
שֶׁהִיא נִשְׁמָה יִתְּרָה בְּשֶׁבֶת, בָּהּ תּוֹלְדוֹת
שָׁלָה - יֵשׁ בָּהּ מְנוּחָה לְאֶרֶץ, שֶׁהִיא הַשִּׁכְנָה.

וּמִשׁוּם שֶׁהַשִּׁכְנָה הָעֲלִיוֹנָה הִתְּפַשְׁטָה
בְּאֶרֶץ, שֶׁנֶּאֱמַר עָלֶיהָ (במדבר יט) פָּרָה
אֲדָמָה תְּמִימָה אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוֹם אֲשֶׁר לֹא
עָלָה עָלֶיהָ עֵל, לְכֹן אֶסוּר לְחַרֵּשׁ בְּשֶׁבֶת.
וְחֲרִישָׁה בְּשׂוֹר, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קכט) עַל גְּבִי
חֲרָשׁוּ חֲרָשִׁים. וְהַשִּׁכְנָה הַתְּחַתּוֹנָה הִיא
פָּרָה אֲדָמָה מֵצֵד הַגְּבוּרָה. תְּמִימָה - מֵצֵד
הַחֶסֶד, שֶׁהִיא מִדְּרָגָה שֶׁל אֲבֵרָה, שֶׁנֶּאֱמַר
בּוֹ (בראשית יז) הַתְּהַלֵּף לְפָנַי וְהָיָה תְּמִים. אֲשֶׁר
אֵין בָּהּ מוֹם - מֵצֵד הָעֵמוּד הָאֲמָצֵעִי. אֲשֶׁר
לֹא עָלָה עָלֶיהָ עֵל - מֵצֵד הַשִּׁכְנָה הָעֲלִיוֹנָה
שֶׁהִיא חֲרוֹת הַכֹּל, בְּמָקוֹם שֶׁהִיא שׁוֹלְטָת,
(במדבר א) וְהָזַר הַקָּרֵב יוֹמֵת, אֵין רְשׁוֹת לְצֵד
הָאֲחֵר לְשִׁלֵּט, לֹא שְׁטָן, וְלֹא מִשְׁחִית, וְלֹא
מִלְאָד הַמְּנוֹת, שֶׁהֵם מֵצֵד הַגִּיהֶנֶם.

וּמִשׁוּם זֶה בִּימֵי הַחַל אֲוִמְרִים יִשְׂרָאֵל, (תהלים
עח) וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עֵזוֹן וְלֹא יִשְׁחִית וְהִרְבָּה
לְהַשִּׁיב אִפּוֹ וְגו'. מִשׁוּם שֶׁבִּימֵי הַחַל הַשִּׁכְנָה
הַתְּחַתּוֹנָה מִתְּלַבֶּשֶׁת בְּאֵלוֹ הַקְּלָפוֹת שֶׁל
מִיתָה וְדִין. וּבְשֶׁבֶת מִתְּפַשְׁטֵת מֵהֵם, בְּגִלְל

מִסְטָרָא דְחֶסֶד אֲתִקְרִיאת מוֹם. וּמִסְטָרָא
דְּגְבוּרָה אֲתִקְרִיאת אֵשׁ. וּמִסְטָרָא
דְּעֵמוּדָא דְאֲמָצֵעִיתָא אִוִּיר. וְאִיהִי אֶרֶץ,
קֹרֶקַע לְכֻלָּהּ.

וּבְגִין דְּנִשְׁמָתָא יִתְּרָה אֲתִפְשֵׁטָא
בְּשִׁכְנָתָא, דְאִיהִי שֶׁבֶת מִלְכָּתָא,
דְאִתְמַר בָּהּ (תהלים קג) וּמִלְכוּתוֹ בְּכָל
מְשָׁלָה, מִשָּׁם אִיהִי מִלְכוּת, דְשְׁלִטְנוּתָהּ
עַל אֶרֶעָא, וְעַל אֵילָנִין וְזֵרְעִין. (וטורין וְאֲבָנִין)
וּבְגִין דְאֵילָנָא דְחַיִּי, דְהִיא נִשְׁמָתָא יִתְּרָה
דְבִשְׁבֶת, בָּהּ תּוֹלְדִין דִּילָהּ, אִית גְּיִיחָא
לְאֶרֶעָא, דְאִיהִי שִׁכְנָתָא.

וּבְגִין דְשִׁכְנָתָא עֲלָאָה אֲתִפְשֵׁטָת
בְּאֶרֶעָא, דְאִתְמַר בָּהּ (במדבר יט)
פָּרָה אֲדָמָה תְּמִימָה אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוֹם
אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עֵל, אֶסוּר לְחַרֵּוֹשׁ
בְּשֶׁבֶת חֲרִישָׁה בְּשׂוֹר. דְאִתְמַר (תהלים קכט)
עַל גְּבִי חֲרָשׁוּ חֲרָשִׁים. וּשְׁכִינָתָא תְּתָאָה
אִיהִי פָּרָה אֲדָמָה מִסְטָרָא דְגְבוּרָה.
תְּמִימָה, מִסְטָרָא דְחֶסֶד, דְאִיהִי דְרָגָא
דְאֲבֵרָה, דְאִתְמַר בִּיהּ (בראשית יז) הַתְּהַלֵּךְ
לְפָנַי וְהָיָה תְּמִים. אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוֹם,
מִסְטָרָא דְעֵמוּדָא דְאֲמָצֵעִיתָא. אֲשֶׁר לֹא
עָלָה עָלֶיהָ עוֹל, מִסְטָרָא דְשִׁכְנָתָא עֲלָאָה
דְאִיהִי חֲרוֹת דְכֻלָּא, בְּאִתְרָא דְאִיהִי שְׁלֵטָא
(במדבר א) וְהָזַר הַקָּרֵב יוֹמֵת, לִית רְשׁוֹ
לְסִטְרָא אֲחֵרָא לְשִׁלְטָאָה, לֹא שְׁטָן, וְלֹא
מִשְׁחִית, וְלֹא מִלְאָד הַמְּנוֹת, דְאֵינְוֹן
מִסְטָרָא דְגִיחֶנֶם.

וּבְגִין דָּא, בְּיוֹמֵין דְחוֹל, אֲמֵרִין יִשְׂרָאֵל,
(תהלים עח) וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עֵזוֹן וְלֹא
יִשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהַשִּׁיב אִפּוֹ וְגו'. בְּגִין
דְבִיוֹמֵין דְחוֹל, שְׁכִינָתָא תְּתָאָה אֲתִלְבֶּשֶׁת
בְּאֵלִין קְלִיפִין דְמִיתָה דְדִינָא. וּבִשְׁבֶת

שְׁעַץ הַחַיִּים שֶׁהוּא בֶן י"ה, י"ו, מִתְחַבֵּר בְּאוֹת ה"א. בְּזִמְנוֹ הוּא מְנוּחָה נִמְצָאת לְאוֹת ה"א, וְכָל מֵה שֶׁהוּא מִתְחַתֵּיהָ, וְלֹא צָרִיךְ לֹאמַר בָּהּ וְהוּא רְחוּם. וּמִי אֵלּוּ (שְׁמַחְתִּיהָ)? תַּחַת י' יִשְׂרָאֵל. וְכָל מְקוֹם שֶׁיִּשְׂרָאֵל נִמְצָאִים, שְׁמִירָה נִמְצָאת וּמְנוּחָה.

אֲתֶפְשֶׁט מִנִּיחוּ, בְּנִין דְּאִילָנָא דְחַיִּי דְאִיְהוּ בֶן י"ה, י"ו, אֲתֶחֱבֵר בְּה"א. בְּהוּא זְמַנָּא נִיחָא אֲשֶׁתְּכַחַת לְה"א, וְכָל מֵה דְאִיְהוּ תַחֲוֹתָהּ, וְלֹא צָרִיךְ לְמִימַר בִּיהּ וְהוּא רְחוּם. וּמֵאֵן אִינּוּן (ס"א תַּחֲוֹתָהּ). תַּחֲוֹת י' יִשְׂרָאֵל. וְכָל אֲתֵר דְּיִשְׂרָאֵל מִשְׁתַּכְּחִין, נְטִירוּ אֲשֶׁתְּכַחַת וּנִיחָא.

המשך "עֲרֵכָה שֶׁל שְׁעָה" מעמוד קכב

וְאֶפִּילוּ בְדוֹרְנוּ הַפְּשׁוּט, בְּכָל רֵגַע וּבְכָל מְקוֹם תּוֹכְלוּ לְהִתְקַשֵּׁר לְנִשְׁמַת הַרְשָׁב"ט - וְלִזְכוּת לִישׁוּעוֹת נִפְלְאוֹת, וּבּוֹדָאי הַרְשָׁב"ט זי"ע יִכִּיר לְכֶם טוֹבָה, וְתוֹשָׁפְעוּ מִמְקוֹר הַבְּרָכוֹת, שֶׁכִּפְדוּעַ גְּדוּלֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל הַדּוֹרוֹת, הַכִּירוּ בְּגָדְלָהּ הַמַּעֲלָה שֶׁבְּלִמּוּד סֵפֶר הַזֶּהר, שֶׁמְבַטֵּל כָּל מִינֵי פְרַעֲנִיּוֹת וּגְזוּרוֹת קְשׁוֹת וְרַעוֹת, וּמוֹתָנָא וְחֲרָבָא וּבִזָּה מַעֲלָמָא. וְהַזֶּהר הַקְּדוֹשׁ, מְגוֹן וּמִצִּיל וּמְסוּכָר

כַּמְלַקְדָּמִין, הוּא מְלָה דְרַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר קַמִּיהּ.

תַּרְגוּם הַזֶּהר: שְׁמַעוּ קוֹל אֶחָד שֶׁהִיא אוֹמֵר פִּנּוּ מְקוֹם פִּנּוּ מְקוֹם לְרַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר, שֶׁהוּא בָּא אֶצְלָנוּ, שֶׁלְמַדְנוּ, דְּבְכָל מְקוֹם שֶׁהַצְּדִיק חָדָשׁ בּו דְּבָרֵי תוֹרָה, כְּאִשְׁרֵי הוּא בְּעוֹלָם הוּא [הַעֲלִיּוֹן] פּוֹקֵד לְאוֹתוֹ מְקוֹם [בְּעוֹלָם הַזֶּה] וּבָא אֵלָיו, וְכָל שָׁנָה שְׁשׁוּרִין בּו צְדִיקִים אֲחֵרִים לְקַדֵּשׁ אוֹתוֹ מְקוֹם, וְלוֹמְדִים שֵׁם תוֹרָה, כְּעִין זֶה הִנֵּה בָּא רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר לְפַקֵּד מְקוֹמוֹ, וּמִצָּא אֵלּוּ הַצְּדִיקִים מִחֲדָשִׁין דְּבָרֵי תוֹרָה וְנִתְחַדֵּשׁ אוֹתוֹ דְּבַר תוֹרָה שֶׁאִמַר מִלְפָּנֵים, רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר, עֲתָה מִתְחַדֵּשׁ לְפָנָיו כְּאֵן.

עַל יְדֵי הַפְּצַת סִפְרֵיו זוֹכָה לִישֵׁב בְּמַחְצֵתוֹ בְּעוֹלָם הַבָּא: הַמְדַפִּיס סִפְרִים מִמְּמוֹנוֹ לְהוֹצִיא לְאוֹר תוֹרָה, זוֹכָה וְיוֹשֵׁב בְּמַחְצֵת הַתְּלַמִּידֵי חֻמְמִים מִחֲבָרֵי הַסִּפְרִים, שֶׁהֵרִי עַל יְדוּ יִצְא הַחֲבוּר לְעוֹלָם, וְתַרְבָּה הַדַּעַת בְּכָל עַתָּה. וְאִילוּ הִיא גְּנוּזָה לְמַקְצָעוֹת הַמִּשְׁכָּן בְּיַרְכְּתֵים, לֹא הִיוּ לוֹמְדִים בּו. - ב. וְהִנֵּה אִמְרוּ תז"ל בְּמַסְכַּת יְבָמוֹת (דף צ"ו ע"ב) שֶׁפְּתוּתֵינוּ דּוֹבְבוֹת וְכו' כְּדֵאִיתָא שֵׁם, וְלִפִּי זֶה

טו. כְּתַב בְּסִפְרָא פְּלֵא יוֹעֵץ (עַרְדּוּב) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: פִּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל, שֶׁכָּל תְּלַמִּיד חָכָם שְׂאוֹמְרִים דְּבַר תוֹרָה מִשְׁמוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, שִׁפְתוֹתָיו דּוֹבְבוֹת בְּקַבְרֵהּ, וְיֵשׁ לוֹ הַנְּאִה וְנַחַת רוּחַ כְּשׁוֹתָהּ יְנוּ קוֹנְדִּיטוֹן, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּיִרוּשְׁלַי מִסַּכַּת שְׁקֵלִים... כְּתוּב בְּסִפְרִים שֶׁפַּעַם אַחַת הִיא שְׁמֵד וְנִגְלָה מוֹהַר"מ אֲלֵשִׁיף ז"ל בְּהַקִּיץ, וְהִצִּיל לְאֶחָד מִתּוֹרַת הַהַפְּכָה, מִפְּנֵי סִבָּה שֶׁהִיא לּוֹמֵד סִפְרוֹ בְּתַמִּידוֹת, עַכ"ל. - וּבְסִפְרָא "תוֹרָה וְחַיִּים" לְהַרִּי"ח הַטּוֹב זי"ע (מַעֲרַכַת חַת) כְּתַב: אִם אוֹמְרִים חֲדוּשִׁים שֶׁל תְּלַמִּיד חָכָם שֶׁכָּבֵר בְּעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן, הֵרִי הוּא בָּא מְעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן לְאוֹתוֹ מְקוֹם כְּמַבְאֵר בְּזוֹהַר הַקְּדוֹשׁ (חֶלֶק ג' פִּרְשַׁת פִּנְחָס דף ר"כ ע"א), וְז"ל: שְׁמַעוּ חַד קָלָא דְהוּא אָמַר, פִּנּוּן אֲתֵר, פִּנּוּן אֲתֵר לְרַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר, דְּאִיְהוּ גְּבִיכּוּ. דְּתַנִּינוּ, דְּכָל אֲתֵר דְּצְדִיקָא אֲתַחֲדָשׁ בִּיהּ מִלֵּי דְאוֹרִיָּתָא, כַּד אִיְהוּ בְּהוּא עֲלָמָא, פְּקִיד לְהוּא אֲתֵר, וְאֲתֵי לִיהּ לְגַבִּיָּהּ. וְכָל שָׁנָה כַּד שְׂרָאן בְּגוּיָהּ צְדִיקֵיָא אֲתַרְנִין. לְחַדְתָּא בְּהוּא אֲתֵר, דְּאִמְרִין מִלֵּי דְאוֹרִיָּתָא. כְּגוֹנָא דָּא דְהוּא אֲתֵי רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר לְמַפְקֵד לְאֲתֵרֵיהּ, וְאֲשַׁכַּח אֵלָיו צְדִיקֵיָא מִחֲדָתֵינוּ מִלֵּין דְּאוֹרִיָּתָא, וְאֲתַחֲדָשׁ

בְּצֵלָא קְדִישָׁא, כְּאֶמְרֵם ז"ל (ירושלמי יבמות ע"ח), "סִכְתָּה לְרֵאשִׁי בְיוֹם נָשֶׁק" (תהילים פֶּרֶק ק"מ ח), וְבוּ נִנְצַל מִמְלַחְמַת גּוֹג וּמְגוּגוּסִי.

וּמִבְּאֵר בְּתַקּוּנֵי הַזֶּהַר (תקון שתי תאֵה דף כ"ד ע"א, וּבְתַקּוּנֵי זֶהַר הַמְּחוּלֵק לַיְמוֹת הַשָּׁנָה, [בשני פְּרָכִים], בְּהוֹצָאת מִפְּעַל הַזֶּהַר הָעוֹלָמִי, נִמְצָא בְּלִמּוּד לְיוֹם כ"ו חֲשׁוֹן עֲמוּד קי"א), שֶׁבִּשְׁעָה שְׁאֵלֵיהֶוּ הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב נִגְלָה לְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי וּלְחִבְרֵיָא קְדִישָׁא שְׁעֵמוֹ, וְלִמּוּד עִמְהֶם סִתְרֵי תוֹרָה, בְּעֵנִין תַּקּוּנֵי נְשִׁמוֹת, יִצְאָה בַת קוֹל מְשֻׁמִּים וְאֶמְרָה לָהֶם "כִּמְה רַב כְּחוֹ, וְקִדְשָׁתוּ, שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי, בְּעוֹלָם", וְאַחַר כֵּן הוֹסִיפָה וְאֶמְרָה נְבוּאָה בְּזוֹ הַלְשׁוֹן, "וְכִמְה בְּנֵי נְשָׂא לְתַתָּא, יִתְפַּרְנְסוּן מֵהָאי חִבְרֵיָא דִּלְךָ, כִּד יִתְגַּלּוּ לְתַתָּא בְּדָרָא בְּתַרְאָה, בְּסוּף יוֹמֵיָא, וּבְגִינֵיהּ, וְקִרְאֲתֶם דְרוּר בְּאַרְצֵי". וּבְלְשׁוֹן הַקִּדְשׁ: כִּמְה בְּנֵי אֲדָם לְמַטָּה, יִתְפַּרְנְסוּן מִזָּה הַחִבְרֵיָא שְׁלָךְ, כְּאֲשֶׁר יִתְגַּלּוּ לְמַטָּה בְּדוּר הָאַחֲרוֹן, בְּסוּף הַיָּמִים, וּבְזִכּוֹתוֹ יִתְקִים הַפְּסוּק "וְקִרְאֲתֶם דְרוּר בְּאַרְצֵי" הַמְרַמֵּז עַל הַגְּאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה.

וּמוֹסִיף לְבָאָר בְּ"מִקְדָּשׁ מְלֶךְ" לְתַקּוּנֵי זֶהַר, שֶׁכָּל הָעוֹסֵק בְּסִפְרָא זֶה, מְקַרֵּב הַגְּאֻלָּה, וְעוֹשֶׂה נַחַת רוּחַ גְּדוֹל לְיוֹצְרוֹ, וְעָלְיוֹ אֹמֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: כְּאֵלוּ פְּדָאנִי, לִי וּלְבְנֵי מִן הַגְּלוּת, וְכו'. כִּי כִּף גְּזוֹר הַבּוֹרָא שְׁלָא יִתְגַּלָּה, וְיִהְיֶה גִּנּוּז עַד סוּף יוֹמֵיָא, דְּבִגִּינָה יְבוֹא דְרוּר, כִּי סִגְלָה זֹו בּוּ וְלֹא בּוֹזְלוּתוֹ. - בְּרֵאוֹת רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי בְּרוּחַ קְדִישׁוֹ עֵנִין זֶה, צִוָּה לְרַבִּי אֲבָא לְכַתֵּב סִפְרָא הַזֶּהַר, בְּדֶרֶךְ הָעֵלֶם, לְהִיּוֹתוֹ מִנְעֵנֵי לְמִשְׁמֶרֶת עַד דְּרָא בְּתַרָּא, קְרִיב לְיוֹמֵיָא מְלִכָּא מְשִׁיחָא, כְּדִי שְׁבִזְכוֹת הַמְּתַעֲסָקִים בּוּ תִצְמַח הַגְּאֻלָּה בְּיָמֵינוּ בְּעֶזְרַת הַשָּׁם, כְּנִזְכֹּר בְּפִרְשֵׁת וְיָחִי (דף ר"ז), עַל דָּא כְּתִיב: "קַח צְנֻצָּת אַחַת וְתֵן שְׁמָה מְלֵא הָעֵמֹר מִן כּוֹ' לְמִשְׁמֶרֶת", לְאַצְנֻעוּתָא, וְהִבֵּן זֶה מֵאֵד (הַרְבַּ חַיִּים וְיִטְאַל זֶה"ה, בְּהַקְדַּמְתוֹ לְשַׁעַר הַהַקְדָּמוֹת).

וְהַכֹּל תְּלִוֵי בְּעֶסֶק הַחֲכָמָה הַזֹּאת, וּמוֹנֵיעַתֵנוּ מִלְּהַתְּעַסֵק בָּהּ, הִיא גּוֹרְמַת אַחוֹר וְעִכּוֹב בְּנִין בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ וְתַפְאֲרַתֵנוּ, (הַקְדָּמַת הַרְבַּ חַיִּים וְיִטְאַל לְעֵץ חַיִּים). וְכַתֵּב מֵהַר"א אֲזוּלָאֵי זי"ע: וְגַם עַל יְדֵי הַחִבְרֵיָא הַהוּא יְהִיָּה בְטוֹל הַקְּלָפוֹת, וְקָלוֹת הַגְּלוּת, וְהַשְּׁבִתַת הַקְּטְרוּגִים (חֶסֶד לְאַבְרָהָם מֵעֵין רֵאשׁוֹן נֶהַר כ"ד). וְכַתֵּב בְּ"פְרִי עֵץ חַיִּים" (שַׁעַר הָעֲמִידָה, הַג"ה מֵרַנ"ש): וְנִרְאָה, שֶׁעַל יְדֵי זְכוֹת הָעוֹסְקִים בְּחֻכְמַת הָאֵמֶת, יֵשׁ כַּח בְּיָדָם לְהִגֵּן עַל מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף שְׁלָא יְמוּת עַל יְדֵי הַרְשָׁע אַרְמִילוֹס (וְעַן עוֹד תִּיקוּרֵי לְרַמְח"ל תִּיקוּן ח').

הַגּוֹרֵם שֶׁיְהִיָּה הַחֲכָם חַי אַחֲרֵי מוֹתוֹ, גַּם הוּא זוֹכֵה וְיוֹשֵׁב בְּמַחְצָתוֹ, שֶׁהָרִי הוּא גֵרֵם לְהַחִיּוֹתוֹ, וְאִין סִפְקָא כְּשֶׁהוּא בָּא לְעוֹלָם הַבָּא, הַחֲכָם בְּעִצְמוֹ עִם סִיעַת מְרַחְמוּהֵי יוֹצְאִין לְקִרְאָתוֹ לְקַבֵּל פְּנֵיו (הַגְּאֹן מֵהַר"א אִיסְטְרוֹלְסָה בְּסִפְרוֹ בֶּן אֲבָרָהָם פְּרִשְׁת וְיִשְׁלַח דָּף כ"ג ע"ב, וְכו' שְׁמַעְתִּי דְכִבְרֵי אֶמְרָה רַבִּי הַזֶּהַר חֲסִיד זי"ע). -

טז. דְּכִידוּעַ סְעוּדָה שְׁלִישִׁית מְצִילָה מִמְּלַחְמַת גּוֹג וּמְגוּגוֹ, וְהוּא בְּזִכּוֹת יַעֲקֹב אֲבִינוּ ע"ה - כַּח הַתּוֹרָה, וְיַעֲקֹב מְלֵא בְּיוֹ, הוּא רָמַז לְתוֹרַת הַסּוּד, וּבְקִלְמוּדָה נִגְאַל בְּקִרְוֹב (כְּמוֹבָא בְּרַש"י עַל הַתּוֹרָה וְיִקְרָא פֶּרֶק כ"ו מ"ב) "וְזִכְרְתִי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאֵף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְאֵף אֶת בְּרִיתִי אֲבָרָהָם אֲזַכֵּר וְהָאֲרִץ אֲזַכֵּר". - בְּחֻמְשָׁה מְקוֹמוֹת נִכְתָּב מְלֵא וְאֵלֵיהֶוּ חֲסֵר בְּחֻמְשָׁה מְקוֹמוֹת, יַעֲקֹב נִטַּל אוֹת מְשֻׁמוֹ שֶׁל אֵלֵיהֶוּ עֲרִבּוֹן שְׁבִיבּוֹא וְיִבְשָׁר גְּאֻלַּת בְּנֵיו. וְהִבֵּן.

שֶׁהַצִּדִּיק הַהוּא בְּשִׁבִיל הַגּוֹן וְהַנְּפֶשֶׁת, וְהַסִּפְרָא שֶׁל הַצִּדִּיק הוּא לְנִשְׁמַת הַצִּדִּיק.

הַמִּשְׁךָ בַּעֲמוּד קֶלֶט

זֶהַר הַשַּׁבָּת

פְּרָק י"ד

פְּרָשִׁיּוֹת

וְאָרָא - מִטּוֹת מַסְעֵי

שְׁבִיטַת שַׁבָּת וְכַח חֲדוּשֵׁי

תּוֹרָה בַּשַּׁבָּת

פֶּרֶק י"ד

טַעַם אֶסוּר חֲרִישַׁת הָאָרֶץ וְטִלְטוּל כְּלֵי הָאָרֶץ
בַּשָּׁבֶת קלא

עֵינֵי אֶסוּר הוֹצָאָה בַּשָּׁבֶת קלא

חֲדוּת הַתּוֹרָה קלב

הַקְּשָׁבָה לְחִדּוּשׁ קלב

עֲטוּר הַצְּדִיקִים בְּגַן עֵדֶן מִשָּׁבֶת לְשָׁבֶת קלג

שְׂמַחַת הַצְּדִיקִים בְּגַן עֵדֶן קלג

כְּבוֹד הָאֵב בְּחִדּוּשֵׁי בְּנוֹ קלג

הַתְּעַטְרוֹת הַתּוֹרָה בְּיוֹם זֶה קלד

הַחֲפָץ חַיִּים וְהַחֲזוֹן אִישׁ קלד

לְהַזְכִּירְכֶם,

יִשְׁנֶה חֲלוּקָה נּוֹסֶפֶת לְג' סְעוּדוֹת שֶׁל שָׁבֶת:

- שְׂמוֹנֶה פְּרָקִים [א-ח] לְסְעוּדָה הָרִאשׁוֹנָה: דְּפִים כז-פד.
- שְׂמוֹנֶה פְּרָקִים [ט-טז] לְסְעוּדָה הַשְּׁנִיָּה: דְּפִים פה-קמ.
- שְׂמוֹנֶה פְּרָקִים [י"ז-כד] לְסְעוּדָה הַשְּׁלִישִׁית: דְּפִים קמא-קצח.

בשבת

טעם אסור חרישת הארץ וטלטול כלי הארץ
 ובגין דא, אסור למחרש בארעא,
 ולמעבד בה גומות, דהוי כאילו
 עביד פגמו בארעא קדישא, דאיהי
 שכינתא. ואסור לאשתמשא בכלים
 דארעא בשבת. ואפילו לטלטל אבן.
 ולא מידי אלא כלי בעלמא. דיהוי נייחא
 לון בזכו דשכינתא דאתקריאת אבנא,
 דכתיב בה (בראשית כח) והאבן הזאת אשר
 שמתני מצבה, בצלותא. עמידה איהי
 לישראל, דבגינה אית לון קיומא בעלמא.
 ועליה אתמר, (בראשית מט) משם רעה אבן
 ישראל. (זכריה ג) על אבן אחת שבעה
 עינים, (תהלים קיח) אבן מאסו הבונים.

ענין אסור הוצאה בשבת

ובגין דא (שמות לא) ושמרו בני ישראל
 את השבת לעשות את השבת
 לדרתם ברית עולם. צריך לנטרא לה
 בדירתם, דלא יפקון מרשות היחיד
 לרשות הרבים. והאי איהו דאוקמוה
 מארי מתניתין, יציאות השבת שתים
 שהן ארבע, הוצאה מרשות לרשות,
 והכנסה נמי יציאה קרי לה. ואינון סמאל
 ונחש, צריכין ישראל לנטרא לון, דלא
 ייעלון לדירה דשכינתא, דאיהי רשות
 היחיד. מאן רשות הרבים. חללה שפחה
 זונה נדה גויה, רשות דסמאל ונחש,
 ושבעין ממנן דעמין.

(ח"ג קע"ג, א)

בשבת

טעם אסור חרישת הארץ וטלטול כלי הארץ
 ומשום זה אסור לחרש בארץ ולעשות
 בה גמות, שנעשה כאלו עשה פגם בארץ
 הקדושה, שהיא שכינה. ואסור להשתמש
 בכלים של הארץ בשבת, ואפילו לטלטל אבן
 ולא דבר, אלא כלי סתם, שיהיה מנוחה להם
 בזכות השכינה שנקראת אבן, שכתוב בה
 (בראשית כח) והאבן הזאת אשר שמתני מצבה
 - בתפלה, עמידה היא לישראל, שבגללה
 יש להם קיום בעולם, ועליה נאמר (שם מט)
 משם רעה אבן ישראל. (זכריה ג) על אבן אחת
 שבעה עינים. (תהלים קיח) אבן מאסו הבונים.

ענין אסור הוצאה בשבת

ומשום זה נאמר, (שמות לא) ושמרו בני ישראל
 את השבת לעשות את השבת לדרתם ברית
 עולם. צריך לשמר אותה בדירתם, שלא
 יצאו מרשות היחיד לרשות הרבים. וזהו
 שבארוהו בעלי המשנה, יציאות השבת
 שתים שהן ארבע, הוצאה מרשות לרשות,
 והכנסה גם כן יציאה קורא לה. ואלו הם
 סמאל ונחש, צריכים ישראל לשמר עליהם
 שלא יכנסו לדירה של השכינה, שהיא
 רשות היחיד. מי רשות הרבים? חללה
 שפחה זונה נדה גויה, רשות של סמאל
 ונחש, ושבעים ממנים של העמים.

ואז ישראל כלם מתעטרים בעטרות של
 אותן נשמות קדושות, כלם בחדוה במנוחה.
 וכל השבת יש להם אותה חדוה ואותה
 מנוחה, וכל הצדיקים שבגו, כלם עולים

וכדין, ישראל כלהו מתעטרין בעטרין
 דאינון נשמתין קדישין, כלהו
 בחדוה בנייחא. וכל השבת, אית לון
 ההוא חדוה, וההוא נייחא, וכל צדיקייא

ומתענגים בענג עליון של העולם הבא. כיון שיוצאת השבת, כל הנשמות פורחות ועולות.

חדות התורה

בא וראה, כשנכנסת שבת, נשמות יורדות לשרות על העם הקדוש, ונשמות הצדיקים עולות למעלה. כשיוצאת השבת, הנשמות עולות, אותן ששרו על ישראל. ונשמות יורדות, אותן נשמות הצדיקים.

כיון שעולות כל הנשמות ששרו על ישראל, עולות ועומדות בדמות לפני המלך הקדוש, והקדוש ברוך הוא שואל את כלם: איזה חדוש היה לכם באותו עולם בתורה? אשרי מי שאומר לפניו חדוש על התורה. כמה חדה עושה הקדוש ברוך הוא. מכנס פמליה שלו ואומר: שמעו חדוש תורה שאומרת נשמת פלוני זה. וכלם מעמידים אותו דבר בשתי ישיבות. הם למטה, והקדוש ברוך הוא למעלה חותם לאותו דבר.

הקשבה לחדוש

בא וראה, כשדבר מתחדש בתורה ונשמה שיורדת בשבת התעסקה באותם דברים חדשים ועולה למעלה, כל הפמליה של מעלה מקשיבה לאותו דבר, וחיות הקדש מתרבים בכנפים ומתלבשים בכנפים. וכששואל אותם הקדוש ברוך הוא ולא משיביו, ושותקיו, אז חיות הקדש מה פתוב? (יחזקאל א) בעמדם תרפינה כנפיהן, כמו שצאמר (איוב לב) כי עמדו לא ענו עוד. (נחמיה ח) וכפתחו עמדם כל העם.

די כגנתא, בלהו סלקין ומתענגין בענוגא עלאה, דעלמא דאתי. כיון דנפיק שבתא, בלהו נשמתין פרחין וסלקין.

חדות התורה

תא חזי, כד עייל שבתא נשמתין נחתין לשרייה על עמא קדישא. ונשמתין דצדיקניא סלקין לעלא. כד נפיק שבתא, נשמתין סלקין, אינון דשאריו עליהו דישראל. ונשמתין נחתין, אינון נשמתין דצדיקניא.

כיון דסלקין בלהו נשמתין דשאריו עליהו דישראל. סלקי וקיימין בדיוקנא קמי מלכא קדישא, וקודשא בריך הוא שאיל לכלהו, מאי חדושא הוה לכו בהווא עלמא באורייתא. זכאה איהו מאן דחדושא דאורייתא אמרת קמיה. כמה חדה עביר קדשא בריך הוא, כניש לפמליא דליה, ואמר, שמעו חדושא דאורייתא, דאמרת נשמתא דא פלוני, וכלהו מוקמי היא מלה בתרי מתיבתי. אינון לתתא, וקודשא בריך הוא לעילא, חתים לההיא מלה.

הקשבה לחדוש

תא חזי, כד מלה אתחדש באורייתא, ונשמתא דנחתא בשבתא אתעסקת באינון מלין חדתין, וסלקי לעילא. כל פמליא דלעילא, צייתין לההוא מלה, וחיות הקדש מתרבין בגרפין, ומתלבשין בגרפין. וכד שאיל לון קדשא בריך הוא, ולא תבין ושתקין, כדיון חיות הקדש מה כתיב, (יחזקאל א) בעמדם תרפינה כנפיהן, כמה דאת אמר (איוב לב) כי עמדו לא ענו עוד. (נחמיה ח) וכפתחו עמדם כל העם.

ואם תאמר, למה לשתיקה קראו עמידה? אלא בדבור יש שבקעה איברים שמתנענעים יחד אתו: לב, ראה, קנה, לשון, שנים, שפתיים, בשר. ובשתיקה עומדים בעמדם ללא נענוע, ועל זה קוראים לשתיקה עמידה.

עטור הצדיקים בגן עדן משבת לשבת **שהרי** רב המנונא סבא אמר, (תהלים ס) ישלח עזרך מקדש וגו'. מקדש - זה קדוש ידים. ומציון יסעדרך - זה המוציא, שהוא סועד לב האדם. יזכר כל מנחתיה, כל - לרבות דבר אחר, זו נטילת ידים אחרונה. ועולתך ידשנה סלה - זו ברפת המזון בזמון. אם אתה עושה כן, יתן לך כלבבך וכל עצתך ימלא. ובשבת מקדש, זה קדוש הגדול. ועל דבר זה התעטרו הצדיקים בגן עדן משבת לשבת אחרת.

שמחת הצדיקים בגן עדן **ובזה** גם כן כמה שמחה על שמחה תהיה לצדיקים בגן עדן. ומשום זה אשריו מי שנשמתו בשבת מעידה לפני המלך על חדוש התורה, שהקדוש ברוך הוא וכל פמליתו וכל אותן נשמות הצדיקים שהיו בגן עדן, כלם מתעטרים באותו דבר.

כבוד האב בחדושי בנו **עוד** שמעתי מנורה הקדושה, שכמה כבוד על כבוד ועטרה על עטרה מעטרים לאבי אותו אדם שם בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא: התכנסו לשמע חדוש ודברים חדשים בתורה משם פלוני בן פלוני. כמה הם שמונשקים את ראשו. כמה צדיקים

ואי תימא, שתיקה אמאי קרו ליה עמידה. אלא, בדבורא אית ז' שייפין דמתנענען בהדיה, לבא. ריאה. קנה. לשון. שניים. שפון. בשר. ובשתיקה קיימו בקיימיהו, בלא נענועא. ועל דא קרי לשתיקה עמידה.

עטור הצדיקים בגן עדן משבת לשבת **דהא** רב המנונא סבא אמר, (נ"א רב מתיבתא) (תהלים ס) ישלח עזרך מקדש וגו'. מקדש, דא קדוש ידים. ומציון יסעדרך, דא המוציא, דאיהו סעיד לבא דבר נש. וזכור כל מנחותיך, כל לאסגאה מלה אחרא, דא נטילת ידים בתרייתא. ועולתך ידשנה סלה, דא ברפת המזון בזמון. ואי את עביד כן, יתן לך כלבבך וכל עצתך ימלא. ובשבת מקדש, דא קדושא רבא. ועל מלה דא, אתעטרו צדיקייא בגן עדן, משבת לשבת אחרא.

שמחת הצדיקים בגן עדן (ח"ג קע"ג, ב) **ובדא** אורף הכי, כמה חדו על חדו הוי לצדיקייא בגן עדן. ובגין כך זכאה איהו, מאן דנשמתיה בשבת אסהידת קמי מלכא, על חדושא דאורייתא, דקודשא בריך הוא, וכל פמליא דיליה, וכל אינון נשמתין דצדיקייא דהוו בגן עדן, פלהו מתעטרו בכהוא מלה.

כבוד האב בחדושי בנו **תו** שמענא בוצינא קדישא, דכמה יקר על יקר, ועטרה על עטרה, מעטרן לאבוה דהוא בר נש תמן, בשעתא דאמר קדשא בריך הוא, אתפגנשי למשמע חדושא ומלין חדתין דאורייתא, משמיה דפלוני בר פלוני, כמה אינון

מַעֲטָרִים אוֹתוֹ כְּשִׁיזְרָדִים. אֲשֶׁרֵי חֲלָקֶם שֶׁל
כָּל אֱלוֹ שִׁמְשֵׁת־דָּלִים בַּתּוֹרָה בְּיָוֶם הַשֶּׁבֶת
מִשָּׂאֵר יָמִים. (עד כאו)

הַתַּעֲטָרוֹת הַתּוֹרָה בְּיָוֶם זֶה
שְׁנֵינִי, בְּיָוֶם הַזֶּה שֶׁהַתּוֹרָה מִתַּעֲטָרֶת בּוֹ,
מִתַּעֲטָרֶת בְּכָל, בְּכָל אוֹתָן מִצְוֹת, בְּכָל אוֹתָן
גְּזָרוֹת וְעִנְיָשִׁים, בְּשִׁבְעֵים עֶנְפִּים שֶׁל אוֹר
שְׁזוֹהָרִים מִכָּל צֶד וְצֶד. מִי רָאָה הָעֶנְפִּים
שִׁיּוֹצְאִים מִכָּל עֲנָף וְעֲנָף, חֲמִשָּׁה עוֹמְדִים
בַּתּוֹרָה הָאֵילָן, וְכָל הַפְּנִים אַחוּזִים בָּהֶם?
מִי רָאָה אוֹתָם שְׁעָרִים שֶׁנִּפְתָּחִים בְּכָל צֶד
וְצֶד, וְכֻלָּם זוֹהָרִים וּמְאִירִים בְּאוֹתוֹ הָאוֹר
שִׁיּוֹצָא וְלֹא פוֹסֵק?

בֹּא רָאָה, כָּל אוֹתָם עֵמְקִים נִסְתָּרִים
שִׁיּוֹצְאִים מִתּוֹךְ מַחְשְׁבָה וְקוֹל לֹקַח אוֹתָם,
לֹא מִתְגַּלִּים עַד שֶׁדְּבוּר מְגַלֶּה אוֹתָם. מֶה
הַדְּבָר? הֵינּוּ דְבוּר.

דְּנִשְׁקִין עַל רִישֶׁיהָ. כִּמָּה צְדִיקֵי־אֱמֶטֶרִין
לִיָּה, כִּד נִחְתִּין. זָכָאָה חוֹלְקִיהוֹן דְּכָל
אֵינוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלִין בְּאוֹרֵי־תָא, יוֹמָא
דְּשַׁבְּתָא מִשָּׂאֵר יוֹמִין. (עד כאו).

הַתַּעֲטָרוֹת הַתּוֹרָה בְּיָוֶם זֶה (ח"ב פ"ט, א)
תָּאֵנָא, בְּהַאי יוֹמָא, דְּאוֹרֵי־תָא
מִתַּעֲטָרָא בִּיהָ, מִתַּעֲטָרָא
בְּכָלֵא, בְּכָל אֵינוֹן פְּקוּדִין בְּכָל אֵינוֹן
גְּזָרִין וְעוֹנְשִׁין, בְּשִׁבְעֵין עֶנְפִּין דְּנְהוּרָא,
דְּזוֹהָרִין מִכָּל סְטָרָא וְסְטָרָא. מָאן חָמִי,
עֲנִפִּין דְּנִפְקִין מִכָּל עֲנָפָא וְעֲנָפָא, חֲמִשָּׁא
קְיִימִין בְּגוֹ אֵילָנָא, כְּלָהוּ אֲנִפִּין בְּהוּ
אַחִידִין. מָאן חָמִי, אֵינוֹן תְּרַעִין דְּמִתְפַּתְחִין
בְּכָל סְטָר וְסְטָר, כְּלָהוּ מְזִדְּהִין וְנִהְרִין,
בְּהַהוּא נְהוּרָא דְנִפְקִין וְלֹא פֹסֵק.

(ח"א ל"ב, א)

תָּא חֲזִי, כָּל אֵינוֹן עֲמִיקִין סְתִימִין דְּנִפְקִין
מִגּוֹ מַחְשְׁבָה וְקָלָא נְטִיל לֹזֵן לָא
אֲתַגְלִיִּין עַד דְּמִלָּה מְגַלֶּה לֹזֵן. מָאן מְלָה
הֵינּוּ דְבוּר.

הַחֲפֵץ חַיִּים וְהַחֲזוֹן אִישׁ זִי"ע

במכתבי מרן החפץ חיים זצ"ל (דף יד אות ג'), שספר בנו
הר' אריה ליב על אביו, שהחזיק מאד בחכמת הקבלה
באמרו כי הוא אחד מחלקי תורה היותר נעלים, ומרגלא
בפומיה תמיד כי בלי סתרי תורה מגששים אנו באפלה, ובס'
"מאיר עיני ישראל" (כ"ג ע' תקנ"ו), שרבי שלמה ספר לו על
רבו החפץ חיים, שכל שבת קודש למד את הזהר של
הפרשה, גם היה אומר לאחרים שילמדו הזהר של הפרשה,
אפילו בחורים. והיה אומר שרבו כמדרש. (אור הזהר דף 82).
ובספר מעשה איש (חלק ג' ע' צ"ח): שמרן החזון איש זצ"ל
אמר להג' ר' שמריהו גריינימן זצ"ל, שאין ספר מוסר כל כך
טוב כמו ספר הזהר. (מפעל הזהר העולמי - 0548436784)

זֶהַר הַשַּׁבָּת

פֶּרֶק טו

פְּרָשִׁיּוֹת

בֵּא - דְּבָרִים

כַּח הַדְּבֹר בַּשַּׁבָּת

וְשִׁמְרָה עַל קִדְשֵׁי הַדְּבֹר

פרק ט"ו

אסור דבְּרֵי חוֹל בְּשַׁבָּת..... קלז
 כחוּ שֶׁל דְּבַר..... קלז
 יֵשׁ לְהִתְעוֹרֵר רַק בְּדַבְּרֵי שָׁמַיִם בְּשַׁבָּת..... קלז
 הַמוֹצֵיא דְּבַר שֶׁל חוֹל בְּשַׁבָּת מִחֻלּוֹ..... קלז
 אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ..... קלח
 הַתְּעוֹרְרוֹת חוֹל בְּיוֹם הַשַּׁבָּת הִיא חֶסֶד..... קלח
 לְמַעַל ה..... קלט
 הַרְהוֹר מְתָר..... קלט
 עֲרֹכָה שֶׁל שְׁעָה..... קלט

להזכירכם,

ישנה חלוקה נוספת לג' סעודות של שבת:

- שמונה פרקים [א-ח] לסעודה הראשונה: דפים כז-פד.
- שמונה פרקים [ט-טז] לסעודה השנייה: דפים פה-קמ.
- שמונה פרקים [י"ז-כד] לסעודה השלישית: דפים קמא-קצח.

אסור דברי חול בשבת

והאי דבור אקרי שבת. ובגין דשבת אקרי דבור, דבור דחול אסור

בשבת. (גליון מהרש"ב וקד הוה עביד רבי שמעון כד חמי לאמיה דהות משתעיא הוה אמר לה, אמא, שתוקי, שבת הוא ואסיר). **בגין דדבור דא בעיא לשלטאה ולא אהרא. והאי דבור דאיהו אתי מסטרא דחשד מגלה עמוקות מגויה. ומשמע מני חשד. ההוא דאתי מסטרא דחשד דכתיב מני דייקא.**

כחו של דבור (ח"ב מ"ז, ב)

ממצוא חפצך ודבר דבר, והא אתמר, בגין דההיא מלה סלקא, ואתער מלה דחול לעילא. מאן דמזמין אושפיזא, ביה בעי לאשתדלא, ולא באהרא.

תא חזי ההוא מלה דנפיק מפומיה דבר נש, סלקא ואתער אתערוהא לעילא, אי לטב, אי לביש, ומאן דיתיב בענוגא דשבתא, אסיר ליה לאהערא מלה דחול, דהא פגים פגמו ביומא קדישא. מאן דיתיב בהילולא דמלכא, לא יתחזי למשבק למלכא, ויתעסק באהרא.

יש להתעורר רק בדברי שמים בשבת **ובכל יומא בעי לאחזאה עובדא, ולא תערא אתערוהא ממה דאצטריך. ובשבת, במלי דשמיא, ובקרושה דיומא בעי לאהערא, ולא במלה אהרא.**

המוציא דבור של חול בשבת מחללו (ח"ב ס"ג, ב) **ובגין כד, אזהרותא לבר נש, דקא מתעטרא בעטורא קדישא דלעילא, דלא יפוק מניה בפומיה מלולא**

אסור דברי חול בשבת

וזה הדבור נקרא שבת, ובגלל ששבת נקרא דבור, דבור של חל אסור בשבת. [וכך היה עושה רבי שמעון, כשהיה רואה את אמו שהיתה מדברת, היה אומר לה: אמא, שתקי. שבת היום ואסור]. בגלל שדבור זה צריך לשלט ולא אחר. ודבור זה שהוא בא מצד החשד, מגלה עמוקות מתוכו. ומשמע מני חשד, אותו שבא מצד החשד, שכתוב מני דוקא.

כחו של דבור

ממצוא חפצך ודבר דבר, והרי נתבאר, משום שאותו דבר עולה ומעורר דבור של חל למעלה. מי שמזמין אורח, צריך להשתדל בו ולא באחר.

בא ראה, אותו הדבור שיוצא מפי האדם, עולה ומעורר התעוררות עליונה, אם לטוב אם לרע. ומי שיושב בענג שבת, אסור לו לעורר דבור של חל, שהרי הוא פוגם פגם ביום הקדוש. מי שיושב בהלולת המלך, לא ראוי שיעזב את המלך ויתעסק באחר.

יש להתעורר רק בדברי שמים בשבת **ובכל יום צריך להראות מעשה ולעורר התעוררות ממה שצריך, ובשבת בדברי שמים ובקדשות היום צריך להתעורר, ולא בדבר אחר.**

המוציא דבור של חול בשבת מחללו **ולכן אזהרה לאדם שמתעטר בעטור קדוש שלמעלה, שלא יצא מפיו דבור של חל, משום שאם יצא ממנו, הוא מחלל את יום**

הַשַּׁבָּת, בְּיָדוֹ - בְּמַעֲשֵׂהָ, וּבְרַגְלָיו - לְלַכֵּת
מִחוּץ לְאֵלֶּפֶים אִמָּה. כָּל אֵלוֹ הֵם חִלּוּל שַׁבָּת.

דְּחוּל, בְּגִין דָּאֵי יִפּוּק מְנִיָּה, קָא מַחְלֵל
יּוֹמָא דְשַׁבְּתָא, בִּירוּי בְּעוּבְדָתָא. בְּרַגְלוֹ,
לְמַהֲדָ לְכַר מַתְרִין אֶלְפִין אִמִּין. כָּל אֵלִין
חִלּוּלָא דְשַׁבְּתָא אִינּוּן.

אל יצא איש ממקומו

אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ - זֶהוּ מְקוֹם נִכְבָּד
שֶׁל קִדְשָׁה, שֶׁהָרִי מִחוּצָה לוֹ הֵם אֱלֹהִים
אַחֲרִים. בְּרוּךְ כְּבוֹד ה' - זֶהוּ כְּבוֹד שְׁלֹמֶעֱלָה.
מִמְּקוֹמוֹ - זֶה כְּבוֹד שְׁלֹמֶטָה. זֶהוּ סוּד עֵטְרַת
הַשַּׁבָּת, וְלָכֵן אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ. אֲשֶׁרִי
חָלְקוּ שֶׁל מִי שֶׁזֹּכֵחַ לְכַבֵּד אֶת הַשַּׁבָּת.
אֲשֶׁרִי בְּעוֹלָם הָזֶה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

אל יצא איש ממקומו

אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ, דָּא אִיהוּ אַתְר
יִקְרָא דְקִדּוּשָׁה, דְּהָא לְכַר מְנִיָּה,
אֱלֹהִים אַחֲרִים נִינְהוּ. בְּרוּךְ כְּבוֹד יי',
דָּא כְּבוֹד דְלַעֲיִלָּא. מִמְּקוֹמוֹ, דָּא כְּבוֹד
דְלַתְתָּא. דָּא אִיהוּ רְזָא דְעֵטְרָא דְשַׁבְּתָה,
בְּגִין כִּד אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ. זְכָאָה
חִוּלְקִיָּה מָאן דְזָכִי לִיקְרָא דְשַׁבְּתָא זְכָאָה
אִיהוּ בְּעֵלְמָא דִין וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי.

הַתְּעוּרֹת חוֹל בַּיּוֹם הַשַּׁבָּת הֵיא חֶסְרוֹן
לְמַעֲלָה

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יִצְחָק הָיוּ הוֹלְכִים בַּדֶּרֶךְ. אָמַר
רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי יִצְחָק, כְּתוּב (ישעיה נח) וְקִרְאתָ
לְשַׁבָּת עֲנֵג לְקִדּוּשׁ ה' מְכַבֵּד וְגו', וְכַבְּדָתוּ
מַעֲשׂוֹת דְרַכֵּיךָ - יָפָה. אַבְל מִמְּצוּא חִפְצֵךָ
וְדַבַּר דְּבַר מַה הָאָה? וּמַה חֶסְרוֹן הוּא לְשַׁבָּת?

אָמַר לוֹ, וְדָאֵי שְׁזָהוּ חֶסְרוֹן, שְׂאִין לָךְ דְּבִיבּוּר
וְדְבִיבּוּר שְׂיִוְצָא מִפִּיּוֹ שֶׁל אָדָם שְׂאִין לוֹ קוֹל,
וְעוֹלָה לְמַעֲלָה וּמַעוֹרֵר דְּבִיבּוּר אַחֵר. וּמַה
הוּא? אוֹתוֹ שְׁנַקְרָא חַל, (לְמַעֲלָה) מֵאוֹתָם
יָמִים שֶׁל חַל וְכִשְׁמַתְעוֹרֵר חַל בַּיּוֹם קִדּוּשׁ,
וְדָאֵי זֶהוּ חֶסְרוֹן לְמַעֲלָה, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא וְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל שׁוֹאֲלִים עָלָיו: מִי
הוּא שְׂרוּצָה לְהַפְרִיד לְהַזְוּוּג שְׁלַנּוּ? מִי הוּא
שְׂרוּצָה חַל כְּפִאן? הָעֵתִיק הַקְדוּשׁ לֹא נִרְאָה,
וְלֹא שׁוּרָה עַל חַל.

הַתְּעוּרֹת חוֹל בַּיּוֹם הַשַּׁבָּת הֵיא חֶסְרוֹן
לְמַעֲלָה (ח"ג ק"ה, א)

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יִצְחָק הָיוּ אוֹלֵי בְּאוֹרְחָא,
אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי יִצְחָק, כְּתִיב
(ישעיה נח) וְקִרְאתָ לְשַׁבָּת עֲנֵג לְקִדּוּשׁ יי'
מְכַבֵּד וְגו', וְכַבְּדָתוּ מַעֲשׂוֹת דְרַכֵּיךָ שְׂפִיר.
אַבְל מִמְּצוּא חִפְצֵךָ וְדַבַּר דְּבַר מַה הוּא.
וּמֵאֵי גְרִיעוּתָא הוּא לְשַׁבָּת.

אָמַר לֵיה, וְדָאֵי גְרִיעוּתָא הוּא, דְלִית
לָךְ מְלָה וּמְלָה דְנִפְיִק מִפּוּמִיָּה
דְּבַר נֶשׁ, דְלִית לָהּ קְלָא וְסַלְקָא לְעִילָא,
וְאַתְעַר מְלָה אַחֲרָא. וּמֵאֵי הוּא. הֵהוּא
דְאִקְרִי חוֹל, (לְעִילָא) מֵאִינּוֹן יוֹמִין דְּחוֹל.
וְכַד אַתְעַר חוֹל בְּיוֹמָא קִדִּישָׁא, גְרִיעוּתָא
הוּא לְעִילָא וְדָאֵי. וְקוּדְשָׁא כְרִיד הוּא
וְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל שְׂאֵלִי עֲלִיָּה, מָאן הוּא
דְבַעֲי לְאַפְרָשָׁא וְזוּגָא דִילָן. מָאן הוּא
דְבַעֲי חוֹל הַבָּא. עֵתִיקָא קִדִּישָׁא לָא
אַתְחַזִּי, וְלֹא שְׂרִיא עַל חוֹל.

הרהור מתר

בגין כך, הרהור מותר. מאי טעמא. בגין דהרהור לא עביד מדי ולא אתעביד מניה קלא, ולא סליק. אבל לבתר דאפיק מלה מפומיה, ההוא מלה אתעביד קלא, ובקע אורין ורקיעין, וסלקא לעילא, ואתער מלה אחרא. ועל דא ממצוא חפצך ודבר דבר כתיב. ומאן דאפיק מלה קדישא מפומיה, מלה דאורייתא, אתעביד מניה קלא, וסליק לעילא, ואתער קדושי מלכא עלאה, ומתעטרן ברישיה, וכדין אשתכח חרותא לעילא ותתא.

הרהור מתר

משינום כן הרהור מתר. מה הטעם? משום שהרהור לא עושה דבר ולא נעשה ממנו קול, ולא עולה. אבל אחר שהוציא דבור מפיו, אותו דבור נעשה קול, ובקע אורין ורקיעים, ועולה למעלה ומעורר דבר אחר, ועל כן כתוב ממצוא חפצך ודבר דבר. ומי שמוציא דבור קדוש מפיו, דבר תורה, נעשה ממנו קול ועולה למעלה, ומתעוררות קדשות המלך העליון ומתעטרות בראשו, ואז נמצאת שמחה למעלה ולמטה.

המשך "ערכה של שעה" מעמוד קכח

ומי לנו גדול כהרמח"ל, רבי משה חיים לוצאטו, זכר צדיק וקדוש לברכה, זכותו יגן עלינו אמן, בעל ה"מסלת ישירים", אשר היה בקי עצום בכל מכמני התורה (אשר אמר עליו קדוש ה' הגר"א ז"ע, דאלו היה חי בזוהר הזה הולך רגלי לקבל פניו הטהורים מהלך של אלפים קילומטר) ולא מצא עצה, לבטל גזרות מעם ישראל, אלא את העצה הזו, למוד בספר הזהר ברצף ללא הפסק, שבכח הקדושה העליונה של ספר הזהר הקדוש לקרב את הגאולה ברחמים.

לכן תקן בישיבתו, סדר למוד מיחד של גירסא בספר הזהר הקדוש במשמרות, ללא הפסק ככל מעת לעת, וקבע דבר זה פתקנה הראשונה בישיבתו, וכותב על מעלת הדבר באגרת לחכמי ישראל בזה הלשון: "זאת העצה היעוצה לכל קהלות קדש, להנצל מרשת זו טמנו שונאים, ובנדאי היה להם לפקח על זאת, ולא יחדלו, כי רב הדבר ועצום מאד... ועתה אל ישליכו חכמי ישראל את הדבר הזה אחרי גום, כי אני אלמלא נת'שר חילי, הייתי קובע דבר זה בכל מקום ומקום, אבל כבוד תורתכם יקח את העצה הזאת, ויהיה לו לזכות, כי אין כמוה לטובה לכל ישראל, וכל אחד במקומו יכול לעשותו, כי לא דבר קשה הוא כלל".

גם אצל תלמידי הבעל שם טוב וממשיכיו, מציינו חביבות מיחדת ללמוד תורת הסוד, כבוד הרב הקדוש מורנו הרב רבי יצחק אייזיק מזידיטשוב, זכותו יגן עלינו אמן, אשר העיד על עצמו ואמר: למדתי ושניתי ה"פרי עץ חיים" מאה ואחד פעמים.

וב"דגל מחנה אפרים" (פרשת שמייני): וזהו דרש דרש משה, הינו כשיתגלה (פי בכל דור ודור יש בחינת משה, ואיתא דרבי שמעון בן יוחאי היה בחינת משה), וידרש מה שדרש כבר משה, הינו רבי שמעון בן יוחאי, ספר הזהר, אז והנה שרף, הינו שיתבטלו כל הקלפות, וממילא יהיה הגאולה, שיבנה במהרה בימינו, אמן סלה ועד.

וּבִסְפָר "אוֹר יִשְׂרָאֵל מִיָּרֵא דְכִיָּא" כְּתַב: קִדְּם בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ, תַּתְּגַבֵּר מִינּוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת רַחֲמֵנָא לִיְצַלֵּן בְּעוֹלָם, הַעֲצֵה לְזֶה, לְהַזְהֵר בְּשִׁלְשָׁה דְבָרִים הַלְלוּ, הֶאֱחָד לֵאמֹר בְּכָל יוֹם זֶהר, אִף עַל פִּי שְׂאִינוּ מִבֵּין מַה שְּׂאוֹמֵר, כִּי אֲמִירַת זֶהר מוֹסְגֶלֶת, לְטָהֳרַת הַלֵּב.

וּמִקְדָּמַת דְּנָא, מְצִינוּ לְרַבְּנֵי הָאָר"י ז"ל עֲצֻמוֹ, בְּשַׁעַר רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, (דף י"ב) שְׂאֹמֵר לְמַהֲרָא הַלְלוּ, "שִׁילְמֹד בְּזֶהר דְּרָף בְּקִיאוֹת בְּלִבָּד, בְּלִי שְׂנַעֲמִיק בְּעִינוּ, מ' אוּ נ' עֲלִים בְּכָל יוֹם, וְשִׁיקְרָא בְּסִפְרָא הַזֶּהר פְּעֻמִּים רַבִּים", וּבִסְפָר שְׁבַחֵי הָאָר"י (הַנִּדְ"מ עֲמוּד נ"א) כְּתַב, שְׁנַתְּן תַּקּוּן לְבַעַל תְּשׁוּבָה אַחַד, לּוֹמֵר בְּכָל יוֹם עֲשֶׂה דְפִים מִסְפָּר הַזֶּהר, הַלְשׁוֹן לְבַד בְּלִתִּי שׁוּם הַבְּנָה, וְהֵן הוּבָא בְּסִפְרָא "שְׁבַחֵי הָאָר"י" דְּפוּס יִשְׁוֹן, שְׁנַתְּנוּ תַּקּוּן לְבַעַל תְּשׁוּבָה אַחַד, לְלַמְדוֹ בְּכָל יוֹם, ד' אוּ ה' דְּפִים, וְהַחִידָא בְּשֵׁם הַגְּדוֹלִים, (מַעֲרַכַת סְפָרִים עַרְף סֵפֶר הַבְּהִיר) הַבִּיא מְשֻׁמִּיהָ דְּרַבְּנֵי הָאָר"י, שְׁנַתְּנוּ תַּקּוּן לְבַעַל תְּשׁוּבָה, לּוֹמֵר כָּל יוֹם ה' דְּפִים זֶהר, וְכִיּוֹצֵא בּוֹ כְּתַב הַגַּה"ק מִקְאֲמֵרְנָא בְּסִפְרָא נְתִיב מְצֻתִיר (נְתִיב הַתּוֹרָה שְׁבִיל א' אוֹת ל"א), וְכְתַב שָׁם, שְׁגַם הַגַּה"ק מוֹרְנוּ הַרְבַּ צְבִי הִירֵשׁ מוֹיִדְטְשׁוּב, זֶהר פֶּן, וְכֵן מְצִינוּ לְהַגַּה"ק מוֹרְנוּ הַרְבַּ רַבִּי פִּנְחָס מִקְאֲרִיז (אֲמֵרִי פִּנְחָס הַנִּדְ"מ ח"א עֲמוּד רס"ד), שְׂצַרְרִי לּוֹמֵר ב' אוּ ג' דְּפִין בְּכָל יוֹם, וְעַן עוֹד הַמַּעֲשֶׂה הַנּוֹרָא הַמוּבָא בְּסִפְרָא "בֵּן בֵּיתִי" עַל אַבוֹת, וְאִין כַּאֵן מוֹקוֹמוֹ לְהַאֲרִיף.

וְהַגֵּם, דְּבַהֲיוֹתוֹ קוֹרָא סֵפֶר הַזֶּהר, לֹא יִדַע מֵאִי קָאֵמֵר, כְּבָר כְּתַב הַרְבַּ חִידָא, בְּסִפְרָא מוֹרְנָה בְּאַצְבַּע (אוֹת מ"ד), "לְמוֹד סֵפֶר הַזֶּהר מְרוּמֵם עַל כָּל לְמוֹד, בְּשִׁגְם לֹא יִדַע מֵאִי קָאֵמֵר, וְאִף שְׂיִטְעָה בְּקִרְיָאָתוֹ, הוּא תַּקּוּן גְּדוֹל לְנַשְׁמָה". וְכֵן כְּתַב בְּסִפְרָא שֵׁם הַגְּדוֹלִים (מַעֲרַכַת סְפָרִים שָׁם, וְעוֹד בְּשׁוֹת חַיִּים שְׂאֵל ח"א סִימָן ע"ה סוֹף אוֹת ב'), וּמִקְדָּמַת דְּנָא כְּבָר כְּתַב מְעִין זֶה, מַהֲרִי צְמַח, בְּסִפְרָא לְחַם מִן הַשָּׁמַיִם, בְּסִדֵּר הַלְמוּד דְּלִיל שְׁבוּעוֹת (דף ל"א ריש ע"ב), וְהַרְמַח"ל, בְּשִׁלְהֵי קוֹנְטְרַס דְּרָף עֵץ חַיִּים (וְעַן עוֹד בְּסִפְרָא זִכְרָה לְחַיִּים, לְהַגָּאוֹן רַבִּי חַיִּים פְּלֶאגִי ח"ב דף ע' ע"ד, וּבְשׁוֹת אִפְרָקְסָתָא דְּעִנְיָא סִימָן ע"ד).

וְכַתְּבַת הַרְמִי"ק: וְלִזְהַר הַסֵּפֶר יִקְרָא סֵפֶר הַזֶּהר, מִפְּנֵי הַשְּׁפַעַת הָאוֹר הַהוּא מַהֲזַהֵר הָעֲלִיוֹן, וְדַרְף אֹרוֹ, מְשֻׁפְעִים בְּהַשְׁגָּחָה אֱלֹקִית כָּל הַמַּתְעַסְקִים בּוֹי, שְׁהִיָּה אוֹר וְשִׁפְעַת עֲלִיוֹן מִהַדְעַת מוֹשְׁפַע בְּרִזֵּי תוֹרָה, דְּהִיָּנוּ רִזֵּי וְסַתְרֵי תוֹרָה וְכוּ', מִיּוֹן שְׁנַשְׁפַּע מְשָׁם, אַתְקַרֵּי הַחֲבוּר הַזֶּה סֵפֶר הַזֶּהר, כְּלוֹמֵר שְׁנַשְׁפַּע מַהֲזַהֵר הַהוּא (הַרְבַּ מִשָּׁה קוֹרְדוּבִיר, דַּע אֶת אֱלֹקֵי אֲבִיךָ, ב').

בִּירְאָת ה', כָּל מֵאֵן דְּאִית בִּיהַ יְרָאָת ה' לִית לִיהַ חֶסֶר הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב "יִרְאוּ אֶת ה' קוֹדֶשׁוֹ כִּי אִין מַחְסוֹר לִירְאָיו...". דְּרָגָא תְּמִינָאָה בִּירְאָת ה' לְמַהֲרֵי לִיהַ בְּשֵׁת אֲנָפִין... וּמֵאֵן דְּלִית בִּיהַ בְּשֵׁת אֲנָפִין אוֹקְמוּהָ מֵאֲרִי מַתְּנִיתִיו, בְּוֹדָאֵי שְׂלֵא עֲמַדוֹ רְגְלֵי אַבוֹתָיו עַל הַר סִינֵי (עֵיין שָׁם).

יז. הַשְּׁלֵה הַקְּדוּשׁ: וְיִדוּעַ שְׂאֹמֵר לְבָנָיו שְׁכַל מִי שְׂלֵא טַעַם טַעַם חֻכְמַת הַקְּבֻלָּה לֹא טַעַם טַעַם יְרָאָת חֻטָּא מִיָּמִיו (וְעַן ב"עֲשֶׂה מֵאֲמֵרוֹת"). וְכֵן כְּתַב הַגַּר"א ז"ל: הַעוֹסְקִים בְּרָמָז וְסוֹד, אִין יִצַּר הַרַע כְּכוֹל לְהַתְּגַבֵּר בְּהֵם. (פִּירוּשׁ הַגַּר"א עַל מִשְׁלֵי ה', י"ח).

יח. וּבְתַקּוּנֵי זֶהר (בְּהַקְדָּמָה דף ה' ע"ב): דְּרָגָא שְׁבִיעָא

זֶהַר הַשֶּׁבֶת

פֶּרֶק ט"ז

פְּרָשִׁיּוֹת

בְּשֵׁלַח - וְאַתְחִנּוּ

מִצְוָה לְשִׁמּוּחַ בְּשֶׁבֶת

וְלַעֲנֹגוֹ בְּסַעֲוֹדוֹת

פֶּרֶק ט"ז

הַעוֹלָם עוֹמֵד עַל הַשְּׁלוֹם קמג
 עוֹן צְלֻפְחָד קמג
 אָסוּר לְהִרְאוֹת עֵצָב בַּשַּׁבָּת קמג
 עוֹנֵשׁ הַמְּבִטֵּל עֲנֵג שַׁבָּת קמד
 תַּעֲנִית עַל תַּעֲנִית מה
 בְּטוֹל סְעוּדַת הָאֱמוּנָה וְהַשְּׂמֻחָה מה
 הַיּוֹם הַזֶּה הוּא שְׂמֻחָה לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה מה
 בְּשִׁעָה שְׂמֻתְגֻלָּה הַעֲתִיק וּמִצְאִים כָּל הַחֲרוֹת
 וְהַשְּׂמֻחָה קמו
 קְרִיעַת גָּזַר הַדִּין קמו
 תַּעֲנִית חֲלוּם בַּשַּׁבָּת קמז
 עֲנֵן הַחֲלוּם קמז
 וְדָבַר דָּבָר קמז
 עֲרֹכָה שֶׁל שְׁעָה קמח

לְהַזְכִּירְכֶם,

יִשְׁנֶה חֲלוּקָה נוֹסֶפֶת לְג' סְעוּדוֹת שֶׁל שַׁבָּת:

- שְׂמוּנָה פְּרָקִים [א-ח] לְסְעוּדָה הָרִאשׁוֹנָה: דְּפִים כז-פד.
- שְׂמוּנָה פְּרָקִים [ט-טז] לְסְעוּדָה הַשְּׁנִיָּה: דְּפִים פה-קמ.
- שְׂמוּנָה פְּרָקִים [יז-כז] לְסְעוּדָה הַשְּׁלִישִׁית: דְּפִים קמא-קצח.

העולם עומד על השלום (ח"ג קע"ו, ב)
תָּא חַוִּי, לִית עֲלֵמָא קָאִים אֱלָא עַל
שְׁלוֹם, כַּד בְּרָא קִדְשָׁא בְרִידָה הוּא
עֲלֵמָא, לֹא יָכִיל לְאַתְקִימָא, עַד דְּאַתָּא
וְשָׂרָא עֲלֵיהּוּ שְׁלוֹם. וּמָאִי הוּא. שַׁבַּת,
דְּאִיהּוּ שְׁלֵמָא דְעֲלָאִי וְתַתָּאִי, וּכְדִין
אַתְקִיִּים עֲלֵמָא. וּמָאִן דְּפְלִיג עֲלֵיהּ,
יְתַאבִּיד מֵעֲלֵמָא.

העולם עומד על השלום
בֹּא וּרְאֵה, אֵין הָעוֹלָם עוֹמֵד אֱלָא עַל שְׁלוֹם.
כְּשֶׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, לֹא
יָכֵל לְהִתְקַיֵּם וְלַעֲמֹד, עַד שֶׁבָּא וְהִשְׁרָה עָלָיו
שְׁלוֹם, וּמָהוּ? שַׁבַּת, שֶׁהִיא שְׁלוֹם הָעֲלִיּוֹנִים
וְהַתַּחְתּוֹנִים, וְאִז עֹמֵד וְהִתְקַיֵּם הָעוֹלָם. וּמִי
שֶׁחֹלֵק עָלָיו, יֵאבֵד מִהָעוֹלָם.

עוון צלפחד
צִלְפַּחַד פְּלִיג עַל שַׁבַּת, דְּהוּא מְקוֹשֵׁשׁ
עֲצִים. וּמָאִן אֵינּוֹן עֲצִים. אֵינּוֹן
אֵילָנִין אַחֲרֵינִין בְּדֵאמְרֵן. וְאֵינּוֹן מְלִין (ס"א
אֵילָנִין) דְּחוּל, וְחוּל בְּקִדְשָׁא לֹא שְׂרִיִּיא, (מִכָּאֵן
וְהִלָּא מִיָּלִי דְּחוּל בְּשַׁבַּת אֲסִיר וְדָאִי) דְּפְלִיג עַל
שְׁלֵמָא דְעֲלֵמָא.

עוון צלפחד
צִלְפַּחַד חָלַק עַל שַׁבַּת, שֶׁהִיא (במדבר טו)
מְקוֹשֵׁשׁ עֲצִים. מִי אוֹתֵם עֲצִים? אוֹתֵם עֲצִים
אַחֲרִים, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ. וְאֵלּוּ דְבַרִּי (אֵילָנוֹת)
חַל, וְחַל בְּקִדְשָׁא לֹא שׁוֹרָה, (מִכָּאֵן וְהִלָּא דְבַרִּי חַל
בְּשַׁבַּת אֲסִיר וְדָאִי) שֶׁחֹלֵק עַל שְׁלוֹם שְׁלֵמָא.

אסור להראות עצב בשבת (ח"ב קס"ה, ב)
בְּגוֹוְנָא דָּא בְּשַׁבַּת, מָאִן דִּיתִיב
בְּתַעֲנִיתָא בְּשַׁבַּת, מַגּוֹ צַעְרִיהּ
אַחֲזִי עֲצִיבָא, וּבְשַׁבַּת שְׁלֵמָא הֵהוּא
רְקִיעָא עֲלָאָה, הֵהוּא דְאַתְחֲזִי בְּחֵדוּהּ,
וְאִיהּוּ חֵדוּהּ וְחֵדִי לְכֵלָא. הֵהוּא דִּיתִיב
בְּעֲצִיבוּ, בְּגִין דְּאִיהּוּ שְׁלֵמָא, אִפִּיק
לְהֵהוּא כַּר גֵּשׁ מֵהֵהוּא עוֹנֵשָׁא דְאַתְגְּזֹר
עֲלֵיהּ, וְהָא אֲתַמֵּר, סֵלֹו: הָבוּ יָקָר, וְרוֹמְמוּ
לְהֵהוּא דְרוֹכְבַּ בְּעֵרְבוּתָא, דְּאִיהּוּ חֵדוּהּ
וְחֵדִי כֵלָא, רְקִיעָא עַל גְּבִי חֵיוָתָא כִּי"ה
שְׁמוֹ וְדָאִי, דְּהָא בְּהֵהוּא אֲתַר שְׁמָא דָּא
אַתְכֵּלִיל. וְעֲלִזוּ לְפָנֵינוּ, בְּגִין דְּלֹא אֲצַטְרִיד
לְאַחֲזָאָה קַמֵּיהּ עֲצִיבוּ, כְּמָה דְאַתְמֵר.

אסור להראות עצב בשבת
כְּמוֹ זֶה בְּשַׁבַּת, מִי שִׁיּוֹשֵׁב בְּתַעֲנִית בְּשַׁבַּת,
מִתּוֹךְ צַעְרוֹ מְרָאָה עֲצָב, וּבְשַׁבַּת שׁוֹלֵט אוֹתוֹ
רְקִיעַ עֲלִיוֹן, אוֹתוֹ שֶׁנִּרְאָה בְּשִׂמְחָה, שֶׁהוּא
שִׂמְחָה וּמְשֻׁמֵּחַ לְכֹל. אוֹתוֹ שִׁיּוֹשֵׁב בְּעֲצָב,
מִשׁוּם שֶׁהוּא שׁוֹלֵט, מוֹצִיא אֶת אוֹתוֹ הָאֲדָם
מֵאוֹתוֹ הָעֵנֶשׁ שֶׁנִּגְזַר עָלָיו, וְהֵרִי גָאֵמֵר סֵלֹו -
הָבוּ כְבוֹד וְרוֹמְמוֹת לְאוֹתוֹ שֶׁרוֹכֵב בְּעֵרְבוּתָא,
שֶׁהוּא שִׂמְחָה וּמְשֻׁמֵּחַ לְכֹל, הִרְקִיעַ שֶׁעַל גְּבִי
הַחַיּוֹת בִּי"ה שְׁמוֹ וְדָאִי, שֶׁהֵרִי בְּאוֹתוֹ מְקוֹם
הַשֵּׁם הַזֶּה וְכֵלָל. וְעֲלִזוּ לְפָנֵינוּ - מִשׁוּם שֶׁלֹּא
צָרִיךְ לְהֵרָאוֹת לְפָנֵינוּ עֲצָב, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר.

האי מאן דשרי בתעניתא בשבתא, תרי מתערי עליה קמי מלכא קדישא. חד, ההוא רוקחא עלאה קדישא דאצטריד לאתענגא, ולא אתענג. וחד,

זה מי ששורה בתענית בשבת, שנים מתעוררים עליו לפני המלך הקדוש. אחד, אותה רוח עליונה קדושה שהצטרף להתענג ולא התענג. ואחד, אותו ממנה

(ח"ב ר"ג, ב)

שְׁעוּמַד עַל מִי שֶׁשְּׂרָוִי בְּתַעֲנִית, וְשָׂמוּ סַנְגְּרִי"ה. וְעוֹלִים לַפְּנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ וּמִתְעוֹרְרִים עָלָיו.

וְאוֹתָהּ רֹחַ מִסְתַּלְקֶת חֶסֶד מְאוֹתָהּ הַנָּאָה שְׁלֵמָטָה. וְכִשְׁהָרוּחַ הַזֶּה לֹא נִשְׁלָמָה לְמִטָּה, רֹחַ אַחֲרֵת שְׁלֵמָעֵלָה לֹא נִשְׁלָמָה. כִּינּוּן שֶׁלֹּא נִשְׁלָמוּ לְמִטָּה וְלִמְעֵלָה, אֲזַי רָאוּ אוֹתוֹ אָדָם לְהַתְקַלֵּל וְלִהְעַנֵּשׁ. אֲלֵא כִּינּוּן שֶׁנִּשְׁלַם בְּזַמַּן אַחֵר, וְאוֹתוֹ מְמַנֶּה שֶׁהַתְּמַנָּה עַל עֲנָוֵי וְתַעֲנִית נִשְׁלַם בְּתוֹךְ אוֹתָם מְמַנֵּים אַחֲרֵים בְּעֵנֵג שְׁלֵמָעֵלָה, קוֹרְעִים לוֹ כֵּל גִּזְרֵי דִינֵי שְׁנֵיגְזוֹר מֵאוֹתָם שְׁבָעִים שָׁנִים עָלְיוֹנִים.

לְמַלְכָּךְ שֶׁשָּׂמַח בְּהַלּוּלָא שְׁלוֹ, וְכֵל בְּנֵי הָאָדָם שְׂמִיחִים עִמּוֹ. רָאָה אִישׁ אֶחָד נִתְנוּן בְּקוֹלָר, צָוָה עָלָיו וְהַתִּירוּהוּ, כִּדֵּי שְׁכַלְם יִמְצָאוּ בְּשִׂמְחָה.

עוֹנֵשׁ הַמְּבַטֵּל עֲנֵג שַׁבָּת

וְאַחֲרַי כֶּף חוֹזְרִים הַמְּמַנִּים הִלְלוּ שְׂמִיעֵנִישִׁים בְּנֵי אָדָם, וְנִפְרָעִים מִן הָאָדָם עַל שְׁנִמְצָא בְּגִלְלוֹ חֶסֶרוֹן לְמַעֲלָה וּמִטָּה. מַה תִּקְנֶנְתּוּ? לִישֵׁב תַּעֲנִית עַל תַּעֲנִית. מַה הַטַּעַם? זֶה בְּטֵל עֲנֵג שַׁבָּת - יְבַטֵּל עֲנֵג שֶׁל חַל.

וְאִם הוּא מְבַטֵּל עֲנֵג שַׁבָּת וּמִתְעַנֵּג בַּחַל, דּוֹמָה כְּמוֹ שְׂמִיחֵשִׁיב עַל דְּבַר אַחֵר יוֹתֵר מִמָּה שְׂמִיחֵשִׁיב אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. הָרוּחַ הַעֲלִיּוֹנָה, קִדְשׁ הַקְּדוֹשִׁים שֶׁשׁוֹרָה עָלָיו לֹא עֲנֵג, וּבִטְלָה מִמֶּנּוּ. רֹחַ אַחֲרֵת שֶׁל חַל שֶׁשׁוֹרָה אַחֲרַי כֶּף עַל הָעוֹלָם מִחֵשִׁיב וּמְעַנֵּג אוֹתוֹ, אֲזַי חוֹזְרִים וְנִפְרָעִים מִמֶּנּוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

הַהוּא מְמַנֵּה דְקִיּוּמָא עַל מָאן דְּשָׂרִי בְּתַעֲנִיתָ, וְסַנְגְּרִי"ה שְׂמִיָּה. וְסַלְקִין קָמִי מְלָכָא קְדִישָׁא, וּמִתְעַרֵּי עָלֶיהָ.

וְהַהוּא רֹחַ אִסְתַּלְק גְּרִיעַ מִהוּא אֶתְהַנּוּתָ דְלִתְתָא. וְכֵד הָאִי רֹחַ אִסְתַּלְק לְתַתָּא, וְרֹחַ אַחֲרָא דְלַעֲיָלָא לֹא אִסְתַּלְקִים. כִּינּוּן דְלֹא אִסְתַּלְקִים לְתַתָּא וְלַעֲיָלָא, כִּדִּין אֶתְחַזִּי הַהוּא בְּרֵשׁ לְאֶתְלַטִּיָּא, וְלִאֶתְעַנְשָׁא. אֲלֵא כִּינּוּן דְאִסְתַּלְקִים זְמַנָּא אַחֲרָא, וְהַהוּא מְמַנֵּה דְאֶתְמַנָּה עַל עֲנָוִיָּא וְתַעֲנִיתָ, אִסְתַּלְקִים גּוֹ אִינוּן מְמַנֵּן אַחֲרֵינוּן, בְּעֵנְוָא דְלַעֲיָלָא, קוֹרְעִין לִיהַּ כֵּל גִּזְרֵי דִינָא, דְאֶתְגַּזְרֵי מֵאִינוּן שְׁבָעִין שָׁנִין עָלְיוֹן.

לְמַלְכָּא דְחַדְדִי בְּהַלּוּלָא דִילִיָּה, וְכֵל בְּנֵי נְשָׂא חֲדָאן עִמִּיהָ, חֲמָא חַד בְּרֵשׁ יַהִיב בְּקוֹלָר, פְּקִיד עָלוּי, וְשָׂרִיּוּהוּ, בְּגִין דִּישְׁתַּכְחוּן כּוּלָּא בְּחַדְוָה.

עוֹנֵשׁ הַמְּבַטֵּל עֲנֵג שַׁבָּת

וְלִבְתָּר, מִתְהַדְרִין אֵלָיו מְמַנֵּן דְּעַנְשִׁין לְכַנֵּי נְשָׂא, וְאֶתְפָּרְעִין מִנִּיהַ דְּבַר נֶשׁ, עַל דְּאֶשְׁתַּכַּח בְּנִינִיָּה גְּרִיעוּתָא עִילָא וְתַתָּא. מָאִי תִקְנֶנְתִּיהָ. לִיתִיב תַּעֲנִיתָ עַל תַּעֲנִיתָ. מָאִי טַעַמָּא. דָּא כְּטִיל עֲנּוּנָא דְשַׁבְתָּא, יְבַטֵּל עֲנּוּנָא דְחוּל. וְאִי אִיהוּ מְבַטֵּל עֲנּוּנָא דְשַׁבְתָּא, וְקָא מִתְעַנֵּג בְּחוּל, דְּמִי כְּמָאן דְּחֵשֵׁב לְמַלְכָּה אַחֲרָא, יִתִּיר מִמָּה דְחֵשִׁיב לִיהַּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא. רֹחַ אִסְתַּלְק עֲלָאָה, קְדִישָׁא דְקוּדְשִׁין דְּשָׂרִיָּא עָלֶיהָ, לֹא עֲנֵג, וּבִטְלִיל לִיהַּ מִנִּיהַ. רֹחַ אִסְתַּלְק דְּחוּל, דְּשָׂרִיָּא לְבַתֵּר עַל עֲלָמָא, חֵשִׁיב וְקָא מְעַנְנָא לִיהַּ. כִּדִּין מִתְהַדְרִין וּמִתְפָּרְעִין מִנִּיהַ, בְּהַאי עֲלָמָא, וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי.

תענית על תענית

בגין כך, אצטרך תענית אחרת, ביום קדמא דחול, בזמנא דשריא על עלמא ההוא רוקא דחול. ובהאי אית ליה אסוותא, בין דלא חשיב לרוקא דחול. וסימניך (ויקרא ה) והשיב את הגזלה אשר גזל וגו'. גזלן, לא חשיב לקודשא בריך הוא. לא חשיב לבני נשא, בגין כך לית ליה עונשא כגנב. גנב, דחשיב לבני נשא, ויתיר מקודשא בריך הוא, אית ליה עונשא בהאי עלמא, ובעלמא דאתי. זכאה איהו, מאן דאשתלים לתתא, לההוא עונג עלאה כדקא חזי.

בטול סעודת האמונה והשמחה (ח"ג ק"ה, א)

אמר ליה, ודאי הכי הוא. והא שמענא מלה. אבל מאן דשארית בתעניתא בשבתא, עביד גריעותא לשבת, או לא. אי תימא דלא עביד גריעותא, הא סעודתי דמהימנותא כטיל מניה, ועונשיה סגי, הא חדוותא דשבת בטיל מניה.

היום הזה הוא שמחה למעלה ולמטה

אמר ליה, מלה דא שמענא, דדא הוא דאשגחן עליה מלעילא, מכל בני עלמא. בגין דהאי יומא, חדוותא הוא לעילא ותתא. חדוותא דכל חדוון. חדוותא, דכל מהימנותא ביה אשתכח. ואפילו רשעים דניהנם נייחין בהאי יומא. והאי בר נש לית ליה חדוה, ולית ליה נייחא, ושניא דא מכל עלאין ותתאין. כלהו שאלין עליה, מאי שניא דפלגיא הוא בצערא.

תענית על תענית

משום כך צריך תענית אחרת ביום ראשון של חל, בזמן ששורה על העולם אותה רוח של חל, ובזה יש לו רפואה, כיון שלא החשיב את רוח החל. וסימנך - (ויקרא ה) והשיב את הגזלה אשר גזל וגו'. גזלן אינו מחשיב את הקדוש ברוך הוא, אינו מחשיב בני אדם, לכן אין לא ענש כגנב. גנב שמחשיב בני אדם יותר מהקדוש ברוך הוא, יאש לו ענש בעולם הזה ובעולם הבא. אשרי מי שמשלים למטה את אותו ענג עליון כראוי.

בטול סעודת האמונה והשמחה

אמר לו, ודאי כך הוא, והרי שמענו את הדבר. אבל מי ששרוי בתענית בשבת, עושה חסרון לשבת או לא? אם תאמר שלא עושה חסרון, הרי סעודת האמונה בטל ממנו וענשו רב, הרי שמחת השבת בטל ממנו.

היום הזה הוא שמחה למעלה ולמטה

אמר לו, דבר זה שמעתי, שזהו שמשיגים עליו מלמעלה מכל בני העולם, משום שהיום הזה הוא שמחה למעלה ולמטה, שמחת כל השמחות, שמחה שכל האמונה נמצאת בה, ואפלו הרשעים של הגיהנם נחים ביום הזה. והאיש הזה אין לו שמחה ואין לו מנוחה, וזה שונה מכל העליונים והתחתונים. כלם שואלים עליו: מה שונה שפלוני הוא בצעור?

בשעה שמתגלה העתיק נמצאים כל החרות והשמחה

ובשעה שהעתיק הקדוש מתגלה ביום הזה וזה נמצא בצער, תפלתו עולה ועומדת לפניו, אז נקרעים כל גזרי הדינים שנגזרו עליו, ואכלו הספימו בבית הדין של המלך עליו לרע - הכל נקרע, משום שבשעה שמתגלה העתיק, נמצאים כל החרות וכל השמחה, משום שמתגלה בהוללת המלך.

קריעת גזר הדין

ועל זה שנינו, קורעים לו גזר דינו של שבעים שנה. מי השבעים שנה? אלא, אף על גב שהספימו עליו כל אותם שבעים כתרי המלך, שהוא נראה בהם, הכל נקרע, משום שהעתיק הקדוש נוטל (מבטל אותו ומהנה) את האדם, והדברים הללו, כשמתעוררים עליו בחלום בליל שבת. **למלך** שעשה הלולא לבנו, וגזר שמחה על הכל. ביום הזה של ההלולא כל העולם היו שמחים, ואיש אחד היה עצוב, תפוס בקולר. בא המלך לשמחה, ראה את כל העם שמחים כמו שהוא גזר. הרים עיניו, ראה את אותו האיש התפוס בקולר עצוב. אמר, ומה כל בני העולם שמחים בהלולא של בני, וזה תפוס בקולר? מיד צוה והוציא אותו והתירו אותו מקולרו (מקשריו).

כך זה ששרוי בתענית בשבת, כל העולם שמחים - והוא עצוב, וזה נתפס בקולר. בשעה שהעתיק הקדוש מתגלה ביום הזה ונמצא האיש הזה תפוס בקולר - אף על גב שהספימו עליו כל אותם שבעים שנים

בשעה שמתגלה העתיק נמצאים כל החרות והשמחה

ובשעתא דעתיקא קדישא אתגלי בהאי יומא, ואשתכח האי בצערא, צלותיה סלקא וקיימא קמיה, כדין אתקרעו כל גזרי דינין דאתגזרו עליה, ואפילו אסתכמו כבי דינא דמלכא עליה לביש, בלא אתקרע, בגין דבשעתא דעתיקא אתגלייא, כל חירו וכל חידו אשתכח, בגין דאתגלייא בהולא דמלכא.

קריעת גזר הדין

ועל דא תנינן, קורעין לו גזר דינו של שבעים שנה. מאן שבעין שנה. אלא אף על גב דאסכמו עליה כל אינון שבעין כתרי מלכא, דהוא אתחזי כהו, בלא אתקרע. בגין דעתיקא קדישא נטיל (ס"א) בטיל ליה וחי) ליה לבר נש, והני מלי, כד מתערי עליה בחלמא בליליא דשבתא. **למלכא** דעביד הלולא לבריה, וגזר חדוה על בלא. בהאי יומא דהלולא, כל עלמא הוה חדאן, ובר נש חד הוה עציב, תפוס בקולרא. אתא מלכא לחדוותא, חמא כל עמא חדאן כמה דאיהו גזר. וקף עינוי, חמא ההוא בר נש תפוס בקולרא עציב. אמר, ומה כל בני עלמא חדאן בהלולא דברי, ודא תפוס בקולרא. מיד פקיד ונפקי ליה, ושארו ליה מקולריה. (ס"א מקשריו).

כך האי דשארי בתעניתא בשבתא, כל עלמא חדאן, ואיהו עציב, והאי אתפס בקולרא. בשעתא דעתיקא קדישא אתגלייא בהאי יומא, ואשתכח האי בר נש תפוס בקולרא, אף על גב

דאסכימו עליה כל אינון שבועין שנין דאמרן, כלא אתקרע, ולא שארי עליה דינא. ביומא אחרא אית ביה רשו למקרע ליה, בההוא יומא, כל שבן שבת.

תענית חלום בשבת

דלית לך יום דלא אשתכח ביה חילא, ומאן דשארי בתעניתא דחלמא בההוא יומא, לא סליק ההוא יומא עד דקרע דיניה. אבל לאו דשבועים שנה כיומא דשבת. בגין כך, בההוא יומא ממש, ולא כיומא אחרא, דלית רשו ליומא על יומא אחרא. כל יומא, מה דאירע ביומיה, עבד. דלא אירע ביומיה, לא עבד. ועל דא לא לבעי ליה לאיגוש לסלקא ליה מיומא דא ליומא אחרא. ובגין כך, דבר יום ביומו תנינן, ולא דבר יום ליומא אחרא.

ענין החלום

ותא חזי, לאו למגנא מתערי עליה בחלמא. בגין למתבע עליה רחמי. ווי ללהוא בר נש דלא מתערי עליה, ולא אודעו ליה בחלמא, דהא אקרי רע. ובגיני כך, (תהלים ה) לא יגורד רע כתיב. וכתיב (משלי ט) בל יפקד רע, בל יפקד, בגין דאיהו רע.

ודבר דבר

אמר רבי יוסי, כתיב (ישעיה נח) ממצוא חפצך ודבר דבר, ביון דכתיב ממצוא חפצך, מהו ודבר דבר. אלא, עד דיגזר מלה כדקא יאות, וימלל ליה. ודאי כך הוא ברירא דמלה, משמע דכתיב ודבר דבר. וזכאין אינון ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי, עלייהו כתיב, (ישעיה סג) ויאמר אך עמי המה בנים לא ישקרו ויהי להם למושיע.

שאמרנו, הכל נקרע, ולא שורה עליו הדין. ביום אחר יש בו רשות לקרע אותו. באותו יום, כל שכן בשבת.

תענית חלום בשבת

שאין לך יום שלא נמצא בו כח, ומי ששרוי בתענית חלום באותו היום, לא עולה אותו היום עד שקורע דינו. אבל לא ששבועים שנה כיום השבת. משום כך, באותו יום ממש, ולא ביום אחר, שאין רשות ליום על יום אחר. כל יום, מה שארע ביומו - עושה. שלא ארע ביומו - אינו עושה. ועל כן לא צריך לאדם להעלות אותו מיום זה ליום אחר. ומשום כך שנינו, דבר יום ביומו, ולא דבר יום ליום אחר.

ענין החלום

ובא ראה, לא לחנם מתעוררים עליו בחלום, כדי לבקש עליו רחמים. אוי לאותו אדם שלא מתעוררים עליו ולא מודיעים לו בחלום, שזה נקרא רע. ומשום כך כתוב, (תהלים ה) לא יגרה רע. וכתוב (משלי ט) בל יפקד רע. בל יפקד, משום שהוא רע.

ודבר דבר

אמר רבי יוסי, כתוב (ישעיה נח) ממצוא חפצך ודבר דבר. כיון שכתוב ממצוא חפצך, מהו ודבר דבר? אלא, עד שייגזר הדבר פראוי וידבר אתו. ודאי כך הוא ברור הדבר, משמע שכתוב ודבר דבר. אשריהם ישראל בעולם הזה ובעולם הבא, עליהם כתוב ויאמר אך עמי המה בנים לא ישקרו ויהי להם למושיע.

המשך "ערכה של שעה" מעמוד קם

בא וראה מה שכתב המקביל הצדיק **רבי יעקב צמח זצ"ל** (מתלמידי האר"י הקדוש ז"ע) בהקדמתו לספר קול ברמה: "רחל מבכה על בניה", לפי שאינם עוסקים בהכמה זאת, הממקרת את הקץ, ולזה אין משיח בא, שיאמר לה ה' אז "מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה וכו' על בניה פי איננו", כלומר, שפינון שביאת המשיח תלויה בתשובה ובעסק הזהר ובחכמת הקבלה", ואין בניה עוסקים בה, כי אם אחד מעיר ושנים ממשפחה, כי אין מדרש קבוע פראוי בכל עיר ועיר כמו שיש בעסק התלמוד, ולכן "איננו", כי אין בניה מושכים וממהרים את המשיח.

ז

כל תמימי דרך הולכים בתורת הזהר ומאמינים בו

קבלנו מרבנו הגדול [הגר"א] זכרוננו לברכה, שחלילה לומר שהסוד האמתי יסתר הדין המסכם **ההלכה פסוקה**, רק שהאחרונים לא ירדו לעמק החכמה הזאת (עלית אליהו על הגר"א). וכתב בבאור הגר"א, **שביום הפורים חלונות התבה והוא תשובה אפוא עלאה פתוחים**, וזהו שכתוב "מקץ ארבעים יום" שהם ארבעים יום הידועים מראש חדש אלול, וברעיא מהימנא איתא על התקוני זהר, דאיהי כגוונא דתבת נח וכו', כידוע (הקדמת המוציא לאור תקוני זהר מהגר"א). - ורבינו הגר"א זכרוננו לברכה, אשר היה פאחד מן הראשונים... וכל רז לא אניס ליה... כתב פרושים על הזהר הקדוש והאדרא רבה קדישא והספרא דצניעותא והתקוני זהר, ובבאורים על השלחן ערוך מביא מקורות מדברי הזהר..., וכל תמימי דרך הולכים בתורת הזהר ומאמינים בו (הקדמת ספר זהר הרקיע להאדמו"ר מראדזין זכר צדיק לברכה). - כל אחד מה שמלמדוין אותו בבטן אמו כן יש יכלת בידו להשיג. ומי שהיה יכול להשיג סודות התורה והוא לא ישתדל להשיגו, נדון בדינין קשין (הגאון רבי אליהו מוילנה, הגר"א, אבן שלמה חלק כ"ד). - ברעיא מהימנא ובתקונים כתוב, דבזכות הזהר יגלה מלכא משיחא. ובתקוני זהר (סוף תקון ששי, דף כד): וכמה בני נשא לתתא ותפנסון מהאי חבורא דילך, כד יתגלי לתתא בדרא בתראה בסוף יומיא, ובגיניה (ויקרא כה, י) "ויקראתם דרור בארץ". עד כאן. [וכמה בני אדם למטה ותפנסו, רוצה לומר יעסקו ויחיו, מזה החבור שלה, כאשר יתגלה למטה בדור האחרון, בסוף הימים, ועל ידי זה יקים ויקראתם דרור בארץ].

פנימיות התורה הם חיים לפנימיות הגוף שהוא הנפש והחיצוניות לחיצוניות הגוף, והעוסקים ברמז וסוד אין יצר הרע יכול להתגרות בהם (אבן שלמה פרק ח' אות כ"ו). הגאולה לא תהיה רק על ידי למוד התורה, ועקר הגאולה בלמוד הקבלה (אבן שלמה פרק י"א אות ג). - שאלתני ממנו: איך הדרך לצאת ידי חובתו השעור למוד שאמרו רבותינו זכרונם לברכה? והשיב: ללמוד ספר הזהר ושערי אורה כדי להבין קצת הכנויים בזהר הקדוש, רק בלי הפרוש, כי הוא מבבל ומסיע לענין אחר (אבן שלמה פרק י"א אות ג).

יט. ובספרו קהלת יעקב כתב: ומה גם בדורנו זה חכמת האמת כדי שיבוא משיח. עתה שהוא דרא בתראה וצריך להתגלות בו

המשך בעמוד קנד

זֶהַר הַשַּׁבָּת

פָּרָק י"ז
פְּרָשִׁיּוֹת
יְתָרוֹ - יַעֲקֹב

יְצִיאֹת הַשַּׁבָּת

פֶּרֶק י"ז

אל יצא איש מִמְקוֹמוֹ קנא
הנה מקום אתי קנב
אלפים אמה קנב
שבת ראש השנה והיחיד קנב
הוצאה מרשות לרשות קנג
פסק מֶרֶן שר התורה הגר"ח קניבסקי קנג
ערפה של שעה קנד

להזכירכם,

ישנה חלוקה נוספת לג' סעודות של שבת:

- ◉ שמונה פרקים [א-ח] לסעודה הראשונה: דפים כז-פד.
- ◉ שמונה פרקים [ט-טז] לסעודה השנייה: דפים פה-קמ.
- ◉ שמונה פרקים [יז-כד] לסעודה השלישית: דפים קמא-קצח.

אל יצא איש ממקומו (ח"ב ס"ג, ב)

כְּתִיב אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי. מִמְּקוֹמוֹ. תְּנִינָן, מֵהָהוּא מְקוֹם דְּאִתְחַזִּי לְמַהֲדָּ. וְרָזָא דְמַלְהָ דְכְּתִיב, (יחזקאל א) בְּרוּךְ יְיָ מִמְּקוֹמוֹ, וְדָא אִיהוּ מְקוֹם. וְדָא אִיהוּ רְזָא דְכְּתִיב, (שמות א) כִּי הִמְקוֹם אֲשֶׁר אֶתָּה עוֹמֵד עֲלָיו אֲדַמַּת קִדְשׁ הוּא. אֲתֵר יְדִיעָא קְרִינָן לִיה מְקוֹם דְּאִשְׁתַּמּוּדְעָא יְקָרָא עֲלָהָ.

(ח"ב ר"ג, א)

כְּתִיב (שמות טו) אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מֵהוּ מִמְּקוֹמוֹ. תְּנִינָן, מִמְּקוֹמוֹ מֵהָהוּא אֲתֵר דְּאִתְחַזִּי לְמַהֲדָּ. וְרָזָא דְמַלְהָ, דְכְּתִיב, (יחזקאל א) בְּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ. וְדָא אִיהוּ מְקוֹם, וְדָא אִיהוּ רְזָא דְכְּתִיב, (שמות א) כִּי הִמְקוֹם אֲשֶׁר אֶתָּה עוֹמֵד עֲלָיו. אֲתֵר יְדִיעָא אִיהוּ לְעִילָא, וְקְרִינָן לִיה מְקוֹם, דְּאִשְׁתַּמּוּדְעָא בִּיה יְקָרָא עֲלָהָ דְלְעִילָא. וּבְגִין כֶּךָ, אֲזַהְרִיתָא לְכַר נֶשׁ דְּהָא מִתְעַטְרָא בְּעַטְרָא קְדִישָׁא דְלְעִילָא, דְלָא יְפּוֹק מִיְנִיה דְּאִי (יפוק מִפּוֹמִיָּה מִילּוּלָא דְחַוִּיל) יְפּוֹק מִיְנִיה, קָא מְחַלְלֵ שְׁבֵתָא. בִּידוּי, בְּעֵבִידְתָּא. כְּמָה דְּאוּקִימְנָא. בְּרַגְלוּי, לְמַהֲדָּ לְכַר מִתְרִי אֲלַפִּין אֲמִין, כָּל אֲלִין חִלּוּלָא דְשְׁבֵתָא אִיהוּ.

אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ, דָּא אִיהוּ אֲתֵר יְקָרָא דְקְדוּשָׁה דָּא, דְּהָא מִיְנִיה לְכַר, אֲתֵר דְּאֵלֵהִים אַחֲרִים אִיהוּ. בְּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ. כְּבוֹד יְיָ דְלְעִילָא. מִמְּקוֹמוֹ, דָּא כְּבוֹד דְּלִתְתָּא וְדָא אִיהוּ רְזָא דְעַטְרָא דְשְׁבֵתָא, בְּגִין כֶּךָ אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ, בְּרִידָּ הוּא לְעֵלְמָא וּלְעֵלְמֵי עֲלְמִין.

אל יצא איש ממקומו

כְּתוּב אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי. מִמְּקוֹמוֹ - שְׁנִינּוּ, מֵאוֹתוֹ מְקוֹם שְׂרָאוּי לְלַכְתָּ, וְסוּד הַדְּבָר - שְׁכַתּוֹב (יחזקאל א) בְּרוּךְ כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ, וְזֶהוּ סוּד הַכְּתוּב, כִּי הִמְקוֹם אֲשֶׁר אֶתָּה עוֹמֵד עֲלָיו אֲדַמַּת קִדְשׁ הוּא. מְקוֹם יְדוּעָ קוֹרְאִים לוֹ מְקוֹם שְׁנוּדְעָ הַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן.

כְּתוּב (שמות טו) אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי. מַה זֶה מִמְּקוֹמוֹ? שְׁנִינּוּ, מִמְּקוֹמוֹ - מֵאוֹתוֹ מְקוֹם שְׂרָאוּי לְלַכְתָּ. וְסוּד הַדְּבָר - שְׁכַתּוֹב (יחזקאל א) בְּרוּךְ כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ. וְזֶה הִמְקוֹם. וְזֶהוּ סוּד הַכְּתוּב (שמות א) כִּי הִמְקוֹם אֲשֶׁר אֶתָּה עוֹמֵד עֲלָיו. מְקוֹם יְדוּעָ הוּא לְמַעְלָה, וְקוֹרְאִים לוֹ מְקוֹם, שְׁנוּדְעָ בּוֹ הַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן שְׁלַמְעֵלָה. וּמִשּׁוּם כֶּךָ אֲזַהְרִה לְאָדָם, שְׁהֲרִי מִתְעַטֵּר בְּעַטְרָה קְדוּשָׁה שֶׁל מַעְלָה, שֶׁלֹּא יֵצֵא מִמֶּנּוּ. שְׂאָם (יצא מִפִּיּוֹ דְבַר שֶׁל חַזַּל) יֵצֵא מִמֶּנּוּ, הוּא מְחַלְלֵ שְׁבֵת. בִּידוּ - בְּמַעֲשֵׂה, כְּמוֹ שְׂבָאֲרַנּוּ. בְּרַגְלוֹ - לְלַכְתָּ מַחוּץ לְאֲלַפִּים אֲמָה. כָּל אֵלָה הֵם חִלּוּל שְׁבֵת.

אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ, זֶהוּ מְקוֹם כְּבוֹד הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה, שְׁהֲרִי מִמֶּנּוּ לַחוּץ הוּא מְקוֹם שֶׁל אֵלֵהִים אַחֲרִים. בְּרוּךְ כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ. כְּבוֹד ה' שְׁלַמְעֵלָה. מִמְּקוֹמוֹ - זֶה כְּבוֹד שְׁלַמְעֵטָה, וְזֶהוּ סוּד שֶׁל עַטְרַת שְׁבֵת. וּמִשּׁוּם כֶּךָ, אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ. בְּרוּךְ הוּא לְעוֹלָם וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים.

הנה מקום אתי

בְּתִיב (שמות לג) הנה מקום אתי, מקום אתי, ודאי דא איהו מקום טמיר וגניז, דלא אתיידע כלל. משמע דכתיב אתי, אַתְר דְּלֵא אַתְגְּלִיא, וְקִימָא טְמִירָא, וְדֵא אִיהו אַתְר עֲלָאָה לְעִילָא לְעִילָא, הִיכְלָא עֲלָאָה טְמִיר וְגִנְזוּ. אַכְל דֵּא, אִיהו אַתְר לְתַתָּא כְּדִקְאֻמְרֵן. וְדֵא אִיהו מְקוּם דֵּאֲתַפְרֵשׁ לְעִילָא, וְאֲתַפְרֵשׁ לְתַתָּא, וּבְגִין כְּד אַל יֵצֵא אִישׁ מִמְקוּמוּ בְיוֹם הַשְּׁבִיעִי.

אלפים אמה

וּמְדֻתָּם מַחוּץ לְעִיר אֶת פְּאֵת קְדָמָה אֶלְפִים בְּאַמָּה וְגו', (במדבר לה) הָא אוּקְמוּהּ בְּאִינוּן רִזִין עֲלֵאִין. אַכְל אֶלְפִים בְּאַמָּה, דִּירְתָה תְרִין סְטָרִין לְכָל סְטָר, וְאִיהו מְתַעֲטָרָא תְדִיר בְּתִרִין סְטָרִין, בִּין לְעִילָא בִין לְתַתָּא. וְסִימְנָד שְׂכִינָה לֹא שְׂרָיא לְכַר מִתְחַוְּמָא דֵּאֲתַחְזִי לָהּ.

שבת ראש השנה והיחיד (תיקוני זהר ס"ט, א)

בְּרֵאשִׁית בְּרִי"ת א"ש, בְּרִית דֵּא צְדִיק, כָּל אַתְקָרִי, קְשׁוּרָא דְכָל אַבְרִין דְגּוּפָא, ח' דֵּאִיהו תְּמַנְיָא יוּמִין, אִינוּן שְׁעוּרָא דְשַׁבָּת, דֵּאִיהו תְּרִין אֶלְפִין אַמִּין לְכָל סְטָר, לְנִטְרָא בְּהוּן אוֹת שַׁבָּת, כְּגוּוּנָא דֵּא אִינוּן תְּמַנְיָא יוּמִין תְּחוּם לְקַבְלָא בְּהוּן אוֹת בְּרִית, וּלְנִטְרָא לִיה בְּהוּן, דְּלֵא אַתְעֵבִיד בְּאוֹת בְּרִית חֲלוּל. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אַבָּא יוּמָא חַד הוּוּיָנָא אֶזְלִי אָנָּא וְרַבִּי יוֹסִי, וְאַתָּא בְּרִיה דְרַב הַמְּנוּנָא סְבָא מֵהֵהוּא עֲלֵמָא, כְּדִוּקְנָא דֵּהֵא עֲלֵמָא וְאֶזְדַּמֵּן לֵן בְּאַרְחָא כְּגוּוּנָא דְמַחְמַר בְּתִרִין חֲמָרִין, וְשִׁאִילָנָא (נ"א וְשִׁאִיל ל?) מֵאִי אֶת שַׁבְּתוֹתֵי תַשְׁמֹרוּ

הנה מקום אתי

בְּתוּבָה, (שמות לג) הנה מקום אתי. מקום אתי, וְדֵאִי זֶהוּ מְקוּם טְמִיר וְגִנְזוּ שְׁלֵא נוֹדַע כָּלְל. מִמְשַׁמְעֵ שְׁכַתוּב אֶתִי - מְקוּם שְׁלֵא הִתְגַּלָּה וְעוּמֵד טְמִיר, וְזֶהוּ מְקוּם עֲלִיוֹן לְמַעְלָה לְמַעְלָה, הִיכָל עֲלִיוֹן טְמִיר וְגִנְזוּ. אַכְל זֶהוּ מְקוּם לְמַטָּה, כְּפִי שְׁאַמְרְנוּ. וְזֶהוּ מְקוּם שְׁנַפְרָד לְמַעְלָה וְנַפְרָד לְמַטָּה, וּמִשׁוּם כְּךָ אַל יֵצֵא אִישׁ מִמְקוּמוּ בְיוֹם הַשְּׁבִיעִי.

אלפים אמה

וּמְדֻתָּם מַחוּץ לְעִיר אֶת פְּאֵת קְדָמָה אֶלְפִים בְּאַמָּה וְגו' (במדבר לה), הִרִי פְרִשׁוּהָ בְּאוֹתָם סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים. אַכְל אֶלְפִים בְּאַמָּה - שְׁיִרְשָׁה שְׁנֵי צְדָדִים לְכָל צַד, וְהִיא מְתַעֲטָרַת תְּמִיד בְּשְׁנֵי צְדָדִים, בִּין לְמַעְלָה בִין לְמַטָּה. וְסִימְנָד - שְׂכִינָה לֹא שׁוּרָה מַחוּץ לְתַחוּם הִרְאוּי לָהּ.

שבת ראש השנה והיחיד

בְּרֵאשִׁית, בְּרִי"ת א"ש, בְּרִית זֶה צְדִיק שְׁנַקְרָא כָל, הַקְּשֵׁר שְׁל כָל אִיבְרֵי הַגּוּפִי, ח' שְׁהִיא שְׁמוּנָה יְמִים, הֵם שְׁעוּרָ שְׁל שַׁבָּת, שְׁהוּא אֶלְפִים אַמּוֹת לְכָל צַד, לְשִׁמּוֹר בְּהֵם אוֹת שַׁבָּת. כְּמוֹ כֵּן הֵם שְׁמוּנָה יְמִים, הִתְחַוּם לְקַבְלָא בְּהֵם אוֹת בְּרִית וְלְשִׁמּוֹר אוֹתוֹ בְּהֵם, שְׁלֵא נַעֲשֶׂה בְּאוֹת הַבְּרִית חֲלוּל.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: אַבָּא, יוֹם אַחַד הִיִּיתִי הוֹלֵךְ אֲנִי וְרַבִּי יוֹסִי, וּבָא בְּנֵו שְׁל רַב הַמְּנוּנָא הִזְקֵנוּ מֵאוֹתוֹ הָעוֹלָם בְּדַמּוֹת שְׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, וְהִזְדַּמְנוּ לָנוּ בְּדַרְךָ כְּמוֹ שְׁמַחְמַר עִם שְׁנֵי חֲמוּרִים, וְשִׁאִלָנוּ, מַה זֶה אֶת שַׁבְּתוֹתֵי תַשְׁמֹרוּ וּמִקְדָּשֵי תִירָאוּ? וְאָמַר הוּא דְכָרִים

יפים, אבל עם כל זה רצייתי לשמע מפיה. אמר לו: בני, ודאי שבירת שקולה לשבת, ומשום זה (בראשית ירא שבת וכו').

ומקדשי תיראו (ויקרא יט ג), ואמר איהו מילין שפירין, אבל עם כל דא בעינא למשמע מפומך, אמר ליה ברי בודאי ברית איהו שקיל לשבת, ובגין דא (בראשית ירא שבת וכו').

הוצאה מרשות לרשות

הוצאה מרשות לרשות (תיקוני זהר פ"ה, א)

יציאות השבת שמים, הן עקירה והנחה, שעושה אותם בבת אחת. מי שעוקר חפץ ממקומו ומניח אותו מחוץ למקומו ומרשותו, כאלו עקר את עץ החיים, שהוא אות ברית, והניח אותו ברשות נכריה, מי שעושה את זה, גורם שעוקר נשמתו מרשותה ומניחה ברשות אחרת, שהיא מרה וטחול, וזה גרם לישראל שנגעקרו מארץ ישראל וגלו לארץ נכריה, שהיא רשות הרבים, וכך הוא מי שמכניס אות ברית קדש שלו לרשות נכריה. שבתא"י הוא טחול חמ"ה, אשה רעה מרה, על שבתא"י נאמר והבור רק אין בו מים, מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו, והוא רעב וצמאון וקינה והספד וחשכה וערפל, והיא גלות לישראל.

יציאות השבת שמים. אינון עקירה והנחה, דעביד לון בבת אחת, מאן דאעקר חפץ מאתריה ואנח ליה לבר מאתריה ומרשותיה, כאלו אעקר אילנא דחיי דאיהו אות ברית, ואנח ליה ברשו נוכראה, מאן דעביד דא גרים דאעקר נשמתיה מרשות דילה, ואנח לה ברשו אחרא דאיהי מרה ומחול, ודא גרם לישראל דאתעקרו מארעא דישראל, ואתגליאו בארעא נוכראה דאיהי רשות הרבים, והכי איהו מאן דאעיל אות ברית קדש דיליה ברשו נוכראה, שבתא"י איהו טחול חמ"ה, אתתא בישא מרה, שבתא"י עליה אתמר (בראשית לו כד) והבור רק אין בו מים, מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו, ואיהו רעב וצמאון וקינה והספד וחשוכא וקבלא, ואיהי גלותא לישראל.

יום א' וישב לסדר "ויאמר צדקה ממנה" תשע"א לפ"ק פה אלעד ת"ו

לכבוד כ"ק האדמו"ר שליט"א, מזכה הרבים חד בדרא מניצוץ נשמת התנא הקדוש בוצינא קדישא הרשב"י זיע"א, אשר זכות הקונטרס "ערכה של שעה" ודאי יעזור להתקיים "בספרא דא יפקון מן גלוחא".

הנה, הזדעזעתי לשמוע מה שכתבו בעתון הנקרא של חרדים, בשם מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי שליט"א שכביכול אמר ח"ו שאין לבחורים ללמוד זזה"ק ח"ו, וקמתי ועליתי ונכנסתי בקודש פנימה אל מרן שליט"א ושאלתי לפיו בזה"ל: נחרדתי לשמוע שכך הרב פסק!! וא"ל בזה"ל: הרבה דברים אומרים בשמי מה לך להתרגש ח"ו שאומר כך, אלא אדרבה מקובלני ממרן החזון איש זי"ע שאין ספר מוסר מעורר ומחזק כמו הזזה"ק, וחובה קדושה בפרט לבני תורה לעסוק בו, עכ"ל. ואמרתי לכתוב זאת למור"ד האדמו"ר כדי לחזק ידיו.

בברכת התורה אי"ש ב"ר ציון בוגנים מו"ץ פעה"ק אלעד ת"ו.

המשך "עֲרֶכְהָ שֶׁל שְׁעָה" מעמוד קמח

אמר הגאון הצדיק **רבי שלמה בלוך זצ"ל** בשם רבו **החפץ חיים זי"ע**, שעל למוד ספר הזהר אין שום הגבלה, כי רבו מדרשו, והיה החפץ חיים מעורר לכלם, שילמדו כל שבת את הזהר של אותה פְּרָשָׁה, ואפלו לבחורים (ר' יוסף בן שלמה מפוז'ין, הוספות בגין יוסף).

רבנו החזון איש זי"ע הורה לשואליו, ללמוד זהר כספר מוסר, ואף למד בעצמו עם בן אחותו הגאון **רבי שמריהו גריינמן** זכר צדיק לברכה. ובהזדמנות אחת התבטא, כי בהכמות הנסתר ישנן סגיות שלמות הקשות יותר מאלו שבנגלה, והיה מסביר, כי בשל כך נקראת חכמה זו 'חכמת הקבלה', שכן אין להבינה אלא בקבלה, איש מפי איש עד אליהו, או מפי שקבל מאליהו.

ובספר "מעשה איש" (עבודת על מרן הגאון הקדוש החזון איש זצ"ל) כתב משמו: לשון הזהר הקדוש מעורר יותר מכל מאמרי חז"ל.

כשנשאל פעם מרן החזון איש זי"ע על ידי הגאון **רבי שמואל הלוי ואונער שליט"א**, באשר ללמוד ספר הזהר למי שלא הגיע לחכמה זו, השיב: "למען הלמוד אסור, אף כדי לדעת יראת אלקים, מתר ואף מצוה גדולה, שכן אין לה מאמרי חכמינו זכרונם לברכה, המלהיבים כל כך ליראה, כמו מאמרי הזהר הקדוש". וכשנכנס אליו פעם רבה של זכרון מאיר, הגאון **רבי שמואל הלוי וואזנר** (בעל "שבט הלוי"), על השלחן היה מנח ספר הזהר נטול פריכה, הרב וואזנר שהיה מקרב לרבנו, הגיב: "נראה שלומדים הרבה בספר זה... חיוף עלה על פניו הקדושות של רבנו. ואז שאל הרב ואונער: "מי היה רבו של הגר"א בקבלה?". למשמע השאלה השיב רבנו בנימת שאלה: "וכי אליהו הנביא הוא רבי רע?"... "אלו ידעו", הוסיף, "החסידים בדורו של הגר"א על כחו הגדול שבחכמה זו, לא היה פרוז להלבבות שביין הכתות גדול כל כך"...

כעת זכינו שתתקיים בנו הבטחת הרשב"י על ידי אליהו הנביא זכור לטוב (תיקוני זוהר תיקון ו' דף כ"ד ע"א), שבדור האחרון כל ישראל יתאחדו בלימוד הזהר הקדוש, ספרדים חסידים וליטאים, שומעים לקול ה' חוצב להבות אש הנאמרים על ידי כל גדולי וקדושי הדורות, מהאריז"ל ותלמידיו, הרמח"ל, הגר"א ותלמידיו, הבעל שם טוב ותלמידיו, האור החיים הקדוש, החיד"א, הגן איש חי, ותלמידיהם, רבי ישראל סלנטר, החפץ חיים, והחזון איש, עין אור הזהר, ובגדולי ישראל והזהר באריכות שהבאנו מלמעלה מאלף צדיקים קדושים וטהורים) ולומדים זהר הקדוש באהבה ובשמחה.

כ. בס"ד אנו חבורתא קדישא ספרדים ליטאים וחסידים ביחד מוציאים לאור מחדש את באורי הגר"א על התיקוני זוהר, יהי רצון שחפץ ה' יכתב, עיי"ש.

המשך בעמוד קסב

זֶהַר הַשַּׁבָּת

פְּרָק י"ח

פְּרָשִׁיּוֹת

מִשְׁפָּטִים - רְאֵה

שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת יֵשׁ לָהֶם

שְׂמִינָה מִיַּחַדָּת

פֶּרֶק י"ח

לא תִבְעֲרוּ אֵשׁ..... קנז
 שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת
 הָאָרֶץ..... נז
 יִשְׂרָאֵל שְׁמוֹרִים הֵם..... קנז
 מִחֲלָלֵי שַׁבַּת אֵין לָהֶם שְׂמִירָה..... קנט
 אִלוּ שְׁלֹא שָׁמְרוּ שַׁבַּת בְּעוֹלָם הָזֶה שׁוֹמְרִים
 אוֹתָהּ בְּעַל כְּרַחֵם בְּגִיהָנָם..... קנט
 דִּינָם שֶׁל רְשָׁעִים מִסְתַּלַּק בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, חוּץ
 מִדִּינָם שֶׁל מִחֲלָלֵי שַׁבַּת..... קנט
 לְאַחַר צֵאת הַשַּׁבָּת..... קסא
 רוֹצֵה לִהְיוֹת מְלִיוֹנָר?..... קסא
 עֲרָכָה שֶׁל שְׁעָה..... קסב

לְהַזְכִּירְכֶם,

יִשְׁנֶה חֲלוּקָה נּוֹסֶפֶת לְג' סְעוּדוֹת שֶׁל שַׁבַּת:

- שְׁמוֹנֶה פְּרָקִים [א-ח] לְסְעוּדָה הָרִאשׁוֹנָה: דְּפִים כז-פד.
- שְׁמוֹנֶה פְּרָקִים [ט-טז] לְסְעוּדָה הַשְּׁנִיָּה: דְּפִים פה-קמ.
- שְׁמוֹנֶה פְּרָקִים [י"ז-כד] לְסְעוּדָה הַשְּׁלִישִׁית: דְּפִים קמא-קצח.

לא תבערו אש (ח"ב פ"ט, ב)

תנו אמר ר' שמעון, כתיב, (שמות לה) לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת. מאי טעמא. בגין דלא אתחזי דינא בהאי יומא. ואי תימא הא לגבוה סלקא. בכל מושבותיכם קאמר, ולא לגבוה. וההוא דסלקא לגבוה, לאכפאי לדינא אחרא סלקא. דתנינן, אית אשא אכלא אשא. ואשא דמדבחה, אכלא אשא אחרא.

ובגניי כד, אתגליא עתיקא קדישא בהאי יומא, מפל שאר יומין. ובזמנא דאתגליא עתיקא, לא אתחזי דינא כלל. וכל עלאין ותתאין משתכחין בחרוהא שלימתא. ודינא לא שלטא ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ תאנא, כתיב (שמות לא) כי ששת ימים עשה יי' את השמים ואת הארץ. ששת ימים ודאי, ולא בששת. והני יומין קדישין עלאין, אקרון יומי דשמא קדישא אתכליל בהו, ואינון אתכלילין ביה. וכאה חולקיהון דישראל מפל עמין עובדי עבודת פוכבים ומזלות, עלייהו כתיב, (דברים ד) ואתם הדבקים בני' אליהם חיים פולכם היום.

ישראל שמורים הם (ח"ב ר"ה, א)

ביון דהאי רוחא שרא על עלמא, כל רוחין בישין, וכל מקטרגין בישין, אסתלקו מעלמא ולא בעינן לצלאה על נטורא, בגין דישראל אינון נטירין בהחוא רוחא, וסכת שלום פריסת נדפהא עליהו, ואינון נטירין מפלא. ואי תימא, הא תנינן, דלא יפוק בר נש יחידאי, לא בליליא רביעאה דשבתא, ולא בליליא דשבתא, וכעי

לא תבערו אש

עוד אמר רבי שמעון, כתוב לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת. מה הטעם? כדי שלא יראה דין ביום הזה. ואם תאמר, הרי לגבוה עולה? בכל מושבותיכם קאמר, ולא לגבוה. ואותו שעולה לגבוה, עולה לכפות דין אחר. ששנינו, יש אש אוכל אש, ואש המזבח אוכל אש אחר.

ומשום כך מתגלה העתיק הקדוש ביום הזה מפל שאר הימים. ובזמן שמתגלה העתיק, לא נראה דין כלל, וכל העליונים והתחתונים נמצאים בשמחה שלמה, והדין לא שולט.

ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ שנינו, כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ. ששת ימים ודאי, ולא בששת. והימים הקדושים העליונים הללו נקראים ימים שהשם הקדוש נכלל בהם, והם נכללים בו. אשרי חלקם של ישראל מפל העמים עובדי עבודת פוכבים ומזלות, עליהם כתוב (דברים ד) ואתם הדבקים בה' אליהם חיים פולכם היום.

ישראל שמורים הם

ביון שהרוח הזו שורה על העולם, כל הרוחות הרעות וכל המקטרגים הרעים הסתלקו מן העולם, ולא צריכים להתפלל על שמירה, משום שישראל שמורים באותה רוח, וסכת שלום פורסת כנפיה עליהם, והם שמורים מהכל. ואם תאמר, הרי שנינו שלא יצא אדם יחידאי, לא בליל רביעי של שבת ולא בליל שבת, וצריך אדם להשמר. והרי אמרנו, שביליל

השבת שמורים אנשים מכל המקטרגים של העולם ולא צריכים להתפלל על שמירה?

בא וראה, כך זה ודאי, ליל רביעי של שבת צריכים להשמר מהם. מה הטעם? משום שכתוב (בראשית א) 'יהי מארות. מארת כתוב חסר, והרי פרושה, שבגלל שהיא חסרה, כמה קבוצות של רוחות נכללו במארת הזה. קללות ומארת הן בפגימת הלבנה, וכלם שולטים באותו הלילה.

בליל השבת, כיון שכלם מתפזרים להכנס לנקב של העפר, שלא יכולים לשלט, צריך אדם יחידי להשמר. ועוד, אף על גב שלא יכולים לשלט, נראים לפעמים, ובן אדם יחידי צריך להשמר.

דבר זה כך שנינו, ואם כך, זה חסרון של השמירה. **אבל בשבת השמירה מצויה לעם הקדוש**, וכשבגנסת שבת, הקדוש ברוך הוא מעטר כל אחד ואחד מישראל, ורוצה שישמרו את העטרה הקדושה הזו שהתעטרו בה. ואף על גב שהם אינם נמצאים בשוב, לפעמים הם נראים לאדם יחידי ומורע מזלו. וצריך לאדם להתעטר בעטרה קדושה ולשמר אותה.

סוף סוף, שמירה נמצאת באותו לילה לעם הקדוש, הואיל וספת שלום פרוסה על העם, שהרי שנינו, בכל מקום שנמצאת ספת שלום, הצד האחר לא נמצא שם, ולכן שמירה היא ושמירה מצויה.

בר נש לאסתמרא. והא אמרן, דבליליא דשבתא נטירין בני נשא מכל מקטרגין דעלמא, ולא בעינן לצלאה על נטורא. **הא חזי**, הכי הוא ודאי, ליליא רביעאה דשבתא, בעינן לאסתמרא מנייהו, מאי טעמא. בגין דכתיב, (בראשית א) 'יהי מארת, מארת כתיב חסר, והא אוקמוה, דבגין דהיא חסרה, כמה חבילי טהירין אתכלילין בהאי מארת. לוטין ומארת אינון בגריעותא דסיהרא, וכלהו שליטין בההוא ליליא.

בליליא דשבתא, כיון דכלהו מתבדרן לאעלא בנוקבא דעפרא, דלא יכלין לשלטאה, בעי בר נש יחידאי, לאסתמרא. ותו, אף על גב דלא יכלין לשלטאה, אתחזיין לזמנין, ובר נש יחידאי בעי לאסתמרא.

מלה דא הכי תנינן, ואי הכי גריעותא דנטורא איהו. אבל בשבתא נטירו אשתכח לעמא קדישא, וקודשא בריך הוא כד עאל שבתא, מעטר לכל חד וחד מישראל, ובעי דינטרון ליה להאי עטרא קדישא, דאתעטרו ביה, ואף על גב דאינון לא אשתכחו בישובא, לזמנין לבר נש יחידאי אתחזון, ואתרע מזליה. ואצטריך ליה לבר נש, לאתעטרא בעטרא קדישא, ולנטרא ליה.

סוף סוף, נטירו אשתכח בההוא ליליא לעמא קדישא, הואיל וספת שלום פריסא על עמא, דהא תנינן, בכל אתר דסכת שלום אשתכח, סטרא אחרא לא אשתכח תמן. ועל דא נטורא איהו ונטורא שכיח.

יום השבת שמחה היא לכל, והכל נשמר למעלה ולמטה. והאור (והנרדה) התחתון מאיר לעלות למעלה ביפי של שבועים העטרות שהן החלקים היתרים, והגזון של כל הזקנים מתעורר.

מחללי שבת אין להם שמירה

בשבתות ובחידושים ובזמנים ובחגים, באותו מקום האש שוככת ולא נדונים, אבל לא יוצאים משם כשאר הרשעים שיש להם מנוחה. כל אותם שמחללים שבתות וזמנים ולא חוששים לכבוד רבונם כלל כדי לשמור אותם, אלא מחללים בפרהסייה - כמו שהם לא שמרו שבתות וזמנים בעולם הזה, כך גם לא שומרים אותם בעולם הבא, ואין להם מנוחה.

אלו שלא שמרו שבת בעולם הזה שומרים אותה בע"כ בגיהנם

אמר רבי יוסי, אל תאמר כך, אלא הם שומרים שבתות וזמנים שם בגיהנם בעל פרחם. אמר רבי יהודה, אלה אותם עובדי כוכבים ומזלות שלא הצטוו, שלא שמרו שבת בעולם הזה, שומרים אותה שם בעל פרחם.

דינם של רשעים מסתלק ביום השבת, חוץ מדינם של מחללי שבת

בכל ערב שבת כשמתקדש היום, הכרוזים הולכים בכל אותם מדורי הגיהנם: הסתלקו דיגי הרשעים, **שהרי המלך הקדוש בא, והיום מתקדש, והוא מגן על הכל**. ומיד מסתלקים הדינים ויש לרשעים מנוחה. (וכך אותם מחללי שבתות ומועדים בפרהסייה, דינים מסתלקים מעליהם) (ואפילו עובדי כוכבים ומזלות שלא נצטוו לשמור שבתות ומועדים, שם שומרים בעל פרחם) **אבל אש הגיהנם לא שוככת מעל אלה שלא שמרו**

יומא דשבתא, חדוה איהו לכלא, וכלא אתנטר לעילא ותתא. ונהורא (נ"א ונהורה) תתאה נהרא לסלקא לעילא, בשפירו דעטרין שבועין חולקין יתיר, וסבא דכל סבין אתער.

מחללי שבת אין להם שמירה (ח"ב ק"ו, ב)

בשבתי ובירחי ובזמני ובחגי, בההוא אתר נורא אשתכד, ולא אתדנו, אבל לא נפקי מתמן, בשאר חייבין דאית להו נייחא. כל אינון דמחללי שבתות וזמני, ולא חיישי ליקרא דמאריהון כלל, בגין למטר לון, אלא מחללי בפרהסייה, כמה דאינון לא נטרי שבתו וזמני בהאי עלמא, הכי נמי לא נטריין ליה בההוא עלמא, ולית לון נייחא.

אלו שלא שמרו שבת בעולם הזה שומרים אותה בעל פרחם בגיהנם

אמר רבי יוסי, לא תימא הכי, אלא נטרי שבתו וזמני תמן בגיהנם בעל פרחיהו. אמר רבי יהודה, אלון אינון עובדי כוכבים ומזלות, דלא אתפקדו, דלא נטרי שבת בהאי עלמא, נטרי ליה תמן בעל פרחיהו.

דינם של רשעים מסתלק ביום השבת, חוץ מדינם של מחללי שבת

בכל מעלי שבתא כד יומא אתקדש, כרוזין אזלין בכל אינון מדורין דגיהנם: סליקו דינא דחייביא, דהא מלכא קדישא אתיא, ויומא אתקדש, ואיהו אוני על כלא. ומיד דינין אסתלקו, וחייביא אית לון נייחא. (וכך אינון מחללי שבתות וזמני בפרהסייה דינין סלקין מנייהו) (נ"א ואפילו עובדי כוכבים ומזלות דלא אתפקדו למיטר שבתו וזמני תמן נטריין בעל פרחם) **אבל נורא דגיהנם לא**

שַׁבַּת לְעוֹלָמִים, וְכָל רְשָׁעֵי הַגִּיהֶנֶם שׁוֹאֲלִים עֲלֵיהֶם: מַה שׁוֹנִים אֵלֶּה שְׁאִין לָהֶם מְנוּחָה מִכָּל הַרְשָׁעִים שֶׁל כָּאוּ?! וְאוֹתָם בְּעֲלֵי הַדִּין מְשִׁיבִים לָהֶם: אֵלֶּה הֵם הַרְשָׁעִים שֶׁכִּפְרוּ בְּקִדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְעָבְרוּ עַל כָּל הַתּוֹרָה. **מִשׁוּם שֶׁלֹּא שָׁמְרוּ שַׁבַּת שָׁם, לָכֵן אִין לָהֶם מְנוּחָה לְעוֹלָמִים.**

וְכָל אוֹתָם הַרְשָׁעִים יוֹצְאִים מִמְּקוֹמָם, וְנִתְּנָת לָהֶם רְשׁוּת לְלַכֵּת וּלְרַאֲוֹת אוֹתָם. וּמִלְּאָךְ אֶחָד שֶׁשָּׂמוּ סִנְטֵרִיא"ל הוֹלָךְ וּמוֹצִיא אֶת אוֹתוֹ הַגּוֹף שֶׁלָּהֶם וּמְכַסִּים לַגִּיהֶנֶם לְעֵינֵי הַרְשָׁעִים, וְרוֹאִים אוֹתוֹ שֶׁמַּעֲלָה תוֹלְעִים, וְלִנְשָׂמָה אִין מְנוּחָה בְּאֵשׁ הַגִּיהֶנֶם.

וְכָל אוֹתָם הַרְשָׁעִים שֶׁשָּׂם סוֹבְבִים אֶת אוֹתוֹ הַגּוֹף וּמְכַרְיָזִים עָלָיו: זֶהוּ פְלוֹנֵי הַרְשָׁע שֶׁלֹּא חָשַׁשׁ לְכַבֹּד רְבוּנוּ, וְכִפֵּר בְּקִדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכִפֵּר בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָה. אוֹי לוֹ! טוֹב שֶׁלֹּא נִבְרָא וְלֹא יבֹא לְדִין הַזֶּה וּלְבוֹשָׁה הַזֶּה! זֶהוּ שְׁפָתוֹב (ישעיה 10) וְיִצְאוּ וְרָאוּ בְּפִגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפְּשָׁעִים בִּי כִי תוֹלְעָתָם לֹא תָמוּת וְאֲשֶׁם לֹא תִכְבֶּה וְהָיוּ דְרָאוֹן לְכָל בֶּשֶׂר. כִּי תוֹלְעָתָם לֹא תָמוּת - מִן הַגּוֹף. וְאֲשֶׁם לֹא תִכְבֶּה - מִן הַנְּשָׂמָה. וְהָיוּ דְרָאוֹן לְכָל בֶּשֶׂר - וְהָיוּ דִי רָאוֹן, עַד שֶׁכָּל רְשָׁעֵי הָעוֹלָם שֶׁל שָׁם יֵאמְרוּ דִי לְרֵאִיָּה הַזֶּה.

רַבִּי יוֹסֵי אָמַר, וְדַאי כֶּף זֶה, מִשׁוּם שֶׁשַּׁבַּת הִיא כְּנֶגֶד כָּל הַתּוֹרָה, וְהַתּוֹרָה הִיא אֵשׁ - מִשׁוּם שֶׁעָבְרוּ עַל אֵשׁ הַתּוֹרָה, הָרִי אֵשׁ הַגִּיהֶנֶם דוֹלְקוֹ, שֶׁלֹּא שׁוֹכַף מַעֲלִיהֶם לְעוֹלָמִים.

אֲשַׁתְּכֶּךָ, מַעֲלִיָּהוּ דְלֹא נִטְרֵי שַׁבַּת לְעֵלְמִין. וְכָל חַיִּיבֵי גִיהֶנֶם שְׁאֵלֵי עֲלִיָּהוּ, מָאִי שְׁנֵא אֵלִין דְּלִית לוֹן נִיִּיחָא, מִכָּל חַיִּיבִין דְּהִכָּא. אֵינּוֹן מְאָרִיָּהוֹן דְּדִינָא תַיִיבִין לוֹן, אֵלִין אֵינּוֹן חַיִּיבִין דְּכִפְרוּ בִּיהַּ בְּקוֹדֶשָׁא בְּרִידָה הוּא, וְעָבְרוּ עַל אוֹרִיָּתָא כְּלָא, בְּגִין דְּלֹא נִטְרוּ שַׁבַּת תַּמָּן, בְּגִין כִּד לִית לָהּ נִיִּיחִין לְעֵלְמִין.

וְאֵינּוֹן חַיִּיבִין כְּלָהוֹן, נִפְקִין מְדוּכְתִיָּהוּ, וְאֲתִיָּהִיב לוֹן רְשׁוּ לְמִיָּהֶךָ לְמַחְמֵי כַהוּ. וּמִלְּאָךְ חַד דִּי שְׁמִיָּה סִנְטֵרִיא"ל, אֲזִיל וְאֶפִּיק לְהַהוּא גּוֹפָא דְלָהוֹן, וְעִיִּיל לִיהַּ לַגִּיהֶנֶם, לְעֵינֵיָּהוֹן דְּחַיִּיבִיא, וְחַמָּן לִיהַּ דְּסִלְקָא תוֹלְעִין, וְנִשְׁמָתָא לִית לָהּ נִיִּיחָא כְּנוּרָא דְגִיהֶנֶם.

וְכָל אֵינּוֹן חַיִּיבִיא דְתַמָּן, סַחְרִין לְהַהוּא גּוֹפָא, וּמְכַרְיָזֵי עָלֵיהּ, דָּא אִיהוּ פְּלַנְיָא חַיִּיבָא, דְּלֹא חַיִּישׁ לִיקְרָא דְמְאָרִיָּה, כִּפֵּר בִּיהַּ בְּקוֹדֶשָׁא בְּרִידָה הוּא, וְכִפֵּר בְּכָל אוֹרִיָּתָא כְּלָא, וְוִי לִיהַּ, טַב דְּלֹא יִתְבְּרִי, וְלֹא יִיתִי לְדִינָא דָּא, וּלְכַסּוּפָא דָּא, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (ישעיה 10) וְיִצְאוּ וְרָאוּ בְּפִגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפְּשָׁעִים בִּי כִי תוֹלְעָתָם לֹא תָמוּת וְאֲשֶׁם לֹא תִכְבֶּה וְהָיוּ דְרָאוֹן לְכָל בֶּשֶׂר. כִּי תוֹלְעָתָם לֹא תָמוּת, מִן גּוֹפָא. וְאֲשֶׁם לֹא תִכְבֶּה, מִן נִשְׁמָתָא. וְהָיוּ דְרָאוֹן לְכָל בֶּשֶׂר, וְהָיוּ דִי רָאוֹן, עַד דְּכָל חַיִּיבִין דְּגִיהֶנֶם דְּתַמָּן, יִימְרוּן, דִּי רֵאִיָּה דָּא.

רַבִּי יוֹסֵי אָמַר, וְדַאי חַיִּיבֵי הוּא, בְּגִין דְּשַׁבַּת אִיהוּ לְקַבֵּל אוֹרִיָּתָא כְּלָא, וְאוֹרִיָּתָא אִיהִי אֵשׁ, בְּגִין דְּעָבְרוּ עַל אֵשׁ דְּאוֹרִיָּתָא, הָא אֵשׁ דְּגִיהֶנֶם דְּלִיק, דְּלֹא שְׂכִיד מַעֲלִיָּהוּ לְעֵלְמִין.

לְאַחַר צֵאת הַשַּׁבָּת

אָמַר רַבֵּי יְהוּדָה, לְכַתֵּר כַּד נִפְיָק שַׁבְתָּא, אֲתִי הָהוּא מְלֵאךְ, וּמְהֵרָה הָהוּא גּוֹפָא לְקַבְרִיהָ, וְאַתְדַּנּוּ תַרְוּוּיָהּ, דָּא לְסַטְרִיהָ וְדָא לְסַטְרִיהָ. וְכֹל דָּא, בְּעוֹד דְּגוֹפָא קוּימָא עַל בְּרִייהָ, דְּהָא כִּיּוֹן דְּגוֹפָא אֲתָאכֵל, לִית לִיהָ לְגוֹפָא כָּל אַלְיֵן דִּינִין, וְקוּדְשָׁא בְרִידָה הוּא (תהלים עח) לֹא יַעִיר כָּל חַמְתּוֹ בְּתֵיב בֵּיהּ.

לְאַחַר צֵאת הַשַּׁבָּת

אָמַר רַבֵּי יְהוּדָה, לְאַחַר כְּשִׁיּוּצֵאת שַׁבָּת, בָּא אוֹתוֹ מְלֵאךְ וּמְחִזִּיר אוֹתוֹ גּוֹף לְקַבְרוֹ, וְנִדְוָנִים שְׁגִיחָם, זֶה לְצַדִּי וְזֶה לְצַדִּי. וְכֹל זֶה בְּעוֹד שְׁהַגּוֹף קָיָם עַל בְּרִיּוֹ, שְׁהַרִי כִּיּוֹן שְׁהַגּוֹף נִתְעַפֵּל, אִין לְגוֹף אֶת כָּל הַדִּינִים הַקְּלוֹ, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּתוּב בּוֹ, וְלֹא יַעִיר כָּל חַמְתּוֹ.

רוצה להיות **מליונר** בעז"ה?

לימוד שעה אחת זוהר בשבת
שווה 100 מליון שנה תורה

לקבלת הספרים ערכה של שעה,
גדולי ישראל והזוהר,
תיקון הזוהר היומי ועוד, חינם!

פקס: 02-9951300

המשך "ערכה של שעה" מעמוד קנד

ח

אין לאדם להפטר מעסק חכמת הקבלה בשום אופן והוא עקר תורת ישראל

"מעין גנים" (פ"א) לבעל "בני יששכר": התנהגות האדם בעסק החכמה האמיתית, הגם שלא הגיע עדין למדרגה שיהיה ראוי לעמוד בהיכל המלך, עם כל זה לא פטר עצמו מעסק החכמה האמיתית, כי היא הצלחת הנפש, מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד, הלא המה עסק העיון בש"ס ופוסקים, ועסק העיון בסודות התורה, חכמה האמיתית חכמת הקבלה... ובפרט בדורותינו אלה, אחר התנוצצות אורות של עולם התקון משנת של"ב ואילך, על ידי אור שבעת הימים מרן האריז"ל הנסתרות לנו ולבנינו כמו הנגלות, ואין לאדם להפטר מעסק חכמת הקבלה בשום אופן, והוא עקר תורת ישראל אשר השם יתברך הגיד דבריו לעקב חקוי ומשפטי ישראל וכו'. ואומר אני, הלואי שלא היו מקילין גדולי הדור בלימוד החכמה הקדושה, והלואי היו מלמדים דרך לתלמידים, לעסוק בחכמה הלזו, אזי בודאי לא היה שום הרמת ראש לחכמות החיצוניות, והיו כל החכמות נדחים מפניה, כמו שנדחה החושף מפני האור; אך שבעוונותינו גרמו שגם כמה וכמה מצדיקי הדור סגרו את דלתי החכמה בפני פרחי הכהונה, ואמרו שלא ילמדו עד שיהיו בעלי מדרגה ורוח הקדש, הנה עבור זה נשארנו ערומים מן החכמה הקדושה ונתגבר בעוונותינו הרבים חשכות החכמות החיצוניות הפסיל בחשך הולך, ובמינינו במהרה יתקיים: ויאמר אלהים יהי אור ויאר לנו, אכ"ר.

וכתב ב"שער יששכר" (מאמר גל עיני אות י"ח): אשרי העם לומדך ואשרי העומדים על סודך, לכאורה קשה דכיון שהמה לומדך לומדי זהר הקדוש, וכו' איך קראום בלשון 'עם' שהוא מדרגה פחותה פנודע כו', אך מזה הוא נראה, שגם איש פשוט שלא קדש עצמו כל כך במעלות הראויים ללמוד, מכל מקום יקרב אל החכמה ההיא, בפרט בסוף יומיא אליו, שבה תליא התקרבות הגאולה במהרה בימינו אמן.

ולגדל חביבותיה נסים בדברי הפה החיים (סימן כ"ה ס"ק ע"ה) אשר פתב בשם הרב משאת בנימין זצ"ל (סימן ס"ב דף ז"ו עמוד א'), וזה לשונו: הדרך השני לילך אחר רוב בני ומנון, הרי לפניך ספר הזהר, שהוא שקול יותר מכל המחברים שאחר חתימת התלמוד, ואם יהיו כל המחברים בכף מאזנים אחד, וספר הזהר לבדו יעלה בכף שניה, מכריע הוא את פולם, והרי עדיף מרב בנין, וכמו שכתב הבית יוסף ז"ע, דאזלין בתר הזהר נגד שאר המחברים, עפ"ל.

"רבי שמעון בר יוחאי" = 915 - בגימטריא: - ישמרך השם - וכן בגימטריא - מלחמת אדם ופרס [על ידי לימוד הזהר הקדוש ישמרנו ה' תמיד, ובפרט ממלחמת גוג ומגוג - אדם ופרס].

ותענוג למוד הנגלה כלמוד הזהר והתקונים. ואמר על עצמו הרב הקדוש רבי פנחס מקוריץ, שהוא אין לו חיות ותענוג אפילו בלמוד הגמרא כמו מן הזהר ותקונים (מדרש פנחס, ע"ב, אות ג).

כב. חיות אדם הישראלי תלוי בספר הזהר ובכתבי מרן ללמוד בקדושה ובשמחה ובנועם ובקרא ואהבה כל אחד לפי השגתו וקדושתו וכל ישראל קדושים (ר' יצחק איזיק יחיאל ספריו מקומרונה, נוצר חסד, פרק ד' משנה כ'). אינו דומה חיות

המשך בעמוד קסז

זֶהַר הַשַּׁבָּת

פְּרָק י"ט

פְּרָשִׁיּוֹת

תְּרוּמָה - שׁוֹפְטִים

חֹמֶר פְּגָם חֵלּוּל שַׁבָּת,
זֶה שׁוֹמֵר שַׁבָּת זֹכֶה לְ"עֵינַי לֹא
רָאִיתָה אֱלֹקִים זֹלָתָךְ"

פֶּרֶק י"ט

קסה	ט"ל מְלֹאכוֹת.....
קסה	בֵּת יְחִידָה.....
קסה	כָּאֵלוּ הַחֲזִיר אֶת הָעוֹלָם לְתוֹהוּ וָבְהוּ.....
קסו	נָגַע צָרַעַת.....
קסו	עֵדוּן הַנְּשָׁמוֹת.....
קסו	עֵנָן לֹא תִבְעָרוּ אֵשׁ.....
קסז	עֲרֹכָה שֶׁל שָׁעָה.....
קסח	שְׂמֹחַת הַזֶּהָר.....

להזכירכם,

ישנה חלוקה נוספת לג' סעודות של שבת:

- שמונה פרקים [א-ח] לסעודה הראשונה: דפים כז-פד.
- שמונה פרקים [ט-טז] לסעודה השנייה: דפים פה-קמ.
- שמונה פרקים [י"ז-כד] לסעודה השלישית: דפים קמא-קצח.

ט"ל מלאכות (תיקוני זהר י"ב, א)

דבר אחר והמשפלים, אליו שיודעים במצוה בפקודא חמישאה במלת בראשית, יר"א שב"ת, אזהרה דיליה דלא לחללא ברמא דמלכא בט"ל מלאכות, דאינון ארבעים מלאכות חסר, חד, לקבל ארבעים מלקיות חסר חד, רצועה לאלקאה איהי שפחה בישא, שעטניו, כלילא משור וחמור, דאמר יעקב ויהי לי שור וחמור (בראשית לב ו), על כל דבר פשע על שור על חמור (שמות כב ח), דאין מלקין בשבת, דלא שלמא שפחה בישא על עלמא, ווי ליה למאן דאשליט לה על עלמא.

ט"ל מלאכות

דבר אחר והמשפלים, אלו שיודעים במצוה חמישית במלת בראשית - יר"א שב"ת, אזהרתו שלא לחלל את בת המלך בט"ל מלאכות, שהן ארבעים מלאכות חסר אחת, כנגד ארבעים מלקיות חסר אחת. הרצועה להלקות, היא שפחה רעה, שעטניו, כלילא משור וחמור, שאמר יעקב ויהי לי שור וחמור. על כל דבר פשע - על שור על חמור - שאין מלקין בשבת, שלא שולטת השפחה הרעה על העולם. אוי למי שמשליט אותה על העולם.

בת יחידה

ובגין דא את שבתותי תשמרו (ויקרא כו ג), דא בת יחידה, דאיהי שמירה אחת לשבתות הרבה, בה תליין כל שמירתן דעשר ספירות, דאתקריאו שבתות הרבה, ושמרו בני ישראל את השבת (שמות לא טו), דא בת יחידה, דאיהי שמירה לישראל בכל שבת ושבת, ומאן דמחלל לה לאו איהו נטיר מקודשא בריך הוא, ולא עוד אלא דאתמר בה (שם יד) מחלליה מות יומת, מאן דאעיל ברשות דילה שפחה חללה זונה, דרשות דילה איהו תחום שבת, כגוונא דתחום וגבול דימא, דאתמר שמתי חול גבול לים (ירמיהו ה כב), ומאי ניהו והיה מספר בני ישראל כחול הים (הושע ב כ), ולית ים אלא אורייתא.

בת יחידה

ומשום זה את שבתתי תשמרו - זו בת יחידה, שהיא שמירה אחת לשבתות הרבה, בה תלויים כל שמירתן של עשר ספירות, שנקראו שבתות הרבה. ושמרו בני ישראל את השבת - זו בת יחידה, שהיא שמירה לישראל בכל שבת ושבת, ומי שמחלל אותה, אינו שמור על ידי הקדוש ברוך הוא, ולא עוד, אלא שנאמר בה מחלליה מות יומת. מי שמכניס ברשות שפחה חללה זונה, שרשות שפחה הוא תחום שבת כמו שתחום וגבול של הים, שנאמר שמתי חול גבול לים. ומי הוא? והיה מספר בני ישראל כחול הים, ואין ים אלא תורה.

כאלו החזיר את העולם לתהו ובהו

מאן דאעבר עלה כאלו חזר עלמא לתהו ובהו, ובגין דא קרא סמיד

כאלו החזיר את העולם לתהו ובהו

מי שעובר עליה כאלו החזיר את העולם לתהו ובהו, ולכן הכתוב סמך לה והארץ

הִיְתָה תְהוֹ וְבָהוּ, שֶׁהוּא חוֹל לַיָּם. כְּמוֹ חֲלִיָּה
שֶׁל שְׁלֹשֶׁת לְכָלֵב - מִי שֶׁמוֹצֵיא אוֹתוֹ
מִשְׁלֹשְׁאוֹתָיו, גּוֹרֵם כַּמָּה נְשִׁיכוֹת שֶׁל
יְסוּרִים שְׁנוֹשֶׁה אוֹתוֹ, וּבְגִלְלוֹ אָמַר דָּוִד
הַצִּילָה מִחֶרֶב נַפְשִׁי מִיַּד כָּלֵב יַחֲדָתִי. וְזֶה
סַמָּ"ל, שֶׁהוּא תְּפוּס בְּקוֹלָר מִצַּד שֶׁל אֵלוֹ
שֶׁקוֹשְׁרִים אוֹתוֹ בְּאוֹת שֶׁל תְּפִלִּין, וְרִצּוּעָה
בְּקֶשֶׁר עַל זְרוּעוֹ, וְקִשּׁוֹר בְּשֵׁתֵי רִצּוּעוֹת עַל
קַרְנָיו, שֶׁהוּא שׂוֹר מוּעָד.

נְגַע צָרַעַת

וּשְׂכִינְתָּה שַׁבַּת יַחֲדָה, הִיא רְשׁוּת שֶׁל יַחֲדוֹ
שֶׁל הָעוֹלָם, שֶׁהוּא גְּבָהוּ עֶשְׂרֵי אוֹתוּתוֹת שֶׁל
הַשֵּׁם הַמְּפָרֵשׁ - יו"ד ה"א ו"ו ה"א, וְרַחְבּוֹ
ד' יהו"ה. עַנְ"ג שַׁבַּת בְּהַפּוּךְ - נַגְ"ע. מִי שֶׁיֵּשׁ
לוֹ וְלֹא מְקוּמִים אוֹתוֹ, מִתְּהַפֵּךְ לוֹ לְנַגְ"ע צָרַעַת,
שֶׁפָּחָה שֶׁמִּחְרִיבָה בֵּיתוֹ, וְנִתְּצָ אֶת הַבַּיִת,
אֶת אֵיבָרָיו וְאֶת עֶצְיוֹ, וְזוֹהֵי עֲנִיּוֹת, שֶׁהִיא
בְּמִקּוֹם שֶׁל נְגַע צָרַעַת. חֲזַר בְּתִשּׁוּבָה, וְטִהַרוּ
הַכֹּהֵן - זֶה מִיכָא"ל כֹּהֵן גְּדוֹל מִמֶּנָּה תַּחַת
יַד הַחֹסֵד.

עֲדוֹן הַנְּשֻׁמוֹת

עַנְ"ג הוּא נְהַ"ר יוֹצֵא מִעַדְ"ן לְהַשְׁקוֹת אֶת
הַגָּן, שֶׁהוּא עֲדוֹן הַנְּשֻׁמוֹת. ו' נְהַ"ר שֶׁיוֹצֵא
מִעַדְ"ן, מִבֵּינֵי י"ה, וְאִינוֹ עֲדוֹן אֶלָּא כְּתֵר עֲלִיוֹן
שֶׁהוּא מִפְּלֵא וּמְכֻסָּה, וּמִשׁוּם כִּךָ נֶאֱמַר בְּעַדְוֹ,
עֵין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים זוֹלָתָךְ. לְהַשְׁקוֹת אֶת
הַגָּן, זֶה ה' תַּחֲתוֹנָה.

עֲנִין לֹא תִבְעֶרֶוּ אֵשׁ

וּבִשְׁבַּת גֵּיהֶנָם לֹא שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם וְלֹא הַמְּמַנִּים
שְׁלוֹ, בְּגִלְלָה זֶה צִוָּה לְיִשְׂרָאֵל לֹא תִבְעֶרֶוּ אֵשׁ

לִיָּה, וְהָאֶרֶץ הִיְתָה תְהוֹ וְבָהוּ (בְּרֵאשִׁית א
ב), דְּאִיהוּ חוֹל לַיָּם, כְּחוֹלֵיא דְּשִׁלְשָׁלָּה
לְכַלְבָּא, מָאן דְּאִפִּיק לִיָּה מִשְׁלֹשְׁלָאִיהָ,
גָּרִים כַּמָּה נְשׁוּכִין דִּיסוּרִין דְּנִשְׂיָד לִיָּה,
וּבְגִינִיָּה אָמַר דָּוִד הַצִּילָה מִחֶרֶב נַפְשִׁי
מִיַּד כָּלֵב יַחֲדָתִי (תְּהִלִּים כב כא), וְדָא סַמָּ"ל
דְּאִיהוּ תְּפִיס בְּקוֹלָר, מִסְטָרָא דְּאֵלִין
דְּקִשְׁרִין לִיָּה בְּאוֹת דְּתְּפִלִּין, וְרִצּוּעָה
בְּקֶשֶׁר עַל דְּרוּעִיהָ, וְקִשּׁוֹר בְּתִרִין רִצּוּעִין
עַל קַרְנָיו, דְּאִיהוּ שׂוֹר מוּעָד.

נְגַע צָרַעַת

וּשְׂכִינְתָּה שַׁבַּת יַחֲדָה, אִיהִי רְשׁוּת
דִּיחֻדָּא דְּעֵלְמָא, דְּאִיהוּ
גְּבָהוּ עֶשְׂרֵי אֲתוּן דְּשִׁמָּא מְפָרֵשׁ יו"ד
ה"א ו"ו ה"א, וְרַחְבּוֹ ד' יהו"ה, עַנְ"ג
שַׁבַּת בְּהַפּוּכָא נַגְ"ע. מָאן דְּאִית לִיָּה
וְלֹא מְקוּמִים לִיָּה, אִתְּהַפֵּךְ לִיָּה לְנַגְ"ע
צָרַעַת, שֶׁפָּחָה דְּחִרִיבַת בֵּיתִיהָ, וְנִתְּצָ
אֶת הַבַּיִת אֶת אֵבָרָיו וְאֶת עֶצְיוֹ (וּיְקָרָא יד
מח), וְדָא הוּא עֲנִיּוֹתָא, דְּאִיהוּ בְּאֲתַר
דְּנַגַּע צָרַעַת, חֲזַר בְּתִיבְתָא וְטִהַרוּ הַכֹּהֵן,
דָּא מִיכָא"ל כֹּהֵן גְּדוֹל, מִמֶּנָּה תַּחֲתוֹת יַד
חֹסֵד.

עֲדוֹן הַנְּשֻׁמוֹת

עַנְ"ג אִיהוּ נְהַ"ר יוֹצֵא מִעַדְ"ן לְהַשְׁקוֹת
אֶת הַגָּן, דְּאִיהוּ עֲדוֹן נְשֻׁמְתִין, ו'
נְהַ"ר דְּנִפִּיק מִעַדְ"ן, מִבֵּינֵי י"ה, וְלִית עַדְוֹן
אֶלָּא כְּתֵר עֲלִיוֹן, דְּאִיהוּ מוּפְלֵא וּמְכֻסָּה,
וּבְגִין דָּא אִתְּמַר בְּעַדְוֹן עֵין לֹא רָאָתָה
אֱלֹהִים זוֹלָתָךְ (ישעיה טד ג), לְהַשְׁקוֹת אֶת
הַגָּן (בְּרֵאשִׁית ב ו) דָּא ה' תַּתְּאָה.

עֲנִין לֹא תִבְעֶרֶוּ אֵשׁ

וּבִשְׁבַּת גֵּיהֶנָם לֹא שׁוֹלֵט בְּעֵלְמָא, וְלֹא
מִמֶּנָּה דִּילִיָּה, בְּגִין דָּא מְנִי

בכל מושבותיכם ביום השבת, ואם אדם מבוער בשבת, אומר הקדוש ברוך הוא, אני הייתי מכבה את האש שלא תשרף, ואתם מבוערים אותה? אתם תשרפו בגיהנם, בגלל זה לא תבערו אש בכל מושבותיכם, ואפלו בגוף, ומה הוא הגיהנם בגוף? הכבד שבו המרה, שהוא גיהנם, סם המות, סם של אל אחר, חרבו של מלאך המות, ועליו נאמר ואחריתה מרה כלענה, חדה כחרב פיות.

לישראל לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת (שמות לה א), ואי בר נש אוקיד בשבת, אמר קודשא בריך הוא, אנא הויתי מכבה לנורא דלא אוקיד, ואתון מוקדין ליה, אתון תתוקדון בגיהנם, בגין דא לא תבערו אש בכל מושבותיכם, ואפילו בגופא, ומאי ניהו גיהנם בגופא, כבד דביה מרה דאיהו גיהנם, סם המות, סם דאל אחר, חרבא דמלאך המות, ועליה אתמר (משלי ה ד) ואחריתה מרה כלענה, חדה כחרב פיות.

המשך 'ערכה של שעה' מעמוד קסב

ט

"בזכותך הגעתי! לך יש חלק בגאלת העם!"

התבטא פעם צדיק ואמר: **בבוא מלך המשיח, עם ישראל נקבצו ונבאו לך, ופליטת העם ששים ושמחים, בעת הזאת יתבונן מלך המשיח בעיניו הטהורות, יבחן כל אחד ואחד לפי מעשיו, לפתע ירים ידו ויראה באצבעו, כולם ירימו עיניהם בפליאה ויביטו במחזה, אז ישמיע מלך המשיח את קולו ויאמר, בהפנותו אצבע על יהודי מסויים: "בזכותך הגעתי! לך יש חלק בגאלת העם!"** כך יראה על כל יהודי ויהודי שפעל למען ביאתו. - הלואי שזנקה להיות מן הזוכים המאשרים, שהמשיח בכבודו ובעצמו יעיד עלינו - "בזכותך הגעתי". על כן, יהודים יקרים, תנו לימוד לשם שמים, הקריבו מדקותיכם למען השכינה הקדושה, לעשות נחת רוח ליוצרנו, לגרם לפדות נפשנו, ונלך כולנו כאחד יחד, לקבל את אור פני מלך המשיח, במהרה בימינו אמן. וכלנו כאחד נזכה, שיקויים בנו נבואת הרשב"י, "זכאה דרא דהאי אתגלויא ביה, ובסגולתו" וקראתם דרור", ותחזינה עינינו, בן דוד משיחנו מלך ביופיו יבוא ויגאלנו, בעז והדר אלקינו, ובשכר זאת א-ל חי חלקינו, ונחה עליו רוח ה' צורנו מגינינו, יגלה כבוד מלכותך עלינו, ואז ישמח לבנו, ותגל נפשנו, בישועת מלפינו, אמן כן יהי רצון.

סוף ספר 'ערכה של שעה'

וְהוּא חֲדוּשִׁים נִפְלְאִים וְהוֹסֵפוֹת לְעֶרְבָה שֶׁל שְׁעָה

בּו יְבֵאֵר חֲשִׁיבוֹת כָּל שְׁנֵיהַ וּשְׁנֵיהַ בְּחַיִּים שֶׁל הַיְהוּדִי, וְכִמְהָ שְׂמִיחָה וְאֲשֶׁר
וְעֲשֶׂר יֵשׁ לְגוֹרְסֵי וְלוֹמְדֵי הַזֹּהֵר הַקְּדוֹשׁ, וְאַתֶּם הַמְּשִׁיחַ יִשְׂמַח וְיִרְקַד

בְּדַקָּה אַחַת נְאֻמְרוֹת כְּמֵאֲתִים מִלִּים

אָמַר הַחֶפֶץ חַיִּים, "בְּדַקָּה אַחַת נְאֻמְרוֹת כְּמֵאֲתִים מִלִּים! בְּשְׁעָה, כְּתִרִסֵּר אֶלֶף.
וְלִמּוֹד תּוֹרָה כִּנְגַד כּוֹלֵם יוֹצֵא שְׁכָל דְּבוּר תּוֹרָה נִכְפַּל ב 613, עֵתָה כָּל שְׁעָה שְׁוֶה עֶרְךָ
וְיִוִּתֵר מִשְׁבַּע מִלִּיּוֹן מִצְּוֹת, [7,356,000] בְּשַׁעוֹר תּוֹרָה אֶחָד שָׁבוּ 'שׁוֹמֵעַ כְּעוֹנֵה'...".
וְאִם בְּשַׁעֲתִים, הֲרֵי הַחֲשׁוֹבֹן עוֹלָה לְכַדִּי אַרְבַּע עֲשָׂרֵה מִלִּיּוֹן. אַרְבַּע שְׁעוֹת, עֲשָׂרִים
וּשְׂמוֹנֵה מִלִּיּוֹן.

שְׁבַשְׁנֵיהַ אַחַת בְּלִבְד זֹכִים לָךְ-28.000 שְׁנֵה תּוֹרָה

וְהַ"בֵּן אִישׁ חַי" כְּתִב בְּשֵׁם הַמַּקְבָּלִים, שְׁשֹׁכֵר לְמוֹד הַתּוֹרָה בְּשַׁבָּת פִּי אֶלֶף מִיּוֹם חוֹל.
הוּי אִמֵּר, שְׂדַקָּה אַחַת שֶׁל לְמוֹד בְּשַׁבָּת, אִמְרָה עַל פְּרִשְׁתַּת הַשְּׁבֻעַ בְּשִׁלְחֹן הַשַּׁבָּת,
שְׁכָרָה כְּלִמּוֹד רְצוּף שֶׁל שֵׁשׁ עֲשָׂרֵה וַחֲצִי שְׁעוֹת בְּיּוֹם חוֹל, וְשׁוֹת עֶרְךָ לְמֵאָה עֲשָׂרִים
וּשְׁתֵּים וַחֲצִי מִלִּיּוֹן מִצְּוֹת! - וְצָרִיךְ לְהוֹסִיף בְּלִמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וּבְפֶרֶט תּוֹרַת
הַרְשָׁב"י בְּלִימּוֹד זֹהֵר הַקְּדוֹשׁ, שְׁבַשְׁנֵיהַ אַחַת בְּלִבְד זֹכִים לָךְ-28.000 שְׁנֵה תּוֹרָה
[הַבִּיאוֹר: מֵאָה מִלִּיּוֹן שְׁנֵה תּוֹרָה לְחֻלְק לְשָׁשִׁים, שְׁוֹנֵה 1,666,666, כְּלוֹמֵר מִלִּיּוֹן וּשְׁנֵי
שְׁלִישׁ, לְחֻלְק לְשָׁשִׁים שְׁנֵי, שְׁוֹנֵה בְּשַׁנֵּיהַ אַחַת 27,777.777, כְּלוֹמֵר כְּעֲשָׂרִים וּשְׂמוֹנֵה
אֶלֶף שְׁנֵה תּוֹרָה, בְּנוֹסֶף כָּל מִילָה תּוֹרָה נִכְפַּל בְּשֵׁשׁ מֵאוֹת שְׁלֹשׁ עֲשָׂרֵה, וּבְשַׁנֵּיהַ אַחַת
אִפְשָׁר לִוְמֵר שְׁלֹשׁ מִלִּים תּוֹרָה, לְפִיכֶךָ יוֹצֵא כְּחֲמִשִּׁים מִלִּיּוֹן מִצְּוֹת בְּשַׁנֵּיהַ אַחַת].

הַמִּשְׁךָ בַּעֲמוּד קַעֵב

זֶהַר הַשַּׁבָּת

פֶּרֶק כ'

פְּרָשִׁיּוֹת

תְּצִיָּה - כִּי תֵצֵא

אֲסוּר עֲצָבוֹת בַּשַּׁבָּת, וְצָרִיךְ
לְקַבֵּל אֶת הַמַּלְאָכִים בְּהֶאֱרַת
פָּנִים לְכְבוֹד הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה

פֿרֶק ב'

אָסור העֶצֶב וְקִבְּלַת הַמִּלֵּאכִים..... קעא
 רְעַת הַעֶצֶב וְהַכַּעַס בַּשַּׁבָּת..... קעא
 שְׂמֻחַת הַזֶּהָר..... קעב

לְהַזְכִּירְכֶם,

יִשְׁנֶה חֲלוּקָה נֹסֶפֶת לְג' סְעוּדוֹת שֶׁל שַׁבָּת:

- שְׂמוּנָה פְּרָקִים [א-ח] לְסְעוּדָה הָרֵאשׁוֹנָה: דְּפִים כז-פד.
- שְׂמוּנָה פְּרָקִים [ט-טז] לְסְעוּדָה הַשְּׁנִיָּה: דְּפִים פה-קמ.
- שְׂמוּנָה פְּרָקִים [י"ז-כד] לְסְעוּדָה הַשְּׁלִישִׁית: דְּפִים קמא-קצח.

אסור העצב וקבלת המלאכים
 וצריך דלא יתער (נ"א לאתערא) עציבו
 וקטטה מסטרא דטחול, אלא
 דתהא לב נטיר מקלהו, דאיהו שבת
 שמור, ומוקא זכור, וצריך לקבלא
 אושפיוזין דאינון מלאכין, עולימן דנשמה
 יתירה דאיהי שכנתא עלאה, ונפש
 יתירה דאיהי שכנתא תתאה, ואושפיוזין
 דנחתין עמה.

(טיקוני זהר פ"ה, א)

בני ישראל אינון תריין בליין נצח וזהו,
 בני ישראל סבא עמודא
 דאמצעייתא, תלת שביעי שביעי
 אליון תלת אבהן, ענג שבת ונ"הר יוצא
 מעדן להשקות את הג'ן (בראשית ב'), ונהר,
 אית נהר ואית נהר, אית נהר דאתקרי
 נהר פלגיו, ואית נהר דאתקרי נחל
 קדומים, עדן עלאה עליה אתמר (ישעיה
 a to) עין לא ראתה אלהים זולתך, האי
 נהר איהו ו', דנפיק מעדן עלאה דאיהו
 א', ואעבר בין אבא ואימא, ואזיל חמש
 מאות שנה, ומטי עד צדיק שביעי, ומתמן
 אשקי לגנתא דאיהי שכנתא תתאה.

אסור העצב וקבלת המלאכים
 וצריך שלא יעיר (לעורר) עצב וקטטה מצד
 הטחול, אלא שיהיה הלב שמור מכלם,
 שהוא שבת שמור, והמח זכור, וצריך
 לקבל אורחים שהם מלאכים, העלמים של
 הנשמה היתרה, שהיא השכינה העליונה
 ונפש יתרה, שהיא השכינה התחתונה,
 והאורחים שיורדים עמה.

בני ישראל הם שתי כליות - נצח והוד,
 בני ישראל סבא - העמוד האמצעי, שלש
 שביעי שביעי שביעי אלו שלשת האבות,
 ענג שבת ונ"הר יוצא מעדן להשקות
 את הג'ן. ונהר, יש נהר ויש נהר, יש נהר
 שנקרא נהר פלגיו, ויש נהר שנקרא נחל
 קדומים, על העדן העליון נאמר עין לא
 ראתה אלהים זולתך, הנהר הזה הוא ו',
 שיוצא מהעדן העליון שהוא א', ועובר בין
 האבא והאימא והולך חמש מאות שנה,
 ומגיע עד צדיק שביעי, ומשם משקה את
 הגן, שהיא השכינה התחתונה.

רעת העצב והכעס בשבת
 זכאה איהו מאן דנטיר דירה לשבת
 דאיהו לבא, דלא אתקריב תמן
 עציבו דטחול, וכעס דמרה דאיהו נורא
 דגיהנם, דעלה אתמר (שמות לה א) לא
 תבערו אש בכל מושבותיכם ביום
 השבת, והכי הוא ודאי דכל מאן דכעיס
 כאלו אוקיד נורא דגיהנם, ארבעים
 מלאכות חסר חד אינון לקבל ארבעים
 מלקיות חסר חד בשבת, ואינון עשרה

רעת העצב והכעס בשבת
 אטרי הוא מי ששומר דירה לשבת, שהוא
 הלב, שלא מתקרב לשם עצב הטחול וכעס
 המרה שהיא אש הגיהנם, שעליה נאמר לא
 תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת,
 וכך הוא ודאי, שכל מי שכוועס כאלו מדליק
 אש של הגיהנם. ארבעים מלאכות חסר
 אחת, הן כנגד ארבעים מלקיות חסר אחת
 בשבת, והם עשרה שלקה אדם, ועשרה
 לחוה, ועשרה לנחש, ותשעה לאדמה,

וְלָכוּ אָמְרוּ בְעֵלֵי הַמִּשְׁנָה אֵין לוקין בַּשַּׁבֵּת,
שְׂאֵלוּ הַמְּלָאכֹת הֵם נְחֻשְׁבוֹת לְיִשְׂרָאֵל
כַּנְּגַד מְלָקִיּוֹת.

דְּלָקָה אָדָם וְעִשְׂרָה לַחֹהָ וְעִשְׂרָה לְנַחֵשׁ
וְתִשְׁעָה לְאַרְעָא, וּבְגִין דָּא אָמְרוּ מְאַרְי
מִתְנִיתִין אֵין לוקין בַּשַּׁבֵּת, דְּאֵלִין
מְלָאכֹת אֵינִין חֲשִׁיבִין לְיִשְׂרָאֵל לְקַבֵּל
מְלָקִיּוֹת.

הַמְשַׁךְ "שְׂמַחַת הַזֹּהָר" מֵעֵמוּד קֶסֶח

מֵאָה וְחֲמִשׁ מִלְיוֹן מֵאָה עֶשְׂרִים אֶלֶף מִלִּים תּוֹרָה

צֵא וְחִשַׁב מַה שְּׂאָמַר הָאוֹרְחוֹת צְדִיקִים, שְׁעַל מִצְוָה בְּשִׂמְחָה מְקַבְּלִים פִּי אֶלֶף,
וְתִשְׁמַח רַק מִכָּד, וְעוֹד דְּבָרֵי הַכֶּסֶף מְלֶךְ שְׁשֻׁעָה לִימוּד זֹהָר הַקְּדוֹשׁ הוּא כְּשֵׁנָה,
בְּנוֹדָאֵי כָּל הַשַּׁבֵּת תִּלְמַד זֹהָר הַקְּדוֹשׁ כְּדֵי לְהַכְרִיעַ אֶת הַכֶּף לְטוֹבָה, שְׁכָּל שְׁעָה יַעֲלֶה
לְמִלְיוֹן שְׁנֵה תּוֹרָה, וּבְנוֹדָאֵי הַיֵּצֵר לֹא יִתֵּן לָךְ מְנוּחָה, וְאַזְ תִּתְגַּבֵּר עֲלִיו, וְתוֹסִיף בְּזֶה
עוֹד כְּפוֹל מֵאָה, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב בְּאַבּוֹת דְּרַבִּי נֶתָן, וְיִהְיֶה לָךְ מִלְיוֹן שְׁנֵה תּוֹרָה, רַק רְגַע,
הָרִי בְּכָל דְּקָה אוֹמְרִים מְאַתִּים מִלִּים תּוֹרָה, כְּפוֹל 60 דְּקוֹת, זֶה 12,000 מִלִּים תּוֹרָה
בְּשֻׁעָה, שְׂמוֹכְפָלוֹת בְּאֶלֶף, וְעוֹד פְּעַם בְּאֶלֶף, וְעוֹד פְּעַם בְּמֵאָה, וְהַכֵּל בְּעֶרְךָ שֶׁל שְׁנֵה,
רְגַע, בּוֹאוּ חֲשִׁבוֹן: כְּמָה שְׁעוֹת יֵשׁ בְּשְׁנֵה? נִכְפִּיל 24 שְׁעוֹת בְּיוֹם כְּפוֹל 365 יוֹם בְּשְׁנֵה,
שְׁוֹנֵה 8,760 שְׁעוֹת כְּפוֹל 12,000 מִלִּים תּוֹרָה שְׁיֵשׁ בְּכָל שְׁעָה, שְׁוֹנֵה מֵאָה וְחֲמִשׁ מִלְיוֹן
מֵאָה עֶשְׂרִים אֶלֶף מִלִּים תּוֹרָה (105,120,000), וְכָל מִילָה תּוֹרָה מְכַפֶּלֶת ב־ 613 כִּי תִלְמוּד
תּוֹרָה כַּנְּגַד כּוֹלָם, וְהַחֲשִׁבוֹן הוּא: 105,120,000 כְּפוֹל 613 שְׁוֹנֵה 64,438,560,000
[כְּשִׁישִׁים וְאַרְבַּע וְחֲצִי מִלְיָאָרְד מִצְוֹת], וְזֶה רַק בְּשֻׁעָה לִימוּד זֹהָר הַקְּדוֹשׁ בְּיוֹם חוֹל.

תְּקַבֵּל אֶת הַשְּׂכָר כַּנְּגַד כָּל אֶחָד

וְזֶה עוֹד לִפְנֵי הַמֵּאָה מִלְיוֹן שְׁהַכְּפִלְנוּ, כְּלוֹמַר, כְּפוֹל אֶלֶף בַּשַּׁבֵּת, וְעוֹד כְּפוֹל אֶלֶף
בְּשִׂמְחָה, וּבְהַתְּגַבְּרוֹת עַל הַצֵּעֵר עוֹד כְּפוֹל מֵאָה, עוֹד לֹא גְמַרְנוּ!!! חֲשַׁב עוֹד רְגַע! אִם
בְּבֵית הַכְּנֶסֶת שְׁלָךְ תִּלְמַד בְּמַנְיִין, שׁוֹב יְכַפֵּל בְּאֶלֶף, כִּי כָּל מַה שְׁנוֹתְנִים מִשְׂמִים נוֹתְנִים
בְּאֶלֶף (זֹהָר פְּרֻשֵׁת וַיֵּצֵא), וְהָרִי הַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה בְּמַנְיִין, וְאִם אִתָּה תֵּאָרְגֵן אֶת הַשִּׁיעוֹר, הָרִי
כַּנְּגַד כָּל אֶחָד תְּקַבֵּל אֶת הַשְּׂכָר!!!

הַמְשַׁךְ בַּעֲמוּד קֶר

זֶהַר הַשַּׁבָּת

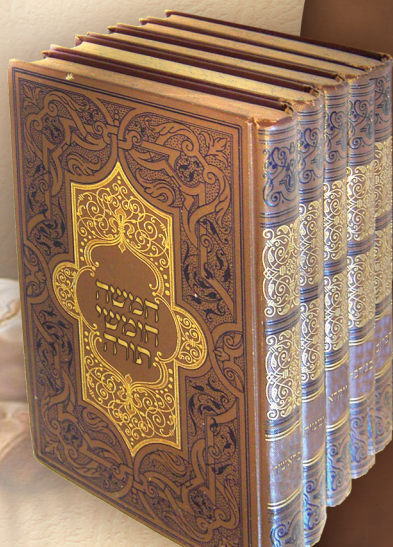
פְּרָק כ"א

פְּרָשִׁיּוֹת

כִּי תֵשָׂא - כִּי תִבֵּא

הַשַּׁבָּת אֹת כְּמוֹ שֶׁהִמִּילָה
אֹת, וּמְקוֹר הַבְּרָכָה הִיא
הַשַּׁבָּת שֶׁנִּתְּנָה רַק לְיִשְׂרָאֵל

פֶּרֶק כ"א

- שׁוֹר אוֹ כָּשָׁב אוֹ עַז כִּי יִגְלֵד..... קעה
- מִלָּה..... קעה
- בְּדַמְיָךְ חַיִּי..... קעה
- שֶׁבֶת הִיא מְקוֹר הַבְּרָכָה..... קעו
- סֹדֵר הַשְּׁלָחַן בְּלִחְמִים וּמְזֻזוֹת..... קעו
- לָוֹ עָלַי וְאֲנִי פֹרַע..... קעו
- כָּל הַמוֹסִיף מוֹסִיפִים לוֹ..... קעז
- וַיִּבְרַךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשַּׁבָּעִי..... קעז
- קִדְשַׁת הַרְשָׁבִי"..... קעז
- מְסִירַת הַשֶּׁבֶת לְעַם יִשְׂרָאֵל..... קעח
- יְמֵי הַחֹל מִתְבָּרְכִים מֵהַשֶּׁבֶת..... קעח
- אִישׁ אֵל יוֹתֵר מִמֶּנּוּ עַד בִּקְר..... קעח
- כָּתַב שְׁתַּפּוֹת..... קעט
- שְׁמַחַת הַזֵּהָר..... קפ

לְהַזְכִּירְכֶם,

יִשְׁנֶה חֲלוּקָה נוֹסֶפֶת לְג' סְעוּדוֹת שֶׁל שֶׁבֶת:

- ◉ שְׁמוֹנֶה פְּרָקִים [א-ח] לְסְעוּדָה הָרֵאשׁוֹנָה: דְּפִים כז-פד.
- ◉ שְׁמוֹנֶה פְּרָקִים [ט-טז] לְסְעוּדָה הַשְּׁנִיָּה: דְּפִים פה-קמ.
- ◉ שְׁמוֹנֶה פְּרָקִים [י"ז-כד] לְסְעוּדָה הַשְּׁלִישִׁית: דְּפִים קמא-קצח.

שור או כֶּשֶׁב או עז כי יוֹלֵד (ח"ג צ"א, ב)

אָבֵל בְּהֵמָה דְּאֵתְלִידָתָא, בְּהֵימָא שְׁעֵתָא דְּאֵתְלִידָתָא, הֵהוּא חִילָא דְּאֵתְלִידָתָא, אֵית לָהּ בְּהֵימָא שְׁעֵתָא דְּאֵתְלִידָתָא, וְאֵתְמַנָּא עֲלֵיהּ. וּבְגִין כַּד כְּתִיב, שׁוֹר אוֹ כֶּשֶׁב אוֹ עֵז כִּי יוֹלֵד. עֲגָל אוֹ טֹלָה, אוֹ שְׁעִיר אוֹ גְּדִי לֹא אֵתְמַר, אֲלֵא שׁוֹר אוֹ כֶּשֶׁב אוֹ עֵז, הֵהוּא דְּאֵתְלִידָתָא לִיָּה לְסוּפָא, אֵית לִיהּ בְּשַׁעֲתָא דְּאֵתְלִידָתָא. וְהִיא שְׁבַע יָמִים תַּחַת אִמּוֹ, בְּגִין לְאֵתְיִשְׁבָּא בֵיהּ הֵהוּא חִילָא וְאֵתְקִיָּים בֵיהּ. וּבְמַה וְתִקְיָים בֵיהּ. כַּד יִשְׂרִי עֲלֵיהּ שַׁבַּת חֵד, וְאֵי לֹא, לֹא יִתְקִיָּים. (ועוד דְּאֵתְיִיבֵשׁ מִזְהַמָּא דְּאֵתְמִיָּה) וְלְבַתֵּר דְּיִתְקִיָּים בֵיהּ הֵהוּא חִילָא, כְּתִיב יִרְצָה לְקַרְבַּן אֲשֶׁה לַיהוָה, בְּקִיּוּמָא דְּשַׁבַּת חֵד, דְּאֵעֵבֵר עֲלֵיהּ.

שור או כֶּשֶׁב או עז כי יוֹלֵד, אָבֵל בְּהֵמָה שְׁנוּלְדָה, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁנוּלְדָה, אוֹתוֹ כַּח שְׂיֵשׁ לָהּ בְּסוּפָה יֵשׁ לָהּ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁנוּלְדָה, וְהֵתְמַנָּה עֲלֵיהּ. וּמִשּׁוּם כַּד כְּתוּב, שׁוֹר אוֹ כֶּשֶׁב אוֹ עֵז כִּי יוֹלֵד. עֲגָל אוֹ טֹלָה אוֹ שְׁעִיר אוֹ גְּדִי לֹא נֶאֱמַר, אֲלֵא שׁוֹר אוֹ כֶּשֶׁב אוֹ עֵז. אוֹתוֹ שְׂיֵשׁ לוֹ לְסוּף - יֵשׁ לוֹ בְּשַׁעֲהָ שְׁנוּלְדָה.

וְהִיא שְׁבַע יָמִים תַּחַת אִמּוֹ, כְּדִי לִישַׁב בּוֹ אוֹתוֹ כַּח וּמִתְקִיָּים בּוֹ. וּבְמַה יִתְקִיָּים בּוֹ? כְּשֵׁתְשָׂרָה עֲלֵיו שַׁבַּת אַחַת, וְאִם לֹא - לֹא יִתְקִיָּים. (ועוד, שְׂיִתְיִבֵשׁ מִזְהַמָּת אִמּוֹ) וְאַחַר שְׂיִתְקִיָּים בּוֹ אוֹתוֹ הַכֵּת, כְּתוּב יִרְצָה לְקַרְבַּן אֲשֶׁה לַיהוָה, בְּקִיָּים שֶׁל שַׁבַּת אַחַת שְׁעֵבֵרָה עֲלָיו.

מִלָּה

וּבֵן אָדָם, בְּקִיָּים שֶׁל שַׁבַּת אַחַת מִתְקִיָּים בּוֹ הַתְּעוּרָרוֹת שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה וְהַכַּח שֶׁלוֹ. אַחַר שְׁנִמּוּל, מִתְעוּרְרַת עֲלָיו הַתְּעוּרָרוֹת שֶׁל רוּחַ עֲלִיוֹנָה, וּכְנִסַּת יִשְׂרָאֵל עוֹבְרַת עֲלָיו וְרוֹאָה אוֹתוֹ בְּרִשְׁם קְדוֹשׁ, וּמִתְעוּרְרַת עֲלָיו וְשׁוֹרָה עֲלָיו הָרוּחַ שֶׁל אוֹתוֹ עוֹלָם קְדוֹשׁ, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (יחזקאל טו) וְאֵעֵבֵר עֲלֵיךָ וְאֶרְאֶךָ מִתְבוֹסְסַת בְּדַמְיֶךָ וְגו'. בְּדַמְיֶךָ - בְּשָׁנִים.

בְּדַמְיֶךָ חִי

וְאֵי תִימָא, הָתָם כַּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, דְּשָׁכִיחַ בִּינֵיהוּ דָם פֶּסַח וְדָם מִלָּה, אֲזִי כְּתוּב בְּדַמְיֶךָ חִי, כָּאֵן מַה זֶה בְּדַמְיֶךָ? אֲלֵא שְׁנִיָּים - אַחַד שֶׁל מִלָּה וְאַחַד שֶׁל פְּרִיעָה. אַחַד שֶׁל מִלָּה שֶׁל כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל, וְאַחַד שֶׁל פְּרִיעָה בְּצַדִּיק יְסוּד עוֹלָם. וְאֵלּוֹ שְׁנֵי דְמִים

מִלָּה

וְנֶשׁ, בְּקִיּוּמָא דְּשַׁבַּת חֵד, אֵתְקִיָּים בֵיהּ אֵתְעֵרוּתָא דְּהֵאֵי עֲלֵמָא, וְחִילָא דִּילִיהּ. כְּתִר דְּאֵתְגִזֵּר, אֵתְעֵר עֲלֵיהּ אֵתְעֵרוּתָא דְּרוּחָא עֲלָאָה, וּכְנִסַּת יִשְׂרָאֵל אֵעֵבֵר עֲלֵיהּ, וְהִמָּאת לִיהּ, בְּרִשְׁמֵי קְדִישָׁא, וְאֵתְעֵרַת עֲלֵיהּ, וְשְׂרִיא עֲלֵיהּ רוּחָא דְּהֵהוּא עֲלֵמָא קְדִישָׁא, כְּמָה דְּאֵתְ אֵמַר, (יחזקאל טו) וְאֵעֵבֵר עֲלֵיךָ וְאֶרְאֶךָ מִתְבוֹסְסַת בְּדַמְיֶךָ וְגו'. בְּדַמְיֶךָ: בְּתִרִי.

בְּדַמְיֶךָ חִי

וְאֵי תִימָא, הָתָם כַּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, דְּשָׁכִיחַ בִּינֵיהוּ דָם פֶּסַח וְדָם מִלָּה, כְּדִין כְּתִיב בְּדַמְיֶךָ חִי, הִכָּא כְּמֵי בְּדַמְיֶךָ. אֲלֵא תִרִין, חֵד דְּמִלָּה, וְחֵד דְּפְרִיעָה. חֵד דְּגִזְרוּ, דְּכְנִסַּת יִשְׂרָאֵל. וְחֵד דְּפְרִיעָה, בְּצַדִּיק יְסוּד עוֹלָם. וְאֵלּוֹן תִּרִין דְּמִין דְּכַר נֶשׁ קָאִים בְּגִינֵיהוּ

שְׂאָדָם עוֹמֵד בְּשִׁבְלֵם בְּקִיּוֹם שֶׁל הָעוֹלָם
הַבָּא. זֶהוּ שְׂכָתוֹב בְּדַמְיָה חַיִּי.

בְּקִיּוּמָא דְעָלְמָא דְאַתִּי, הָדָא הוּא דְכָתִיב
בְּדַמְיָה חַיִּי.

שַׁבַּת הַיָּא מְקוֹר הַבְּרָכָה
זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ. רַבִּי יִצְחָק אָמַר,
כְּתוּב (ס א) וַיְבָרַךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי,
וְכָתוּב בַּפֶּן (שְׁמוֹת טז) שֵׁשֶׁת יָמִים תִּלְקַטְּהוּ
וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת לֹא יִהְיֶה בוֹ. כִּיּוֹן שֶׁלֹּא
נִמְצָא בוֹ מְזוֹנוֹת, אִיזוֹ בְּרָכָה נִמְצָאת בוֹ?

שַׁבַּת הַיָּא מְקוֹר הַבְּרָכָה (ח"ב פ"ח, א)
זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ. (שְׁמוֹת כ)
רַבִּי יִצְחָק אָמַר, כְּתִיב (שְׁמוֹת כ)
וַיְבָרַךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי, וְכָתִיב
בַּפֶּן (שְׁמוֹת טז) שֵׁשֶׁת יָמִים תִּלְקַטְּהוּ וּבַיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת לֹא יִהְיֶה בוֹ. כִּיּוֹן דְּלֹא
מִשְׁתַּכַּח בֵּיהּ מְזוּנֵי, מַה בְּרַכְתָּא אֲשַׁתַּכַּח
בֵּיהּ.

אֵלֶּא כֹּף שְׁנִינּוּ, כָּל הַבְּרָכוֹת שֶׁלְמַעַלָּה
וְשֶׁלְמַטָּה תְּלוּיוֹת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי. וְשְׁנִינּוּ,
לָמָּה לֹא נִמְצָא מִן בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי? מִשּׁוֹם
שֶׁמֵּאֹתוֹ יוֹם מִתְּבָרְכִים כָּל שֵׁשֶׁת הַיָּמִים
הָעֲלִיּוֹנִים, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד גּוֹתֵן מְזוּנוֹ לְמַטָּה,
כָּל אֶחָד בַּיּוֹמוֹ, מֵאֹתָהּ בְּרָכָה שֶׁמִּתְּבָרְכִים
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי.

אֵלֶּא חֲכִי תֵּאנָא, כָּל בְּרַכְּאָן דְּלַעֲלֵיא
וְתַתָּא, בְּיוּמָא שְׁבִיעָאָה תְּלִיין.
וְתֵּאנָא אֲמַאי לֹא אֲשַׁתַּכַּח מְנָא בְּיוּמָא
שְׁבִיעָאָה, מִשּׁוֹם דִּהְהוּא יוּמָא, מִתְּבָרְכְּאָן
מִיַּנְיָה כָּל שִׁיתָא יוּמֵין עֲלֵיאין, וְכָל חַד
וְחַד יְהִיב מְזוּנֵיהּ לְתַתָּא, כָּל חַד בְּיוּמוֹי,
מַהֲהִיא בְּרָכָה דְּמִתְּבָרְכְּאָן בְּיוּמָא
שְׁבִיעָאָה.

סְדוּר הַשְּׁלַחֵן בְּלַחֲמִים וּמְזוּנוֹת
וּמִשּׁוֹם כֹּף, מִי שֶׁהוּא בְּדַרְגַּת הָאֱמוּנָה, צְרִיף
לְסְדוּר שְׁלַחֵן וּלְתַקּוֹן סְעוּדָה בְּלִיל שַׁבַּת כְּדִי
שִׁיתְּבָרַךְ שְׁלַחֵנוּ כָּל אוֹתָם שֵׁשֶׁת יָמִים, שְׁהִרִי
בְּאוֹתוֹ זְמַן מְזַדְּמַנְתָּ הַבְּרָכָה לְהַתְּבָרַךְ כָּל
שֵׁשֶׁת יָמֵי הַשַּׁבָּת, וְהַבְּרָכָה לֹא נִמְצָאת
בְּשְׁלַחֵן רִיק, וְעַל כֹּף צְרִיף לְסְדוּר שְׁלַחֵנוּ
בְּעֶרֶב שַׁבַּת בְּלַחֲמִים וּמְזוּנוֹת.

סְדוּר הַשְּׁלַחֵן בְּלַחֲמִים וּמְזוּנוֹת
וּבְגִינֵי כֹף, מָאן דְּאִיהוּ בְּדַרְגָּא
דְּמַהֲיִמְנוּתָא, בְּעֵי לְסְדוּרָא
פְּתוּרָא, וְלֹאֲתַקְנָא סְעוּדָתָא בְּלִילֵיא
דְּשַׁבְּתָא, בְּגִין דִּיתְבָּרַךְ פְּתוּרֵיהּ, כָּל אִינּוּן
שִׁיתָא יוּמֵין, דְּהֵא כְּהוּא זְמָנָא, אֲזַדְּמֵן
בְּרָכָה, לֹאֲתְבָרְכָא כָּל שִׁיתָא יוּמֵין
דְּשַׁבְּתָא, וּבְרַכְתָּא לֹא אֲשַׁתַּכַּח בְּפְתוּרָא
רִיקָנֵיא. וְעַל כֹּף, בְּעֵי לְסְדוּרָא פְּתוּרֵיהּ
בְּלִילֵיא דְּשַׁבְּתָא, בְּנַחֲמֵי וּבְמְזוּנֵי.

לוֹ עֲלִי וְאִנִּי פּוֹרַע
וּבְשַׁבַּת כְּדִי שֶׁלֹּא תְהִיָּה כְּנוּעֵל דְּלַת בְּפָנֵי
לוֹיִם, שְׁנַאֲמַר בָּהֶם לוֹ עֲלִי וְאִנִּי פּוֹרַע,
הִיא פְּתוּחָה אֲלֵיהֶם, שְׁהֶם נִשְׁמוֹת יְתֵרוֹת.

לוֹ עֲלִי וְאִנִּי פּוֹרַע (תִּיקוּנֵי זַהר ל"ח, ב)
וּבְשַׁבַּת בְּגִין דְּלֹא תְהִיָּה כְּנוּעֵל דְּלַת
בְּפָנֵי לוֹוִין, דְּאֲתַמַּר בְּהוּ לוֹ
עֲלִי וְאִנִּי פּוֹרַע, אִיהִי פְּתִיחָא לְגַבְיֵיהוּ
דְּאִינּוּן נִשְׁמַתֵּין יְתֵרִין.

כל המוסיף מוסיפים לו
וּבְאֵלֶיךָ דְּלֹא מְלוּוִין לָהּ וְלֹא אוֹסִיפִין
לְשַׁבְּתוֹת וְלִימִים טוֹבִים, אִי־הִי
סְתִימָא לְהוּן, וּבְגִין דָּא כָּל הַמוֹסִיף
מוֹסִיפִין לִיה, וְדָא תּוֹסְפֵת נִשְׁמַתָּא
יְתִירָא, וְאִי־הִי תּוֹסְפֵת רִיחָא דְקָרוּשָׁה,
וְכָל הַגּוֹרֵעַ גּוֹרְעִין לִיה הֵהִיא נִשְׁמָה
יְתִירָה, וְאִשְׁתָּאֵר עָנִי, וְאִם הוּא חָכֵם
אִסְתַּלַּק מִנִּיה חֲכָמְתִּיה, וְאִם הוּא עֲשִׂיר
בְּמִזְנוּא אִסְתַּלַּק מִנִּיה, וְאִשְׁתָּאֵר עָנִי
יָבֵשׁ, כְּמָה דְאִיהוּ מְנַע מְלַעֲלֵילָא נִשְׁמַתָּא
יְתִירָה דְאִיהוּ נִשְׁמַת כָּל חִי, וְאִשְׁתָּאֵר
יוֹם הַשַּׁבָּת עָנִי וְשְׂכִינְתָּא יָבֵשָׁה, הֲכִי
אִתְּמַנַּע בְּרַכְאָן מִנִּיה, וְאִיהוּ מְדָה כְּנַגְד
מְדָה, וְכָל מֵאָן דְּאוֹסִיף בְּשַׁבָּת, אִזּוּ וּכְנַגְדָּה
זְרוּעִיָה תַצְמִיחַ (ישעיהו סא יא). אוֹף הֲכִי נִמְי
אִצְמִיחַ טוֹבָה דִּילִיה, וּמֵאָן זְרוּעִיָה
דְּשְׂכִינְתָּא לְעִילָא, אִינוּן נִשְׁמוֹת יְתִירוֹת
דְּזָרְעִין מִנִּיה, וְיַחְדוּן לִזְוִן לְיִשְׂרָאֵל לְתַתָּא
מִזְוִי כְּבוֹדָה.

וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשַּׁבָּעִי (ח"ג קמ"ה, א)
אָמַר לִיה, וְאִף כָּל אִינוּן דְּלִבְר, דְּכְתִיב,
(ישעיהו סו) וְהָיָה מְדִי חֲדָשׁ בְּחֲדָשׁוֹ
וּמְדִי שַׁבַּת בְּשַׁבְּתוֹ וּגו'. אִי אֵלִין אֲתִיין,
כָּל שְׁכָן צְדִיקִיא. מְדִי חֲדָשׁ בְּחֲדָשׁוֹ, לְמָה.
מְשׁוּם דְּמִתְעַטְרִי אֲבָהָתָא רְתִיכָא קְדִישָׁא.
וּמְדִי שַׁבַּת בְּשַׁבְּתוֹ, דְּמִתְעַטְר שְׂבִיעָאָה
דְּכָל אִינוּן שִׁיתָא יוֹמִין, דְּכְתִיב, (בראשית ב)
וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשַּׁבָּעִי וּגו'.

כל המוסיף מוסיפים לו
וּבְאֵלֶיךָ שְׁלֵא מְלוּוִים אוֹתָהּ וְלֹא מוֹסִיפִים
לְשַׁבְּתוֹת וְלִימִים טוֹבִים, הִיא סְתוּמָה
לָהֶם, וּמְשׁוּם זֶה כָּל הַמוֹסִיף מוֹסִיפִים לוּ,
וְזוֹ תּוֹסְפֵת נִשְׁמָה יְתִירָה, וְהִיא תּוֹסְפֵת שְׁל
רוּחַ קְדוּשָׁה, וְכָל הַגּוֹרֵעַ, גּוֹרְעִים לוֹ אוֹתָהּ
נִשְׁמָה יְתִירָה, וּנְשָׂאֵר עָנִי, וְאִם הוּא חָכֵם,
חֲכָמְתוֹ מְסַתְּלָקֵת מִמֶּנּוּ, וְאִם הוּא עֲשִׂיר
בְּמִמוֹן, מְסַתְּלַק מִמֶּנּוּ וּנְשָׂאֵר עָנִי יָבֵשׁ, כְּמוֹ
שֶׁהוּא מוֹנֵעַ מִלְּמַעְלָה נִשְׁמָה יְתִירָה, שֶׁהִיא
נִשְׁמַת כָּל חִי, וּנְשָׂאֵר יוֹם הַשַּׁבָּת עָנִי וְשְׂכִינָה
יָבֵשָׁה, כְּךָ נִמְנָעוֹת מִמֶּנּוּ בְּרַכּוֹת, וְהוּא מְדָה
כְּנַגְד מְדָה, וְכָל מִי שֶׁמוֹסִיף בְּשַׁבָּת, אִזּוּ וּכְנַגְדָּה
זְרוּעִיָה תַצְמִיחַ. אִף כְּךָ גַם אִצְמִיחַ הַטוֹבָה
שְׁלוֹ, וּמִי זְרוּעִיָה שְׁל שְׂכִינָה שְׁלִמְעֵלָה? אוֹתָן
נִשְׁמוֹת יְתִירוֹת שְׂזוֹרְעִים מִמֶּנּוּ, וְיִשְׁמַחוּ אֵת
יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה מִזְוִי כְּבוֹדָה.

וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשַּׁבָּעִי
אָמַר לוּ, וְאִף כָּל אוֹתָם שְׂבַחוּץ, שְׁכַתוּב
(ישעיהו סו) וְהָיָה מְדִי חֲדָשׁ בְּחֲדָשׁוֹ וּמְדִי
שַׁבַּת בְּשַׁבְּתוֹ וּגו'. אִם אֵלּוּ בְּאִים, כָּל שְׁכָן
הַצְּדִיקִים. מְדִי חֲדָשׁ בְּחֲדָשׁוֹ לְמָה? מְשׁוּם
שֶׁהָאֲבוֹת מִתְעַטְרִים מִרְכָּבָה קְדוּשָׁה. וּמְדִי
שַׁבַּת בְּשַׁבְּתוֹ, שְׁמִתְעַטְר שְׂבִיעִי שְׁל כָּל
אֵלּוּ שְׁשַׁת הַיָּמִים, שְׁכַתוּב (בראשית ב) וַיְבָרֶךְ
אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשַּׁבָּעִי וּגו'.

קדשת הרשב"י

וְאֵנְתָּ הוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׂבִיעָאָה
דְּשִׁיתָא, תְּהֵא מִתְעַטְר וּמִתְקַדָּשׁ
יְתִיר מִכָּלֵא. וְתַלְת עֲדוּנִין דְּמִשְׁתַּכְּחִין

קדשת הרשב"י

וְאֵתָה הוּא, רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׂבִיעִי שְׁל הַשְּׁשָׁה,
תְּהֵא מִתְעַטְר וּמִתְקַדָּשׁ יוֹתֵר מִהַכָּל.
וְשִׁלְשָׁה עֲדוּנִים שְׁנַמְצָאִים בְּשְׂבִיעִי עֲתִידִים

הַחֲבָרִים, אֵלּוּ הַצְּדִיקִים, לְהַתְעַדּוּ בַּגְּלָלָהּ
לְעוֹלָם הַבָּא. וְכַתוּב (ישעיה נח) וְקִרְאתָ לַשַּׁבָּת
עֲנֵג לְקְדוֹשׁ ה' מְכַבֵּד. מִי הוּא קְדוֹשׁ ה' זֶה
רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי שֶׁנִּקְרָא מְכַבֵּד בְּעוֹלָם
הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

מְסִירַת הַשַּׁבָּת לַעַם יִשְׂרָאֵל
פְּתַח רַבִּי יִצְחָק אַחֲרָיו וְאָמַר, וַיִּקְהַל מֹשֶׁה
אֶת כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. לָמָּה כָּנַס
אוֹתָם? כְּדֵי לְמַסֵּר לָהֶם אֶת הַשַּׁבָּת כַּמִּקְדָּם,
שֶׁהָרִי בְּרֵאשׁוֹנָה טָרַם שְׁעָשׂוֹ: יִשְׂרָאֵל אֶת
הַעֲגֹל, מָסַר לָהֶם אֶת הַשַּׁבָּת, וְזֶהוּ שְׁלֵא
שְׁמָרוּ אוֹתָם הָעָרֵב רַב. כִּינּוּ שְׁשִׁמְעוּ בֵּינֵי
וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אָמְרוּ: וְאָנּוּ נִמְנָע מִמָּנוּ
הַדָּבָר הַזֶּה?! מִיָּד - (שְׁמוֹת לב) וַיִּקְהַל הָעָם
עַל אֶהְרֹן וְגו', וְנִמְשְׁכוּ רַבִּים אַחֲרֵיהֶם.
אַחַר שְׁמִתוֹ אוֹתָם שְׁמִתוֹ, כָּנַס מֹשֶׁה אֶת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְבַדָּם, וְנָתַן לָהֶם שַׁבָּת כַּמִּקְדָּם.
זֶהוּ שְׁכַתוּב שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה וְגו'.

מִי הַחֹל מִתְבַּרְכִּים מֵהַשַּׁבָּת
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵיהֶם אִישׁ אֶל יוֹתֵר מִמָּנוּ עַד
בְּקָר. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּכָל יוֹם וַיִּתְבַּרְךָ
הָעוֹלָם מֵאוֹתוֹ יוֹם הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהָרִי כָּל שֵׁשֶׁת
הַיָּמִים מִתְבַּרְכִּים מִיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, וְכָל יוֹם
גוֹתֵן מֵאוֹתָהּ בְּרָכָה שְׁקִיבַל מֵאוֹתוֹ יוֹם שְׁלוֹ.

אִישׁ אֶל יוֹתֵר מִמָּנוּ עַד בְּקָר
וְעַל זֶה אָמַר מֹשֶׁה, אִישׁ אֶל יוֹתֵר מִמָּנוּ עַד
בְּקָר. מָה הַטַּעַם? כְּדֵי שְׁלֵא יִתֵּן וְלֹא יִלְוֶה
יוֹם זֶה לַחֲבֵרוֹ, אֶלָּא כָּל אֶחָד וְאֶחָד שׁוֹלֵט

בְּשִׁבְעֵהָ, וְמִינֵן חֲבָרִיָּא אֵלֵין צְדִיקָיָא
לְאַתְעַדְנָא בְּגִינְךָ לְעֵלְמָא דְאַתִּי. וְכַתִּיב
(ישעיה נח) וְקִרְאתָ לַשַּׁבָּת עֲנֵג לְקְדוֹשׁ יי
מְכַבֵּד. מֵאֵן הוּא קְדוֹשׁ יי. דָּא רַבִּי
שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, דְּאֶקְרִי מְכַבֵּד בְּעֵלְמָא
דִּין, וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי.

מְסִירַת הַשַּׁבָּת לַעַם יִשְׂרָאֵל (ח"ב ר"ג, א)
פְּתַח רַבִּי יִצְחָק אַבְתְּרִיָּה וְאָמַר, (שְׁמוֹת
לה) וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עַדְת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְגו'. אָמַאי כְּנִישׁ לוֹן. בְּגִין לְמַמְסַר
לוֹן שַׁבָּת כַּמִּלְקַדְמִין, דְּהָא בְּקַדְמִיתָא
עַד לֹא עָבְדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יַת עֲגָלָא, מָסַר
לוֹן אֶת הַשַּׁבָּת. וְדָא אִיהוּ דְלֹא נָטְרוּ
אִינוּן עָרֵב רַב. כִּינּוּ דְשִׁמְעוּ בֵּינֵי וּבֵין בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל, אָמְרוּ וְאָנּוּ מְלָה דָּא אֶתְמַנַּע
מִינֵן, מִיָּד (שְׁמוֹת לב) וַיִּקְהַל הָעָם עַל אֶהְרֹן
וְגו', וְאַתְמַשְׁכוּ סְגִיאִין אַבְתְּרִיָּהוּ. לְכַתֵּר
דְּמִיתוּ אִינוּן דְּמִיתוּ, כְּנִישׁ מֹשֶׁה לְבְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּלַחֲדוּדֵיהוּ, וְיֵהֵב לוֹן שַׁבָּת
כַּמִּלְקַדְמִין, דְּדָא הוּא דְכַתִּיב שֵׁשֶׁת יָמִים
תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה וְגו'.

מִי הַחֹל מִתְבַּרְכִּים מֵהַשַּׁבָּת (ח"ב ס"ג, ב)
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵיהֶם אִישׁ אֶל יוֹתֵר מִמָּנוּ
עַד בְּקָר. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּכָל
יוֹמָא וַיִּמָּא, מִתְבַּרְךָ עֵלְמָא מֵהָהוּא
יוֹמָא עֵלְאָה, דְּהָא כָּל שִׁיתָא יוֹמִין
מִתְבַּרְכָּאן מִיוֹמָא שְׁבִיעֵהָ. וְכָל יוֹמָא
יְהִיב מֵהָהוּא בְּרָכָה דְקָבִיל בְּהָהוּא יוֹמָא
דִּילֵיהּ.

אִישׁ אֶל יוֹתֵר מִמָּנוּ עַד בְּקָר
וְעַל דָּא מֹשֶׁה אָמַר, אִישׁ אֶל יוֹתֵר מִמָּנוּ
עַד בְּקָר. מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּלֹא
יְהִיב, וְלֹא יוֹזִיף יוֹמָא דָּא לַחֲבָרִיָּה, אֶלָּא
כָּל חַד וְחַד שְׁלִישׁ בְּלַחֲדוּדוֹ, בְּהָהוּא יוֹמָא

לְבַדּוֹ בְּאוֹתוֹ יוֹם שְׁלוֹ, שֶׁהָרִי לֹא שׁוֹלֵט יוֹם
בַּיּוֹם שֶׁל חֲבֵרוֹ.

משנים כִּף כָּל אוֹתָם (אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כָּל יוֹם יוֹם
מִתְבָּרָךְ מֵאוֹתוֹ יוֹם עֲלִינוּ, יוֹם הַשְּׂבִיעִי, וּמִתְבָּרָכִים כָּל שְׁשֶׁה
הַיָּמִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּפָנָי עֲצֻמוֹ, וְכָל יוֹם נוֹתֵן בַּיּוֹם שְׁלוֹ
מֵאוֹתָהּ בְּרָכָה שֶׁקָּבַל מֵאוֹתוֹ יוֹם עֲלִינוּ, וְעַל זֶה אָמַר מֹשֶׁה,
אִישׁ אֵל יוֹתֵר מִמֶּנּוּ עַד בְּקָר, שֶׁהָרִי לֹא שׁוֹלֵט יוֹם בַּיּוֹם שֶׁלֹּא
שְׁלוֹ, וְכָל אוֹתָם) חֲמִשָּׁה יָמִים שׁוֹלֵטִים בַּיָּמִים
שְׁלֵהֶם, וְנִמְצָא בּוֹ מֵה שֶׁקָּבַלוּ, וּבַיּוֹם הַשְּׂבִיעִי
נִמְצָא יוֹתֵר.

דִּילִיָּה. דְּהָא לָא שְׁלִיט יוֹמָא בְּיוֹמָא
דְּחֲבֵרִיָּה.

בְּגִינֵי כִּף, כָּל אֵינוֹן (נִ"א אָמַר רַבִּי יְהוּדָה כָּל יוֹמָא
יּוֹמָא מִתְבָּרָךְ מֵהוּא יוֹמָא עֲלָאָה יוֹמָא שְׂבִיעָאָה
וּמִתְבָּרְכוּ כָּל שְׂתֵיָא יוֹמִין כָּל חַד וְחַד בְּלַחֲדוּי וְכָל יוֹמָא יְהִיב
בְּיוֹמָא דִּילִיָּה מֵהוּא בְּרָכָה דְקָבִיל מֵהוּא יוֹמָא עֲלָאָה וְעַל
דָּא מֹשֶׁה אָמַר אִישׁ אֵל יוֹתֵר מִמֶּנּוּ עַד בְּקָר דְּהָא לָא שְׁלִיט
יוֹמָא בְּיוֹמָא דְלָאוּ דִּילִיָּה וְכָל אֵינוֹן) **חֲמִשָּׁא יוֹמִין**
שְׁלִיטִין בְּיוֹמֵיהוֹ, וְאַשְׁתַּכַּח בֵּיה, מַה
דְּקָבִילוּ, וְיוֹמָא שְׂתִיתָאָה אֲשַׁתַּכַּח בֵּיה
יְתִיר.

שמר שותפות

יהודי יקר!!!

בס"ד זכית להיות שתף במאמצי הגאולה
וללמוד זוהר הקדוש "יחד שבטי ישראל",
להגוי ידוע לך, שבשתי דקות לימוד זוהר ליום,
אתה בן עולם הבא, וזוכה להיות מרואי פני המלך!

**ברצוננו להגיע לכל יהודי ויהודי באשר הוא שם!
וזהו בגדר הצלת נפשות ממש! וכך משתבח הקב"ה בכל יום!**

בכמה שקלים ליום אתה נעשה שתף לרשב"י הקדוש,
וזכה לשמירה והגנה לך ולמשפחתך ובכל משלח ידך.
בא והטה שכם, למפעל הקדוש
שבלו לשם שמנים, לקרוב הגאולה ברחמים.

זכור המשיח בפתח!

וכל מי שיכנס בתוך תיבת ההצלה של הרשב"י, יזכה לסכת מגן!
ולא יחוש ולא יפחד מהאויבים, מהטילים, ומכל מיני פגעים.
הרנח כולו שקד,
מן לרשב"י ותקבל פי אלה,
בברכת אלה המגן,
מפעל הזוהר העולמי

אנא הושיטו ידיכם ומלאו את המופס המוצרף,
ושלחו בפקס: 02-9951300
לתרומות בכרטיס אשראי: 054-8433385
ניתן לשלוח בפקס הנ"ל, שמות לתפלה וישועה:
וכן אפשר להתפלל וללמוד זוהר הקדוש לעלו נשמות
תוכו למצוות ולחיים טובים!

המשך "שמחת הזוהר" מעמוד קעב

נהיית העשיר הכי הגדול בעולם במצוות, מולטי זיליונר

אתה יודע מה? גם אם לא שמעו לך, אבל אתה השתדלת לקבץ את המנין, גם תקבל את אותו שכר, ולא עוד, אלא שכל העוונות שלך ימחקו [כדברי המהרח"ו שער הגלגולים, הגר"א משלי, ואוהב ישראל פרשת קרח], נו! יש עוד מה לחשוב? האם תשב בחבוק ידים? הרי נהיית העשיר הכי הגדול בעולם במצוות, מולטי זיליונר!!! הרי אתה צריך לשיר ולרקד כל היום וכל הלילה כמו בשמחת בית השואבה שלא ישנו כל השבוע מרב שמחה (ספ"ה ט"ז נ"א ע"ב): תנו רבנן, מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו.

עקר נתינת התורה נתנה לאלו שלומדים את סודותיה

אמרו חז"ל, לא נתנה תורה אלא לאוכלי המון!!! (רש"י דברי הימים ב' לא ד) - ובזוהר הקדוש (פרשת בשלח ט"ז ע"ב), כתוב מה מיוחד באוכלי המון? שכאשר אכלו את המן היה מתברך במעים וקבלו אור רוחני וראו מה שלמעלה וזכו לחכמה עליונה. ועל זה נקראו "דור דעה", והם היו בני האמונה ולהם נתנה התורה להסתכל בה בפנימיותה ולדעת דרכיה. רואים מהזוהר הקדוש, שעקר נתינת התורה נתנה לאלו שלומדים את סודותיה.

צריך שיתעסקו ישראל ביינה של תורה

ובאור החיים הקדוש פרשת ויחי (ח ט"א), כתב, שכחו של הגואל העצום מלך המשיח הוא שצריך שיתעסקו ישראל ביינה של תורה, ובאור הדברים, שילמדו את פנימיות התורה שזה יינה של תורה (גם יז גימטריה "סוד").

בידינו הדבר להחיש את הגאולה ולזכות לקבל פני משיח צדקנו בקרוב ברחמים.

כולנו חפצי חיים!!! כולנו לומדים זוהר הקדוש!!!

הרי בודאי תתעורר ותקח את עצמך בידי, כי אין לך עציה טובה מזו, לזכות לחיים טובים ומאשרים, רק אל תשכח שצריך לכוון על הכל, ולבקש למענה אלוקים חיים, כלומר, שכל הטובות שאתה צריך זה לכבוד השכינה הקדושה, כדי שתוכל לעבוד את ה' בשמחה, ותתפלל למען כבוד שמים, לפדות את השכינה הקדושה, ולגאלה השלמה, ואז תקבל תפלתך ברצון ובאהבה. - כולנו לשעורי תורה!!! כולנו חפצי חיים!!! כולנו לומדים זוהר הקדוש!!!

צריך ללמוד ולא לתת מנוחה לקדוש ברוך הוא עד שיגאלנו

ויהי רצון שיערה השם עלינו רוח טהרה, ונזכה לטהר לבבנו לעבד ליוצרנו בכל חנונו ובכל נפשנו ובכל מאדנו, כמו שהרעיא מהימנא מצוה אותנו ללמוד זוהר הקדוש דוקא, שתורת הרשב"י מאיר עד סוף הדורות, וצריך ללמוד ולא לתת מנוחה לקדוש ברוך הוא עד שיגאלנו (זוהר פנחס ר"ט), עד שישלח לנו משיחנו ויקבץ נדחנו ויבנה בית תפארתנו במהרה בימינו אמן.

זֶהַר הַשַּׁבָּת

פֶּרֶק כ"ב

פְּרָשִׁיּוֹת

וַיְקַהֵל - פְּקוּדֵי - נִצְבִים - וַיֵּלֶךְ

קִדְשֵׁת הַשַּׁבָּת וְעוֹנֵשׁ מַחֲלֵיָהּ,

מִצְוֹת הַדְּלָקַת נֵרוֹת בְּכַנִּיסַת

הַשַּׁבָּת, סֵדֶר שְׁלֶחַן מְנוּחָה

וּמִטָּה

פרק כ"ב

מַעֲלַת מִכְבְּדֵי הַשַּׁבָּת קפג
 מַעֲלַת בִּשְׁת פְּנִים קפג
 אוֹי לוֹ לְמַחֲלֵל שַׁבָּת קפג
 נִרוֹת שַׁבָּת קפג
 סֵדֵר הַשְּׁלֶחַן הַמְּנוּרָה וְהַמָּטָה קפד

להזכירכם,

ישנה חלוקה נוספת לג' סעודות של שבת:

- שמונה פרקים [א-ח] לסעודה הראשונה: דפים כז-פד.
- שמונה פרקים [ט-טז] לסעודה השנייה: דפים פה-קמ.
- שמונה פרקים [יז-כד] לסעודה השלישית: דפים קמא-קצח.

מעלת מכבדי השבת (תקוני זהר ב', א)

וְעוֹד אֵלַי דְּאוֹקְרִין שְׁבִתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים, אֲתָמֵר עֲלֵיהוּ לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים, דְּעֵבְדִין עוֹבְדֵי דְבָנִין עִם שְׁבִת מְלֻכְתָּא, וְעִם קוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא דְאִיהוּ יוֹם הַשְּׁבִת, מֵאֵן דְּקִיִּים בִּיה (ישעיה נח יג) וְכַבְּדְתוּ מַעֲשׂוֹת דְּרִכִּיד, הַאי אִיהוּ (שמות כ יב) כְּבֹד אֶת אֲבִיד וְאֶת אֲמִיד וְגוֹמֵר.

מעלת מכבדי השבת

וְעוֹד, אֵלַי שְׁמוֹקִידִים שְׁבִתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים, עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים, שְׁעוֹשִׂים מַעֲשֵׂה שְׁל בָּנִים עִם שְׁבִת הַמְּלָכָה וְעִם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁהוּא יוֹם הַשְּׁבִת. מִי שְׁקִיִּים בּוּ וְכַבְּדְתוּ מַעֲשׂוֹת דְּרִכִּיךָ, זֶהוּ כְּבֹד אֶת אֲבִיד וְאֶת אֲמִיד וְגוֹ'.

מעלת בשת פנים (תקוני זהר ה', ב)

דְּרַגָּא תְּמִינָאָה בִּירְאָת יוֹ, לְמַהוּ לִיה בְּשֵׁת אַנְפִּין, מֵאֵן דְּאִית לִיה בְּשֵׁת אַנְפִּין דְּלֹא לְמַעְבַּד עֲבִירָה דְּאִתִּי לִידוּי בְּגִין דְּחִילוּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא, כְּאֵלוּ בִּיה אֲתַבְּרִי עֲלֵמָא, וְכַבְּדֵי דְאִ בְּרַאשֵׁי"ת יר"א בְּשֵׁת, הַרִי ירְאָה עִם בְּשֵׁת כְּלָא חַד, וְמֵאֵן דְּלִית בִּיה בְּשֵׁת אַנְפִּין אוֹקְמוּהוּ מְאִרִי מִתְּנִיתִין בּוּדְאִי שְׁלֹא עֲמִדוּ רַגְלֵי אֲבוֹתָיו עַל הַר סִינִי.

מעלת בשת פנים

דְּרַגָּה שְׁמִינִית בִּירְאָת ה' - לְהִיּוֹת לוֹ בְּשֵׁת פְּנִים. מִי שְׁיֵישׁ לוֹ בְּשֵׁת פְּנִים שְׁלֹא לַעֲשׂוֹת עֲבִירָה שְׁבָאָה לְיָדוּ בְּגַלְל ירְאָת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּאֵלוּ בּוּ נִבְרָא הָעוֹלָם, וּמִשׁוּם זֶה בְּרַאשֵׁי"ת יר"א בְּשֵׁת, הַרִי ירְאָה עִם בְּשֵׁת הַכֹּל אַחַד, וּמִי שְׁאִין לוֹ בְּשֵׁת פְּנִים, פְּרָשׁוּהוּ בְּעַלֵי הַמְּשֻׁנָּה, בּוּדְאִי שְׁלֹא עֲמִדוּ רַגְלֵי אֲבוֹתָיו עַל הַר סִינִי.

אוי לו למחלל שבת

וְהַפּוֹךְ בְּשֵׁת וְתַשְׁבַּח שְׁבִת, וְהִינּוּ בְּרַאשִׁית יר"א שְׁבִת, דְּלֹא תַחֲלַל לִיה בְּפִרְהֶסְיָא, כְּכַר נֶשׁ דְּלֹא בִּיה בְּשֵׁת אַנְפִּין, וְוִי לִיה מֵאֵן דְּמַחֲלַל שְׁבִת מְלֻכְתָּא דְאִיהִי קִדְשׁ לְמַעְבַּד לִיה חוּל, דְּאוֹקְמוּהוּ מְאִרִי מִתְּנִיתִין, כֹּל הַמְּשַׁתְּמֵשׁ בְּתַגָּא חֲלָף, זֶה הַמְּשַׁתְּמֵשׁ בְּמִי שְׁשׁוּנָה הַלְכוֹת, כֹּל שְׁכֹן בְּשֵׁת מְלֻכְתָּא.

אוי לו למחלל שבת

וְהַפּוֹךְ בְּשֵׁת וְתַמְצָא שְׁבִת, וְהִינּוּ בְּרַאשִׁית יר"א שְׁבִת, שְׁלֹא תַחֲלַל אוֹתָהּ בְּפִרְהֶסְיָא, כְּכֹן אָדָם שְׁאִין לוֹ בְּשֵׁת פְּנִים. אוֹי לוֹ לְמִי שְׁמַחֲלַל שְׁבִת הַמְּלָכָה, שְׁהִיא קִדְשׁ, לַעֲשׂוֹת אוֹתָהּ חוּל, שְׁבַאֲרוּהוּ בְּעַלֵי הַמְּשֻׁנָּה, כֹּל הַמְּשַׁתְּמֵשׁ בְּכַתֵּר חֲלָף, זֶה הַמְּשַׁתְּמֵשׁ בְּמִי שְׁשׁוּנָה הַלְכוֹת, כֹּל שְׁכֹן בְּשֵׁת הַמְּלָכָה.

נרות שבת (תיקוני זהר ט"ו, ב)

וְצִרִיד אֲתַתָּא לְתַקְנָא שְׁרַגָּא בְּלִיל שְׁבִת לִימִינָא, וְאֲתַחֲשִׁיב לָהּ כְּאֵלוּ תַקְנָה מְנַרְתָּא כְּדָרוּם, וּפְתוּרָא כְּצָפוֹן, וְעֲלֵיהוּ אֲתָמֵר הַרְּצָה לְהַחֲכִים יְדָרִים,

נרות שבת

וְצִרִיכָהּ הָאִשָּׁה לְתַקְנָן גַּר בְּלִיל שְׁבִת לִימִין, וְנַחֲשֵׁב לָהּ כְּאֵלוּ תַקְנָה מְנוּרָה בְּדָרוּם וְשְׁלַחֵן בְּצָפוֹן, וְעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר הַרְּצָה לְהַחֲכִים יְדָרִים, הַרְּצָה לְהַעֲשִׂיר צָפוֹן, וְהוּן שְׁכִינָה

עליונה ותחתונה, השכינה העליונה מנוחה לדרום, צריף לתקנה, משום ששם חכמה, ומשום זה הרוצה להחכים ידרים.

סדור השלחן המנוחה והמטה

ובאותו בית שמוצאים דירה זו מתקנת בסדור הזה, מנוחה בדרום ושלחן בצפון, ומטה בין צפון לדרום, אומרים המלאכים הללו שיורדים עם השכינה, שהיא הנשמה היתרה, אין זה מקום הדיוט של עם הארץ, אלא הן מקום של רצון בו מלפני יהו"ה.

השלחן צריף לתקנו לצפון, והשלחן היא שכינה התחתונה, שנאמר בה כל כבודיה בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה. מה זה זהב? זו גבורה, שנאמר בה מצפון זהב יאתה. ממשבצות זהב, שני עמודי אמת. מטה למערב בין צפון לדרום, לתקנה אל העמוד האמצעי, שנאמר בו בני בכרי ישראל, ובבית שלא מתקנים התקונים הללו בליל שבת, האורחים אומרים, זו לא דירה של ישראל, שנאמר בה ושמו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדרתם, לדרתם כתוב חסר, מלשון דירה, וכל התקונים הללו צריף לתקן בליל שבת, שהיא ממש אות ברית מילה.

הרוצה להעשיר יצפון, ואינון שכינתא עלאה ותתאה, שכינתא עלאה מנרתא לדרום, צריכא לאתקנא לה, בגין דתמן חכמה, ובגין דא הרוצה להחכים ידרים.

סדור השלחן המנוחה והמטה

ובההוא ביתא דאשכחין דירה דא מתקנא בהאי סדורא, מנרתא בדרום ושלחן בצפון ומטה בין צפון לדרום, אמרין אליו מלאכין דקא נחתין עם שכינתא דאיהי נשמה יתירה, לית דין אתר הדיוט דעם הארץ, אלהין אתר דרעוא ביה מן קדם יהו"ה.

פתורא צריכא לתקנא לה לגבי צפון, ופתורא איהי שכינתא תתאה, דאתמר בה (תהלים מה ד) כל כבודיה בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה, מאי זהב דא גבורה, דאתמר בה (איוב לו כב) מצפון זהב יאתה, ממשבצות זהב תרי סמכי קשוט, מטה למערב בין צפון לדרום, לתקנא ליה לגבי עמודא דאמצעיתא, דאתמר ביה (שמות ד כב) בני בכורי ישראל, ובביתא דלאו אינון מתקנין אליו תקונין בליל שבת, אושפיון אמרין לאו איהי דא דירה דישאל, דאתמר בה (שם לא טו) ושמו בני ישראל את השבת, לעשות את השבת, לדרתם, לדרתם כתיב חסר, מלשון דירה, וכל אליו תקונין צריכין לתקנא בליל שבת דאיהי ממש אות ברית מילה.

זֶהַר הַשַּׁבָּת

פְּרָק כ"ג

פְּרָשִׁיּוֹת

וַיִּקְרָא - הַאֲזִינוּ

יְצֵאת הַשַּׁבָּת,

וְהַבְּדֵלָה בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת

פרק כ"ג

צאת השבת.....קפז
 העולם צריך להשמר מרוחות בצאת השבת...קפז
 עכוב בצאת השבת.....קפח
 הבדל ה.....קפח

להזכירכם,

ישנה חלוקה נוספת לג' סעודות של שבת:

- שמונה פרקים [א-ח] לסעודה הראשונה: זפים כז-פז.
- שמונה פרקים [ט-זט] לסעודה השנייה: זפים פה-קמ.
- שמונה פרקים [י"ז-כז] לסעודה השלישית: זפים קמא-קצח.

צאת השבת (ח"א י, ב)

בִּיּוֹן דְּנִפְק שְׁבֵתָא, כְּמַה חֵיילין ומשרין
פְּרָחין ומשטטין בְּעֵלְמָא, וְעַל דָּא
אַתְקֵן שִׁיר שֶׁל פְּגָעִים דְּלֹא יִשְׁלֹטוּן עַל
עַמָּא קְדִישָׁא. לֹאן אַתְר מְשֻׁטְטִי בְּהֵוּא
לִילְיָא. כַּד נִפְקִי בְּבֵהִילוֹ וְחֻשְׁבִּין
לְשִׁלְטָאָה בְּעֵלְמָא עַל עַמָּא קְדִישָׁא
וְחֵמָאן לֹון בְּצִלוֹתָא וְאַמְרִין שִׁירְתָּא דָּא,
וּבְשִׁירוֹתָא מְבַדְּלִי בְּצִלוֹתָא וּמְבַדְּלִי עַל
הַכּוֹס, פְּרָחִי מִתְמָן וְאַזְלִי מְשֻׁטְטִי וּמְטָאן
לְגוֹ מַדְבְּרָא. רַחֲמֵנָא לְשִׁיזְבֹן מִנִּיּהוּ
וּמִסְטָרֵן בִּישָׂא.

צאת השבת
בִּיּוֹן שְׁיִצְאָה הַשְּׁבֵת, כְּמַה צְבָאוֹת וּמַחְנוֹת
פּוֹרְחִים וּמְשׁוֹטְטִים בְּעוֹלָם, וְעַל כֵּן תִּקְוֹן
שִׁיר שֶׁל פְּגָעִים שֶׁלֹּא יִשְׁלֹטוּ עַל הָעָם
הַקְּדוֹשׁ. לְאַיְזָה מְקוֹם מְשׁוֹטְטִים בְּלִילְיָה
הַהוּא? כְּשִׁיּוֹצְאִים בְּחַפְזוֹן וְחוֹשְׁבִים
לְשַׁלֵּט בְּעוֹלָם עַל הָעָם הַקְּדוֹשׁ, וְרוֹאִים
אוֹתָם בַּתְּפִלָּה וְאוֹמְרִים אֵת הַשִּׁירָה הַזֹּאת,
וּבְרֵאשִׁית מְבַדְּלִים בַּתְּפִלָּה וּמְבַדְּלִים עַל
הַכּוֹס, פּוֹרְחִים מִשָּׁם וְהוֹלְכִים וּמְשׁוֹטְטִים
וּמְגִיעִים לְתוֹךְ הַמַּדְבָּר. הַרְחֵמֵן וְצִילֵנוּ מִמֶּה
וּמִהֲצַדִּידִים הָרָעִים.

העולם צריך להשמר מרוחות בצאת השבת

(ח"א מ"ח, א)

בְּתֵר דְּאַתְבְּרִיאָו רִוְחִין (ד"א ל"ג אשפרו)
אַשְׁתָּאָרוּ אֲנָן רִוְחִין בְּתֵר רַחֲיִיא
דְּנוֹקְבָא דְּתֵהוּמָא רַבָּא לִילְיָא דְּשֵׁבֵתָא
וְיוֹמָא דְּשֵׁבֵתָא, בִּיּוֹן דְּנִפְק קְדוּשָׁתָא
דְּיוֹמָא וְלֹא אֲשַׁתְּלִימוּ, נִפְקוּ לְעֵלְמָא
וְשֻׁטָּאן לְכָל סְטָרִין, וּבְעֵיָא עֵלְמָא
לְאַתְנַטְרָא מִנִּיּהוּ. דְּהָא כְּדִין כָּל סְטָר
שְׁמָאֵלָא אַתְעַר, וְאַשָׁא דְּגִיהֶנֶם מְלֵהָטָא,
וְכָל אֲנָן דְּבַסְטֵר שְׁמָאֵלָא אֲזִילִין וְשֻׁטָּאן
בְּעֵלְמָא. וּבְעָאן לְאַתְלַבְּשָׁא בְּגוֹפָא וְלֹא
יְכַלִּין. כְּדִין בְּעֵינָא לְאַסְתְּמָרָא מִנִּיּהוּ,
וְאַתְקִינוּ שִׁיר דְּפְגָעִים בְּכָל שַׁעְתָּא
דְּדַחִילוֹ דְּלֵהוֹן שְׂרִיא בְּעֵלְמָא.

העולם צריך להשמר מרוחות בצאת השבת

אַתְר שְׁנַבְּרָאוּ רוּחוֹת [ד"א נְטִמְנָן], נְשַׁאָרוּ
אוֹתָם רוּחוֹת אַתְר הָרַחֲיִים שֶׁל נֶקֶב תְּהוֹם
רַבָּה לַיַּל הַשְּׁבֵת וְיוֹם הַשְּׁבֵת. בִּיּוֹן שְׁיִצְאָה
קְדֻשַׁת הַיּוֹם וְלֹא הִשְׁלַמוּ, יִצְאוּ לְעוֹלָם
וּמְשׁוֹטְטִים לְכָל הַרוּחוֹת, וְצָרִיךְ הָעוֹלָם
לְהִשְׁמַר מִמֶּה, שְׁהֲרִי אֲזַ מִתְעוֹרֵר כָּל צַד
שְׁמָאֵל, וְאַשׁ הַגִּיהֶנֶם לוֹהֵטָה, וְכָל אוֹתָם
שְׁבַצְד שְׁמָאֵל הוֹלְכִים וּמְשׁוֹטְטִים בְּעוֹלָם.
וְרוֹצִים לְהַתְּלַבֵּשׁ בְּגוֹף וְלֹא יְכוּלִים, וְאַז
צָרִיכִים לְהִשְׁמַר מִמֶּה, וְהַתְּקִינוּ שִׁיר שֶׁל
פְּגָעִים בְּכָל שַׁעָה שֶׁפָּחַד שֶׁלָּהֶם שְׂרוּי
בְּעוֹלָם.

(ח"ב ל"א, א)

וְעַל דָּא תִּנְיָנָן, חֵיבִין דְּגִיהֶנֶם, בְּשַׁעְתָּא
דְּעָאל שְׁבֵתָא, בְּלֵהוּ נִיּוּחִין, וְאִית
לְהוּ (ס"א ח"ב) חִידוֹ, וְנִיּוּחָא בְּשֵׁבֵתָא. בִּיּוֹן
דְּנִפְקִי שְׁבֵתָא, אִית לֹן לְאַתְעָרָא חִידוֹ
עֵלְאָה עֵלְנָא, דְּנִשְׁתַּזִּיב מֵהֵוּא עוֹנֵשָׁא

וְעַל זֶה שְׁנִינָן, רִשְׁעֵי הַגִּיהֶנֶם, בְּשַׁעָה
שְׁנַכְנַסְתָּ שְׁבֵתָא, כְּלָם נַחֲיִים, וְיֵשׁ לָהֶם (ח"ב)
שְׁמֻחָה וּמְנוּחָה בְּשֵׁבֵתָא. וְכִיּוֹן שְׁיִוְצָאתָ שְׁבֵתָא,
יֵשׁ לָנוּ לְעוֹרֵר שְׁמֻחָה עֵלְיוּנָה עֵלְיָנוּ כְּדִי
שְׁנַצְצַל מֵאוֹתוֹ הָעֲנָשׁ שֶׁל הָרִשְׁעִים שְׁנַדוּנִים

מאותה שעה והלאה, ויש לנו להתעורר ולומר, (תהלים ז) ויהי נעם ה' אלהינו עלינו. זהו נעם עליון, (חרות) שמחת הכל. ועל זה, דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום.

עפ"י בצאת השבת

בשיוצאת שבת, צריכים ישראל שלמטה להתעכב, שהרי הוא יום גדול עליון, (צ"ד) להתעכב עליו) וביום הזה שורה עליו אורח גדול ונכבד, ומשום כך צריך להתעכב, להראות שלא דוחקים באורח הקדוש. א"ז פותחים ישראל ואומרים, (תהלים עח) והוא רחום וכפר עון וגו'. שתקונו יפה הוא בפליה הזה, כיון שהדין חוזר למקומו - מה שלא ראוי כשנכנסת שבת, כשהדין מסתלק ולא נמצא.

בשעה שפותחים ישראל "ויהי נעם" וסדר הקדשה, כל אותם רשעי הגיהנם פותחים ואומרים: **אשריכם ישראל, העם הקדוש. אשריכם הצדיקים השומרים את מצוות התורה. אוי לרשעים שלא זכו לשמור תורה.** א"ז דומ"ה מקדים, ומתעורר כרוז ואומר: (ש"ס) ישוּבו רשעים לשאול כל גוים שכחי אלהים. וכל קבוצות הרעות הללו טורדות אותם בגיהנם, ואין מי שמרחם עליהם. **אשריהם כל שומרי השבת בעולם הזה, ומענגים את אותו הענג ששורה מלמעלה, כפי שאמרנו.**

הבדלה

הבדלה במוצאי שבת בין אותם ששולטים בימי החל לשבת. וכשיוצאת השבת, עולה מגיהנם צד אחד מעין הרעה [ס"א

דחיקיא, דאתדנו מההיא שעתא ולהלאה. ואית לן לאתערא ולימא, (תהלים ז) ויהי נעם יי' אלהינו עלינו. דא הוא נעם עלאה, (סירי) חידו דכלא. ועל דא, דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום.

עפ"י בצאת השבת (ח"ב ר"ז, א)

כד נפק שבתא, צריכין ישראל דלתתא, לאעכבא, דהא יומא רבא עלאה איהו. (אצטריד לאתעכבא עליה) ובהאי יומא, אושפיזא רבא ויקירא, קא שריא עליה, בגין כד בעי לאתעכבא, לאתחזא דלא דחקין באושפיזא קדישא. כדן פתחי ישראל ואמרי, (תהלים עח) והוא רחום וכפר עון וגו', דתקונא שפירא איהו בהאי ליליא, כיון דדינא אתהדר לאתריה, מה דלא אתחזי כד עייל שבתא, דדינא אסתלק, ולא אשתכח.

בשעתא דפתחי ישראל ויהי נעם, וקדושתא דסדרא, כל אינון חייבין דגיהנם, פתחין ואמרי, זכאין אתון ישראל עמא קדישא, זכאין אתון צדיקיא, דנטרי פקודי אורייתא. ווי לון לחייבא, דלא זכו למיטר אורייתא, כדן דומ"ה קדים, וכרוזא אתער ואמר, (תהלים ט) ישוּבו רשעים לשאול כל גוים שכחי אלהים. וכל אלין חבילי טהירין, טרדין לון בגיהנם, ולית מאן דמרחם עליהון. זכאין אינון כל נטרי שבתא בהאי עלמא, וקא מענגי להווא ענג דשריא מלעילא, כדקאמרן.

הבדלה (ח"א י"ז, א)

הבדלה במוצאי שבת בין אנן דשליטין ביומי חול לשבת. וכד נפיק שבת סלקא מגיהנם חד סטרא מעינא

משחית ממנה רע] שרופה לשלט בשעה שישאל אומרים (תהלים צ) ומעשה דינו כוננה עלינו, ויצא מאותה דרגה שנקראת שמאל [שאל], ורופה להתערב בצרע של ישראל ולשלט על ישראל.

וישראל עושים מעשה בהדס וזין ואומרים הבדלה, ונפרד מהם, ומך אותו צד ונכנס למקומו בשאל, במקום שקרח ועדתו שם, שכתוב (במדבר יט) וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה. והם לא יורדים לשם עד שעושים ישראל הבדלה מהם, שכתוב (שם) הבדלו מתוך העדה וגו'.

ולעולם הבדלה היא בשני, שהוא שמאל בראשית ורגז שמעורר השמאל במחלקת, עדין שלא שוכך במנוחה, ונברא בו גיהנם. אז נבראו כל אותם מלאכים שמקטרגים לרבונם למעלה, ואכלה אותם האש ונשרפו, וכו' כל שאר אלה שמתבטלים, ואין להם קיום ונאכלו באש. כמו זה קרח למטה, והכל כמו זה.

אחר שיוצאת שבת, צריך אדם להבדיל בין קדש לחל. למה? שהרי נתנה רשות לממנים שלמטה לשלט על העולם, ובכל מעשי העולם להראות יחוד במקום קדוש, בקדשה עליונה, ולהפריד למטה מיחוד העליון, ולברך על מאורי האש.

בישא (ס"א טס"דא ממנא בישא) דבעא לשלמאה בשעתא דאמרין ישראל (תהלים צ) ומעשה דינו כוננה עלינו ונפיק מההוא דרגא דאקרי שמאלא (ר"א שאולה) ובעי לאתערבא בזרעא דישאל ולשלמאה עלייהו ישראל.

וישראל עבדי עובדא בהדס ובזין ואמרי הבדלה, ואתפרש מניהו, ומאידהו סטרא ועאל לדוכתיה בשאל אתר דקרח וסיעתיה תמן דכתיב, (במדבר יט) וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה. ואנון לא נחתי תמן עד דעבדי ישראל הבדלה מנהון דכתיב, (במדבר יט) הבדלו מתוך העדה וגו'.

ולעולם הבדלה בשני דאיהו שמאלא בשירותא ותוקפא ורוגזא דאתער שמאלא במחלוקת עד לא שכיד בנייהא ואתברי ביה גיהנם. כדון אתבריו כל אנון מלאכים דקטרגי למאריהון לעילא ואכיל לון נורא ואתוקדו. וכן כל שאר אנון דמתבטלי ולית לון קיומא ואתאכלו בנורא. כגוונא דא קרח לתתא. וכלא כגוונא דא.

(ח"ב ר"ז, ג)

לבתר דנפיק שבתא, בעי בר נש לאפרשא, בין קדש לחול. אמאי דהא אתיהיב רשו לממן דלתתא לשלמאה על עלמא, ובכל עובדין דעלמא, לאחואה יחודא, באתר קדישא, בקדושה עלאה, ולאפרשא לתתא מיחודא עלאה, ולברכא על נהורא דאשא.

מִשׁוּם שֶׁכָּל הָאֲשִׁים הָאֲחֵרִים נִטְמְנוּ וְנִגְנְזוּ בְּיוֹם הַשֶּׁבֶת, פָּרַט לֹאֵשׁ אַחַת שֶׁל קִדְשָׁה עֲלִיּוֹנָה שְׁנִגְלָתָה וְנִכְלָלָה בְּקִדְשַׁת הַשֶּׁבֶת. וְכִשְׁהָאֵשׁ הַזֹּאת מִתְגַּלָּה, כָּל יְתֵר הָאֲשׁוֹת נִטְמְנוֹת וְנִגְנְזוֹת לְפָנֶיהָ. וְהָאֵשׁ הַזֹּאת הִיא שֶׁל עֲקֵדַת יִצְחָק, שְׁלוֹהֶטֶת עַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ. מִשׁוּם כִּף צָרִיף לְבָרֶךְ עַל מְאוּרֵי הָאֵשׁ. וְהָאֵשׁ הַזֹּאת לֹא צָרִיכָה אֵשׁ שֶׁל חַל, אֶלָּא אֵשׁ שֶׁל שֶׁבֶת, וְהָאֵשׁ הַזֹּאת הִיא אֵשׁ שְׁיֹצֵאת מֵאוֹתָהּ הָאֵשׁ שֶׁלְמַעֲלָה.

זֹוֹהִי אֵשׁ שְׁסוֹבֶלֶת אֵשׁ. וְכִינּוֹן שֶׁהָאֵשׁ הַזֹּאת שְׁיֹצֵאת מֵהָאֵשׁ שֶׁלְמַעֲלָה מִתְבָּרַכֶת בְּבִרְכַּת הָאוֹר, אֲזַכְּרֶךָ כָּל שְׁאָר הָאֲשׁוֹת הָאֲחֵרוֹת יוֹצֵאתוֹת וְנִתְמַנּוֹת בְּמִקּוֹמָן, וְנִתְנַתֵּן לָהֶן רְשׁוֹת לְהֵאֲרִי.

בְּגִין דְּכָל אֲשֵׁין אַחֲרֵינוּן, אַתְּמַמְרוּ וְאַתְּגִנְיִזוּ בְּיוֹמָא דְשִׁבְתָּא, בְּרֵ אֲשָׁא חַד דְקְרוּשָׁה עֲלָאָה, דְאַתְּגִלְיָא וְאַתְּכְלִילָא בְּקְדוּשָׁא דְשִׁבְתָּא. וְכַד הִיא אֲשָׁא אַתְּגִלְיָא, כָּל אֲשֵׁין אַחֲרֵינוּן אַתְּמַמְרוּ, וְאַתְּגִנְיִזוּ קַמִּיהָ. וְהִיא אֲשָׁא, אִיהִי דְעֻקִּידָה דְיִצְחָק, דְאַתְּלֶהטָא עַל גְּבֵי מִדְבָּחָא. בְּגִין כִּד, בְּעֵי לְבָרְכָא עַל נְהוּרָא דְאֲשָׁא. וְהִיא אֲשָׁא, לֹא כְעֵי אֲשָׁא דְחוּל, אֶלָּא אֲשָׁא דְשִׁבְתָּא, וְהִיא אֲשָׁא, אִיהוּ אֲשָׁא דְנִפְיָק מֵהוּוּ אֲשָׁא דְלַעִילָא.

וְדָא אִיהוּ אֲשָׁא דְסְבִיל אֲשָׁא. וְכִינּוֹן דְהִיא אֲשָׁא דְנִפְיָק מֵאֲשָׁא דְלַעִילָא אַתְּבָרְכָא בְּכִרְכָּה דְנְהוּרָא, כְּדִין כָּל שְׁאָר אֲשֵׁין אַחֲרֵינוּן נִפְקִין, וְאַתְּמַנּוּן בְּדוּכְתֵיהוֹן, וְאַתְיִיהִיב לֹון רְשׁוֹתָא לְאַנְהָרָא.

מִשְׁבַּת זֶהַר
הַמְּשִׁבָּת
0772-690049

נִדְוֹל לְכִישׁ 24/6
דְּוִינִי לְכִישׁ 054-8436784
קִלְקֵי 02-9951300

הִינֵךְ מְעוּנֵינוּן לְהַקְדִישׁ

דְּקָה בְּיוֹם?

לְקָרָא זֶהַר הַקְּדוּשׁ

הַהוֹדְעָה הַזֹּאת נִקְטָבָה בְּשִׁבְלֶךְ!!!

כִּאֵן נִימְנוּ לְהַשִּׁיג בְּחִינָם סְפָרֵי זֶהַר לְכָל הַמְּעוּנֵינוּן לְהַקְדִישׁ דְּקָה בְּיוֹם לְקָרָא זֶהַר הַקְּדוּשׁ, כָּל יוֹם אַתָּה לּוֹמֵד זֶהַר וּמְקַרֵּב אֶת הַגְּאוּלָּה בְּרַחֲמִים (זֶהַר דָּף קכ"ד).

כְּשִׁיבֹא מְשִׁיחַ יֹאמֵר עֲלֵינוּ:
"בְּזִכְרוֹתְךָ הִגַּעְתִּי!
לֵךְ יֵשׁ חֵלֶק בְּגְאוּלַּת הָעָסוּי."

בֵּית שִׁמְשׁ: 0548-436784, יְרוּשָׁלַיִם: 02-6255789
בֵּת יוֹם: 03-6304523, 052-9077914, 054-2214449
בְּמִרְכָּז: 09-8323442, בְּצַפּוֹן: 054-9788564, בְּדִרְוֹם: 08-6108608

זֶהַר הַשַּׁבָּת

פְּרָק כ"ד

פְּרָשִׁיּוֹת

צו - וְזוֹאת הַבְּרָכָה

סֵדֵר הַהַבְדָּלָה בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת

פֶּרֶק כ"ד

הַבְּרָכָה עַל הָאֵשׁ..... קצג
 כְּפֹיף הָאֶצְבָּעוֹת לְפָנֵי הָאֵשׁ..... קצג
 בּוֹרֵא מְאוּרֵי הָאֵשׁ..... קצג
 הָאֶצְבָּעוֹת..... קצד
 בְּשָׂמִים..... קצה
 הַרִיחַ הוּא קִיָּם הַנֶּפֶשׁ..... קצו
 תּוֹרַת הַזֶּהַר בְּלִשׁוֹן הַקֶּדֶשׁ..... קצז
 הַזֶּהַר זֶהַר מְכַרִּיז וְאוֹמֵר..... קצח

לְהַזְכִּירְכֶם,

יִשְׁנֶה חֲלוּקָה נּוֹסֶפֶת לְג' סְעוּדוֹת שֶׁל שֶׁבֶת:

- ◉ שְׁמוֹנֶה פְּרָקִים [א-ח] לְסְעוּדָה הָרִאשׁוֹנָה: זְפִים כז-פז.
- ◉ שְׁמוֹנֶה פְּרָקִים [ט-טז] לְסְעוּדָה הַשְּׁנִיָּה: זְפִים פה-קמ.
- ◉ שְׁמוֹנֶה פְּרָקִים [י"ז-כד] לְסְעוּדָה הַשְּׁלִישִׁית: זְפִים קמא-קצח.

הברכה על האש

בההיא שעמא דקא מברכין על אשא, אודמנן ארבע רתיכין, ארבע משריין לתתא, לאנהרא מההוא אשא מברכא, ואינון אקרון מאורי האש. בגין כך, בעינן לאכפויא ארבע אצבעאן דידיא דימינא, ולאנהרא לון מגו ההוא נהורא דשרגא דמתברכא.

הברכה על האש

באותה שעה שמברכים על האש, מודמנות ארבע מרפבות, ארבע מחנות למטה, להאיר מאותה אש מברכת, והם נקראים מאורי האש. משום כך צריך לכפף ארבע אצבעות של יד ימין, ולהאיר להם מתוך אותו אור הבר שמתברך.

כפוף האצבעות לפני האש

ואינון אצבעאן, רמו לאינון מאורי האש, דנהירי ושלטי מההוא נהורא דשרגא דמתברכא. ובגין דאינון דרגין לתתא, כד אחזי בר נש אצבעאן קמי ההוא נהורא דשרגא, בעי לאכפויא לון קמיה, בגין דההוא נהורא שלטא עליהו, ואינון נהרין מניה.

כפוף האצבעות לפני האש

ואותן אצבעות רמז לאותם מאורי האש שמאירים ושולטים מאותו האור של הבר שמתברך. ומשום שהן דרגות שלמטה, כשפראה אדם האצבעות לפני אותו אור הבר, צריך לכפפם לפניו, משום שאותו אור שולט עליהם, והם מאירים ממנו.

בשאר ברכאן בעינן לזקפא לון לאצבעאן, בגין לאחזאה קדשה עלאה, דדרגין עלאין, דשלטין על כלא, דשמא קדישא אתעטר בהו ואתקדש בהו, ואתברכן בלהו דרגין כחדא, ונהרין מגו בוצינא עלאה דכלא, ובגין כך בעינן לזקפא לון לעילא. והכא בעינן לאכפויא אצבעאן קמי שרגא, בגין לאחזאה דרגין דלתתא, דנהרין מגו בוצינא דלעילא, ומהכא שלטין ונהרין מנה, ואינון מאורי האש.

בשאר הברכות צריך לזקף את האצבעות כדי להראות קדשה עליונה של הדרגות העליונות ששולטות על הכל, שהשם הקדוש התעטר בהו והתקדש בהו, וכל הדרגות מתברכות כאחד, ומאירים מתוך המנורה העליונה של הכל, ומשום כך צריכים לזקפם למעלה. וכאן צריך לכופף את האצבעות לפני הבר כדי להראות את הדרגות שלמטה שמאירים מתוך המאור העליון, ומכאן שולטים ומאירים ממנה, והם מאורי האש.

בורא מאורי האש

בכל יומא אנו מברכין מאורי אור, דאינון נהרין עלאין, דקיימן בההוא אור קדמאה, ואתברכן בלהו דרגין, ונהרין בלהו כחדא, מגו בוצינא

בורא מאורי האש

בכל יום אנו מברכים מאורי אור, שהם אורות עליונים שעומדים באותו אור ראשון, וכל הדרגות מתברכות ומאירות בלן פאחת מתוך המאור העליון, ואלה

נְקַרְאִים מְאוּרֵי הָאֵשׁ. וּמְשׁוּם הַסּוּד הַזֶּה מְבָרְכִים בּוֹרָא מְאוּרֵי הָאֵשׁ. וְאִם תֵּאמַר, לָמָּה בּוֹרָא, וְלֹא אוֹמְרִים מְאוּרֵי הָאֵשׁ, הוֹאִיל וּמְאוּרִים מְאוּתָהּ הָאֵשׁ, מְאוּתָהּ מְנוּרָה מְבָרְכֶת? אֲלָא, כִּיּוֹן שְׁנִכְנַסְתָּ שְׁבֶת, כָּל אוֹתוֹ הַדְּרָגוֹת שְׁלִמְטָה וְכָל אוֹתָם שְׁמְאוּרִים וְשׁוֹלְטִים, כְּלָם נִכְנַסִּים וְנִכְלָלִים בְּנֵר הַזֶּה, וְנִטְמָנִים וְנִגְנָזִים וְנִשְׁמָרִים בּוֹ וְלֹא נִרְאִים בּוֹ, אֲלָא רַק אוֹתָהּ נִקְדָּה לְבִדְדָה, וְכָלֵם נִטְמָנוּ בְּתוֹכָהּ בְּכָל יוֹם הַשְּׁבֶת.

כִּיּוֹן שְׁיֻצְאוֹת הַשְּׁבֶת, הוּא מוֹצִיא אוֹתָם כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּאִלוֹ נִבְרְאוּ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, וְכָלֵם יֵצְאוּ וְנִבְרְאוּ כְּמַקְדָּם וְהִתְמַנּוּ עַל מְקוֹמָם לְשִׁלְטַן, וְאִז הֵנֵר הַזֶּה מִתְבָּרַךְ, וְנִכְנְעִים לְפָנָיו לְהֵאִיר. כִּיּוֹן שְׁמְאוּרִים, אִז הֵם מִתְמַנְּנִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד עַל מְקוֹמוֹ.

כְּמוֹ זֶה אוֹתוֹ דְּרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת שְׁנִקְרְאוֹת מְאוּרֵי אוֹר, שׁוֹלְטוֹת בְּיוֹם וּמְאוּרֵי אוֹתוֹ הַמְּאוּר הַעֲלִיוֹן. בְּשְׁעָה שְׁיֻרְד הַלֵּילָה, אוֹתוֹ מְאוּר עֲלִיוֹן כּוֹנֵס אוֹתָם וּמְכַנֵּס אוֹתָם לְתוֹכוֹ עַד שְׁמְאוּר הַיּוֹם. כִּיּוֹן שְׁיִשְׁרָאֵל מְבָרְכִים עַל הָאוֹר בְּיוֹם, אִז מוֹצִיא אוֹתָם בְּשִׁלְמוֹת הָאוֹר, וְלִכְּן מְבָרְכִים יוֹצֵר הַמְּאוּרוֹת וְלֹא אוֹמְרִים בּוֹרָא (אֲלָא יוֹצֵר). וְכֵאן בּוֹרָא מְאוּרֵי הָאֵשׁ, מְשׁוּם אוֹתוֹ הַדְּרָגוֹת שְׁלִמְטָה.

סוד האצבעות

וְהַכֹּל הוּא סוּד הָאֲצָבָעוֹת, בְּהֵן רְמוּזוֹת הַדְּרָגוֹת הַעֲלִיוֹנוֹת וְהַדְּרָגוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת. הַדְּרָגוֹת הַעֲלִיוֹנוֹת נוֹדְעוֹת בְּזִקִּיפַת הָאֲצָבָעוֹת לְמַעְלָה, וּבְזִקִּיפַת הָאֲצָבָעוֹת מִתְבָּרְכוֹת הַדְּרָגוֹת הַעֲלִיוֹנוֹת וְהַדְּרָגוֹת

עֲלֵאָה. וְהֵנִי אֶקְרוֹן מְאוּרֵי הָאֵשׁ. וּבְגִינֵי רְזָא דְא, מְבָרְכִין בּוֹרָא מְאוּרֵי הָאֵשׁ. וְאִי תִימָא, אִמְאֵי בּוֹרָא, וְלֹא אֶמְרוּ מְאוּרֵי מְאוּרֵי הָאֵשׁ. הוֹאִיל וְקָא נְהָרִין מְהֵהוּ אֵשׁ, מְהֵהוּ בּוֹצִינָא מְבָרְכָא. אֲלָא כִּיּוֹן דְּעָאל שְׁבֶתָא, כָּל אֵינּוֹן דְּרִגִין דְּלִתְמָא, וְכָל אֵינּוֹן דְּנְהָרִין וְשִׁלְטִין, כְּלָהוּ עָאלִין וְאִתְכְּלִילוּ בְּהַאי שְׁרָגָא, וְאִתְטְמְרוּ וְאִתְגְּנִיזוּ, וְאִתְנַטְרוּ בֵּיהּ, וְלֹא יִתְחַזּוּן בֵּיהּ, אֲלָא הֵהִיא נְקוּדָה בְּלַחוּדְהָא, וְכָלְהוּ אִתְטְמְרוּ בְּגוּוּה, כָּל יוֹמָא דְשְׁבֶתָא. כִּיּוֹן דְּנִפְק שְׁבֶתָא, אִפִּיק לּוֹן לְכָל חַד וְחַד, כְּאִילוּ הֵהִיא שְׁעָתָא אִתְבְּרִיאוּ, וְנִפְקוּ כְּלָהוּ וְאִתְבְּרִיאוּ כְּמַלְקָדְמִין, וְאִתְמַנְיאוּ עַל דּוּכְתִיּהוּ לְשִׁלְטָאָה כְּדִין אִתְבְּרָא הַאי שְׁרָגָא, וְאִתְכְּפִיין קַמִּיהּ, לְאַנְהָרָא. כִּיּוֹן דְּנְהָרִין כְּדִין אִתְמַנּוּן כָּל חַד וְחַד עַל דּוּכְתִיּהּ. **כְּגוֹוֹנָא** דְא, אֵינּוֹן דְּרִגִין עֲלֵאִין, דְּאֶקְרוֹן מְאוּרֵי אוֹר, שְׁלִטִין בִּימְמָא, וְנְהָרִין מְגוּ בּוֹצִינָא עֲלֵאָה. בְּשְׁעָתָא דְרַמְשׁ לִילֵיא, הֵהוּא בּוֹצִינָא עֲלֵאָה כְּנִישׁ לּוֹן, וְאֵעִיל לּוֹן בְּגוּוּה, עַד דְּנְהִיר יְמָמָא. כִּיּוֹן דְּמְבָרְכִין יִשְׂרָאֵל עַל נְהוּרָא בִּימְמָא, כְּדִין אִפִּיק לּוֹן בְּשִׁלְמוֹ דְּנְהוּרָא. וְעַל דְּא מְבָרְכִין יוֹצֵר הַמְּאוּרוֹת, וְלֹא אֶמְרֵי בּוֹרָא, (ס"א אֲלָא יוֹצֵר) וְהֵכָא בּוֹרָא מְאוּרֵי הָאֵשׁ. בְּגִין דְּאֵינּוֹן דְּרִגִין לְתַתָּא.

סוד האצבעות

וְכֹלֵא אֵיהוּ רְזָא דְאֲצָבָעָאן, בְּהוּ רְמוּזֵי דְרִגִין עֲלֵאִין, וְדְרִגִין תַּתְּמֵאִין. דְּרִגִין עֲלֵאִין אִשְׁתַּמּוּדְעָאן, בְּזִקִּיפּוּ דְאֲצָבָעָאן לְעִילָא. וּבְזִקִּיפּוּ דְאֲצָבָעָאן, אִתְבְּרָכִין דְרִגִין עֲלֵאִין, וְדְרִגִין תַּתְּמֵאִין כְּחַדָּא.

התחנות כפאחד, ובהנמכת האצבעות מתברכים להאיר הדגות התחנות לבדן. והסוד הזה, הצפרנים של אחורי האצבעות והאצבעות לבדן לפנים. הצפרנים של אחורי האצבעות הם פנים אחרות שצריכות להאיר מתוך אותו גר, ואותם פנים שנקראים אחורים. האצבעות לפנים בלי צפרנים, אלו הן הפנים הפנימיים המכסים. וסוד זה - (שמות לג) וראית את אחרי. אלה אחורי האצבעות לאחור בצפרניהן. ופני לא יראו, אלה האצבעות לפנים בלי צפרנים, שהן הפנים הפנימיים.

ונשמרבים על הגר, צריך להראות את אחורי האצבעות בצפרנים, לקבל אור מתוך אותו הגר, ואת פנים האצבעות לא צריך לכפות (להראות) אותן שיאירו מתוך אותו גר, שהרי אינן מאירות אלא מתוך הגר העליון שלמעלה למעלה, שהוא טמיר ונגזז ושלא נגלה כלל. ואינן מאירות מתוך גר שגלוי כלל. משום כך צריך להראות את אחורי האצבעות בצפרנים, ואת פנים האצבעות לא צריך להראות לפני הגר הזה. טמירות הן, ובסתור הן מאירות. פנימיות הן, ומפנימיים מאירות. עליונות הן, ומעליונים הן מאירות. אשריהם ישאל בעולם הזה ובעולם הבא.

בשמים

וצריך להריח בבשמים כשיוצאת שבת על שהסתלקה אותה רוח, ונפש האדם נשאך תערמ תמשתנית בבקעים) משום אותו סלוק שהסתלקה הרוח ממנו, והרי פרשונה.

ובמאיכו דאצבעאן, אתברכן לאנהרא דרגין תמאין לחודייהו. ורזא דא, טופרי דאחורי אצבעאן. ואצבעאן לחודייהו לגו. טופרי דאחורי אצבעאן, אינון אנפין אחרנין, דאצטריכו לאנהרא מגו ההוא שרגא, ואינון אנפין דאקרון אחריים. אצבעאן לגו בלא טופרין, אלין אינון אנפין פנימאן אתכסיין. ורזא דא, (שמות לג) וראית את אחורי. אלין אחורי, אצבעאן לאחורא בטופריהון. ופני לא יראו, אלין אצבעאן לגו, בלא טופרין, דאינון אנפין פנימאין.

וכד מברכין על שרגא, בעי לאחזאה אחורי אצבעאן בטופרין, לאתנהרא מגו ההוא שרגא, ופנימאי דאצבעאן, לא אצטריכו לאכפיא (כ"א) לון לאתנהרא מגו ההוא שרגא, דהא אינון לא נהרין, אלא מגו שרגא עלאה דלעילא לעילא, דאיהי טמירא ונגזזא דלא אתגלייא כלל. ואינון לא נהרין מגו שרגא דאתגלייא כלל, בגין כך בעי לאחזאה אחורי אצבעאן בטופרין. ופנימאי דאצבעאן, לא בעי לאחזאה קמי האי שרגא. טמירין אינון, ובטמירו אתנהרין. פנימאין אינון, ומפנימאה אתנהרין. עלאין אינון, ומעלאה אתנהרין. זכאין אינון ישראל, בעלמא דין, ובעלמא דאתי.

בשמים

ובעי לארהא בכוסמין, כד נפיק שבתא, על דאסתלק ההוא רוחא, ונפשא דבר נש אשתארת בערטולא. (ס"א אשתנית בגרסופא) בגין ההוא סליקו, דאסתלק רוחא מניה והא אוקמוה.

הַרִיחַ הוּא קִיּוּם הַנֶּפֶשׁ

בְּתִיב (בראשית כז) וַיֵּרַח אֶת רִיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר, אֲבֵל תָּא חַיִּי, רִיחָא אִיהוּ קִיּוּמָא דְנַפְשָׁא, בְּגִין דְּאִיהוּ מְלַח דְּאֵעִיל לְנַפְשָׁא, וְלֹא לְגוּפָא.

(ח"ב ר"ח, ב)

בְּגִין דָּא כַד נִפְק שְׁבֻתָּא, בְּעֵי לְאַרְחָא בְּבוֹסְמִין, לְאִתְּשֻׁבָּא נַפְשִׁיהּ בְּהֵהוּא רִיחָא, עַל הֵהוּא רִיחָא עֲלָאָה קַדִּישָׁא דְאַסְתָּלַק מִיְנָהּ. וְהֵהוּא רִיחָא מְעֲלִיא דְבוֹסְמִין אִיהוּ הַדָּס. דְּהָא קִיּוּמָא דְאִתֵּר קַדִּישָׁא דְנִשְׁמָתִין נִפְקִין מִיְנָהּ, הַדָּס אִיהוּ. וְדָא אִיהוּ קִיּוּמָא דְנַפְשָׁא, בְּגוּוּנָא דְלַעִילָא, לְאִתְקִיּוּמָא מֵהֵהוּא עַרְטוּלָא דְאִשְׁתְּאַרְתָּ.

כַּד נִפְק שְׁבֻתָּא, אִתְלַבֵּשׁ אָדָם, בְּאִינוּן לְבוּשֵׁין דְּגִנְתָּא דְּעַדְן דְּאַרְעָא, דְּסִלְקִין רִיחֵיהוּ וְבוֹסְמִין, לְקִיּוּמָא נַפְשִׁיהּ, עַל הֵהוּא רוּחָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה יִקְרָא דְאַסְתָּלַק מִיְנָהּ. וְהַדָּס אִיהוּ קִיּוּמָא דְנַפְשָׁא וְדָאִי. בְּגוּוּנָא עֲלָאָה, דְּאִתְקִיּוּמָא קִיּוּמָא דְנַפְשָׁא.

(תיקוני זוהר י"א, א)

וּבְגִין דָּא מָאן דְּלֹא נָטִיר בְּרִית אִתְדָּן בְּחַבּוּט הַקְּבֵר בְּהֵהוּא עַפְרָא, וְאֵלִין אִינוּן דְּגוּפָא דְּלֵהוּן אִינוּן לֹוֹן קְבֵר בְּחִייהוּן, דְּדַחְקִין לֹוֹן שְׁעֵתָא בְּכָל יוּמָא, וּבְמִלְאָכָא דְּלֵהוּן דְּאִתְבַּקַּע דְּמָא בְּצַפְרֵינֵיהוּן, וּבְגִין דָּא תְּקִינוּ לְאַחְזָאָה צַפְרָנִים בְּהַבְדְּלָה, דְּהוּא אָדָם מְלוּבֵשׁ בְּכַתְנֹת צַפְרָנִים, דְּהוּוּ נְהָרִין כְּעַנְגֵי כְּבוֹד. וְאִיהוּ בְּהַבְדְּלָה מִיְנֵיהוּ, (בראשית גז) וַיִּדְעוּ כִּי עִרְמָם הֵם מִיְנֵיהוּ, בְּגוּפָא וְנִשְׁמָתָא

הַרִיחַ הוּא קִיּוּם הַנֶּפֶשׁ

בְּתִיב (בראשית כז) וַיֵּרַח אֶת רִיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר, אֲבֵל תָּא חַיִּי, רִיחָא הוּא קִיּוּם הַנֶּפֶשׁ, מִשּׁוּם שֶׁהוּא דְבָר שְׂנֵאֵנִס לְנַפְשׁ וְלֹא לְגוּף.

מִשּׁוּם כֶּה, כְּשִׁיּוּצָאָת שְׁבֻתָּא, צָרִיךְ לְהַרִיחַ בְּבִשְׂמִים לְיֻשָׁב אֶת נַפְשׁוֹ בְּאוֹתוֹ רִיחַ עַל אוֹתוֹ רִיחַ עֲלִיוֹן קְדוּשׁ שֶׁהִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ, וְאוֹתוֹ רִיחַ הַמַּעֲלָה שֶׁבְּבִשְׂמִים הוּא הַדָּס, שֶׁהָרִי קִיּוּם הַמְּקוּם הַקְּדוּשׁ שֶׁמִּמֶּנּוּ יוּצָאוֹת הַנִּשְׁמֹת הוּא הַדָּס. וְזֵהוּ קִיּוּם הַנֶּפֶשׁ כְּמוֹ שְׁלֵמַעֲלָה, כְּדִי לְהַתְקִים מֵאוֹתָהּ הַתְּעַרְטוּלוֹת שֶׁנִּשְׁאַרְהָ.

כְּשִׁיּוּצָאָת הַשְּׁבֻתָּא, הַתְּלַבֵּשׁ אָדָם בְּאוֹתָם לְבוּשֵׁי גוּ עַדוֹן שֶׁל הָאָרֶץ שֶׁמְעֲלִים רִיחַ וּבִשְׂמִים, לְקִים אֶת הַנֶּפֶשׁ עַל אוֹתָהּ רוּחַ קְדוּשָׁה עֲלִיוֹנָה נִכְבְּדָה שֶׁהִסְתַּלַּקָה מִמֶּנּוּ. וְהַדָּס הוּא וְדָאִי קִיּוּם הַנֶּפֶשׁ, כְּדָגְמָא עֲלִיוֹנָה, שֶׁהִתְקַיְמָה קִיּוּם הַנֶּפֶשׁ.

וּמִשּׁוּם זֶה, מִי שֶׁלֹּא שׁוֹמֵר הַבְּרִית, נִדוֹן בְּחַבּוּט הַקְּבֵר בְּאוֹתוֹ עַפְרָא, וְאֵלִין הֵם שְׂגוּפִים הוּא קְבֵר לָהֶם בְּחִייהֶם, שֶׁדוּחְקִים לָהֶם אֶת הַשְּׁעָה בְּכָל יוֹם, וּבְמִלְאָכְתָּם מִתְבַּקַּע דָּם בְּצַפְרֵינֵיהֶם, וּמִשּׁוּם זֶה תְּקִינוּ לְהַרְאוֹת הַצַּפְרָנִים בְּהַבְדְּלָה, שֶׁהִיָּה אָדָם מְלוּבֵשׁ בְּכַתְנֹת צַפְרָנִים שֶׁהִיוּ מְאִירִים כְּמוֹ עַנְגֵי כְּבוֹד, וְהוּא בְּהַבְדְּלָה מֵהֶם. וַיִּדְעוּ כִּי עִרְמָם הֵם - מֵהֶם, בְּגוּפֵיהֶם וְנִשְׁמָתוֹ רוּחֵיהֶם וְנַפְשָׁם, עִרְמָם מִכַּתְנֹת אוֹר, שֶׁהֵם מְאֹרְרֵי הָאֵשׁ, וּמִשּׁוּם

שְׁבַשְׁבַת נִרְאָה לָהֶם בְּהַדְלָקַת נֵר שַׁבָּת
בְּשֵׁתֵי פְתִילוֹת אֵשׁ, וּבְמוֹצָאֵי שַׁבָּת יַעֲבֹר
מֵהֶם, תִּקְנֶנּוּ לומר בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת הַבְּדֵלָה
בְּאֵשׁ.

וְרוּחָא וּנְפָשָׁא, עֲרוּמִים מִכְתָּנוֹת אוֹר,
דְּאִינְוּן מְאוּרֵי הָאֵשׁ, וּבְגִין דְּבִשְׁבַת
אֲתַחֲזֵא לֹוּן בְּאֲדִלְקַת שַׁרְגָּא דְשַׁבָּת
בְּתַרִּין פְתִילוֹת דְּאֵשׁ, וּבְמוֹצָאֵי שַׁבָּת
יַתְעַבְרוּן מִנֵּיהּוּ, תִּקְיִנוּ לְמִימַר בְּמוֹצָאֵי
שַׁבָּת הַבְּדֵלָה בְּאֵשׁ.

מפעל הזוהר העולמי "קול הרשב"י"

נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש - 0548436784

ערכת המגן הטובה ביותר, וביטול איום הטילים מעל עם ישראל
בספרא דא יפקון מן גלותא ברחמי - הודעה משמחת לכלל ישראל

תורת הזוהר בלשון הקודש

שמעו ותחי נפשכם!

לימוד וסיום כל "הזוהר הקדוש" בשלוש שנים!!!

היום אם בקולו תשמעו, ובוזוהר תקראו, קול הטילים לא תשמעו, את המשיח תראו. על די שילמדו זוהר הקדוש עם פירוש 24 שעות ביום יהיה הזו שנת הגאולה

דקות בכל יום ולגמור את כל ספר הזוהר בשלוש שנים. כל אב יכול להושיב את בניו מגיל שידועים לקרוא, וישמעו ויקראו כל יום 20 דקות יחד עם הדיסק, ובכך תוך שלש שנים יעשו סיום לכל הזוהר הקדוש, ויתקיים דברי הרשב"י ז"ל: אמר להם רבי שמעון: כשיהיה קרוב לימות המשיח אפילו נערים שבעולם עתידים למצא נסתרות של החכמה ולדעת על דיו קצים וחשבונות, ובאותו הזמן יתגלה לכל (זהר הקדוש פרשת ויחא דף קיח).
התכנית מתנהלת על ידי "מפעל הזוהר העולמי", מיסודו של כ"ק האדמו"ר מהאלמין רבי שלום יהודה גרוס שליט"א בשיתוף עם המגיד שיעור הגה"צ רבי אריה ברדה שליט"א.
הדיסקים ניתן להשיג בעז"ה אצל מגיד השיעור הגה"צ רבי אריה ברדה שליט"א, טלפון: 054-4577956
וב"מפעל הזוהר העולמי".
כל השיעורים ניתן לשמוע גם בטלפון "קול הרשב"י" 0722-990055 ובטלפון "קול הזוהר": 0722-990044, וכן ניתן להשיג כל ספרי הזוהר"ק ב"מפעל הזוהר העולמי" רחוב נחל לכיש 24/8 בית שמש. טל: 0548436784 / פקס: 02-9951300

ברוך שהחיינו וקיימנו לזמן הזה לגמור הפרוייקט העולמי הגדול, את השיעורי הזוהר בלשון הקודש מיוחד למלמדים, לילדים, זקנים עם נערים, - כל ספר הזוהר הקדוש:
תורת הזוהר הקדוש 780 שיעורים - תיקוני זוהר 125 שיעורים - זוהר חדש 157 שיעורים - ס"ה 1062 שיעורים ב-50 דיסקים, ב-50 דיסקים אתה רוכש את כל תורת הזוהר הקדוש, כל הזוהר שיש בעולם. יכולים לשמוע בבית בדרכים.
תכנית עולמית ללימוד ולסיום זוהר הקדוש בלשון הקודש, בשלוש שנים, בשמיעת סידרת דיסקים, בלשון קלה ונעימה.
הסדרה מחולקת לחמישים דיסקים, כל שיעור באורך 20 דקות, כל דיסק כיל 30 שיעורים ובסך הכול 1062 דיסקים (אלף ששים ושתים) שיעורים. בכך יהיה ניתן בקלות לשמוע ולסיים כל הזוהר הקדוש אף בדרכים ובנסיעה, וכד'.
מעתה כל בית המדרש גם כשארן להם מגיד שיעור יכולים ללמוד יחד את סדר הזוהר המחולק לשלוש שנים מתוך הסט החדש הנדפס בעשרה כרכים עם ביאור בצד, (סט של 10 כרכים מסובסד 130 ש"ח) ובאותו זמן לשמוע [בדיסק] את השיעור במשך 20

לימוד ושמוע בוזהר כל רגע, למנוע חבלי משיח וכל פגע, כהבטחת משה רבנו לרשב"י, ובדא יפקון מגלותא. מהיום, כל ילד קטן מגיל 7 יכול לגמור את כל ספר הזוהר הקדוש [פעמיים לפני חבר מצוה] ולזכות להיות אחד מבני עלייה מרואי פני המלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, אשרי יולדתו!!! גם יזכה ששלך המשיח יראה באצבעו ויאמר "בזכותך הגעת".

ניתן ללמוד מתוך הזוהר הקדוש שיצא כעת לאור (חודש טבת תשע"א) ב-10 כרכים מחולק לשלוש שנים. (ניתן לקבל במפעל הזוהר העולמי, וגם אצל "מלכות דוד" רחוב השומר 74 בני ברק במחיר מסובסד, וכן במוקדים - ממפורסם ב"ערכת של שעה").

בואו ונקיים את התקנה של הצדיק הקדוש המקובל רבי יצחק אלפיה לגמור הפרד"ל לכה"פ פעם אחת בחיים ושהקב"ה יזרו את גאולתנו בחסד וברחמים, ויְהַבְטֵחַת הַרְשָׁב"י (ישא קכד): דְּבִדָּא יַפְקֹוּן מִן גְּלוּתָא וּבְרַחֲמֵי. בסיום הזוהר יחולקו חינם ספרים "זוהר השבת", "זוהר חק לישראל", ועוד הרבה ספרים על הזוהר הקדוש
כל הילדים המתחילים ללמוד את סדרי הזוהר אחרי 30 יום יקבל כבר מתנה הסט הראשון זוהר השבת 5 כרכים ו זוהר חק לישראל 5 כרכים.

כל אחד שמתחיל ללמוד נא לשלוח לנו בפקס, כדי להכין את הספרים, כי המספר מוצמם, וכל הקודם זוכה. מפעל הזוהר העולמי, סניף לפרטים ולהצטרפות: 0548-436784 - פקס: 02-9951300

מפעל הזוהר העולמי
נחל לכיש 24/8 בית שמש
טל: 0548-436784

הזוהר וזוהר
מכריז ואומר
הלומד וחוזר
מרויח וקוצר

מהפכת הזוהר העולמי יוצאת לדרך!

לומדים קטעים נבחרים מחלק א' של סט "זוהר השבת", ונבחנו ומקבלים סט "זוהר השבת" מחלק לפרשיות השבוע, מיחד ל"שלחן שבת", עם דיסק של דרשות התעוררות על לימוד הזוהר הקדוש.

במתנה

ביצד?

- יש לשלוח פקס עם פרטים מלאים [שם, כתבת, וטלפון] למספר 153-3616-8526
- אנחנו נשלח לך את המבחן.
- בגמר המבחן תפקסס אותו לפקס הנ"ל.
- בוחן מיחד מטעם "מפעל הזוהר" יבדק את המבחן. **ותקבל את המתנה.**

המצטיינים יזכו לפרסים בספרים.

לפרטים והזמנת מבחנים, טל: **0542-214-449**

כל יהודי יכול לזכות בסיט של זוהר השבת! בחנם!

כל רגע של לימוד הזוהר הקדוש יקר מאוד בעיני ה'.
כל רגע של לימוד, מצייל את עם ישראל בפרטיות ובכלליות מגזרות קשות.
יהודי יקר, פמה כח ועצמה חבויים בד!
כל העולם תלוי בלימוד שלך, אל תרפה ידי, הזמן קצר והמלאכה מרבה,
בוא והצטרף לקבוצה שתוליך את כל העולם לשלום,
בוא ושב בצלו של הרשב"י הקדוש.

מתן שכרו בצידו, הרשב"י יושב ולומד עמו